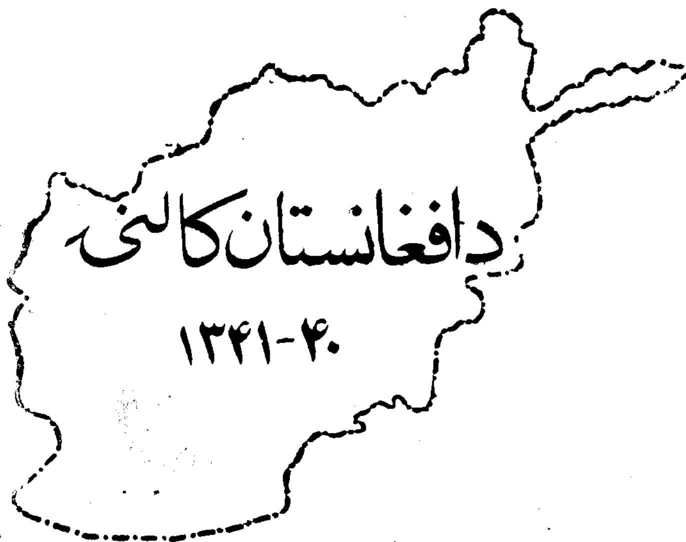
د افغانستان کالنی

۴۰ - ۱۳۴۱

مندرجات این سالنامه

د مطبوعاتو مستقل ریاست

د کوهنو چپو ونولوی مدیریت

د افغانستان کالنۍ

۴۰-۱۳۴۱

مسئول مدیر: عبدالله «محب حیرت»

د سنبلې لمرۍ ۱۳۴۱

د افغانستان کالنی ۲۹ گڼه

هر یو کال چه تیریږی زمونږ هیواد د ترقی او پرمختګ په لاره کې یو نوی قدم پورته کوی او نوې هیلی منځته راځی .

دافغانستان کالنی چه دهیواداو دهیواددکالنیو پرمختګونومعرفه ده ، ددغو پرمختګونو دڅو رخوڅر ګندوی ده .

خوښ وچه زمونږ هیواد منظم پلان په اساس پرمخ روان دی او د پنځکلنو پلانونو په تطبیق هره ورځ دعمومی اړتیاوو یوه بر خه رفع او ګړی هیلی سرته رسیږي . دخوښی ځای دی چه دافغانستان کالنی ۲۹ گڼه په داسې شه فرصت کې خپره او وړاندی کیږی چه اول ی پنځکلن پلان پای ته رسیدلی اودوهم پنځکلن پلان په زیاتو تجربواو ښو امکاناتو سره شروع شوی دی .

مونږ په تیرکال کښی دهغو پرمختګونو را پورونه وړاندې کړی وچه دتیرو پنځو کلونو په موده کښی دسنبلی دمیاشتې پوری دګران هیواد په برخه شوی و و .

دافغانستان دکالنی ۲۹ گڼه دهغو اجراآتو په برخه شامله د ه چه د لو مړ ی پنځکلن پلان په پای کې یعنی په تیریدو کال کښی واقع شوی دی اوهم چه دوهم پنځکلن پلان څه لنډه غونډې رڼا اچول کیږی .

دافغانستان کالنی اداره ددغی گڼې په وړاندې کولو سره چه دهیواددخپلواکی داسترداد دڅلور څلوېښتم جشن سره مصادفه ده ، دهیواد دارسنیو پرمختګونو لارښوونکی اعلیحضرت معظم همایونی حضورته ، دښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم چه دلومړی اودوهم پنځکلنو پلانو په طرح او تطبیق کې لوی او ستر سهم لری اونورو لویو شخصیتونو حضورته چه د هیو ا د په پر مختګونو کې یې عملا برخه اخستی ده ، دزړه له کومی تبریکات وړاندې کوو .

یقین دی چه دهیواد د لایقو زا منو په همت زمونږ هیواد دترقی او اعتلاء په خوا روان دی . مونږ دهغو کسانو موفقیت او بریالیتوب غواړو چه دهیواد داعتلا او ترقی خښتې زدی.

(اداره)

دافغانستان معظم اوځلمی ټولواك د۱۲۹۳ كال دمیزان دمیاشتی په دوه ویشتمه نیټه په کابل کښی زیږیدلی دی ، څنګه چه دده ګران عمردزده کړی اوتعلیم داقتضاو ړوګرځید نوپه‌لومړی اومنځنی ښوونځیو کښی‌دزده کړی‌لپاره شامل شواوپه پای‌کښی خپل‌عالی‌تعلیمات په کابل کښی سرته ورسول . هر کله‌چه دده محترم پلاراعلیحضرت شهید سعید محمدنادرشاه غازی دافغانستان دسفیر په حیث پاریس ته ولاړ همایونی ذات‌هم له فقیدشهریار سره دهغو تحصیلاتو دزده کړی لپاره دده‌ملګری‌شو ، نوفر نسوی‌ژبه‌اوعالی‌علوم یی په‌مختلفوشقوقو کښی په‌عالی ښوونځیواوپوهو کورنیوکښی زده کړل اودوطن دداخلی‌مسایلو اوملی‌اخلاق‌په‌نسبت حصوصی تربیه اودهیواد په‌باره‌کښی دلازمو مطالبو ادراك اونورخصایص‌یی له خپل پلاره څخه زده کړی دی .

دافغانستان له لویو اغتشاشاتو نه وروسته (چه نجات یی د اعلیحضرت همایونی دمحترم پلار په واسطه سره سرته ورسید) ممدوح‌ټولواك چه‌خپل تعلیمات‌یی سرته رسولی‌وواودوطن دخدمت لپاره چمتو شوی‌و د۱۳۰۹ شمسی کال دمیزان په ۲۰ نیټه‌یی کابل‌ته تشریف‌راوړ. له دی کبله چه ده له‌یوی خواعسکری‌علم سره مینه‌درلوده اوله بلی‌خوایی وغوښت چه‌دپلار دمندی پیروی وکړی په عسکری شعبه کښی دکابل په عالی نظامی تعلیمګاه کښی‌شامل‌شو اوپه لبزه موده کښی یی په‌دی شریف فن‌کښی بری ومونده اوپه ۱۳۱۰ شمسی کال کښی یی دوالاحضرت‌سرداراحمدشاه ددربارو‌زیر چه داعلیحضرت محمدنادرشاه شهیدد‌تره‌زوی‌دی مشره لورپه نکاح کړه اودغه کال په آخرکښی څه موده دحربی دوزارت په‌وکالت‌او څه موده دمعارف دوزارت په وکالت موظف ګرځیدلی وو . همایونی‌اعلیحضرت خپل ذاتی‌لیاقت اوفطری استعداد په ښه اداره اوصحیحو خدمتو په کولو پدی دوه وزارتو کښی‌په ښه‌توګه ښکاره کړ. په ۱۳۱۲ کال کښی بعنی هغه وخت چه اعلیحضرت محمدنادرشاه غازی‌شهیدشو دملت دوکیلانو ، مشرانو اوټولو عسکری اوکشوری افرادو په غوښتنه اواتفاق دسلطنت په تخت کښیناست .سږ کال دده د مبارك جلوس «۲۹» کال ګڼل کیږی .

دمعظم همایونی اعلیحضرت زامن او لو ڼی:

۱ـ والاحضرت شهزادګی بلقیس	دزیږیدو نیټه د۱۳۱۱	شمسی کال	دحمل۲۸
۲ـ والاحضرت‌مرحوم شهزاده‌محمداکبر	«	د۱۳۱۲ «	داسد۱۹
۳ـ والاحضرت‌شهزاده احمدشاه	«	د۱۳۱۳ «	دسنبلی۲۱
٤ـ والاحضرت شهزادګی مریم	«	د۱۳۱۵ «	دعقرب۱۰
٥ـ والاحضرت‌شهزاده محمد نادر	«	د۱۳۲۰ «	دجوزا٤
٦ـ والاحضرت شهزاده شاه‌محمود	«	د۱۳۲۵ «	دمیزان۱۰
۷ـ والاحضرت‌شهزاده‌محمدداؤد(پښتو نیار)	«	د۱۳۲۸ «	دحمل۲۵
۸ـ والاحضرت شهزاده میرویس	«	د۱۳۳۵ «	ددلو٥

د خپلواکۍ د ۴۳ تلين په مناسبت

د معظم ټولواك د فرمايشاتو ځينې برخې

د انساني دغه مسلم حق ساتل چه د بشري اساسي ټولو حقوقو يو اهم حامي او حاوي دی د زمـــان او مکان د ايجاباتو سره سم د درستو او موثرو وسايلو د تهيې په لياره کښي بې له مبدا وم کوشش څخه امکان نه لري نو لدی امله د زمان او حوادثو د شرطونو لاندی او د هر ډول امکاناتو او وجيبو په نظر نيولو کښي په يوه آزاد او شرافتمندانه ژوند باندی پوهيدل د يوه خپلواك ملت لومړنۍ وظيفه ده د هيواد سياسي خپلواکي چه نن يې جشن کوو او ور باندی وياړ کوو د هغو نورو ټولو آزاديو يوازنی مدار او منبع ده چه سره راغونډ شي د خپل کمال په حد، کښي د استقلال واقعي مفهوم ته حقيقت ورکوي.

سعی او زحمت او هر هغه شی چه يو ملت هغه ته د رسيدو د پاره اړ دی بې د عميق تفکر څخه د هغو نقشو په طرح کښي چه د زمان او محيط امکانات پکښي نه وی سنجول شوی ګټور و مثمر نه دی د هيواد په چارو کښي د تفکر يوازنی صحيح مدار په سعی او عمل کښي د هغه افرادو اتحاد او يووالی دی د هغو اساساتو په طرح کولو کښي چه د مملکت دغو امالو ته رسوی د حکومت د کوششونو په نسبت د ملت د استقبال او همکاری د ستر واميد واريو موجب ده لکه لومړی پنځه کلن پلان چه د هيواد د انکشاف په لياره کښي د يوه بنيادی پلان په حيث طرح شو او په کاميابۍ سره د سرته رسيدو په حال کښي دی يو ځل بيا د دغه ملي هدف په نسبت زمونږ د ملت محسوسه همکاری ثابته کړه.

وعمل دغه اشتراك د مملکت د آبادۍ او په پراخو ساحو کښي د خلکو د ژوندانه د سوئي د لوړولو په غرض د دوهم پنځه کلن پلان په طرح کولو کښي د حکومت د تصميم له پاره زمينه ډيره مساعده کړه په دغه نيکمرغه وخت کښي چه د دغه افتخار په خوشحالۍ او شکريه کښي د دغه ملك هريو وګړی برخه لري د افغان ټولو خويندو و رونو او زامنو ته بلنه ور کوم چه د اړتياؤ په باره کښي فکر وکړی او په خوشحاله روح، د هغو طاقتو نو اندازه ولګوی کوموته چه په نننی ژوند کښي احتياج لرو هيله لرو چه دوی د خدای (ج) په تائيد د تيرو پلرونو، د مجاهدو او قربانيو حق د ځان او راتلونکی نسل د نيکمرغۍ د پاره په خپلو مجاهدو او قربانيو ادا کړی، افغانستان د خپلې بې طرفۍ د سياست په اساس د نړۍ د ملتونو او خلکو ترمنځ د دوستانه روابطو ارزو مند دی او د ملګرو ملتو د منشور د اساساتو له مخې د عدالت او مساوات متقابل احترام او نه تيری په اساس د نړۍ د سولې د ټينګيدو غوښتونکی دی د نړۍ آشفته وضع چه نن ورځ يې د بشر افکار ځان ته ور ګرځولی او د بشري نيکمرغۍ په لياره کښي د بين المللي همکاری مانع شوی ده زمونږ د انديښنو تر ټولو جدی جز دی زمونږ د خلکو له آرزو ګانو څخه يې کوم امتيازه يوه آرزو د نړۍ په هر ګوټ کښي د هغو ملتونو او خلکو د حقوقو تامين دی چه تر اوسه پوری د آزادۍ له سعادت او د نړۍ له نورو ملتونو او خلکو سره د خپلو مساوی حقوقو له تمتع څخه محروم دی او پدی معنی د هغوی د مشروع آمالو حمايت د هغو اساساتو څخه دی چه د افغانستان بين المللي سياست ته لاربنوونه کوی.

مونږ خپلو پښتونستانو وروڼو ته چه تل زمونږ په غم او ښادی کښی راسره شریک دی داډ ورکوو چه دافغانستان دخلکو زړونه په ټولو احوالاتو کښی دهغو د قربانیو او مجاهدو ته متوجه دی او یوه لحظه هم دهغو له اندیښنی څخه فارغ پاتی کیدی نه شو.

دادی یو ځل بیا دخپلو پښتونستانو وروڼو دمشرو ع آمالو او مجاهدو په نسبت دافغانستان دحکومت او ملت ملاتړ څرگندوو.

دکوچنی اختر د ورځی په مناسبت

دغه دی نوی کال شروع کیږی او دهغو گامونو دتکمیلولو دپاره چه دوطن دآبادی او دخلکو دهوسایی دپاره اخستل شوی او اخستل کیږی لویی وظیفی زمونږ په مخکښی دی چه ددغو وظیفو سرته رسیدل زیات فعالیت او کوشش غواړی امید لرو چه دا اختر ورځی چه داخلاقو او معنویت یو پوره او کامل مظهر دی په خوښی او خوشالی تیری کړی او هغه فرایض چه دیر ورگلوی او محبت دپیداکولو په لاره کښی یی په غاړه لری په خلوص نیت او ښه عمل سرته ورسوی

دښوونکی دورځی په مناسبت

زمونږ زمانی چه په حقیقت کښی د ساینس او تکنالوجی زمانه ده ثابته کړیده چه دیری دملتونو دمدنی او معنوی ترقیو او پرمختگو اساس په څو ارکانو ولاړدی چه قوی او ډیر محکم یی پوهنه ده د هرملت اجتماعی او مدنی نهضتونه معنوی او فکری پرمختگونه او صنعتی او تخنیکی ترقی د هغه له پوهنی او فرهنگ څخه پیداکیږی او ښتیانی یو هم بی دصمیمی ښوونکو او صادقو مربیانو له همت او مجاهدو څخه نه میسر کیږی

دلوی اختر دورځی په مناسبت

داهغه پیغام دی چی

معظم همایونی اعلیحضرت د مزارشریف له ښار څخه دلوی اختر په مناسبت خپل شاهانه ملت ته ابلاغ فرمایلی دی

هیله لرم چه زمونږ ملت پدی مواردو کښی زیات رووبا سی چه تل خپل ځان هغه عالی مقصدونو ته نیژدی کړی چه دغه غوره شعار یی هغی خواته زمونږ لارښودنه کوی، ددی ارشاداتو مهم بنسټ دځانگړو اخلاقو پر تهذیب سربیره دقربانی او اجتماعی هدفونو ته رسیدل او دنظر او عمل وحدت منځ ته راولی هغه سباته رسیدل چه مونږ یی په انتظار کښی یو ترهرڅه ډیر ایثار او دنظر او عمل وحدت ته ضرورت لری . زه په خپل دغه مسافرت کښی د هغو ښارونو له کتلو څخه چه زما د تگ په لیاره کښی واقع و او دوی مو له نیژدی ولیدل ډیره ښی خاطری لرم دا خاطری به تل زما په زړه کښی ساتلی پاتی وی له نیکه مرغه مو پدی مسافرت کښی ولیدل چه دخلکو د رفاه او د هیواد د ودانی په لیاره کښی زمونږ د آوزوگانو وه برخه عملی شوی ده او په هره رشته کښی په تیره بیا دمعارف او د خلکو د ذهنی انکشاف د توسعی په لیاره کښی فعالیتونه شوی دی . هیله لرو چه د غه ښه آغاز د دولت په کوششونو او د هغو صمیمانه همکاریو په دوام چه همیشه موله خپلو خلکو لیدلی دی مونږ به دهغو هیلو انجام ته ورسوی چه مونږ ئی د هیواد د ترقی دپاره لرو .

دافغانستان عملی اوفعال صدر اعظم ښاغلی سردار محمدداؤد چه‌شپه او ورځ
د هیواد دلوړوالی او ترقی په لاره کښی او داقتصادی او اجتماعی
پلانونو په تطبیقولو کښی زیار باسی

قوهٔ تقنینیه در افغانستان

افغانستان که دارای دولت شاهی مشروطه است ، از بدو استرداد استقلال در آرزوی تفکیک قوای ثلاثه در مملکت بوده معذلك قدم اساسی که برای تفکیک قوای ثلاثه در افغانستان برداشته شده در آغاز دورهٔ پادشاهی اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید بوده است .

دملی شوری رئیس بناغلی دکتور عبدالظاهر

اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید که بانی اکثر پیشرفت های کنونی مملکت است در ۱۳۰۹ اساس پارلمان افغانستان را گذاشتند این اقدام که روی مصالح ملی مردم افغانستان و بمنظور اشتراك مساعی ملت و حکومت و استفاده از همکاری عملی و نظری قاطبهٔ نفوس ملت در امور مربوط بخود شان و مملکت شان صورت گرفت به تاسی از ارادهٔ اعلیحضرت شهید و تصویب لویه جرگه ۱۳۰۹ عملی شد.

پارلمان افغانستان

باساس قانون اساسی افغانستان دو اتاق پارلمان افغانستان ، قوه تقنینیه این مملکت را تشکیل میدهد این دو اتاق پارلمان عبارتست از مجلس شورای ملی ومجلس عالی اعیان .

مجلس شورای ملی متشکل از نمایندگان ملت بوده ونظر بقانون اساسی افغانستان ۱۷۳ نفر از نمایندگان تمام نقاط مملکت در این مجلس اجتماع میکنند .

نمایندگان مردم از طرف مردم انتخاب میشود و رئیس شورای ملی افغانستان ازطرف نمایندگان انتخاب میگردند .

مجلس عالی اعیان که اعضای آن تماماً انتصابی است از حضور پادشاه افغانستان مقرر میشوند .

اعضای مجلس عالی اعیان نظر بماده ۶۸ قانون اساسی افغانستان مرکب ازاشخاص تجربه کار وبا بصیرت میباشد .

مجلس عالی اعیان نیز به تاسی ازقانون اساسی افغانستان در ۱۳۱۰ تاسیس شده است .
مرکز انعقاد جلسات هردومجلس پارلمان کابل پایتخت افغانستان است .

صلاحیت قوهٔ تقنینیهٔ افغانستان

پارلمان افغانستان در تمام امور سیاسی واقتصادی مملکت دارای صلاحیت میباشد وضع وتصویب کلیه قوانین واصولنامه‌ها، تغییر وفسخ قوانین واصولنامه‌ها، تسویدامور مالی ردوقبول وضع مالیات وعوارض، تدقیق وتصویب بودجه سالانه دولت، تصویب امتیاز تشکیل کمپنی ها وشرکتهای عمومی ازهرقبیل وبهرعنوان که باشد، عقدمقاولات ومعاهدات، اعطای امتیازات (انحصار) تجارتی، صنفی واراضی اعم ازداخلی وخارجی، استقراض دولتی اعم ازداخلی وخارجی بهرعنوان ورسمیکه باشد، تمدیدخط آهن وشوسه به پول دولت یا بخرج شرکتها و کمپنی های داخلی یاخارجی ازوظایف شورای ملی است .

ماده ۲۸ قانون اساسی افغانستان مجلس شورای ملی را چنین تعریف میکند:

این مجلس تمام وکمال مرکب ازافرادیست که درامور معاشی وسیاسی افغانستان مشارکت دارند یعنی نماینده قاطبهٔ اهالی مملکت است . وصلاحیت شورای ملی را که دربالاذکر کردیم ازماده ۴۰ تا ۴۸ اصول اساسی افغانستان تصریح میکند .

دورهٔ کار پارلمان

اکنون سال دوم دورهٔ یازدهم شورای ملی افغانستان است هردوره شورای ملی سه سال میباشد ووکلای شوری برای ۳ سال انتخاب میشوند، لذا نظر بقانون اساسی افغانستان مردم حق دارند وکیل سابق خودرا مجدداً انتخاب کنند .

امابرای دورهٔ کار اعضای مجلس عالی اعیان وقت تعیین نشده است . مجلس شورای ملی همه ساله برای ٦ ماه ازاول ثور الی اخیرمیزان دایربوده وکلا باموزمربوط وارسی میکنند وبرای ٦ ماه دیگر مجلس تعطیل گردیده عدهٔ از وکلا به نیابت سایرین امور ضروریه را اجرامینمایند .

روابط قوهٔ اجراییه وقوهٔ تقنینیه

روابط قوه تقنینیه باقوه اجراییه ازدوراه صورت میگیرد، یکی پیشنهادات لوایح وموضوعاتیکه ازطرف وزارتها ودوایر ذیعلاقه ترتیب وبمجلس شورای ملی جهت ملاحظه و تصویب ارائه میشود و دیگر موضوعات واصولنامه‌هاییکه ازطرف شورای ملی طرح ، ترتیب و تصویب شده بعدازطی مراتب اصولی یعنی صحه اعلیحضرت معظم همایونی بقوه اجراییه تفویض میشود تادرمحل تطبیق واجرا گذاشته شود .

موضوعاتیکه ازطرف قوه اجرائیه بشورای ملی برسد درصورتیکه شورای ملی تعطیل باشد، بامروارادهٔ ذات شاهانه اجراءمیشود وموقعیکه شورای ملی اجلاس میکند، دوباره بمجلس ارائه میشود ومورد غور وفیصله قرار میگیرد.

باساس مادهٔ ۵۰ اصول اساسی افغانستان، وزراء برای استماع مذاکرات درجلسات مجلس شورای ملی حضور بهم رسانیده میتوانند ونیز حق دارند که درصورت لزوم باستجازه رئیس مجلس برای مذاکره وتدقیقات امور توضیحات دهند .

مجلس شورای‌ملی میتوا ندبعرایض شخصی‌مردم ازشعبات قوه‌اجراییه نیز وارسی کند بدین‌تفصیل‌که اشخاص میتوانند عرایض شخصی‌خودرا درصورتیکه از دوایر مربوط تا مقام وزارت موردغورواقع نشودذریعهٔوکیل‌محلی‌خود بمجلس‌شورای ارائه وشورای ملی این قبیل عرایض‌را برای‌غور وتحقیق بمقام‌صدارت‌می‌فرستند .

درغیراینها مجلس شورای‌ملی‌میتوانددرمواقع‌لازم عرایضی بحضور اعلیحضرت همایونی تقدیم کنند .

ترتیب‌مذاکرات

مذاکرات درمجلس‌شورای ملی علنی‌است‌ونمایندگان جراید ومطبوعات‌وسایرعلاقمندان میتوانند بمذاکرات مجلس‌گوش‌دهند معهذا مجلس‌میتواند مجالس‌محرمانه‌را نیز تشکیل کند وهم بوزراء حق‌داده‌شده است درمواردیکه مجلس‌محرمانه به تقاضای وزیر صورت گرفته باشد افشای مذاکرات نیز باجازه وزیر مذکور مربوط می باشد .

مجلس‌برای‌تدقیق‌موضوعات وارده‌میتواندیك‌عده‌اعضای‌شورای‌ملی‌راکه تعداد شان کمتر از۱۰ نفر نباشد بنام انجمن تحقیق سنجشهای ابتدایی مسایل وا رده تشکیل د هد .

موضوعاتیکه ازطرف مجلس‌عنوان‌میشود درصورتی میتواند مورد مذاکره قرارگیرد که لااقل ربع اعضای مذاکره، مطلب‌مذکوررا تصویب‌کنند، درچنان موارد مجلس میتواند در اموریکه مربوط بیکی‌از وزراء باشد وزیرویامعین مذکور را بمجلس احضار کند .

روا بط شورای‌ملی واعیا ن

روا بط شوری و اعیان برحسب اصو ل اسا سی ا فغا نستا ن مر بو ط ا ست به تصو یب اصولنامه‌هاییکه باید به‌تصویب هردو مجلس برسد، منتهاباین فرق که بعض پیشنهاداتیکه ازطرف هیئت‌وزرا بمجلس اعیان میرسد دراین مجلس تصد یق میشود و بعد برا ی تصویب بمجلس‌شورای ملی‌فرستاده میشود وازطرف دیگر موا دیکه درمجلس شورای ملی تصو یب میشو د درمجلس اعیان ملاحظه وتصویب میگردد .

اماموضوعاتیکه درموقع افتتاح‌مجلس شورای‌ملی‌تصویب میشود درصورتیکه‌مجلس‌اعیان منعقد نشده باشد، تصاویب مجلس معطل‌نشده بعدازصحه ا علیحضرت همایونی اجرامیشود .

اختلاف‌مجلسین

درصورتیکه در بعض موارد بین فیصله های شورای ملی ومجلس عالی اعیا ن اختلا ف ایجادشود یعنی‌درصورتیکه موضوعی‌درمجلس اعیان تصو یب وبمجلس شورای ملی فرستاده میشود ودرمجلس شورای ملی قبول نشود . نظر باهمیت مطلب مجلس مختلطی از یك عده اعضای‌مجلسین که‌تعداد عضو هرمجلس مساوی و مجمو ع آن اقلا ۲۰ نفر خواهد بود درموضوع مورد اختلاف غوروتدقیق نموده رای خودرا بمجلس شورای ملی ارائه میکنند اگرفیصله‌مجلس‌مذکور بازهم موردقبول واقع نشد موضوع بحضور ملو کانه عرض و هر چه فرمایند طبق‌آن تعمیل‌میشو د .

انتخاب نمایندگان

۱۷۳ نفر نمایندگان شورای ملی مستقیماً ازطرف مردم افغانستان انتخاب میشوند. حوزه های انتخابی وشرایط انتخاب کنندگان وانتخاب شوندگان دراصولنامه انتخابات وکلای شورای ملی مصوبهٔ ۸عقرب ۱۳۱۰ تصریح شده است.

نظرباصولنامه انتخابات وکلای شورای ملی انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند.

ا ـ تبعه افغانستان باشند.

ب ـ سن شان کمتر از ۲۰ سال نباشد.

ج ـ درمنطقه انتخابیه متوطن یالا اقل یکسال قبل ازوقت انتخاب درآنجاساکن باشند.

کسانیکه تحت وصایت قانونی باشند، تجاریکه به نقص مفلس شده باشند ومحکومین جنایات حق انتخاب را ندارند وهمچنان صاحبمنصبان وضابطان وافرادعسکری، صاحب منصبان ضابطان، افراد پلیس ژاندارمه در محل خدمت خود ازنظر مقام شان حق انتخاب را ندارند

انتخاب شوندگان نیز باید دارای اوصاف ذیل باشند تابوکالت کاندیدوانتخاب شوند.

ا ـ تبعه افغانستان باشند.

ب ـ ازاجنبی هاکسانیکه بعدازاستحصال تذکره تابعیت ۱۰ سال دیگردرافغانستان اقامت کرده باشند.

ج ـ حتی الامکان دارای سوادباشند.

د ـ معروف بصداقت وراستکاری باشند.

صاحب منصبان، ضابطان، افراد عسکری وپلیس وژاندارمه حق انتخاب شدن را ندارند. مامورین دولت درمحل ماموریت خود اگرمیخواهند وکیل شوند باید ازماموریت خود استعفی بدهند درغیرمحل ماموریت بعد ازانتخاب باید استعفا بدهند، تاجریکه به تقصیر مفلس شده باشد ومحکومین جنایات وکیل نمیتوانند شوند.

ترتیب انتخاب وکلا وشرایط انتخابات دراصولنامه انتخابات وکلای شورای ملی تصریح شده است.

اهم اجراآت شورایملی

ازماه سنبله ۱۳٤۰ تاپانزده اسد ۱۳٤۱ درحدودهفتاد فقره درموارد مختلف مربوط بامور داخلی وخارجی کشور مورد تصویب قرارگرفته است که مهمترین فقرات آن قرار آتی است.

تصمیمات

(۱) تبصره ومصوبه تاریخی ۲۸ جوزا نمایندگان ملت راجع بارشادات قیمتدارذات شاهانه برو زافتتاحیهٔ دوره یازدهم شورای ملی.

(۲) تصمیم تاریخی ۱۱ سرطان نمایندگان ملت دربرابر بیانات والا حضرت سردار محمد داؤد صدر اعظم.

موافقتنامه های خارجی :

درقسمت موافقتنامهای خارجی نیز درجملهٔ تصویبات شورای ملی مطالبی مندرج است که ازآنجمله موافقت نامهٔ تجارتی تادیات وهمکاری اقتصادی بین حکومت شاهی افغانستان و ایتالیه بنمایندگی بناغلی غلام محمد شیرزاد وزیر تجارت افغانستان وبناغلی فولکونرا بزرا سفیر کبیر ایتالیا مقیم کابل. موافقت نامه همکاری ومعاونت علمی وتخنیکی بین حکومت شاهی افغانستان وحکومت جمهوری سوسیالستی چکوسلواکیا موافقت نامهٔ رادیو تیلفونی بین حکومت شاهی افغانستان و دولت جمهوریت هند موافقت نامه تجارتی وتادیات بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت جمهوری بلغاریه، موافقت نامه تجارتی بین حکومت شاهی افغانستان وحکومت شاهی ایران موافقت نامهٔ خدمات هوایی بین حکومت افغانستان وجمهوریت متحدعربی، موافقت نامهٔ همکاری فرهنگی بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت جمهوری سوسیالستی چکوسلواکیا ، موافقت نامهٔ فرهنگی بین حکومت شاهی افغانستان وجمهوریت اتحادی المان بنمایندگی دکتور علی احمد پوپل وزیر معارف افغانستان وجلالتمآب دکتور شمید مور یکس سفیر کبیر اتحادی المان در کابل موافقت نامهٔ فرهنگی بین حکومت شاهی افغانستان ودولت جمهوری ترکیه . موافقت نامهٔ خدمات هوایی بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت شاهی بلجیم موافقت نامهٔ حمل ونقل هوایی بین حکومت شاهی افغانستان وحکومت فرانسه . موافقت نامهٔ خدمات هوایی بین حکومت شاهی افغانستان و کانفدراسیون سویس . موافقت نامهٔ فرهنگی بین حکومت شاهی افغانستان وجمهوری فدرالی یوگوسلاویا، موافقتنامه ترانزیتی بین دولت پادشاهی افغانستان ودولت شاهنشاهی ایران وملحقات آن. موافقت نامهٔ امداد اقتصادی حکومت شوروی درخصوص پلان پنجساله دوم اقتصادی افغانستان وموافقت نامهٔ هوائی بین حکومت شاهی افغانستان و حکومت چکوسلواکیا مورد تصویب قرار گرفته است .

تعدیل اصولنامه‌ها وتزییدبعضی موادبصورت ضمایم

بسلسله مصوبات دیگرشورای ملی همچنان تصحیح وتعدیل ماده (۵) وازدیاد یك تبصره بماده (٤٦) اصولنامهٔ استخدام وترفیع وتقاعد مامورین ملکی ، انتقال مرکز حکومت اعلی غور از تیوره به کاسی چقچران ، تشکیل جدید حکومت کلان خوگیانی که‌دراثرآن در مادهٔ ٣٤ اصولنامه تقسیمات ملکیه ایزادی بعمل آمده وحصهٔ (ب)ماده (٣٤)با تقسیمات علاقه داری آن حذف شده .

بتعدیل ساعات کارانجنیران وما مورین فنی واداری وروسای فابریکات که تعدیل ماده (٥٩) اصولنامه کارگران درآنخصوص تبدیل‌شده است ، تعدیل ماده(١١٧)اصولنامهٔ نشان ها پیشنهاد رئیس‌کمیسیون امورخارجه نسبت به تجاوزات دولت فرانسه دربیزرتا وپشتیبانی ازحقوق تونس ، پروژه اصولنامه مکلفیت خدمت پرسونل فنی .

خریداری ده هزارتن‌آرد وگندم امریکایی در سال ١٣٣٢ ـ موضوع سه ماده ضمیمهٔ نمبر سه اصولنامه ترفیع وتقاعدعسکری‌مخصوص‌ضابطان مستعجل، موضوع کمپنی‌های

تعمیراتی خارجی وایزاد یك تبصره بماده (٦) اصولنامه سرمایه‌گذاری خارجی درافغانستان بودجه ششماهه اخیرسال ۱۳٤۰ دوایرمملکتی ، راپورمشاهدات ونظریات کمیسیون معارف صحیه ومطبوعات شورا ازموسسات عرفانی مرکز، موضوع ضمیمه قانون بودجه ومحاسبات ومسأله پروژهٔ اصولنامه مکلفیت خدمت علما ومتخصصین ،که طی مجالس متعدد ی مورد تصویب قرارگرفت .

علاوه برآن موضوعات ذیل ازجمله فقرات داخل آجندای شورای ملی بوده که در جلسات مختلف آن مورد تصویب قرار گرفته‌است .

۱ـ پلان پنجساله دوم انکشافی واقتصادی کشور .

۲ـ راجع بتعداد کمیسیونها وروزهای کارمجلس عمومی وروزهای کمیسیون هی هفتگانه وتعیین رؤسا ، معاونین ومنشی های آن با توضیح بعض تغییرات وتبدلات راجع برؤسا ، معاونین ومنشی های آن درجریان سال ۱۳٤۱

۳ـ موضوع تعیین دونفرو کیل بحیث هیأت مراقبت ذخیرهٔ بانکنوت در دافغانستان بانك .

٤ـ تعدیل مادهٔ (۷٤) اصولنامهٔ نشان ها ومدال های افغانستان مبنی برتعدیل جملهٔ « امضای پادشاهی » به جمله « مهرپادشاهی»

٥ ـ بودجه عواید ومصارف ششماهه اخیرسال ۱۳٤۰ خزینهٔ تقاعد .

٦ـ پروژهٔ اصولنامه دارایی مامورین ملکی ومصاحب منصبان عسکری محتوی (۱٦) مواد، چهارتبصره ویك فورمهٔ جدولی .

۷ـ تعدیل مادهٔ اول اصولنامه تشکیل محاکم واصول محاکمات مامورین ملکیه مبنی براینکه محاکم مامورین ملکیه بوزارت عدلیه مربوط شد .

۸ ـ تعدیل مادهٔ (۲۰) اصولنامهٔ ترافیك .

۹ـ بودجه عواید ومصارف عمومی سال ۱۳٤۱ مملکتی .

۱۰ـ پروژهٔ ضمیمهٔ تقسیمات ملکیه محتوی چهارفقره .

۱۱ـ تعدیل مادهٔ (۱۷) اصولنامه مکافات ومجازات محبوسین .

کمیسیون های دورهٔ یازدهم شورای ملی

۱ـ کمیسیون تدقیق وثایق .

۲ ـ « وضع وتفسیروتغییرقوانین ، اموراداخله ، سمع شکایات وامورقبایل .

۳ ـ « امورمالی ، بودجه و تجارت

٤ ـ « امورخارجه .

٥ ـ « عدلیه .

٦ ـ « دفاع ملی .

۷ ـ « صحیه ، معارف ومطبوعات .

۸ ـ « مخابرات ، فواید عامه ، زراعت ، معادن وصنایع

باید متذکرشد که کمیسیونهای مذکور بصورت جداگانه هر یك دارای رئیس، منشی واعضا بوده ووظایفیکه براینشان ربط میگیرد مورد تدقیق وبررسی قرارمیگیرد (بقیه درصفحهٔ ۳۱۱)

نظری بدومین پلان پنجسالهٔ انکشاف اقتصادی

و اجتماعی افغانستان

نخستین پلان انکشاف اقتصادی که اولین مرحلهٔ انکشاف منظم اقتصادی ومدنی کشور بشمار میرود باموفقیت بیشتر ازآنچه توقع میرفت انجام یافت واینك دومین پلان انکشاف اقتصادی که ازسال ۱۳۴۱ آغازوبسال ۱۳۴۵ خاتمه میبابد رویدست گرفته شد .

هدف های اساسی این پلان که بادر نظرگرفتن موفقیت‌های پلان اول پیشبینی گردیده قرار آتی میباشد .

۱- بلند بردن تولیدمحصولات زراعتی بمنظور تهیه غذای کافی برای مردم وفراهم نمودن مواد خام زراعتی برای صنایع وصادرات درین قسمت بیش ازهمه افزایش تولیدات پنبه برای حصول اسعار خارجی بمنظورانکشاف آیندهٔ مملکت مد نظر میباشد .

۲- ایجاد تهداب شقوق مهم صنایع ثقیله نفت وگاز صنایع کیمیاوی - صنایع متالوجی باتامین موادخام برای شقوق مذکور- انکشاف دستگاهای مواد برق، تقویهٔ صنایع موادخوراکی وانکشاف صنایع خفیفه برای مصارف داخلی وتفویض واردات وآماده نمودن مواد خام زراعتی برای صادرات .

۳- انکشاف سریع معارف، تربیهٔ افراد وصحت عامه مخصوصاً بغرض تربیهٔ افراد فنی بسویه‌های مختلف وهمچنان تربیهٔ کارگران ماهر برای رفع حوایج روز افزون کشور، درین قسمت توسعه واحداث مکاتب ابتدایی - ثانوی ومسلکی وموسسات تربیوی بسویهٔ عالی مدنظر میباشد. درعین حال برای حفظ صحت عامه مجادله علیه امراض ساری مورد توجه قرار میگیرد .

باینصورت مرکز ثقل پلان دوم اقتصادی عبارت است ازافزایش تولیدات در دو شق اساسی تولیدی یعنی زراعت وصنعت وتهیه افراد وقوای بشری متناسب برای بهره برداری ازان توام باهدف های فوق، مسئله تقویه بنای تحتانی اقتصاد کشورکه در دوره پلان اول آغاز گردیده درپلان دوم ادامه یافته وبتکمیل آن حق اولیت داده میشود . بعباره دیگر شبکه مواصلات ومخابرات که فعلا درمناطق مختلف کشور تحت ساختمان است درنیمه اول پلان دوم بمرحله تکمیل رسیده وزمینه را برای انکشاف منظم سایر شقوق اقتصادی آماده میگرداند .

باید خاطر نشان شود که انتخاب سه نکتهٔ فوق بحیث هدفهای اساسی پلان معنی آنرا نمیدهد که سایر شقوق حیاتی متروك وعاطل میماند - برعکس چون حیات مدنی انکشاف متوازن تمام شقوق زندگی را ایجاب میکند لهذا سایر شقوق حیاتی نیز همنوا با شقوق پیشرفت نموده ووسایل انکشاف آنها درپلان دوم پیشبینی گردیده است .

درنتیجه اجراآت فوق سطح مادی وسویهٔ مدنی مردم ارتقاً یافته و شرایط قبلی را برای بلند رفتن سطح حیات بسرعت بیشتر در دوره های آینده بوجود خواهدآورد درعین حال تطبیق پلان دوم زمینهٔ کاررا برای نفوس مملکت توسعه داده وبیکاری را تقلیل میدهد وعدم تناسب درتوزیع عوایدملی بین طبقات مختلف مردم تخفیف میبابد .

حجم عمومی مصارف پلان دوم درحدود ۵ر٤٤ ملیاردافغانی یاتقریباً ۷ر۲ برابر مصارف واقعی پلان اول پیشبینی گردیده است. ازین جمله درحدود ۳ر۳۱ ملیارد بمنظور مصارف سرمایه گذاری تخصیص داده شده که تقریباً ٤ر۳ برابر مصارف واقعی سرمایه گذاری طی پلان اول میباشد. درحدود ۱۲ ملیاردافغانی برای مصارف عادی مملکت بشمول افزودی درمعاشات مامورین ومستخدمین دولتی که بمنظور تقویهٔ بنیهٔ اقتصادی این طبقه و بهتر ساختن شرایط کار در دوایر وموسسات دولتی مدنظر گرفته شده ـ پیشبینی گردیده است همچنان مصارف تدویری پروژه های که انجام یافته درمبلغ فوق شامل بوده وبعلاوه (۲ر۱) ملیاردافغانی برای مصارف تدویری مزید مدنظر گرفته شده است

انکشاف شقوق مختلف اقتصادملی طی پلان دوم :

اول، زراعت و آبیاری:

درقسمت زراعت وآبیاری درپلان پنجساله دوم چنین درنظر گرفته شده که تولیدات زراعتی بطورعام وتولیدات محصولات دارای منفعت بیشتر بطور خاص افزایش یابد. تا از یکطرف مواد غذایی را برای مردم بمقداربیشتر تامین وازطرف دیگر مواد خام زراعتی را برای صنایع که روبانکشاف است فراهم نموده و بالاخره زمینه صادرات موادمذکور رابخارج جهت بدست آوردن اسعار موردضرورت کشور توسعه دهد .

افزودی محصولات عمده زراعتی درپلان پنجساله دوم نظر به تولیدات سال اخیر پلان اول قرار آتی پیشبینی میشود .

تولیدات پخته خام بشمول وادی هیرمند طی پلان پنجساله دوم قریب ـه برابرافزونی خواهد یافت. البته تولیدات لبلبو یکنیم برابر، و تولیدات پشم ـ قره قل وسایرمحصولات زراعتی نیز افزایش خواهد یافت .

وصول باین مرام ازطریق افزایش درحاصل فی جریب زمین ازنظر محصولات زراعتی وحیوانی ازیکطرف و رساحه تحت زراعت ازطرف دیگر مدنظر میباشد که اجرای این پروگرامها را ایجاب میکند .

۱) **توسعه واصلاح آبیاری:** علاوه برتکمیل پروژه های تحت ساختمان مثل کانال ننگرهار و بند سرده آبیاری یك ساحه وسیع دیگر درنواحی مختلف مملکت توسط اعماربندها ونهرها طی پلان دوم مدنظر میباشد . درعین حال کاراصلاح نهرها ئیکه فعلاً ادامه یافته و در تامین آب کافی برای اراضی که فعلاً تحت زراعت است وتوسعه ساحه آن کمك خواهد نمود .

همچنین در نظراست تاکارسروی رود خانه‌های مملکت که‌درپلان اول آغاز گردیده‌بود طی پلان دوم درساحۀ تحت پروگرام انجام‌یا بد وزمینه رابرای استفاده بیشتراز آن‌در آینده مساعد سازد ونیز پیشبینی میشود که سروی‌آبهای زیرزمینی در بعضی منا طق آ غاز یا بد.

۲) **ترویج زراعت ماشینی**: زراعت‌عصری مخصوصاً زراعت محصو لات دارای منفعت بیشتر مثل پنبه ولبلبو بقوه کار بپیمانه وسیعتر احتیاج دارد . بنا بر ین در نظر است طی پلان‌پنجساله‌دوم‌استعمال‌ماشین‌های‌زراعتی‌درمملکت ترویج گردیده ویکتعدادفارم‌های‌میکانیزه درا ملاك متعلق بدولت تاسیس شود . تا سیس این فارمها در حالیکه ازیکطرف بهافز و ن محصولات زراعتی کمك میکنند ا ز طر ف د یگر بحیث نما یشگا ه عملی ز را عت خد مت مینماید.

۳) **تعمیم کود کیمیاوی**: یکی‌ازوسایل موثربلند بردن تولیدات‌زراعتی تطبیق کود کیمیاوی است. دردوره پلان اول یکمقدار کود کیمیاوی بمملکت و ارد ودر زرا عت تطبیق گردید . نظربه نتایج مثبتیکه ازتطبیق آن بد ست آمده درنظراست استعمال کود کیمیاوی بپیمانه وسیع در دوره پلا ن دوم تر ویج گردد . بر ای ا ین منظو ر تور ید مقدا ر مکفی کوداز خارج ودرعین حال ساختمان دوفابریکه کود کیمیاوی درداخل مدنظرمیباشد .

علاوه‌برعملیات فوق‌درنظراست مجادله باامراض حیوانی وآفات‌نباتی‌که دردوره پلان اول‌باموفقیت آغازگردیده ازنظرساحه ونوعیت توسعه‌یابد. در عین‌حال کار-طالعات‌و تتبعات زراعتی- اصلاح‌تخم‌نباتات ونسل‌حیوانات و تربیه پرسونل فنی جهت اجرای عملیا ت فوق بپیمانه وسیعتر ازپلان‌اول مدنظرمیباشد .

دروادی‌هیرمند وارغنداب طی‌پلان‌پنجساله‌دوم اقدامات‌مهمی بغر ض توسعه و انکشاف اراضی تحت‌زراعت وبهره‌برداری ازآن‌مدنظر میبا شد .

انتظارمیرود درختم‌پلان پنجساله‌دوم ساحه‌تحت زراعت درین وادی بپیمانه کا فی توسعه یابد توسعه‌زراعت مخصوصا درپروژه‌های ترنك- در ویشان- ما ر جه- نادعلی- نهر سرا ج وشمالان مدنظراست .

درعین‌حال یکسلسله اقدامات برای‌بلندبردن حاصل‌فی‌جریب وفی‌نفر زارع درین منطقه زیرنظر میبا شد .

فعلاقسمت اعظم‌محصولات وادی‌هیرمندبه حبوبات منحصر است. نظرباهمیتی‌که در پلان پنجساله‌دوم به‌نباتات صنعتی‌داده‌شده درنظراست‌زراعت‌این‌گونه نباتات‌مخصوصاپنبه‌ودانه‌های رو غنی در ین نا حیه ترویج گردیده تو ام به‌آن صنایع‌مر بوط به نباتات مذ کور تا سیس گردد .

پروژه‌وادی‌هیرمند وارغنداب یك‌واحدراتشکیل‌داده‌وعلاوه برزراعت- شامل‌امور حفظ الصحه معارف- بهبودداجتماعی وغیره امور حیاتی میباشد. درپلان پنجساله‌دوم تمام‌این‌شقوق بصورت همنواانکشاف یافته زمینه‌را برای‌بهره‌برداری ازتسهیلات آبیاری که‌فعلاد رمنطقه مذکور مهیا گردیده آماده‌میسا زد .

انکشاف صنایع:

ازجمله مبلغ ۹ر۱۰ ملیارد افغانی حجم عمومی سرمایه گذاری درصنایع در حدود ۲ر۱۰ ملیارد افغانی یا ۹٤ فیصد برای انکشاف صنایع ثقیله تخصیص دا ده شده است این موضوع یك امتیاز مهم را ازنظر کیفیت درپروگرام انکشاف صنعتی ارائه وواضحا نشان میدهد که به مهمترین شق اقتصاد افغانستان توجه مزید معطوف وبرای انکشاف آن اقدامات قطعی پیشبینی شده است .

۱ ـ درقسمت صنایع نفت وگاز، توسعه کارهای سروی جیولوجی و فعالیت اکتشافی در مناطق افغانستان درنظر گرفته شده است . اجرای امور متذکره اجازه خواهدداد تادرسال دوم پلان ذخایر صناعتی قابل توجه بدست آید. کارها واقدامات وسیع برای تاسیسات میدان استخراج نفت وگاز پیشبینی شده است واین کارها امکان خواهد داد تادراخیر پلان دوم استخراج گاز تامقدار ۵۰۰ ملیون مترمکعب ونفت تایکصد وبیست هزارتن برسد. البته این حجم استخراج بامقایسه باسایر ممالك ومخصوصا ممالك مترقی بسیار محدوداست اما برای کشورما مقدار مذکور برای انکشاف بعدی اقتصاد واصلاح موازنه محروقات تاثیر مثبت خواهدداشت. باید گفت که بامقایسه وضع فعلی فقط درحصه حجم استخراج شده نفت وگاز دراخیر پلان دوم درمنابع محروقات بیش از ۲۰ برابر ازدیاد بعمل خواهد آمد استخراج نفت وگاز ساحه وسیع انکشاف صنایع تصفیه نفت، صنایع کیمیاوی ـ صنایع متارلوجی صنایع مواد ساختمانی وقوه برق را بازنموده واجازه خواهدداد تاازگاز برای احتیاجات عامه بصورت وسیع استفاده شود .

هنوز تمام کارهای لازمه مربوط بسروی جیولوجی تکمیل نشده است لذا نمیتوان مو عد قطعی شروع استخراج گاز ونفت را تعیین نمود اماتخمینات مقدماتی متخصصین بسیار مساعد بوده وامیداست که استخراج گازو نفت مثلا ازسال چهارم پلان دوم آغاز گردد نظر بوضع مساعد استخراج گاز درپلان دوم یك سلسله اقدامات برای استفاده ازآن درنظر گرفته شده است برای نخستین بار درتاریخ کشورما ساختمان فابریکه برق ترمیك که بااستفاده ازگاز بکار میافتد بظرفیت پنجاه هزار کلیوات فابریکه کودمصنوعی که ظرفیت قسمت اول آن ٦ ۵ هزارتن نایتروجن فی سال میباشد پیشبینی میشود انتقال گاز توسط نل بمناطقیکه دستگاه های مذکور درآن ساخته میشود باپیشبینی انتقال آینده آن تاپلخمری وکابل مدنظر میباشد .

درپلان دوم ساختمان اولین کارخانه تصفیه نفت بظرفیت ۵۰ الی ٦۰ هزار تن فی سال پیشبینی میشود .

۲ ـ درقسمت انکشاف صنایع کیمیاوی علاوه برفابریکه کود مصنوعی که قبلاازآن تذکر داده شد درین پلان ساختمان کارخانه کود کیمیاوی دیگردروادی هیرمند باساس برق فابریکه کجکی درنظرگرفته شده است. احداث صنایع کیمیاوی درپلان دوم یك قدم مهم دربالا بردن تولیدات موا د زراعتی مخصوصاً تولید نباتات صنعتی ومهمتراز همه تولید پنبه میباشد.

۳ـ انکشاف وسیع دستگاه های مولد برق درپلان دوم پیشبینی شده است . علاوه بر دستگاه برق ترمیك كه درمناطق شمال مملکت احداث میشود دستگاه های برق نغلـو بظرفیت ۶۰هزارکیلوات ، برق ماهی پربظرفیت تخمیناً ۴۰ هزارکیلوات یابیشتر از آن برق کجکی بظرفیت ۱۲۰ هزارکیلوات، برق ارغنداب بظرفیت ۱۴ هزارکیلوات وهمچنین دستگاه برق آبی دربند آبیاری درونته بظرفیت ۱۱ هزار کیلوات تا سیس و بکار انداخته خواهد شد ،

بدین ترتیب بدون دستگاه های برق خورد مربوط پروژه های مختلف تنها ظرفیت دستگاه های بزرگ تقریباً هفت برابر پلان اول افزایش خواهد یافت . انکشاف دستگاه های برق پیشبینی شده پلان دوم یك اساس محکم برای بالابردن تمام شقوق صنایع وزراعت خواهد بود .

۴ـ درغوری توسعه فابریکه سمنت سازی الی ظرفیت ۱۲۰ هزار تن سمنت درفیسال تکمیل میشود با بکار انداختن فابریکه مذکور تولیدات سمنت تا ۱۵۰هزارتن فی سال یا درحدود پنج برابر پلان پنجساله اول خواهدبود ـ توام با انکشاف صنایع سمنت سایر صنایع مواد ساختمانی مثلاً صنایع شیشه سازی، خشت سازی و خانه سازی هم انکشاف خواهد نمود .

۵ ـ اصلاح معادن، استخراج زغال سنگ کرکرواشپشته ـ ساختمان معدن دره صوف وهمچنین احداث فابریکه بریکت سازی دراطراف پلخمری درنظر گرفته شده است. حجم عمومی استخراج زغال سنگ دراخیر پلان دوم تا ۱۶۰ هزارتن فی سال رسیده ، تقریباً سه مقابل استخراج موجوده افزایش خواهد یافت .

۶ـ هدفهای مهم درقسمت اکتشاف سایر معدنیات درنظرگرفته شده و . بصورت اساسی کارهای سروی جیالوجی وفعالیت اکتشافی و تکمیل نقشه جیالوجی برای تمام کشور پیشبینی شده است که برای استفاده ازمعدنیات حتمی میباشد درپلان دوم فعالیت وسیع برای معلوم نمودن موادخام جهت صنایع متالورجی (آهن وفولاد) بعمل میآید واین امر امکان میدهد تا دراخیرپلان ، پروژه انجنیری ساختمان فابریکه ذوب آهن که درنوع خود اولین دستگاه درتاریخ مملکت خواهد بودتکمیل شود .

۷ـ درپلان دوم ساختمان وبکارانداختن یکتعداد موسسات مختلف صنایع خفیفه ازقبیل ابریشم تابی ، بافتها ی کشدار ، بوت دوزی ، سگرت سازی و مسلخها پیش بینی میشود .

امید واریم که درمدت بعدی امکان آن را داشته باشیم که این صنایع را بیشتر انکشاف دهیم .

۸ ـ صنایع مواد صادراتی، حفظ موازنه تجارتی کشوردردوره انکشافی که مصارف روز افزون اسعار را برای تولید ماشین باب وتجهیزات صنعتی ایجاب میکند یك وظیفه

موم ودرخور تو جه میبا شد . بهترین را ه تا مین این مرا م آنست که صا د را ت مملکت حتی المقد ور تو سعه یافته ومنابع بزرگتر اسعا ری را برای مملکت فرا هم نما ید . برای این منظورتا سیس یك سلسله صنا یع کوچك جهت آما ده ساختن مواد خام کشور مخصو صاً مواد زراعتی برای صا درات پیشبینی گردیده که شامل دستگاه میوه پاکی، شستشوی قالین پاك نمودن روده وچرمگری وغیره میبا شد .

معا رف وتر بیهٔ افرا د

استفا ده ازمنا بع فینانسمان ومنا بع تولیدی بقوای بشری ومخصو صاً متخصصین، ا هل فن وکا رگران ماهرمنوط است . بموجب سنجشهای ابتدا یی که راجع بضر وربات پلان دو م ازنظرافراد تعلیم‌یافته صورت گرفته معلوم میشود که تطبیق پلان روی همرفته به تقریباً بیش ازسه هزارنفر متخصص با تعلیمات عالی ، پنجهزا رنفر اهل فن با تعلیمات ثانوی و ۲۵ الی ۳۰ هزارنفر کا رگرما هر ضرورت دا رد .

درقسمت متخصصین وپرسونل مورد نیازپلان تا جاییکه ممکن است ازاشخا ص دا خلی استفا ده بعمل‌آمده ودرقسمت متباقی ازامداد تخنیکی ممالك دوست استفا ده میشو د ولی چون دوام این امراز یکطرف با سنگینی بردوش بودجه افغانستان‌تحمیل وازطرف دیگر مجال کا رقوه تشبث وپیشرفتهای فنی وعلمی را برای افراد افغا نی محد ود میگر دا ند لهذا درین پلان حتی المقد ور کوشش بعمل‌آمده تا درراه تعلیم وتربیه ورسانیدن اشخاص قد مهای اسا سی وموثری بردا شته شود . قسمت عمده واسا سی تهیه وتدا رك افراد از راه وزا رت معا رف وموسسات مربوطه آن تا مین ودرمـوا ردیکه به تـربیه افـراد بصو رت مستعجله ضرورت میافتد وزا رتخانه‌ها وموسسات سا ختما نی وصنعتی نیز به نوبه خو د دراجرای این امرسهم میگیرند .

۱ـ ازدیاد تا سیسات تعلیمی منظم درداخل مملکت : درپلان پنجسا له او ل در سا حهٔ امورمعا رف بتمام مدا رك تعلیمی توجه بعمل‌آمده . درپلان دوم‌ضرورت پروژه های‌انکشافی به افرا د فنی اهمیت تعلیما ت مسلکی وفنی را تبا رزمید هد بد ین ملحوظ در ین پلا ن توجه خاصی بتربیه متخصصین واشخاص فنی مبذ ول شده است . برا ی این منظو ر در نظر است تعلیمات مسلکی بسویه‌متوسط وثانوی به پیما نه قابل ملاحظه افزایش یافته و درعین حال سویه فنی این اشخاص بو سیله تجا رب عملی ارتقا یابد .

پلان پنجساله دوم تاسیس ۱۵ باب‌مکتب مسلکی جدیدرا پیشبینی‌میکندودر نظر است تعداد متعلمین این‌مکاتب در سال اخیرپلان دوم‌در حدود سه‌و نیم‌برابر سال اخیرپلان اول ارتقا یابد .

۲) احتیاج بمتخصصین‌دا رای‌تعلیمات عالی نیزیکی ازمسایل عمده پلان انکشا فی‌را تشکیل میدهد. درپلان‌پنجساله‌دوم توسعه‌تعلیمات‌عالی باتوجه‌خاص بامور علمی‌و فنی‌مدنظر میباشد .

علاوه برتقویه پوهنتون کابل از نظر کمیت و کیفیت در نظر است یك پولی تخنیك جدید برای شقوق مختلف انجنیری تاسیس گردد انتظار میرو د درنتیجه این عملیات تعداد محصلین آن در مملکت در حدود دونیم برابر افزایش یابد .

اقدامات فوق بیشتر برای رفع احتیاجات پلان پنجساله دوم پلانهای مابعد صورت میگیرد اما باید گفت که اگرچه ضرورت آنی پلان باشخاص دار ای تعلیمات ثانوی وعالی بیشتر است معذلك باید تصدیق کرد که تهداب اصلی معارف همان تعلیمات ابتدایی وثانوی میباشد که انکشاف آینده علم ومعروفت را بسویه آن درمملکت تضمین میکند .

درنظر است درجریان پلان پنجساله دوم ۶۵۰ مکتب ابتدایی ودهاتی و ۲۵۰ کورس اکابر جدید تاسیس گردیده وتعداد متعلمین مکاتب ابتدایی ۳۵ فیصد افزایش یابد در قسمت تعلیمات ثانوی تاسیس ۷۰ مکتب جدید وتوسعه وتکمیل مکاتب موجوده مدنظر بوده تعداد متعلمین آن سه ونیم مرتبه اضافه خواهد شد .

یکی از مشکلات عمده درتطبیق پلان معارف مسئله تهیه معلمین کافی به سویه مورد احتیاج میباشد . بنابراین درپلان دوم تقویه دارالمعلمینها مدنظر بوده درنظر است تعداد فارغ‌التحصیلان موسسات مذکور بیش از سه مرتبه افزایش یابد . چون فراهم آوردن تسهیلات تعلیمی عصرحاضر بشمول عمارتهای مخصوص مکاتب درمدت کوتاه امکان پذیر نمیباشد برای آنکه این نارسایی بمرام اصلی که عبارت از توسعه سریع معارف در مملکت است اثرمنفی وارد نکند درنظراست یکتعداد از مکاتب جدید درعمارتهای کرایی وبا تسهیلاتیکه فعلا در دسترس میباشد تاسیس وبکار آغاز نماید. یقین است طوریکه دردوره پلان اول مشاهده گردید اهالی مملکت درین قسمت همکاری شانرا باوزارت معارف ادامه دهند .

۳) تاسیس مکاتب مستعجله وکورسها: از آنجاکه نمیتوان تمام اشخاص فنی مورد ضرورت را درمکاتب منظم درفرصت کوتاه تربیه نمود برای رفع این نقیصه تاسیس یکتعداد مکاتب اختصاصی وکورسهای تعلیمی در وزارتخانه‌ها وموسسات موظف به تطبیق پلان پیشبینی گر دیده بعضی ازدوایر وموسسات مافعلاهم دارای چنین مکتبها وکورسها بوده نتایج مفیدی از آن بدست آمده است . درپلان پنجساله دوم دامنه این فعالیت توسعه یافته درنظر است یکتعداد تخنیکرها مثل تخنیکر نفت وگاز ـ تخنیکر فابریکه جنگلك و کورسهای متعدد برای امور فوایدعامه معاونهای طبی، امورهوانوردی ـ محاسبه ـ دفترداری مخابرات وامثال آن تاسیس گردد .

٤) تربیه در اثنای کار : طوریکه قبلا ذکر گردید قسمت اعظم ضرورت را ازنظر تعداد درپلان دوم کارگران ماهر تشکیل میدهد . یکتعداد ازین افراد در مکتبهای تخنیکی فعلی وتخنیکرها وکورسهای جدید تربیه خواهند شد اما برای آنکه این احتیاج هرچه زودتر رفع گردیده بتطبیق پلان لطمه وارد نکند در نظر است از وجود متخصصینیکه برای امور ساختمانی و تولیدی بمملکت وارد میشوند استفاده گر دیده ویکتعداد بزرگ افراد مملکت در اثنای کار بحرفه های مختلف تربیه گردد. تجربه گذشته در پروژه های میدان هوایی

کابل وقندهار - کابل جلال آباد - سرکهاو دستگا های برق ونفت اطمینان میدهد که کارگران افغانی برای اخذ حرفه های جدید در اثنای کار ذوق واستعداد زیادی دارند .

۵) تعلیم وتربیه متعلمین در خارج : طوریکه ازسالیان دراز تحصیل افغانها در خارج ادامه دارد ونتایج خوبی از آن بدست آمده درنظر است درپلان پنجساله دوم اعزام جوانان افغان بخارج توسعه یابد

امور صحی:

برای ارتقای وانکشاف جامعه وجود مردان با صحت - بازوی قوی ونیرو مند و حفظ ماتقدم از امراض از حوایج اساسی بشمار میرود برای حصول این مطلوب از یکطرف وجود تاسیسات صحی طب وقایوی وازطرف دیگر تسهیلات طب معالجوی ازضروریات مبرهن است تامین این مرام درپلان پنجساله دوم بصورت آتی مدنظر میباشد :

۱) توسعه وتکمیل موسسات صحی موجوده : نظر بحوایج روزافزون وتوجه مردم به طب عصری در نظراست تاسیسات سابقه‌طبی توسعه یافته وبراساس مقتضیات جدید دوباره مجهز گردد .

۲) بنای تاسیسات صحی جدید : جهت فراهم نمودن تسهیلات صحی برای عده بیشتر مردم درنظر است یکتعداد بستر مریضان در اخیر پلان پنجساله دوم یکنیم برابر وتعداد پولی کلنیك ها نیز یکنیم برابر افزایش یابد -

تعداد یونتهای سیار برای رسیدگی بصحت مردمان مناطق دوردست تقریباً دوبرابر افزایش یابد .

در اینجا باید تذکرداد که علاوه‌بروزارت صحیه وپوهنتون یکعده از سایر موسسات کشور از قبیل وادی هیرمند وبعضی ازموسسات صنعتی ودستگاهای ساختمانی نیز باتسهیلات طبی مجهز بوده وبنوبه خود دراین راه خدمت مینمایند .

۳) در پلان پنجساله دوم توسعه فعالیت طب و قایوی ومجادله با مراض ساری نیز به پیمانه قابل توجه پیشبینی گردیده است .

امور مواصلات ومخابرات :

درهر مملکت ومخصوصاً افغانستان که فاقد تسهیلات حمل ونقل عصری میباشد انکشاف تمام شقوق اقتصادی واجتماعی مخصوصاً انکشاف زراعت وصنعت بانکشاف قبلی تسهیلات ترانسپورتی مربوط است . در اثرانکشاف تسهیلات حمل ونقل ومخابره استفاده بهتر از منابع طبیعی مخصوصاً منابع زراعتی ، کار معدنی وصنعتی درداخل کشور، توسعه بازارهای داخلی وارتباط آن ببازار های خارجی تامین میگردد .

در پلان پنجساله دوم هدف عمده که دراین ساحه مدنظرمیباشد اینستکه کارهای ناتمام پلان اول بمرحله تکمیل رسیده وسایل تدویر حفظ ونگهداشت آنها به ترتیبیکه لازم است فراهم گردد با تکمیل این کار هاحداقل احتیاجات وضرورت مملکت ازین ناحیه رفع میگردد .

طی پلان پنجساله دوم ۲۰۶۶ کیلومتر سرك عمومی بصورت عصر ی تکمیل میشو د این پروگرام شامل تکمیل سرکهای کابل ، تورخم کابل ـ قزل قلعه بشمول سالنگ ـ تورغندی قندهار ـ کابل و سپین بولدك میباشد. علاوتاً در نظر است سرك هر ات ـ اسلام قلعه بصورت پخته کاری وقیر ریزی تعمیر وپلهای کامه ـ اسمار ـ بهسود در ولایت ننگرهار ساخته شود. کار بندرقزل قلعه که درپلان اول آغاز یافته نیز درپلان دوم به پایه تکمیل برسد .

در قسمت مواصلات هوایی نیز هدف عمده پلان دوم تکمیل وتوسعه اقداماتی است که در پلان اول رویدست گرفته شده بود . قرار است میدانهای هوائی بین المللی قند هارو کابل ، میدانهای شیند ندوننگرهار درنیمه اول پلان دوم بمرحله تکمل رسیده و دومیدان هوایی جدید در اشکر گاه وغزنی تاسیس گردد .

هدف د یگر، آنست که تر تیبا ت مناسب برای حفظ ونگهد اشت وتجهیز میدا نهای مذکور فراهم گردیده وتسهیلات عصری را برای حمل ونقل فضایی مهیاگرداند باین سلسله تاسیس هفده مرکز هواشناسی ویکتعداد مراکز مخابره در نقاط مختلف مملکت نظرمیباشد علاوه برآن کار تعلیم و تربیه پرسونل هوایی که انکشاف هوانوردی کشور بآن مر بو ط است باجدیت تعقیب میشود .

پلان پنجسالهدوم انکشاف دآریانا افغانهوایی شرکت را پیشبینی نموده استوقراراست شرکت مذ کور شبکه ارتباطی خود رابهداخلوخارج مملکت توسعه داده ویکتعدادطیارههای جدید را برای این مقصد بکا ر اند ازد .

برای تامین مواد سوخت حمل ونقل زمینی وفضایی تا سیس یکتعد اد ذخا یر مواد نفتی مدنظرمیباشد وهم درنظر است سیستم توزیعمواد مذکور توسط نصبتانکها در نقاط مختلف کشور ـ تو سعه یابد .

در قسمت امور مخابرات هدفهایپلان بتوسعه شبکه تیلفونی باصول چینلسیستم،تاسیس مراکز تیلفون اتومات در شهرها ـ تاسیس دستگاهای جدید تلگراف وانکشافخدماتپستی در مملکت متوجه میبا شد .

کار های باقیمانده لین چینل سیستم بین کابل وتورخم از یکطرف، قندهار و هرات ازطرف دیگر بانجام رسیدهیکتعدا دلینهای جدید بهمین سیستم بین پلخمری قندزوقزلقلعه مزار شریف ـ میمنه وهرات ـ فراه ـ هر ات واسلام قلعه تمدید میگردد . ازطرف دیگریك لین سیم مسی جد یداً بین کابل وخوست تاسیس میشو د .

طول مجموعی تمام لینها که تمدید آن در پلا ن دوم مدنظر است به ۱۴۰۰ کیلومتر چینل سیستم و۲۳۸ کیلو متر سیم مسی بالغ میگرد د .

برای فراهم نمودن تسهیلات تیلفونی در دا خل شهر در نظر است مرکز تیلفوناتومات کابل از پنجهزار به ۱۳ هزار لین تو سعه یافته ومرکز اتومات قندهار که کار آن قبلاً آغاز گردیده درسال اول پلان تکمیل شود . تاسیساتو ماتهای دیگردر هرات ـ مزارشریف پلخمری وجلال آباد د ر نظرمیبا شد .

درساحهٔ تلگراف تاسیس یکتعداد دستگاه های جدید وتوسعه روابط تلگرافی و رادیو تیلفونی باممالک خارج ودرقسمت پسته ایجاد پسته خانه های جدید وتسریع وانتظام امور پست مدنظر میباشد.

ښاروالیها :

انکشاف وارتقای جوامع وحرکت بسوی صنعت،تجارت وتخنیك سبب تشکیل شهر ها ومراکز پرجمعیت میگردد که مسایل مربوط بشهر سازی وشهر داری رابمیان میاورد . هر جامعه مجبور است برای مسایل مربوط به شهرداری مثل نقشه وسروی شهرها ، تهیه خانه های رهایشی، تأمین آب، خوراك ودیگر حوایج مردم تدابیر مناسبات اتخاذ نماید.

روی این منظور درپلان‌پنجساله دوم موضوع سروی و نقشه یکتعداد شهرهای مهم‌مملکت درنظر گرفته شده ازآنجمله خطوط اساسی انکشاف واصلاح شهرکابل‌تعیین ودر نظرات عملیات آن طی پلان دوم صورت بگیرد.

پروژه اصلاح شهر کابل شامل تکمیل آبرسانی ـ قیریزی- تنویر وبدررفت عمومی شهر وتجدیدشبکه شهر میباشد . نظر بضرورت روز افزون برای‌خانه‌های‌رهایشی‌درنظراست یك فابریکه خانه سازی تأسیس گردد که منازل جدید وکم قیمت را باصول‌صنعتی‌تولید خواهد کرد همچنان شاروالی کابل به تعمیر یکتعدادمنازل برای رفع حوایج عامه اقدام خواهد کرد .

درعین حال درنظر است‌که‌آبرسانی وتنویرشهر های قندهار ـهرات و جلال آباد دردوره پلان دوم آغاز یابد

انکشاف دهات :

ازآنجاکه قسمت اعظم نفوس مملکت زراعت پیشه بوده ودر دهات زندگی مینمایند حکومت علاوه بر پروگرامهای‌توسعه‌زراعتی‌میخواهدمردم‌قراء ودهات‌راازطریق‌پروگرامهای مخصوص‌انکشاف دهات با زراعت ـ مالداری- تعلیم وتربیه ـامورصحی واجتماعی عصری آشنا نماید.هدف این پروژه آنست که بمردم دهات کمك شود تاآنها ازراه همکاری وتعاون متقابله بخود کمك‌نموده شئون مختلف حیاتی شانرا اصلاح سازند واساس آن‌بربین حقیقت بنا یافته که‌ارتقای عصری ازپایین‌آغاز نموده روبه‌تدریج‌تمام‌جامعه را فرا میگیرد ازطرف دیگر درپروگرام مذکور این نکته منظور است که انکشاف حقیقی‌باید تمام شقوق مختلف حیاتی مردم رامثل زراعت- صنایع- معارف-حفظ الصحه وامثال آن در داخل یك مجموعه کامل‌را احتوانموده وآنرا بسوی ترقی وپیشرفت سوق بدهد .

روی این اساس در پلان پنجساله دوم وپروژه های انکشاف دهات از۸به ۲۵ پروژه وتعدادقریه های تحت پروژه از۱۰۳۷ به بیش‌از۲ هزارتعداد نفوس‌که‌از آن مستفید میگردد ازتقریباً ۴۵۰ هزار به بیش ازیك ملیون ارتقا میباید . این‌پروگرام علاوه برآنکه‌خدمات قابل قدری‌رابرای مردمان دهات انجام میدهد ازنظر جمع آوری احصاییه های زراعتی نفوس واحوال اجتماعی مردم برای طرح پلانهای آینده درکشور مفیدثابت میگردد .

اعلیحضرت د ایران شاهنشاه په داسې حال کښې چه د افغانستان په ملي شورې کښې خپله وینا ایرادوي. نوموړی اعلیحضرت د خپلې وینا په ترځ کښې د افغانستان د پرمختګ په لاره کښې د افغانستان د معظم ټولواک علاقمندي وستایله.

همایونی معظم اعلیحضرت د کندهار هوایی ډگر ته دښکته کیدو په وخت کښې د عسکری گارد احترام نی

اطمینان داریم که این پروژه با علاقه وهمکاری مردم کامیاب گردیده و نقش موثری را در بهبود اوضاع اجتماعی طبقه زارع مملکت اجرانماید .

مطبوعات :

وظیفه اساسی مطبوعات درپلان پنجساله دوم این است تاتوسط نشرات و تبلغات مفید ومثبت بامردم مملکت درراه درك و حل مسایل اجتماعی و آماده ساختن اذهان برای قبول شرایط زندگانی مد نی معاونت نماید. برای رسیدن باین هدف که ازجمله شرایط اساسی موفقیت پلان محسوب میگردد درنظر است نشرات رادیویی توسعه یافته ویك دستگاه موج کوتاه بقوه ۲۰۰ کیلوات ویك دستگاه موج متوسط بقوه یکصد کیلوات جدیداً بکار انداخته شود .

صنعت فلم گیری بخصوص تهیه فلمهای مستند توسعه یابد . مطابع مرکزو ولایات بطور قابل ملاحظهٔ انکشاف پیدا نماید، توریزم تقویه گردیده وازتمام این وسایل برای تنویر اذهان عامه ملت از یکطرف ومعرفی فرهنگ و ثقافت کشور بدنیای خارج ازطرف دیگر بصورت صحیح استفاده شود

امور تجارت:

توسعه و تنظیم تجارت داخلی و خارجی افغانستان درکامیابی پلان نقش مهمی را ایفاء میکند فعالیتها ییکه درساحه انکشاف زراعت، صنایع وسایر امور تولیدی درپلان درنظر گرفته شده وقتی مفیدثابت میگردد که تحصیلات تجارتی بصورت همنوا وهمقدم با آن توسعه یافته از یکطرف مازاد حاصلات مملکت رابه بازارهای خارج عرضه نمایدوازطرف دیگر موادمورد احتیاج داخلی وخارجی رابطورمنظم بمردم ومؤسسات صنعتی برساند .

برای این منظور د رنظراست تجارت مملکت بطور عمومی وتجارت صادراتی که ازنظر تهیه اسعار برای پروگرامهای انکشافی دراقتصادافغانستان اهمیت ممتاز دارد مخصوصاً در دوره پلان دوم انکشاف یابد. این مرام ازیکطرف توسط عرضه بهترپیداوارافغانی ببازارهای خارج که ایجاد مؤسسات مورد ضرورت آن در پلان پیشبینی گردیده وازطرف دیگربوسیله توسعه روابط تجارتی افغانستان باعده بزرگتر کشورهای خارجی تامین خواهدگردید .

توسعهٔ روابط خارجی افغانستان

حکومت افغانستان درظرف سال اخیر جهت بسط روابط خارجی خویش باکشورهای جهان یکسلسله مجاهدت هانموده که البته این مجاهدت ها عامل بزرگی برای پیشرفت های اقتصادی اجتماعی وفرهنگی کشور محسوب میشود. درظرف نیمهٔ اخیر سال ۴۰ ونیمهٔ اول سال ۱۳۴۱ بر علاوه اینکه یکعده معاهدات وموافقات درشقوق مختلفه باکشورهای دوست صورت گرفته است استقرار روابط سیاسی افغانستان بابعضی کشورها قابل تذکر میباشد که اینك بصورت مختصر از آن ذکر میشود.

استقرار روابط سیاسی

۱ـ مناسبات سیاسی از چند سال بین حکومت افغانستان و حکومت لهستان برقرار بود. درسال ۱۳۴۰ نمایندگیهای طرفین بسویه سفارت کبری ارتقا نموده و سفرای کبار تبادله گردید، از طرف افغانستان شاغلی میر محمد یوسف بحیث سفیر کبیر افغانستان دروارشو تعیین گردیده وسفیر کبیر لهستان نیز بکابل مقرر گردید.

۲ـ مناسبات باحکومت بلغاریه در سال گذشته دراثر پیشنهاد بلغارستان به سویهٔ سفارت کبری برقرار گردید که درماه دلو ۱۳۴۰ سفارت کبرای دولت مذکور درکابل افتتاح واولین سفیر کبیر بلغاریه به دربار کابل بتاریخ ۲۹ دلو ۱۳۴۰ اعتماد نامه خودرا بحضور اعلیحضرت همایونی تقدیم نمود، نمایندگی افغانستان در صوفیه به سفارت کبرای افغانی در بلگراد تفویض شده است.

۳ـ مناسبات سیاسی باگانا در سال ۱۳۴۰ به سویهٔ سفارت کبرای تاسیس گردید های کمشنر گانا دردهلی در عین زمان بحیث سفیر کبیر گانا درکابل معرفی وشاغلی سید قاسم رشتیا سفیر کبیر افغانستان در قاهره بصفت سفیر کبیر افغانستان در گانا نیز تعیین گردید.

۴ـ روابط سیاسی با نیپال به سویهٔ سفارت کبرا برقرار گردید واعلامیهٔ مشترك آن بتاریخ ۱۰ر۴ر۴۰ در پایتخت هردو مملکت انتشار یافت. امور نمایندگی افغانستان در نیپال توسط سفارت کبرای افغانی در دهلی وهمچنان نمایندگی نیپال به دربار کابل ذریعهٔ سفارت کبرای نیپال در دهلی رسیدگی میشود.

۵ـ روابط سیاسی با جمهوریت مغلستان نظر به اعلامیهٔ مشترکیکه بتاریخ اول فبروری ۱۹۶۲ مطابق ۱۳ دلو ۱۳۴۰ درکابل واولان باتور شایع شد برقرار گردید. امور نمایندگی افغانستان درجمهوریت مغلستان توسط سفارت کبرای افغانی درپیکنگ و هکذا نمایندگی مغلستان به دربار کابل ذریعهٔ سفارت کبرای جمهوریت مغلستان در دهلی جدید رسیدگی می‌شود.

مسافرت زعمای افغانستان بخارج

اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه افغانستان بنابر دعوت غیر رسمی شاغلی خروسچف صدراعظم اتحادشوروی بتاریخ ۱۵ـ اسد ۱۳۴۱ رهسپار مسکو شدند.

شاغلی صدراعظم افغانستان درکنفرانس کشورهای بیطرف که در ماه سنبله ۱۳۴۰ دربلگراد منعقد گردید شخصاً اشتراك ورزیده واز افغانستان نمایندگی کردند.

مسافرت زعمای کشورهای خارج با فغانستان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران بنا بر دعوت اعلیحضرت همایونی پادشاه افغانستان بتاریخ ۴ـ اسد ۱۳۴۱ وارد کابل شدند.

سهم افغانستان درموسسه ملل متحد

افغانستان ازشانزده سال باینطرف یعنی اززمانیکه عضویت موسسه ملل متحد را حاصل کرده است سهم فعالی در شعبات مختلفهٔ ملل‌متحد داشته‌است .

موقف افغانستان درباره مسایل بین المللی متکی برقضاوت آزاد وبر اساس‌عدالت بوده وسیاست بیطرفی افغانستان درمورد اتخاذ این خط مشی خیلی مساعد بوده و از ینجاست‌که درهمه شعبات ملل‌متحد، موقف افغانستان بنظر تقدیر و احترام دیده می شو د .

نمایندگان افغانستان در دوره های مجامع عمومی گذ شته و جلسات سایر اورگان های ملل متحد وموسسات اختصاصی آن‌نظربه سیاست‌صلح جویانهٔ خویش از آنهمه پیشنهاد هاییکه برای تحکیم صلح وسلم گیتی وبرای آزادی بشر از زیر یوغ استعمار مفید بوده پشتیبا نی کرده واین حقیقت از صورت بیانات وطرز رأی دهی نمایندگان افغانستان روی مسایل‌عمده بین المللی که دراسناد ملل متحد قید است مشهود می گردد .

برای اینکه بصورت مجمل ازسهم کشور درموسسه ملل متحد ذکر کر ده باشیم نخست گزارش شانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی‌راکه‌یکی‌ازمهمترین جلسات‌ملل متحد وسالیانه برای سه ماه درمقر موسسه‌انعقاد می یابد تقدیم کرده وبعدا از اشتراک افغانستان‌درجلسات سایر شعبات ملل متحد بحث خواهیم کر د .

شانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی بتاریخ ۱۹ سپتامبر ۱۹۶۱ درنیویارك منعقد گردید .
هیأت افغانستان تحت ریاست شاغلی عبدالرحمن پژواك سفیر کبیر و نما ینده دا یمی افغانستان مقیم ملل متحد قرار ذیل در شانزدهمین جلسات مجمع عمومی اشتراك کردند :

۲ ـ شاغلی دو کتور عبد الحکیم طبیبی متکفل امور اقتصا دی (کمیته دوم) و حقوقی (کمیتهٔششم) .
۳ ـ شاغلی حلمی محمود غازی متکفل امور خاص سیا سی (کمیتهٔ خاص‌سیاسی) .
٤ ـ شاغلی فیض احمد زکریا متکفل امور خاص قیمومت (کمیته چهارم) .
٥ ـ شاغلی امان الله حسرت متکفل امو ر خاص بودجه واداره (کمیته پنجم) .
٦ ـ شاغلی عبدالصمد غوث متکفل امور خاص فرهنگی ، بشری وثقافتی (کمیته سوم)

موضوعات سیاسی

خلع سلاح :

موضوع خلع سلاح یکی از مو ضو عات مهم و حل نا شدهٔ ملل متحد است . حل آن مربوط به موافقت کشور های بزرگ جهان‌است که متاسفانه تاکنون‌حل نشده است. افغانستان ازیك خلع سلاح عام و تام طرفداری کرده ونمایندگان افغانستان همیشه تاکید نموده اند که باید این‌موضوع ازراه مذاکرات بین دول بزرگ طوریکه به صلح جهان مفید بتوا ند حل و فصل شود .

درشانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی یگانه پیشرفتیکه درمورد مسأله خلع سلاح بعمل‌آمد ازدیاد دراعضای کمیسیون خلع سلاح بوده که ارده به مژده عضورسید کشور های بیطرف (مطابق اظهار آرزومندی خویش در کنفرانس کشور های بیطرف بلگراد سپتمبر ۱۹۶۱ درین کمیسیون سهم گرفته ونیز برای اولین مرتبه کشورهای آسیایی و افریقایی در آن عضویت حاصل کردند ودرطی‌سال ۱۹۶۲ برای نزدیك ساختن نظریات فریقین مخالف مساعی بزرگ بخرج داد.

ختم استعمار :

این موضوع که اولا درپانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی مطرح شد واعلامیهٔ ای در بارهٔ آن به تصویب رسید ، طی شانزدهمین دوره مجمع عمومی نیزطرف مداقه‌قرارگرفت. بعضی ازکشورهاشکایت‌کردند که مراتب اعلامیهٔ استعمارطوریکه توقع‌می‌رفت عملی نشده‌وهنوزهم سرزمین هائی‌زیرشکنجه‌استعمار قراردارند .

بعدازیك سلسله سخنرانیهای ممتد ، تصمیمنامه ای‌از طرف‌یکعده کشورها که افغانستان نیز درآن سهم داشت بمجمع عمومی پیش‌شد وبه‌اکثریت‌آرا به‌تصویب‌رسید .دربن‌تصمیمنامه ازینکه محتویات اعلامیه امحا ی استعمار طوریکه امید می‌رفت عملی نشده اظهارتاسف بعمل‌آمد وهم‌کمیتهٔ‌خاصی که‌متشکل ازهفده عضومیباشد برای‌مطالعه اوضاع قلمروهای تحت استعمار وتطبیق محتویات تصمیمنامه مجمع عمومی پانزدهم تاسیس گردیدوازشورای‌قیمومت وکمیتهٔ اطلاعات دربارهٔ قلمروهای محکوم‌وموسسات اختصاصی ملل متحد درخواست شد تابا کمیته خاص‌مساعدت‌کنند.

تحت همین فقره تصمیمنامه دیگری درباره اعطای آزادی جهة مردمان ایریان غربی به‌مجمع عمومی‌پیش شده امابنابرمخالفت‌کشور های‌طرفدار هالیند نتوانست اکثریت آرارا حاصل‌کند . درضمن‌مباحثات، افغانستان مانندسالهای گذشته ازموقف اندونیزیا پشتیبانی نمود .

بالعموم افغانستان درباره رفع‌استعمار موقف‌واضحی راتعقیب کرده‌که‌آن عبارت از امحای‌استعمار به‌هرشکلی که‌دردنیا تظاهرمی‌کندمیباشد، نمایندگان افغانستان دربحث‌روی‌این موضوع وترتیب‌اعلامیه رفع‌استعمار سهم‌فعالی گرفته‌اند .

تساند بین‌المللی درراه‌استفاده‌صلح‌آمیز از فضای کیهانی

این‌موضوع بعدازینکه‌اولین کیهان نورد اتحادشوروی به‌مدار زمین پرتاب گردید وواپس برگردانیده شد ،توجه‌جهان رابیش‌ازپیش بخود جلب‌کرد واهمیت‌آن ازنظرصلح‌دنیا بیشتر تبارزکرد .

درجریان شانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی ملل‌متحد موضوع فضای کیهانی در کمیته سیاسی مطرح بحث‌شد ،راپور کمیته فضای کیهانی تحت غور قرار گرفت وپنج تصمیمنامه روی موضوع‌ازطرف کشورهای‌مختلف عضوموسسه‌ملل‌متحدبه‌کمیته‌تقدیم‌شدکه‌مفادآنهاعبارت

ازاستفاده ازفضای کیهانی جهت مطالب صلح جویانه براساس مقررات حقوق بین الدول ومنشور ملل متحد می باشد، برعلاوه این تصمیمنامه‌ها از کشورهای اتازونی وشوروی خواهش می کرد تادر حصهٔ استفاده صلح آمیز ازفضای خارجی باهمدیگر اشتراک مساعی نمایندو معلومات دست داشته خودرا برای پیشرفت کار کمیته فضای کیهانی بدسترس کمیتهٔ مذکور بگذارند ازموسسهٔ جهانی هواشناسی واتحادیه بین المللی مخابرات نیز دعوت شدتادر حصهٔ مطالعات این موضوع باکمیته فضایی همکاری کنند .

افغانستان نظربه اینکه تصمیمنامه‌های فوق الذکر برای حفاظت صلح طرح شده بودبراساس سیاست صلح جویانه خویش دربن موضوع رای موافق دادوتصمیمنامه‌ها به تصویب مجمع عمومی رسید.

نمایندگی چین در ملل متحد

ازروزیکه جنرال چیانك کای شیك وپیروانش خاك مرکزی چین را ترك داده وبه فارموسا متمرکز شدند (۱۹٤۹) موضوع نمایندگی جمهوریت مردم چین درمجامع عمومی ملل متحد مطرح بحث است . نماینده حکومت چیانك کای شیك ازابتدای تاسیس ملل متحد تا حال که تقریباً هفده سال ازآن تاریخ سپری شده کرسی چین راچه درمجمع عمومی وچه درشورای امنیت بحیث یکی ازاعضای پنجگانه دایمی درسایر شعبات ملل متحد اشغال کرده است .

در بن موضوع دو نوع نظریه بین اعضای ملل متحد موجود است یکی نظریات آن کشور ها یست بشمول افغانستان که جمهوریت مردم چین را برسمیت شناخته اند ودیگری نظریات آن دسته کشور ها یست که مخالف اشغال کرسی چین ازطرف نمایندهٔ جمهوریت مردم چین می باشد .

دسته اولی ادعا می کنند که چون حکومت جمهوریت چین از (٦٥۰) ملیون نفوس چین نمایندگی می کندجای هیچ تردید باقی نمیماند که ادعای طرفداران حکومت چیانگ کای شیك که خلاف اساسات منشور ملل متحد کرسی چین را اشغال کرده است قابل قبول باشد.

دسته دومی ادعا میکنند که حکومت چیانگ کای شیك که در فارموسا می باشد از موسسین ملل متحد بوده ومنشور ملل متحد را حکومت آن (چیانگ کای شیك) امضاء کرده است وتعهدات بین المللی را درمقابل سایر فاتحان جنگ دوم جهانی قبولدار گردیده است از آنرو نباید ازموسسهٔ ملل متحد اخراج گردد . علاوتاً این عده کشور ها مدعی اند که حکومت فارموسا از تاسیس ملل متحد تا این وقت تمام مقررات منشور ملل متحد را ایفا کرده است وبرخلاف از حکومت جمهوریت مردم چین انتقاد می نمایند .

تأخیر وعدم حل این مسأله دردوره های گذشته مجمع عمومی این بوده که کشور های عضو دایمی شورای امنیت روی موضوع به موافقه نرسیده اند واقدامات کشور های طرفدار نمایندگی جمهوریت مردم چین درمجامع عمومی به نسبت مخالفت شدید کشور های غربی بی نتیجه مانده است، امایك نکته قابل ذکر این است که طرفداران نمایندگی جمهوریت مردم چین هرسال بیشتر می گردد .

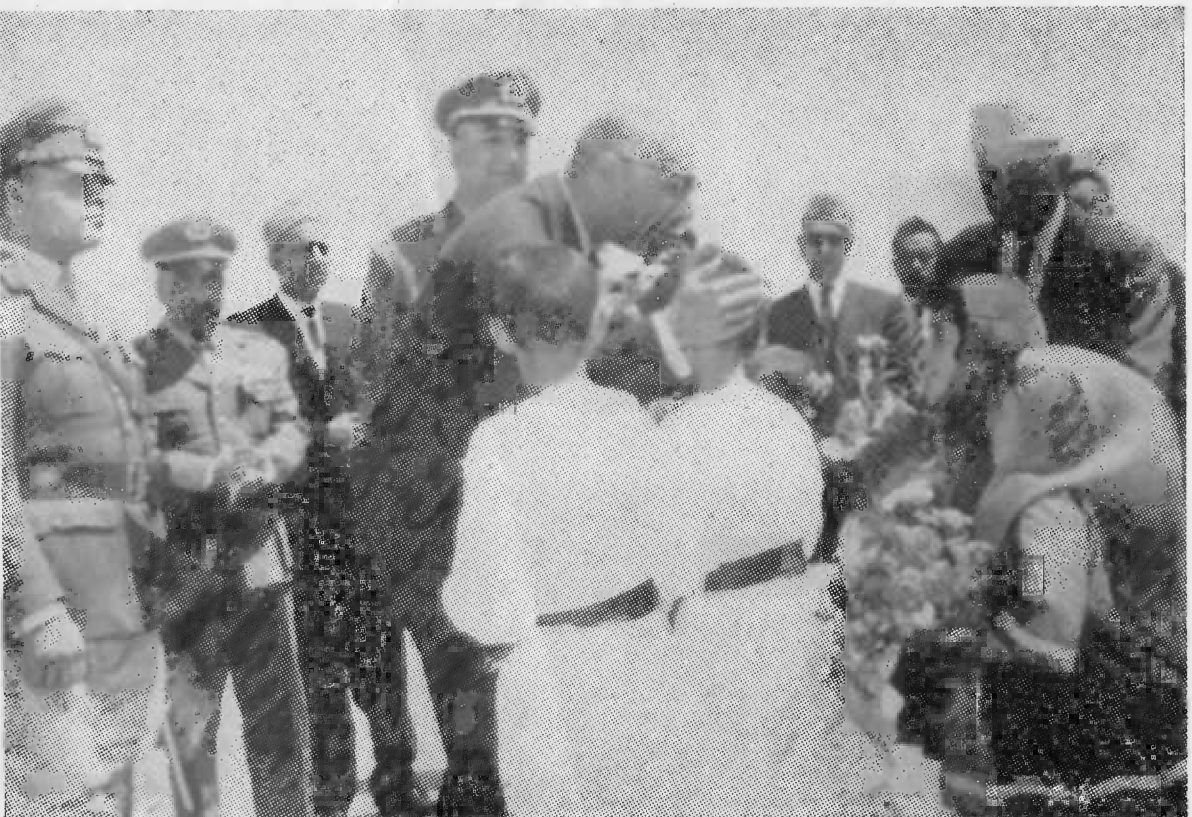
دراثنای شانزدهمین مجمع عمومی موضوع ازطرف اتحاد شوروی به روی نصاب مذاکرات گذاشته شد ، در موقع بحث مسأله از فضای مجمع عمومی نسبت به خطابه های انتقاد آمیزیکه از جانب طرفداران نمایندگی جمهوریت مردم چین ایراد گردید معلوم می شد که کشور های غرب ممکن است زود تر به این حقیقت معترف شوند که بدون نمایندگی جمهوریت مردم چین تمامیت ملل متحد ناممکن خواهد بود اما باوجود پافشاری زیادی که مخصوصاً اتازونی درین مسأله دارد یك عده کشور های طرفدار غرب حاضر شدند که درخطابه های خود از حقیقت بینی کار گرفته واظهار نظر کنند که خوب است اگر به نمایندهٔ جمهوریت مردم چین اجازه شمول داده شود آ یا وضع فارموسا درملل متحد چه خواهدبود؟ یا به عبارت د یگر ا یشان می‌خواستند موقع فارموسا را بعد از اخذ کرسی های چین در اورگان‌های ملل متحد ازطرف جمهوریت مردم چین معلومات کنندوسر نوشت فارموسا راتعیین نما یند ، امامشاهده شد که دستهٔ طرفدار مسأله نما یندگی جمهور یت مردم چین به عضویت دو چین درملل متحد راضی نمی باشند .

بهر حال کشور های برخلاف حل این موضوع نگران بودند که ا گر دربارهٔ مسأله رای گیری شود بصورت ساده تصمیمنامه طرفداران نمایندگی جمهوریت مردم چین به تصویب خواهد رسید ، بدین لحاظ وبرای اینکه موضوع بتاخیر بیفتد ، آ سترالیا ، کولمبیا ، ایتالیا ، جاپان واتازونی تصمیمنامه ای به مجمع عمومی پیش کردند . مفاد آن عبارت بود از ینکه باید مجمع عمومی فیصله کند که مسأله نمایندگی یك کشور در ملل متحد هنگامیکه به مخالفت مواجه می‌گردد طبق ماده ۱۸ منشور ملل متحد به حیث یك موضوع مهم تلقی شود . مقصد تصمیمنامه این‌بود که اگرموضوع درقطار مسایل‌مهم قید شودآنگاه اکثر یت دوثلث آراء در تصو یب آن بکار است . این تصمیمنامه به ا کثر یت ٦۱ رای موافق ۳٤ رای مخالف و۷ رای ممتنع به تصویب رسید .

افغانستان ازبدو بحث این موضوع درمجمع عمومی موقف ثابتی داشته است واین موقف عبارت است ازینکه جمهوریت مردم چین را افغانستان به رسمیت شناخته و طرفدار است تانمایندهٔ حکومت جمهوریت مردم چین که نما یندهٔ قانونی مردم چین است دراورگان های مختلف ملل متحد کرسی خودرا اخذ کند . نما یندگان افغانستان درمجامع عمومی ملل متحد از هر پیشنهادیکه به منفعت عضو یت مردم چین مفید بو ده طرفداری نموده ودرطی شانزدهمین دوره مجمع عمومی افغانستان بر تصمیمنامه ایکه روی مسأله به تصو یب رسید وشرح آن درفوق ذکر شد رای مخالف داد . زیرا این تصمیمنامه راه را برای اخذ کرسی درملل متحد ازطرف جمهور یت مردم چین مسدود می ساخت .

الجزایر

این موضوع که از ۱۹۵۵ به اینطرف هرسال به پیشنهاد افغانستان و کشور های د ستهٔ آ سیا و افریقا در نصاب مذا کرات مجمع عمومی شامل ساخته می شد درطی شانزد همین

هغه وخت چه همایونی معظم اعلیحضرت د کندهار هوایی ډګرته ښکته شو

یوه ډله ماشومانو خپل تاجدار پلارته د ګلو ګیډۍ وړاندې کړې

همایونی معظم اعلیحضرت په کندهار کښې د مینه ناکو خلکو له خوا د تودو احساساتو په ښکاره کولو استقبالیږي (د ۱۳۴۱ د حمل په میاشت کښې)

دورهٔ مجمع عمومی تحت بحث قرار گرفت ، و توجه بیشتری بو خامت اوضاع الجزایر ومحبوسین آن در فرانسه مبذول گردید .

افغانستان وسی کشور آسیایی وافریقایی تصمیمنامهٔ ای به کمیتهٔ سیاسی پیش کردند که مفاد این تصمیمنامه قرار آتی است :

مجمع عمومی نگرانی عمیق خود را نسبت به خرابی اوضاع الجزایر واعتصاب هزاران محبوس الجزایری درمحابس فرانسه که ازمدتی است فاقه کشی می کنند اظهار داشته و نظر به تصمیمنامه های مجمع عمومی درسال ۱۹۶۰ که درآن ها راجع به خودداری ازهر نوع فشار عسکری که سد راه اقدامات آزادانه مردم الجزایر برای تامین آزادی کامل ایشان می شود تذکر رفته ازحکومت فرانسه خواهش می کند تا براساس قوانین بین المللی وپرنسیپ های بشری مقام محبوسین سیاسی الجزایر را محترم شمرده و مجاهدت نماید تا به این اعتصاب خاتمه بخشد .این تصمیمنامه با ۶۲ رای موافق و ۳۱ رای ممتنع در جلسه نامهٔ مجمع عمومی به تصویب رسید . درمتن تصمیمنامه به جز از یك تذکر ضمنی (یعنی رسیدن مردم الجزایر به آزادی) از تذکرات مستقیم خودداری بعمل آمده بود. زیرا، درآنوقت احتمال ادامه مذاکرات بین حکومت موقتی الجزایر وحکومت فرانسه حدس زده می شد وهم بنابر پروگرام های شارل دوگول دربارهٔ تمامیت خاك الجزایر و استقلال آن کشور دسته کشور های آسیا و افریقا نیز نمی خواستند لحن تصمیمنامه خودرا قوی بسازند .

افغانستان از ابتدای بحث روی موضوع الجزایر موقف قطعی گرفته واز مطالبات حقه مردم الجزایر که عبارت از رسیدن الجزایر به استقلال تام می باشد طرفداری کرد.

چنانکه خوانندگان ما می دانند درماه مارچ ۱۹۶۲ جبهه آزادی ملی الجزایر راجع به استقلال الجزایر با حکومت فرانسه بموافقه رسیدو سال ۱۹۶۲ سال آزادی الجزایر شد .

مسأله عمان

بعد از اینکه انگلیس ها کشور واحدی بنام عمان ومسقط تحت نفوذ سلطان مسقط که دست نشانده برتانیه است تشکیل دادند دول عربی مقابل این فیصله برتانیه اجتماع کرده وموضوع رابه مجمع عمومی تقدیم کردند.مسأله عمان برای اولین بار در پانزدهمین دورهٔ مجمع به پیشنهاد کشور های عربی تحت بحث قرار گرفته بود ،اما درآنوقت نظر به پیشنهاد هند مطالعهٔ این موضوع تاشانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی به تعویق انداخته شد.عرب ها ادعا می کردند که عمان کشور مستقل وده ورئیس دولت مشروع امام عمان است وعمان ازکشور همسایهٔ آن که عبارت ازمسقط است مجزابوده وسلطان مسقط حق آنرا ندارد که مقدرات مردم عمان راتعیین کند .مداخله قوای برتانوی به اساس اینکه سلطان دولت نام نهاد مسقط وعمان ازآن ها خواهش نمود که در سرکوبی انقلابیون یعنی طرفداران امام عمان باسلطان مسقط معاونت نمایند صلا مداخله استعماری وتجاوز مطلق است.

انگلیس ها برخلاف ادعای عرب اظهار میدارند که عمان از مسقط مجزا نیست وطرفداران امام ، ناشخاص بی کفایت وماجراجو میباشند.

نمایندهٔ افغانستان مسأله عمان‌را یکی از مسایل مهم استعمار دانسته و باساس طرفداری از اساسات حق تعیین سرنوشت، موقف عربهارا تایید کرد.

افغانستان باچهارده کشور دیگر تصمیمنامه ایکه مفادآن عبارت ازشناختن آزادی مردم عمان براساس حق‌تعیین‌سرنوشت ، اخراج قوای‌خارجی ازعمان و حل مشکلات آن ازراه مفاهمه صلح جویانه بود به‌کمیته‌تقدیم کرد، این‌تصمیمنامه اگرچه‌درکمیته‌تصویب شد اما جلسه تامه تایید دوثلث آراء را حاصل ننمود .

کوریا

موقف افغانستان روی موضوع عبارت ازلزوم وحدت کوریا وتطبیق آرزوهاومقتضیات مردم هردوکوریا راجع به‌موجودیت‌سپاه‌غیر کوریایی درآن مناطق میباشد .

در دوران‌جریانات‌مجمع‌عمومی شانزدهم تصمیمنامه‌ای‌دربن مورد به‌تصویب‌رسید که‌مقتضی بودمراتب‌تصمیمنامه‌های‌گذشته‌مجمع‌عمومی قابل‌تطبیق قرار گیرد وضمناً از کمیسیون وحدت کوریاتقاضامی‌کردتا کارخودرابراساس‌تصمیمنامه‌های‌مجمع عمومی دوام بدهد، این‌تصمیمنامه با ٦٤رای موافق، ۱۱رای مخالف‌و۲۷ رای ممتنع به‌تصویب رسید .

مسأله‌مهاجران فلسطین

افغانستان ازابتدای‌بحث‌این‌موضوع درمجمع عمومی ازموقف‌عربها که عبارت‌ازمتوطن ساختن تقریباً یک‌ملیون مهاجران فلسطین به وطن‌اصلی ایشان یعنی فلسطین وتادیه‌غرامت نقصانات ایشان از طرف اسرائیل که در اثر این مهاجرت به وقوع پیوسته است طرفداری کرده است.

در شانزدهمین دورهٔ‌مجمع‌عمومی افغانستان به اشتراک سه کشور دیگر تعدیل نامهٔ برتصمیمنامه اتازونی که‌مفاد آن‌عبارت ازتدقیق ومطالعات بیشترازطرف کمیسیون مصالحتی فلسطین‌بودپیش کرد این تعدیل نامه تقاضامی کرد که باید در تشکیل‌کمیسیون مصالحتی اصلاحات بوجود آید تادر بارهٔ حفاظت حقوق‌دارایی‌ومفادپناه گزینان‌عرب مطالعات بعمل‌بیاورند. تعدیلنامهٔ مذکور باوجودیکه ازطرف‌کمیتهٔ خاص سیاسی‌تصویب شد اما درجلسه کامله موردتایید دوثلث آراء نیامد . اماافغانستان برای پیشرفت کار مصالحتی‌که عربها هم‌به‌آن راضی‌بودند برتصمیمنامه اتازونی رای‌موافق داد .

قضیهٔ‌تیرول‌جنوبی :

مسألهٔ تیرول جنوبی‌برای اولین‌بار مستقیماً درشانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی بحیث یک‌فقرهٔ نصاب مذاکرات درجلسهٔ کامله مطرح بحث‌شد. درباره تیرول جنوبی اختلاف بین‌ایتالیا واتریش است. اتریش خواهان‌حمایت حقوق‌مردم‌المانی‌زبان تیرول جنوبی‌واقع شمال‌ایتالیا می باشد ورعایت حقوق ایشان را باتطبیق یک‌ستاتوی جدا گانه‌میخواهدولی حکومت ایتالیا عقیده داردکه همه‌حقوق‌مردم تیرول جنوبی‌رعایت‌شده است و شکایت اتریش موردی‌نداردسال‌گذشته‌این موضوع توسط‌یک‌تصمیمنامه‌بعبارت اعتدال‌پسندانه که مذاکرات

مستقیم را بین اتریش و ایتالیا سفارش می‌کرد ازمجمع عمومی صادر گردید ودر شانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی نظر بدرخواست اتریش موضوع دوباره درنصاب مذاکرات شامل شد وتصمیمنامه ای بکمیته خاص سیاسی پیش شد که براساس تصمیمنامه سال گذشته بود اما مصوبه این قدر علاوه می‌داشت که درصورت ناکامی مذاکرات باید هردو کشور حل وفصل موضوع را به محکمهٔ عدلی بین المللی ارجاع کنند. تصمیمنامه باتفاق آراء تصویب شد.

موقف افغانستان درین باره عبارت از تایید حق تعیین سرنوشت برای مردمان تیرول جنوبی بود ونمایندگان افغانستان درحالیکه از حق تعیین سرنوشت مردمان تیرول جنوبی طرفداری می‌کردند، حل مسأله را جهت رفع تیرگی روابط بین دو کشور ازطریق مفاهمه بین اتریش وایتالیا آرزو می‌کردند.

موضوع انگولا

انگولا یکی ازمستعمرات افریقایی پرتگال می‌باشد. ازسال گذشته باین طرف نهضتهای آزادی خواهی مردم آن باندازهٔ رسید که سبب نگرانی پرتگال را فراهم کرده ودر حین حال توجه ملل متحد به آن جلب گردید.

درطی نیمهٔ دوم شانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی موضوع انگولا مطرح شد و از رویهٔ پرتگال درمقابل اهالی انگولا مجدداً شکایت گردید پس ازیك سلسله مذاکرات طولانی تصمیمنامه‌ای از طرف افغانستان و۴۳ کشور آسیایی وافریقایی به‌مجمع عمومی پیش شد که به اکثریت آراء به‌تصویب رسید. درین تصمیمنامه ازپرتگال درخواست بعمل آمد تامراتب تصمیمنامه (۱۵۱۴) مجمع عمومی راکه عبارت ازاعلامیه اعطای استقلال به‌مردمان وکشورهای تحت استعماری می‌باشد درنظر گرفته وبرای رسیدن مردم انگولا به استقلال و تمامیت خاك آن کشور مجاهدت ورزد وهم سران انگولا راکه در محابس بسر می‌برند رها کند علاوتاً ازتمام کشور های عضو ملل متحد واعضای موسسات اختصاصی درخواست کردند تا ازپشتیبانی پرتگال درراه مضمحل ساختن نهضت آزادی خواهی درانگولا خود داری کنند.

ازپرتگال تقاضا بعمل آمدتاراپور مساعی خودرا برای عملی کردن مراتب تصمیمنامه مجمع عمومی به‌هفدهمین اجلاسیهٔ مجمع عمومی تقدیم دارد تصمیمنامه این نکته‌را نیزسفارش می‌کرد تاشورای امنیت اوضاع انگولا راتحت مراقبت خود وقتاً فوقتاً قراردهد.

افغانستان براساس پرنسیپ حق تعیین سرنوشت واعلامیهٔ رفع استعمار ازجهان‌درین موضوع موقف گرفت. نمایندهٔ افغانی ضمن بحث موضوع اظهارداشت که موضوع آزادی انگولا براساس رضای مردم آن کشور صورت گیرد وحکومتی روبکار آید که از مردم انگولا نمایندگی کرده بتواند و باید پرتگال کمیسیون تحقیقاتی ملل متحد را اجازه دهد تا اوضاع انگولارا بصورت صحیح مطالعه کند.

موضوع تمییز نژادی درافریقای جنوبی

افغانستان ازجملهٔ کشورهایی است که‌ازابتدای بحث این موضوع درمجمع عمومی همدردی کامل خودرا بامردمان بومی اتحادیهٔ افریقای جنوبی اظهار داشته وخط مشی اتحادیه را

خلاف مقررات منشور ملل متحد وانمود میکردند و درده های گذشته مجمع عمومی تصمیمنامه‌های روی این موضوع به‌اشتراک کشورهای آسیایی‌وافریقایی تقدیم نموده است .

دراثنای جلسات مجمع‌عمومی شانزدهم مسلهٔ تمییز نژادی ومجادلات‌مردم بومی‌افریقای جنوبی وخیم‌ترشد زیرا پالیسی تمییز نژادی حکومت افریقای جنوبی شدت اختیار کرد ومخصوصاً کشورهای افریقایی مقابل این‌پالیسی تظاهرات کردند وتصمیمنامه ای‌درین باره به‌مجمع عمومی تقدیم کردند ووضع بلوکاد اقتصادی‌را درمقابل افریقای جنوبی درخواست نمودند این‌تصمیمنامه درجلسه کامله نتوانست اکثریت دوثلث راحاصل کند اما تصمیمنامهٔ کشورهای آسیایی وافریقایی واروپایی وامریکای‌لاتین که‌افغانستان نیزدرآن شرکت داشت بالحنی که بیشتر مورد قبول اکثریت‌بود ازحکومت افریقای‌جنوبی درخواست میکرد تادر پالیسی خود علیه مردمان‌بومی آن‌کشور تجدیدنظر کند باکثریت آراء تصویب‌شد .

مسایل اقتصادی

تجارت بین‌المللی بحیث‌نخستین‌وسیلهٔ انکشاف اقتصادی

این‌موضوع هرسال درشورای اقتصادی واجتماعی وکمیتهٔ اقتصادی مجمع‌عمومی مطرح بحث می‌آید وفیصله‌های روی‌آن اتخاذمیگردد. مطلب‌بحث دراطراف این‌موضوع عبارت از تشویق وانکشاف درتجارت بین‌المللی‌است که‌دراثنای جلسه شانزدهم مجمع‌عمومی تصمیمنامهٔ ازطرف کشورهای ارجنتاین، برازیل، بولوویا، کوستاریکا، السلوادور، گواتیمالا، پیرو ویوروگوای بکمیتهٔ اقتصادی پیش‌شد .
مفاد این‌تصمیمنامه عبارت بوداز:

۱ـ پیشرفت اقتصادی باید جهة امداد برای تمام‌کشورها به‌سرعت پیش برود و برای رسیدن‌به این‌مقصد بایست‌کشورهای مترقی‌پالیسی تجارتی واقتصادی خود راطوری ترتیب دهند که بدرد توسعه‌تجارت وانکشاف اقتصادی بخورد .

۲ـ اعضای موسسه ملل متحد وموسسات اختصاصی آن خصوصاً کشورهای پیشرفتهٔ اقتصادی وآن کشورهاییکه بدسته های‌منطقوی اقتصادی ارتباط دارند توسط اقدامات انفرادی ویامجموعی برای توسعه تجارت بین‌المللی همکاری نموده و از حمایه بیمورد استحصال داخلی خود جلوگیری کنند واز فشار اقتصادی برکشورهای مولد مواد خام دست‌بگیرند.

۳ـ کشورها برای حمایه تجارت‌عادی صادرات چنان پالیسی رااختیار کنند که‌به‌بازار بین‌المللی صدمهٔ وارد نشود وبرای معامله مواد غذایی اضافی پرنسیپ‌های راکه‌از طرف موسسه‌غذاوزراعت‌جهان‌پیشنهاد شده‌تعقیب کنند.

په کندهار کښې د معظم همایوني اعلیحضرت د سفر له منظر و څخه چه د هغه ښار د خلکو له خوا یې هرکلي کېږي

هغه وخت چه همایونی معظم اعلیحضرت په قندهار کښې د فیل‌کوه د بریښنا فابریکه پرانیزی

٤ ـ منشی عمومی راجع به انعقاد یك کنفرانس برای مسایل تجارت بین المللی و مخصوصاً مواد اولیه باکشور های عضو مذا کره نموده وکمیتهٔ را تعیین کند تا نصاب مذا کر ا ت کنفرانس راترتیب داده وازاین اجراآت خود بهجلسه ۳٤ شورای اقتصادی واجتماعی مجمع عمومی نیز راپور دهد.

این تصمیمنامه باقبول ترمیم نامههای متعدد کهیکی ازآن متعلق بهافغانستان بو د به تصویب رسید ترمیم نامه افغانستان راجع به شمول مطالب تصمیمنامه ۱۰۲۸ مجمع عمو می یازدهم در باره حق ترانزیت کشورهای محاط بهخشکه می باشد که به تصمیمنامه مذکور درج گردید.

برعلاوه نماینده افغانی توضیح کرد که تجارت بین المللی و انکشا ف اقتصا د ی هیچگا هی بدرستی انجام نمی‌تواند یافت تا حق آزاد ترانزیت کشور های محاط به خشکه مراعات نگردد . نماینده افغانستان برای روشن شدن اهمیت این مطلب دلایل حقوقی و تاریخی را که این‌حق‌را که ثابت می کرد در کمیته اقامه نمود .

دهه انکشاف ملل متحد

پروگرام تعاون بین المللی اقتصادی

رئیس جمهور اتازونی بناغلی جان ، اف کنیدی ضمن بیانیه ایــکه در جلسه کا مله مجمع عمو می شانزدهم ایراد کرد اعلان نمود که باید ده سال آینده از طر ف موسسه ملل متحد بحیث دورهٔ ده ساله انکشاف اقتصادی شناخته شو د و در همین ده سال تمام کشورهای عضو ملل‌متحد مجاهدت ورزند تا در ار تقای سویه اقتصادی خــویش بــکوشند دو اثنای بحث موضوعات اقتصادی در کمیته اقتصادی این موضوع نظریه ا بتکاری کشور اتازونی به کمیته پیش شد . کشورهای افغانستان ، سویدن ، برازیل ، کولمبیا، دنمارك حبشه ، یونان ، ایران ، فلپاین سنیگال ، واتازونی تصمیمنامه ای بهکمیته پیش کردند که بعد از تعدیلات زیاد به اتفاق آراء به تصویب رسید مفاد این تصیمنامهقرار ذیل است :

۱ ـ دو رهٔ ده سال انــکشاف ملل متحد اعلان شود تا درین دو ر ه حکومت و مردمان ملل عضو تمام منابع خودرا بکار اندازند تا در کشورهای انکشاف نا یافته سویهانکشافی و پیشرفت اقتصادی افزایش یابد و لااقل تاختم دورهٔ ده سال ٥ فیصد در عاید ات سا لانه ملی این کشور ها از دیاد بعمل آید .

دوم ـ کشورهای عضو ملل متحد و موسسات اختصاصی آن چنان خط مشی اقتصادی را تعقیب کنند که فروش مواد خام از طرف کشور های انکشاف نا یافته در بازار با موازنه صحیح صورت گیرد و محصول آن بدرد انکشاف اقتصادی شان بخورد . علاوتا کشورهای عضو برای افزایش سرمایه گذاری انفرادی و ملی بادلچسپی مناسب پالیسی معقو لی را اختیار کنند.

سوم ـ از کشور های عضو راجع به موفقیت دورهٔ ده سال انکشاف اقتصادی نظر یات خواسته شود و منشی عمو میدر روشنی این نظریات و مشوره روسای موسسات اختصا صی

و رئیس صندوق مخصوص و پروگرام توسعوی امداد تخنیکی و مدیران کمیسیون های منطقوی پیشنهاد های در راه عملی شدن موثر دورهٔ ده ساله انکشاف اقتصادی تهیه و آن را به جلسه ۳٤ شورای اقتصادی و اجتماعی بسپارد .

چهارم ــ نظریات شورای اقتصادی و اجتماعی درین مورد باپیشنهاد های منشیعمومی برای غور کشور های عضو و نیز جلسه ۱۷ مجمع عمومی سپرده شود .

نماینده افغانستان در ضمن بحث این‌تصمیمنامه تصریح کرد که‌مقصد افغانستان باسایر کشورهای پیشنهاد کنندهٔ تصمیمنامه این است که مساعدت قابل ملاحظه ای‌درمورد تسریع انکشاف اقتصادی کشور های انکشاف نا یافته بعمل آید . لذا هرکشور دیگری که این پیشنهاد را به منفعت کشور های انکشاف نایافته اصلاح و تحکیم نمایدبرای ماقابل قبول است ، زیرا هیچ پروگرام اقتصادی و نیز دهه انکشاف ملل متحد عملی نمی تو اند شد تاتمام دول شرقی و انکشاف یافته درین راه باهم همکاری ننمایند .

بانك غذا

دراثنای پانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی اتازونی این موضوع را بروی نصاب‌مذاکرات گذاشت ، زیرا اتازونی کشوریست که مواد غذایی اضافی دارد و می توا ند با اکثر کشورهای جهان کمك کند . پیشنهاد تاسیس بانك غذا به مخالفت کشورهای سوسیالیستی مواجهه گردید و علاوتا عدهٔ از کشور های زراعتی پیشرفته مانند ارجنتاین ، استرالیا زیلاند جدید وغیره‌به‌آن مخالفت کردند .

کشورهای سوسیالیستی مدعی بودند که پیشنهاد اتازونی جنبه تبلیغاتی داشته و برای پیشبرد مقاصد حزب دیموکرات در اتازونی وخارج آن طرح گردیده است .

کشور های پیشرفته زراعتی اظهار کردند که تاسیس بانك غذا به‌بازار تجارت ایشان صدمه وارد می‌کندازجانب دیگر مراتب امداد و توزیع مواد غذایی از طرف بانك غذا زیر نظارت ملل متحد و موسسه خوراکه و زراعت جهان پیشنهاد شده بود و علاوتا یك سلسله پرنسیپ های درمورد تشکیل وسرمایه گذاری آن از طرف موسسه خوراکه وزراعت و همچنین مجمع عمومی به تصویب رسیده بود که به اساس آن تاسیس بانك متذکره از جمله اقدامات مزیدی درساحه امداد ملل متحد به کشور های نیازمند دنیا بشمار میرود.

تمام کشورهای انکشاف نایافته از تاسیس بانك غذا طرفداری کردند. تصمیمنامه‌ای از طرف کشورهای کمرون ـ کانادا۔ دنمارك ، لایبریا ، پاکستان ، پاناما . پیرو و اتازونی به کمیته اقتصادی مجمع عمومی شانزدهم پیش شد که مفاد آن قرار آتی است :

۱ ـ مجمع عمومی به تاسیس یك بانك غذا بصورت تجربوی از طرف موسسهٔ ملل‌متحد و موسسهٔ خوراکه و زراعت موافقت می کند .

۲ ـ تاسیس این بانك هیچگاه به موافقات مستقیم کشور های در حال رشد وکشورهای پیشرفته صدمه وارد نمی کند . وهمچه پرنسیپ هاییکه از طرف موسسهٔ خوراکه و زراعت جهان در بارهٔ تاسیس این بانك طرح گردیده قابل قبول است .

۳ـ برای اینکه تعهدی در بارهٔ صدملیون دالر سرمایه بانك از کشور های عضو گرفته شود ، منشی عمومی با همکاری موسسه خوراکه وزراعت کنفرانسی‌را که مرکب ازاعضای ملل متحد و موسسهٔ خوراکه و زراعت باشد منعقد سازد .

٤ـ کمیته ای که مرکب از نمایندگان دول است پیشنهاد های خود ر ا به اساس تصاویب موسسهٔ خوراکه و زراعت و مجمع عمومی راجع به تاسیس بانك غذا ترتیب دهند .

۵ ـ حکومت های عضـو بـه ا تفاق ملل متحد و موسسه غذا و زراعت جهان راجع به ضرورت و درخواست کشور ها در هر کشور نماینده مقیم ملل متحد را مطلع سازند .

این تصمیمنامه بدون مخالفت به تصویب رسید و بلاك کشور های سو سیالیستی به آن رای‌ممتنع دادند .

نمایندهٔ افغانستان ترمیمنامه‌ای بر تصمیمنامه متذکره فوق پیش کرد تاسرمایه بانك غذا به صورت خوش برضا جمع آوری گردد این پیشنهاد افغانستان باکثر یت اراء به تصو یب رسید و افغانستان بر تمام تصمیمنامه رای موافق د اد .

سوم: مسایل فرهنگی ، اجتماعی و بشری

تسوید میثاق رضایت به ازدواج، حداقل سن ازدواج و ثبت آن

این موضوع ازطرف کمیسون موقعیت زنان مطالعه‌شود ودر یا نزد همین جلسه آن مشوره میثاقی ترتیب گردید ، مجمع‌عمومی شانزدهم موضوع‌را تحت‌بحث قرا ر داد وابتدا سه ما ده مسوده‌میثاق رامطالعه نمود، درجریان‌بحث معلوم‌شد که‌بعضی کشورها در ین باره طر فدار میثاق نیستند زیرا ایشان مدعی‌بودند که‌شکل معنوی وحقوقی‌ازدواج دراکثر مناطق‌وکشور های‌جهان ازهم‌فرق‌داشته وتوحید آن درداخل‌نظام یك میثاق کار آسانی‌نیست وبه این صورت کشورهاییکه مقررات ازدواج‌شان ازموادمیثاق فرق‌داشته باشد نخواهندتوانست آنرا تصویب وقبول نمایند، درحالیکه سفارش‌نامه‌ای ازطرف ملل‌متحد چون از نگاه حقوقی عملی شدن محتویات آن حتمی‌نمی‌باشد بیشترقابل‌قبول وتطبیق است .

عده‌دیگر از کشورها درزمینه طرفدار تصویب‌یك‌میثاق بودند که‌بیشتر این کشورها متعلق به‌کشورهای نوآزاد افریقایی‌بودند. نمایندگان‌ایشان که‌بیشتر زنان افریقایی بودند جهت ارتقا وپیشرفت سویه‌زنان درافریقا وازبین‌بردن رسوم غیرمطلوب درآن‌قاره بیشتر ازهمه ازتصویب میثاق طرفداری‌می‌کر دند .

کمیسیون موقعیت زنان سه پر نسیپ عمده‌را در مسوده میثاق درج کرده بو دند که عبارت‌اند از:

۱ - پرنسیپ‌رضایت جانبین درازدواج .

۲ـ پرنسیپ حداقل سن‌ازدواج .

۳ـ پرنسیپ ثبت‌ازدواج ازطرف مقامات صلاحیتدار .

نماینده‌افغانستان نظر به‌اینکه‌دراسلام‌رضای‌جانبین شرط اساسی ازدواج بوده‌ودرافغانستان

درموضوع نکاح صغیره محدودیت‌های شرعی‌وقانونی موجوداست وثبت ودرج نکاح نیز از روی‌قانون لازم‌میباشد به‌پرنسیپ‌های فوق موافقت‌نمود .

در آخر بحث‌مقدمه وسه‌ماده میثاق که‌متضمن‌شرح فوق‌می‌باشد ازطرف کمیته به تصویب رسیدو‌ادامه کار آن‌در تصمیمنامه ایکه‌درزمینه تصویب‌شد به‌هفدهمین دوره مجمع عمومی ارجاع گردید .

فصل‌ششم، راپورشورای‌اقتصادی‌واجتماعی

درفصل‌ششم این‌راپور شورای‌اقتصادی واجتماعی موضوعات‌ذیل‌رامطالعه‌وجهت غور به‌مجمع عمومی می‌فرستند:

۱ـ انکشاف اقتصادی واجتماعی‌متوازن .

۲ـ یونیسف (صندوق‌اطفال بین‌المللی)

۳ـ کنترول بین‌المللی‌مخدرات

٤ـ متمرکزساختن مردمی‌که ازروستا بنابر انکشاف سریع صنایع سوی‌شهرها مهاجرت می‌کنند وتعمیر شهرهای‌جدید، اصلاح وتوسعه شهرهای موجوده برای این‌منظور

۵ـ مجادله با بی‌سوادی

٦ـ حقوق بشر

۷ـ موقعیت زنان

۸ـ کمک‌های‌ملل‌متحد جهت‌ترقی زنان درکشورهای‌روبه انکشاف

۹ـ موضوعات مربوط به‌تکثر وازدیادنفوس

چون‌دراثنای جلسه‌شانزدهم مجمع‌عمومی جهت‌بحث برتمام‌مطالب متذکره فوق راپور شورای اقتصادی واجتماعی وقت‌ضیق‌بوده، لذا تصمیم‌گرفته‌شد تادربارهٔ موضوعات ذیلاً قه بحث‌بعمل‌آید، به‌اساس این‌تصمیم نماینده‌افغانستان درباره ترقی‌زنان درکشورهای‌انکشاف نایافته متذکر شد که چون درین ساحه پرابلم های کشورهای انکشاف نایافته چندان از هم فرق ندارند بهترخواهدبود که‌ترتیب وتطبیق پروگرام های طویل‌المدت بیك‌اورگان مرکزی تعلق‌بگیرد همچنین لزوم‌تاسیس یك‌فندمخصوص‌را برای کمك بزنان کشورهای انکشاف نایافته لازمی‌خواند. چون راپور فعالیت های ملل متحد درین ساحه تکمیل‌نبود لذاافغانستان دردورهٔ مجمع‌عمومی به‌کمیته پیشنهاد مشخصی‌پیش‌نکرد .

درموردانکشاف اقتصادی واجتماعی‌متوازن، هیأت‌نمایندگی افغانستان‌ضمن بحث‌برراپور موقعیت اجتماعی‌جهان درسال ۱۹٦۱ مسودهٔ تصمیمنامه ای‌بانه کشور دیگر به کمیته سوم (فرهنگی، اجتماعی‌وبشری) تقدیم‌کرد که‌مفادآن عبارت‌بود از تائید ارتباط مستقیم بین انکشاف اقتصادی واجتماعی کشورهای انکشاف نایافته واهمیت‌پلاننگ درطرح پلان های اقتصادی واجتماعی متوازن این‌کشورها، زیراعدم توازن بین‌انکشاف اجتماعی و اقتصادی بی‌نظمی‌را درساحه‌عمومی انکشاف بارمی‌آورد .کشورهای انکشاف نایافته پیشنهاد کردندکه

همایونی معظم اعلیحضرت د هیواد په لویدیځو برخو کښی د خپل مسافرت په ترڅ کښی لښکرګاه ته د رسیدو په وخت د عسکری ګارد احترام منی

همایونی معظم اعلیحضرت د گرشك د خلکو لهخوا په ډیره مینه استقبا لیږی

ملل‌متحد مطالعات تکنیکی خودرا درین‌ساحه مهم‌دوام‌داده وسروی‌های دقیق تری را درین باره بعمل آورند، تاکشورهای انکشاف‌یافته خوب‌تراطلاع‌داشته باشند .

این تصمیمنامه به‌اکثریت آرا وبدون‌مخالفت تصویب شد .

درباره ٔ ازبین‌بردن بی‌سوادی ازجهان کمیته‌سوم تصمیمنامه ای‌را باتفاق آرا به تصویب رسانید وازموسسه یونسکو وسایر شعبات مربوطه ملل‌متحد تقاضا گردید تا برای پیشرفت مجادله بابی‌سوادی باحکومت‌های کشورهای‌انکشاف نایافته مساعدت خودرا ادامه دهند .

همچنین‌تصمیمنامه ای‌دیگری درباره انکشاف وتوسعه‌فعالیت های یونیسف به اتفاق‌آرا تصویب‌شد که‌نخست مجمع‌عمومی اجراآت این‌مؤسسه‌را ستوده وثانیا از عیأت های مقیم امدادتخنیکی ملل‌متحد درکشورهای‌جهان تقاضاگردید تابرای پیشبرد مرام یونیسف از هیچگونه مساعدت دریغ نکنند ضمنا ازکمك‌های موسسات غیرحکومتی که بایونیسف برای پیشرفت فعالیت های‌آن شده‌است اظهارقدردانی بعمل آمد .

امور قیمومت

رووندا واورندی

این‌منطقه که‌تحت قیمومت ملل‌متحد واکنون استقلال‌خودرا بحیث دوکشور آزادبدست آورده‌است زیر اداره کشوربلژیك بود .

درطی شانزدهمین دورهٔ مجمع عمومی مسوده تصمیمنامه ای ازطرف‌کشور های‌آسیایی وافریقایی به‌کمیته‌قیمومت تقدیم شد که‌تقاضامی‌کردتاراپور کمیسیون‌که‌ازطرف ملل‌متحد برای تحقیق اوضاع این سر زمین تعیین‌شده به‌تصویب برسد وهمچنان کمیسیون دیگر برای مطالعه اوضاع فعلی دومنطقه یعنی رووندا واورندی اعزام شود تا راپوری قبل از ختم سال ۱۹۶۲ به ملل متحد ترتیب وتهیه کند.

موقف افغانستان دربارهٔ این موضوع عبارت بوده ازطرفداری دربارهٔ اینکه باید قبل‌ازختم سال ۱۹۶۲ آزادی این مناطق اعلام شود ووحدت این دومنطقه ازنگاه افغانستان مربوط به خواهش خود مردم آن‌جامی‌باشد وهمچنین افغانستان بهرپیشنها دیکه جهته تولید فضای عادی سیاسی درین دومنطقه باشد طرفدارخواهد بودتصمیمنامه‌ایکه درباره روندا اورندی به‌تصویب رسید شامل نکات ذیل می‌باشد :

۱ـ مجمع عمومی کمیسیون پنج نفری را جهته حل‌و فصل رونداواورندی تاسیس‌می‌کند واین کمیسیون مرکب ازنماینده‌های کشور های ذیل‌است: توگو، ایران ،ها یتی ، لایبریا والمغرب .

۲ـ مهمترین وظیفهٔ این کمیسیون دایر نمودن‌کنفرانس مرکب ازنما یندگان حکومت روندا وحکومت اورندی‌درادیسابابامی باشد . کنفرانس مذکور تحت ریاست‌رئیس‌کمیسیون ملل‌متحد برموضوع توحید هردوقسمت روندا اورندی‌غور نموده وامکانات دولت واحد را بصورت جدی مطالعه‌خواهدکرد.

۳ ـ کمیسیون باید سعی کند که قبل‌ازاستقلال موضوع مصالحه و آشتی بین فر قه ها واحزاب مخالف عملی‌گردد .

٤ـ کمیسیون باید قبل ازاول‌جون ۱۹٦۲ کارهای‌خود رادر روندا اورندی تمام‌نموده وراپور خویش را به‌قسمت سوم مجمع عمومی شانزدهم تقدیم نماید ،

٥ـ تاریخ استقلال بصورت قطعی تثبیت نشده ولی ازروی پرنسیپ اول‌جون ۱۹٦۲ قبول گردیده است . تاریخ‌قطعی استقلال را مجمع عمومی شانزدهم بعد ازتدقیق ومطالعه راپور کمیسیون ملل متحد درماه جون ۱۹٦۲ تعیین خواهدنمو د .

٦ـ ازنگاه پرنسیپ قوای نظامی بلژ یك باید قبل از اعلام استقلال رو ندا اورندی‌را ترك‌كند . مگردرصورت لزوم کمیسیون ملل‌متحدمی‌تواند پس ازمشوره باحکومت‌،حکومت هـای رونـدا واورنـدی را ترك نـمـایـد مگر درصورت‌لزوم‌کمیسیون‌ملل متحد می‌تواند پس‌ازمشوره‌؛باحکو مت هـای رونـداو اورنـدی وبطور موقتی به‌پرسونل طرف احتیاج اجازه توقف بدهد نماینده بلژیك برین موضوع خیلی پافشاری‌کرد . بناغلی سپاك و زیر خارجه بلژ یك مکرراً اظهار داشت که اگرتمام قوای بلژیك دفعتاً روندا او رو ندی را تخلیه کند قوای بومی قادر بو حفظ امنیت نخواهد شد . وامکان دار د واقعات نا گو اری درآنجاظهور کند . بلژیك طرفدار تخلیهٔ بتد ر یج قوای خود ازین دو منطقه بود .

در دو ر ا ن جلسه متممهٔ مجمع عمومی شانزدهم که‌درماه جون ۱۹٦۲ صو ر ت‌گر فت راپور کمیسیون به‌طرفداری ازاستقلال دو منطقه به‌حیث دوکشو ر مستقل بو د . با لا خره

دراثر خواهش مردم‌این دومنطقه روز استقلال درین سرزمین‌به روزاول جولایی ۱۹٦۲ تعیین وتثبیت شد بنابران مناطق مـذکـور بـنـام روندا ودیگری بنام یورندی (سابقاً او رندی)مستقل گر دیدند.

رودیشیای‌جنوبی

این‌موضوع تحت آیتم اطلاعات به‌خطه‌های غیر آزاد تحت مطالعه کمیته قیمو مت قرار می‌گیرد. رودیشیای جنوبی یکی از متصر فات برتانیه است برا ی اینکه ملل متحد قرا ر مقررات منشورملل‌متحد ازتمام قلمروهای تحت اسارت راپورهای مفصلی دربا رهٔ او ضا ع سیاسی واقتصادی واجتماعی شان داشته باشد، موضوع رودیشیای‌جنوبی را د ر نیمه دو م شانزدهمین دوره مجمع عمومی مطر ح بحث قرا ر داد. بعضی از کشور های عضو مخصو صاً افریقایی‌ها رویه برتانیه را بنابرعدم ارائه‌راپورهای مربوط به‌رودیشیای‌جنوبی مذمت نموده واصرارکردند تاکشور مذکور معلومات مفصلی رادرین باره به مجمع عمو می بسپا رد .

دراثنای بحث‌روی این‌موضوع‌یك سلسله‌اختلافات‌نظربین‌نمایندگان برتانیه وکشورهای افریقایی موجود بود ، برتانیه اوعا می‌کرد که رودیشیای جنوبی زیر اداره بر تا نیه بوده ودارای یکنو ع استقلال داخلی می با شد وملل محتد قرارمقررا ت منشو ردر حصه آ ن مداخله نمیتواند کرد نمایندگان افریقایی می‌گفتند که تبعیض نژادی دررودیشیای جنوبی موجود است وباید این‌نقیصه که‌به‌کرامت بشری لطمهٔ واردمی‌کند ازآن نا حیه رفع گردد.

تصمیننامه‌های ازطرف یازده کشور آسیایی، افریقایی ویوگوسلاویا به کمیته پیش شد که هدف آن این بود تا راجع به موقع رودیشیای جنوبی که آیا یك استقلال داخلی دارد یا نه مطالعات شود وکمیته ۱۷ نفری ملل متحد درین باره را پور خودرا به مجمع عمومی هفدهم بدهد تا ازروی آن شکل حقوقی وموقع سیاسی رودیشیای جنوبی وارتباط آن با برتانیه معلوم گردیده وملل متحد در روشنی آن موقف خودرا تعیین نماید.

این تصمیمنامه به اکثریت آراء به تصویب رسید. افغانستان از متن تصمیمنامهٔ یازده کشور طرفداری کرد.

ساموای غربی

ساموای غربی تحت قیمومت ملل متحد وکشور اداره کننده آن زیلانه جدید می باشد ساموای غربی متشکل ازمجمع الجزایر ساوایی واوبولو وچندین جزیره کوچك است که درقسمت تقریباً مرکزی بحراوقیانوس کبیر واقع ومساحه آن ۳۰۰۰ کیلومترومربع است.

راپوریکه توسط کمیشنر عالی سازمان ملل متحد به شورای قمومیت داده شده اظهار گردیده بود که رای گیری درسموای غربی بتاریخ ۹ می ۱۹۶۱ به اساس رای عمومی درشرایط مساعد وفضای آزاد بصورت اطمینان بخش وطبق مقررات تصمیمنامه مجمع عمومی صورت گرفته است ودراثر رای گیری عمومی تشکیلات اساسی ازطرف اهالی آن سر زمین قبول وتصدیق گردیده ومردمان سموای غربی خواهان شده اند تا سیستم قیمومت ملغی قرار داده شده واعلان استقلال قلمرو مذکور عملی گردد.

هنگامیکه این راپور به کمیته قیمومت مجمع عمومی شانزدهم مطرح شد فیصله بعمل آمد تا طبق مرام مردم سموای غربی سیستم قیمومت ملل متحد ازآن سرزمین فسخ واول جنوری ۱۹۶۲ طبق خواهش اهالی آنجا روز اعلام استقلال سموای غربی اعلام گردد.

افغانستان و۲۲ کشورتصمیمنامه ای به کمیته پیش کردند ومامول مردم سموای غربی را برای حصول استقلال تایید نمودند که به اتفاق آراء تصویب شد نماینده افغانستان ازاینکه کشور سموای غربی به آزادی خود نایل می گردد به مردم وحکومت آن این پیروزی را تهنیت وشادباش گفت واظهار امید کرد که روزی کشور مذکوردرقطارسایراعضای ملل متحد شامل موسسهٔ جهانی گردد

۵ ــ مسایل بودجه واداره

وضع وسرانجام مالی ملل متحد

وضع مالی ملل متحد دراثردوپرابلم بخطرمواجه شد، یکی تشکیل قوای اضطراری ملل متحد درشرق میانه ودیگری اعزام قوای ملل متحد برای فرونشاندن تشوشات درکانگو.

قوای اضطراری ملل متحد دراثرحملات برتانیه، فرانسه و اسرائیل بر خاك مصر (جمهوریت عربی متحد) (سال ۱۹۵۶) روی موضوع کانال سویزبمیان آمدکه تا امروز یك تعداد عسکر ملل متحد در غازه متمرکز میباشند تا امنیت را در شرق میانه محافظت کنند.

ازین رهگذر ملل متحد مجبوراست سالیانه درحد ود ۲۰ ملیون دالر مصرف کند اما درمقابل این مصرف یك تعداد اعضای ملل متحد نظر بدلایلی که دارند درتادیه این مصرف سهم نگرفته اند. کشورهای که سهمیه خود را نپرداخته اند مدعی میباشند که سه کشور بکانال سویز حمله کردند وایشان بحیث متجاوزشناخته شده اندباید مصارف این قواء را که دراثرسیاست استعماری شان بوجود آمده بدوش بگیرند، اما کشورهای متجاوز با یك عده طرفداران شان با دلایلی که تاکنون نتوانسته است قناعت سایراعضا را فراهم کند جاروجنجال را برپا میکنند وهرسال این موضوع را پیچیده تر و ملل متحد را بیش ازپیش مدیون ساخته اند.

مصارف برای استقرارصحیح درکانگوکه ازبد و مداخلات خونین درکانگوی بلژیك واعلان استقلال آن کشور بدوش ملل متحد تحمیل شده است، لطمهٔ دیگریست که برپیکر مالی ملل متحد وارد گردیده است که ازین رهگذر دیون ملل متحد درظرف این دوسال به دو صد ملیون دالر تخمین میشود.

درحصه پرداخت مصارف قوای ملل متحد درکانگو مشاجرات واختلافات نظر بین اعضای ملل متحد بالا است. بعضی ادعا میکنند که چون مجمع عمومی وشورای امنیت دربارهٔ تشکیل قوای ملل متحد فیصله نامه های صادرنموده است همه اعضا مجبورومکلف به ایفای آن است وباید همه به اساس سهمیه های خود دربودجهٔ عادی ملل متحد درین مصرف سهم بگیرند، برخی ادعا میکنند که مسألهٔ کانگو وتشوشات آن زادهٔ استعمار بلژیك وحفظ منافع چندکشورمحدود درکانگو میباشد پس باید آن هائیکه منفعت شان در ین موضوع مضمراست مصارف قوای ملل متحد را بپردازند.

درنتیجه حصه از جلسات کمیته بودجه و اداره دردوران جلسات مجمع عمومی پانزدهم وشانزدهم وقف این استدلال ونظریات ضد ونقیض گردید و مسأله شکل یك پرابلم حل ناپذیری راکه اسباب ورشکست مالی موسسهٔ ملل متحدرافراهم میکرد بخودگرفت.

چون مجمع عمومی پانزدهم برای حل مسله فینانسمان مصارف کانگوگروپ متخصصین را برای مطالعه گماشته بود به اساس نظریه ایشان نتیجه این شد که امریکا بانه کشوردیگر تصمیمنامه به کمیته پیش کند که این تصمیمنامه تقاضامیکرد تا دربارهٔ فیناسمان مصارف قوای ملل متحد درشرق میانه وکانگو که آیا آن را مجمع عمومی و یا شورای امنیت فیصله کند نظریهٔ محکمه عدل بین المللی خواسته شود. تصمیمنامهٔ مذکور ازطرف اعضای کمیته بخوبی استقبال نشد ولی بایك اکثریت بسیار کم به تصویب رسید همچنان برای اینکه سرانجامی برای مصارف فوری ودیون قابل پرداخت ملل متحد سراغ شود یکعده کشورها ازقبیل کانادا، دنمارك، ملایا، هالند، ناروی، پاکستان، تونس، یوگوسلاویا تصمیمنامه ای به کمیته پیش کردند، این تصمیمنامه درخواست میکرد تا اولاً به منشی عمومی صلاحیت داده شودکه درحدود دوصد ملیون دالر اسناد قرضه به کشورهای عضوموسسات اختصاصی ملل متحد، ایجنسی نیروی ذره یی وموسسات غیر حکومتی توزیع کند

(بقیه درصفحه۲۹٦)

نظری به فعالیت های امداد فنی ملل متحد و

نمایندگی های اختصاصی آن در افغانستان

هیات امداد فنی ملل متحد

نماینده مقیم . هیات امداد فنی ملل متحد ، فعالیت های ملل متحد و نمایندگی های اختصاصی آنرا در افغانستان انسجام می بخشد . او درعین حال نماینده مدیر اداری صندوق خاص ملل متحد . مدیر مرکز اطلاعات ملل متحد و ناظر طرح اوپکس ملل متحد میباشد فعالیت همه این موسسات که طی سال گذشته صورت گرفته درذیل با ختصار ذکرمیشود :

ملل متحد ـ اداره عملیات معاونت فنی :

اولین پلان پنج ساله انکشاف اقتصادی افغانستان درسپتمبر ۱۹۶۱ خاتمه یافت این پلان که هدف آن ازدیاد کار وبلند بردن سطح زندگی است ، حاوی یك سلسله پروگرام های بود که برای بلند بردن تولید ملی و نورید یك تحول تکنالوجیکال درمملکت طرح شده بود ـ درین پلان انکشاف زراعت ، حمل ونقل ، صنعت وقوه موردتوجه زیادتر واقع شده وحق تقدم به آنها داده شده بود . توسعه معارف بهاساس تربیه اشخاص فنی ومسلکی نیز در پلان موردتایید زیادتر قرار داشت : پلان دوم پنج ساله ازمارچ ۱۹۶۲ شروع گردید متخصصان اقتصادی درطرح این پلان مخصوصاً ازنظر عواید ومصارف عامه ـ فعالیت داشته ونیز در بارهٔ تعدیل کامل نظام بانکی ، تابتواند به پلان ممد واقع گردد نظریات خودرا تقدیم داشته اند .

طی این مدت ، ملل متحد در تاسیس یك موسسه پلاننگ افغانی بغرض تربیه مامورین اقتصادو احصائیه معاونت نموده است . تحت پلان او پیکس چار نفرپروفیسرویك نفر رئیس بدسترس دوایر مربوط گذاشته شده کارتهیه احصاییه تجارت خارجی دوام داشت و اداره احصائیه وزارت تجارت سه جلد احصائیه واردات سال ۱۳۳۸ را ازبرنظر متخصص ملل متحد طبع کرد.

همکاری با اداره تتبعات بانك مرکزی بمنظور تهیه تخمینات بیلانس تادیات ادامه یافته ومتخصص مربوط در تهیه مضامین یك مجلهٔ جدید سه ماه که ازطرف اداره تتبعات نشر میشود همکاری کرده است . مشاور مذکور که گنون ازطرف صندوق پولی بین المللی بحیث سرمشاوراقتصادی در دافغانستان بانك موظف گردیده به این همکاری های خود دوام خواهد داد . در نومبر ۱۹۶۱ یك عالم دگر اقتصادی بکابل رسید موصوف اولین پلان پنج ساله را مورد تدقیق ومطالعه قرار خواهد داد .

درشق انکشاف دهات هشت پروژهٔ که تقریباً ۹۱۳ قریه را احتوا میکند ، بکار افتیده ازجمله یك عده شاگردان که درین ساحات تربیه شده بودند اخیراً چند نفر برای یك کورس هژده ماهه کارگران دهات انتخاب وشامل کورس گردیدند این کورس درماه فبروری امسال شروع شد .

متخصص آب شناسی کارسروی خاك و آ ب را در حوزه کابل ادامه میدهد د ر تجزیه وتحلیل آب کارزیادی صورت گرفته ودرحوزه کابل چندین جای برمه کار ی شد. باثر خواهش وزارت معادن وصنایع درراه تحقیقات معدنی سراسر مملکت کارزیادی انجامشده است علاوتاً متخصص مذکور کونتر پارت(همکار) خودرا تربیه کرده ودر فاکولته سیانس یونیورستی کابل درباره سنگ شناسی وکان شناسی لکچر داده است .

متخصص خانه سا زی شهری برای تهیه یك پروگرام خانه سازی در افغا نستا ن کار می کند .

دراگست سال گذشته یك متخصص توریزم مقرر شد تا وضع توریزم را در افغانستا ن مطالعه کند اوکورس های مخصوص توریزم را دایر نمودهوباریاست گرځندوی افغان راجع به انکشاف سیاحت درافغانستان کمك کرد .

ملل متحد-اوپیکس

طرح اوپیکس که توسط ملل متحد بوجود آمده به تهیهمامورین عملیاتیواجرائیادامه میدهد مامورین مذکور درعهده های اجرائیهدوایر حکومتی کار میکنند .

ملل متحد-صندوق مخصوص

پروژسر و ی منابع آبوخاك که مصارف آن از طرف مللمتحدوحکومتافغانستان مشترکاً پرداخته میشود ده نفر متخصص بکار ادامه میدهد .متخصصانمذکوردرخود محل بکارهای خود می پر دازندطی سال ۱۹٦۱ تیم صندوق مخصوص دردو وادیتمرکز داشتند یکی وادی هری رود و دیگر وادی فراه رود خاك تمام مناطق مهم که امکان آبیاریدران موجود است سرو ی شده علاو تأجاها ی که ا مکان سا ختن بند ذ خیره آب وجود دارد معاینه ومطالعهشده وراپورهای طبقات الارضی هر جا بصورة علیحده ترتیب یافته است .

درنتیجهاین مطالعات ثابت شدکهدروادیهری رود (وادی هرات) توسعه زراعت، نصب جنریتر برق وذخیره آب بغرض استفاده به بسیار حوبی ممکن است در فرا ه رود بنا بر محدود یت زمین این امکانات کمتر است وعلاوتاً زمین حوزه فرا رود ضعیف و هم خیلی شوره ئیاست لهذاتیم مذکرر دروادیفراه هنوزهم محل خوبتریراکهبرایسا ختنذخیرهآب مساعد ومناسب باشد تفحص می کند وقتیچنین حای بد ست آید میتوان زمین های لا غر را آبیاری نمود وبرای زراعت مساعد ساخت .

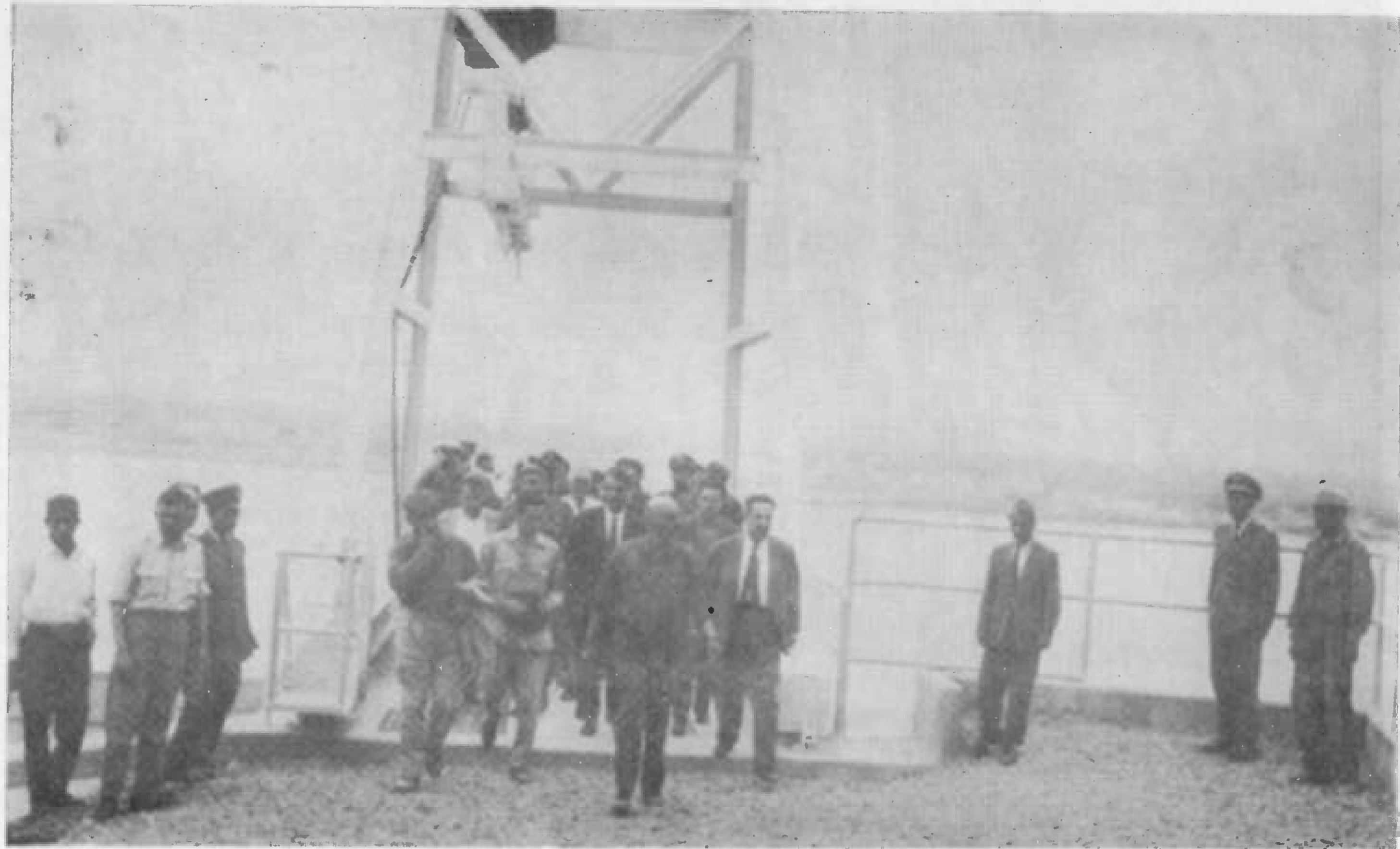
نمایندگی های اختصاصی

موسسهغذاوزراعت

مطالعه در باره تشکیلات وزارت زراعتوتکمیل ازمتخصصانموسسه غذاو زراعت تقاضا شد تادر حصه ترتیب پلا ن تقسیمواستفاده از ۵۰۰۰تن کود مصنوعی در زر ع پنبه منا طق پنبه خیز ولایات شمال افغانستان بامامورین حکومتی کمك نمایند .

همایونی معظم اعلیحضرت په لښکرګاه کښی د رخام د فابریکی د پرانستلو په وخت کښی

هغه وخت چه همایونی معظم اعلیحضرت په لښکرگاه کښی د کجکی بند گوری

پلان سرویس توسعه‌زراعت ملی که‌همه ولایات‌و حکومات اعلی‌را احتوا میکند‌دردومین پلان پنجساله کشور ضم شد. به اثر تقاضا وپیشنها د متخصص یك مکتب زراعت در شمال مملکت افتتاح شد تابه تربیهٔ اشخا ص فنی بپردا زد. چهل نفر نمایندهٔ توسعه که درمکتب زراعت کابل تحت تربیه کرفته شده اند بدروس خود ادامه مید هند . کور س توسعه در فاکولته زراعت یونیورستی کابل‌هم ادامه یافته ا ست .

پروگرام انکشاف دهات در زراعت شامل تربیه ٤٠ نفرکا رگر ده و٤٥ نفر تشکیلاتچی تعلیمات اساسی میباشد.

علاوتاً برای تجدید معلومات مامورین ریاست انکشاف دهات کورس های اورینتیشن (تجدید معلومات)در موضو عات منطقه یی وغیره تشکیل یا فته است.

درظرف سال گذشته کار های مهم سا ختما نی بر نهر اجمیر عبا رت است از پر چاوه ومجر ای سیل در بغلان ودر واژه آب زیادگی‌کهاز جمله، شش مرتبهٔ مسیروسد آن خاتمه یافت . در نهر ارچی کارهای که صورت گرفته عبارت است از سیفون‌زیر نهرخوا جه‌غار وتقویه کار که آبیاری صد هزار جریب ز مین را تضمین میکند . برای مساله‌تقسیم آب در١٢ نهر بزرگ در امتداد دریای بلخ واقع مزار شریف وشبر غان نقشه ها ی مطلوبی تحت ترتیب است . سروی پرو ژه مجوزه آبیا ری الچین در قطغن که تقر یباً ده هزا ر جریب زمین را شا داب میسازد انجام یافته است..

در شق اراضی نباتات‌زیاد تر درمو رد کنتر ول امراض‌میوه وحبوبات کار های‌انجام شده است طور تخمین اکنون اضافه از هشتا د فیصد تاکداران پود در سلفررابرای کنترول مرض اتشك تاك استعمال می‌نمایند ، اقسام جدید نیشکر بصورت تجربه‌زرع شده‌تاتفاو ت آن به مقابل نیشکر موجوده ثابت گردد . بعضی از اقسا م گندم ها ی که تجربتاً کشت شده بود بااقلیم افغانستان طور دلخو اه توافق نمو ده ونتیجه قناعت بخشی داده که ازاثر آن گندم مذکور در مزارع برای زرع داده‌شده است.

متخصص اقتصاد زراعتی موفقیتها و پیشر فت های راکه طی پلان پپنج ساله اول درشق زراعت بوجود آمده‌مورد تجد ید نظر قر ار داد . به‌اثر درخواست حکومت تجدیدا حصائیه مناطق وتولید حاصلات عمده افغانستان نیز انجام یا فت.

در صنف دوم کورس احصائیه وزراعت بر ای شاگردان درس نمو نه گیر ی نیز داده شده وپروگرام درس‌علمی طلاب مذکور تثبیت گرد یده ا ست .

راپور تجربتی شمار نفوس وزر اعت که از طرف وزارت پلان تریب یا فته بود تو سعه یافته وهدایات مفصل جهت تجدید نظر در آن با ره داده شد ه است.

متخصص مارکیتنگ مؤسسه غذا وزراعت یك سلسله نظریات مشور تی راجع به تولید جمع آوری حاصلات، یافتن‌بازار وعرضه‌میوه های خشك وتازه‌و همچنان باربندی، حمل‌ونقل قرضه ،انکشاف زر اعت مواد خو راکه زود فاسد شو نده، صنعت ود کر مسا یل مربوط به

مارکیتنگ تهیه نمو ه، بمامورین وشاگردان محلی درو س علمی جمع آو ری وبار بندی حاصلات زراعتی بصورت تجربوی آموخته شده است .

ویرو لوجست در تو لید واکسین ضد مرض اسپ وکرم جگر گو سفند مصرو ف بو د. طی سال گذشته برای تولید موش جهت ساختن واکسین یك دستگاه نسل گیری موش تاسیس گردیده ودر سر تاسر افغانستان پروگرام وسیع وفعال تزریق واکسین حیوا نی بمقا بل تمام امراض جاریست.

یو نسکو

تعلیم و تربیهٔ فنی

مشاور تعلیم وتربیهٔ فنی ومسلکی به همکاری خود باوزارت معارف ادامه میدهد. کار عمدهٔ او کمك باوزارت معارف است تادرراه اجرای پلان انکشاف تعلیم وتربیهٔ مسلکی مصدر خدمتی شود، مشاور مذکو ر بماهای د سمبر جنوری و فبر وری بحیث عضو هیأت پلاننگ یو نسکو درافغانستان کار کرد .

دو متخصص با مکتب میخانیکی قندهار همکاری می نماید .توقع میرود که در انکشاف مکاتب جدید فنی در ولایات معاونت لازم صورت بگیرد .

سه نفر افغان بعد از ختم مطالعات شان درجرمنی ودنمارك درماه می بکابل باز گشتند. هردو تحت پروگرام فیلو شپ یونسکو اعزام شده بودند .

تدریس سیانس درمکاتب ابتدایی وثانوی

تطبیق توصیه ونظریه مشاورتدریس سیانس که بوزارت معارف ارائه گر د ید ه بو د دوام دارد .شاید مهمترین معاونت باوزارت معارف درین زمینه کمك در تدوین خطوط اساسی مضمون سیانس صنف ششم مکاتب ابتدایی است. کنون ترتیب مواد در سی مطا بق خطو ط اساسی بدست اجراء گرفته شده تاهرچه زودتر خطوط مزبور به مکاتب افغانستان رو اج یابد .خریطه های محتوی سامان وآلات ساده تدریس این سیانس ابتدا یی بکار برده خواهد شد .طی سال گذشته معاونت در ورکشاپ های تدریس سیا نس چه درکا بل وچه در ولایات ادامه داشته است .

تدریس سیانس درپوهنتون

سال گذشته سه نفر متخصص یونسکو در شقوق فزیك، زوولوجی باآلات اکسریز پرو گرام هایی را در فاکو لته سیا نس اجرا کرد ه اند . در قسمت اکسریز آلا ت مهم وقیمت دار نصب و کونترپارت ها برای استعمال آن تر بیه شده اند . پروگرام های همه شقو ق ادا مه یافته وزیادتر کار عملی درورکشاپ تو جه شده . د ر شق حیوا ن شنا سی در خو د محل نیز تجربه و تدریس صورت گر فته است ، این همه اجراآت در راه تاسیس یك اساس متین برای کار فاکولته مفید وممد واقع میشود .

پروگرام موزیم کابل و باستان‌شناسی

یونسکو به معاونت خود در کار موزیم کابل وپروگرام ملی علم موزه وباستان شناسی ادامه میدهد .

یك سکه‌شناس برای تصنیف و کتلاك سازی گنجینه سکه‌های موزیم کابل سه‌ماه کار کرد . همین آلان یك متخصص حفظ آثار باستانی‌مصروف‌است تا پلان عمومی ترمیم‌وحفظ آثار و آبده های تاریخی را ترتیب دهد .

در گلدره یك استوپه بودایی بطور نمونه ترمیم و حفظ گردیده است .

تدریس ابتدایی و اجباری

در پروگرامیکه جهة بلند بردن سطح تعلیم و تربیه اجباری و ابتدایی که‌یونسکو برای منطقه آسیا طرح کرده ، به پروگرام تدریس ابتدایی تاکید زیادتر شده است تحت این پروگرام یك متخصص در تاسیس یك دفتر پلا ننگ در وزارت معارف کمك نموده وکتب‌و لوازم مربوط نیز تهیه و به‌دسترس استفاده کنندگان آن گذاشته شده . علاوتاً فیلوشپ‌های اعطا شده که شاگردان افغانی به اساس آن جهت تحصیل در مراکز منطقوی تربیه‌به‌مانیلا و دهلی جدید اعزام میشوند • بحیث جز این پروگرام ، نماینده وزارت‌معارف افغانستان در کنفرانس وزرای معارف آسیا که در ماه اپریل در توکیو منعقد شده‌بوو اشتراك نمود.

هیأت پلاننگ یونسکو

به اثر درخواست حکومت افغانستان هیأت‌پلاننگ‌معارف ـ اصول‌و نظام‌معارف‌افغانستان را مطالعه کرده و راپور خود را به حکومت سپرده است توقع میرود که‌باثر توصیه‌و نظریات این هیأت به معارف افغانستان معاونت مزیدی داده شود .

موسسهٔ صحی جهان

به اثر درخواست حکومت‌افغانستان اکنون ١٩ نفر متخصص مختلفه‌شقوق‌طبی‌به‌افغانستان آمده و مصروف کارند . باکترولوجست در اصلاح جنسیت واکسین کولرا وهم در تربیـهٔ کارگران موسسهٔ واکسین سازی کابل نظریه داده وعملا معاونت میکند .

کارکنان پروژهٔ صحی انکشاف دهات در سراسر افغانستان مصروف خدمت اند طلاب صنف نهایی فاکولته طب طی یکسال ویك‌ماه را در زمینه‌صحت مردم دهات نیز بصورت‌تجربوی کار می‌نمایند . به قابله ها و معلمین دهات نیز موقع داده میشود تا راجع به صحت‌مردم دهات معلومات لازم را فرا گیرند .

مکتب روغتیا پال نزدیك است سال ششم خود را تکمیل کند . پیش‌بینی میشد تامکتب مذکور به عمارت جدید صحت عامه انتقال کند . اماچون‌عمارت‌مذکور هنوز باتمام نرسیده این مامول تا کنون برآورده نشده . لهذا در همان عمارت موجوده بقدر پس پرداخته میشود .

رئیس پوهنتون و مامورین عالیرتبهٔ فاکولته طب روز به روز به شرایط بهتر استخدام پرستار توجه میکنند تا نرس های تعلیمیافته در شفاخانه ها ازمریضان مراقبت بهترو خوبتر نمایند . برای معلمین مکتب قابلگی و نرسنگ از طرف موسسه تعلیم وتربیه یك کورس تدریس اصول نرسنگ و قابلگی در سپتمبر گذشته داده شد . دو پرستار افغان ، مدیره مکتب مستورات و کفیل مدیر مکتب علی‌آباد و یك جراح شفاخانه ابن‌سینا به سیلون رفته ودر سیمینار مشترك موسسه صحی جهان و سیر و را جع به امورادارینر سنگ اشتراك ورزیدند . هر سه مکتب یعنی مکتب پرستاری مردانهٔ علی‌آباد . مکتب پرستاری زنانه‌شفاخانهٔ مستورات و مکتب‌قابلگی شهرآرا به‌صورت خوبی بکاردوام‌داده وپیش‌میروند پروفیسر طب وقایوی و اجتماعی به فعالیت تدریسی خود درین شفاخانه ها ادامه‌میدهد .با رسیدن رئیس جدید فعالیت تدقیقات و تتبعات شعبات فاکولته ها بار دیگر بکار افتیده و فعال شد . پروفیسر موسسه صحی جهان درین باره یاد داشتی داده که جهت‌حصول منظوری آخرین به پوهنتون‌ارسال شده است .

پروگرام امحای ملاریا بصورت فعال ادامه دارد و امسال اضافه‌از ۱۵ر۳ ملیون‌نفر تحت حمایت عملیه پودر پاشی قرار یافتند .

اتحادیهٔ تیلی کمیونیکیشن بین‌المللی

طی سال گذشته چندین شبکه مخابرات ملی و بین المللی مجوزه فاصله دورافغانستان تکمیل شد . سیستم کریر فریکونسی کابل ـپلخمری و مزارشریف‌کنون بکارافتیده و اولین سرکت های مخابره ـ تلگراف و تیلفون فاصلهٔ دور را در حصص شمالی‌ـ مملکت تکمیل مینماید ، ساختمان خطوط کریر فریکونسی وبن وائر مخصوصاً بین‌قندهارو هرات و سرحدات ایران ادامه خواهدیافت .پلان‌پنج‌سالهٔدوم به انکشاف‌شبکه‌مخابرات‌توجه‌زیادی مبذول نموده و متخصصان‌مربوط در تربیه کارگران افغانی سعی مزید کرده اند. مخصوصاً طرز حفاظت و ادامه کار ستیشن های جدید سیستم کریر فریکونسی رازیادتربه‌آنهانشان داده اند .

موسسهٔ هواشناسی جهان

طی چند سال اخیر موضوع هواشناسی در افغانستان پیشرفت‌زیادی کر ده و فعلاً سه نفر متخصص هواشناسی در افغانستان کار میکنند. در موکز تربیه‌ریاست‌هوایی‌ملکی افغان واقع میدان هوایی کابل ورکشاپ و لابراتوار جدید ساخته شد . یك ستیشن هو اشناسی‌در خوست تحت تعمیر است . یك ستیشن در پوهنتون کا بل نصب شده که شاگر دان فاکولته ساینس در آموختن دروس علمی هواشناسی از آن استفاده می‌نمایند .

در نیمه سال ۱۹٦۲ جهة امور اخذ و ارسال خبر جلسه انجمن منطقه یی نمبر دوم (آسیا) موسسه هواشناسی جهان، رادیو تیلی تایپ عوض سیستم مورس بکار خواهد افتاد ، علاوتاً پلانهای تربیه مامورین و تهیه لوازم آن آماده گردیده است .

همایونی معظم اعلیحضرت د فراه د بو ډلی خلکو په منځ کښی لیدل کیږی

همایونی‌معظم اعلیحضرت‌هغه‌وخت‌چه دښینډته‌دخلکو له‌خوا یی ټو د هر کلی کیږی

موسسهٔ بین المللی کار

طرح جمع آوری اطلاعات درمورد استخدام خوب پیشرفت کرده است. درسپتمبر ۱۹۶۱ برای چار مین بار اطلاعات استخدام جمع آوری شد . ازفبروری ۱۹۶۰ باین طرف بازار استخدام کابل درهرششماه یك بار مطالعه گردیده است .

ازمتخصص مربوط درخواست شد تا یك تخمین قوای بشری را که برای تطبیق پلان پنجساله دوم لازم دیده میشود تهیه نماید . این کار خیلی قیمتدار ثابت شد . برای اینکه خالیگاه بین عرضه وتقاضای اشخاص تربیه یافته کم شود اقدامات لازم صورت گرفته است .

ثبت ملی اشخاص تربیه یافته اختصاصی که درمدیریت قوای بشر ثبت گردیده بخوبی انکشاف نموده است .

ازمتخصص تقاضا شد تا دربارهٔ ترتیب کار تقسیم فارغ التحصیلان پوهنتون ومکاتب مسلکی در ادارات مملکت مشوره بدهد . درتقسیم ایشان لیاقت احتیاج شعبه اساس قرار یافته وامید میرود کار مذکور بصورت علمی پیش برود .

موسسهٔ بین المللی هوانوردی ملکی

طی سال گذشته فعالیت عمده هیأت ایکاو در زمینه تربیه بوده است . عمارت مرکز تربیه که نوساخته شده هنوز کارهای بسیارش هم باقی مانده برای امور تعلیم وتربیه تسهیلات زیادی را فراهم نموده است. درکورس‌های کنترول ترافیك هوایی ـ رادیومیکانیك مشاهده هوا شناسی ـ کارگرا دیو ، میکانیك برج برق وترانسپورت موتر ـ اطفائیه سقوط وتصادم ونجات بطورمتوسط یکصد شاگرد اشتراك نموده اند. درهمین مدت ١٤ نفر معاون کنترولر ترافیك هوایی و۱۹ میکانیك را دیوازتعلیم فارغ شده و شامل کار گردیده اند.

با رسیدن یك متخصص اطفائیه کورس تربیه شاگردان بحیث باشی عمله اطفائیه آغازشد. این یك جزمهم ولازمی پروگرام تربیه است . قبلاً دولاری اطفائیه سقوط و نجات که بمکتب داده شده بود مورد استفاده قرارداده شده .اعضای هیأت درکارهای غیرازتربیه مثل لوایح نیز با ریاست هوایی ملکی کمك نموده اند .

صندوق حمایهٔ اطفال ملل متحد

صندوق حمایهٔ اطفال ملل متحد (یونیسف) با همکاری موسسهٔ صحی جهان درمورد مراقبت صحت ر بهبود مملکت با وزارت صحیه کمك مینماید .

یونیسف سامان ولوازمی راکه موسسهٔ صحی جهان برای پروژه های خود بکار دارد خریده وتهیه میکند . باانیکه فعلاً درتورید ادویه ولوازم مشکلاتی است معهذا توزیع شیر، صابون وویتامین توسط معاینه خانه ها جریان دارد .

مرکز اطلاعات ملل متحد

مرکزاطلاعات ملل متحد درکابل با مطبوعات کشور ارتباط دارد. مطبوعات افغانی واجع به ملل متحد وفعالیتهای معاونت فنی ملل متحد نشرات منظم دارند، نشر هفته وار بلاتین ملل‌متحد درروزنامهٔ اصلاح یکی از اقدامات تازه این شعبه است. باکابل رادیو نیز رابطهٔ خوبی قایم شده وازمعلومات ـ بیانیه ها وتیپ های که توسط مرکزاطلاعات بهکابل رادیو جهة نشر فرستاده میشود ازآن استفادهٔ موثرصورت میگیرد پروگرام های هفته وار ۱۵ دقیقه ئی پشتو ودری درکابل رادیو ـ پروگرام مکمل طبع ونشراطلاعات ملل متحد بصورت ورقه ها ـ نشریه ها وپوسترها به زبان دری و پشتو نیز ادامه دارد.

درباره روزهای مهم مثل روزملل متحد ـ روزحقوق بشرـ روزصحت جهانی وغیره ، نشرات مفصل صورت میگیرد . غرفهٔ ملل متحد درنمایشگاه سالانه جشن اکنون یك چهره همیشگی ومنظم داشته ومورد توجه مردم قرارگرفته است . فعالیت های ملل متحد ونمایندگی های اختصاصی‌آن درافغانستان‌توسط وسایل مربوط مثل نمایش عکس ـ سلاید وفلم وآلات مورد نمایش قرار داده می شود.

مرکزاطلاعات اکنون درعمارت جدیدیکه از طرف حکومت به آن اعطاشده نقل مکان نموده است باداشتن جای وسیع تر اداره مخصوصاًدرزمینهٔ نمایش فلم وسلاید فوتو وغیره امکان‌فعالیت های‌مزید بیشتر شده است یك کتابخانه جدیدی درین اداره بوجودآورده‌شده است که شامل نشرات ملل متحد وموسسات اختصاصی آن می‌میباشدالبته کتابخانه درابتدا کوچك خواهد بود اما بزودی توسعه‌یافته وبرای‌مامورین‌حکومت، شاگردان‌ومعلمان‌پوهنتون وهم برای عامه نفع‌بیشتری خواهدرسانید.

دافغانستان کابینه

صدراعظم	ښاغلی سردار محمد داؤد
لومړی مرستیال	« علی محمد
دوهم مرستیال	
اودخارجه چارو وزیر	« سردار محمدنعیم
دپلان وزیر	. . . . . .
دعدلیې وزیر	« سید عبدالله
اوداخلیدوزارت کفیل	
دپوهنې وزیر	« دکتور علی احمد پوپل
دمخابراتو وزیر	« محمدمرید
دمالیې وزیر	« عبدالله «ملکیار»
دروغتیا وزیر	. . . . . .
دتجارتوزیر	« غلام محمد شېرزاد
دکانو اوصنایعو وزیر	« دکتور محمد یوسف
دکرهنېوزیر	« غلام‌حیدر عدالت
دفواید عامې وزیر	. . . . . .
دقبایلو مستقل‌رئیس	ښاغلی سیدشمس‌الدین مجروح
دمطبوعاتو مستقل رئیس	« دکتور محمد آصف «سهیل»

دصدارت عظمی لمړی مرستیال ښاغلی علی محمد

دخارجه چارو وزیر اود صدارت عظمی دوهم مرستیال
ښاغلی سردار محمد نعیم

دافغانستان ددولت تشکیلات

د ملی شوری د ریاست تشکیل

درياست مقام

لمړی معین

دوهم معین

قلم مخصوص

دارالانشا

د ليکنو مدیریت

دخپرونو مدیریت

د کمیسیونو مدیریت

د محاسبی لوی مدیریت

دعامو خدمتو مدیریت

د ذاتیی مدیریت

دپاڼو مدیریت

د کنترول خانګه

د محاسبی خانګه

دکابل دولایت و کیلان (۱۳ تنه)

دقندهار « « (۱۶ تنه)

د هرات (۱۷ تنه)

دمزارشریف « « (۹ تنه)

دقطغن « « (۱۶ تنه)

دننګرهار « « (۲۱ تنه)

د پکتیا « « (۱۵ تنه)

دفراه داعلی حکومت « (٤ تنه)

د میمنې « « (٦ تنه)

دبدخشان « « « (٦ تنه)

دپروان « « « (۹ تنه)

دغزنه « « « (۱۲ تنه)

دګرشك « « « (۷ تنه)

دشبرغان « « « (٥ تنه)

دغورات « « « (۷ تنه)

دارزګان « « « (٦ تنه)

دبامیانو « « « (٤ تنه)

داعیانو مجلس د ریاست تشکیل

درياست مقام

دمجلس منشی

دمجلس غړی

تحریرات

احراییه

دصدارت عظمی تشکیل

دصدارت عظمی لوړ مقام

لمړی مرستیال

دوهم مرستیال

دمخصوص قلم مدیریت

دلیکنو لوی مدیریت

ددارالانشا «

دعارضینو «

دقوانینو «

اداری لوی مدیریت

مرستیال

د لیك خانګه

دمامورینو مدیریت

د آرشیف «

اداری مدیریت

دخدماتو مدیریت

دمحاسبی مدیریت

دمحاسباتو د پلټنې لوی ریاست

مرستیال

دمشاورانو هیأت

د لیك مدیریت

دا حصا یی‌مدیریت
دحساب پلټنی آمریت
دپروگرامو نو دتر تیبولو مدیریت
دگرځنده پلټنی مدیریت
دمراقبت مدیریت
دپلټنی‌مدیریت
دبر آور دی څانگه
دتد قیق او مطا لعا تو مدیریت
دتصفیی آمریت
دتفصیی مدیریت
دمغزن مدیریت

دالمپیك ریاست

دخپرونو مدیریت
اداری مدیریت
فنی مدیریت

دپلان‌دوزارت‌تشکیل

دوزارت مقام

معین
دمخصوص قلم مدیریت

داحصایی اوتتبعاتو ریاست

مرستیال

دتتبعاتو لوی‌مدیریت

دا قتصادی تحلیل مدیریت
د مالی بانکی او قیمتو مدیریت
دملی عایداتو دسرمایی دتشکیل
او اقتصادی شاخصو مدیریت

داحصا یی لوی مدیریت

دصنایعو اوتجارتی مدیریت
دحمل نقل او مخابراتو مدیریت
دبشری قواؤ مدیریت
دصحی اوپوهنی مدیریت
دکرهڼی اونفوسو مدیریت

د پلان ریاست

مرستیال

دتوحید اوانسجام‌لوی‌مدیریت

دمالی اوبانکداری مدیریت
دسرمایی ایښودلو مدیریت
دتهیی‌اود موادو دموازنی‌مدیریت
دبشری قواؤ مدیریت

دپروگرامواو پروژی لوی‌مدیریت

دصنایعو او کانو مدیریت
دکرهڼی او اوبو لگولو مدیریت
داجتماعی خدماتو مدیریت
دفواید عامی اومواصلاتو مدیریت
دتجارت مدیریت

دتبلیغاتو اوخپرونو ریاست

دکتابخانی مدیریت
دپښتو غړی
دفارسی‌غړی

اداری لوی مدیریت

مرستیال
دآرشیف مدیریت
دمامورینو مدیریت
دمحاسبی مدیریت
دعامو خدمتو مدیریت

دخارجه مرستو دارتباط لوی.
مدیریت

دخارجه مرستودارتباطلو ی‌مدیریت
دتوحید او انسجام مدیریت

دعدلیې دوزارت تشکیل

دوزارت مقام

معین

دمخصوص قلم مدیریت

دقوانینو دتدوین مدیریت

دبلتهنې مدیریت

دالفلاح د مجلې مدیریت

دماموریتو' تمیز محکمه

د » مرافعې »

د » ابتدائې »

داداری لوی مدیریت

دماموریتو مدیریت

دمحاسبې مدیریت

دبودجې څانگه

دعامو خدمتو څانگه

دپانو مدیریت

دجمیعت العلماریاست

دتمیز عالی ریاست

دتحریراتو مدیریت

دجزا څانگه

دحقوقو څانگه

دکابل دولایت شرعی محاکم

دمرافعې محکمه

دوثایقو محکمه

دجزا ابتدائې محکمه

دلهو گرد محکمه

دمیدان محکمه

دکوهدامن محکمه

دبهسود محکمه

دچهاردهې محکمه

دبگرامې محکمه

دده سبز محکمه

دپغمان محکمه

دکلنګار »

دوردګو »

دقره باغ »

دشکردرې »

دسروبې »

دقندهار ولایت

دمرافعې محکمه

دابتدائې محکمه

دارغستان محکمه

داسپین بولدك محکمه

دقلاتو محکمه

دشنکې محکمه

دکشك نخود محکمه

دجلدك محکمه

ددهلې محکمه

دترین محکمه

دخاکریز محکمه

دپنجوائې محکمه

دارغنداب محکمه

دپنجوائې محکمه

دشورابك محکمه

دهرات ولایت

دمرافعې محکمه

دابتدائې محکمه

دبالا مرغاب محکمه

دشین ډنډ محکمه

داوبې محکمه

دکشك محکمه

دبادغیساتو »

دغوریان »

دگذاری »

دانجیل »

دقادس »

دگلران »

دجوند »

دزنده جان »

دادرسکن »

د کهسان »

دکرخ »

د پښتون زرغون محکمه

دمزارشریف ولایت

دمرافعی محکمه

دابتدائی »

دخلم »

د دولت آباد »

دبلخ »

دسمنگانو »

دنهر شاهی »

دشور تپی »

دشولگری »

دچار بولك »

ددرهٔ صوف »

دقطغن ولایت

دمرافعی محکمه

دابتدائی »

دپلخمری »

دقندوز »

دخان آباد »

د دوشی »

دنهرین »

دمحلی بغلان »

داندراب »

دامام صاحب »

دقلعه ذال »

دننگرهار ولایت

دمرافعی محکمه

دابتدائی »

دکامی »

دخوگیانیو »

د سرخرود »

درو دانو »

دلغمان د قرغه یی »

دمومند زی »

دلغمان دمرکز »

دشنوارو »

دچغه سرای »

داسمار »

دخاص کنړ »

دغلجائی حصارك »

دشیوی دکوز کنړ »

دنورستان »

د پیچ د دری »

دخوګی »

دسرکانو »

داچین شنوارو »

دکامدیش »

دپکتیا ولایت

دمرافعی محکمه

دابتدائی »

دارگون »

دخوست »

داسپیره »

دځاځیو »

دموسی خیلو »

دجانی خیلو »

دځاځی میدان »

دتنی »

دزرمت	محکمه
دآزرو	»
دخمکنی	»
دسید کرم	»
دخدراړو	»
دګومل	»

دپروان اعلی حکومت

دمرافعی	محکمه
دابتدائی	»
دتګاب	»
دریزه کوهستان	»
دغوربند	»
دبګرام	»
دپنجشیر	»
دسرخ پارسا	»
دجبل السراج	»
دنجراب	»

دغزنی اعلی حکومت

دمرافعی	محکمه
دابتدائی	»
دکټواز	»
دمقر	»
داندړ	»
دقره باغ	»
دجاغوری	»
دناهور	»
دشرن	»
دجغتو	»
دوازی خواه	»
دمالستان	»

دشبرغان اعلی حکومت

دمرافعی	محکمه
دابتدائی	»
دآقچی	»
دسرپل	»
دسنګچارك	»
دقرقین	»

دبدخشان اعلی حکومت

دمرافعی	محکمه
دابتدائی	»
دجرم	»
ددرواز	»
دکشم	»
داشکاشم	»
دواخان	»

دفراه اعلی حکومت

دمرافعی	محکمه
دابتدائی	»
دچخانسور	»
داصل چخانسور	»
دچاربرجك	»
دبکواه	»
دانار دری	»

دګرشك اعلی حکومت

دمرافعی	محکمه
دابتدائی	»
دګرم سیر	»
دموسی قلعه	»
دنوزاد	»
دنهر سراج	»
دناد علی	»
دديشو	»

دارزگان اعلی حکومت

دمرافعې محکمه
دابتدائی «
ددهراود «
دگزاب «
داجرستان «
ددایکندی «
دشهرستان «
دباغران «
ددایچوپان «

دبامیانو اعلی حکومت

دمرافعې محکمه
دابتدائی «
دپنجاب «
دسیغان وکهمرد «
دیکاولنګ «

دغوراتو اعلی حکومت

دمرافعې محکمه
دابتدائی «
دچقچران «
دشهرک «
دپسابند «
دپرچمن «
دتولك «
دلعل وسرجنګل «

دتالقانو اعلی حکومت

دمرافعې محکمه
دابتدائی «
دخوست وفرنګ «
دچاه آب «
دفرخار محکمه
دارچی «
درستاق «
دینګی قلعه «
داشمکش «

دخارجه چارو د وزارت تشکیل

اداری تشکیلات

د وزارت مقام

اداری معین
مشورتی کابینه

درمز اومخصوص قلم لوی مدیریت

درمز مرستیال
دمخصوص قلم مرستیال

د آرشیو لوی مدیریت

داجرائیې مرستیال
دضبط «

دتشریفاتو ریاست

تشریفاتی مرستیال
اداری «

د اداری لوی مدیریت

دقنسلګری او تابعیت مدیریت
دویزی مدیریت
دمامورینو مدیریت
د محاسبی مدیریت (دمالیې وزارت په بست کښې)

سیاسی تشکیلات

سیاسی معین
دسیاسی لوی مدیریت
دسیاسی روابطو مدیریت
دملګرو ملتو اودبین المللی روابطو مدیریت
داقتصادی روابطو مدیریت
دفرهنګی روابطو مدیریت
دوثایق اومعاهداتو مدیریت

دسلطنتي دربار وزير ښاغلي سردار احمدعلي

د دربار دوزارت تشکیل

دوزارت مقام

معین

دسلطنتي تشریفاتو ریاست

د حرامسرای ناظمیت

دمحاسبی اوی مدیریت

د حضور درملتون اوی مدیریت

دتنظیفاتو مدیریت

دلوازمو مدیریت

دپاڼو مدیریت

دخزانی مدیریت

دنقلیی مدیریت

دکارخانی ناظریت

فراشباشي

دشاهي دارالتحرير سرمنشي ښاغلي
حافظ نورمحمد «کهګدای»

دشاهی دارالتحریر تشکیل

دسرمنشي مقام

دشاهي دار التحرير مشاور

دمخصوص قلم مدیریت

لمړی څانګه

دوهمه څانګه

دریمه څانګه

څلورمه څانګه

دکتابخانی څانګه

دعرایضو څانګه

لوی درستیز دګر جنرال سید حسن

دقبایلو مستقل رئیس ښاغلی
سید شمس الدین « مجروح »

پەباندنیو هیوادکښی دافغانستان سیاسی نمایندگی

په دهلی	کښی	دافغانستان	لوی	سفارت
« مسکو	»	»	»	»
« واشنگتن	»	»	»	»

دملگروملتو پەموسسه کښیدافغانستان لوی سفارت او دایمی نمایندگی

په تهران	کښی	دافغانستان	لوی	سفارت
« لندن	»	»	»	»
« پاریس	»	»	»	»
« بن	»	»	»	»
« قاهره	»	»	»	»
« انقره	»	»	»	»

په جده	کښی	دافغانستان	لوی	سفارت
« بغداد	»	»	»	»
« جاکارتا	»	»	»	»
« توکیو	»	»	»	»
« پیکن	»	»	»	»
« روما	»	»	»	»
« پراگ	»	»	»	»
« بلگراد	»	»	»	»
« وارسا	»	»	»	»
« وین	»	»	وزارت	مختاری
« بیروت	»	»	»	»
« بمبیی	»	»	جنرال	قنسلگری
« مشهد	»	»	»	»

••••••

پەباندنیو هیواد و کښی دافغانستان سیاسی نمایندگان

په انقره کښی افغانی لوی سفیر او په وین کښی مختار وزیر ښاغلی غلام‌یحیی طرزی په بلگراد او صوفیه کښی افغانی لوی سفیر جنرال محمد عارف .

په بن کښی افغانی لوی سفیر او په برن کښی مختار وزیر دکتور غلام فاروق .

په پاریس کښی افغانی لوی سفیراوپه بروسل کښی مختار وزیر ښاغلی اسدالله‌سراج .

په پیکنگ‌کښی افغانی لوی سفیر ښاغلی محمد شعیب مسکینیار .

په توکیو کښی‌افغانی لوی سفیر داکتر عبد المجید .

په تهران کښی‌افغانی لوی، سفیر ښاغلی محمد عثمان امیر .

په جکارتا کښی افغانی لوی سفیر ښاغلی عبدالحمید عزیز .

په جده کښی افغانی لوی سفیر ښاغلی محمد قاسم شریف .

پەنوی ډیلی، کتمندو اورنگون‌کښی افغانی لوی سفیر . او پەتایلند کښی مختار وزیر جنرال محمد عمر ،

په روم کښی افغانی لوی سفیر اوپه مادرید کښی مختار وزیر ښاغلی محمد کبیر .

په قاهره اوآتن کښی افغانی لوی سفیر- پەبیروت اوخرطوم کښی مختار وزیر . ښاغلی سید قاسم رښتیا .

په لندن کښی افغانی لوی سفیر اوپه هاگ‌کښی مختاروزیر ښاغلی محمد کبیر لودین

په مسکو اوستوکهلم کښی افغانی لوی سفیر اوپه بخارست اوهلسنکی کښی مختار وزیر ښاغلی عبدالحکیم شاه عالمی .

په وارسا کښی افغانی لوی سفیر ښاغلی میرمحمد یوسف.

پەواشنگټن کښی افغانی لوی سفیر اوپه برازیلیا او بو ینس ایرس کښی مختار وزیر ښاغلی محمد هاشم میوند وال .

په بغداد کښي دافغانانی لوی سفارت موقتي شارژدافر ښاغلي عبدا لها دی مکمل .
په پراگ کښي دافغانانی لوی سفارت موقتي شارژ دافر ښاغلی محمد عظیم امیني .

په کابل کښي ددیپلوماتیکو د هیئتونو رئیسان

دبرتانیې ددولت لوی سفیر ښاغلی میکائیل گاو ناگه جیلت
دبرما لوی سفیر ښاغلی تان اونگ .
دمتحد عربی جمهوریت لوی سفیر ښاغلی فرید ابوشادی .
دیونان لوی سفیر ښاغلی نیکولا ها جی واسیلیو .
دو لسی چین ددولت لوی سفیر ښاغلی هاوتنگ .
دفدرالی المان دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی داکتر ها نس شمیدت هوریکس .
دفرانسي دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی ارنو داند ورن دومابتی
دیو گو سلاوی دفدراتیف جمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی پترایو کوویك .
دترکیې دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی طلعت بنلر .
د هند دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی جگن نات دهامیجا .
د اتحاد شوروی لوی سفیر ښاغلی سرگی ایف . انتونوف .
دسویډن لوی سفیر ښاغلی ریچاردهیچنز برگستروم .
دپولند دولسی جمهوری دولت لوی سفیر ادوارکولك ،
داندونیزیا دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی سوگیا رتو
دسعودی عربستان ددولت لوی سفیر ښاغلی شیخ ریاض الخطیب .
دایټالیا دجمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی کارلوچیمینو .
دایران دشاهنشاهی دولت لوی سفیر ښاغلی محمد ذوالفقاری .
دبلغاریا دولسی جمهوری دولت لوی سفیر ښاغلی لازارتشکوف.
دجاپان ددولت لوی سفیر ښاغلی سادواهیروسه .
د امریکا د متحد ایالاتو سفیر ښاغلی جان ملتن ستیفز .
د فنلیند مختار وزیر ښاغلی ایروای ووری .
دبرازیل مختار وزیر داکتر ژوزه کوشراین دوالنکار .
دسویس دکنفدراسیون مختاروزیر ښاغلی ارتوروماچیونیلی .
د ارجنتاین مختار وزیر ښاغلی کارلو گوستاوو لیربنا
دهالند مختار وزیر ښاغلی جانکهیرژرار بیلهبیرت وان بلوکلند .
د اتریش ددولت مختار وزیر ښاغلی فریدریش ریدل ریدنشتاین
درومانی ددولت مختاروزیر ښاغلی یانکوهو راتیو .
دتایلند مختار وزیر ښاغلی سوکیش نیماهمیندا
دبلژیك مختار وزیر ښاغلی اندری وتد یلن .
دهنگری ددولت مختاروزیر ښاغلی کارولی رات .
دعراق دلوی سفارت موقتي شارژدافر ښاغلی سعد ون یحی بدیع
د اتریش د وزارت مختاری موقتي شارژ دافر ښاغلی داکتر ریچارد کرویتل .

(بقیه در صفحه ۳۱٤)

د همایونی معظم اعلیحضرت موکب چه په هرات کښې د زرګونو خلکو له خوا په ډیره مینه استقبالیږی

همایونی معظم اعلیحضرت په هرات کښې د هغه ښار د خلکو لخوا تود هرکلی کیږی

مصاحبه با وزرا

مصاحبه با وزیر عدلیه

س : خواهشمند است راجع بوضع عدلی مملکت معلومات اجمالی لطف فرمایند .

ج : وضع عدلی مملکت بیشتر درحال تنظیم است . هدف فعالیت و اقدامات وزارت عدلیه درین زمینه اینست که دستگاه عدالت کشوررا چنان تنظیم نموده ، رشد وانکشاف بدهد تا با شرایط حیاتی که درپرتو فعالیت های اصلاحی نصیب مملکت گردیده هم آهنگ باشد و عدل وانصاف را به بهترین صورت ممکن تامین نماید .

س : برای بهبود وانتظام امور وتنظیم محاکم عدلی بصورت مطلوب بیشتر چه اقدامات شده است ؟

ج : در دوازده ماه گذشته مهمترین قدمها ییکه درراه اصلاح وانکشاف دستگاه قضایی مملکت برداشته شده چنین خلاصه میتوانند شد .

اول ـ درسال گذشته برای باراول یك محکمهٔ جزا در ولایت کابل تشکیل گردید .

این محکمه برحسب احکام لایحه تشکیل آن به قضایای جزایی که قبلاً درصلاحیت محکمه ابتداییه کابل داخل بود رسیدگی میکند .

ښاغلی سیدعبدالله وزیر عدلیه
و کفیل وزارت داخله

هنگامیکه وزارت عدلیه عملی شدن این قدم اصلاحی را بدولت پیشنهاد میکرد دلایل مقتضیهٔ آن را به تفصیل تذکرداد . وچون این دلایل تا اندازهٔ زیاد بوضع عدلی درساحهٔ جزا روشنی می اندازد اینك درینجا خلاصه میشود .

۱ـ محکمهٔ جدید تنها با مورجزایی تخصیص مییابد از ینرو بهتر و زودتر میتواند به قضایای واردہ رسیدگی کند ودر حل و فصل آن بسرعتیکه لازم ومطلوب است اقدام مینماید .

۲ـ چون وزارت عدلیه درتشکیل محکمهٔ جدید اصلاح شکل موجودهٔ محاکم رانیز درنظر گرفته ، درترتیب آن تعدیلی را وارد کرده است پس اگر محکمهٔ جدید دربرآوردن اهداف مطلوب کامیاب گردد . این تجربه زمینه را برای تطبیق این سیستم درسایر ولایات مملکت نیز آماده خواهد کرد که درآن صورت یك قدم اصلاحی عام وشامل درراه بهبودی نظام عدلی مملکت برداشته خواهد شد .

۳ـ انفصال شق جزا ازحقوق با وزارت عدلیه درراه تربیهٔ قضات واعضای مامورین محاکم کمك زیادی خواهد کرد . وزارت بهترین خواهد توانست ازلحاظ مسلکی اشخاص را

قبل از تقررشان درمحاکم برای اجرای وظایف آن ها آماده سا زد . تا جاییکه تجربهٔ چندین ماهه نشان داده تشکیل محکمهٔ جزا درتامین اهداف مطلوب بقدر کافی موثر بوده ونتایج مفیدی درراه تامین عدالت از آن بدست آمده است .

درتشکیل محکمهٔ جزا امور مختلف محکمه از قبیل تحریرات، باموره مربوط جلسه، امور آرشیف وامور ثبت باشخاص مختلف سپرده شده است .

دوم : باتشکیل محکمه جزا درنمونه وثائق جزایی وطرز تحریر آن نیز اصلاحی بعمل آمده که طرز اصلاح شده تنظیم امورمحاکم ومراجعین را خوبتر فراهم میتواند کرد .

سوم : تطبیق اصولنامهٔ ازدواج وترتیب نکاح خط که در سال ۱۳۳۹ مراحل اصولی خود را طی کرده بودایجاب میکرد تا درشکل وثیقه نکاحنامه ودرطرز ترتیب آن نیز تغییری رخ دهد . لهذا یك نمونهٔ جدید وثیقهٔ نکاحنامه طبع وبغرض استفاده مردم قرارداده شد .

س : وزارت عدلیه درقسمت تربیت قضات ومفتیهای محاکم بصورت اساسی چه خدمات را انجام داده است وازفارغ التحصیلان معارف وپوهنتون تاکجا وبچه ترتیب استفاده بعمل آمده است؟

ج : طوریکه دردنیامعمولست اشخاص عموماً ازطرف پوهنتون ها و مکاتب مسلکی تربیه میشوند . وزارت معارف وپوهنتون کابل درپوهنځی شرعیات ویك عده موسسات علمی دیگرخود اشخاص مورد ضرورت وزارت عدلیه را تربیه وبعدازانجام تحصیل باین وزارت معرفی میکنند . وقتی فارغ التحصیلان معرفی شدهٔ وزارت معارف تازه بکارهای عدلی مقررمیشوند ، با وظایف جدید خود که صبغهٔ مسلکی واختصاصی دارد بایدآشناشوند ازینرو وزارت عدلیه میکوشد آنها تجارب مفیدی را ببینند وزند وبقدر یج جهت اشغال وظایف مهمتر تربیه شوند.

برای اینکه فارغ التحصیلان موسسات علمی بصورت بهتر در میدان عمل تربیه بتوانند شد . تاجاییکه ممکن باشد اول اینها بادارات مرکزی وزارت مقررمیشوند تابعد ازگذشتاندن یك دورهٔ تجربه وآشنایی باموزعدلی . برای کارکردن درمحاکم خوب تر آماده باشند .

س : فارغ التحصیلان پوهنځی شرعیات وسایرموسسات علمی مملکت بچه تناسب نیازمندی مقامات عدلی مملکت را رفع میکنند وجلالتمابی دررفع این نیازمندی بصورت بهتر چه نظریه دارند وچه اقدام کرده اند ؟

ج : طوریکه درجواب سوال سوم توضیح شد فارغ التحصیلان پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل وبرخی ازموسسات علمی دیگرکشور دراجرای امورقضایی سهم میگیرند .

وزارت عدلیه تحت یك پروگرام منظم این فارغ التحصیلان را با وظایف عدلی طور تدریجی آشنا میسازد تا آنگاه که تجارب شان وسعت حاصل کنند وظایف مهمتری برای شان سپرده میشود . (بقیه درصفحه ۹۹)

مصاحبه با کفیل وزارت داخله

س: سال گذشته در تشکیلات ملکیهٔ افغانستان چه تغیراتی رخداده و نظر شما درباره آیندهٔ این تغیرات چیست ؟

ج: چون مطابق هدایت مواد (۱) و(۲) اصولنامه تقسیمات ملکیه تشکیل ولایات وحکومات اعلی بادر نظر گرفتن ساحه نفوس وایجابات منطقوی واجتماعی صورت گرفته وتحولاتیکه دروضع اجتماعی ونفوس وسایر مشخصات مناطق رو نما میگردد ایجاب مینماید تاتقسیمات ملکیه وقتاً مورد بررسی وتجدید نظر قرار گیرد .

روی همین مفکوره بسلسله اجراآت گذشته دراین سال حکومت کلان تالقان بحکومت اعلی تبدیل گردید. تجاربیکه درین قسمت وزارت داخله بدست آورده وبصورت مثال ارتقا وپیشرفتیکه درامور عمرانی- زراعتی وسائر شقوق ولایت مزار شریف وحکومت اعلی شبرغان بملاحظه رسیده لزوم همچو تغیرات وفایدهٔ راکه ازآن متصور بود و توقع میرفت باثبات رسانیده زیرا بدین شکل امور اداری اجتماعی،اقتصادی و غیره یك منطقه تحت ادارهٔ یك واحد تمرکز پیداکرده وموظفان مسؤل یك منطقه میتوانند درحدودکار معین خودکه خسته کن نباشد خوبتر بامور منطقوی خود رسیدگی کنند وازپاشیدگیها جلوگیری نمایند .

علاوتاً درجریان سال (۱۳۴۰) حکومت محلی دایه چوپان نیزاز ولایت قندهار منفك وبحکومت اعلی ارزگان ملحق گردید .

درین حصه بیشتر وضع جغرافیایی منطقه مذکور وفاصله که در بین حکومت مذکور ومراکز قندهار وارزگان واقع بود مورد مطالعه قرار گرفته وبرای اینکه اهالی این حکومت بمراکز ارزگان سهل ترو زودتر میتوانند رسید چنین تصمیمی اتخاذ گردید .

س: برای تنظیم امور اداری کشور ورسیدگی بامور داخلی بصورت بهتر از پیشتر چه اقدامات عملی شده است ؟؟

ج: وزارت داخله برای پیشبرد این منظوردوراه را اساسی فکر میکرد :

اول: تنظیم تشکیلات وتقسیمات ملکیه .

دوم: تفویض امور ادارهٔ کشور باشخاص تعلیمیافته.اقدامات مادرقسمت توسعه تشکیلات که تاحال صورت گرفته ویادر آینده زیرنظر است درجواب سوال پیشتر شماتفصیل داده شد.

درسپردن امور مربوط باشخاص تعلیمیافته هم تاجاییکه توفیق میسر بود و اشخاصی بدست مارسیده پست های مربوطه یکی بتعقیب دیگری باو شان سپرده شده است البته این سلسله جریان داشته وبابدست آمدن تعلیمیافتگان بیشتر این نظر به عملی شده میرود .

طبیعیست این اجراآت درتنظیم و بهتر شدن امور تاثیر خوبی نموده است .

بایدناگفته نگذاشت که بررسی های قانونی از جرایان امور اداری وطرزالعمل مامورین

دراجرای وظایف محوله شان‌که وقتاً ذریعه کمیسیون های تفتیش صورت گرفته نواقص مرفوع وبغرض اصلاح آینده امور ترتیبات موثر گرفته می‌شود،دربهتر شدن امور ادائره بی‌اثر نخواهد ماند .

س: برای تجدید دستگاههای امنی‌کشورازنظرپرسونل چه اقدامات شده است ؟

ج : مطابق با نکشاف امور اجتماعی که‌در تمام ساحه ها نصیب مملکت گردیده دستگاه امنی پولیس نیز انکشاف کرده وتجدیدگردیده است حکومت نیز در شهرهای بزرگ مملکت دستگاه های مجهز پولیس را چهاز ناحیه‌پرسونل وچهاز ناحیه لابرا توار های جنایی تاسیس وبکار انداخته است ازآنجمله تشکیل سرماً موریت پولیس کابل‌قندهار‌هرات‌ومزار شریف را میتوان نامبرد .

درنظر است بالترتیب مطابق احتیاج واکمال پرسونل درشهرهای دیگر کشور نیز دستگاه های امنی مانند کابل‌قندهار وغیره بوجود آورده شود .

س: راجع به ربیت افراد فنی‌وتعلیمیافته درشقوق‌مختلف امور داخله، وزارت داخله‌هم پروگرامی دارد ؟ اگردارد روی آن چه اقداماتی شده است !!

ج: حکومت تاسیس دستگاه مجهز امنی وتربیه پرسونل‌فنی آنرا که‌بتواند درتبدلات زندگی اجتماعی وظایف سنگین امنیتی را بخوبی اجرا نماید وقتاً احساس کرده وبرای تامین همین مقصود چاره های اساسی‌را عملی نموده است چنانچه یك‌منبع اکمال پرسونل مسلکی پولیس که امروز بنام پوهنځی عالی پولیس یاد میشود درسال(۳٤) طوراساسی تاسیس وتاسال (٤٠) اکمال شدازآن چند دوره پرسونل تعلیم یافته پولیس فارغ و شامل کارشده اند. اکمال شاگردان پوهنځی عالی پولیس ازدپوهنی وزارت صورت میگیرد. بدین ترتیب که سالانه یك تعداد محصل صنوف (۱۲) لیسه های مرکز و ولایات ویك تعدادنفر متعلمین صنوف (۱۰) متوسطه های مربوطه خویش را بوزارت داخله معرفی مینمایند ومحصلین صنوف (۱۲) آن به‌پوهنځی عالی پولیس شامل میگردند . این‌مشمولان برای سه سال تحت تعلیم وتربیه مسلکی پولیس قرارداده میشوند وبحیث‌کمیسار که‌دارای اعتبارات لیسانسه‌است ازپوهنځی فارغ‌ودر شعبات مربوط دستگاه امنی داخل کار میگردند وهمچنان متعلمین صنوف (۱۰) که‌ازوزارت معارف انتخاب میگردند تحت تدریس پروگرام مخصوصی برای ۳سال درپوهنځی عالی پولیس قرار داده شده و در نتیجه موفقیت بحیث ساتنوال که معاون کمیساراست‌تسلیم دستگاه امنی میگردند نا گفته نماند که تدریس پروگرام پوهنځی‌عالی پولیس چه درقسمت کمیسار وچه درقسمت ساتنوال ذریعه استادان مسلکی پولیس صورت میگیرد .

دیگر افرادفنی مورد احتیاج وزارت داخله ازقبیل حکام وعلاقه داران و مامورین اداری کثیراً ازفارغ التحصیلان پوهنځی حقوق‌وقسماً ازپوهنځی ادبیات وغیره اکمال شده میروند . (بقیه در صفحهٔ ۱۰۲)

مصاحبه باوزیر مخابرات

س : از ماه سنبله گذشته تاحال وزارت مخابرات دررشته‌های پست ، تیلگراف وتیلفون مصدر چه خدمات مهم شده است ود را مور مربوطه چه تحولات وانکشافات رخ داده است ؟

ج : وزارت مخابرات ازماه سنبله گذشته تاحال مصدرخدمات ذیل گردیده است .

الف ـ دررشته تیلفون وتیلگراف اجراآت وزارت مخابرات رامیتوان قرار ذیل خلاصه نمود .

١ ـ نصب بکار انداختن دستگاه‌رادیو تیلگراف ورادیو تیلفونی خان‌آباد .

٢ ـ نصب‌وبکار انداختن‌دستگاه رادیو تیلفون بدخشان

٣ـ افتتاح سرکت رادیو تیلفون بین کابل ولندن وازطریق‌لندن باسائر ممالك اروپاامریکا وآسیا .

٤ـ افتتاح سرکت‌چینل سیستم بین‌کابل پلخمری‌ومزارشریف .

٥ـ نصب و بکار انداختن یك‌دستگاه (٢٥٠) واته‌رادیو تیلگرافی‌ورادیوتیلفونی درمرکز کابل که برای مخابره داخل‌کشور طرف‌استفاده قرار دارد .

جناغلی محمدمرید وزیر مخابرات

٦ـ نصب‌وبکار انداختن ترانسفار مرجدید پانزده هزار ولت دستگاه تیلفون اتومات کابل

٧ـ نصب وبکارانداختن (٤٠) پایه سوچبورد تیلفون درمراکز مختلف کشور .

٨ـ نصب وبکار انداختن دوپایه ماشین جنریتر دیزلی جدید درتیلگرافخانه‌آخذه مهتاب قلعه‌ودفتر مرکزی تیلگراف .

٩ـ افتتاح کورس چینل سیستم‌وتربیه ١٦ نفر میخانیکهای وزارت برای حفظ ومراقبت دستگاه های مربوطه

١٠ـ نصب ٣٢٧ پایه تیلفون جدیددرمرکز وولایات.

١١ـ خریداری سامان وآلات لازمه برای دستگاه های تیلگرافخانه آخذه‌که بکارتیلی پرنتر آماده گردد.

ب-د-امورپستی:

١- تبادله پستی مستقیم باجاپان وترکیه برقرارشده‌است.

٢- توزیع پستی افتتاح گردید.

٣-تبادله پستی بین کابل، قندهار کابل، هرات کابل، مزارشریف کابل و جلال ابادهمه روزه شد.

٤-یك کورس پستی یکساله برای مامورین‌اداری مرکزافتتاح گردید.

٥- تحولات واصلاحات متعددی درقسمت فورمه های اداری پستی‌صورت گرفت .

٦- یك‌پروگرام جدیدتبادله وتوزیع شهری درمرکز ترتیب وتحت‌اجراءگرفته شد مطابق این پروگرام همه‌روز سه‌مرتبه توزیع وتبادله صورت میگیرد.

٧- پرو گرام ادامه اوقات کارشعبات اجراییه پستی‌باندازه پنجاه‌فیصد وقت رسمی‌تحت تطبیق قرا ر گرفت.

٨-تبادله پستی فضایی بامما‌لك خارج بیشترشد چنانچه فعلاً همه‌روزه پسته از طر یق کمپنی های‌فضایی بطرف ممالك اروپایی ،امریکایی وآسیایی ارسال میگر دد.

س: عایدات سالانه وزارت مخابرات چه‌اندازه است؟

ج: عایدات سالانه وزارت مخابرات رامیتوان ذیلاً توضیح کرد:

الف: عایدات سالانه تیلفون وتیلگراف بالغ بربیست وپنج ملیون افغانی میشود .

ب: عایدات سالانه وزارت مخابرات ازدرك سر ویس پستی بالغ بر (دوا زده) ملیو ن افغانی میشود.

جملۀعایدات وزارت مخابرات ازدودرك فوق (سی وهفت) ملیون‌افغانی‌میگر دد.ازدیاد عایدات وزارت مخابرات بیشتر منوط به حجم معاملات وتجارت وروابط اقتصادی با دنیا ی خارج وانکشاف اقتصادی واجتماعی داخل میباشد.

درساحۀ پستی باید متذکر شدکه‌فروش تکتهای پستی دربازار های خارجی راه خوبی برای بلند بردن عایدات مامیباشد ووزارت مخابرات درین‌موضوع سعی‌قابل ملاحظه نموده ونتایج خوبی هم‌بدست آورده است چنانچه احصاییه‌های اخیرنشان میدهد که‌عایدات مانسبت بسالهای قبل ازدیاد یافته است.

علاوه برانکشاف بیشتر بازارهای خارجی اگربازار جمع‌آوری یعنی (فیلاتیلی) در داخل مملکت رونق بگیرد ازین درك نیز امکانات بلند بردن عایدات مو جود است.

س : درشعبات مربوطۀ وزارت مخابرات بشمول ولا یات چه تعدا د ما مور، مستخد م وپر سنل فنی مشغو لند ؟

ج : جواب این سوال نیز ایجاب میکند تابین‌پرسنل تیلفون وتیلگراف وپرسنل‌پستی تفر یق نمو د . (بقیه‌در صفحه ١٠٤)

مصاحبه با وزیر معادن وصنایع

س: خوش میشویم توضیح فرمایید که با ختم پلان پنجساله اول وزارت معادن وصنایع بچه اندازه توانست پروژه های مرتبه پلان را مورد تطبیق قراردهد .

ج: بادر نظر گرفتن بعضی تعدیلاتی که در جریان تطبیق پلان باثر سروی‌ها ومطالعات بعدی ازطرف دولت درپلان وارد گردیده میتوان گفت که پروژه های مربوطه معادن وصنایع رویهم رفته بطور کامل تطبیق گردیده است .

دکانو اوصنایعو وزیرښاغلی دکتور محمد یوسف

س: ازماه سنبله گذشته تا حال چند فابریکه جدید درافغانستان تاسیس ویابکار آغاز کرده وظرفیت تولیدات این فابریکه‌ها چقدر میباشد؟؟

ج: فابریکه‌های آتی بعد از ماه سنبله گذشته تکمیل وبکار آغاز نموده است .

الف ـ فابریکه سمنت سازی غوری (قسمت اول) بظرفیت روزانه (۲۰۰) تن سمنت

ب ـ فابریکه برق غوری بظرفیت (۴۸۰۰) کیلوات .

ج ـ ورکشاپ زنده بانان بظرفیت ترمیم سالانه (۵۰۰) عراده موتر

د ـ ورکشاپ قندهار و دستگاه بسته کاری موټر .

ه ـ دستگاه برق فیل کوت قندهار بظرفیت (۷۰۰) کیلوات .

و ـ دستگاه تیل کشی وتصفیه تیل مزارشریف بظرفیت (۲۸۰۰) تن در سال .

س: وزارت معادن وصنایع بمنظور تقویه وانکشاف صنایع باموسسات صناعتی از نظر مادی چه مساعدت هائی نموده است ؟

ج: مساعدت‌های آتی صورت گرفته است .

الف معافی ماشین باب ، مواد تعمیر و مواد خام صنایع از محصول گمرگی .

ب ـ معافی موسسات صنعتی برای سه‌سال ازمالیات بر عایدات .

ج ـ تهیه اسعار بنرخ مساعد. ورهنمایی اقتصادی وفنی .

س: امورحفرچاه های پترول درمربوطات شبرغان چه نتیجه‌داده است و در طی پلان پنجساله اول ازاین ناحیه چه موفقیت‌هائی نصیب کشورشده‌است آیا انتقال نفت یا گاز به‌سایر نقاط مدنظر میباشد یا نه ؟

ج : کار تفحص نفت ادامه داشته وسال بسال حجم آن افزایش‌مییابد. درناحیه شبرغان چند ساختمان محتوی مواد نفتی کشف ودردو ساختمان گازطبیعی‌قابل‌استفاده‌تجارتی‌کشف شده است در مرحله اول انتقال گاز ازساحه استخراج به محل تاسیس صنایع سابق الذکر مدنظر میباشدوانتقال آن بسایر نقاط درمراحل‌آینده نظربا احتیاج تحت مطالعه‌گرفته میشود

س: غیر از مناطق شبرغان‌آیا کدام‌مناطق‌دیگر برای‌استخراج‌پترول‌سروی شده است؟

ج - تفحص پترول که بدواً در(٤٣) هزارکلو متر مربع مد نظر بود حالا به (١١٣) هزار کیلو متر مربع توسعه یافته که علاوه بر شبرغان، هرات، میمنه، مزارشریف وقطغن رانیز شامل است لذا سروی های مختلف در تمام مناطق مذکور جریان دارد وبزودی درنقاط مساعد برمه کاری آغاز خواهد شد .

س : درباره معدن آهن حاجی گک چه‌اقدامات شده ونظرمتخصصین دراینباره‌چیست؟؟

ج- مطالعات ابتدایی وجود ذخایر بزرگ سنگ آهن‌را ارائه میکند-قرار مطالعات جنسیت سنگ آهن مذکور برای تاسیس صنعت آهن وفولاد مساعد است - دردوره پلان دوم دراین باره مطالعات دقیق تر دوام بامطالعه زغال کوکس وساختن پروژه فابریکه‌ذوب آهن‌مدنظر میباشد .

س: معادن زغال کرکرو اشپشته‌برای چند سال دیگر قابل استفاده خواهد بود وکار استخراج‌زغال سنگ کرخ درهرات بکجا رسیده راجع به انکشاف آن کدام‌پروژه‌رویدست است یانه ؟؟

ج- ازمطالعاتی که تاکنون صورت گرفته معلوم میشود که معدن‌اشپشته‌وخصوصاً معدن کرکردارای ذخیره بزرگی بوده ومیتواند برای سالیان درازی زغال مورد احتیاج را فراهم کند تولیدات معادن مذکور که قبل از پلان(٢٢) هزار تن بود درسال اخیرپلان به(٥٣) هزار تن‌رسید وانتظار میرود درسال اول پلان سوم تخمیناً به (٧٠) هزارتن بالغ شود .

عملیات اصولی برای معلوم نمودند ذخیره وبهره برداری از معدن کرخ‌هرات درپلان دوم مد نظر است علاوه برآن‌در جریان پلان اول انکشاف معدن زغال دره‌صوف که‌ازنظر مقدار ذخیره و جنسیت زغال در بین سایر معادن کشور مقام ممتازداردآغازومعدن‌مذکور برای استفاده آماده شده متاسفانه بعد مسافه اجازه نمیدهد که‌اززغال‌مذکوربرای‌احتیاجات مرکز استفاده شود امااستفاده از ان برای مقاصد مختلف بشمول صنعت ذوب آهن در آینده مدنظر میباشد .

س : بنظر شما کدام معادن در افغانستان بیشتر مورد استفاده قرار گرفته میتواند ومفیدترین معدن از نظر ارزش اقتصادی آن‌کدام‌است؟؟

ج : در شرایط فعلی افغانستان معادن آتی خصوصاً ازنظر احتیاجات داخلی وصادرات قابل توجه میباشد .

نفت و گاز - زغال سنگ -سنگ آهن و لاجورد.

(بقیه در صفحهٔ ١١٠)

مصاحبه با کفیل وزارت زراعت

س : سوم وزارت زراعت در طی پلان پنجسالهٔ اول در قسمت امور زراعتی چقدر بوده ووزارت زراعت در تطبیق پلان چند فیصد موفق گردیده است ؟

ج : طبعاً در چوکات وظایف هر چه را که کلمهٔ زراعت احتواء میکند و بدان مربوط است ، کار و فعالیت اینوزارت را در جریان سالهای پلان تشکیل داده است در مورد اینکه چند فیصد بتطبیق پلان وزارت خودرا موفق میداند ، امورزراعتی یك پرو بلم نهایت مشکل بوده وچندین شق و اجزاء راا حتواء میکند ، لهذا نمی توان بدون مطالعه وسنجش نهایت عمیق وآنهم از نظر متخصصین شقوق مختلفه بدان جواب گفت . با آن وزارت زراعت در ساحه تطبیق پروژه های زراعتی خودرا کاملاموفق وپیروز میداند و شاهد این پیروزی انجام وظایف ارزندهٔ است که درشقوق مختلف بعمل آمده ونتایج آن بصورت عملی و مثبت پدیدار شده است .

دکتور عبدالوکیل غلام حیدر عدالت

س : ازسنبله ۱۳٤۰ تاحال چه فعالیتهای جدید در امور زراعتی صورت گرفته و در اینقدر مدت وزارت زراعت درقسمت میکانیزه شدن امورزراعت درمناطقیکه امکان پذیراست چه کرده است ؟؟

ج : یك اندازه ماشین آلات زراعتی از قبیل پولی کلتور و سامان حیوانی که به نیروی حیوانات محلی مطابقت دارد خریداری شده و نمایش طرز کار آن بدهقانها در فارم بادام باغ توسط متخصص مربوطه عملی شده است . همچنان ماشین آلات ذیل نیزدر فارم بادام باغ مورد استعمال وتجربه بیشتر قرار گرفته است تراکتورچین دار (بلدوزر) نوع ٤ دی (٦) سلندره دیزلی .

سکرپیر (واگون خاك کشی) مربوط بلدوزر .

تراکتور چین دار بلدوزر (٤) سلندره .

تراکتور نوع سی ایتالوی (۲۵۰) دارای (٥٠) اسپ قوه باقلبه یونیورسل ـ دسك تابه کلوخ شکن و گریدر ـ پل راکول .

(بقیه درصفحه ۱۱۱)

مصاحبه باوزیر معارف

س . تعداد فارغ التحصیلان مکاتب ابتدائی، ثانوی ومسلکی درجریان پلان پنجسالهٔ اول در سرتاسر کشور بشمول پایتخت چقدر بوده است . وازین مکاتب در پایان سال تعلیمی (۴۰) چقدر شاگرد فارغ شده اند .

ج: تعداد فارغ التحصیلان مکاتب ابتدایی ، متوسط ثانوی ومسلکی درجریان پلان پنجساله اول وشش ماهه تمدید شده درسرتاسر کشور قرارشرح آتیست:

فارغ التحصیلان مکاتب درشش دوره اخیر

سالها	مکاتب ابتدائی فارغ	فارغ مکاتب ثانوی متوسط	فارغ مکاتب ثانوی لیسه	مکاتب مسلکی صنف ۱۲	مکاتب مسلکی صنف نهم	مکاتب مسلکی دارالحفاظ	مجموع
۱۳۳۵	۶۱۳۹	۷۱۸	۱۷۲	۲۶۷	۲۵۰	۴	۷۵۰۰
۱۳۳۶	۷۰۹۴	۱۰۱۱	۲۳۰	۲۳۸	۳۰۹	۱۸	۸۹۰۰
۱۳۳۷	۹۳۸۰	۱۰۵۶	۲۵۵	۲۸۲	۳۴۵	۱۰	۱۱۳۲۸
۱۳۳۷	۸۶۶۲	۱۲۳۶	۴۳۴	۳۱۲	۳۶۶	۳۲۱	۱۰۴۲
۱۳۳۹	۹۵۹۰	۱۵۷۶	۵۲۶	۴۱۵	۴۰۱	۱۴	۱۲۵ ۲۲
۱۳۴۰	۱۱۲۴۷	۱۷۹۶	۵۴۰	۳۲۶	۵۶۴	۱۷	۱۴۴۹۰
مجموع	۵۲۱۱۲	۷۳۹۳	۲۱۵۷	۱۸۴۰	۲۲۳۵	۹۵	۶۵۸۳۲

س: درشروع سال تعلیمی (۴۱) چقدر شاگرد درمکاتب ابتدایی، متوسطه، ثانوی ومسلکی شامل شده اند .

ج: مشمولین مکاتب ابتدایی متوسطه ثانوی و مسلکی درسال (۴۱) تعلیمی قرار آتیست :

الف ـ درمکاتب ابتدایی ودهاتی ـ ۶۵۰۰۰

ب) « « متوسطه مسلکی وغیر مسلکی ـ ۸۴۱۶

ج ـ « « ثانوی « « ـ ۱۹۰۰

س: در آغاز سال تعلیمی (۴۱) وزارت معارف بچه تعداد فارغ التحصیلان دورهٔ ثانوی را ازمکاتب مرکز وولایات جهت اکمال دوره تحصیلات عالی به پوهنتون کابل معرفی کرده اند . تعداد

(بقیه درصفحه ۳۴۲)

د پوهنی وزیر ښاغلی دکتور علی احمد پوپل

مصاحبه باوزیر تجارت

س : خواهشمند است در بارهٔ اجرا آت مهم تجارتی کشور از سنبلهٔ ٤٠ تا حال معلوماتی لطف نمایند و ضمناً اگر توضیح بفرمایند که در این مدت در امور تجارت کشور چه انکشافی رخ داده است ممنون میشویم ؟

ج : معلوم خواهد بود که وزارت تجارت از لحاظ اجرا آت مهمه موظف به اداره انتظام و مراقبت تمام فعالیتهای تجارتی و فروش تولیدات کشور به منظور تهیهٔ اسعار و تورید مایحتاج مملکت چه از لحاظ مسایل انکشافی و چه از حیث مواد استهلاکی شناخته شده چنانچه سیاست تجارتی کشور برای استفاده بیشتری از انکشافات مخصوصا در بخش صادرات که حمایهٔ مفاد ملی در آن مضمر است از همه اولتر مطمح نظر میبا شدو تدابیر مفیدی را در آن مورد پیش بین است مثلا تثبیت در تنظیم واردات و صادرات اصلاحات تجارت داخلی، تهیهٔ اساسات برای عقد قرار داد های تجارتی و همان طوردائر ساختن نمایشگاه بین المللی در کابل واشتراك در نمایشگاهای بین المللی ممالك دوست و تدابیر لازمه که به منظور تشویق صادرات اتخاذ میشود و همچنان اصلاح صادرات از نظر استاندرد و بدست آوردن بازار های جدید فروش و بهتر ساختن احصاییه صادرات وواردات و هم وارسی از امور ترانسپورت و ترانزیت و همین طور مراقبت واردات از نظر ترجیح احتیاجات اولی مملکت وسایر وظایف که درینجا هر کدام آن اگرعلیحده توضیح داده میشود طبعا وقت زیاد تری را احتوا میکند که تمام آن جزء اجراآت مهمه وزارت تجارت قرار میگیرد و حالا می آییم بالای سوالیکه شرح نموده اید.

د تجارت وزیر ښاغلی غلام محمد «شیرزاد»

از سنبلهٔ ١٣٤٠ تاحال قرار داد های که بین افغانستان و ممالك خارجه عقد گردیده قسمت مهم اجراآت تجارتی را تشکیل میدهد که آن ممالك عبارت اند از اتحاد شوروی ، جمهوریت مردم چین، چکوسلواکیه، پولند، هند، یوگوسلاویا، جمهوریت عربی متحد، بلغاریا، ایتالیه ، فرانسه ، جمهوریت اتحادی آلمان و ایران .

و همچنین یك عده از کشورهای دیگر نیز میباشند که با افغانستان قرارداد تجارتی نداشته اما روابط تجارتی ما با ممالك مذکور قایم است مانند امریکا، انگلستان ، جاپان،

(بقیه درصفحهٔ ٣٦٤)

مصاحبه با وزیر مالیه

س : بودجه عادی دولت بالغ بچند وبودجه انکشافی دولت برای سال ۴۱ چند است ؟

ج : بودجهٔ عادی سال ۱۳۴۱ مبلغ (۲۲۸۸۴۰۹۶٤۸)-افغانی تثبیت وبودجه انکشافی مبلغ (۵۷۸۰۳۶۹۰۰۰) افغانی پیش بینی گردیده است .

ده مالیی وزیر ښاغلی عبدالله « ملکیار »

س : عواید دولت چقدر ومصارف عادی آن چقدر است وموازنه بودجه برچه اساس است ؟

ج : طوریکه درجواب سوال اول شما توضیح گردیده عوایدیکه برای تکافوی مصارف عادی سال ٤١ دربودجه پیش بینی گردیده با مصارف بودجه عادی امسال متوازن میبا شد .

س : حساب قطعیهٔ بودجه ازکدام سالها بوزارت مالیه رسیده ونتیجهٔ آن چیست ؟

ج : حسابات قطعیه عواید مصارف وخزاین سالهای مالی ۳۸ - ۳۹ وسالهای ۳۹ - ٤۰ ترتیب وتنظیم گردیده ودربرج اسد امسال پس ازمنظوری مقام ذیصلاح جهت تدقیقات وطی مراحل اصولی بریاست عمومی تفتیش محاسبات تفویض گردیده است .

س : آیاسیستم حسابی کشورمثل سابق است ویادران تغییرات جدیدی وارد شده اگر تغییری وارد شده بچه اساس وازکدام نوع سیستم حسابی است ؟

ج : سیستم محاسبهٔ دولت عبارت ازهمان سیستم مضاعف است که از ابتدای میزان سال ۳۸ در دوائرمرکز واز اول حمل ٤١ در ولایات وحکومات اعلی تحت تطبیق قرار گرفته وکار آن موفقانه پیشرفته است .

س : با تطبیق سیستم جدید حسابی چه تحولاتی درامور محاسبات کشور وارد خواهد شد ؟

ج : تطبیق شدن سیستم جدید محاسبه طرز کنترول دارایی راازمجرا های اصلی آن سهلترساخته وطریق تادیات پول وتحصیل عواید راآسان میگرداند . چون وظایف

(بقیه درصفحه ۳٦۸)

مصاحبه بارئیس مستقل مطبوعات

س : میتوانیم بصورت اجمالی بدانیم که مطبوعات در یکسال گذشته چه توسعه وانکشافی نموده است ؟؟

ج. امور مطبوعاتی ونشراتی در یکسال گذشته درهر رشته توسعه وانکشاف قابل ذکری نموده است .

دمطبوعاتو مستقل رئیس ښاغلی
دکتور محمد آصف سهیل

در قسمت راديو نشرات راديو بیشتر شده و پروگرام های جدیدی در نشرات راديو افزود گردیده است .

روزنامه ها ومجلات جدید تاسیس وبرای بلند بردن سویه روزنامه های موجوده در مرکز وولایات ورفع مشکلات شان باموسسات مربوط کمک های عرفانی و معنوی صورت گرفته است .

برای عصری ساختن مطبعه دولتی وتورید ماشین های جدید و بهبود وضع طباعتی روزنامه ها اقداماتی عملی شده ونتایجی بدست آمده است .

برای تقویه نوه فنی وتکمیل لوازم تخنیکی موسسه باختر آژانس همکاری و معاونت های مادی ومعنوی ـ صورت گرفته است .

درقسمت بلندرفتن سویه نمایش دراماها وعرضهٔ دراماهای بهتر وسویه بلندتر بذل مساعی شده .

برای تعمیر لابراتوار جدید فلمبرداری وتهیه وسایل فلمبرداری و شستشو و تکمیل فلم ها در داخل اقداماتی شده وضمناً یک عده فلم های مستند و اخباری درطول سال گذشته تهیه و بمعرض استفاده گذاشته شده ـ دربن سال کتب وآثار هنری بیشتر طبع وبمعرض استفادهٔ عامه گذاشته شده ووسایل عرضهٔ کتب بعلاقمندان فراهم گردیده است .

برای بدست آوردن آثار بهتر علمی، ادبی وهنری از طریق جوایز مطبوعاتی وهنری کوشش های بهتری مبذول شده . امسال یک تعداد کتب مفید بدست آمده ، واز مولفین و مترجمین آن تقدیر شده است .

روابط مطبوعاتی و کلتوری باخارج بیشتر توسعه یافته وبا تبادله هیئت های متعدد ودایر نمودن نمایشگاهای هنری ونمایش فلمهای مربوط بافغانستان درخارج برای تحکیم روابط

(بقیه درصفحه ۳۷۲)

مصاحبه‌بامعین وزارت پلان

س: وزارت پلان ازآغاز پلان پنجسالهٔ اول درقسمت ترتیب وتنظیم پروژه‌ها و پلانهای عمومی مملکت مصدر چه‌خدماتی شده است؟ لطفاً بطور مختصر توضیحات لطف نمایید .؟

ج: وزارت پلان دراواخر سال ۱۳۳۵ یک کمی بعد از تصویب پلان پنجساله اول تاسیس گردید ودراوایل ۱۳۳۶ یعنی ششماه بعدازتصویب پلان بکارآغاز کرد . اینوزارت اساساً بمنظور مراقبت. پیشرفت‌واکمال پلان-توحید وانسجام بخشیدن وفعالیتهای‌وزارت خانه‌هاودوایر مختلف وامور مقدماتی جهة تهیه وترتیب پلانهای انکشاف اقتصادی آینده‌بمیان آمده و این وظیفه طوریکه لازم است باوجودقلت مامورین ومتخصصین اقتصادی داخلی‌درجریان پلان‌اول‌انجام داده‌است.

دپلان دوزارت معین ښاغلی عبدالحی عزیز

ازیکطرف بابدست‌آوردن راپور های اجراآت کارو مصرف، پیشرفت پروژه‌ها راتاجای امکان مراقبت نموده از جانب دیگر بامساعی که‌درراه حل مشکلات پولی وغیره وزارت‌خانه‌هاباثرمراجعه شان بخرج داده در پیشرفت پروژه‌ها تسهیلات بعمل آورده وبان‌سرعت‌بخشیده است .

درقسمت توحید وانسجام سعی بعمل آمده‌است تابادرنظر گرفتن عمومیات پلان‌شقوق مختلف باهم مرتبط بوده‌ازنگاه مالی ودراین اواخر ازنگاه موازنه وتهیه مواد، انسجام آنهاتامین گردد .

ریاست احصاییه. بابدست آوردن احصاییه های مختلف که مراحل مقدماتی خود را میپیماید مصارف وعواید وقوای بشری در راه تهیه. تسهیلات برای اخذ ترتیبات مقدماتی بمنظور طرح پلانهای اقتصادی آینده زمینه رامساعدمیسازد و ازطرفی هم‌بانشر پیشرفتهای پلان درهر سال معلومات موثق درکلیه رشته های اقتصادی مملکت به السنه پشتو، فارسی انگلیسی به‌جامعه وممالک خارجی وموسسات بین‌المللی که تشنه چنین معلومات هستند تقدیم داشته‌است. تتبعات درمورد مسایل مهم اقتصادی جریان داشته این بذات‌خود درآینده راه‌را برای تسهیل پیشرفتهای سریعتر هموار میسازد .

مدیر عمومی ارتباط تعاون خارجه اینوزارت درقسمت ارتباط بین حکومت وممالک متحابه اینکه‌درپلان ازطریق امدادهای تخنیکی واقتصادی کمک مینماید وهمچنان درقسمت امدادهای بین‌المللی ازموسسات اختصاصی ملل متحد وسایر موسسات بین‌المللی اجرا آت

(بقیه درصفحه۳۷۹)

مصاحبه بامعین وزارت صحیه

س : لطفاً راجع به امور صحی وموفقیت هاییکه درشقوق حفظ الصحه عمومی کشور طی پلان پنجساله اول نصیب مملکت شده بصورت اجمالی بجواب سوالات آتی توضیحات بدهید که از سنبله گذشته تا حال وزارت صحیه درشقوق مختلف امور صحی مملکت چه کرده است؟

بامختصر نظر مقایسوی درقسمت امور صحی سالهای گذشته دراین سالهای اخیر چه پروژه های عمدهٔ مورد تطبیق قرار گرفته و بنظر شما وضع صحی مردم اکنون چطور است؟

اکنون در افغانستان چه تعداد شفاخانه «ذکور واناث» زایشگاه، اکسریز، لابراتوار های صحی، پولی کلینیک ها تأسیس شده؟

این مؤسسات در کدام نقاط وولایات افغانستان بشمول مرکز برای خدمت آماده است.؟

درطی پلان پنجسالهٔ اول بچه تعداد دکتور در شقوق مختلف وبچه تعداد معاون دکتور، همشیره، نرس، پرسونل (اناث ذکور) وپرسونل فنی تربیه وشامل خدمت شده اند؟

لطفاً توضیح کنید که در شفاخانه های مرکز وولایات بچه تعداد بستر رایگان جهت تداوی مریضان وجود دارد وترتیب پذیرفتن مریضان در شفاخانه ابن سینا چطور است ؟.

درو غتیا د وزارت معین بناغلی
دکتور عبد الرحیم

ایا در ولایات مملکت نیز روزنتون وزایشگاه دایر شده یا خیر ؟

ج: وزارت صحیه در جریان پلان پنجسالهٔ اول مملکت طبق پروگرام های مرتبه ازیک جانب وسایل تداوی وتشخیص را وسعت داده ودر مورد بلندبردن سویه طرق معالجوی اهالی مملکت اقدامات لازمه بعمل آورده وازجانب دیگر توجه خود را علاوه برتوسعه طب معالجوی به طب وقایوی نیز جداً معطوف نموده وبا مشورهٔ موسسات بین المللی صحی ومتخصصین داخلی وخارجی در موردتطبیق طب وقایوی به پیمانه وسیع تشبثات لازمه کرده که بدین ترتیب در جریان پلان پنجساله گذشته درطب معالجوی ووقایوی انکشافات واصلاحات قابل ملاحظه بعمل آمده است اجراآت وزارت صحیه رادرموارد فوق بصورت مختصر ذیلا توضیح مینمایم.

۱ـ طب معالجوی

چون تعداد بستره های موسسات صحی سابقه تکافوی تداوی مریضان مراجع رانمی نمود ازاینرو بکتعداد شفاخانه هاجدیداً احداث واعمار گردیده وهمچنین بتعداد بستره های بعضی شفاخانه ها افزونی بعمل آمده وبرای معاینه وتشخیص مراجعین پولیکلنیک های جدید ساخته شده است.

(بقیه در صفحه ۳۸۲)

مصاحبه بامعین وزارت فواید عامه

س : ـ لطفاً معلومات اجمالی راراجع بروّس فعالیتهای وزارت فوائد عامه در طی پلان پنجسالهٔ اول لطف فرمایید ! !

ج : ـ درطی پلان پنجسالهٔ اول وزارت فوائد عامه در قسمت ساختمان سرکها و پلها بند و انهار میدانهای هوایی‌وتعمیرات فعالیت ورزیده است .

ذکارد قواؤلوی قوماندان اود فوایدعامی دوزارت معین بریدجنرال محمدعظیم

س:ـ ازسنبلهٔ ۱۳۴۰ تاحال وزارت فوائدعامه بیشتر درکدام موارد متوجه بوده و مصدر چه خدماتی شده !

ج : ـ وزارت فوائد عامه از تاریخ سنبلهٔ سال ۱۳۴۰ که پلان پنجساله اول خاتمه یافت تااول سال ۱۳۴۱ باتمام‌قواد را کمال پروژه های پلان‌پنجسالهٔ اول‌مجاهدت‌نموده‌وازاول سال ۱۳۴۱ تاکنون دراجرای پروژه های پلان پنجسالهٔ دوم که پروژه های انتقالی نیز در ان شامل است مصروف فعالیت‌میباشد .

س : ـ لطفاً توضیح کنید که در افغانستان چند کیلومتر سرك موتررو موجود است وآیا این سرکها دراکثر نقاط جهته حمل ونقل اطمینان بخش ومساعد است ؟؟

ج : ـ درتمام‌افغانستان باندازهٔ (۴۶۲۸) کیلومتر سرك وجود داردکه مورد اطمینان بوده وقسمتی ازان درطی پلان پنجسالهٔ اول بصورت عصری ساخته شده علاوه بران باندازهٔ (۲۰۴۷) کیلومتر سرك موجود است که در بعضی ازفصول سال به آمدوشد ترافیك مساعد نیست زاید بران سرکهای فرعی که خطوط مواصلات بین مراکز ولایات و حکومتی های محلی وعلاقه داریهای مربوطه ولایات است نیزموجود است‌که ترافیك درانها جاری میباشد اماکمتر مورد اطمینان شناخته میشود . رویهمرفته تمام سرکهای متذکره فوق جمعاً بطول ۱۰ هزار کیلو متر میرسد .

س :ـ فعلاً در افغانستان چند کیلو متر سرك قیر ریزی شده و چند کیلو متر برای قیرریزی آماده است ! !

ج : ـ درتمام افغانستان بشمول سرکهای فرعی باندازهٔ (۳۹۳) کیلومتر قیرریزی شده وباندازهٔ (۸۸۸) کیلومتر برای قیرریزی آماد میباشد . (بقیه در صفحه ۳۸۹)

جغرافیهٔ اقتصادی افغانستان

دکتور غلام عمر «صالح» استاد پوهنځی ادبیات

اولین هدف ومرام اقتصاد افغانستان معاصر استفاده ازپیداوار زراعتی ومعدنی وبلند بردن سطح حیات مردم آن میباشد که این مرام تااندازهٔ زیادی به قوه محرکه احتیاج داشته وبه اثر تأسیس مراکز برق آبی متعدداین احتیاج برآورده میتواند شد.

زراعت افغانستان :

ازاراضی زراعتی افغانستان سه طبقه استفاده میکند بصورت مستقیم بواسطه مالکین اراضی ذریعهٔ اجاره دار ها که اراضی را بکرایه میگیرند وبواسطهٔ کارگران زراعتی که ازطرف مالکین تحت شرایط جداگانه ازاراضی بهره برداری میشود.

درافغانستان معاصر مالکین بزرگ زراعتی به تعداد کم وجوددارند واین نوع مالکین روستایی که به اقلیت اند طبقهٔ مهم زراعتی راتشکیل میدهند. مالکین بزرگ روستایی بجوار شهرها وجود دارند که اراضی زراعتی را جهت زراعت باجاره میدهند. این نوع مالکین ازخود دارای کاریزها ویانهرها هستند که ازآب آنها درزراعت استفاده میکنند وآسیاهای آبی خود را بوسیلهٔ قوه آن بحرکت میاندازد کاریزهای آنها ضمناً بکرایه داده میشود. درصورتیکه آب کاریزهاویا نهرها ازمصرف ایشان زاید باشد نظر بایجاب وقت تحت شرایط جداگانه آنرا بفروش میرسانند.

همچنین دهقانخانه های متوسط درافغانستان وجوددارد که تعدادنفوس هریك آنهاازبیست فرد تجاوز نمیکند واراضی مربوط این نوع دهقانخانه نیزبکرایه داده میشود درصورتیکه یك اجاره دار مالك افزار زراعتی، حیوانات قلبه وتخم باشد درآن صورت گاهی نصف وگاهی ۲ بر ۳ محصول زراعتی بصورت عمومی بزارع برمیگردد که آنهم بمناطق مختلف مربوط است اما اگر گاهی افزار زراعتی و حیواناتیکه بغرض زراعت از آنها در قلبه استفاده میکنند از مالك زمین باشد ٤ بر ٥ حصه محصول زراعتی حصهٔ مالك زمین و ۱ بر ٥ آن مزد اجاره دار میشود. بالاخره درصورتیکه همه وسایل زراعتی بشمول تخم ازطرف مالك زمین تهیه گردد اجاره دار شرایط یك کاریگر زراعتی راپیدا میکند که در این صورت ۹ بر ۱۰ حصه محصولات زراعتی حق مالك و ۱ بر ۱۰ آن حصهٔ کار گر زراعتی می شود.

مالکین زراعتی درافغانستان که از ۲ الی ۱۰ وگاهی ۲۰ هکتار زمین میداشته باشند تعداد آنهازیاداست (۱) این نوع مالکین متوسط اراضی خودرا بکمك فامیل خودزراعت میکنند در صورتیکه تعداد افرادفامیل به بهره برداری زمین ایشان کفایت نکند درآن موقع کارگران زراعتی راطور اجوره یی استخدام میکنند. درصورتیکه رئیس فامیل که عبارت ازپدرعایله باشدازبین

---

(۱) یك هکتار زمین معادل به ده هزار متر مربع زمین است ویك جریب زمین مساوی به یکهزارونه صدوسی وشش متر مربع زمین می باشد.

بر ودر آن‌صورت معمولاً اراضی‌زراعتی مربوط ایشان‌ترکه‌شده بین‌پسران زارع‌تقسیم‌می‌شود درین‌صورت‌رژیم‌مالکین کوچك‌تولیدمیگرددواینچنین‌مالکان کوچك که‌مالك‌یك‌مقدار کم‌اراضی زراعتی‌شوند ازمحصولات زراعتی خودچندان مستفید نگردیده وحاصلات زراعتی در جریان یك سال جهت تامین زندگی شان کفایت نمیکند .

مساحه زراعتی درافغانستان: باوجودیکه یك‌قسمت بسیارکم اراضی درافغانستان سالانه زراعت‌میشود باهم محصولات‌زراعتی درین‌سرزمین‌منبع بزرگ حیاتی‌راتشکیل‌میدهداراضی‌زراعتی افغانستان بالغ بر ۵۲۰۰۰ کیلومتر مربع مساحه است .این مقدار اراضی چهارفیصدساحهٔ عمومی‌افغانستان‌است درحالیکه‌چراگاه‌ها وچمن‌هاییکه‌برای تربیهٔ حیوان مفیدند ده‌چنداراضی زراعتی میباشد علاوه‌براٰن تقریباً نصف اراضی‌زراعتی۴۷ فیصدزراعت‌آبیاری شده است‌وبقیهٔ آن زراعت للمی میباشد. ۱۳ فیصد زراعت‌آبی از آب کاریز مستفید میگردد ۱۰ فیصد آن ازآب چشمهٔ وبقیهٔ آنها ازآب نهرها ودریاها سودمند میگردد .

همچنین‌اراضی افغانستان که‌همه ساله(بوره) گذاشته‌می‌شودبالغ‌بر۲ بر۳ مجموع اراضی زراعتی‌است.وآن‌نسبت به‌عدم‌استعمال انبار یا کودزراعتی می‌باشدازین‌لحاظ محصول‌اراضی‌به‌فی هکتار خیلی‌کم‌است.اراضی‌زراعتی للمی‌درافغانستان زیادتردرصفحات‌شمالی‌مملکت واقع‌بوده ومخصوصاًدرنشیب‌های شمالی هندوکش ساحهٔ‌بیشتری‌را دربرمیگیرد.

الف زراعت‌انوع‌غله :

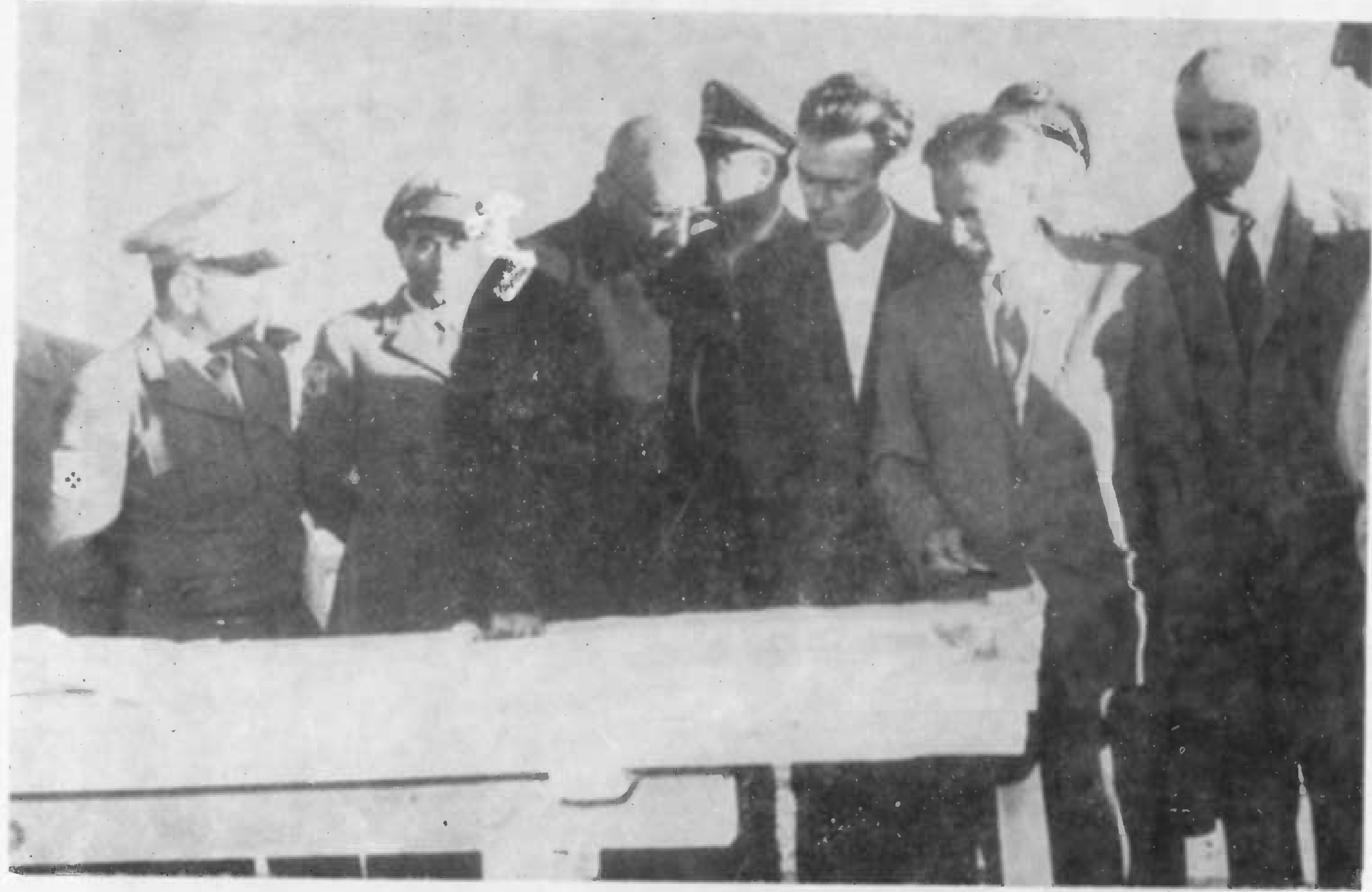
غله‌ودانه تقریباً درتمام‌نقاط افغانستان که‌قابل زرع‌است زراعت‌می‌شود مخصوصاً درآن قسمت‌هاییکه‌پنبه‌وبرنج کشت‌می‌شود زراعت غله‌به‌آنها توام‌می‌باشد .اراضی‌زراعتی‌گندم‌ازنگاه ارتفاعات قابل‌توجه‌است :آثاراین‌غله‌را الی‌ارتفاعات ۳۵۰۰ مترنیز سراغ میتوا نیم کرد .

۱ ـ گندم اعلی‌نوع غله‌است که‌به‌اثرآبیاری‌محصول قابل‌قدری‌میدهد. درحالیکه‌گندم‌اعلی للمی‌نیزدرمناطق‌صفحات‌شمالی وقسمت‌های مرتفع افغانستان‌موجودمی‌باشد.گندم للمی درین سرزمین‌الی‌ار تفاعات ۳۰۰۰ مترنموکرده‌وحاصل‌میدهد وبه‌مجواری سرك کوتل خیربمشاهده میرسد .گندم اعلی للمی محصول خیلی کم دارد و مقدار پروتین آن نسبت به گندم آبی‌زیادتراست‌گندم للمی بواسطهٔ‌چادرنشین ها بیشترکشت‌می‌شودوبدیگرنقاط دنیاوجودندارد ازین‌نوع گندم‌به‌تعدادیکصدوده جنس‌وجودداشته‌وبصورت‌اوسط ۲۰۰۰۰۰ هکتارزمین‌درافغانستان سالانه زراعت میشودکه‌محصول‌آن بدوملیون تن‌بالغ میگردد .

درافغانستان گندم‌اساس تغذیهٔ نفوس‌را تشکیل میدهد . وازاین غله در ۱۳۲۹ بمقدار ۲۵۰۰۰۰۰ تن‌حاصل‌بر داشته شده بودکه‌درساحهٔ دوملیون ودوصد هزار هکتار زمین زراعت شده تنها نظربه‌قلت۱۰ فیصدحاصلات‌گندم، افغانستان مقدار نود هزارتن‌گندم‌ازایالات متحد امریکا واتحادشوروی واردنموده‌بود . مقدار حاصلات‌گندم درافغانستان‌به‌اقلیم،امراض‌نباتی ومقدارکود استعمال شده‌تغییر میکند.امروز بغرض‌تجربه انواع گندم‌را که‌به‌قابل‌مرض‌سرخی مقاومت داشته‌باشد واردنموده اند. چنانچه بسال ۱۳۳۷ مقدارده‌تن‌گندم به‌زارعین صفحات شمالی مملکت توزیع شده است .

همایونی معظم اعلیحضرت دهرات په جامع جومات کښې د هیواد د تاریخي بقایاؤ د آثارو څخه پواثر کوري

همایوني معظم اعلیحضرت په هرات کښې د تورغندي د لارې ساختماني نقشه ګوري (د ۱۳۴۱ د ثور په میاشت کښې)

۲ـجواری: جواری نوع غلۀ دیگریست که الی ارتفاعات ۲۶۰۰ متر درافغانستان زراعت می شود . حاصلات آ ن بمصرف انسان و حیوان میر سد . ازین غله سال ۱۳۳۹ بمقدار ۷۰۰۰۰۰ تن حاصل برداشته شده بود که زراعت آ ن ساحۀ پنجصد هزار هکتار زمین را اختیار کرده است مقدار فوق کاملا بمصرف داخلی ر سیده و مناطقی که در آنجا بیشتر جواری کشت می شود ولایات پکتیا وننگرهار است.

۳ـجو : اقسام متعدد جو، در افغانستان وجود دارد اما اجناسیکه در ین مملکت انتخاب شده و، وماًزرع میشود خیلی محدود است جومانند جواری برای خوراکۀ انسان و حیوان زراعت می شود . جو الی ارتفاعات ۳۵۰۰ متر نیز بمشاهده میر سد . افغانستان از ین غله تقر یباً ۳۸۰۰۰۰ تن در۱۳۳۹ حاصل برداشته است، واین مقدار جو محصول ۳۵۰۰۰۰ هکتار ز مین است . مناطق زراعتی آن قسمت های غربی افغانستان می باشد . اجناس جو وجواری که درافغانستان زراعت میشود ازسالیان قد یم دربن سر زمین و جود دارد ولی درجنسیت آن تنوع بعمل نیامده است .

٤ ـجودر : اقسام مختلف جودر در افغانستان وجود دارد که این ا قسام را دردیگر ممالك دنیا سراغ نمی توانیم کرد . تنها مردمان آسیای کوچك ونشیب های شمالی سلسله های قفقاز نیز انواع زیاد این غله را می شناسند .

جودر به ار تفا عات فوق الی ۲۵۰۰ متر نشو ونما میکند و گاهی این غله را توام بازراعت گندم تیرماهی می یابیم . منطقۀ که درقسمت اراضی ریگزارآن جودر زراعت می شود بد خشان است .

۵ـ برنج: درافغانستان انواع مختلف برنج زرع میشود ومناطق زراعتی آن ولایات قطغن ، پکتیا ، ننگرهار ومزار شریف است . که مواد ارتزاقی نفوس محلی را تشکیل میدهد . چون برنج غله ایست که تقریباً بوسیلۀ آ بیاری زراعت آ ن امکان پذیر است وازطرف دیگر نبات اقلیم تروپیکل است ازآنرو درمناطق گرم مملکت زرع میشود .

محصول یك هکتار ز مین نسبت به محصول دیگر ممالك همجوار افغا نستان ز یاد تر است . در افغانستان بسال ۱۳۳۹ مقدار ۳۲۰۰۰۰ تن برنج حاصل بر داشته شده و این مقدارمحصول ۲۱۰۰۰۰ هکتار زمین است که از آ نجمله ۱ بر ٤ حصۀ این محصول ، حاصل ولایت ننگرهار است .

درمنطقۀ کابل زراعت این غله نظر به مشکلات صحی محدود می باشد ز یرا اراضی زراعتی برنج محیط پشۀ ملار یا را بار میاورد که مجادله بمقابل آن مشکل اس . تنها به اطراف ۲۰ کیلو متری جنوب کابل در منطقۀ لوگرد کشت می کنند .

ب : نباتاتیکه بغرض صنعت زرع می شود

درافغانستان سه نوع نبات را بغرض انکشاف صنایع توسعه داده اند : این سه نوع نبات عبارتند ازلبلبو ، نیشکر وپنبه .

۱ ــ لبلبو : لبلبو مخصوصاً درصفحات شمالی کشور بیشتر زراعت میشود . زراعت این

نبات درافغانستان چهار هزار هکتار زمین را اشغال‌میکند وروبه انکشاف می باشد.ازین مقدار اراضی چهل وچهار هزار تن لبلبو حاصل‌برداشته اند .گاهی زارعین از اراضی خود محصول بیشتری می بردارند یگان سال‌آفات‌زراعتی محصولات این نبات را محدودمیسازد که مجادله علیه آن بشدت بعمل می‌آید اجناس مختلف تخم لبلبو فعلاً درصفحات شمالی طور تجر بوی زرع میشود . تا اینکه انتخاب بهتر نسل امکان پذیرگردد. این اجناس را ازپولیند وچکوسلواکیا تهیه نموده و به زارعین توز یع کرده اند . از طرف د یگر حاصلات بهتر این ماده به شرایط جوی نیز مربوط می باشد ، چون لبلبو ازنگاه صنا یع اخیراً درافغانستان به پیمانهٔ زیادی زراعت میشود لذا افزار زراعتی آن نیز تحت مطالعه است واکثراً درمعرض استعمال قراردارد . نظر به احتیاج فعلی تو لیدات این نبات را به ۷۰۰۰۰ تن تحت پروژه گرفته اند.

حاصلات قند لبلبو درافغانستان سالانه بحدود شش هزارتن میرسد در حالیکه بمقدار چهار هزار تن سالانه اقلا احتیاج محسوس میگردد . افغانستان سالانه بقیمت هشتاد وپنج ملیون افغانی‌شکر وارد میکند وآن مخصوصاً ازاتحاد شوروی وجمهوریت هند است ازآن رو مقدار تولیدات قند ، لبلبو ونیشکر افغانستان خیلی کم است . ولی ز راعت این دونوع نبات درین‌سالهای اخیر روبه انکشاف میباشد.

۲ـ نیشکر : نیشکر که مانند برنج ، نبات اقلیم تر و پیکل می باشد تنها درولایت ننگرهار که اقلیم سوب تروپیکل دارد زراعت میشود . وآن مخصوصاً در اطراف شهر جلال‌آباد ودرهٔ کنر بیشتر زرع میشود اخیراً این نو ع نبات را در ولایت قندهار ، فراه و حوزهٔ سیستان توافق داده اند . قند نیشکر درمناطق فوق ازقدیم بطر یقه های ابتدایی در فامیل ها بدست می آید این نوع شکر که برنگ زردی باشد تصفیه ناشده است . درپلان پنجسالهٔ اول یك دستگاه قند سازی‌که سابقاً وجودداشت در شهر جلال آباد بکار انداخته شد که سالانه چهار هزار تن شکر تو لید میکند . نیشکر درساحهٔ ۱۸۰۰ هکتار زمین زراعت میشود وازآن سالانه ٤۵ هزار تن شکر تصفیه‌ناشده بدست‌می‌آورند .امراض مختلف نباتی گاهی محصول‌نیشکررا به٤۰فیصد تنزیل‌میدهد لذا ازین رهگذر اجناس دیگر آن درمعرض تجربه قرار داده شده که بمقابل امراض مقاومت دارد . برای اینکه محصول بیشتر ی ازآن بدست آ ید. ازآنرو به تعداد بیست‌هزار قلمه‌نیشکر در۱۳۳۹ ازجمهوریت هند وارد و به ز ا ر عین تو ز یع گرد یده است . همچنین د ر نظر است‌که مقدار زیاد اراضی را بزراعت نیشکر تخصیص دهند ازین‌رو ، بند و کانال درونته پروژه ایست کـه مقدار آب را ز یاد نموده وباثر آن در جلال آ باد نه تنها زراعت نیشکر انکشاف خواهد یافت بلکه د یگر اشجار مثمر که دراقلیم مدیترانه‌یی خوبتر حاصل میدهند ازقبیل مالته ولیمو درین شهر و اطراف آن نیز توسعه و انکشاف خواهد یافت .

۳ـ **پنبه** : پنبه نیز یکی ازنباتات اقلیم تر وپیکل است که درافغانستان‌به اقلیم سوب تروپیکل آنراتوافق داده اند. ودرنقاط مختلف این مملکت آنرا زراعت میکنندداما زیادتر در ولایت قطغن ، مزار شریف وشبرغان زرع میشود .

حاصلات پنبهٔ افغانستان از سی سال به اینطرف فوق‌العاده ترقی نموده است درمنطقهٔ ننگرهار یکنوع پنبهٔ هندی از قدیم زراعت می‌شودکه اکنون ساحهٔ زرع آن انکشاف یافته است همچنان در مناطق جنوب مملکت این نوع کشت نیز عمومیت دارد .اما نوع پنبهٔ اویلمند امریکایی که الیاف طویل دارد و محصول آن بهتر است از توران زمین به باختر افغانی وارد گردیده و امروز زرع آن توسعه پیدا کرده است . افغانستان درحدود۳۵۰ کیلو مترمربع اراضی‌را پنبهٔ زراعت میکند واین ساحه مقدار ۳۶۰۰۰ تن‌پنبه حاصل میدهد که بهترین سال حاصلات پنبه‌افغانستان ۱۳۳۹ بوده است درسالهای مابعد حاصلات به این مقدار نرسیده بود علت آن عدم مساعدت آب وهوا وتادیه پول پیشکی به‌زارعین‌بوده است که معمولا در موقع‌توزیع تخم به‌زارعین‌داده می‌شود افغانستان بصورت اوسط سالانه ٤۰۰ کیلومتر مربع‌پنبه‌رازراعت نموده، در حدود ۱۳۰۰۰ تن پنبه‌و ۲٤۰۰۰ تن پنبه دانه از آن حاصل می‌بر دارد افغانستان بصورت اوسط مقدار ۱۰۰۰ تن پنبه صادر میکند .این حد اوسط صادرات اخیراً به ۱۰۸۰۰ تن رسیده درمناطق زراعتی به ترتیب ذیل پنبه زراعت می‌شود، درقطغن‌وبدخشان ۹۰ فیصداراضی‌زراعتی‌پنبه افغانستان واقع‌است ودر حالیکه در ولایت‌هرات٤ فیصددرمزارشریف ۲ واز۳ فیصدالی٤ فیصددیگر آن بدیگرمناطق افغانی‌ازقبیل منطقه چاریکار :درهٔغوربند،درهٔ النگار، کنر، قندهار، گرشک‌وفراه زرع‌میشود زراعت پنبه در افغانستان در ماه جوزا شروع ودر اخیر سنبله از آن حاصل می بر دارند حاصل برداری پنبه بدست صورت‌میگیردکه‌این‌بذات‌خودفعلا بهترین‌وسیلهٔ‌بهره برداری پنبه محسوب میشود ولی با ترویج ماشین‌آلات زراعتی‌مقدارفیصدی‌این حاصلات صعود وانکشاف خواهدکرد ، اخیراًجهت انکشاف پنبه در سمت مزار شریف توجه شده است در ین ولایت مقدار ۱۳۸۵۰۰۰ جریب زمین را بزراعت پنبه تخصیص داده اند و این مقدار اراضی زراعت گندم را درین ولایت‌به ۱ بر٥حصه تخفیف داده است همچنین در میمنه پنبه به ساحهٔ ۱۳۹۲۰۰۰ جریب زمین‌انکشاف پیداکرده ومجموعاً اراضی‌زراعتی آن در صفحات شمالی به ۹۱۵۰ کیلومتر مربع رسیده است.

وزارت زراعت یکنوع پنبه مخصوص راکه بمقابل بادهای شدید مقاومت دارد از اتحاد شوروی وارد نموده است‌وآنرا بواسطه زارعین هرات موردآزمایش قرار داده‌است همچنین وزارت‌زراعت ادویهٔ ضدحشرهٔمضره‌را، بمقابل‌امراض گوناگون ودیگر مواد کیمیاوی بدسترس زارعین گذاشته است تازراعت پنبه‌انکشاف‌پیداکند وفابریکه‌های نساجی‌گلبهار، پلخمری وجبل‌السراج به‌محصول نهایی‌خود موفق‌بوده‌تابدین‌وسیله‌احتیاجات مملکت‌درقسمت منسوجات نیز تاحد امکان مرفوع گردد .مصارف داخلی اقلاً بالغ بر۹۶۰۰ تن می‌شود که ۵۲۰۰ تن آن از فابریکه گلبهار ۳۷۰۰ تن‌آن از پلخمری و۷۰۰ تن‌آنرافابریکه جبل‌السراج تهیه میکند اما احتیاج نفوس عموم افغانستان بالغ بر ۱۲۰۰۰۰۰۰ متر مربع میرسد . درصورتیکه فابریکه های فوق در جریان تمام سال فعال بوده ومنسوجات مورد ضرورت‌را تولید مینمایندباز هم نظربه احتیاج روز افزون مردم‌کفایت‌نمیکندازآنرو

برای فابریکه آینده نساجی زرع مقدار مزید پنبه لازمی است تا از آ ن در صنعت کار گرفته شود .

بهترین مشتری پنبه افغانستان اتحاد شوروی است افغانستان سالانه در حدود ۱۷۷۰۷ تن پنبه را بصورت اوسط بخارج صادرمیکند . که ازآنجمله مقدار ۲۶۵۵ تن را اتحادشوروی بمبلغ دوصدو سی‌وچهار ملیون افغانی مشتری‌می‌باشد افغانستان نظر به‌قراردادهای تجارتی که با اتحادشوروی دارد ازتنزیل قیمت پنبه در بازارهای جهان خسا رهمند نشده است

ب ، اقسام میوه

افغانستان سر ز مینیست که از چندین نوع اقلیم سهم گرفته است :اقلیم معتدله، اقلیم مدیترانه یی، اقلیم سوب تروپیکل وموسون. ازین لحاظ اقسام اشجار مثمر در آن وجود داشته وامکانات توافق دادن یکتعداد زیاد دیگر اشجار مثمررا دارد.

حاصلات اشجار درافغانستان نقش‌مهمی‌را باری‌میکند چنانچه‌از ۲۵ الی ۳۰ فیصدصادرات عمومی این مملکت راتشکیل میدهد علاوه بران یك‌قسمت بزرگ نفوس‌آن‌را بخود مشغول ومصروف ساخته ورژیم غذایی آنهارا تشکیل میدهد .انو اع اشجار مثمر که زرا عت آنها در تمام مناطق افغا نستان مشترك می با شد و عمو میت دارد عبا ر تند از تا ك انگو ر زرد آ لو ، شفتا لو ، آ لو ، با دا م ، تو ت ، د ر خت هـا ی سیب ، فـاك ، بـهی ، انجیر وا نا ر ..... د ر حا لیکه ا شجا ر مثمرلیمو ، ما لته وخر ما که نشوو نمای آن به‌اقلیم مد یترانه‌یی وسوب ترو پیکل منحصر می با شد ، این نو ع اشجار مثمر در ولایت ننگرهار حاصل میدهد اما از جنس های منتخبه نبوده وقابل توجه است . درخت زیتون که مخصوص اقلیم مدیترانه‌ایست بصورت یك شجر وحشی در افغانستان‌نمو کرده ومناطق آن‌قسمت‌شرقی وجنوب شرقی افغا نستان می باشد . در خت خر ما در منا طق جنوب غرب و در حوزه سیستان وشمال شرق افغانستان نمو میکند وثمر میدهد .

درافغانستان لااقل شصت نوع تاك انگور وجوددارد که‌اکثری آنها مخصوص‌این‌سرزمین می باشد ودردیگر قسمت های دنیا وجود ندارد ، زراعت تاك انگور در افغا نستا ن ا لی ارتفاعات ۲۰۰۰ متر نیز امکان پذیر می‌باشد مناطق زراعتی آن‌قندهار، کابل،مزارشریف میمنه و قطغن است مقدار زیاد ا نگو ر در افغانستان خشك شده وبصورت‌کشمش بخارج صادر میگرد د .

درخت زرد آلو تقریباً در تمام افغانستان بمشاهده میرسد ا ین نباتا لی ا ر تفاعات ۳۰۰۰ متر هم نمو کرده وحاصل میدهد . در حالیکه درخت شفتالو ، بادام با ۲۵۰۰ متر ثمرمیدهد ، درخت توت‌در افغانستان عمومیت دارد دریکان مناطق توت پیداواریست که‌مواد ار تزاقی‌نفوس آنرا تشکیل میدهد وغله باب را عوض میکند .

اراضی زراعتی اشجار مثمر در افغانستان عبارت ا ز یك ملیون هکتا ر ز مین است . و محصول‌میوۀ آن‌مجموعاً درسال ۱۳۳۹ به ۶۷۶۰۰۰ تن‌میرسید. درین‌سال‌وزارت‌زراعت‌بمقابل

آفات اشجار مجادلهٔ شدیدی نموده و امراضیکه زیاد تر حاصلات از آنها صدمه می بینند مرض آتشك وجولا گك است . علاوه بران وزارت زراعت مقدار زیاد مواد کمیایی را در هر قست مملکت ذخیره نموده است تا عندالزوم به باغبانان توزیع نماید ، همچنین آلات وافزار مورد ضرورت عصری برای تقویه صنعت باغداری وارد نموده وفعلاً طور نمونه بدسترس باغداران گذاشته است. ازین لحاظ وضع حاصلات سردرختی بهبودی حاصل نموده است در مناطق جنگلی پکتیا وننگرهار انواع درخت زیتون منطقهٔ مدیترانه یی را وارد وطور تجربه غرس نموده اند که نتایج مثبتی بار آورده است .

صادرات میوه خشك افغانستان سالانه بصورت اوسط به سه صدوسی ملیون افغانی بالغ میشود درحالیکه صادرات میوه تازه آن به یك صدوهشتاد ملیون افغانی تخمین میگردد .

۴- تربیه حیوانات وحاصلات تربیهٔ حیوانی

در افغانستان (مانند تمام آسیای مرکزی ، آسیای غربی وافریقای شمالی) تربیه حیوانات بدوشکل وجود دارد . تربیه حیوانات بواسطهٔ چادرنشین ، وتربیهٔ حیوانات بواسطه نفوس زارع برای چادر نشینان تربیهٔ حیوانات یگانه شغلی است که حیات ایشان را تامین میکند چادر نشینان حیوانات را بغرض استفاده از گوشت . شیر پشم و پوست آن تربیه میکنند واز مفاد حاصلات تربیه حیوانی خود لوازم ضروریه خودرا از قبیل پوشاکه، اثاثیه وغیره تهیه میکنند. بنابران مشکل است که یك احصاییه اطمینان بخش از چادرنشینان بدست داشته باشیم . چادر نشینانیکه به افغانستان گشت وگذار دارند مخصوصاً گوسفند وبزرا تربیهٔ میکنند ودر پهلوی آن اشتر ، خر گاو نیز قرار دارد که وسایل حمل و نقل شانرا تشکیل میدهد . درحالیکه برای زارعین افغانستان زراعت نخستین شغل شان را تشکیل داده ودر پهلوی آن حیوانات رانیز تاجاییکه بزراعت ارتباط داشته باشد تربیت میکنند زارعین عموماً توسطه گاو واسپ، امور قلبه مزارع را انجام میدهند وخر نیز وسیلهٔ حمل ونقل شان است اما زارع زیادتر نسبت بچادر نشینان به تربیه مرغ ، فیل مرغ وخرگوش می پردازند که از آنها نیز در مواردلازم کار میگیرند .

ساحهٔ تحت علوفه وچراگاهای طبیعی درافغانستان سه ملیون ودوصدهزار هکتار زمین است وتعداد حیوانات اهلی درین مملکت که تربیه شده اند به ۲۵ ملیون راس تخمین میگردد که از آنجمله ۱۴ ملیون راس گوسفند ، ٦ ملیون بز، ۲ ملیون گاو و یك ملیون اسپ قاطر وخراست غالباً ثلث نفوس افغانستان بشمول چادرنشینان به تربیه حیوانات اشتغال دارند،

حاصلات تربیه حیوانی درافغانستان مخصوصاً گوشت ، قالین پوست قره قل وپوست عادی است وتربیه حیوانات ازین لحاظ برای افغانستان خیلی مهم است، چنانچه قالین وپوست قره قل دوقلم بزرگ صادراتی است که درعایدات پولی افغانستان سهم بارزی دارد؛ بنابران افغانستان سالانه بصورت اوسط سه صد وهشتاد ملیون افغانی پوست قره قل وپنجاه ودو ملیون افغانی قالین و یکصدو پنجاه ودوملیون افغانی پشم را بخارج صادرمیکند برای انکشاف مالداری درافغانستان، توسعه علف چرها ، زرع نباتات مفید از قبیل رشقه وشبدر، حفاظه چراگاهای

طبیعی ومجادله بمقابل امراض حیوانی لازمی می باشد، نا گفت نباید گذاشت که درسال ۱۳۳۹ به‌تعداد یك‌ملیون و پنجصد هزار مواشی ازطرف وزارت زراعت خال کوبی شده و در سال ۱۳۴۰ تعداد حیوانات خال‌کوبی شده به سه‌ملیون راس‌میرسد .

درافغانستان‌سه‌نوع گوسفند تربیه می شود : گوسفند قره قل که تعداد آن به پنج ملیون راس میرسد .گوسفند دنبه دار کلان برای‌گوشت وگوسفند یکه‌ازنگاه‌پشم محصول زیاد دارد که‌هر یك آنهادر هر پشم بری‌ه‌راکیلو گرام پشم میدهد لذاظر بدیگر گوسفندان دنیا این مقدار خیلی کم است پشم درشت افغانی بمصرف صنعت‌قالین‌میرسد. دربازار دنیا کمتر ارزش دارد . نوع گوسفندمیرینوس اخیراًدر افغانستان وارد شده وبار اول‌این‌نوع گوسفندرا درناد علی وادی هیرمند بصورت تجربوی‌واردنموده‌اند. نوع‌گوسفند غلجایی‌ها نیز بهترین نوع آن می باشد نوع اخیررا کوشیده اند که ازدیگرنسل هاتشخیص نموده وانکشاف بدهندلذا گوسفند غلجایی درافغانستان‌به‌تعداد پنج‌ملیون تخمین می‌شود .

محصول تربیهٔ حیوانی‌درافغانستان

الف : پشم

پشم محصول مهم‌تربیهٔ حیوانی درافغانستان‌می‌باشد،وازقدیم‌به‌این‌طرف بمقدارزیادپشم قیمت دار صادر میشود، طوریکه بملاحظه میرسد نسل گوسفند میرینوس در افغانستان روبه انکشاف می باشد ودرپلان پنجساله اول‌مملکت‌به‌تعداد زیادی از آن‌واردنموده اند، تولیدات عادی پشم افغانستان به ده هزار تن میرسد که‌دوهزارتن‌آن درداخل‌بمصرف صنعت قالین وگلم وبقیهٔ آن بصورت خام صادر میگرددافغانستان‌سالانه سه صد ملیون افغانی پشم‌صادر میکندو مشتری بزرگ‌ه آن‌اتحاد شوروی (۹۲ ملیون‌افغانی) وایالات متحدامریکاست(۹۱ ملیون افغانی)

همچنین‌افغانستان سالانه به مقدار۲۴هزار متر مربع قالین وقالینچه‌بقیمت ۹۶ ملیون افغانی صادر میکند که‌مشتری بزرگ‌آن ازین‌ناحیه کشوربرتانیه است(۳۱ ملیون‌افغانی)

مراکز صنعت دستی قالین و قالینچه درافغانستان اندخوی، دولت آباد، آقچه، مزار شریف، قرقین و هرات است ،درحالیکه مراکزصنعت کشمیره پشمی شهرهای قندهار وکابل می باشد.

بسال ۱۳۳۴ یك‌شرکت صادراتی پشم درصادراتی پشم درکابل تاسیس‌یافت. یك‌گوسفند افغانی‌فی سال بمقدار ده پوند پشم‌ویك‌گوسفندمرینوس‌فی‌سال ۱۵ پوندپشم‌حاصل میدهد .

ب : پوست قره قل

پوست قره قل یکی از اجناس مهم صادراتی افغانستان بشمار میرود که ذریعهٔ آن از ازنگاه تجارت‌اسعار(دولار، پوند ومارك آلمانی) به افغانی ذخیره‌می‌شود.

گوسفند قره قل یکی از نسل های مخصوص گوسفند درافغانستان است . قره قل نام یکی از جهیل های کوچك سطح مرتفع پامیر افغانستان نیست که اسم این نوع

گوسفند از آن بوجود آمده است. افغانستان دارای پنج ملیون رأس گوسفند قره‌قل می‌باشد اما این تعداد نظر به زمستانهای شدید، امراض حیوانی ووضع چراگاها تغییر میکند. منطقه تربیهٔ این حیوان فحات شمالی افغانستان است، مخصوصاً در اطراف شهرهای آقچه، مزارشریف میمنه وقطغن گوسفند قره قل تربیه می‌شود، اکثری مناطق فوق دارای چراگاهای زمستانی می‌باشد. وازین لحاظ این تربیه مربوط به نوع اقلیمی است که موقع زمستان در صفحات شمالی مملکت وجود دارد، پوست قره‌قل سابقاً بواسطه کاروانها در ممالك اسیای مرکزی تجارت می شد، از شروع قرن بیست به بعد موقعیکه از آن درممالك اروپائی استفاده بعمل آمد این ماده قیمت‌دار اولاً بممالك اروپایی صادر گردید(۱۹۳۰)راخیراً مشتری بزرگ آن ایالات متحدامریکاست یعنی هفتادویك فیصد این پوست بهایالات متحدامریکا صادر میگردد، درین مملکت افغان تریدنگ کامپنی به سال ۱۳۳۸ تاسیس گردید و به تجارت آن انتظام بخشید. پوست قره‌قل درافغانستان تقریباً یك ملیون نفوس را بخودمصروف میسازد، وصادرات این ماده منظم‌ترین مواد صادراتی افغانستان می‌باشد. درسالهای اخیر پوست قره‌قل اتحادشوروی وافریقای جنوبی باقره‌قل افغانی دربازار های دنیامسابقه نمودند. افغانستان بصورت اوسط سالانه به‌تعداد ده ملیون وپنجصدهزار جلد پوست قرقل صادر میکند. ممالك دیگر مشتری پوست قره قل افغانستان انگلستان وآلمان است. صادرات پوست قره‌قل افغانی ۱ بر ٤ صادرات عمومی افغانستان راتشکیل میدهدواز ۲٤ فیصد صادرات پوست قره‌قل افغانستان، انگلستان سهم میگیرد (سالانه ۷۳ ملیون خریدار است).

ج- بعدازپشم وپوست قرقل، شیریکی ازحاصلات دیگرتربیه حیوانی است که درافغانستان بمصرف میرسد ولی صادرنمی‌شود. این ماده حاصل دو نوع حیوان است یکی مادگاو که از آن سالانه ششصد ملیون کیلوگرام شیر استحصال می‌شود ودیگر آن گوسفندمیش است که سالانه ۱٤۰۰ ملیون کیلوگرام شیر حاصل میدهد. به‌عباره دیگر یك مادگاو فی سال ۳۰۰ لیتر ویك گوسفند میش سالانه ٦۵ لیتر شیرمحصول دارد.

باهقایسه دیگر ممالك اروپایی مثال می‌توانیم داد که یك گاو افغانی ۱ بر ۵ یك گاو دنمارکی ۱ بر ٤ یك گاو فرانسوی شیرمیدهد. البته موضوع خوراك حیوان درمحصول حیوانی دخیل می‌باشد درصورتیکه محصول شیر میش وبز افغانی کثیراً ۱ بر ٦ میش وبز فرانسوی می‌باشد امابرخلاف مادگاو وگوسفند میش افغانی دو چند حیوانات ترکیه محصول دارد.

صنایع وتحولات آن درافغانستان

زراعت وتربیه حیوانات طوریکه دیدیم قسمت اقتصادمعنوی افغانستانرا تشکیل میدهند درحالیکه صنایع یك نوع فعالیت دیگر اقتصادیست که افغانستان بمفهوم معاصر ازاواخر قرن ۱۹ به این طرف از آن بصورت تدریجی استفاده نموده وصنایع راروی پروژه‌های مرتبه انکشاف داده است.

ازاخیر قرن نوزده الی جنگ عمومی جهانی حکومت افغانستان اساسات صنایع را درین مملکت

به کمك سرمایه های حکومتی پیریزی کرد موادموالدهٔ این صنایع از قبیل فابریکه اسلحه سازی ضراب خانه، بارود سازی دستگاه مولدقوهٔ برق جبل السراج احتیاجات اولین حکومت را رفع میکرد برعلاوه این فابریکه ها بعداً صنایع پشمی، چرم سازی، صابون سازی و گوگرد سازی تأسیس یافت صنایع مذکور درجریان این عصر بصورت عمومی بکمك ومعاونت اهل تخنیك پیش میرفت .

مرحلهٔ دوم انکشاف صنایع افغانستان بین دوجنگ عمومی دنیا بوقوع پیوست درین مرحله صناعتی شدن افغانستان سرمایه های شخصی افغانها بدوران افتاده ودرتقویه آن نقش مهمی را بازی نمود. مخصوصاً از ۱۹۳۰ عیسوی به بعد قوه محرکه برق قابل توجه می باشد زیرا این قوه باعث انکشاف صنایع نساجی ، قندز سازی و سمنت سازی گردید . ازجملهٔ دستگاه های مولد قوه برق تاسیس بند برق چك وردك باطاقت ۳٤۰۰ کیلوات ودستگاه دیزلی شهر قندهار قابل یادآوریست، همچنین دستگاه قند سازی بغلان با ظرفیت ۵هزار تن شکر فی سال ه فابریکه نساجی جبل السراج وپلخمری که سالانه چهل وپنج ملیون متر تکه نخی تولیدمیکنند وهمچنان فابریکه پشمینه بافی قندهار، فابریکه تارتابی پشمی وچرم سازی کابل مراحل صناعتی شدن افغانستان را توضیح میدهند. در دستگاهای صناعتی فوق ازیك طرف أزحاصلات مواد خام افغانستان استفاده بعمل میآید. وازطرف دیگر احتیاجات فوری مردم افغانستان تا اندازهٔ رفع می شود زیرا سابقاً مواد مورد ضرورت اولیه به تبادل اسعار ازخارج وارد میگردید . بوصف دیگر یکه مرحله دوم صناعتی شدن افغانستان را توضیح میدهد تأسیس یك مطبعهٔ دولتی می باشد که در ۱۹۳٦ شروع بکار نموده واحتیاجات امورطباعتی را مرفوع ساخت .

سومین مرحلهٔ تحولات صنایع افغانستان ازانجام جنگ عمومی جها نی الی ۱۹۵۵ است یا بعباره دیگر شروع تطبیق پلان پنجسالهٔ اول مملکت می باشد . درین مرحلهٔ تحولات صناعتی، افتتاح بند برق سروبی، تأسیس وبکارافتادن دستگاه نساجی گلبهار، فابریکه سمنت سازی جبل السراج باظرفیت سی هزار تن فی سال، فابریکه صابون سازی، فابریکه کاشی کاری قندز، فابریکه قندسازی جلال آباد بظرفیت یکهزارودو صدتن فی سال شاملند درفابریکه قندسازی جلال آباد از حاصلات نیشکر محلی قنداستحصال میکنند درحالیکه درفابریکه قندسازی بغلان ازلبلبوی حاصلات محلی قند تولید مینمایند این دستگاههای اخیر الذکر ۱ بر۲ حصهٔ احتیاج قند افغانستان را سالانه تولیدمیکنند علاوتاً امکان انکشاف پیشرفت روزافزون آن نیز درآینده موجوداست تامقدار تولیدات آن افزایش یابد.

دربین سنوات ۱۹۳۲ الی ۱۹۳۵ بانك ملی افغانستان یگانه موسسهٔ بود کهاز نظر مالی، صنایع افغانستان را انکشاف داد. این بانك باسرمایهٔ معین بواسطهٔ یك تعداد سرمایه داران افغانی وبکمك حکومت افغانستان تأسیس یافت . باراول این سرمایه هادراحداث بندبرق سروبی بدوران افتاد ازآن ببعد دستگاه نساجی پلخمری وگلبهار، قندسازی بغلان وصابون سازی تأسیس یافت حکومت افغانستان بغرض تشویق وتقویه این سرمایه داران تسهیلات گمرکی را نیز فراهم آورد .

به سال ۱۹۵ ع(شروع پلان پنجسالهٔ اول افغانستان) حکومت افغانستان پلان انکشافی بزرگ راروی دست گرفته ودرین پلان اولتر ازهمه دستگاهای مولدقوه برق مدنظر گرفته شد زیرابدون آن انکشاف صنایع امکان پذیر نمی باشد. درین پلان پنجساله ممالك غربی واتحاد شوروی معاونت های

همایونی معظم اعلیحضرت په شیرین تګاب کښې د خپلو وفادارو او شاه دوست رعیت یوې کیږدۍ ته تشریف وړی دی

همایونی معظم اعلیحضرت د شبرغان په اعلی حکومت کښی د پترولو د کان د ایستلو او پلټنی نقشه ملاحظه کوی او قیمتداری لارښوونی کوی

خوبی کرد ند اصلاً انقلاب صناعتی افغانستان ازسال ۱۹۵۰ ع شروع شده واز آنوقت ببعد مؤسسات متعدد دیگری بکمك قرضه های طویل المدت ممالك فوق یکی پیهم تأسیس شده و بکار افتید .

علاوتاً بسال ۱۹۵۱ شوروی برای افغانستان یك ذخیره بزرگ پترول را بهمجواری ساحل چپ دریای آمو بادو سیلوی غله که یکی آن در شهر کابل (با یك داش بزرگ نان پزی و یك آسیای برقی که ضمیمهٔ آن می باشد) و دیگرش سیلوی غله پلخمری است تأسیس کرده همچنین اتحاد شوروی اعطای قرضهٔ دیگری را موافقه نمود که به اثر آن قیر ریزی کوچه ها و سرکهای شهر کابل امکان پذیر گردید .

اتحاد شوروی در چگونگی احداث بند برق نغلو با طاقت شصت هزار کیلووات که به اخیر پلان پنجساله دوم انجام خواهد یافت . وسرك و تونل سالنگ به افغانستان کمکهای نمود .علاوتاً یك ذخیره بزرگ پترول درشهر کابل ودیگری درشهر هرات تأسیس یافت .

حکومت چکوسلواکیا بنوبهٔ خود نیز درقسمت ساختمان یك دستگاه سمنت سازی یك فابریکهٔ شیشه سازی ویك دستگاه حفظ میوه کمکهای لازم را رواداشت .

نسبت کلی انکشاف صنایع درافغانستان این است که سابقاً ٤ بر ٥ حصهٔ احتیاجات افغانستان ازخارج تهیه میگردید واین واردات مصرف زیاد اسعار را ایجاب مینمود که همه ساله تکرار می شد. وبدین ترتیب سطح حیات مادی افغانها بلند نمی توانست رفت .

درپلان پنجسالهٔ اول افغانستان (۱۹۵۵ـ۱۹۶۰ ع) تأسیس وانکشاف موسسات ذیل شامل می باشد :

دستگاه برق مزارشریف به طاقت پنج هزار کیلووات، دستگاه برق میمنه به طاقت چهارصد کیلووات، دستگاه برق خان آباد هفتصد کیلووات، دستگاه برق آبی دوم پل خمری پنج هزار کیلووات، دستگاه برق لغمان پنجصد کیلووات، دستگاه برق آبی نغلو به طاقت شصت هزار کیلووات، دستگاه برق ارغنداب شش هزار کیلووات، دستگاه برق گرشك دو هزار کیلووات وهمچنین دستگاه بند برق کجکی ولایت قندهار در ین پلان شامل می باشد :(۱)

علاوه برقوه برق درپلان پنجساله اول سمنت سازی پلخمری بامحصول هفتاد و دو تن سالانه سمنت سازی جبل السراج بامحصول سی و شش هزار تن، سمنت سازی قندهار وهرات مدنظر گرفته شده بود. همچنین دستگاه بریکت سازی کابل، پلخمری، مزارشریف. وهرات ودستگاه کاشی سازی شاکر بایك شرکت جاپانی که ۵۱ فیصد ٤۹ فیصد سهیم بودند دستگاه صنعت ابریشم بغلان قندز وهرات، دستگاه صنعت کنف بغلان شامل پلان اول پنجساله بود که امور مقدماتی آن تکمیل گردیده وممکن درجریان پلان پنجسالهٔ دوم کشور قسمت مهم آن تکمیل گردد .

(۱) تابلوی تولیدات قوه برق افغانستان درسنوات بین ۱۳۳۰ ـ ۱۳۳۸ بحساب ملیون کیلوات هورس .

۱۳۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳٤	۳۵	۳۶	۳۷
۸	۹	۸	۲۱	۲۳	۳٤	؟	٦۲

از جملهٔ ٤٦ ملیون کیلوات هورس قوه برق استحصال شده قابل تبصره است که مقدار ۳۹ ملیون کیلوات هورس قوه برق آبی ومابقیه آن حرارتی یادیزلی می باشد .

وسایل حمل ونقل

چون ثلث سرزمین افغانی بواسطهٔ سلسلهٔ کوهها اشغال‌شده واین سلسله کوهها زیاد تر درقسمت‌های مرکزی، شمالی ومشرقی این سرزمین واقع است ازین لحاظ درقسمت ترویج وتعمیم خطوط مواصلات مشکلاتی راوارد نموده است درحقیقت شریان بزرگ افغانستان سرکی است که تقریباً بصورت یك دایره شهرهای مختلف افغانستان راباهم ارتباط میدهد. این شریان بزرگ کابل راباقندهار، گرشك، فراه، هرات، میمنه، مزار شریف، سمنگان، پل‌خمری، دوشی، دوآب میخ زرین، چار دهی غوربند، وکابل ارتباط داده است. الی ۱۹۳۰ع این شریان شرایط سرکهای قرون وسطی را دارابود که درآن ها عموماً کاروانها تردد میکرد ونسبت به عدم عراده‌های عصری امورسرك‌سازی انکشاف نیافته بودلذا جهت اینکه‌شوارع افغانستان مطابق شرایط ووسایل حمل‌ونقل کنونی توافق داده شود اصلاحات وترمیمات زیادی را ایجاب میکرد که‌یك قسمت امور آن بمرور ایام عملی گردید، ازطرف دیگر سلسله کوه هندوکش ازشمال شرق به‌استقامت جنوب غرب امتداد داشته‌وصفحات شمالی مملکت را ازصفحات جنوب شرقی آن که دران ناحیه پایتخت افغانستان واقع است جدامی سازد، سهول‌العبور ساختن این سلسله ضخیم مشکلات جداگانهٔ است‌که آنرا می بایست مرفوع نمود. سابقاً این سلسله بواسطه کاروانها ازکوتل خاواك(که ۳۶۰۰ مترارتفاع دارد)کوتل سالنگ (۳۳۰۰متر) وکوتل آق رباط‌که درغرب بامیان واقع است مرورمیگردید. بسال ۱۹۳۰ کوتل شبر که ۳۰۰۰ متر ارتفاع دارد پیموده شد تا ازطریق درهٔ شکاری به صفحات‌شمالی حوزه کابل‌ارتباط پیداکند این دره بدان ملحوظ اهمیت داردکه‌عرادهادی عصری ازآن عبورنموده وصفحات شمالی افغانستان راباصفحات جنوبی آن اتصال میدهد وفعلا یگانه طریقی است‌که مورد استفادهٔ عراده‌ها قرار دارد.

اخیراً حکومت پروژهٔ دیگری را روی دست گرفته است‌که این‌دوقسمت‌افغانستان راازطریق کوتل‌سالنگ باهمدیگرذریعه‌رفت وآمدوسایل‌نقلیه‌ارتباط میدهد. درپلان پنجسالهٔ‌اول‌مملکت قسمت بزرگ‌کارآن ازنگاه حجم به پایان رسید مشکلات فعلی‌که به پلان پنجساله دوم ارتباط دارد همانا‌ساختن تونلی است‌که درقسمت مرتفع‌سالنگ، نشیب‌های شمالی‌سالنگ را بانشیب های جنوبی آن‌که به حوزه‌کابل می‌انجامد ارتباط میدهد. از انجام این تونل چیزی کمتراز ۱٤۰۰متر باقی مانده است تاکارآ نهم‌تکمیل ودرآینده قریب سرك سالنگ که جبل السراج رابادوشی ازطریق درهٔ اندراب اتصال میدهد مرتب‌گردد لذا این سرك موفقیت بزرگی را درقسمت سرك سازی افغانستان نشان میدهد.

فعلاًشهر کابل از طریق شبر و درهٔ شکاری از پل خمری بفاصله چهار صد کیلومتر واقع است در حالیکه از طریق سالنگ این فاصله(از کابل - پل خمری) به ۲۳۰ کیلو متر تخفیف خواهد یافت؛ سرك قزل قلعه الی‌کابل تااخیر پلان پنجساله دوم قیرریزی خواهد شد. (بقیه‌درصفحهٔ۳۰۵)

رؤسای دولتها و حکومتهای جهان

رئیس حکومت	رئیس دولت	مملکت
سردار محمد داؤد	اعلیحضرت المتوکل علی الله محمد ظاهر شاه	افغانستان
بهجت تلهونی	اعلیحضرت ملك حسین	اردنیه هاشمیه
اسدالله علم	اعلیحضرت محمد رضاه شاه پهلوی	ایران
......	شیخ العیسی بن سلمان خلیفه	بحرین
تیولوفور	اعلیحضرت بودون	بلجیك
هرالد میکملن	علیاحضرت ملکه الیزابت دوم	برتانیه
.....	مهاراجه جیگمی دورجی وانگك هوك	بهوتان
فیلدمارشال ساریت تانارات	اعلیحضرت فومیفون ادولت	تایلند
شهزاده سوانا فوما	اعلیحضرت سری سوافنگ واتانا	لاوس
سامدیچ پن نارت	اعلیحضرت نورودوم سیهانوك	کمبودیا
ویگیو کامپ مین	اعلیحضرت فرید ریك نهم	دنمارك
هایاتو ایکیدا	اعلیحضرت هیروهیتو (امپراتور)	جاپان
اکیلوعبد ولد	اعلیحضرت هیل ثلاثی	حبشستان
سعود ابن عبدالعزیز	اعلیحضرت سعود ابن عبدالعزیز	عربستان سعودی
مهند راج بیر بیکرام	اعلیحضرت مهند را بیر بیکرام	نیپال
اینر گرهاردسن	اعلیحضرت اولاف پنجم	ناروی
تاژایرلاندر	اعلیحضرت گوستا وادلف	سویدن
جان ای دوکی	علیاحضرت ملکهٔ ژولیانا	هالیند
احمد بن یحی محمد	سلطان احمد بن یحی محمد	یمن
کانستنتین کارامانلیس	اعلیحضرت پول اول	یونان
حسن دوم	اعلیحضرت مولای ابن حسن دوم	مراکش
.....	شهزاده راینرسوم	موناکو
محمد بن اتمان	اعلیحضرت محمد ادریس السینوسی	لیبیا
د وشس پیرورنر	علیاحضرت شارلوت گراند	لکسمبرگ
.....	سید خلیفه بن هارب	زنجبار
الکسندر فریك	پرنس جونس فرانس	لیشنشتاین
.....	سلطان سید، سید بن تایمور	مسقط وعمان
کیوانا	جورج روکیدی	یوگندا
.....	شیخ علی بن عبدالله بن قاسم علی	قطر

مملکت	رئیس دولت	رئیس حکومت
البانیا	ام ، جی‌هاکسی‌لشی	ام، جی محمت شیهو
ارجنتاین	جوزماریاگیدو	...
استرلیا	دبلیو،ام،اس موریسن(گورنرجنرال)	روبرت ،جی، منزیس
بولیویا	ویکتوریاز ایستنسور	.....
استریا	ادولف شیرف	الفونس‌گوریچ
برازیل	جواوگولارت	تانکری دونوس
بلغاریا	دیمترگانیو	انتون یوگوف
برما	جنرال‌نیوین(رئیس‌شورای انقلابی‌اتحادیه‌برما)	....
کامرون	احمد واحید جو	چارلس اسال
کانادا	جورج،پی، واینر(گورنرجنرال)	جان، جی، د یفنبیکر
افریقای مرکزی	داوید داکو(رئیس جمهور)	داوید داکو
سیلون	سراولیوی‌گونت پلیك(گورنرجنرال)	میرمن‌سریماوبند‌راناپك
جمهوریت چاد	فرانسواتوملبای(رئیس دولت)	فرانسوا تومل‌بای
چیلی	جورج السندری	...
جمهوریت مردم چین	لیوشاوچی	چوانلای
کولمبیا	البرتولراس‌کامارگو	...
کانگوی‌مرکزی	جوزف کاساوبو	سیریل ادولا
کانگوی فرانسوی	ابی،اف،یولو	ابی،اف،یولو
کوستاریکا	ماریو ایچاندی جیمنیز	...
کیوبا	دکتور اوسوالدی دورتیکوس تورادو	فیدل‌کاسترو
قبرس	آرچ بیشاپ میکاریوس	...
چکوسلواکیا	انتونین‌نووتنی	ویلیم سیروکی
داهومی	هبرت ماگا	هبرت ماگا
دومینیکان	جواکن بله‌گر	
اکوادور	دوکتورکارلوس‌جولیواروزمینا	
جمهوریت‌متحد عرب	جمال عبدالناصر	
السوادور	کلنل جوزماریا لیموس	
فنلیند	دکتور اوهو کیکونین	مارتی،جی،میتونین
فرانس	جنرال چارلس دوگول	جورج پوپید و

مملکت	رئیس دولت	رئیس حکومت
گابون	لیون ، امبا	لیون امبا
جمهوریت اتحادی المان	هانریش لوبکه	دکتور کونراد ادناور
جمهوریت دیموکراتیک المان	والتر آلبرشت	. . .
گانا	دکتور کوام نیکروما	. . . .
گواتیمالا	میگل دیگوراس فو ینتس	. . .
گینی	سیکوتوری	سیکوتوری
هایتی	دکتور فرانسواد والیر	. . .
هاندوراس	دکتور رامین ویلیدامورا لس	. . .
هنگری	استوان دوبی	جانوس کادار
آیسلیند	اسجیر، آسجیرسن	اولا فورتورس
هندوستان	رادا کرشنان	جواهرلال نهرو
اندونزیا	دکتورسکارنو	. . . .
عراق	نجیب الربیعی	جنرال عبدالکریم قاسم
ایرلیند	ایمون دوالرا	صین لیماس
ایتالیا	کیوانی گرونکی	انتو نی سینی
ساحل عاج	فلکس هوفئی بوئینئی	فلکس هو فئی بوئینئی
جمهوریت کوریا	جنرال هی بارك	. . .
جمهوریت دیموکراتیک کوریا	کیم دو بو نگك	مارشال کیم ال سونگك
لبنان	جنرال فواد شهاب	صائب سلام
لیبریا	ویلیم، وی توبمن	. . .
ملغاسی	فلبر تسیر انانا	. . .
ملایا	راجاآفپرلیسس (حکمران)	تانکو عبدالرحمن
جزایر مالدیوی	سلطان محمد دیدی (حکمران)	ابراهیم نصیر
مالی	مودیبو کیتا	مودیبو کیتا
موریتانیا	مختارداده	مختار داده
مکسیکو	ادولفولوپیزمایتوس	. . .
زیلاند جدید	لاردگوبلام (گورنرجنرال)	کیتجی هو لیوك
نیکاراگوا	لویز سمو زاد بایل	. . .
نایجیر	هامنی دیوری	هامنی دیوری
نایجیریا	دکتورنامدی ازیکیو (گورنرجنرال)	ابوبکر تفا وه بلیوا
پاکستان	جنرال محمد ایوب	جنرال محمد ایوب

مملکت	رئیس دولت	رئیس حکومت
پانامه	دکتور روبر توافچیاري	...
پاراګوی	جنرال الفردوستروسنر	...
پیرو	مانویلپراد یو ګا تچ	پدروجیبلتران
فلپاین	دیوسدادو مکاپا ګال	...
پولیند	الکسند ر زوادسکي	جورف سیرانکویچ
پرتګال	ریرادمیرالامریکوآرتوماس	انتو نیواولیویراساالازار
رود شیا ونیاسا لیند	لاردډالوسی (ګورنرجنرال)	سررای ویلنسکی
رومانیا	ګیورکیګیورکیجی(رئیسشورایدولت)	آ یونجی مایرر
سنیګال	لیو پولداس سنګور	ممدودیا
سیراليون	سرموریس ډورمان(ګورنرجنرال)	سیر میلتنمارګی
سومالیا	عدن عبدالله عثمان	عبدی ر شید شر مارك
اتحادیهٔ افریقای جنوبی	چارلسآر-وارت(ګورنرجنرال)	هاندریك فاروږد
هسپانیه	جنرالفرانسیسکوفرانکوبهاموند	جنرال فرانسیسکوفرانکو
سودان	جنرال ابراهیم عبود	جنرال ابراهیم عبود
سویس	پاول شودت	جانبورګکینچ (معاون رئیسجمهور)
توګو	سیلوانوسایاولمپیو	سیلوانوسای اولمپیو
تونس	حبیب بورقیبه	...
ترکیه	جنرالجمالګور سل	عصمت انینو
اضلاع متحد امریکا	جانکنیډی	...
ولتا ی علیا	موریس یامیو ګو	موریس یامیو ګو
یوروګوای	ادوارد و.ویهیدو	...
اتحاد شوروی	لیو نید برژنیف	نیکیتاخرو سچف
واتیکان	انجیلو ګیو سپرو نکالی(پاپ)جانبیستسوم	...
ونزویلا	رومولو بیتانکور	...
جمهوریت دیموکراتیك ویتنام شمالی	هوچی من	فامواندونګ
ویتنام جنوبی	نګودین دیم	نګودین دیم
یوګوسلاویا	مارشال جوزف بروز تیتو	...
جمیکا	سرالسکندر بستامانت	...
کینیا	سر پترکډین	...

همایونی معظم اعلیحضرت د شبرغان د کانو اوبترو او دکارکوونکو سره

همایونی معظم اعلیحضرت په پل خمری کښي د غوری د دهنی‌د بریښنا فابریکه ګوری

جهان بسوی موافقت و همنوایی

محمد ابراهیم عباسی

از سنبله ۱۳۴۰ تا سنبله ۱۳۴۱ پوره دوازده ماه میگذرد، دوازده ماه یعنی یکسال. یکسال درعمر بشر چیزی نیست، معذلک رویدادها و حوادث یکسال صفحهٔ را تشکیل میدهد، که میشود در تاریخ بشر اهمیت بسزا داشته باشد، چه ممکن است بسا حوادث و وقایع اتفاق افتد که در همین مدت محدود جریان تاریخ را تغییر دهد.

دوازده ماه گذشته، از نظر رویدادهای سیاسی و علمی (جزء مسافرت مشترک در کیهان) سال بسیار فوق العاده نبود انکشاف و تحول شگرف و عجیبی در جهان رخ نداد که بحیث یک مبداء بسیار مهم ثبت شود یعنی دوازده ماه گذشته نسبتاً عادی گذشت.

امادر همین مدت بازهم وقایع و حوادثی بنظر میرسد که برای آیندگان اهمیت خاصی دارد، گرچه شالوده این حوادث ووقایع در سالهای قبل ریخته شده باشد.

اکثر این حوادث نمودار یکنوع همنوایی و موافقت بین المللی است، با اینکه در این مدت منازعات واختلافاتی وجود داشت و یا این اختلافات هنوز باقی مانده و دوام یافته است، یا بعضی مسایل در ساحه روابط بین المللی تازه بروز کرده است، معهذا یک قسمت مسایل بین المللی که در اثر اختلافات بین دول بنای همکاری و موافقت و آرامش را در جهان متزلزل میداشت، بشکلی ازاشکال حل، یا قرین حل گردیده است و در آن مسایلی شامل است که برای سالها رنگه یک گره پیچیده بین المللی را بخود گرفته بود، ازقبیل مسئله الجزایر، مسئله گوا، سوال ایریان غربی، مسئله بیزرتا (بنزرت) ومسئله لاؤس.

گذشته از اینها در بعض مسایل بزرگتر بین المللی نیز میتوان روحیه همنوائی و موافقت را ملاحظه کرد ولو که از آن تاکنون نتایج مثبت ومؤثری بدست نیامده باشد از قبیل پیشنهاد خروسچف مبنی بر همکاری شرق و غرب در امور کیهانی و همنوایی کنیدی با این پیشنهاد، موافقت در باره تشکیل کنفرانس ۱۷ عضوی خلع سلاح، انتخاب کفیل سر منشی موسسه ملل متحد و رفع اختلافات گذشته بر سر مقام سرمنشی.

با این ملاحظات علی الرغم وجود یک سلسله مسایل لاینحل و بروز یک سلسله حوادث و ایجاد یک سلسله مسایل جدید میتوان دوازده ماه گذشته را در روشنی روحیه موافقت و همنوایی که در اکثر موارد دیده شده یک دوره نسبتاً آرام وامید بخش خواند. م عباسی

اجمال وقایع سیاسی سال

در آسیا

گوا، دیو و دمن

این سه منطقه مربوط به نیم قارهٔ هند که از سالها باینطرف تحت تسلط استعماری پرتگال قرار داشت وبعد از آزادی هندوستان در ۱۹۴۷ بازهم پرتگال آنرا در تصرف خود داشته و آرزوی

مردم آن و مطالبه آزادی آن مناطق وقعی نمیگذاشت هند با وجود مساعی و مجاهدات و کوشش هاییکه در طول ۱۵ سال گذشته بصورت مداوم برای رهایی جزایر مذکور از چنگ استعمار پرتگال مبذول میداشت پرتگال حاضر نبود به مستعمرات هندی خود آزادی دهد .

وقتی حکومت هند متیقن گردید که ازادی گوا، دیو، دمن جز ازراه مسالمت آمیز ممکن نیست و حز از طریق استعمال قوه نمیشود حق مشروع قسمتی ازمردم خودرا تأمین کرد، بنابران بتاریخ ۲۶ قوس (۱۷ دسمبر) یکعده از قوای هندی در آن سه منطقه حمله نموده مناطق مذکور رااشغال کردند، بیرق پرتگال را سرنگون ساختند و بجای آن بیرق هندرا برفراز عمارات حکومتی آن مناطق برفراشتند و باین ترتیب به استعمار دیرین پرتگال در ملحقات هند خاتمه بخشیدند .

گرچه اقدام هند از طرف پرتگال و بعض دوستان هم پیمان پرتگال حسن استقبال نشد ، اما اکثریت مردم و حکومات جهان که شامل امضاکنندگان اعلامیه طرد استعمار از جهان نیز بودند اقدام هندرا یک عمل مشروع ومعقول تلقی کردند وباپشتیبانی از هند تیشه دیگری برریشه استعمار کهن در آسیا ودرنیم قاره هند حواله کردند .

حکومت ائتلافی در لاؤس

بتاریخ ۲۱ جوزا (۱۱ جون) سه شهزاده لاؤس باهم موافقت کردند که یک حکومت ائتلافی تشکیل دهند، واین حکومت تحت ریاست شهزاده سوانا فوما زعیم بیطرف های لاؤس تشکیل گردید .

اختلافات سه شهزاده لاؤسی که ریشه آن به ۱۹۵٤ یعنی پایان استعمار فرانسه درلاؤس میرسد ازدوسال باینطرف اوضاع لاؤس را درهم و برهم نموده بود .

این اختلافات خاصه اختلاف بین شهزاده بون اوم، زعیم دست راست و شهزاده سوانا ونگ زعیم پتتلاو (دست چپ) که ازطرف قوای شرق و غرب حمایت و پشتیبانی میشدند بحرانی در حوزهٔ جنوب شرق آسیا ایجاد کرده بود ، طوریکه هر آن خطر تصادم شرق و غرب بر سر لاؤس احتمال میرفت .

موافقت شهزادگان لاؤس که در آن فشار پتتلاو مخصوصاً بعد از اشغال شهر نامتا و اصرار امریکا و تهدید بر ای خود داری از اعطای کمک های مالی به شهزاده بون اوم ذیدخل بود ، تشکیل حکومت ائتلافی شهزاده سوانا فوما ازطرف شرق و غرب باخوشبینی وامید واری و پشتیبانی تائید گردید و کنفرانس ۱٤ عضوی ژنیو در جلسه ماه اسد خود نیز سند بیطرفی و تشکیل حکومت ائتلافی و بیطرفی لاؤس و قرار داد مربوط باین موضوع راتایید کرد .

بنابران مسئله لاؤس فعلا باین شکل راه حل یافت اما مبصرین باین عقیده استند که باوجود این موافقت اوضاعیکه در حوزه جنوب شرق آسیا وجود دارد و مشکلاتی که درداخل لاوس از نظر اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی موجود است خطریست که متوجه آرامش لاوس میباشد .

الحاق ایریان غربی باندونیزیا

سوال ایریان غربی متعاقب آزادی اندونیزیا بوجود آمده است، یعنی در ۱۹٤۹ موقعیکه هالیند

آزادی اندونیزیا راتسلیم کرد واستعمار بیش از(۳۴۰) سال هالند در اندونیزیا پایان یافت اندونیزیا درصدد الحاق ایریان غربی به آنکشور افتاد، ولی هالیند ایریان غربی را ببهانه های مختلف از قبیل اختلاف کلتوری و نژادی مردم آن بامردم اندونیزیا برای خود نگهداشت .

حکومت اندونیزیا که در اوایل باین رویه هالیند انتقادداشت از ۱۹۵٤ ببعد جداً درصدد الحاق ایریان غربی باندونیزیا برآمد وبرای وصول به این مرام بموسسهٔ ملل متحد نیز رجوع کرد. اماهنگامیکه مساعی اندونیزیا ازطریق موسسه ملل متحد بنتیجه نرسید درخارج کشورمذکور از ۱۹۵۷ به بعد به اقداماتی متوسل شد، تاهالیند را متقاعد گرداند که ایریان غربی را باندونیزیا بسپارند، امامساعی اندونیزیا جز اینکه مناسبات هالیند واندونیزیا راتیره وتیره تر گردانید وبحرانی را در آن منطقه دنیا ایجادکرد نتیجهٔ نداد، بنابران درجریان مسئله یکنوع رکود پدیدار گردیده درماه قوس ۱۳٤۰ موقعیکه هند ازطریق استعمال قوت توانست به استعمار پرتگال درگوا، دیو ودمن خاتمه بدهد، اندونیزیا هم درصدد الحاق ایریان غربی باندونیزیا ازراه توسل بقوه افتاد ودکتورسکارنو طی فرمانی بتاریخ ۱۹ دسمبر(۲۸ قوس ۱۳٤۰) یعنی دوروز بعد از اقدام هند بقوای اندونیزیا امرآماده باش صادرکرد. این اقدام دکتورسکارنو بیکبارگی توجه مردم جهان را بسوی ایریان غربی معطوف داشت .

اوتانت کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد که بعواقب اقدام اندونیزیا وپافشاری هالیند بوره مستشعر بود درصدد فراهم کردن زمینه رفع اختلاف وکشیدگی بین اندونیزیا وهالیند افتاد، ومذاکراتی بین سفرای هالیند واندونیزیا درواشنگتن بصورت سری آغاز گردید این مذاکرات که درماه اپریل ناکام گردید، متعاقباً قوای ایلجاری اندونیزیا بنای وارد شدن بخاک ایریان غربی راگذاشتند ودرداخل ایریان غربی پیش رفتند، این جریان زمینه را برای تجدید مذاکرات سری واشنگتن مساعد گردانید، ودرماه اسد ۱۳٤۱ مذاکرات مذکور براساس قبول طرح بنکر دیپلومات امریکایی ازطرف جانبین قبول گردید. طبق این طرح ایریان غربی برای مدتی ازتصرف هالیند برآمده تحت حمایت موسسهٔ ملل متحد میگذراند وبعد به اساس یك ریفرندم باندونیزیا سپرده میشود .

این موافقت درجاکارتا وامستردام حسن استقبال شدو باین ترتیب زمینه برای حل یك مسئله مغلق بین المللی درآسیا مساعد گردید .

ایریان غربی قسمتی از جزایر شرق الهند است که دارای ساحه ۱۵۱۰۰۰ میل مربع و ۷۳۰۰۰۰ نفوس میباشد .

ویتنام جنوبی

اوضاع درویتنام جنوبی آرام نبوده مبارزات ویت کوك حزب مخالف ویتنام جنوبی علیه حکومت باوجود کمك های مادی ومعنوی ونظامی امریکا تشنج وناآرامی را درویتنام جنوبی ایجادکرده که هنوز موجود است .

اتحادیه بزرگتر مالیزی

مفکوره اتحادیه بزرگتر مالیزی مسئلهٔ دیگری‌است که در حوزه جنوب‌شرق آسیا عرض وجود کرده ودرراه عملی‌شدن این مفکوره قدمهائی‌برداشته‌شده ظاهراً چنین‌استنباط گردیده که عبد ا لر حمن صد راعظم ملایا طر حی جهت‌تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی دا ر د که آنرا بامقامات انگلیسی درمیان گذاشته است .

این‌طرح عبارت ازتشکیل یك‌اتحادیه است ازفدراسیون‌ملایا وسنگاپور بورنیوی‌شمالی وبرونای که‌این‌سه‌مملکت مستعمره انگلیس میباشند .

براساس این‌طرح‌اتحادیه بزرگتر مالیزی دارای ساحه ۱۳۲۶۳۳ میل‌مربع و۸ملیون نفوس میباشد که۵۰۶۹۰ میل مربع‌ساحه و۶۶۹۰۰۰۰نفو س متعلق به ملایا وباقی متعلق بـه منطـقه تحت ا ستعمـا ر ا نـگلـیس‌است.

این‌طرح‌درخزان گذشته‌بامقامات‌انگلیسی‌ازطرف‌عبدالر حمن‌صدراعظم‌ملایادر میان گذاشته‌شد و مقامات ا نگلیسی موافقت خود را به‌طرح مذکور ابراز وکمیسیونی را تعیین‌کردند تابه سنگاپور ، بورنیو وبرونای رفته نظریات مردم شان‌را حاصل‌کنند ولی درماه ها ی اخیر معلوم‌شد که‌قسمتی ازمردم مناطق تحت‌استعمار انگلیس‌مخصوصاً احزاب مخالف خاصه‌حزب مخالف سنگاپور مخالفت خودرا به‌تشکیل اتحادیه بزرگتر مالیزی ابراز داشته ومدعی‌شده اند که شمول دراین‌اتحادیه مفهوم تغیرشکل استعمار انگلیس است درمناطق مذ کو ر .

قرار است با این جر یان ا تحا دیه بزرگتر مالیزی در اوایل‌سال ۱۹۶۳ رسماً تشکیل شو د .

ضمناً باید متذکر شد که فلپاین یکی از ممالك این‌حوزه مدعی‌است که‌بورنیوی شمالی نظر بدلایلی که فلپاین دارد بفلپاین‌قرابت‌داشته وباید بفلپاین سپرده شو د.

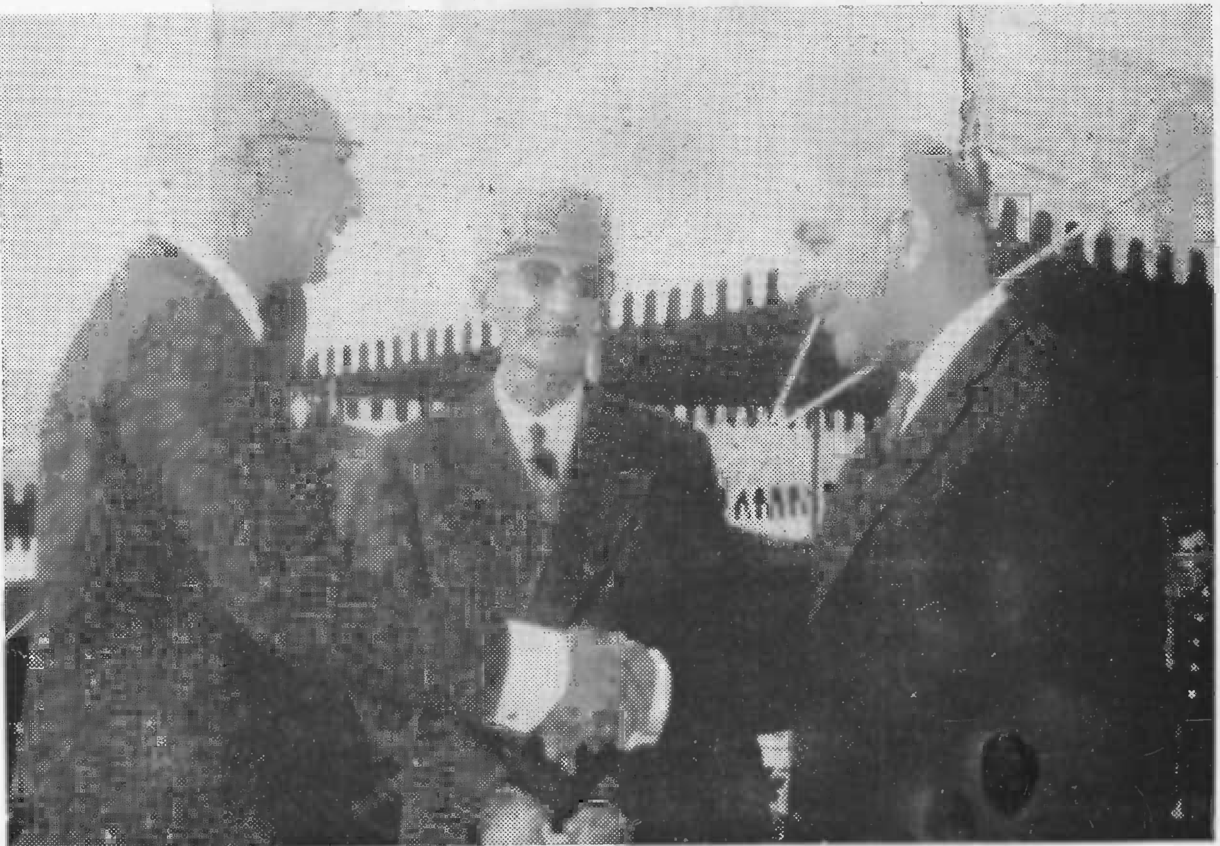
ماکاپگال رئیس جمهور فلپاین این‌نظرخودرا به‌حکومت انگلستان رسماً ابراز دا شت ودراین‌باره داخل اقدام‌شد، هرچندانگلستان نظرفلپاین‌راجداً‌ردکردهمافی فلپاین‌بر ادعای خود ا ستواراست وبرآن پافشاری دارد.

مخالفت ماکاپگال رئیس جمهور فلپاین وموقف فلپاین دراینموضوع گذشته از اینکه یك‌مسئلهٔ جدیدرا درآن‌منطقه‌آسیا بوجودآورده‌است، ازنظرروابط فلپاین‌با بلاك غرب‌نیزقابل ملاحظه است واین‌مخالفت‌گویا درز دیگر یست که در رو ابط فلپا ین‌وبلاك غرب‌ایجادشده .

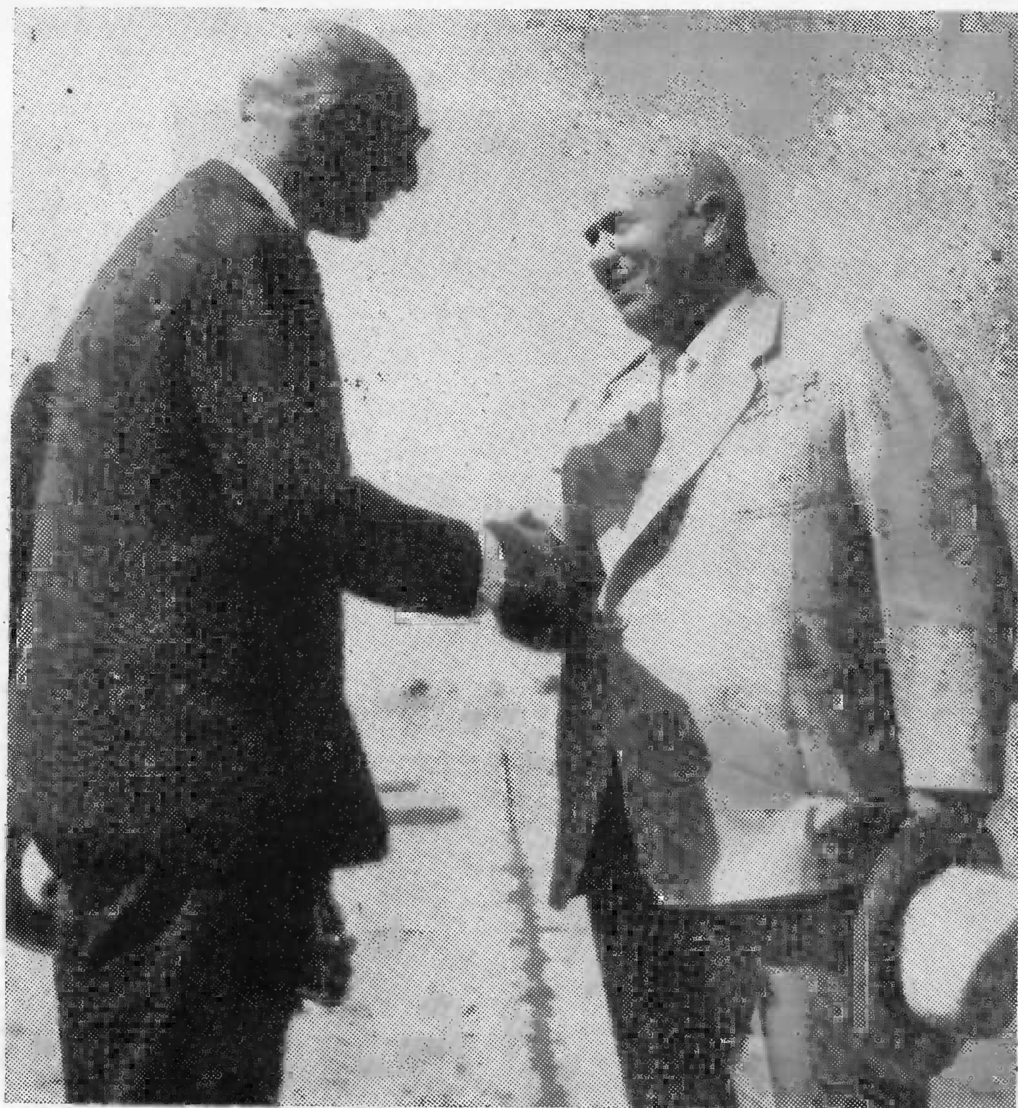
باین‌ترتیب یکنوع‌مخالفت دیگربین‌کشورهای‌بلاك‌غرب برسر یك‌مسئله‌که آهسته آهسته جدی میشود آغاز گردیده است .

رژیم‌جدیددربرما

در ماه حوت‌کودتائی‌دربرمارخ دادکه رئیس این کودتا جنرال نیوین قوماند ان قوای

هغه وخت چه همایونی معظم اعلیحضرت د ۱۳٤۱ کال د اسد په پنځلسمه نیټه د شوروی اتحاد د صدراعظم ښاغلی نیکیتا خروسچف د غیر رسمی بلنی په اثر شوروی اتحاد ته تشریف وړی د خواجه رواش په هوایی ډگر کښی د والا حضرت مارشال شاه ولی خان غازی د کابل فاتح او د ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم سره خدای پامانی کوی.

همایونی معظم اعلیحضرت هغه وخت چه‌دسیمفروپول په‌هوایی ډگرکی دشوروی اتحاد دصدراعظم
ښاغلی خروسچف له‌خوایی‌هرکلی کیږی .

نظامی برما بود . اونو صدراعظم برما از کار برکنار شد، حکومت برما تجدید گردید و پارلمان برما منحل ساخته شد .

مبصرین این کودتا را که منجر به از بین رفتن و حبس اونو گردید به نفع نظریات اونو تلقی کردند ، زیرا اوضاع برما قبل از کودتا شکل بحرانی داشت و چنین حدس زده می‌شد که مخالفت‌های داخلی بحرانی را در مملکت ایجاد کند که اونو نتواند آنرا مرتفع گرداند.

لذا جنرال نیوین که خود از شخصیت‌های معروف نظامی و سیاسی برماست و قبلاً از سال ۱۹۵۸ تا ۱۹۶۰ در برما زمام امور را در دست داشت و به مساعی شخص وی زمینه برای تجدید دموکراسی در برما و رویکار شدن اونو مساعد گردید با کودتای نظامی زمام امور مملکت را در دست گرفت و رژیم جدیدی را که بیشتر بقوهٔ نظامی متکی است در برما رویکار کرد .

جدایی سوریه ومصر

سوریه که به ارادهٔ مردم آن در سال ۱۹۵۸ با مصر یکجا شده و جمهوریت متحد عربی را تشکیل داده بودند در ماه سپتمبر ۱۹۶۱ از این اتحادیه جدا گردید و دولت جداگانهٔ را بنام جمهوریت سوریه تشکیل کرد .

این جدایی طی یك کودتا صورت گرفت که بریاست کزبری اجرا شد .

متعاقباً به انتخابات و تشکیل حکومت در سوریه پرداختند و در نتیجه انتخابات ناظم القدسی بحیث رئیس جمهور و معروف دوالیبی بحیث صدراعظم برگزیده شد.

معهذا هنوز چندماه از این حکومت نگذشته بود که کودتای دیگر از طرف جنرال ظهرالدین قوماندان قوای نظامی سوریه صورت گرفت و حکومت نظامی تشکیل شد و پس از چند روز ناظم القدسی مجدداً بحیث رئیس جمهور عرض وجود کرد بعداً سوریه به عضویت موسسهٔ ملل متحد پذیرفته شد .

جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عربی شهامت تاریخی را که ابراز داشت خودداری از استعمال سلاح به مقابل مردم سوریه جهت مقابله با کودتا و موافقت در امر شمول سوریه در موسسه ملل متحد بود .

آزادی کویت

کویت در ماه جون ۱۹۶۱ از طرف انگلستان آزاد شد و استعمار ۶۲ ساله انگلیس در کویت خاتمه یافت .

متعاقب آزادی کویت ، عراق ادعای الحاق کویت را بعراق پیش کرد و مدعی شد که کویت درگذشته جزء عراق بوده است و باید بعراق ضم شود .

در برابر این ادعا که بقول بعضی منابع خبررسانی احضارات نظامی هم در پهلو داشت مقامات انگلیس عکس العمل نظامی ابراز داشتند و به سوقیات نظامی بطرف کویت و خلیج فارس پرداختند گرچه تصادمی رخ نداد و عبدالکریم قاسم صدر اعظم عراق مکرر ابراز داشت

که خیال حمله برکویت‌را ندارد ،معهذا یکنوع ناآرامی در این حوزه بوجود آمد که در سایر منا طق عربی شرق میانه‌بی اثر نماند .

کود تا درلبنان وشورش درعراق

متعاقب خبر عزیمت یك‌دسته از قوای بحری انگلیس ازپایگا های ا نگلیس در ما ه جدی، منابع خبر رسانی ازیك کودتای نا کا م در لبنان وشورش درشمال عر اق اطلا ع داد ند گرچه از این دواقدام نتیجهٔ بد ست نیا مد اما بعضی مبصرین باین عقید ه بودند که مسئلهٔ سوقیات نظا می قو ا ی انـگلیس و کو دتای لبنا ن وشور ش عرا ق بی ر بـط نبوده است .

بعض مبصرین این وقایع‌را منوط به‌نقشهٔ هلال خصیب وانمو د کردند نقشهٔ هلال خصیب که یکی از نقشه های انـگلیسی درشرق میانه است ووقتی توسط نو ری السعید صدر ا عظم مقتول عراق پیش برده میشد تشکیل یك منطقهٔ جغرافیایی‌است بشکل هلال سبز که ازفضادیده میشود وآن شامل مناطق شاداب سوریه لبنان عراق وجزایر خلیج فارس‌میباشد.

این حوادث که درماه جدی بوقوع پیوست تصادمات سر حدی بین‌سوریه واسرا ئیل د ر درما های ما بعد حو ا د ثی بود که باعث یك سلسله ناآرامیهای جدید درشرق میانه گردید ویکبار دیگرانظاررامتوجه اوضاع‌شرق میانه گردانید .

مسئلهٔ پښتونستان

سوال پښتونستان‌بازهم لاینحل ماندولی مقاومت ومجاهدت مردم پښتونستان علیه‌قوای استعماری‌پاکستان حکومت‌پاکستان‌رابیشترسراسیمه‌ساخت‌در حالیکه ازیکطرف به حبس وزجر ملیون پښتونستان‌پرداختندو برای‌خفه‌ساختن آوازآزادیخواهی‌مردم‌پښتونستان کو شید ند از طرف دیگر در صدد ایجاد مانع و تکلیف برای افغانستان‌بر آمدند که‌این امرمنجر به قطع روابط سیاسی افغانستان وپاکستان گردید .

یعنی حکومت‌پاکستان‌برای‌مسدود ساختن راه ترانزیتی عنعنوی افغانستان ، قنسل‌گری افغانی را در پشاور ووکالت تجاری افغانی‌را در چمن مسدود کرد وافغانستان راوادارنمود که بقطع روابطسیاسی باپاکستان بپردازد ،

درماه سرطا ن اعلیحضرت شهنشاه ایران سفری‌به‌پاکستان نمود ودر پایان سفراعلان‌شد که در امر اختلاف افغانستان وپاکستان میانجیگری خوا هند کر د ، ا ین مساعی جمیله اعلیحضرت شهنشا، ایران که از طرف پاکستان نیز قبول شده بود ازطرف افغانستان حسن استقبال گردید واعلیحضرت‌شهنشاه‌بتاریخ ٤ اسد بدعوت‌اعلیحضرت معظم‌همایونی بافغانستان سفر کردند وبا اعلیحضرت همایونی ورجال افغانی مذاکراتی نمودند ودر پایان مذاکرا ت طی اعلامیهٔ گفته شد که‌اعلیحضرت شهنشاه ایران مساعی جمیله‌شان‌رابرای استقر ار روابط سیاسی بین افغانستان وپاکستان دوام خواهند داد .

در افریقا

الجزایر آزاد

با آخرین روز های سال ۱۳۴۰ صفحات آخر فاجعه خونین الجزایر پایان یافت که خاصه از ۸ سال باینطرف یعنی از ۱۹۵۴ به بعد آغاز شده بود.

درپایان سال ۴۱ موافقه ایویان بین نمایندگان حکومت آزاد الجزایر و نمایندگان دولت فرانسه امضاء شد و باساس آن متارکه درالجزایر رویکار گردید و برای تفویض زمام امور الجزایر بمردم آن سرزمین اقدام شد. ودرروز های اول سال ۴۱ قوهٔ اجراییه موقتی در الجزایر بریاست عبدالرحمن فارس یکی از ملیون الجزایر که در فرانسه محبوس بود تشکیل گردید.

بن بلا زعیم بزرگ الجزایری وجمیله بوپاشا ازمجاهدین بنام الجزایر که برای چندین سال درمحابس فرانسه میگذرانیدند باساس قرارداد ایویان آزادشدند ریفرندمیکه بتاریخ ۱۰ سرطان مطابق اول جولایی درالجزایرصورت گرفت ودرآن ازمردم مطالبه شده بود که طرفدار آزادی الجزایروهمکاری بافرانسه استند یانه نشان داد که اکثریت قاطع مردم الجزایر طرفدار آزادی آن سرزمین استند وبنابران آزادی الجزایر باختم ریفرندم ازطرف دولت فرانسه اعلام گردید والجزایر پس از ۱۳۲ سال اسارت فرانسه بحیث یك کشور آزاد درشمال افریقا عرض وجود کرد.

اختلافات زعمای الجزایر

اعلام برطرفی عدهٔ ازقوماندانهای نظامی الجزایر ازطرف بن یوسف بن خده که مقارن آغاز ریفرندم در الجزایر تثبیت سر نوشت الجزایر صورت گرفت سبب شد که بن بلا زعیم الجزایری ومعاون صدراعظم حکومت آزاد الجزایر، مخالفت خودرا به این تصمیم حکومت آزاد الجزایر اعلام داشت واین اعلام مخالفت، سایرمخالفت هارا بوجود آورد.

وقتی بن یوسف بن خده از تریپولی با لجزیره مرکز الجزایر رفت وازطرف هزاران نفر باحرارت استقبال شد بن بلا ازرفتن بالجزایر خود داری کرد، ولی بعد از اینکه هیئتی از نمایندگان حکومت بن یوسف بن خده درسرحدات المغرب رفته با بن بلا ملاقات وتبادل نظر کردند بن بلا اعلام کرد که بالجزایر میرود وبعداً روانهٔ اوران یکی ازمراکزمهم الجزایر شد که بصورت بیسابقه از طرف مردم استقبال گردید.

مخالفت بن بلا وبن خده تنها به برطرفی قوماندان نظامی منحصر نماند، بلکه معلوم شد که بن بلا اصلا باروش بن خده دربسا موارد مخالف است وبنابران بن بلا مدعی بود که شورای انقلاب الجزایر تشکیل شود ودربارهٔ آیندهٔ الجزایر فیصله کند وچنین وا نمود شد که بن یوسف بن خده در شورای انقلاب به اقلیت است.

طرفداری قوای نظامی ومردم الجزایر از بن بلا پله بن بلا رادر برابر بن خده سنگین گردانید طوریکه بن بلا تشکیل یك اداره سیاسی را برای پیشبرد اموردا خلی الجزایر تا تشکیل حکومت انتخابی باساس فیصله شورای انقلاب الجزایر در تریپولی به بن یوسف پیشنهاد کرد.

بن یوسف بن‌خده گرچه دراول باین‌پیشنهاد مخالفت نمود معهذا بعد بان روی موافقت نشان داد و اداره مذکور تشکیل وبن‌بلا نیز به‌الجزیره رفت که ازطرف‌بن‌یوسف بن خده ومردم شهر باحرارت استقبال گردید.

در این ادارهٔ‌سیاسی هفت‌نفر عضویت دارد که ٤ آن طرفدار بن‌بلاو۳ نفر آن طرفدار بن خده است وباین ترتیب اکثریت بدست بن‌بلاآمد. وزمام ادارهٔ‌سیاسی بوی سپرده شد و اختلافات زعمای‌الجزایری‌پایان‌یافت.

درخلال‌این‌حوادث یعنی ازموقع‌امضای قراردادایویان تاوقت آغاز ریفرندم درالجزایر فعالیت موسسه سری نظامی (او ، آ ،اس) درالجزایر شدت‌کرد، طوریکه منجر بقتل صدها الجزایری بیگناه وویرانی بساتاسیسات درالجزایرگردید،ولی باگرفتاری‌جنرال‌سالان رئیس موسسه مذکور وعدهٔ ازپیروان‌آن‌این فعالیت‌ها بطرف سقوط رفت تابالاخره آخرین‌مقاومت افراطیون دست راستی فرانسوی‌پایان‌یافت .

تخلیه بن‌زرت

مسئله‌تخلیه‌بن‌زرت‌از قوای‌فرانسه‌درتابستان‌سال ۱۳٤۰ آغازشده‌بود وپس‌ازمقاومت‌خونین دربن‌زرت‌بین‌قوای‌فرانسه و قوای‌تونس‌مسئله‌به‌تعویق‌افتاده‌بود، گرچه‌بافیصلهٔ‌موسسهٔ‌ملل‌متحد‌به‌نفع تونس، حق‌بجانب‌بودن‌تونس‌ثابت‌شد، معذلك‌موقعیکه‌مناسبات‌شرق‌وغرب‌برسر مسئلهٔ‌برلین‌درخزان سال ٤۰ تیره‌وتیره‌تر می‌گردید، مسابقات‌تسلیحاتی‌شرق‌وغرب‌قوت‌میگرفت. حبیب‌بورقیبه‌نظربه علایقی که‌باغرب دارد‌داوطلبانه‌اظهارداشت‌که‌تاوقتیکه‌غرب‌به‌بن‌زرت احتیاج‌داشته‌باشد تونس بندر مذکوررا به اختیار فرانسه میگذارد باین‌ترتیب‌ازادعای‌خودمبنی‌بر‌تخلیه فوری‌بن‌زرت از قوای فرانسه داوطلبانه منصرف‌شد.

معذلك درهمین‌ماه گذشته اعلام‌گردیدکه مذاکرات لدغم و زیر دفاع تونس بامقامات حکومتی فرانسه‌نتیجه‌داد که‌باساس آن روابط سیاسی بین‌فرانسه وتونس‌برقرار شده موافقه راجع به‌برقراری روابط سیاسی باتونس بنظر حلقه های مربوط موافقت‌فرانسه به‌تخلیهٔ بندر بن‌زرت شناخته شد . لذا یك‌قدم‌دیگر برای حل یك‌مسئله مورد اختلاف دیگر درشمال‌افریقا برداشته‌شد .

مسئلهٔ انگولاوتبعیض نژادی افریقای جنوبی

فشار پرتگال درانگولا بمنظور خفه‌ساختن صدای آزادیخواهی مردم آنسر زمین دوام دارد ومجاهدات ملیون انگولابرای‌حصول آزادی شان درداخل وخارج آن مملکت‌ادامه‌یافت حکومت افریقای جنوبی به سیاست تبعیض نژادی کمافی‌السابق‌دوام داد ومساعی مردم‌جهان برای طرد این‌سیاست بجایی نرسید .

درکانگو

درکانگو مجاهده برای پایان بخشیدن به‌جدایی کتانگا ازکانگو دوام‌داشت ، چومبی بحمایت دوستان خود باحیل مختلف،جدایی کتانگا راازکانگو حفظ‌کرد.

درخزان گذشته قوای ملل متحد باقوای کتانکا تصادم کردونزدیک بود به تجزیه کتانکاخاتمه داده شودمعهذا دراثر حیل چومبی وحمایت دوستان وی این امر عملی شد ، همرشیلد بکانکو آمد وبامقامات مربوط مذاکره کرد که آنهم نتیجهٔ نداد.

تاکنون چومبی به سیاست تجزیه کتانکا ازکانگو دوام میدهد طوریکه در همین ماه حکومت مرکزی کانگو ترتیباتی برای محاصره اقتصادی کتانکا گرفته است تاچومبی را به تغییر موقعش وادارسازد.

در اروپا

مسئلهٔ المان

مسئله المان در طول این دوره لاینحل ماند .اخطار اتحاد شوروی مبنی برامضای قرارداد صلح باالمان تا اخیر سال ۱۹٦۱ گرچه مناسبات شرق و غرب را تیره گردانید ومنجر به تزیید مسابقه تسلیحات گردید ، ولی انصراف اتحاد شوروی در آخر سال ۱۹٦۱ از تصمیمی که گرفته شده بود وضع آلمان و برلین بحال سابق باقی ماند که تاکنون دوام دارد .

اتحاد سیاسی اروپا

غیر از مسئله آلمان مهمترین مسئله که دراروپا موضوع بحث بود ودر طول این مدت در آن صرف مساعی کامل بعمل آمده است مسئله تبدیل بازار مشترك باتحادیه سیاسی اروپاست . اتحادیهٔ که از مرام های اساس بازار مشترك اروپا بوده است .

مذاکراتیکه در بن و پاریس مکرر صورت گرفت و ملاقاتهائی که بین ادناور ودوگول بعمل آمده زمینهٔ را برای تشکیل این اتحادیه سیاسی مساعد گردانید .

اما سوال مهمی که از خزان سال گذشته باینطرف ایجاد شده وپیوسته جدی تر گردیده است ، سوال شمول انگلستان در بازار مشترك اروپاست ، چه انگلستان قبلبرین درمورد شمول ببازار مشترك اروپا متردد مینمود نظر قطعی خود را برای شمول در بازار مذکور درماه اسد گذشته ابراز داشت و بنابران موضوع شمول انگلستان دربازارمشترك جدی شد . درحالیکه انگلستان از یکطرف برای شمول در بازار مشترك اروپا ابراز آمادگی داشت و بمذاکرات آغاز نموده بود از طرف دیگر مسئلهٔ کامنولت برتانیه و زیانیکه از شمول انگلستان متوجه ممالك عضو کامنولت میگردد برای انگلستان مشکلی ایجاد کرده بود که همین مشکلات سبب شد تا حکومت میك میلن در ماه سرطان کابینه خودراتغییر کامل بدهد تا بتواند با شرایط نو توافق کند .

اختلاف فرانسه و انگلستان :

اختلاف فرانسه با امریکا و انگلستان در اکثر مسایل سیاسی جهان یك مشکل بزرگ غرب تلقی میشود چه فرانسه که باساس نظریات استقلالی دوگول میخواهدراه مستقلی را طی کند مانعی برای پیشبرد اکثرنظریات غرب گردیده ودر سایه همین اختلافات اختلافی بین فرانسه و انگلستان در اروپا نیز بوجود آمده است .

زیرا فرانسه آرزو دارد تا تشکیل اتحادیه سیاسی اروپا قیادت ومرکزیت اروپا را در فرانسه منتقل گرداند ، در حالیکه اگرانگلستان وارد بازار مشترك اروپا میشود ممکن است موقع فرانسه‌را انگلستان اخلال کند، بنابران‌برای انگلستان مخالفت فرانسه مشکلی است که دراکثر موارد مانع ورود آن مملکت در بازار مشترك اروپا میگردد .

کنگره بیست و دومین‌حزب کمونست اتحاد شوروی

در این کنگره که‌در ماه میزان افتتاح گردید یکبار دیگر برسیاست دوره‌ستالین حمله شد و باساس فیصلهٔ حزب اسمای یك عده شهرها و مراکز تبدیل‌گردید.

در امریکا

مبارزهٔ چپ وراست د ر امریکای لاتین

آنچه در حوادث نیم کره غربی یعنی قاره امریکا قابل توجه‌بود مجادلاتی بود که در طول این مدت در امریکای مرکزی وجنوبی احساس میشد ،

این مبارزه که پیشقدم وپیش روآن فیدل کاسترو است درهرکجا منجر به حوادثی‌گردید و باعث انتقال قدرت بدست های مختلف شد از قبیل ازبین رفتن کادروس رئیس جمهور برازیل، کودتای پیرو و امثال ان ، اما مهمترین این جریانات مساعی‌امریکاست درشورای موسسه کشور های امریکایی در پونتادل ایستی برای اخراج کیوبا از آن‌موسسه که‌باوجود کوشش های امریکا به نتیجهٔ نرسید ، زیرادرجلسه مذکورکشورهای بزرگ امریکای لاتین ازقبیل ارجنتاین، برازیل، چلی، اکوادور، بولویاومکسیکو ازرای دادن برموضوع استنکاف ورزیدند .

در موسسه ملل متحد

همرشیلد سرمنشی موسسه ملل متحد که برای مذاکره برمسئله پایان بخشیدن‌به‌تجزیه کتانگا عازم کانگو شده بود در۱۸ماه سپتمبر ۱۹۶۱ مطابق ۲۷ سنبله ۱۳۴۰موقع بازگشت ازکانگو دراثر سقوط طیاره کشته شد ،

مرگ‌همرشیلد درراه‌اجرای وظیفه‌در حالیکه‌ازیکطرف باتأثرعمومی تلقی‌گردیدمخصوصاً که‌امکان قتل همرشیلد توسط مغا لفین مسلهٔ کتانگا احساس‌گردید، ازطرف دیگرفقدان سرمنشی موسسه ملل‌متحد زمینه را برای تقویه اختلافی‌که بین‌شرق‌وغرب ازیکسال باینطرف برسرمقام دارالانشاء موسسه ملل متحد ایجاد شده بود مساعد گردانید .

یعنی‌بلاك شرق میخواست مقام دارالانشاء‌را سه‌سرمنشی پیش ببردکه یکی مربوط به‌بلاك شرق ،دیگری‌ازبلاك غرب وسومی نماینده بیطرف ها باشد .

بالاخره دراثر مشاجرات زیادهردوطرف‌باین‌نتیجه رسیدند که اوتانت نماینده برما بحیث کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد کارکند ودارای مشاورینی باشد که درآن‌باره بین شرق وغرب موافقت حاصل شد واوتانت درماه عقرب‌کفیل سرمنشی موسسه ملل متحد گردید .

قرضه موسسه ملل متحد

یکی از خدمات اوتانت بمنظور ادامه فعالیت های موسسه ملل متحد در کانگو وسائر نقاط جهان نشر اسناد قرضه دوصد ملیون دالر ازممالك جهانست که یك تعداد اسناد مذکور ازطرف یکعده ازدول جهان خریداری شده است .

موضوعات شانزدهمین دوره مجمع عمومی موسسه ملل متحد

درجلسات شانزدهمین دوره مجمع عمومی موسسه ملل متحد موضوعات ذیل ارائه گردید

موضوع استعمار ، مسئله کیوبا ، موضوع نمایندگی مردم چین در ملل متحد ، موضوع الجزایر ، مسئله خلع سلاح ، مسئله عمان ، مسئله پناه گزینان فلسطین ، موضوع تبعیض نژادی درافریقای جنوبی ، مسئله تیرول جنوبی ، دوره دهساله انکشاف اقتصادی، تأسیس بانك غذا ، موضوع انگولا ، مسئله روآندا اورندی ، تقسیمات عادلانه ، جغرافیایی وتوزیع مناصب ووظایف دارالانشائی ملل متحد وشعبات مربوط آن، موضوع توزیع اسناد قرضه ملل متحد که مجمع در باره هر موضوع توصیه های نموده است .

همکاری درامور کیهانی

سفر جان گلین کیهان نورد امریکائی بتاریخ ۳ حوت (۲۱ فروری) به کیهان وبازگشت موفقانهٔ وی بزمین زمینه را برای همکاری علمی بین شرق وغرب مساعد گردانید، خروسچف صدر اعظم اتحادشوروی پس ازتبریك این موفقیت امریکا به کنیدی پیشنهاد کرد که در امور کیهانی وتسخیر کیهان اتحاد شوروی وامریکا همکاری کنند که این پیشنهاد خروسچف ازطرف کنیدی حسن استقبال گردید .

کنفرانس ها

کنفرانس بلگراد

یکی از مهمترین کنفرانس های بین المللی که در ماه سنبله ۱۳٤۰ دربلگراد دایر گردید کنفرانس سران کشورهای بیطرف است.

دراین کنفرانس سران ۲۵ مملکت بیطرف جهان شرکت ورزیدند وروی مسایل بین المللی وروابط شرق وغرب مباحثه کردند .

در کنفرانس افغانستان حکومت الجزایر را برسمیت شناخت وازین رویه دولت افغانستان عدهٔ از ممالك جهان پیروی کردند .

کنفرانس که در یك وقت بحرانی روابط شرق و غرب دایر گردید . طی مکتوبی از طرف سران کشورهای بی طرف عنوان رئیس جمهور کنیدی وصدراعظم خروسچف ازدو زعیم مذکور خواهش کرد که برای رفع خطرات جنگ جهان اقدام جدی نمایند .

کنفرانس ۱۷ عضوی خلع سلاح

درماه فروری خروسچف صدراعظم اتحاد شوروی ازدول بزرگ غرب دعوت کرد که کنفرانسی از سران دول در ژنیو تشکیل وروی مسئله خلع سلاح غور و فیصله بنماید .

این دعوت درمراکز دول غرب با تأمل ودقت تلقی شد ، بالاخره کنیدی تصریح کرد که باید کنفرانس بسویه وزرای خارجه بعمل آید این پیشنهاد را مسکو استقبال نمود و پیشنهادی مبنی بر تشکیل کنفرانس ۱۸ عضوی خلع سلاح که در ان وزرای خارجه کشور بزرگ غرب ۵ کشور بزرگ شرق و ۸ کشور بیطرف شامل باشد تقدیم نمود که ازطرف امریکا وانگلستان پذیرفته شد ولی فرانسه ازشمول در کنفرانس خودداری کرد، نمایندگان ۱۷ مملکت بتاریخ ۱۵ مارچ در ژینو گرد آمدند وروی مسئله خلع سلاح مذاکره کردند .

این مذاکرات تا جائی پیشرفت ولی پس ازمدتی برکود مواجهه شد واکنون کنفرانس سقرط نکرده است ولو ازآن نتیجه مثبت ومؤثر بدست نیامده است .

کنفرانس اکراو کنفرانس مسکو

درحالیکه کنفرانس ژینو بارکو دروبرو بود نمایندگان بیش از صد مملکت جهان در اکرا گردآمدند وراجع بخلع سلاح وجهان بدون بمب مذاکره کردند وهمه طرفداری خودرا ازخلع سلاح ابراز داشتند، متعاقباً کنفرانس در مسکو دایر شد که درآن نیز یك عده کشور های جهان اشتراك وبرای دریافت راههای رسیدن به خلع سلاح وقطع آزمایش های ذروی شور و مذاکره کردند .

گرچه ازین کنفرانس نتیجه واضحی عاید نشد، معذلك دوام مساعی برای خلع سلاح قدم های شناخته شد که در راه رسیدن بهدف عالی خلع سلاح پنداشته میشود .

موفقیت تازه اتحاد شوروی

بتاریخ ۱۱ اگست اتحاد شوروی موفق شد سفینهٔ فضایی وستوك سوم را که درآن میجر اندریان نیکولایف بود، بفضای خارجی پرتاب کند ومتعاقباً بتاریخ ۱۲ اگست درحالیکه وستوك سوم در فضا بگردش خود ادامه میداد وستوك چارم را به کیهان پرتاب کرد .

فضانورد وستوك چارم بناغلی پاویل پو پو ویچ بود، این دو نفر فضانورد، اولی پس از تقریباً ٤ روز ودومی پس از تقریباً سه روز بتاریخ ۱۵ اگست یعنی اولی ساعت ۵۵ ر ۹ ودومی بساعت ده و یك دقیقه وقت مسکو در (کار کاندا) یکی ازشهرهای قزاقستان بزمین فرود آمدند .

این دوفضانورد درموقع گردش بدور دور زمین باهم رابطه مخابراتی قایم کردند وباهمدیگر صحبت نمودند .

سفراین دوفضانورد اتحاد شوروی دریك وقت بفضا یك صفحه تازهٔ دیگریست، که بروی بشر بروی تسخیر کیهان بازگردید واکثرعقده های علمی راحل نمود این مسافرت مشترك یکبار دیگر تفوق علمی اتحاد شوروی را در عالم کیهان نوردی درجهان اثبات کرد .

(انجام)

(بقیه از صفحه ٥٦)

چون پروگرام های موسسات علمی حاوی تدریس مضامین مربوط بطور نظری‌میباشد برای‌آنکه به جنبهٔ عملی واختصاصی وظایف عدلی نیزتوجه‌کافی بعمل‌آمده باشد وزارت عدلیه پروگرام پوهنځی شرعیات راکه فارغ التحصیلان آن در دوایر و محاکم عدلی استخدام میشوندمورد مطالعه عمیق قرارداد ـ درنتیجه‌بر‌اساس‌نیازمندی‌های خودیکپروگرام دوسالهٔ تدریس را ترتیب نموده وبوزارت معارف تقدیم کرد ـ این پروگرام بعد ازاینکه ازطرف‌کمیته عالی پوهنتون مورد غورقرارگرفت، تایید شد وبه‌تصویب‌شوری‌عالی پوهنتون نیز رسید .

براساس پروگرام مذکورفارغ‌التحصیلان پوهنځی‌شرعیات بعد از اخذلیسانس یك‌سال‌مضامین مختلف عدلی را فراگرفته وبعد ،شش‌ماه درمحاکم بطور ستاژکار ومطالعه میکنند .سپس درظرف‌شش ماه دیگر یك‌رسالهٔ علمی بشکل مونوگراف را جع به یکی ازموضوعات عدلی تحریرودرا ثر آن به اخذ شهادت‌نامه مافوق لیسانس نایل میگردند .وبعد دروزارت‌عدلیه مقرر میشوند .

س: امتیازاتیکه قضات وکارکنان محاکم نسبت‌به‌مامورین داراز چه‌قبیل است؟

ج: بطور عام قضات وسایر کارکنان‌محاکم مانند کافهٔ مامورین دولت تابع احکام اصولنامه استخدام ترفیع وتقاعد مامورین ملکی افغانستان میباشند.

یگانه امتیازیکه دراین زمینه وجود دارد عبارتست‌ازاینکه: تقرر قضات محاکم صرف نظر از درجه رتبهٔ آن ها ازطرف مقامات صالحه صورت میگیرد .درمورد اشغال‌کرسی‌های بالاتر از رتبهٔ شان نیز به‌قضات محاکم امتیاز داده شده که تاصاحب رتبه بالاتر را مانند متخصصین کفالت‌کنند

س: وزارت عدلیه از سنبلهٔ ۱۳٤۰ تاحال کدام تعلیمات‌نامه‌ویااصولنامهٔدیگری‌درامور عدلی مطابق شرع‌محمدی(ص) پیشنهاد کرده است یانه؟

ج:در ظرف سال گذشته چندپروژه‌اصولنامه تهیه وبمقامات صالحه تقدیم گردیده ولی تاکنون تمام‌مراحل قانونی خود راطه پیموده‌است .

س: لطفا توضیح کنیدکه فعلا درتمام مملکت چندمحکمه ابتدایی ،چند محکمهٔمرافعه وتمیز وجود دارد ، بچه تعدادقاضی‌و مفتی دراین محاکم شامل کاراند ؟ و تعداد مجموعی قضات‌ومفتیها در تمام افغانستان‌چقدر است ؟.

ج:در تشکیل‌محاکم،اساس‌تشکیلات اداری مملکت درنظر گرفته شده‌است .برای‌هرواحد اداری ازدرجه‌حکومت‌محلی تاحکومت کلان تشکیل‌یك‌محکمهٔابتداییه منظورشده،درمراکز حکومات اعلی وولایات یك‌یك محکمهٔ مرافعه ودر مرکزمملکت یك‌محکمهٔ‌تمیز وجود دارد محاکم ابتداییه به‌قضایای حقوقی وجزایی‌درمرحله اول و همچنان به امور وثائق عمو ما رسیدگی میکنند .

محاکم مرافعه به این موضوعات درمرحله استینافی ومحکمهٔ تمیز درمرحله تمیز،رسیدگی مینماید .

در پهلوی این اساس ملاحظات دیگری هم ازقبیل تنظیم بهتر وظایف قضایی وجلو گیری از تاخیر در اجرای امور بسبب تراکم کار دریك محکمه نیز مدنظر گرفته شده است . در نتیجهٔ همین ملاحظات دومحکمه ایکه در جواب سوال دوم وهشتم ازآن بتفصیل صحبت شده بنام محکمه وثایق کابل ومحکمه جزای کابل تشکیل گردیده اند .

تعداد مجموعی محاکم عدلی افغانستان عبارتست از (۱۸۸) محکمه بتفصیل ذیل:

۱ـ محاکم ابتدائیه (۱۶۲)
۲ ـ » مرافعه (۱۸)
۳ـ محکمهٔ تمیز (یك)
٤ ـ محکمه وثایق کابل (یك)
۵ـ محکمهٔ جزائی کابل (یك)

درین محاکم به تعداد ذیل قضات ومفتیان اجرای وظیفه مینمایند.

۱ـ رئیس تمیز ۱ نفر
۲ـ اعضای تمیز ۹ »
۳ـ قضات ۱۸۷ »
٤ـ مفتیان ۲۲۵ »
جمله ٤۲۲ »

س : در قسمت محاکم وثائق وبهبود وضع آن چه تسهیلات واقدامات بعمل آمده است ودر تمام کشور چند محکمه وثایق وجود دارد؟

ج : اساساً امور وثایق ازطرف عین همان محکمهٔ عدلیه اجراء میشود که صلاحیت حل وفصل دعاوی رادارد ، در مراکز ولایات وحکومات اعلی که محاکم مرافعه وجوددارد امور وثایق به محاکم مذکور سپرده شده است.

وزارت عدلیه در ۱۳۳۶ بعد از آنکه امور وثایق شهر کابل را بهچنان پیمانه زیاد دید، که اجرای آن از طرف محکمهٔ مرافعه ولایت کابل باعث تاخیر ورسیدگی به سائر وظایف آن محکمه میشد ، یك محکمه وثایق رادرپایتخت تشکیل نمود در ین محکمه تمام وثایقیکه منجر بدعوی نباشد اجراء میگردد .و تشکیل آن دراجرای امورمحاکم کابل و تنظیم آن موثر ومفید ثابت گردیده است .

س ، آیادر تشکیلات وزارت عدلیه ومحاکم عدلی مملکت تغییراتی وارد شده است یانه واگر وارد شده ازچه قرار است؟

ج: در تشکیلات دوایر محاکم عدلیه عموما مقدار کار وضرورت ادارات درمحاکم در نظر گرفته شده ولهذا دربعضی محاکم که کثرت وتراکم وظایف دیده شده برای آن مفتیان یا محرران زیاد تر در تشکیل گنجانیده شده است.

درین سال مهمترین تحول عمده که در تشکلات وزارت عدلیه رخ داده عبارت است از ارتباط محاکم مامورین ملکی باین وزارت که بعد از تعدیل مادهٔ اول اصولنامه تشکیل محاکم واصول محاکمهٔ مامورین ملکی صورت گرفته است. محاکم مامورین ملکی عبارتند از یک محکمهٔ تمیز، یک محکمه مرافعه ویک محکمه ابتدائیه درمرکز، درولایات مجالس مشوره حیثیت محاکم ابتداییه یامرافعه مامورین ملکی رادارد.

س: از جملهٔ دعاوی که درمحاکم عدلی راجع میشود روی هم رفته کدام موضوعات بیشتر دیده میشود؟؟

ج: جواب این سوال جزاینکه مدت معینی مانند یک سال رادرنظر بگیریم بدیگرشکلی ترتیب نمی تواند شد. بناء برین اگرسالهای ۳۹ـ۱۳۴۰ رابطور نمونه مثال بیاوریم میبینیم که از روی احصائیهٔ وزارت عدلیه، درخلال این سال فقرات ـ جزائی که درمحاکم فیصله گردیده نسبت به فقرات حقوقی بیشتر است.

س: پیمانهٔ دعاوی درمحاکم عدلی درطول یک سال گذشته نسبت بسال قبل بیشتر بوده یا نه؟

ج: تعداد فیصله ها درسال گذشته دربرخی ازانواع قضایا نسبت به سال پیشتر زیاد تر ودربرخی دیگر ازانواع قضایا کمتر بوده است.

س: در بارهٔ تمرکز موسسات قضایی مملکت چه نظریه دارید وفعلاً ازطرف وزارت درین مورد چه اقدام شده است؟

ج: موسسات عدلی مملکت اکنون هم متمرکز است. وزارت عدلیه همواره سعی میورزد هم آهنگی ونظم ونسق رادر امور محاکم حفظ بدارد تصمیم اخیر دولت را جع به مربوط ساختن محاکم مامورین ملکی به وزارت عدلیه نیز متکی برهمین اساس است، و امید میرود درآینده تنظیم بیشتری دراین قسمت پدید آید.

س: اگر جلالتمابی راجع بامور عدلی کشور نظریات و گفتنی های داشته باشند با ابراز آن ممنون فرمایند.

ج: دولت افغانستان که درراه انکشاف حیاتی خود قدم های متین برداشته ومیبردارد به تنظیم مزید دستگاه عدالت خود نیز توجه زیاد دارد تاهمه موسسات آن باشرایط زندگی اجتماعی آن هم آهنگ باشد. وزارت عدلیه امید واثق دارد در پرتو ارشادات و نظریات اولیای دولت نظم وپیشرفت مزیدی را درامور عدلی تامین نماید.

(بقیه‌صفحه۵۸)

س : درپایان سال تعلیمی (۱۳۴۰) چه‌تعداداز محصلان شوو نځی عا لی پولیس فارغ وبجامعه تقدیم شده اند؟؟

وآیابچه تعداد مامورین‌ویافارغ التحصیلان درشقوق حکام‌وامنیه‌بخارج‌اعزام‌شده‌اند ؟؟

ج : درپایان سال‌تعلیمی(۱۳۴۰)(۳۸) نفرکمیسارو(۳۷)ساتنوال‌ازشووونځی‌عالی‌پولیس فارغ ودردستگاه امنی داخل فعالیت گردیده اند .

وزارت داخله دراعزام‌اشخاص‌غرض‌تحصیلات عالی ویابطور سکالرشیپ هم‌تاجاییکه‌ممکن است اقدامات نموده ومینماید .

س : ایا جنایات درکشورنسبت بسالهای گـذشته تقلیل یافته یانه ؟؟اگر یافته ازچه قراراست ؟؟

ج : اصلاحات تقسیمات‌ملکیه ـ تقرر حکام‌تعلیم یافته ، سپردن امور مربوط به‌پو لیسان فنی‌ومسلکی ،رویکارشدن تشکیلات اساسی پولیس دربعضی مراکز ولایات ـبو جود آمدن دستگاه هاولابراتوار های‌فنی‌که دربرابر سوالهای پیشتر شما بصورت مفصل معلومات‌داده شد، استطبعاً ازوقوع‌جنایات جلوگیری مینماید .ـچنانچه‌روی‌یك‌احصا ییه‌ایکه بدست‌آمده درین سال تعدادوقایع نسبت بسال گذشته بیش‌ازبیست‌فیصد تقلیل یافته است .

وزارت داخله‌امیدقوی داردتا گرافهای‌سالهای‌مابعد تعدادجنایات رادر سرتاسر مملکت پایان‌تر نشان داده رود .

س : برای‌تثبیت احصاییه‌نفوس مملکت‌چه اقد امات شده وفعلاچه‌اقداماتی جاریست ؟؟

ج: امور نفوس‌شماری‌ازنظرتسجیل نفوس‌الی‌سال(۱۳۴۰-) درولایات وحکومات اعلی‌ذیل شروع شده است .

ولایت‌کابل ـ ولایت‌قطغن ـ ولایت‌مزارشریف ـ ولایت‌هرات ـحکومت اعلی‌فراه‌ـگرشك میمنه‌ـشبرغان، بدخشان، تالقان ـپروان ـبامیان وغورات تکمیل گردیده و تنهابعضی حصص حکومات اعلی‌ارزگان وغزنی باقی‌مانده است .

درولایت قندهار ازسال(۱۳۴۰) بداینطرف‌تسجیل نفوس بسرعت انتظام‌پیش‌میرود که عنقریب ختم‌خواهد شد .

۲ـ دربارهٔ‌احصاییهٔ نفوس‌مملکت وزارت داخله‌تصمیم گرفته که نفوس شماری عمو می راتحت جداول مرتبه دریك‌مدت معین وطی‌سه‌مرحله اجرانماید .که‌روی‌این منظور جداول مطلوبه بمراجعش تفویض ومرحله اولیه نفوس‌شماری مملکت تحت جریان قرار دارد .

س : وزارت داخله‌درمورد ناقلان چه‌تسهیلاتیرا فرءاهم‌کرده است ؟؟.

ج: وزارت داخله همه‌ساله‌یك‌تعداد خانواری های‌بی بضاعت وبی‌زمینی‌ویك‌عده کوچیها وهمچنان‌مهاجرینی‌راکه‌ازخارج‌باین‌مملکت‌هجرت‌مینمایندمطابق‌هد ایت‌تعلیما تنامه ها ی مرتبه دردولا یات کشور مسکون‌ساخته وبه‌آنهازمین اعطاء مینمایدوبرعلاوه زمین‌یك‌مقدار پول صورت مجانی و تقاوی که با قساط طویل‌المدت آنرامیپردازند بدسترس شان‌میگذارد .

که البته تطبیق این پروگرام از یک طرف در آبادی و سرسبزی مملکت تاثیر بارزی داشته وازجانب دیگر مردمان پریشان و آواره ومهاجررا مسکون ومامون میسازد .

س: در سیستم تشکیلات اداری وزارت داخله با آغاز سال (۱۳۴۱) چه تنقیصات ویااز دیادی بعمل آمده است؟؟

ج: تعدیلات وارده قرار آتیست .

الف:- تعدیل مدیریت اوراق بمدیریت آرشیف.

آرشیف که اکنون در اکثریه وزارت خانها جانشین اوراق گردیده بعد از یک سلسله مطالعات وتتبعات که روی اجراآت آرشیف های سائر وزارت خانها بعمل آمد صورت تشکیل یک آرشیف تقریباً جامع در وزارت داخله ترتیب وبعد از منظوری مقامات صالحه بتاریخ اول برج میزان شروع بکار نمود .

برای اکمال اعضای مدیریت آرشیف تایک اندازه از کارگران سابقه عموم شعبات تنقیصاتی بعمل آمدوضمناً چندنفر تایپست اجیرویکعده مامورین دراصل تشکیل افزود گردید. فعلا مدیریت آرشیف اینوزارت دارای شعبات ارتباط، تحریرات مرکزی ،اجرائیه، حفظیه بوده وتعداداعضای آن بصورت مجموعی به (۳۸) نفر میرسد نتیجه که تا کنون از این تشکیل گرفته شده قناعت بخش است

ب :درجریان سال(۱۳۴۰) یک شعبه ازمدیریت قلم مخصوص وزارت داخله لغو وعوض آن یک مدیریت اخذاطلاعات تشکیل گردید .

ج : ماموریت ادارت محلی مانند بلدیه هاراداروزارت داخله اجرا مینماید .

قبلا مستقیماً بمقام وزارت ارتباط داشت ولی بمنظور اینکه امور مربوط بصورت بهتر اجرا بتواند شد . ماموریت ادارات محلی درچوکات مدیریت عمومی اداری وزارت شامل گردید .

س :چه تعداد حکام ما را طبقه تحصیل کرده ازقبیل لیسانسها و فارغ التحصیلان مکاتب حکام وغیره تشکیل میدهد ؟؟

ج : فعلا درحدود پنجاه فیصد حکام مالیسانسه هاوفارغ التحصیلان مکتب حکام میباشند علاوتاً درشعبات اداری مرکز واطراف هم یکعده ازلیسانسه ها، بکلوریا پاسها اجرای وظیفه مینمایند . (ختم)

(بقیه‌ازصفحه ٦۰)

الف : درشعبات تیلفون وتیلگراف مرکز وولایات به‌تعداد ذیل پرسنل موجود است .

۱ ر ماموړ	٤٦ نفر
۲ ر پرسنل فنی	۲٦۹ «
۳ ر مستخدم	۱۳۲۹ «

ب ر مجموع تعداد مامورین ومستخدمین مرکز وولایات درشق پست قر ار ذیل‌است:

۱ ــ مامور	٦۰۰ نفر
۲ ــ مستخدم	۲۰۰۰ «

: راجع به‌تعلیم وتربیه پر سنل فنی واداری چه اقداما ت شده ودر ظر ف پلان اول بچه تعداد متعلم عازم خارج گردیده است.

ج: درخار ج فعلا به تعداد (یاز ده)نفر متعلم در شق تیلفو ن و تیلگراف و به تعداد (دو نفر) درشق پستی مصروف فراگرفتن تعلیمات عالی میباشند.

در داخل دررشته تیلفون و تیلگر ف در طول پنجسال وزا رت مخابرات یك تعداد نفر لین انسپکتر را تحت پرو گرام یك ساله برای وارسی امور مربوطه لینها ی تیلفو ن تربیه‌نموده است .

علاو تاًدرطول‌مدت‌مذکور(٤۰)نفر تیلگرافی‌در مکتب مخابرات تحت پروگرام دو ساله تربیه‌شده است .

وزارت مخابرات در سال گذشته یك نفر از مامور ین خود رابرا ی یك دور ه شش ماه بغرض ستاژد رامور پستی بفرانسه اعزام نموده که شخص مذکور باموفقیت‌تام بر گشت .

در داخل برای تر بیه مامورین‌بسویه وظایف اجرا ییوی یك مکتب پستی وجو د دارد دوره این مکتب سه سال میبا شد ودران بیست نفر متعلمین فارغ‌التحصیل صنف (٦) شامل گردیده وبعد ازتحصیل سه سا ل به مسایل فنی واداری پست اشنایی حاصل میکنند علاو تاً درماه حمل سال (٤۱) برای بلند بردن سویه فنی واداری مامورین شامل کار شعبات‌پستی یك کورس یك ساله برای بیست نفر در مر کز وزار ت مخا برات د ا یر گر دید که فعلا جاری وتا اخیر سال ادامه خوا هد داشت.

س: اتحادیه بین‌المللی تیلی کمو نیکا سیون واتحادیه پستی جهانی که هردو ازجمله موسسات اختصاصی ملل متحد اند باوزا رت مخابرات چه‌نوع معاونت های نموده اند؟

ج : در قسمت اتحاد یهٔ پستی جهانی باید گفته شودکه درگذشته باوزارت مخا برات کدام امداد ی نکرده زیرا اصلاً وظیفهٔ اتحادیهٔ مذکور بصور ت عموم تد و ین و تر تیب مقررات پستی بین‌المللی و ابلاغ نمودن معلومات وهدایات راجع به‌مسایل‌پستی بین‌المللی میبا شد ،

اما اتحادیهٔ بین‌المللی تیلی کمونیکا سیون ازنگاه تهیه پرسنل فنی‌باوزارت مخابرات همکاری نمو ده، چنانچه‌باساس همین معاونت است که‌در وزارت مخا برا ت یکنفر مشا ور

تیلفو ن وچینل سیستم، یکنفر تکنیشین برای دستگاه‌های بی‌سیم و یکنفر تکنیشین د یگر درشق چینل سیستم فعلاً ایفای وظیفه مینمایند.

س : درقسمت تعمیرات مخابراتی وپستی درطول پلا ن پنج سا لهٔ او ل چه اقدا ما تی بعمل آمد است؟

ج : درقسمت تعمیرات برای پسته‌خانه ها وتیلفون‌خانه‌ها هم طبق پلان پیش بینی شد ه واعتباراتی که‌از حکومت دریافت‌کرده بود وزارت مخابرات اقداماتی راروی دست گرفت بصو رت عمومی میتوان گفت که‌وزارت مخابرات بیش‌از(۴۰) ساختمان خرد وبزرگ را درمرکز وولایات تعمیر ومورد استفاده قرارداد ازجملهٔ این‌ساختمانها تعمیر (۱۵) موضع‌از قبیل پسته خانهٔ مرکزی، تیلفونخانهٔ اتومات کابل، عمارت چینل سیستم غز نه، وقند هار، مزارشریف، پلخمری، تعمیر تیلگرافخانه‌های ننگرهار- پلخمری قندوز -بهارک- بد خشا ن- گردیز- فراه-مخابرات قندهار- برودکاست واستدیوی کابل-قابل تذکر بوده ودر هریك ازین عمارات ازیك‌ملیون الی پانزده ملیون افغانی مصرف شده‌است.

س : ازتوضیحات شما راجع به‌نکاتیکه بین‌سرویس پست وتیلی کمو نیکا -یون مشترك بودلطفاً راجع بهریك از-سرویس های مذکور جداگانه معلومات بدهید. ابتداء میخو ا هیم بدانیم که‌فعلاً توسط‌تیلفون ورادیو تیلفون میتوانیم باکدام شهرها درداخل ویاکدام ممالك درخارج تماس بگیر یم :

ج : د ر داخل مملکت فعلاً توسط تیلفون بصورت شبکه میتوان راساً ازکابل باقطغن مزار شریف ،شبرغان، غزنه، قند هار، فراه ،هرا ت ،بد خشان ، پکتیا، ننگر هار و میمنه مخا بره نمود .

این نوع مخابره قسماً توسط لین چینل سیستم ویالین فزیکی وقسماً توسط دستگاه ها ی رادیو تیلفون اجراء میشود. باسایر نقاط مملکت مخابره بصورت غیرمستقیم صورت‌میگیرد

درخارج کشور ارتباط رادیو تیلفونی مستقیم ازکابل بپار یس ،لندن ،مسکو، د هلی، وکراچی یومیه تحت پروگرام معین برقرار بوده واز طریق پاریس ولندن مخابره را دیو تیلفونی کابل باسایر ممالك اروپایی ،آسیایی وامریکایی اجراء میشود .

س : ازدستگاه تیلی فوتو تاحال چه‌کار گرفته شده است ؟

ج : ازدستگاه تیلی‌فوتو تاکنون درقسمت اخذ وارسال فوتو عندالضرورت بین کا بل مسکو، لندن و پاریس استفاده شده است. برای سرویس تیلی فوتو فعلاً پرو گرا م معینی دردست نیست. اما این سرویس برای اجرا ی مخا بره همیشه آما ده است و چو ن مخا بره تیلگرافی وتیلفونی درطول روز راساً باستیشن های مهم خارجی بر قرار است لذا بو سیلهٔ این‌تماس میتوان دستگاه تیلی فوتورا درهر وقتیکه ضرورت احساس شود بزود ترین فرصت بکا ر اندا خت .

س : میخواهیم‌بدانیم مخابره تیلگرافی درداخل‌وخارج باکدام نقاط صورت گرفته‌میتواند .

ج : مخابرهٔ تیلگرافی‌درداخل کشور بین کابل، پروان، بامیان، پلخمری، قندوز، خان آباد

مزار شریف، شبرغان، اندخوی، میمنه، هرات، فراه، غزنی، گردیز، خوست، بدخشان و جلال آباد جریان دارد اما در خارج ارتباط تیلگرافی باایران، روما (ایتالیه) لندن، مسکو، تا شکند پشاور، کراچی، بمبئی واز طریق روماو لندن باسایرممالك اروپایی، امریکایی و آسیا یی بر قرا ر است.

س: ازتوضیحاتیکه راجع بهسرویس تیلفون و تیلگراف داد ید تشکر نمو ده اینك سوالات خود رادر اطراف امور پستی تقدیم میداریم.

ابتداء میخواهیم اطلاع یابیم کهازماه سنبله گذشته تا حال چند نشریه پستی وبرای تجلیل کدام ایام وموضوع شایع شده است. انواع ورنگهای آنها چه تعداد وچه گونه است؟

ج: درظرف یكسال گذشته علاوه براینکه رنگ بعضی ازسریهای رایجه تغیر کرده وزارت مخابرات بهمناسبت چهل وسومین جشن استرداد استقلال وطن، روزپشتونستان، مجادلهٔ علیهملاریا، سالگرهٔ تاسیس شورای ملی، سالگرهٔ تولدی اعلیحضرت همایونی، یاد و بود رجال نامور افغانی (احمدشاه بابا) روزمعلم، سومین نمایش بین‌المللی کابل، هفتهٔسره میاشت، روزملل متحد، پانزدهمین سالگرهٔ تاسیس یونسکو، روز دهقان، خارندوی پسران، روز هوا شناسی جهانی، نهضت نسوان، حمایهٔ اطفال، وچهارمین‌المپیك آسیایی تکتها ی متنوع رابه سایزها وطرحهای رنگین ومختلف نشرکرده است.

باید افزود که درطول سال گذشته از هفده نشریه فوق بهتعداد بیشتر ازصدرنگ‌ونوع تکت وسی نوع کاغذ یاد گاری طبع شده‌است این‌تحول بزرگ دررشته های پستی اهمیت تکتهای پستی افغانی راچندین بالا ساخته وشهرت خوبی ازین درك نصیب تکتهای پستی‌ما گردیده است.

س: تبادله وتوزیع پست ومراسلات درمرکز وولایات‌توسط کدام‌وسایل‌اجراءمیشود؟

ج: تبادله پستی بین دفاتر پستی مختلف دریعه طیارات، موترها، موظفین سوار و پیاده اجرا میشود. اما توزیع مراسلات درمرکز دریعه‌پسته رسانهای بایسکل سوار وپیاده صورت میگیرد.

س: تبادله پسته با خارج چگونه صورت میگیرد؟ ایاراجع بارسال پسته توسط وسایل فضایی بیشتر غور شده است. لطفا توضیح کنید که پسته در کدام نقاط افغانستان ذریعه طیاره ودر کدام مناطق توسط موتر ویادیگر وسایل ارسال میشود؟

ج: تبادله پستی بین افغانستان وممالك خارج باساس مقررات کنوانسیون پستی صورت میگیرد.

همچنان تبادله پارسلات مطابق موافقت نامه پارسلات اجراء میشود. تبادله پستی بابعضی ممالك بصورت مستقیم وسر بسته وباسایر ممالك بطور غیر مستقیم و سرباز یعنی ازطریق دفاتر عبوری اجرا میشود در قسمت تبادله مستقیم باممالك خارج تا حد امکان غور شده چنانچه تبادله پستی مستقیم با جاپان وترکیه دراین اواخر قایم شده است.

تبادله پستی فضایی در داخل نیز عملی میشود واین تبادله بین کابل، مزارشریف،

کابل، قندوز، کابل، هرات، کابل، میمنه، وکابل، قندهار صورت میگیر د .
درآینده البته زمانیکه لینهای فضایی جدید بکار افتا د از آنها استفا ده خواهد شد علاوتاً در ولایات متذ کره وسایر منا طق دیگر کشور پسته ذریعهٔ موتر ویا موظفین سوار وپیاده ارسال میشود .
س :راجع باصلاح وبهبود پست نظر یا ت شما چیست ؟
ج : علاوه برعملی شدن پروگرا میکه در پلان پنج سا له دوم پیش بینی شده اصلاح وبهبود پست مستوجب بکار انداختن وسایل سریع حمل ونقل، تربیه پرسنل فنی ، داشتن تعمیرات اساسی پستی وو جود خطوط موا صلاتی منظم میبا شد .
س : طوریکه بهپروگرام پلان پنجساله دوم اشاره فرمودند .آیا میتوانیم‌به تفصیل‌بدانیم این پرو گرام چه میبا شد ؟ .
ج :پرو گرام وزارت مخا برات درساحه پست وتیلی کمو نیکاسیون حسب ذیل است:
الف ـ راجع بانکشاف آینده مخابرات تیلفو نی، تیلگر افی وپستی مرکز وولا یات پروگرامهائی که مد نظر است تکمیل سه پروژه انتقالی پلان پنجساله‌اول که تکمیل آنها درسال اول ودوم پلان پنجساله‌دوم مد نظر گرفته شده است .
۱ـ پروژه چینل سیستم قندهار الی فراه که‌بصورت دو لینه مسی ازقند هارالی گرشك بفاصله ۱۲۰ کیلو متر تمدید گردیده وهم از سمت فراه بصوب دل آرام بفا صله تقر یباً (۶۰) کیلو متر لین تمدید شده است .
نسبت تغییردادن‌سرك عمومی ،کار باقیمانده لین و نصب دستگاه های آن فرمایش هم داده شده وختم کار آن به‌پلان پنجساله دوم ملتو ی گذاشته شده که در مدت مذکور تکمیل خوا هد شد .
۲ ـچینل سیستم بین کابل و تو رخم‌که بفا صله (۱۶۰) کیلو متر لین‌آن‌تکمیل شده وتعمیری‌برای دستگاه مذکور درسروبی خریداری وهم درشهر جلال آبادکار تعمیردستگاه مذکور جریان دارد که درسال دوم پلان تکمیل وبرای مخابره تیلفونی وتیلگرافی داخلی وبین المللی که عبارت از هشت مخابره تیلفو نی و دوازده مخا بره تیلگر افی در یك آن واحد باشد آما ده میگر دد .
۳ـ پروژه سوم دستگاه تیلفون اتو مات قندهار که‌کارشبکه شهری وکیبل دوانی داخل شهر بفا صله ٤٨ کیلو متر تکمیل وکار بسته کا ری مرکز آن که برای (۱۵۰۰) لین ابتدایي و (۳۰۰۰) لین انتهایي مد نظر گرفته شد ه است . در ظرف ٤ ماه آیند ه تکمیل وبکار انداخته میشو د .
ب :پروگر امیکه در پلان پنجساله دوم طرح شده وتحت اجراء گرفته خواهد شد قرار آتی است :
۱ ـ توسعه دستگاه اتومات موجودمرکز کابل ازپنج هزارلین به‌ده هزارلین‌وتمد ید کیبل های زیر زمینی ـ در تمام نقاط شهر هم چنین تعمیر یك مرکز تیلفون دارای هزار

لین جدید برای کارته ٤ و۳ وتمدید کیبل های زیر زمینی جدید برای مواضع مذکور .

۲ـ اعمار تعمیر وخریداری یك دستگاه تیلفون اتومات برای مرکزهرات محتوی ۱۵۰۰ لین ابتدایی و (۳۰۰۰) لین انتهایی وتمدید کیبل های زیر زمینی در شهرمذکور .

۳ـ اعمار وخریداری یك دستگاه تیلفون اتومات برای مرکز مزار شریف برای ۱۵۰۰ لین ابتدایی و ۳۰۰۰ لین انتهایی و تمدید کیبل های زیر زمینی در شهرمذکور .

٤ـ بلول اندازی برای کیبل های زیر زمینی که جدیداً تمدید میشود بقا صله ۲۰ کیلو متر در شهر کابل .

٥ـ چینل سیستم فراه الی اسلام قلعه که بفاصله ۳۹۰ کیلو متر برای دو جوره لین مسی که یکی آن برای مخابرات داخلی ودیگرآن برای مخابرات بین المللی ازطریق ایران به ممالك جنوب اروپا وحوزه مدیترانه اتصال می یابد .

٦ـ دستگاه رادیو تیلگرافی : برای مخابرات تیلفونی وتیلگرافی بی سیم بین ولایات درداخل مملکت وممالك اروپایی، آسیایی ،امریکایی وافریقایی شامل یك ترانسمیتر ده کیلواته ،دوپایه پنج کیلواته ۳ پایه ۳ کیلواته وپنج عدد ۵۰۰ واته میباشد علاوتاً برای اخذ مخابرات بین المللی وداخلی ۱۷ دانه ریسور باایریل های سمنتی وغیره آن در پلان دوم مد نظر گرفته شده است .

۷ـ تاسیس مکتب مخابرات . یك مکتب لیلیه که سالانه (۵۰) نفر فارغ التحصیلان صنف نوم دران شامل وبعد از دوره سه سال تعلیم معادل بکلوریا برایشان شهادتنامه داده میشود .

۸ـ تعمیر (۵۹) پسته خانه در ولایات .

۹ـ نصب سوچبورد ترنك مربوط چینل سیستم برای مخابرات تیلفونی وتیلگرافی در مراکز مهم عرض راه نصب وبکار انداخته میشود .

۱۰ ـ دستگاه چینل سیستم کابل وپروان: چون لین موجوده بین کابل و چاریکار برای مخابرات مربوطات حکومت اعلی پروان وکوهدامن و خصوصاً مخابرات قابل یکه های گلبهار وجبل السراج که یومیه روبه تزاید است بسنده نیست .لهذا وزارت مخابرات درنظر دارد که بین کابل وچاریکار دستگاه چینل سیستم راکه در عین زمان چهار مخابره تیلفونی و٦ مخابره تیلگرفی درآن اجرا شود بکار بیندازد .

۱۱ـ تهیه وسایل حمل ونقل افزار کار برای ده گروپ مراقبت لینهای چینل سیستم ده گروپ محافظت و ترمیم لینهای چینل سیستم که هر گروپ مجهز با یك عراده موتر جیپ وعمله کار وسامان افزار کارو غیره باشد درمواضع لازمه تعیین میشود که درحین وقوع خرابی فوری خودرا رسانیده ومخابره رادیو باره جریان داده باشد .

۱۲- تیلفونهای سکه انداز :نصب ده پایه تیلفون اتومات درحصه چهاراهی های شهر است که مردم تنها بواسطه انداختن یك سکه ٥٠ پولی مخابرات تیلفونی خودرا در هرحصه مرکز شهر انجام میتوانند داد .

۱۳- استخدام یکنفر متخصص برای ترمیم و تعلیم تیل پرونتر.

۱٤- دستگا اتومات جلال آباد: برای مرکز شهر جلال آباد یک دستگاه تیلفون اتومات که فعلاً (۱۵۰۰) تیلفون درآن بکار انداخته شده وگنجایش آخر ین آن (۳۰۰۰) لین میباشد در پلا ن د ومدد نظر گرفته شد ه است.

که بامقدار کیبل های زیر زمینی آن خریداری ومورداستفاد قر رداد شود.

۱۵- دستگاه اتومات پلخمری، همچنین برای پلخمری که یکی ازمناطق مهم صنعتی مملکت بشمار میرود یك مرکز (۵۰۰) لین اتومات بامقدار کیبل ز یر زمینی کار آمد آن د ر پلا ن پنجساله دوم خریداری وبکار انداخته میشود.

۱٦- چینل سیستم پلخمری، قندوز وقزل قلعه.

۱۷- چینل سیستم مزار شریف و میمنه.

۱۸- چینل سیستم بین میمنه وهرات.

۱۹- تمدید لین مسی کا بل وخوست.

۲۰- تاسیس یکصد پسته خانه های جدید: چون درتما م نقاط مملکت شعبات پسته وجود نداشته ودربعضی محالات کوچك ذریعه کا تبان حکومتی ار سال وتوزیع مکاتب پستی صورت میگیرد وزارت مخابرات در نظر گرفته است که در ظر ف پنجسال پلان دوم سالا نه بیست پسته خانه جد یدتاسیس نماید.

۲۱- خریداری د ه عراده موتر سرویس نقلیات پسته برای پسته رسا نی درولایات ومحلاتیکه موتر روموجود با شد

۲۲- ادامه اوقات کار مامورین پستی: برای اینکه مکاتیب اشخاص ودوائر رسمی که در پسته های بعد از ظهر میرسد ویا پسته هاییکه بداخل وخارج فرستاد ه شو د تا حد ممکن درهمان روز توزیع ویاتر تیبات تو زیع واصدارآن ها برای فردا دراولین و قت صورت گرفته باشد. مامورین شعبات اجراییه پستی خصو صاً شعبه وارده وصادره وزارت مخا برات درایام زمستان از ساعت ۳ نیم ا لی شش و نیم بعد از ظهر ودرایام تابستان ازسا عت ٤ ونیم الی هفت و نیم کار مینما یند.

۲۳- عصری ساختن لوازم پستی در تمام دفا تر.

۲٤- خریداری شش عراده موتر جیپ؛ وزارت مخابرات برای تو ز یع پا ر سلها ومکاتیب وارده برای منطقه کابل درپلان پنجساله دوم مدنظر گرفته تا شش عرا ده موتر جیپرا خریداری نماید تابتواند باسرع وقت وطور محفوظ تمام مکاتیب وپار سلها را در دورترین نقاط مرکز توزیع نمایند.

(بقیه‌ازصفحه۶۲)

همچنان مطالعه و استخراج تمام معادن فوق بشمول طلا و بیرل درپلان دوم درج گردیده است .

س : بطور عموم درتمام فابریکه ها ودر دستگاهای صنعتی و حرفوی‌ومعادن‌کشوربچه تعداد کارگران شامل کار اند ؟

ج : فعلاً در حدود(۱۵)هزارنفر درموسسات صنعتی و معدنی کشور (باستثنای صنایع کوچك و دستی) مصروف کار میباشند و انتظار میرود که این تعداد در جریان پلان دوم بیش از صد فیصد افزایش یابد .

س : راجع به تربیت پرسونل فنی طی پلان اول و مخصوصاً ا ز ماه سنبله (۴۰) تـا حال‌اقدام‌تی‌صورت گرفته است و آیا به چه تعداد مامور اداری،فنی وتخنیکدان در خارج وداخل تحت تربیه‌گرفته شده اند ؟

ج : تربیهٔ پرسونل دارای تعلیمات عا لی و متوسط تخنیکی بیشترتوسط وزارت‌معارف صورت میگیرد معذ لك‌این وزارت هم بنوبه خود به تربیه افر اد فنی بسویه ها ی مختلف اقدام و موسسات مختلف نیز در این کار سهم میگیرند ـ تعداد اشخاص که‌ازطرف وزارت در جریان پلان اول و ششماه بین دو پلان برای تحصیل بخارج اعزام شده اند‌به (۱۹۰) نفر بالغ میشود یك عده دیگر در مکتب برمه کاری سو پل ، کور سهای مختلف تخصصا ت پترو ل ، فابریکه جنگلك ، ورکشابهای زنده‌بانان و غیره موسسات تربیه شده اند .

س : اداره استخدام ملی چه وظیفه دارد و از بدو تاسیس‌مصدر چه‌خدمات شده‌است؟؟

ج : وظیفهٔ آن دریافت‌کارمناسب برای اشخاص‌بیکارو تهیه‌کارگران‌برای‌کارفرمایان است البته این امر بدون حق‌الزحمه صورت میگیرد. از روز تاسیس تا حال‌کارگرانی که‌به غرض دریافت کار مراجعه کرده اند عبارت از (۱٤۱۵) نفر میباشد که به تعداد (۵۰۳) نفر آن معرفی و ازان جمله (۱٤۲) نفر بکار مقرر شده اند امیداست درآینده این‌اداره برای مراجعین خود کمك های زیادتری بنماید .

س : در ساحه نقشه برداری و مطالعات‌جیولوجی‌افغانستان، کدام اقدامات مهم صورت گرفته‌است ؟؟

ج : درجریان‌پلان پنجساله اول‌کارنقشه برداری هوایی افغانستان بانجام رسیده باین صورت برای بار اول مواد اساسی برای ترتیب نقشه دقیق توپوگرافی مملکت بد ست آ مد ترتیب نقشه توپوگرافی و نامگذاری آن بر اساس عکسهای مذکور فعلا در جر یان است و امید واریم در اواسط پلان دوم به تکمیل برسد نقشه‌ای‌که باین صورت ترتیب می شود در مطالعه ساختمان جیولوجی مملکت خدمت می‌کند . اما علاوه برآن برای امور زر اعت ، سرك سازی ، بند و انهار ، باستان شناسی وغیره مفید ثابت میگردد .

کار مطالعه جیولوجی سرتاسر مملکت نیز آغاز گردیده و امید است در جر یان پلان پنجسالهٔ دوم بانجام برسد . «ختم»

(بقیه صفحه ۶۳)

همچنان بعضی تراکتور ها ، واتر پمپ ها ، ماشین های آبکشی قلبه ها و غیره نیزاز نمایندگی های خارجی خریداری شده و در فارم های وزارت زراعت از لحاظ کار و وقت و تسهیلات تحت استعمال و تجربه قرار گرفته است . تا در آینده برای ترویج آن اقدامات لازمه بعمل آید .

س : میتوانید بگویید که از چه راه و با چه شرایط و امکاناتی میتوان وضع زراعت را در کشور اصلاح کرد و در ازدیاد تولیدات زراعتی موفق شد ؟؟

ج : وزارت زراعت از شروع پلان پنجسالهٔ اول با هدف های ذیل در راه انکشاف زراعت و ازدیاد تولیدات زراعتی برای تطبیق پروژه های خود فعالیت مداوم را ادامه میدهد .

۱ ـ بلند بردن معیار مسلکی .
۲ ـ کمک و رهنمایی بزارعین .
۳ ـ تدابیر اصلاح آبیاری و زمین .
۴ ـ تاسیس مراکز تجربوی . فارم ها و لابراتوار ها .
۵ ـ قوریه ها و تربیت گاه های حیوانات کوچك .
۶ ـ جنگلها .

پروبلم زراعت در وطن عزیز نهایت پیچیده و مطالعات ، سرویها، تجارب و یکسلسله فعالیت های مختلف را ایجاب میکند که البته بدون صرف وقت زیاد و توجه و تثبیت عمیق نمیتوان این مسئله را حل نمود . چنانچه وزارت زراعت به کمك متخصصین داخلی و خارجی و غیره عوامل درین راه جهد میورزد .

س : تولید کود کیمیاوی در افغانستان ممکن است ؟ و اگر ممکن باشد ، درین باره نظریهٔ وجود دارد یانه و اگر دارد در بارهٔ آن اقدامی شده است ؟؟

ج : تولید کود کیمیاوی آمونیم نایتریت که مواد اولیهٔ آن را آب و هوا تشکیل میدهد در داخل مملکت امکان پذیر است . منتها فابریکه آن یك دستگاه قوی برق را ایجاب میکند که در پلان پنجسالهٔ دوم پیش بینی گردیده و برق آن ذریعهٔ قوهٔ گاز تحت الارضی شبرغان در نظر است . اما تولید کود سوپر فاسفیت و پوتاشی که تا کنون منابع معدنی آن در مملکت بصورت قطعی سروی و معلوم نگردیده فعلاً تولید نمی‌تواندشد . و بایست ازخارج تورید گردد .

س ـ در قسمت تشخیص و دفع حشرات مضره و مقابله علیه آفات مولده چه اقداماتی بعمل آمده ؟ مخصوصاً در این سالهای اخیر آفات زراعتی چه شکل را بخود اختیار کرده است؟؟

ج : از جمله آفات مختلفه زراعتی تاکنون ۲۲۶ نوع آن تشخیص و ۷۶ دیگر آن هنوز تحت مطالعه میباشند.

۱ـ گندم ها ییکه طور تجر به یی به مقا بل مرض سرخی در گلباغ، گذرگاه، تجربگا ه نجا ر خا نه از طرف مد یر یت عمومی حفا ظه نبا تا ت بذر گردید ه بود حا صلات آ ن بر داشته شده ونتیجه مثبت داده است همچنین گندمها ییکه درولایات قطغن، مزار شر یف حکو مت اعلی شبر غان میمنه از طرف زار عانیکه در منا طق مر بو طه شا ن تحت تجربه گر فته شده بود نتا یج آن ا طمینا ن بخش تلقی گردیده (۱۰ نو ع)گندم که درظرف چهار سال گذشته غرض بد ست آور دن نتا یج نها یی مقاوم بو د ن آنها بغرض سر خی گند م تحت تجر به قرار داشت از آ نجمله چهار نو ع آن که عبارت ازنوع گندم ویلوفن ـ کینا نیتنا اف ـ ـ ای ـ ا و ـ نمره ۶۳۹۹ ـ اف ـ ای ـ او نمره ۶۳۸۹ میباشد نتیجه مثبت داده است تخم مذکور از طر یق دستگاه تعمیم و تر ویج بد سترین زار عان گذاشته شده است .

روی همر فته از جملهٔ چهار نو ع گندم یك مقدار آنها به منظور ازد یاد تخم ومطابقت آن به شرایط محیطی ولایات افغا نستا ن بولایت قندهار ـ قطغن ـ هرات ـ مزارشریف حکومت اعلی میمنه، فراه وشبرغان فر ستا ده شده و هم یك اندازه آن در ولایات ننگرهار حکومت اعلی غز نی ـ منا طق شکر دره ـ چهار دهی فارم با دام باغ وبکرامی بذر گردیده .

تقریبا ۶۰۰ ـ نو ع گند م در گلباغ غرض بد ست آورد ن نتا یج مقاوم بو دن آ نها بغرض سر خی گند م بذر شده بو د ند از جملهٔ ا نواع فو ق الذکر گند م ها ی آ تی قو ر یه بین المللی وگندم های زمستا نی مقا بل مرض سر خی وگنجشك خوردگی مقاومت نشان داده اند .

نوع گندم ۹۷ ـ ۱۶۲ ـ ۱۶۳ ـ ۱۶۴ ـ ۱۶۵ ـ ۱۶۹ ـ ۱۷۰ ـ ۱۸۴ ـ ۲۵۹ ـ ۲۹۱ ـ

۳ ـ تولیدات زراعتی که به خارج ار سال میگردد پس از معاینات فنی و به اساس تصدیق صحی داده می شو د .

٤ ـ برای تشخیص ومدافعه کر م سرخ پنبه یك لا براتوار مجهز در جلال آباد مشغول کار است .

دوا پا شی اشجا ردر مر بو طات ولایت کا بل از قبیل پغمان کار یزمیر قرغه قوریه های وزارت زرا عت مقا بل آفات زرا عتی وشپشك ها بعمل آمده که ساحه اشجار دواپاشی شده الی حال تقریبا «۴۰۰۰۰» اصله میباشد .

کنفر انس نو بتی هفدهم مبارزه با ملخ و آفات وامراض قرا نطینی وغیر قر ا نطینی که بین نما یند گان زراعتی وزارت زرا عت اتحاد شوروی ووزارت زراعت افغانستان به تاریخ ۲۷ رمر ۱۳۴۰ در کابل شروع گردیده بود در کنفرانس من بور راجع به مسا یل و مبارزه ملخ ها ی صفحات شمال افغا نستا ن ومو ضو عات قرا نطینی آ فا ت وا مراض ز را عتی مذاکراتی بعمل آمد وتصمیمات لازمه اتخاذگردیده که باساس آن درسال ۱۳۴۱ سه طیا ره و ۱۵ عراده مو تر پودر پاش و ۳۵۰ تن ادویه ضد ملخ از طرف اتحاد شوروی بدسترس دستگاه مجا دله ملخ افغا نستان گذاشته شده ودر و لایات هرات و قندها ر مو رد استفا ده قر ار گرفته است .

مجادله علیه ملخ‌های مضره

الف ـ ملخ مراکشی وایتالوی: این نوع ملخ در صفحات شمال کشور یعنی ولایت قطغن مزار شریف ـ شبرغان ـ میمنه وهرات وجود داشته ودر سال ۱۳۴۰ پس از ینکه عملیات مجادله ملخ خاتمه یافت منا طقیکه در آنها تخم گذاری ملخ بعمل آمده بود ذریعه مامورین فنی تحت دیده بانی وکشفیات قرارداده شده و نظر به راپورهای واصله احصائیه اراضی تخم گذاری شده حسب ذیل بوده است .

۱ ـ درولایت هرات	۳۰۰۹۷ ــ جریب	
۲ ـ « « قطغن	۱۸٦۱۲ ــ »	
۳ ـ « مزارشریف	۹۱۸۱ ــ »	جمله ٦۳٤٦۷ جریب
٤ در حکومت اعلی شبرغان	۲۰۹۱ ــ »	
۵ ـ « « میمنه	۳٤۸٦ ــ »	

بعد از ختم کشفیات وسپری شدن زمستان دراوائل سال ۱۳۴۱ در منا طقیکه مچلک های ملخ بروز نمود، بصورت کیمیا وی وطریق محلی تحت مدافعه گرفته شدند تاجاییکه بمرکز رسیده احصائیه دفع شدگی قرار ذیل است .

۱ ـ	طریق محلی	طریق کیمیاوی
۱ ـ در ولایت مزار شریف	۱۸٦۱۷ جریب	۲۷۷۵۱ جریب
۲ ـ « « قطغن	۸۰۵۰ »	۱۱۸۰۰ ــ »
۳ ـ در حکومت اعلی شبرغان	۱۸۵۹ جریب	۳۱۰۳ ــ »
٤ « « میمنه	٤۸۹۵ »	٤۸۰ ــ »
جمله شد	۳۳٤۲۱ »	٤۳۱۳٤ ــ »

ب: ملخ شستوسرکه

طوریکه معلومات در دست بوده این نوع ملخ در ۱۳۴۰ در پاکستان به پیمانه زیادی وجود داشت، برای حفظ ما تقدم وجلو گیری از خطرات آن نقاط سرحدی که خط عبور وورود ملخ های مذکور بود تحت مراقبت ودیده بانی دقیق قرار گرفت همان بود که دسته های اولی آن در زمستان سال ۱۳۴۰ ودسته های بعدی آن در اوایل سال ۱۳۴۱ بصورت پروازی از خاك پاکستان بخاك پښتونستان واز آنجا درخاك افغانستان (به ولایت پکتیا، ننگرهار ـ قندهار، هرات ـ حکومات اعلی فراه وغورات ـ غزنی) واردو درمناطق مربوط پروان ـ حکومتی پنجاب ونواحی شهر کابل نیز سرایت نموده وساحه های وسیعی رااشغال وضمناً به تخم گذاری شروع کردند که مدافعه آن چه در مقابل ملخ های بالدار وچه در مقابل مچلك‌های آن بصورت خیلی جدی واساسی آغاز یافت و از آن نتایج خوب گرفته شد ،

وتاجا ییکه‌مشاهده‌شدورود ملخ از اواخر سال ۱۳٤۰ به‌خاک افغانستان نسبت‌به‌سالها ی گذشته بصورت بی سابقه بود در اثر مساعی حکومت و فعالیت وزارت زراعت و کمک قومی ومعاونتیکه بد سترس قرار داشت مجادله آن موفقانه به عمل آمده وفعلاً در نواحی ولایت هرات وحکومت اعلی غورات مجادله ادامه دارد .

فعلاً پرسنل فنی موجوده به شمول ولایات عبارت از ۳ نفرمتخصص خارجی ۱٦ نفر بکلوریا پاس وشش تن فارغ تحصیل صنف ۹ و ۷۹ نفرفارغ التحصیلان صنف‌ششم میباشند که‌در این رشته عملامصروف کار اندولی‌با در نظر گرفتن‌ساحه‌های بهره برداری مناطق زراعتی پرسنل موجوده ووسایل فعلی برای رفع حشرات وآفات مضرۀ‌کفایت‌نمیکند ولی جهته توسعه دستگاه مجادله ضد امراض وآفات با سنجش امکانات آن‌توجه‌بعمل آمده است تا امور مربوطۀ آن بقوت‌افراد فنی نظم ونسق خوبتری را بخود فرا گیرد.

س: در قسمت امورنسلگیری، القاح مصنوعی‌وتکثیرنسل طیوروحیوانات وزارت‌زراعت بچه اقدامات زده است ؟

ج- دستگاه تربیۀ حیوانات از یکطرف پرسونل مورد ضرورت خویش‌را در داخل وخارجی‌تهیه نموده واز جانب‌دیگر تحقیقات عملی وتجارب را در راه بلند بردن کمیت وکیفیت تولیدات حیوانی مورد اجراقرار میدهد موضوعاتیکه مراحل تجربوی شان نتایج قناعت بخش بار آورده‌است در معرض تطبیق وتکثیرقرار داده میشوندمانند القاح‌مصنوعی تکثیر نژاد های بهتر مرغ، گوسفند قره قل وغیره.

وزارت زراعت سعی دارد تا از راه سلکسیون (انتخاب) واز راه کراس حیوانات بهتر واصلاح شده را بدست آورده وپس از تکثیر بدسترس اهالی بگذارد .

فعالیتهای زوتکنی (حیوان‌پروری) از نگاه‌اجراآت اخیر طوراتی قابل‌تذکراست.

چهار نفر متخصص خارجی‌درشقوق مختلفه مالداری یعنی زوتکنی‌عمومی، تربیه‌گوسفند قره قل وتربیه گوسفند مخصوص پشم والقاح مصنوعی استخدام گردیده وبکار آغاز نموده اند.

از جملۀ ۱٦۸۰، گاو اهالی که جهت القاح مصنوعی مراجعه نموده اند ۸٦۷ راس‌آنها که نظربه معاینات فنی قابل القاح بودند ذریعۀ سیرم گاو های اصلاح شده برون سویس وفریز القاح گردیدند .

همچنین ٤٥٤ ،گوسفند قره قل دولت‌در تربیه گاه یوزه ایشان‌و۱۳٤ ،گوسفندقره‌قل اهالی در قندز بصورت مصنوعی القاح گردیدند، القاح مصنوعی درتربیه گاوهای مذکور ۸٤۸ فیصد موثر واقع شده که خیلی قناعت بخش تلقی‌میشود .

نظر به خطر امراض ومخصوصاً امراضیکه ذریعۀ کنه انتقال می یابد پنجاه‌فیصدساحۀ چمن های بینی حصارذر یعۀ سیم خاردار احاطه گردیده وما بقی آن درآینده مدنظراست

(بقیه‌درصفحه۳۲۹)

کشورهاییکه تازه به آزادی رسیده اند

یوگندا

یوگندا که درقاره افریقا واقعست از طرف غرب باکینیا واز شمال به سودان ، و از جنوب به تانگانیکا اتصال دارد ، یوگندادارای (۹۳۹۸۱)میل مربع ساحه میباشد جمعیت آن باساس احصا یه منتشرۀسال ۱۹۵۹ شش ملیون وپنجصدو هفده هزار نفرمی باشد مرکز اداری این سرزمین «آن تیبی »نام دارد .

ایالت مهم یوگندا یعنی بوگندا دارای ۸۵۰ هزار جمعیت می باشد ، یوگنداازجملهٔ تولید کنندگان مهم کافی در کشور های مشترك المنافع برتانوی بوده و تولیدات پنبه چای وقند نیز در سر زمین مذکور وفرت دارد

این خاك سالها مستعمرۀ برتانیا بوده ولی بعد از مروسالها بتاریخ ۱۸ستمبر ۱۹۶۱ بشمول نمایندگان اعزامی یوگندا درعمارت لند کاستر ، واقع لندن راجع به آیندۀ آن کشور کنفرانسی دایر شد که دران زعمای افریقای نمایندگان یوگندا اطمینان دادند که ایشان از قانون اساسی جدید آن کشور وموقف «کاباکا»زعیم اول بوگندا طرفداری دارند درنتیجه بتاریخ ۱۶ میزان دراعلامیه ایکه پس از ختم مذاکرات هیأت اعزام یوگندا ومقامات مربوطهٔ وزارت مستعمرات انگلستان درلندن انتشار یافته خاطرنشان گردیده بود که طرفین بدادن آزادی داخلی در ماه مارچ آینده به یوگندا موافقه کرده اند ، همچنان درآن وقت بین شان موافقه شده بود که پس از حصول آزادی داخلی یوگندادرآنجا انتخابات پارلمانی صورت گرفته بعداً در ماه اکتوبر سال آینده این مستعمره برتانوی به آزادی کامل خود نایل شود.

اخیراً کشور مذکور بتاریخ چهار شنبه ۱۲ ماه حوت ۱۳٤۰ مطابق ۳ مارچ ۱۹۶۲ به آزادی نایل گردید وشاغلی «کیوانا » بحیث صدراعظم جدید و نخستین رئیس دولت آزاد یوگندا حلف وفاداری یادکرد.

جمیکا

درموقعیکه شانزدهمین مجمع عمومی موسسه ملل متحد جدیداً دایر شده بود حکومت انگلستان اعلان کرد که بزودی قانون اساسی را برای «جمیکا » یکی از مستعمرات خود در بحر «کارابین » ترتیب میدهد تا بموجب آن کشورمذکور درسال ۱۹۶۲ آزادگردد

بریتانیا پس ازختم جنگ جهانی دوم که از تاریخ آن شانزده سال میگذرد مستعمرات بزرگ خود را از دست داد وبا آنهم تاهنوز در آسیا ، افریقا ، اوقیانوس هند ، بحرالکاهل اوقیانوس اتلس ، امریکای مرکزی ، امریکای جنوبی وغرب الهند مستعمراتی دارد .

جمیکا مستعمرۀ بریتانیا درغرب الهند بوده وسالها تحت ادارۀ اتحادیه غرب الهند قرار داشت جمیکا در بحرکارابین بفاصله ۹۰۰ میل از کیوبا موقع داشته ومساحت آن (٤٤۱۱) میل مربع است نفوس آن قرار احصائیه سال ۱۹۵۹ بیك ملیون وهفتصد هزار نفر

میرسد تاکنون چند جزیرهٔ کوچك دیگر نیز ما نند کایکوس وگا یما ند نیز ا ز مر کز اداری جمیکا اداره میشود که مجموع نفوس آن مناطق بشا نزده هزار نفر بالغ میشو د پایتخت و مرکز جمیکا «کنگزتون» است.

آب وهوای این کشور کوچك بحری است ودرجه حرارت در آن درسا حات ساحلی به ۸۰ الی ۸۶ در جه فار نهایت میرسد اما درجهٔ حرارت در مناطق کوهستانی ومر کز ی آن چهل درجهٔ است که از نظر زیبائی واقلیم توجهٔ سیاحان زیا دی را بسو ی خو د جلب میکند ، چنانچه تنها سالانه در حدود دوصدهزار نفرامریکا یی برای سیر وسیا حت آنجا میرو ند، خلیج «مونتیگوی» آن بسار زیباونظر فریب است .

جمیکادر سال ۱٤۹٤ عیسوی توسط کلو مبوس کشف گرد ید و تحت ادا ره و تسلط آ سپانیا در آمد تاآنکه بسا ل ۱۶۶۵ انگلیسها آ نرا اشغال کردند.

حاصلات وپیداوار عمدهٔ جمیکا، نیشکر، قهوه، کیله، نالیا ر ، زنجبیل، کا کاو، لیمو سنتره مالته بوکسا یت وسیگار میباشد ، صنعت استخراج بوکسایت آن زیادانکشاف کرده ودر سال ۱۹۵۸ نود کار خانهٔ بوکساید درآن دا یر شده است تاچهار سال قبل اقتصادیات جمیکا در اتحادیه غرب لهند انگلیسها خیلی ضعیف بو د اما طی سالهای ا خیر صنا یع کو چك وخفیف ، صنعت بوکساید در آنجا انکشاف یافته واحتمال دارد درصورت استحصال آ زادی کامل پیشرفتهای زیادی را نصیب شده واستقلا ل اقتصادی خودرا همدوش آزادی سیا سی خویش حفظ کند، جمیکا این موضوع رانیز قبول کرده است تاپس ازحصول آزادی کامل در جامعه کشور های مشترك المنافع باقی بماند.

برای استحصال آزادی کشور جمیکادسر الکسندر بستامانت زعیم حزب آزادیخواهان جمیکا دررأی گیری عامه نیز موفقتهای رابدست آورده ومبارزه‌های وی در اه تثبیت حق آزادی کشور ش نتایج مفید و مثبتی را بار آورده است.

ساموای غربی

جزیرهٔ ساموای غربی که‌درجنوب بحر الکاهل واقع است سر از نیمه شب ۱۰ جد ی ۱۳٤۰ بوقت محلی بحیث یك کشور آزاد اعلام گر دید .

این جزیره زمانی یکی ازمتصرفات آلمان بوده وبعداً تحت قیمومت موسسهٔ ملل‌متحد در آمد وموسسهٔ مذکور ادارهٔ امور جزیرهٔ مذکوررا به‌زیلاند جدید وا گذار شده بود .

ساموای غربی ازجزایر ساوایی که دارای ۷۰۳ میل مربع مساحت است و او پولو که به‌شمول جزایر مجاور «٤۲۰» مر بع میل مساحه دا رد متشکل میباشد این جزا یر وا قع بحر الکاهل تقریباً «۱۱۰۰۰۰» نفوس‌را داراست که از آ نجمله «۹۹۸۵۱» سا کنا ن آنجایی ساموایی میباشند .تمام جزایر کوهستانی است ، کیله وکاکا واز محصولات عمده‌ی این سرزمین است .عایدات سرزمین مذکور درسال۱۹۵۹ «۵۱۰۰۰۰» پو ند سترلنگ‌بود. آلمان ساموای غربی را تاسال ۱۹۱٤ تحت ادارهٔ خودداشت بسا ل ۱۹۲۰ جامعهٔ ملل به نیوزیلاند اختیار داد تاآنرا اداره کند ،ولی‌امروز بحیث‌کشور آزاد مقام خودرادرقطار دول مستقل جهان احراز کرد .

الجزایر بعد از یکهزار و یکصدونزده

سال اسارت آزاد شد

در آخرین ساعات ۱۳٤۰ خبری نشرشد که مفهوم آتش‌بس‌را در الجزایر اعلام‌میکرد وپس‌از آن‌مدت بتاریخ اول جولایی مطابق(۱۰) سرطان ریفرندم‌درالجزایرروی کارشدومردم الجزایر بدانوسیله آزادی خودرا تثبیت کردند .

گذشته تاریخی:

درقرون قبل ازمیلاد سرزمینیکه الجزایر امروزرا تشکیل میدهد نخست دریعهٔ بربرها سپس کارتا ژینوءها ودر حوالی قرن دوم قبل از میلاد توسط رو میها اشغال گردید . آثار مهاجمان اخیرالذکر هنوز هم دربعضی از نقاط این سرزمین دیده میشود درقرن ۸ میلادی دریعهٔ عربها وسپس از جانب ترکها اشغال گردید .

درقرن ١٦ الجزیره (الژی) مرکز وبندر الجزایر ازطرف فرماندهان شجیعی‌موسوم به «عروج » و « خیرالدین» درمقابل حملات‌مکررشاهان فرانسه(شارل‌کن و لویی چهار ده) و تهاجم انگلیسها تحت فرماندهی «لارد اکسموت» در ۱۸۱٦ مقاومت فوق‌العادهٔ ابرازداشت وقوای استعماررا ازهم خورد کرد . تاریخ‌استعمار این دوبرادر غیوررابنام «محاسن‌حنایی» تذکار داده است ، بعد ازسقوط امپراتوری ناپلیون ، فرانسه که‌بعد از انگلستان قویترین قوه اقتصادی بشمار میرفت ، چون جمله امیدش ازطرف‌خاکهای اروپایی قطع گردیده بود طبعاً سوی جنوب یعنی بحر مدیترانه بیشتر متوجه‌گردید، زیراانکشاف اقتصادی‌وشخصیت بین‌المللی خودرا از اواخر قرن (پانزده) روی آن استوار دانسته ودو برسه حصه تجا رت بین‌المللی آن دریعهٔ راههای بحری صورت میگر فت .

فتح شهر الجزیره که‌از طرف «شارل دهم » در ۱۸۳۰ بحیث جنگ‌پرستیژ ومقابله‌در برابر بحر پیمایان سواحل افریقایی آغاز گر دیده بو د بعد از انقلا ب ۱۸۳۰ و سقوط شارل دهم در سال ۱۸۳۱ ــ ازجانب لویی «لویی فیلیپ»ادامه یافت وچو ن انقلا ب ۱۸۳۰ فرانسه قوای آن مملکت را به‌تخلیه جمله شهرهـای ساحلـی‌الجز ایـر باستثنـای‌شـهر الجـزیـره مجبور کرده بود لـذا در سـال ۱۸۳۱ شهرهای «اوران »و(مرس‌الکبیر) نیز دوبارهٔ اشغال شد . در همین مو قـع بود کـه تـیبونـس نیز معـا هـد ۀ د و ستـی را بافرانسه امضا کرد وتصرف «الژی » وتحت الحمایگی نیمه ایکه بر یتو نزی تر سیم میگر دید اساس توسعهٔ استعمار فرانسه را درقارهٔ افریقا پیر یزی کرد. اما قوهٔ بزر گ دیگر استعمار ی (امپراتوری برتانیه)ازین موفقیتهای فرانسه ناراحت گردیده دراثرآن فرانسه مجبور شد درپیکارهای استعمار جویانه خویش‌آهسته تررود . چنانچه‌تاسال۱۸۳۳ تنها شهر های «بوژی »و«بون» بعدازِ «اوران» و«مرس الکبیر » بتصرف اودرآمد .

اماآنچه‌زیادتر قوه استعمار فرانسویان را دچار مشکلات کرد همانامقاو مت شجیعانه وفدا کار یهای فراموش ناشدنی ملیو ن الجزیره تحت قیادت الحا ج امیر عبد ا لقا در (۱۸۸۳ ـ۱۸۰۷) میباشد که‌پانزده سال کامل‌قوه عسکری فرا نسه راخشنی کر د تااینکه بعداز مداخله فرانسویان درالمغرب متحد امیر عبدالقادر . وبمبار دمان تنجه ذر یعهٔقوهٔ بحری فرانسه بود « که « معاهده‌ی‌طنجه درسال ۱۸٤٤ موقتاً بجنگ خاتمه داد ز یرا از۱۸۵۰ تا ۱۸۷۱ مناطق زراعتی وحاصلخیز «کبیلی »درشرق شهرالثری بازهم بشو ر ش خویش علیه فرانسه ادامه داده واز(۱۸۸۱)تا(۱۹۰۱)نفوس اوران جنوبی بصورهٔ متواتر علیه استعمار قد علم کردند .

درسال۱۹٤۲ (موقع جنگ دوم جهانی)قوای امریکایی دربندر « ا لژی »پیاده‌گردید ودر نتیجهٔ آن کنترول الجزایر نخست بدست قوه فرانسه آزاد تحت فر ماند هی جنر ال «ژیر» بعداً جنرال دوگول درآمد . اخیرالذکر مرکز حکومت‌ازادخود را شهر الجزیره (الژ ی) تعیین درد اما جنبشهای آزا دیخواهی ملت فداکار وبردبار الجز ایر بازهم خاموش نشده وحرکات عسکری ومدا خلهای نظامی بیگا نگان‌بیش‌از پیش مفکوره استقلال وآزا دی‌سرزمین شانرا تقویت کرد . براساس آن‌درسال۱۹٤۷ بعدازختم‌جنگ ، تشکیلات وستاتوی جدیدی مبنی برشناسایی شخصیت مدنی ، قبول اسامبله ملی الجزیره ومسا وا ت حقوق جمله باشند گان الجزایری از طرف فرانسه بمیان آمد . ولی این‌اصلاحات فر عی جزایر یان را که‌مدعی استقلال کامل خاك خویش‌بودندقناعت نبخشید »بنا بران ستا توی مذکو هیچگا. مورد تطبیق وتعمیل‌قرارنگرفت . تااینکه‌صبح‌اول نومبر ۱۹۵٤ فرانسویان باتعجب دانستند که‌شب‌گذشته ازطرف اعضای جنبش ملی الجزایر (ام-ان-آ) درآن‌مملکت یکسلسله فعالیتهائی صورت گرفته وقراریکه ، یکی ازروز نا مهای معتبر پار یس اخیراً نوشته است «درآ نروز اداره های روز نامهای‌فسرانه دراعزام نمایند گان خویش به‌الجزایر درتر ددبودند زیرا هیچکس آنقدر دیوانه‌نبود فکرکند این‌عملیات محدود ،علایم پیشقدم جنگ هفت‌سالهٔ خواهدشد .»

این جنگ محدود که‌درابتداءبصورت غیرمحسوس ادامه داشت باتقویه‌روح آزادیخواهی درالجزا یر وسعت یافت وبزودی برای‌ملت فرانسه بحیث اساس حل‌ناشدنی‌عرض اندام‌کرد نیم ملیون عسکر مجهز فرانسه به‌الجزیر اعزام‌شد وکابینهای جمهوریت چهار م یکی بعد دیگر درنتیجهٔ آن‌سقوط کرد وبنیان جمهوریت چهارم رابتزلزل درآور د .

جنرال شارل دوگول ،آنکه رافرانسویان درزمان جنگ‌دوم جهانی « نا جی» خو یش دانسته بودند ، درموقع حساسی(۱۳می۱۹۵۸)زمانیکه آتش‌احساسات‌مثبت‌ومنفی فرا نسویان برموضوع الجزیره‌بغلیان آمده وشهرپاریس راخطر حملات پاراشو تیستهای«جنرال‌ما تسیو» هرآن تهدید میکرد زمام امورا بنابر خواهش اکثر ملت فرانسه بد ست گرفت و بتعقیب آن بتار یخ ۸ سپتامبر قانون اساسی جدیدی راکه‌بنیان جمهورعت پنجم‌فرانسه روی‌آن قرار گرفت ،ازطرف ملت‌فرا نسه ذریعهٔ ریفر ندم‌قبول وتایید شد.سپس بتاریخ ۲۱دسامبر

۱۹۵۸ جنرال دوگول باا کثریت مطلق بحیث رئیس جمهور آ نمملکت برگزیده شد .
از آن تاریخ ببعد برای نخستین بار از یکصدوسی سال باینطرف بملت فرانسه تفهیم شد که ملت الجزایر را نمیتوان فرا نسوی و خاك آ نرا جزمملکت خود دانست. بنا بران پلان دلچسپی بنام پلان «قسطنطین » با الهام از نطق معروف جنرال دوکول درشهر مذکور از طرف فرانسه جهةا نکشاف اقتصادی وا جتماعی الجزایر طرح شد . و بالاخره بتاریخ ٤ نومبر ۱۹۶۰ یعنی موقع ششمین سالگره ی انقلاب الجزایر جنرال دوگول سخن از جمهوریت الجزایر » بمیان آورد. سپس انکشا فات تازهٔ در اوضاع الجزایر پدید آمد که آنهم بنفع حکومت آزاد الجزایر و مجادلات هم آهنگ آنها باسیر تاریخ بو د . یعنی اینکه عدهٔ ی ازد ولتها ، آزادی الجزایر را بحیث یك حقیقیت وواقعیت تلقی کرده وحکومات آنرا بر سمیت شناختند ؟ وبخصوص بعداز آنکه حکومت افغانستان در کنفرانس سران ممالك بیطرف منعقده بلگراد بتاریخ او ل سپتامبر ۱۹۶۱ حکومت موقت الجایر را بحیث نماینده حقیقی مر دم الجزایر دانسته وښاغلی سردار محمد داود صدراعظم افغا نستان بحیث رئیس هیأت افغانی در کنفوانس مذکور سندشناسایی حکومت متبوع خودرا مبنی برسمیت شناختن حکو مت آزاد الجزایر به ښاغلی بن یوسف بن خده صدراعظم حکومت موقت الجزایر رسماً تسلیم داد بتعقیب آن یك عده ممالك دیگر نیز حکومت آزاد الجزایر را برسمیت شنا ختند .

چندروز بعد از آن یعنی بتاریخ ۵ سپتامبر جنرال دوگول طی کنفرانس مطبوعاتی خود درمقابل صدنفر ژورنالیست جهان اعلام داشت که: «مفاد، انتخا ب آیندهٔ فرانسه با ستقر ار حاکمیتش درالجزایر مربوط نبوده وخطمشی فرانسه بر حمایهٔ منافع و مشاهدهٔ حقایق بنا میباشد . حقایق یعنی اینکه صحرا باید جزء قلمرو الجزایر محسوب گردد .»

صحرا یعنی سرزمینکه ثرو ت سرشارش نویدی از آینده درخشان آن میدهد ، ازطرف فرانسه جز لایتجزای خاك الجزایر شناخته شد . البته این ملاحظات واقعبینانه ،از طرف افر ادار تجاغی وافراطیان دست راست فر انسوی واروپاییان الجزایر بلاا نعکاس نما ند وجهة خنثی کردن آن موسسه سری نظامی بنام «او-آ-اس» تحت اوا مر جنر ال در ؤ ل سالان » که درسال ۱۹۵۸ بحیث نماینده عموسی فرانسه در خاك الجزایر ایفای وظیفه یکرد بمیان آمد که ازبدو آغاز عملیات تامرحلهٔ نهایی آن جنایات بزرگی رامر تکب شد .
بنابران درپایان این گیرودارها بتاریخ ۱۹ حوت ۱۳٤۰ معاهدهٔ مربوط باعلام متارکه درالجزایر نافذ گردید والجزایر بد ینترتیب توانست زنجیر اسارت دوامدار رادیگر درهم شکند .

اوضاع جغرافیایی : الجزایر که‌درشمال‌افریقاست‌درامتدادسواحل‌بحیره‌مدیترانه بساحهٔ (٦٥٠) میل‌بین‌تونس‌ازطرف‌شرق‌وبامراکش(المغرب)ازجانب‌غرب واقع بوده و در مناطق شمالی ساحهٔ رادرحدود (٣٥٠) میل دارا میباشدمنطقهٔ «صحرا» که‌یك سرزمین‌غنی وزرخیز است درناحیهٔ جنوبی کشور موقع دارد. درقسمت‌ساحلی کشور ساحهٔ بوسعت پنجاه تاصد میل وجود دارد که‌در قسمت‌های نشیب وفرازآن وادیهای سرسبز و نخلستان ها مشاهده می‌شود، دوشاخهٔ ازکوههای مرتفع‌اتلس بارتفاع (٧٠٠٠ فت) صحرا را از الجزایر بدور نگهداشته است .

مساحت عمومی‌الجزیره « ٨٥٢٦٠٠ » میل‌مربع‌بوده ونفوس آن (قراراحصایه‌١٩٥٨) درحدود «١٠٢٦٥٠٠٠»تن میباشد که‌ازآن‌جمله«١٢٥٠٠٠٠» باشندکان آن اروپایی اند. پایتخت کشور شهر «الجزیره» می‌باشد، ساکنان بومی کشور دراصل‌عرب و بربرها اندکه پیرو دین‌اسلام میباشند .

دراین‌کشور مسایل علمی وفرهنگی،عمرانی، وآبادانی‌خانه‌سازی، اصلاحات اراضی وغیره موضوعاتی‌که به‌زندگی مدنی و عصری مردم مربوط است رو بترقی گرفته است .

بشاغلی عبدالرحمن «فارس» بحیث‌رئیس کمیتهٔ اجرائیه وبشاغلی یوسف بن خده بصفت صدراعظم الجزایر آزاد ایفای‌وظیفه میدارند .

بتاریخ اول‌جولایی ١٩٦٢ نظرباعلامیهٔ رسمی دولت‌فرانسه که‌جنرال‌دوگول‌آن را امضا کرده بودبعداز ریفرندمیکه راجع‌به‌آزادی الجزایر صورت گرفته‌ونتیجهٔ مثبت حاصل شده کشورمذکور آزادی‌کلی خودرا بدست‌آورد چنانچه استقلال کامل این‌سرزمین‌ازطرف خود فرانسه وسایر دول‌جهان‌برسمیت شناخته‌شد.

تانگانیکا

نظرعمومی:

پس از ١٩٤٧ که آزادی اکثر کشورهای مستعمرهٔ انگلستان درافریقا تأمین‌گردید کشور تانگانیکا نهمین مستعمرهٔ افریقایی‌آن کشور است که‌پس‌از‌حصول آزادی در داخل جامعه کشورهای مشترك‌المنافع انگلستان باقیمانده است .

تانگانیکا که‌بتاریخ ٩ماه دسامبر ١٩٦١ وثیقه آزادی‌خودرا ازانگلستان بدست آورد، سه‌صدوشصت ودوهزار وششصدو هشتادوهشت مربع‌مساحه‌داشته‌وجمعیت‌آن‌درحدوده ملیون‌نفر میرسد .

این‌کشور .رسابق یکی ازمستعمرات افریقایی آلمان بودکه‌پس ازجنگ جهانی اول (١٩١٨)تحت ادارهٔ مستعمرات انگلستان در آمد .

«جولیس کامباراج نایرر» صدراعظم تانگانیکای تازه به‌آزادی رسیده یکی از زعما ی بسیارمشهور ومورد احترام افریقا بشمار می‌رود. وی که اکنون ۳۸ سال دارد نهضت آزادیخواهی کشور خودرا باتدبیر وروش مسالمت‌آمیز بدون درنظرگرفتن مسایل نژادی وتعمیل حرکات شدت آمیز وسخنان تلخ قیادت مینمود که‌از بهترین کامیابی‌های اودر خدمات ملیش بشمار میرود. نظریه وی دربارهٔ تشکیل اتحادیه افریقای شرقی در ست در موقعی پیشرفت حاصل کرد که‌برای افریقای‌شرقی بسیارمساعد بنظرمیامد . ضمناً با انکشاف سیاست‌های داخلی تانگانیکا‌باشاغلی«نایرر» نشان‌داد که‌مرد مدبر یست زیراتاسال ۱۹۶۰طور جدی‌دست بکار نشد .

۹۵ فیصد مردان بکلی‌بیسواد و ۴۰ فیصد اطفال‌تنها درمکاتب‌ابتدایی و ۱۰ فیصدازمکاتب ثانوی برخوردار میشدند، کدام‌موسسهٔ بمنظور تحصیلات‌عالی تاهنوز وجودندارد. از لحاظ اینکه بومیان تانگانیکا قسمتیکه درسایرمستعمرات همجوار یعنی کینیاویوگندا رایج است بیک کارخوب نمی‌توانستند پرداخت. می‌توان گفت که‌دراین سرزمین تبعیض نژادی‌مروج بوده است .

حیوة حقوقی :

درسال ۱۹۵۸ نهضت‌های مردم قدرت استعماری اداره‌کننده رامجبورساخت تانخستین انتخابات شورای قانون گذاری راقبول‌کند. این‌انتخابات براساس مساوات کامل بطوریکه ۱۰ ـ افریقایی ۱۰۰ ـ اروپایی وده نفردیگر ازمردمان کشورهای آسیایی مملکت مذکور صورت‌گرفت واین‌ازجهتی طرح‌شده بودتا ازیک‌طرف مفکوره نژادی انکشاف داشته باشد وازطرف دیگر تعداد اقلیت‌کامل ومطلق‌اروپایی باهمان تعداد نمایندگانی که ۹۹ فیصد جمعیت افریقایی‌را تمثیل‌می‌کنند تمثیل‌می‌گردید تعداد افراد اروپایی صفر اعشاریه دو فیصد بود .

مبارزه آزادی به سال ۱۹۵۵ درتانگانیکا شکل‌برجستهٔ را کسب‌کرد ، جنبشهای مهم در ایالت کیمبتا که در شمال غرب تانگانیکا واقعست رخداد .قدرت استعماری این‌جنبشهارا بصورت ظالمانه قلع وقمع کرد .مردم این‌ناحیه ضمن تلگرامیکه بوسیله علاقمندان این موضوع بموسسهٔ ملل متحد مخابره کرده بودند ازینکه هرروز تعدادی از باشندگان آنجا توقیف میشدند وتعداد دیگرشان با استعمال گاز اشک آور اذیت میگردیدندباین مضمون که مارا ازین ستمگری نجات بدهید شکایت کردند .

سندیکا های افریقایی ازرژیم قیمومت بشدت انتقاد کرد . تعدادزیاد کارگران‌کشور در فدراسیون کار که بسال ۱۹۵۸ یکصدو پنجاه وسه اعتصاب بشمول (۶۷۴۳۰) کارگر صورت گرفت اشتراک ورزیدند همچنان درسال ۱۹۵۹ (۸۲۸۰۰) نفر که در آن اطباء ، زارعین، کارگران خط‌آهن وغیره موجود بود در ۲۰۵ ـاعتصاب شرکت کردند وباینقسم مردم از جنبش آزادی بخش خود سهم بارز وبزرگی گرفتند .

بزرگترین حزب سیاسی تانـگانیـکا اتحاد ملی افریقایی آن کشور میباشد که‌درسال ۱۹۵٤ تاسیس گردیده است. پروگرام این حزب که از طرف مجلس مو سسان نیز تا یید وتصویب گردیده بود مبارزه را برای از بین بردن انواع واشکال‌امتیازات نژادی، حصول آزادی وانتقال موسسات اداری بافریقاییان، تشجیع جنبشهای سندیـکایی وکو پراتیفی، اصلا-ات عمومی وامحای جدایی ورقابتهای قبیلوی تشکیل میداد اتحاد یه ملی افریقا یی چندبار تقاضای استقلال تانگانیکارا بموسسه ملل متحد تقدیم کرد ولی‌انـگلستان هردفعه خودرا اغفال میکرد. موسسات اداری قیم میکوشید تا فرصتی را جهتی تشـکیل ا حزاب خیالی طرفدار خود بوجود آورند به این ترتیب بودکه‌و حد ت حز ب تامین شد ودیـگر احزاب پروکلو نیالزم بوجود آمد انـگلستان در انتخابات سال ۱۹۵۸ بیشتر رو ی این احزاب اتکا میـکرد مگر اتحادیهٔ ملی‌افریقایی‌با بدست آوردن ده‌چوکی که‌برای‌افریقاییها تعیین شده بود بوجود حزب متحد خاتمه بخشید.

درسال ۱۹۵۹ نماینده لکوتسمن چنین‌تبصره کردکه‌تمام افریقایی‌های تانگا نیکادر حال حاضراستقبال‌آزادی رابکلمه (یوهورو) یعنی‌آزادی بجای‌کلمهٔ معمولی‌ژامبو (بو ن ژ ور) اظهار میکنند، واین‌فورمول‌بذات‌خود یك‌اثرسحر آسادارد.

درسال ۱۹٦۰ برتانویان خودرادراجبار‌اینکه حقوق‌انتخابی افریقاییان راتوسعه‌بدهند مشاهده کردند. درانتخاباتیکه بسال ۱۹٦۰ صورت‌گرفت اتحادیهٔ‌ملی افریقا یی از جمله ۷۱ چوکی، ۷۰ چوکی رابدست‌آوردورهبرآن «ژ.ك‌نایرر» عهده صدارت‌رابدوش گرفت ودیگر برای برتانیه در تانگانیکا کد ام اتکای‌باقی‌نماند. متعاقب‌آن‌برتانویان بمطالعات قانو نی افریقائیهامبنی برالغای این‌رژیم بسال ۱۹٦۱ و عد ه دادند. باسیر درجاده ترقیات، آزادی تانگانیکا بمشکلات وغوامض دیگری‌مقابل میشودکه نخستین آن نتایج‌اداری قیم‌های‌خارج شده درساحه‌های اقتصادی واجتماعی میباشد.

حکومت یك‌پلان مترقی سه‌ساله رابرای کشور تهیه کرد ــ ۲٤ ملیون پوند ستر لنگ درتاسیسات برای‌انکشاف زرا عت وبعض شعبات صناعتی‌بمصرف خواهد رسید پر وژهٔ بکار انداختن حوزهٔ «دیوفیجی» راکه‌غنی ولی‌خشك بوده ودارای مسا حه تقریبی‌برابر انگلستان میباشد رویدست‌میگیرند. مکاتب، شفاخانهاوسرکها اعما رواحداث خو اهدشد. یك سیستم واحدتعلیمی‌برای افریقاییها واروپاییهاطرح‌شده وبرای‌تهیه‌پرسو نل‌اداری تاسیس‌وتشکیلات اختصاصی‌فور شده است‌یك وزارت برای امور کوپر اتیفی که‌عجالتهٔ ٦۰۰ کوپراتیف دارد تاسیس‌شده‌است.

آژانش یونایتدپرس بین‌المللی تحت عنوان «وقتیکه تانگانیکا آزاد گردد» تذکرداده وتبصره کردکه «ممکن نخواهد بودکه‌آز ادی رابرای‌سایر سرزمینهای‌برتانوی درافریقای شرقی مانندکینیا، یوگندا وزنگبارمانع‌آیند» بدون کوچکترین تردید شعله آزادی ایکه

درقله «کلیمانجارو» افروخته شده برای کینیا، یوگندا و زنگبار وهمچنان در دیگر مستعمرات وعدهٔ ظفرجنبشهای آزادی ملی رامیدهد.

ناگفته نباید گذاشت که کشور تانگانیکا بتاریخ ۱۸ قوس ۱۳۴۰ آزادشدوباافروختن مشعل بزرگی بر فراز یکی‌از بلند ترین قلل کوه «کلیما نجار و» وفرود آو ردن پرچم انگلستان وبرافراشته شدن‌پرچم سبز، سیاه وطلا یی رنگ خود بر فراز عمارات حکومتی آنکشور درداخل چوکات کامنویلت بریتانیا بحیث‌کشور مستقلی شناخته شد.

پیداوار عمده این‌سرزمین عبارت ازپنبه، قهوه، پست، عاج وعسل‌میباشد علاوتاً الماس طلا، آهن، نمك، سرب، قلعی درانجایافت میشود ساحوای وسیع الماس «موادوی» بسال ۱۹۶۰ بهاندازهٔ «۴۶۰۰۰۰۰» سترلنگ فایده داشت بومیهای تا نگا نیکا به «۱۲۰» قبیله تقسیم شده است، این کشودبادو رنمای گیرنده خودزیبایی خاص دارد یکسلسله کوهها، قسمت‌شمال آن‌را پوشیده است، درمناطق نشیبی شمال‌غرب ان‌یعنی درسرحدات یوگند اود رنز دیکی کینیا در یاچه وکتوریایعنی بزرگترین دریاچه آرام قاره که‌دارای مساحه نزدیك‌بمساحت سویس است امتداد دارد درغرب آن‌طویلترین وعمیقترین دریاچه بنام تانگا نیکا جریان دارد.

درمرکز وجنوب کشورچمنزارها وجنگلاتیکه نگاه انسان‌درآن گم میشود وجود دارد.

ازدیر زما نی بدینطرف غنای کشور مورد توجه موجد ان استعمار قرار گر فته بود درقرون وسطی عربها، ترکهاوپرتگالیها برای اشغال یا تصاحب‌این‌کشورباهم‌رقابت داشتند درقرن۱۹ کشور مذکور دستخوش استیلا کنند گان آلمانی وبرتانوی قرار گرفت درنتیجه یك جنگ حریصان آلمانی، تانگانیکارا مستعمره خود ساختند، درجر یان نخستین جنگ جهانی تانگانیکاتوسط قوای برتانوی‌اشغال‌شد بعداز انجام‌جنگ‌انگلستان تانگانیکارا تحت ماندا ت خودگرفت. بعدازپایان جنگ‌جهانی‌دوم تانگانیکاتحت قیمو مت بین المللی قرار داده شد.

قوای بری‌برتا نوی بساحهٔ (۵۱۰۰۰۰۰) زمین‌را ازافریقا ییهابرای آنکه‌بکولونیهای اروپایی بسپارند‌غصب کردنداین سیاست‌قطاع‌الطریقی‌تاسال ۱۹۵۹ــ ادامه‌یافت وکولونیهای اروپایی (۱۰۰۰۰) هکتار زمینهای افریقاییان راتصاحب کردند این زمینهابمساحه‌زراعت پنبه کافی، چای‌وتنباکو تبدیل گردید تمام این‌حاصلات از طرف مراکز تجار تی‌بصورت کمی خریداری شده‌بخارج صادر میگر دید درحالیکه کشو ر بتو رید گندم ومواد غذایی نیازمند میباشد پیش‌از آزادی کارگران معادن وزار عین بصو رت مبالغه آمیز استثمار میشد ند. مزدمتوسط یك‌کار گربین ۱۴ و۳۵ شلنگ بود دراستخراج معادن یك‌کارگر از ۱۸ تا۴۵ شلنگ را در یکماه بدست میاورد درمورد ترقیات اجتما عی تاقبل از آزا دی مجازات جسمی‌را اعمال میکردندچنانچه باساس احصا ییهای منابع‌انگلیسی درسال ۱۹۵۸ بتعداد (۱۰۷۲) تن افریقایی بچنین مجازاتی محکوم‌گردیده بودند ولی‌بعد ازاعلام‌آزادی

کشور، تانگانیکا دارای قانون اساسی جداگانه شد واکنون کشور مذکور در قطار سایر ممالک مستقل موقع خود رااحراز کرده است.

زنگبار

احزاب سیاسی کشور تحت الحمایه شرق افریقا(زنگبار) بتاریخ ۲۸ حوت ۱۳٤۰ ازحکومت برتانیه در خواست کرد تا آزادی و استقلال تام برای آنکشور درجریان سال ۱۹٦۲داده شود.

زنگبار قبلاً هم حق خود ارادیت را از برتانیه در خواست کرده بود. همچنان رهبران احزاب مختلف زنگبار ضمناً آرزو کرده بودند که بعد از حصول آزادی کشور مذکور در داخل حوزهٔ کامنو یلت باقی میماند.

روی این اساس حرکت وجنبش آزادی خواهی بیشتر ازجنوری ۱۹٦۱ بدینطرف قوت گرفت وبعدازآن نظر بموافقه برتانیا انتخابات عمومی در ان سر زمین آغاز شد ولی

هیچیك حزب سیاسی آن کشور به نسبت اختلافات وبی اتفاقی اکثریت وپیروزی را ابراز نتوانست وبدینتر تیب اکثریت قانونی درمجلس مقننه بدست نیامد.

درمبارزه های انتخاباتیکه در ماه جون ۱۹٦۱ بعمل آمد نسبت وجود اختلافات شدید درنتیجه این داد وگرفت حزب ملی باتفاق حزب خلق توانست که ازجملهٔ ۲۳ چوکی مجلس مقننه ۱۳ چوکی را بدست آورده وموقع و موقف قانونی خود را تثبیت کند.

جزیره «زنگبار» که درساحل شرقی افریقاواقعست «٦٤۰» میل مربع مساحت داردواین سرزمین بعد از ۱۸۹۰ باموافقت جرمنی وفرانسه تحت الحمایه برتانیا درآمد ودرماه نوامبر همان سال سلطنت اسلامی در آنجا رویکارشد.

زنگباراز حیث موقع جغرافیایی خودباجمهوریت صومال، کینیاوتانگانیکا محاط است نفوس زنگبار بشمول «پمبا» که درجوار آن واقعست درحدودچهار صدهزار نفر میرسد که بواسطه سلطانی موسوم به سید خلیفه ابن هارب اداره میشود. قسمت بیشتر باشندگان آنرا مسلمانان تشکیل میدهد بعداز ۱۸۹۰ که زنگبار تحت الحمایه بر تانیا درآورده شد (هلگولیند) بجرمنی ومدغاسکر بفرانسه تعلق گرفت، ولی انگلستان نفوذش رادرزنگبارخوب قایم کرد.

جزیر(پمبا) هم که یکی از مناطق نسبتاً بزرگ این سرزمین است بتنهایی خود(۳۸۰) مربع میل مساحت داشته ودر حدود ۲۵میل جانب شمال شرق کشور موقع دارد.

قسمت بیشترمحصولات طبیعی کشوررا وپیاز وحبوب دربرمیگیرد. جو، مغزوخسته ازمحصولات وتولیدات دیگر آنست که اقدام مهم صادراتی کشوررا احتوامیکند صنعت کلالی (بیشتر کوزه گری)، ساختن رشته وریسمان، صابون تیل، بوریا وجواهر سازی بحیث فن طریقه از جمله صنایع حرفه یی زنگبار است.

درکنفرانسیکه بتاریخ ماه اپریل۱۹۶۲ در لندن راجع به موضوع آزادی‌زنگبار تعیین شده بود بدون رسیدن بکدام موافقه خاتمه یافت .درین کنفرانس گفته‌شده بودکه هدف وغایه‌ی مهم عبارت ازتعیین موعد استقلال زنگبار است ولی مادلنگ سابق‌وزیر مستعمرات انگلستان که ریاست این جلسه را بعهده داشت اظهارکرده بود که‌برای حکومت برتانیه کارغلط‌خواهد بودکه‌تاریخ‌اعطای استقلال تام زنگبار راتعیین‌کند. موصوف متذکر شدکه بریتانیا حاضر است درمورد تعیین یك کمیسیون تدقیق راجع به آزادی زنگبار موافقه کند اما غورکردن راجع به آزادی‌کامل‌زنگباریك‌مسأله قبل ازوقت میباشد.

ولی بتاریخ ۲۰ حمل شیخ محمد علی‌شامتی‌رئیس‌الوزرای‌زنگباردرقاهره گفت‌کنفرانس قانون‌اساسی‌زنگبار که‌در لندن‌منعقد شده‌بودازجوهی‌بناکامی منجر شد که حکومت‌بریتانیا نمیخواست مسأله‌را بطوریکه شایسته بود رویدست‌بگیرد . وی گفت شیخ علی محسن وزیر معارف وی‌درلندن‌باقیمانده تاحکومت‌بریتانیارا برای‌یافتن‌راه معقولی‌وادار سازد. کنفرانس قانون اساسی زنگبار نتوانست تاریخی را برای استقلال این خط تعیین کند .

کینیا

منطقه ایست که سالها در قلمرو استعمار بریتانیا قرار داشت ، این منطقه بامتداد بحیره هند از طرف شمال شرقی‌باسومالی‌لیند ،از جانب شمال باحبشستان،ازغرب با یوگندا‌وازطرف جنوب‌باتانگانیکا محاط است .مساحت آن«۲۲۴۹۶۰» میل مربع‌ونفوس آن قراراحصائیه ۱۹۵۹ «۶۵۰۰۰۰۰» نفر است که قسمت عمده آنرا بومیان آن کشور تشکیل میدهد .مرکز آن«نایروبی» است .از ۱۹۵۷ بدینطرف بومیان افریقایی واسیایی که باشندگان آنجا را تشکیل میدهند بحیث اعضای مجلس قانونگذاری آنکشور انتخاب شده بودند ،از پنج حصه، سه قسمت زمینهای منطقه شمال کشور خشك‌و لامزروع میباشد مرکز عمده تولیدات اقتصادی کشور را نواحی جنوبی کشور دربرداشته وعموماًزمینهای آن مستغنی وزرخیز میباشد علاوتاً با یك ساحهٔ وسیعیکه از «۳۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰» فت ارتفاع دارد چراگاهای موجود است که از آن در موارد لازم استفاده بعمل می آید پنج ملیون اکر زمینهای عالی برای اروپاییان باشندهٔ آنجا تخصیص داده شده است یا بعبارت دیگر این اندازه زمین برای اروپاییان مذکور از سابق ریزرف شده بود.

تولیدات‌ومحصولات عمده ی این سرزمین (کینیا) قهوه ، چای ،غله ودانه(حبوبات) ومیوه های خشك میباشد ، علاوتاً پوستهای حیوانی وسنگهای قیمتی که نشانهٔ از معادن سرشار آنست در ردیف محصولات مهم آن بشمار میاید

کینیا از حیث محصول چای‌غنی ترین سر زمین افریقاست که فیصدی محصول اقلام صادراتی وپول ومفادیکه از آن حاصل میشود نسبت بمحصولات دیگر بیشتر است.

کینیا در ۱۹۵۳ صحنه فعالیتهای دهشت افگنان «ماو ماو» قرار گرفت که‌دسته های

متحد قبایل وعشایر «کیکویو ،میرو، وامبو» هم درآن سهم داشتند ، اینان با حلف وفاداری وسوگند یکه یاد کرده بودند باشندگان اصلی آن سرزمین راکشتار میکر دند و آنانیکه باایشان مقابله و مقاومتی میکر دند از قلمرو کشور خارج شده واز تمام حقو ق محروم میگر دید ند ،در این گیرودارها متجاوز از «۶۰۰۰۰» د هشت ا فگن محبو س ، مقتو ل ومجروح شدند.

قسمت ساحه زمینهای زر خیز بفراخی ده میل ار حصهٔ سر حد تا تنگانیکا با ستقا مت شمال جانب «کیپینی» که مجمع‌الجزایر «لامو» راهم در بر میگیرد توسطدریای (تانا) آبیاری میشود.

بتاریخ ۲۰ عقرب ۱۳۴۰ بود که وز ا رت مستعمرات برتانیه اعلامیهٔ صا د ر کر د مبنی بر ینکه ممکن است (مادلنگ) وزیر مستعمرات‌آنوقت برتانیه (که فعلاً وزیر مالیه انگلستان‌است) بتاریخ۲۳ نومبر ۱۹۶۱ جهت باز دید مختصر از کینیاعازم نایروبی گردد. همچنان به‌هیأت‌اتحادیه ملی‌افریقایی‌بریاست (جموکنیاتا) گفته‌شده بود که وزیر مستعمرات انگلستان آما ده است در این‌باز دیدخوداز (کینیا)اوضاع آنجا را در پر تو موفقیتهای سیاسی شان تحت غو ر قرار دهد مو صوف در همانمو قع اظهار داشته بود که و ی متوقع ا ست تا تاریخ یك کنفر انس مر بوط بقا نو ن اساسی را در لندن اعلا م کند. همان بود که نمایندگان کنفرانس قانون اساسی کینیا روز ۱۶ حمل آخرین موافقاتی‌را درمورد اینکه به‌مستعمرهٔ حکومت جدید ائتلافی‌داده شده ویك‌قانون اساسی ترتیب،مذاکره مهم برای نیم هفته دیگر ادامه یابدثبت کردند .

این موافقات در جلسهٔ آ خر ین عمومی بعد از آ نکه همه موا نع از بین دو پارتی بزرگ افریقایی مرفو ع گردیده وهر دو طرف موافقه نمودند تادر تشکیل یك حکومت مؤقت ائتلافی صرف مساعی کنند بامضا رسید .

درین حکومت‌هر دو حزب هفت کرسی بسویه‌وزرأ دارد که رهبران هردو حزب‌بنا غلی کینیاتا رهبر اتحادیه ی ملی افریقایی وبناغلی رو نلد نگا لا رهبر حزب بی سر اقتدار اتحادیه دیموکراتیك که‌بـا(سر پترك دین)مذاکراتی انجام دادند بر تقسیما ت مسا وی کرسی وزرأ هم موافقت کرد.

طبق این قا نون اساسی به کینیا حکومت قوی‌مرکزی‌وپارالمان‌دو مجلسه وشش‌اسامبله منطقوی که صلا حیت اداری وقانونی‌دارد منظور شده است.

نظر بقانون اساسی متذ کره گورنر کینیاکابینه ائتلافی راتشکیل داد. این اقدام‌وی پس ازامضای توافقهای است که بین ر هبران ملی کینیا در باره تجدید نظر بـرقانـو ن اساسی آنجا و تشکیل یك کا بینهٔ ائتلافی درکینیا صورت گرفت.درکابینهٔ مذکورهریك از احزاب اتحاد ملی افریقایی کینیا، کا نو که رهبری‌آن‌راجـموکنـیا تا بعـهده دا رد وحزب اتحادديموکراسی‌افریقایی کینیا ،کادوکه‌رهبری آن با(انگالا) میباشد هفت هفت عضو داشته ودوعضو دیگر این‌کابینه ازطرف خود گورنر کینیاتعیین میگردد.

په بلګراد کښې د بيطرفو هيوادود دولتو رئيسانو يوځاې چه د افغانستان صدر اعظم ښاغلي سردار محمد داود د خپل هيواد له خوا په هغه
جرګه کښې چه د ۱۳۴۰ کال دسنبلې په مياشتې کښې منعقد شوې وه هم ګډون کړې ؤ

د شوروی اتحاد لمړی کیهان نورد میجریوری ګاګارین چه د افغانستان د پوهنی دوزارت په بلنه کابل ته راغلی ؤ
د ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم سره د ملاقات په وخت کښی لیدل کیږی

کابینهٔ کینیا صدر اعظم نداشته وجموکنیا تاوانگالا پستهای وزارت مشاور را درامور قانونی آنکشور بدوش دارند. بدینترتیب که جمو کنیا تاامور اقتصادی و بنا غلی انگالا امورانتظامی را بعهده گرفتند.

روندا وار وندی

هنگامیکه در ۱۵ جنوری ۱۹۶۲ مجمع عمومی موسسهٔ ملل متحد شانزد همین جلسهٔ خودرا آغازکرد کمیته چهارم قیمومت مجمع مذکور مسایل یك کشور محکوم افریقایی را مورد غور قرارداد، این مسایل عبارت ازمسایل مربوط به روندا او رندی میبا شد که تحت اداره بلژ یك بود درماه دسامبر سال گذشته کهدر هردو قسمت (روندا وارو ندی) تحت نظر موسسه مللمتحد انتخابات قانونیصورت گرفتازنتیجه اینانتخابات معلوم گردید کهیك قسمت این منطقه بشکل یکدولت پادشاهی وقسمت دیگرآن بشکل یك کشورجمهوری قدم در مرحله حاکمیت خود میگذارد .یعنی مردم مناطق مذکور طرفداراین امربودندکه باید در (روندا) یکدولت جمهوری ودر (روندی) یکدولت پادشاهی تشکیل شود .

کمیسیون موسسه ملل متحد جهت غور برمسأله روندی از طر ف مجمع عمو می بسال ۱۹۶۰ هنگام پانزدهمین جلسه مجمع مذ کور تعیین گردید . ریاست این کمیسیو ن را بناغلی (ماب کس دور سنویل) نماینده کشورهایتی بعهدهداشتونمایندگانایران وتوگولیند بحیث اعضای کمیسیون مذکور بودند.

مسأله منطقه یکوچكروندا و روندیبعد ازوقایع سال ۱۹۵۹ بحیث یکی از مسایل مهم وجدی، توجه واهتمام خاص مجمع عمومی موسسه ملل متحدرا بخود جلب کرد.

این منطقه که بشکل یك منطقه سه گوشهٔیبین کانگوی مرکز بجانب غرب وتانگانیکا بطرف شرق آن افتاده استآخرین منطقه افریقایی است که بچنگه کا بو س استعمارگیر آمده بودمنطقه مذکور قبلاًاز متصرفات آلمان در افر یقا یشرقی بودبسال ۱۹۲۳ ازطرف جامعهٔ ملل تحتماندت دولت بلژیك دراورده شد و درماه دسامبر۱۹٤٦ زیرقیمومتموسسه ملل متحد قرار گرفت . روندا وروندی از نظر تکاثف نفوس و جمعیت ازپر نفوس ترین نقاط جهانمحسوب میکردد . باید توضیح کرد که بیش از چهارونیم ملیون نفر افریقایی در یك منطقه ایکه طور تقر یبی (۳٤۰۰) مربع میل مساحت دا رد وبشکل به آ ستریا برا بر می با شد حیو ة بسر میبرند . این منطقه در اصل خود دارای دو کشور جداگانه (روندا وارو ندی) بود که زمام امور هریك آنرا یکنفر سوامی یا پادشاه در دست داشت رژ یم این کشور ها فیودالی بوده وروی یك سیستم اجتماعی استوار گردیده بود

ارستو کراتهای توتسی که مردمان تجارت پیشه و جنگجو بو د ند زمام اداره واقتد ار رابدستداشتند وهو تو ها که اکثریت نفوس راتشکیل مید اد ند بزراعتوسایرمشاغلشاقه مصرو ف بو د ند. چو ن (روندا و ر و ندی)یك سر ز مین بسیا ر پر نـفو س بو ده

وبارانهای موسمی هم در آنجاکمتر میبارد بنابران مردم آن همیشه در سرپنجهٔ قحطی وگر سنگی مبتلا میباشند .

در بین ماههای نومبر و دسامبر ۱۹۵۹ یکسلسله اضطرابات و اغتشاشات شدیدی در روندا بروز کرد .

عشایر تونسی و هوتوها بجان همدیگر خود افتادند و جنگهای قبیله‌یی بین شان بسیار شدت کرد .

مجلس قیمومت موسسه ملل متحد یك هیأت تعین نمود تا بمنطقهٔ مذکور رفته راجع باوضاع آشفته و علل اغتشاشات آنجا تحقیقات کند . هیأت موسسه‌ملل‌متحدبعدازیکسلسله تحقیقات لازم راپور داد که مردم در حال غیظ و برآشفتگی بسر میبرند .

اقدامات مجمع عمومی :

مسأله پیشرفتهای روندا و اورندی و موضوع تعیین سرنوشت‌آیندهٔ آن منطقه‌درموقع پانزدهمین جلسه مجمع عمومی در «۱۹۶۰ - ۱۹۶۱» بمجمع مذکور پیش گردید .

مجمع عمومی موسسه ملل متحد فیصله کرد که باید یك ریفرندم تحت نظرموسسه‌ملل متحد در روندا بعمل آید تا آرزو ها و خواستهای آنانیرا که طرفدار استقرار موامی «پادشاهی» در آنجا میباشند تعیین کند .

کمیسیون ملل متحد برای اجرای این منظور به «روندا» مسافرت کرد و در ماههای جنوری و فروری سال ۱۹۶۱ از آنجابازدید کرده و راپور مشاهدات خود رابمجمع‌عمومی تقدیم کرد . کمیسیون موصوف در راپور خویش تصریح کرد که حوادث‌تازه‌ایکه‌در روندا بروز کرد واپس منظرهٔ سیاسی وقانونی وموقف روندا را طوریکه قبلا بمجمع‌عمومی‌ظاهر و هویدا بود . بکلی عوض نموده است .

بتاریخ ۲۱ ماه‌اپریل سال ۱۹۶۱ مجمع عمومی فیصله کرد که باید انتخابات برای مجلس قانونگذاری و ریفرندم راجع به «موامی» در خلال ماه آگست‌صورت‌بگیرد ومطالبه کرد که تا حکومات اساسی و سرپرست در هر دو قسمت اعنی رونداواورندی تشکیل گردد .

کمیسیون ملل‌متحد بتاریخ ۸ ماه جون ۱۹۶۱ به روندا واروندی مواصلت کرد ؛ و قبل از آنکه بمنطقه مذکور وارد شود در بروسل مرکز بلژیك با مقامات حکومتی کشور مذکور راجع بمسایلیکه به تطبیق فیصلهای مجمع عمومی مربوط بود مذاکرات لازم نیز انجام داد .

آغاز انتخابات:

بدینترتیب بتاریخ ۱۸ ماه سپتامبر در روندی و بتاریخ ۲۵ ماه‌سپتامبردرروندابرای برگزیدن اعضای مجلس قانونگذاری ، انتخابات عملی‌گردید .همچنان‌ریفرندمیکه‌بسوال «موای» مربوط بود نیز بتاریخ ۲۵ ماه سپتامبر در روندا صورت گرفت . این انتخابات

بسیار عمومی بود و برای نخستین بار زنان هم در مناطق مذکوررای‌دادندراپور کمیسیون ملل متحد که بمجمع عمومی ارائه‌گردیده بود بتاریخ۷ماه دسامبر ۱۹٦۱ نیز شایع شد. ترتیباتی را که برای انتخابات‌دررواندا واروندی‌گرفته‌شده‌بود تمجید کرده است. همچنان کمیسیون مذکور راجع به انتخابات در قسمت روندی خاطرنشان کرده‌است که بدون شك و تردید فتح و پیروزی مسلمی نصیب حزب متحد ترقیخواه ملی (اپرونا) شده است یعنی این حزب از ۵۸ تا ٦٤ چوکی را در انتخابات بدست آورده‌است.

همچنان در راپور کمیسیون موصوف راجع بانتخابات‌در قسمت‌رواندا توضیح کرده‌است که «پارتی دومومن دوله امنسپسیون هوتو» نیز اکثریت مطلق را با احراز ۳۵ ـ ٤٤ چوکی بدست آورده است.

راجع بمسأله ریفرندم «موامی» در رواندا کمیسیون‌راپور داده است که «۱۰۰٦۳۳۹» رأی منفی بمقابل «۲۵۳۹٦۳» رای مثبت بطرفداری ادامه پادشاهی درمنطقه مذکور ابراز شده است.

باید تصریح کرد که مجمع عمومی موسسهٔ ملل‌متحد از مقامات اداری رونداواروندی مطالبه کرد که باید هرچه زودتر محبوسان سیاسی روندا و اروندی که باثر اغتشاشات‌سال ۱۹۵۹ بوقوع پیوسته بود مورد عفو عمومی قرار گیرد.

روندا و اروندی از طرف غرب با جمهوریت کانگوی جدید، از جانب شمال‌بایوگندا از شرق و جنوب با تانگانیکا محاط است. مساحت عمومی آن باستناد سالنامهٔ جهانی «۲۰۵٤۰» میل مربع و نفوس هر دو منطقه نظر باحصاییه ۱۹۵۷ «٤٦۳۰۰۰۰» نفراست که اکثریت آنرا مردمان بومی آن سرزمین تشکیل میدهد، قلهٔ «بیرونگا» که در آنجا واقعست «۱٤۰۰۰» فت ارتفاع دارد صادرات عمدهٔ این سرزمین قهوه، مال مواشی و پوست میباشد.

بتاریخ ماه جون ۱۹٦۰ حسب موافقت حکومت بلژیك درآن سرزمین انتخاباتی‌صورت گرفت و در ۱۹٦۱ برای آن آزادی داخلی داده شد، روی این اساس دولت بلژیك‌وعدهٔ اعطای خودمختاری و استقلال کامل آن‌کشور را نیز قبلاً داده بود.

اینك سر از نیمهٔ شب (۹) سرطان ۱۳٤۱ مطابق ۳۰ جون ۱۹٦۲ قیمومت چهل وسه سالهٔ بلژیك بر دو منطقهٔ مذکور (روندا و روندی) خاتمه یافته‌و جمهوریت روندادولت پادشاهی یوروندی به آزادی کامل خودنایل آمدند.

مراسم آزادی این دو منطقه با فیر بیست‌ویك توپ صورت گرفته و بیرقها ی بلژیك از فراز دوایر دولتی این دوکشور جدید فرود آورده شده و بامراسم خاص‌بیرق‌های ملی خود آنها باهتزاز در آورده شد.

یوثانت کفیل سرمنشی موسسهٔ ملل متحد پیام تبریکیهٔ بدین‌مناسبت عنوانی‌رهبران این دوکشور مخابره کرد.

«ختم»

اختراعات واکتشافات سال

ازاقمار مصنوعی بیشتر استفاده خواهد شد

چندی قبل شاغلی «کانستنتین سرجی جوك» معاون وزارت مخابرات اتحاد شوروی اظهار کرد که بادر نظر داشتن انکشاف تلویزیون وبرود کاست در آینده تو جهٔ بیشتر بسوی امکانات استفاده ازاقمار مصنوعی زمینی تیلی کاستنگ مبذول میگردد پروگرام تیلی کاست بنواحی نامحدودی توسعه پیدا میتواند کرد .

زورقیکه ۲۰۰۰ سال عمر دارد

اخیراً زورقیکه بطور یقین دوهزار سال قبل ساخته شده است ازدهانهٔ دریای «پرنتا» قریب شهر وینس ایتالیا بدست آمده است ، ازقراین برمیآید که چنین زورقها توسط مردمان قدیم آن نواحی مورد استعمال قرار داده شده است .

برج شناور

دراین تازگیها یك برج روشنی انداز دریایی بارتفاع ۵۰ فت در گوتنبرگ سویدن طوری از کانکریت ساخته شده است که باسانی روی آب شنا میتواند کرد .

تکمیل نقشهٔ طبقات الارض شمال

چندی قبل متخصصین موسسهٔ جیالوژی قطب شمال در لیننگراد نقشهٔ طبقات الارض شمال ونواحی آنرا مکمل کردند این نقشه بصورت پروژه دور قطبی ترتیب گردیده وقطب شمال درمرکز آن قرار دارد نخستین نقشه ایست که مفکوره عمومی وضع طبقات الارض وتاریخچه انکشاف قشر زمین رادر نواحی قطب شمال نشان میدهد . پیمایش نقشه یك در پنج ملیون است .

خطوط پنجاه وهشت موازی خط استوا بحیث خطوط سرحدی نواحی داخل نقشه گرفته شده است ، علاوتاً نقشه مذکور وضع طبقات الارضی نواحی امریکا ، سکندینافی وگرینلند را در بر گرفته است نقشه دورقطبی خصوصیات عمومی، تشکیل مناطق طبقات الارضی، اساسات علمی ، ذخایر معدنی وفوسیلها را آشکار میسازد ، نقشه مذکور تحت هدایات بناغلی فیودور مارکوف رئیس شعبهٔ نقشه کشی طبقات الارض توسعه و تکمیل گردیده است .*

روجاییکه مدافع امراض است

یکنوع روجایی کاغذی ایکه درمقابل امراض مجادله کرده بعداز استعمال از آن صرف نظر میشود بغرض کمك بامریضان شفاخانه ساخته شده است این نوع روجایی درشفاخانهای اطفال واقع سویدن موفقانه مورد تجربه قرار داده شد ، روجایی مذکور که مشتمل از بیست ورقهٔ کاغذ مخصوص میباشد توسط یك غلاف کتابی پوشیده است قرار اطلاع موجوده قیمت این روجاییها برای کلان سالان ۴۰ سنت وبرای اطفال ۱۰ سنت تعیین شده است.

طریقهٔ جدید برای رفع مواد مترشحهٔ گوش انسان

براه ازبین بردن مواد مومی گوش ازکاویدن جداً بایست خوداری کرد زیرا امکان دارد پردهٔ نازك وحساس گوش دریده و حس شنوایی‌تان ازدست برود اخیراً طریقهٔ جدید وبهترین برای رفع این خطر ایجاد شده است آله یکه بغرض اینکار استعمال میشود «کریدیرا پس» یادشده وازلحاظ طب امتحانی خوبی داده است . باین آله درظرف چندد قیقه چرك گوش را بدون احساس دردبرطرف میکند .

چراغهای جدید آفتابی بحیث محافظ بدن

اخیراً چراغ آفتابی مع فلتریکه جلدراازتاثیر مضرآفتاب محافظه میکند توسط یکی از کمپنیهای امریکا اختراع شده باوجودیکه شعاع ماوارء بنفش ازنظر طب امروز صحی پنداشته‌شده ولی اگروجود انسان درمقابل آن دیرتراز وقت لازمه قرار داده شود ، طول امواج کوتاه آن خطرناك میباشد زیرا تشعشات مذکور باعث تولید سوختگی آبله وصدمه درجلد وچشم میشود چراغ جدید طوری ساخته شده که تنها آن شعاعات طویل راکه بیضرر است انتشار داده وبقیه‌را مانع میشود . قرار اظهار مخترعین چراغ مذکور آنقدر محفوظ وبیضرر است که حتی اطفال برای ساعتها تحت آن میتوانند نشست .

آمادگیها برای پرتاب سفاین بزرگ فضایی

مقامات مربوط اتحاد شوروی اول میزان ۱۳۴۰ یك راکت قوی وچندمرحله‌ای دیگری رادر مناطق مرکزی بحرالکاهل مورد آزمایش قرارداده‌اند، این سومین آزمایش همچوراکت ازطرف مقامات مربوطهٔ اتحاد شوروی درظرف چند روز اخیر بود، وهدف این آزمایشها هموار نمودن راه برای پرتاب کشتیهای بزرگ بفضای خارجی میباشد .

نمایشگاه کارهای ابتکاری

درننداردتون کارهای ابتکاری ۱۶ کاشف آلمانی که درشهر کاسل افتتاح شده بودبیش از ۳۰۰۰ مردوزن که خودشان چیزهای تازه اختراع وکشف کرده بودند میل داشتند درموقع افتتاح این ننداردتون حضور داشته باشند یك کشش موفق شده بود دربارهٔ لوازم مبل کشفی کندباین معنی که اوموفق شده بود باکمی تغییر یك میزرا بچوکی مبدل ویا برعکس نماید یك خانم خانه‌دار که درموقع پوست کندن پیاز بچشمانش اشك میآمد واورا عصبانی میکرد عینکی که درست کرده بود که درموقع پوست کندن پیاز بچشم میگذارد وبدینوسیله چشمانش محفوظ میماند .

کوچکترین رادیوی دنیا ، که بوزن ۳۶ گرام میباشد ومیتوان آنرا درگوش جای داد بوسیله یکی از اهالی فرانکفورت کشف وساخته شده بود باوجود اینکه در نظر اول ایجاد این نمایشگاه کمی مسخره بنظر میرسید اما شامل یك اصل بود ، درحالیکه تعداد زیادی ازچیزهاییکه نشان داده میشد بازیچه بیش نبود ولی انسان میتوانست از این نمایشگاه بزندگی آینده نظری اندازد .

کشتی بالدار

«کرسنای سو الوود» نخستین دستگاهی است که درشهر گدرکی بتولید کشتی موترها آغاز کرد، ٤ سال قبل دستگاه مذکور نخستین کشتی «راکت» راساخت فعلا کشتیهای متذکره در دریاهای دنیپر، نانس وغیره منظماً بمسافرت دریایی میپردازند، این کشتی که ازدیزل قوه میگیرد درحمل ونقل اموال ومسافران ازطریق رودخانه ها کمك زیادمیکند. کشتی مذکور با سیستمها دارۀ «رادار» وایرکندشن مجهز بوده وگنجایش سه صد نفرمسافر رادارد

منبع جدیدتولید برق :

متخصصین ازتجربه (سیك فراید کلن) دانشمند فرانسوی که دریکی ازلابراتوار ها بعمل آمده، بحیرت افتاده اند زیرا موصوف باملاحظۀ قوانین معلومۀ ترمو الکتر یستی توانست بکمك سامان ولوازم بسیط ازقبیل دومرتبان شیشه یی دو حلقۀ فلزی، یك چراغ گاز ویك توته سیم مقدار کافی جریان برق را تولید کند، مجله فرانسوی (ساینس وحیوة) برای نخستین بار این تجارب عجیب را افشاکرده مینگارد که فرانسه یکنوع فابریکه کاملا بیصدارا که بدون بیلرها، توربینها ودیگر پرزه های متحرك نیروی برق را تولید کند درنظرگرفته است.

ازروی انتشارات روی این موضوع برمی آید که این دستگاه تولید برق شبیه بدستگاههای مؤلد برق که توسط داکتر (کارل) درلابراتوارهای امریکا ایجاد شده است میباشد ولی در دستگاه مذکور ازقوای مقناطیسی قطعاً استفاده بعمل نیامده است، اساساً مقصد دستگاه (کلن) اینست تااز یك منبع حرارتی درموجودیت غاز آیونایز شده مستقیماً برق تولید کند. بستر (کولن) یکمقدار غازی راکه بصورت اتومات آیونایز (برقدار) میشود مستقیماً از شعلۀ چراغ گیسی عبورداده بمرتبانهای رهنمونی میکند سپس گاز مذکور ازدو حلقه فلزی که حرارتهای شان متفاوت است عبور می نماید. بمجردیکه گاز بحرکت درآورده شود یك جریان دوامدار برق درمیان دوحلقۀ مذکور تولید میشود درین تجربه حلقه ها نقش الکترود ها (قطبها) را میبازد. تبدیل کردن مستقیم ولت به برق که بدون ضرورت بدرجهای میخانیکی بزرگ وقیمتیها ازمدت دهسال باینطرف آرزوی انسان بود درممالك مختلف جهان برای رسیدن بدان کوشش بعمل میآمد.

ساختمان یك سفینۀ فضا پیما

متخصصین فضایی مجمع راکتهای قاره پیمای امریکا درسیمینار ی که در ماه میزان ۱۳٤۰ منعقد شده بود ویکهفته بطول انجامید درباره امکان ساختمان وتعمیرو بکار انداختن یك سفینه فضاپیما که به بزرگی یك هوا ز جنگی وبوزن تقریباً پنجاه هزار تن در موقع پرواز باشند بحث کردند، معلوم گردید که این سفینۀ غول پیکر بوسعت و اندازۀ ساخته میشود که احتیاجات فعلی راکبان راکت را برای مسافرت بکرۀ مریخ برآورده سازد، راکبین این سفینه پنجاه تن خواهد بود وطرز ساختمان آن از لحاظ تخنیك امکان پذیر بوساده میبا شد.

ری اکتورهای ذروی ده سال آینده

چندی قبل یك کمیسیون انرژی ذروی فرانسه پیشبینی کرد که در ظرف ده سال آینده ری اکتورهای ذروی قوهٔ برق را بنرخ بسیار نازل تولید خواهد کرد از این قوه ذروی بدون مشکلات یورانیومیکه در فرانسه تولید میشود تولید خواهد شد که بدین لحاظ قطع مواد او ما ورای ابحار و ستیشنهای ذروی تاثیری وارد نمیکند .

تولید الماس توسط انرژی اتوم

گرچه از چار و نیم سال بیشتر میگذرد که انفلاق آزمایشی زیرزمینی اتوم در یك مغاره داخل کوهی واقع صحرای نوادا درامریکا بعمل آمده است هنوز هم میتوان حرارت زیاد انفجار اتومی را در اتاق عظیم متشکله از آن احساس کرد بالاخره تامدتی پیش حرارت ورادیو اکتیفیت تاحدی تقلیل یافت و بدرجهٔ رسید که دانشمندان موفق شدند بدون خطر هلاکت داخل آن شده محل انفجار زیرزمینی اتوم را که چار سال قبل در معرض آزمایش قرار گرفته بود ازنزدیك مشاهده کنند وتحقیقات لازم علمی را اجرانمایند یکنفر نامه نگار امریکایی بنام «گلیدوین هیل» که اجازه یافت از مغاره اتومی را دریافت کرده بود خبرمیدهد که انفجار اتومی یك جهان بسیار تماشایی ونوی را بوجود آورده که انسان را بشگفت می اندازد اشکال فریبنده وعجیب والماسهای مصنوعی ایکه بشکل قطرات تشکیل گردیده همه چیزهائیست که قبلا حدس زده نشده بود انفجار مذکور بتاریخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۵۷ دریك تونل مسدود درداخل مغارهٔ کوهی بارتفاع (۲۱۰۰) متردر محل آزمایشهای نوادا صورت گرفته بود ،درکسور ثانیه بمب اتومی که قدرت (۱۷۰۰) تن ، تی ان، تی را دارا بوده بزور فشار خارق العاده ایکه براحجار وارد کرد خلایی دار ای قطر چهل متر در دل سنگها تولید کرد .طوریکه «هیل» انگاشته فشار وگرمی فوق العاد. درمیان احجار تعاملات بینظیر و نادری را صورت داد چنانچه دیوارهای مغاره تولید شده بشکل شیشه شفاف درآمد.

ازدیوارهای مغاره دانشمندان قطرات سیاه رنگ رادیو اکتیفی را باخود گرفتند که طبق بیانات ایشان قطرات مذکور ازنگاه خواص کیمیایی وفزیکی خود باالماس مطابقت کاملی دارند .قوه تشعشع سنگهای مذکور به ۵۰ میلی رونتگن تنانداده شده یعنی ۲۰ مرتبه بیشتر ازتشعشعی که ارقام جلادار ساعتهای بنددستی ازخود بروز میدهند ، اساسا در بدو اجرای آزمایش تحت الارضی مذکور علما عقیده داشتند که ممکن است با تحمل خسارههای زیاد جهت ورود بدین مغاره اتومی صد سال بکار باشد اما آزمایشها وپیمایشها یکه در بهار امسال بعمل آمد ثابت ساخت که داخل شدن بمحل انفجار زیرزمینی نسبتاً خالی ازخطر می باشد چون آن وقت رفتن بدرون مغاره امکان نداشت زیرا هزارها تن سنگ از بالا بسر مغاره شیشه یی افتاده وآن را مسدود ساخته بود لهذا یکتعداد کارگران زیاد مامورشدند تاتحت سرپرستی دانشمندان بااحتیاط خروارها سنگ و خاك را ازمدخل گودال اتومی دورسازند ، دانشمندان بکمك نردبانها بدیوارهابالاشده حصص مختلف آن رابررسی میکنند ومخصوصاً بیشتر بمواد تازه تشکیل شده توسط رادیو اکتیف وحرارت اتومی می پردازند .

مقامات امریکا یی بنتایج و پیمایشهای حفره اتومی‌مذکور علاقهٔ فراوانی دارند زیرا این امر واضح میسازد که آیا میتوان از انرژی اتوم درراه دو پروژه مهم صلح آمیز استفاده کرد یا نه ؟؟ یکی از این دوپروژه بنام « چار یوت » یاد شده منظور آن اینست که بندری دردل صخره های ساحلی الاسکا احداث‌کنند ، بنابرفیصلهٔ که رضاکارانه درمورد ترك آزمایشهای اتومی شده بود پروژه های مذکور هم تاامروز راکد مانده بود .

کشتی‌سریعیکه دارای انجن جت میباشد

این کشتی که بنام « پرلی مونارك » مشهوراست‌توسط شرکت‌کشتی سازی« ونت بوت » تعمیر گردیده است سرعت فوق‌العادهٔ این کشتی از جهت آنست که انجن آن، جت می باشد.

اختراع ماشین ترجمه

ذهن کنجکاو بشرهمیشه باایجاد وسایل درپی رفع مشکلات بوده واخیراً بسلسلهٔ سایر اختراعات اخیراً ماشینی اختراع شده است که کارمترجمین را تمام کرده است ، چنانچه یکی‌ازماشینهای مترجم درهفتهٔ اول سپتامبر ۱۹٦۱ در یك اجتماع بین‌المللی واقع نـکتن به نمایش گذاشته شد ، این ماشین مطالب رادرآن واحد از یك زبان بزبان دیگر ترجمه میکندچنانچه درده دقیقه بوسیلهٔاین‌ماشین‌هشت‌هزارکلمه از روسی به انـگلیسی ترجمه شد، ساختمان این ماشین آنقدر ها پرپیچ نیست صرف شکل یك ماشین تایپ را دارد که نفر موظف عقب آن نشسته وبکار مشغول میشود، گویا این ماشین مشکلات امور ترجمانی را ازهرحیث رفع‌کرده است وممکن‌درآینده نزدیکی‌استفاده ازآن بطور جهان‌شمول، معمول‌شود.

تولید آلهٔ جدیدرادیوالـکترونیك جراحی

چندی قبل تولید یك آلهٔ رادیو الـکترونیك جدید جراحی درلیننگراد شروع شده که آلهٔ مذکور در یکزمان کیفیات مختلف‌فعالیت حیاتی شخص تحت عملیات را ثبت میکند این آله جراح را قادر میسازد تاضمن عملیات قلب ، شش ، بطن یاشریان های خون شدت ضربان نبض و تنفس مریض را تعقیب کند .

همچنین طبیب میتواند الـکتروکار دیوگرام و الـکترو انسفلو گرام فعالیت حیاتی مغز را تعقیب کند ، آلهٔ مزبور درعین زمان تغییرات فشار خون ووجود اوکسی همو گلو بین را درخون ثبت میکند .

آلهٔتولید صدای الـکترونیکی برای مفلوجان :

اخیراً در امریکا برای فلج‌شدگان واشخاصیکه حنجرهٔ شان توسط عمل‌جراحی برداشته شده باشد یکنوع آواز الـکترونیکی اختراع شده است ، آلهٔ ایکه توسط آن آوازتولید میشود نسبت بیك آخذهٔ تلفون کوچکتر بوده و هنگام استقامت درمقابل گلوی انسان‌فشار داده میشود . درنتیجه امواج قابل سمع که توسط آلهٔ مذکور بخلای دهن و گلو فرستاده میشود فوراً توسط حرکاتیکه استعمال کننده بالبها وزبان اجرا مینماید بنطق یاسخن‌تبدیل

شده ومفلوجان وغیره مصابینی راکه بنابر اثر عملیات جراحی‌سخن‌نتوانند زد بتکلم عادی قادر میسازد آلهٔ مذکور توسط یکتعداد بتریها کار میکند .

تجارب برای رفع نفس تنگی

تجسسات و تجار بیکه درمورد نفس تنگی توسط داکتر و لتر سمیت بعمل می آید روبکامیابی است ا کنون داکتر سمیت وعمکارانش درنتیجهٔ تجا رب ز یاد اطمینان دارند که میتوان نفس تنگی را دریکنوع‌خوکها (گینی پیگ) کاملاً جلوگیری نمود اخیرا داکتر سمیت کشف مادهٔ ضد نفس تنگی را اعلام نمود این ماده عبارت است ازترکیب انتانو لامین وانتی هیستامین مرکب مذکور بالای‌گینی پیگهای مورد تجربه تطبیق گردید که درنتیجهٔ ان اثری ازمرض مذکور دروجود شانبا قی‌نماند انتانولامین طبیعتاً درانساج عدهٔ زیادی ازحیوانات زنده ومواد غذایی پیدا میشود .

آ لهٔ تلویزیونی برای تشخیص امراض چشم

اخیراً درموسسهٔ صحی « ستالینو » واقع اوکراین اتحاد شوروی یکنوع دستگاه تلو یز یونی توسط دا نشمند جوانی بنام « روزنبرگ » اختراع شده که‌برای معاینات حصص داخلی چشم بسیا ر قا بل اهمیت می باشد آ لهٔ مذ کور نسبت به آ یینه هلمو تز که برای تشخیص امراض چشم . سیستم عصبی مر بو ط آ ن صد سا ل قبل اختراع شده بود د قیقتر میباشد ،یکی ازپرده های تلویزیون مذ کو ر ویسلها ی داخلی چشم شبکیه ودیگر حصص مواد مطالعه رابزرگ‌سا خته وبوضاحت تام نشان‌میدهد ،تغییرات ویسلهای دموی‌درچشم بواحدات خطی اندازه میشود، این‌وظیفه را آله حرکت سنج بنام اوسلوگراف که در هر پرده‌قرار دارد انجام میدهد. متخصصین امیدوارند که ز مینه ها ی مساعد ی برای تشخیص فشار خون وغیره التهابا تیکه در دا خل چشم بروز میکند تو سط آلهٔ تلویز یونی‌مهیا خواهد شد.

ادو یه ایکه‌حجرات دماغ بشررا تحول مید هد

انسانها ازمدتهای‌مدیدی‌به‌اینطرف‌درباره امکان‌موجودیت‌چنان‌ادویه‌ایکه‌حافظهٔ بشررا کنترول‌کند صرف مساعی میکردند، اخیراً یك دانشمند سویدنی خصوصیات‌ادویهٔ مذکوررا کشف نموده واظهارمیداردکه این ادویه قادر است تمام اجزای‌کنترول‌کننده احساسات را درحجرات دماغ انسان بکلی تغییر دهد قرار اظهار داکترهولگرهایدن ادو یهٔ بنام «ترای سیانوامینوپرون‌پین»غلظت چندین موادا‌ساسی‌راکه‌در حجرات دماغ موجوداست تغییر میدهد. بنابران حسب اظهار داکترهایدن، ادویهٔ مذکوربرای علاج امراض عقلی موا ر د استعما ل مهم دارد. هرگاه ازاین ادویهٔ سؤاستفاده بعمل آید فرمانر وا یان قادرمیشوند که دما غ تمام نفوس را کنترول‌کنند. داکترهایدن دریافت کرد زمانیکه این ادویه بمقا دیر ا ندك استعمال شودسه جزوحجیرات دماغ افزود میشود، برعلاوه جز ء ر یبو نو کلیك ا سید ا ین حجیرات‌نیزخیلی تحول میکند، باتطبیق اد ویهٔ مذکور معلوم‌گردیدکه درقعا لیت ا نز ا یم

تنفسی درمدت شش روز(۷۰۰) فیصد افزایش بعمل آمد قراراظهار داکترهاید ن امکانات ؤاستفاده این ا دو یه را از این حقیقت میتو ا ن پی برد که تغییر ا ت وار ده درریبو نو کلیك اسید وفعالیت انزایمها درتلقین وقبولاندن پیشنهادات بالای انسا ن نقش فو ق العا دۀ دارد .

کشف یکسلسله جبال جدید تحت آب

بتاریخ روزجمعه ۲۱ میزان ۱۳۴۱ حکومت امریکا اعلام کرد که یك سلسله جبال در تحت آب که بمسافه یکهزارمیل بین الا سکاوجزیره هاوایی امتداد دارد کشف شده ا ست .

راه علاج مرض سرطان

داکتر « انو» اخیراً چنان دوای رااختراع کرده است که توسط آن مرض سرطان وآن نو ع زخمهاییکه دراثر تشعشات وترسبات رادیواکتیف پیدامیشود علاج پذیر میگردد :

این دوا که توسط داکتر انو» ودیگر کیمیادانان اتحادشوروی اختراع شده وبنام « نسیگرول» یاد میشود چنان خاصیت دارد که زخمهارا زودجور میسازد بدین ترتیب که چند ساعت بعد ازختم عملیۀ پانسمان اثری ازرخم دیده نمیشود وبسرعت زیادزخمها التیام میپذیر د .

دوای مذکور را درنندارتون اتحادشوروی که درامریکا برگزارشده بودبه نمایش گذاشتند، قرار معلوم بعداً دوای جدیدکه سالهابشر به انتظار آن بود مو رد استفادۀ همه طبیبان عالم قرار خواهد گرفت .

کشف ماهیهای عجیب :

ا خیراً د ر حصۀ غر بی بحر ا تلا نتیك شما لی پنج نوع ما هی کشف شد ه که چشمان شان مستقیماً درتالاق سرشان واقعست.این ماهیان که «یورا نیسکو پیدا» نامیده شده اند درتمام سواحل اتلانتیك تاجنوب فلوریدا وخلیج مکسیکو بصورت پراگنده زندگی دار ند .

قرار معلومات دانشمندان این زنده جانهادراعماق بحار حیات خودراتأمین کرده ودرمواقع خطرطوری خودرا درریگ فرو میبرند که تنهاچشمان شان بسمت بالامتوجه میباشد .

دانشمندان درباره موقعیت چشمان این ماهیهاچنین فکر نمیکنند که حیوانات مذکور برای مدافعه ازدشمنان شان متدرجاً تکامل وانکشاف نموده اند، درانواع ما هیان معمولی چشمها بدوجانب سرقرار دارد که طبعاً ازآنهادرمقابل دشمن دفاع نمیتوانند کرد. زیرا زمانیکه ماهیان معمولی ازخطردشمن درریگ خودرافروبر ند هیچ چیزرادیده نتوا نسته ودرنتیجه دشمنان شان فوراً ازسمت فوقانی بالای شان حمله میبرند چون محیط ز ندگی این ماهیهای جدید ازدسترس دانشمندان بعید است دربارۀ طرق زندگی شا ن معلو ما ت کافی دردست نیست .

نظم‌فنانا پذیر سیبها

قرار کشفیات دانشمندان پوهنتون پنسلوانیا استراحت درختان سیب درو قت چا شت که حرارت وروشنی بسیار زیادمیشودسرعت رسیدن سیب وادوچند میسازد یکی ازدانشمندان مذکوربنام داکترلورن بعد ازمطالعات تا ثیرات نوروتاریکی در نمو ی سیبها نهالها ی

سپیدار درهنگام چاشت باپارچه سیاه پوشانید، درآنصورت مقدار روشنی داخل «خیمه» از یك تابدوفت کندل تقریباً تاریکی کلی میرسید درحالیکه شدت روشنی روز تقریباً بده هزارفت کندل بالغ میشودطبعاً داکثر موصوف بجزروشنی دیگرشرایط راتماماً یکسان بحال سابق نگهداشت .

درنتیجه بعد ازسپری شدن روزهای مسلسل وآفتابی که دراثنای آن کاربوهایدریت درانساج درحت ذخیره میگردد درختان موردتجربه نظربانواع دیگر بسیار زودثمر داد، قرار کشف داکتر نورن سپیدار دارای یکنوع نظم طبیعی وفنا ناپذیر میباشند. یعنی سرعت نموی شان دراثنای شب بحد آخرین بوده دراثنای چاشت وپیشین تاحدی انقباض کرده و دوباره بارسیدن شب بنمای خودشروع میکنند .

زمانیکه این تنظیم طبیعی بواسطه استراحت چاشت تجربتاً برهم زده شود در حقیقت بالای درختان موردتجربه یکنوع تنظیم مصنوعی تطبیق میگردد ولی همینکه ازورختان مذکورخیمه های سیاه برطرف شودبه تنظیم طبیعی خوددوباره شروع میکنند .

طریق جدید خشك ساختن درختان

اخیراً یك دانشمند اتحادشوروی یك طریق جدید را اعلام نموده که باتطبیق آن درختان جا بجاخشك، ملون وقابلیت احتراق گردیده ودرمقابل آتش مقاومت پیدا میکنند . قرارتجربه دانشمند روسی موسوم به«زخروف» این عملیه که در کندهٔ درحت تطبیق میشود باعث آن میگرددکه درحت بدون پیداکردن درز وکفیدگیها جابجاخشك شده نصف وزن خودرا ببازد، برای اجرای این عملیه ابتداپوست درحت را درحصهٔ تنهٔ آن بصورت حلقوی جداکرده سپس برای توقف جذب وعملیهٔ تمثیل آب توسط ریشها درحصهٔ حلقهٔ مذکور یکعده کانالهای را برمه کرده ودرآنها تیوبهای شیشهٔ یا فلزی را داحل میکنند سپس از یك کیسه ایکه بالای درحت گذاشته شده محلولات کیمیاوی به تیوبهای مذکورفرستاده میشود بالاخره قراراظهار«زخروف» درحت باکانالهای آن برای مدتی باتطبیق محلول مذکور ویابدون آن بالای کنده جابجاباقی میماند درنتیجه چوب مذکور درظرف سه تا چهارماه تابستان خشك میشود طبعاً این خشك شدن درخت نظربه درختانیکه قطع میشوند زمان بسیار کوتاهی را بردرمیگیرد، قرار اظهارات دانشمند مذکور برای اینکه درحت مورد معامله خواص واوصاف مشخصه را بخودگرفته بتواند بایست باموادکیمیایی دیگرنیز معامله شود قرار ادعای «زخروف» این طریق ساده باموجودیت بعض محلولات کیمیایی بسیاراقتصادی بوده وبکسانیکه درین ساحه مشغول‌اند دلچسپ میباشد .

تیلفون ساعت دار :

درنمایشگاهیکه بروز ۲ ستمبر ۱۳٤۰ در «ارلزکورت» انگلستان افتتاح شدیك تیلفون جدید بمعرض نمایش گذاشته‌شد که بذات خود یك آلهٔ اختراعی دیدنی بود، این تیلفون ازخود ساعتی دارد که وقت زنگ زدن تیلفون را اگر کسی نباشد نشان میدهد ویااگر کسی خواسته باشد دریك وقت معین بکسی تیلفون کند درهمان وقت معین به تیلفون طرف مقابل خود بخود زنگ میزند .

آله ایکه بدون زحمت پنچری میگیرد

اخیراً در پاریس یك آلهٔ جدید بنام «ایرفکس» بمعرض نمایش قرار گرفت که عرادهٔ پنچر شدهٔ موتر را بدون کدام زحمت ترمیم می‌تواند کرد، این آله در خود مخلوطی از هوا و مادهٔ را داراست که برای مهر کردن بکار میرود، بدین ترتیب آلهٔ مذکور این موادرا در قسمت پنچر شدهٔ عراده انجکشن میکند وبدان وسیله موتر تا ۳۵ میل دیگر بصورت عادی بسیر خود ادامه میتواند داد.

لباس جدید بحیث دافع حریق

اخیراً درجمهوریت اتحادی آلمان برای مجادله علیه حریق و آتش‌سوزی لباسی اختراع شده است که کاملا عایق ومخالف آتش و حرارت ثابت شده است. طوریکه ملاحظه می شود این شخص دراطراف خود نفت را آتش زده وخود درمیان آن ایستاده است، شعله‌ها و حرارت نفت جزیی‌ترین تأثیری رابروجود عاید نکرده وحتی موجب آن نشده است که این شخص عرق کند.

آلهٔ ناقلیکه درچراگاه جویدن گوسفندان را ثبت میکند:

در آسترالیا بمقصد اینکه ساینسدانان معلوماتی درمورد تغذیهٔ گوسفندان بدست آورند آلهٔ ناقل را مورد استعمال قرارداده اند. درلابراتوار تجسسات حیوانی موسوم به «کان کوپز راس» تجربتاً یك آلهٔ انتقال دهندهٔ کوچك را درعقب یك گوسفند بسته‌اند، این آله هرمرتبهٔ که الاشهٔ حیوان مذکور بازوبسته می‌گردد، اشارات بازوبسته‌شدن الاشه‌های حیوان را به آلهٔ ثبت کننده ایکه درلابراتوار موجوداست انتقال میدهد. باین‌صورت درك گردید که در هر دقیقه الاشه‌های یك گوسفند گرسنه درحدود ۱۲۰ مرتبه به حرکت می آید ، اما وقتیکه اشتهای گوسفند کم‌شده می‌رود، غذارا بدقت زیادتر انتخاب می کند وفاصله‌های حرکت الاشه‌های آن طولانی‌تر شده میرود.

کره شفاف وپلاستیکی یانمونه آسمان

یکی‌از استادان ریاضی که درنجوم نیز شوق مفرط دارد یك کرهٔ پلاستیکی بالون‌نمائی را طرح کرده است قرار اظهار استاد موصوف این کرهٔ شفاف و حقیقت‌نما، نمونهٔ کامل آسمان بوده ازتمام کواکب اسمای ستارگان ومعلومات‌علمی نمایندگی‌می کند قرار اظهار یك دانشمند موسوم به «تیودورو نسانت» انسان نمی‌تواند بامطالعهٔ نقشه‌ها و کتاب‌ها راجع به آسمان بسهولت معلومات حاصل کند، زیرا آسمان حقیقی ازتصاویر وعکس‌های روی کتاب‌ها بکلی متفاوت است ازاینجاست که‌دانشمند موصوف این کرهٔ کهکشان حقیقی راطرح کرده است آفتاب، مهتاب وسیارات بالای خطوط شفاف جداگانه نقش شده وبه‌واسطهٔ جریان برقی متوقف به کمرهٔ مربوط است، یکسلسله اعدادکه ازایام وماه‌ها نمایندگی می کند، بالای یك خط دایروی آبی‌رنگ بدور کره دوران می کند. قراراظهار مخترع موصوف هنگام استفاده بایست اولاً ستارهٔ شمال وآفتاب را باتاریخ مناسب آن بالای کره تعقیب کردسپس تمام اجرام سماوی

رادرهمان موقعیت طوری که در آسمان بنظر می‌رسد مشاهده خواهید کرد، هنگام مشاهده درسطح مجاور می‌توانید ستاره‌هارا درسطح مقابل آن طورمقعرشده ببینید، درتار یکی کلی ستاره ها ومجموع الکواکب شبیه بستاره‌های حقیقی میدرخشند.

برای نخستین با رعملیات مغز باموفقیت تام درامریکا صورت گرفت

جراحان پوهنتون «استان فورد» اطلاع دادند که برای نخستین بار عملیات مغز انسان باموفقیت کامل درایالات متحدامریکا با استعمال واستفاده تخنیك جدیدی که عبارت از سردشدن مغز باشد انجام پذیرفت، درموقع عملیات اعضای دیگر بدن سرد نگهداشته می‌شود، داکتر رابرت بویید و داکتر جان کونولی اعضای پوهنځی طب پوهنتون میامی در جلسهٔ انجمن تحقیق امراض قلبی امریکا اظهار داشتند که باسردساختن مغزمی‌توان عملیات جراحی را به مدت ده دقیقه با لای یك مریض دوام داد وگاهی این عملیه‌را می‌توان بسی دقیقه افزایش داد.

معمولاً مغز بعداز چهاردقیقه بدون استفاده اکسیژن مختل می‌گردد وبا وارد ساختن خون یخ‌شده بداخل مغز می‌تا بولیسم مغزی‌را بنقطهٔ که احتیاج اکسیژن رابه‌شدت تقلیل میدهد پایین می‌آورد.

بارکشهای فضایی

اخیراً بارکش‌های فضایی برای حمل‌ونقل بزرگترین موادپرتاب شوندهٔ فضایی یکی از کمپنی‌های ایالات متحد امریکا موسوم به‌کمپنی «لنگ تمکو» طرح‌شده است این‌بار کش ازدوطیارهٔ متشکل می‌باشد که‌باهم توسط یك سیستم ابلاستیکی وصل‌شده است، طیارهٔ مذکور یکصدو شصت فت‌طویل‌بوده وطول‌جناح آن بدوصدوده فت می‌رسد این‌طیاره بار هایی راکه ۲۴ فت قطر، نودفت طول‌پنجاه‌تن‌وزن داشته‌باشدانتقال‌میدهد، بارکش‌های‌فضایی دیگر یکه مودلهای آن پیشنهادشده زیادتر داشته وممکن است هنوزهم بار های سنگینتررانقل دهند.

این‌بارکشها ی فضایی همیشه باهم تو سط یك‌میلهٔ قابل‌انحنا بصورت‌دوگانه‌پیوست‌میباشد درعدم موجودیت چنین یك میلهٔ برای کشانیدن‌طیارات‌به‌طریقه‌های قرارداد بین‌المللی زنجیری بطول هزارفت وو زن یك تن مورد ضرورت میبود کمپنی تمکو این بار کش فضایی را طوری‌طرح کرده است که سریع واقتصادی بوده وبرای‌نقل دادن‌موادپرتاب شونده قابل اعتماد میباشد، همچنان انواع مختلف بارکشها ی فضا یی که در آینده روبکار میآیند برای انتقال اموال تجارتی وسلاح حربی‌ازقبیل تانکهاو بار کشها ی ز مینی مساعد میباشداستفاده ازبارکشهای‌فضایی تمام موانع حمل ونقل ز مینی‌راکه‌عبارت‌ازپستی وبلندی کم عرض جاده ها. پلها وغیره میباشد مرفوع مسازد.

ششهای آهنی

اخیرا یکنوع‌شش آهنی که‌بااستفاده ازآن مریض میتواندد روفت‌معاینه وعملیات‌خودرا بزاویه ۱۸۰ درجه بطرف چپ ویار است دور داده وطبیب معالج از مجراهای بی‌رخنه‌که

هوا ازآنها بداخل جم مریض عبور نمیتواند کرد مریض راداخلاً معاینه کند، دستگاه مذکور درلندن ساخته شده است . این آلهٔ تنفس دهندهٔ دورانی، مریض را قادر میسازد بحمك یکنفر روبطرف پایین دراز بکشد هنگامیکه مریض این موقع را اشغال میکند طبیب میتواند بدون قطع ساختن عمل تنفس ازسوراخهای بازو داخل بدن رابازرسی کند این دستگاه تنفس توسط یك موتور برقی که طاقت آن نیم قوهٔ اسپ بوده وبطری آن ۲۳۰ ولت میبا شد کار میکند .

سیستمهای جدیدالکترونیکی درطبابت

یك سیستم الکترونیکی که بصورت اتومات وهمزمان درجهٔ حرارت، ضربان قلب، سرعت تنفس وفشار خون مریض را درشفاخانه ثبت واندازه میکند یکی از اکتشافات جدید در رشته طبابت الکترونیکی محسوب میشود ، این سیستم که بنام ثبت کنندهٔ عملیات بدنی یاد میشود بغرض استفاده جهة مراقبت شدید مریضان در لحظات بحرانی بعداز عملیات جراحی، توسط میناپولیس هنی ویل اختراع شده است پرزه های اندازه کنندهٔ این سیستم دریك جعبه ایکه بالای گوش قرار میگیرد موقع داشته وفشار خون وضربان قلب را بعداز هر دودقیقه اندازه وثبت میکند باهمین جعبه یك حرارت سنج (ترمامیتر) که بالای رخسار قرار میگیرد یك پرزهٔ دیگر برای تعیین اندازه سرعت تنفس که درجلو دهن و بینی معلق میماند وصل شده است یك سیستمیکه جهة ثبت معلومات دربارهٔ عملیات جسمی ازسیستم مذکور به آلات پیمایش کنندهٔ آن وصل شده است میتواند درعین زمان خطرات غیر عادی بودن فشار خون، ضربان قلب . درجهٔ حرارت وسرعت تنفس را بصورت آنی انتقال دهد، وهمزین پرزهٔ ثبت کنندهٔ علمیات بدنی عبارت ازپرزه ایست که درقسمت فوقانی گوش مریض میلغزد ، این پرزه که بنام وا یر پلیس یاد میشود توسط درخشیدن یك نوراز گوش مریض به فوتوسل فشاردموی وضربان قلب را اندازه میکند و دیگراز اکتشافات هنی ویل در رشتهٔ طبابت عبارت است ازآله ایکه درداخل وزن هایپودرمیك (وزن برای زیر جلد) قرار داشته ومتداوماً حامضیت (تیزابی بودن) را درجریان خون اندازه میکند .

اختراع دستگاه جدید تلویزیون

شاغلی لیونولداوزولواوزولن یکتن ازاماتورهای رادیویی اتحاد شوروی باختراع یکدستگاه جدید تلویزیون موفق گردیده است. این دستگاه تلویزیون ازپنجاه دستگاه تلویزیون که درکشورهای مختلف جهان بکارانداخته شده باشنداستفاده میتواند کرد. برای اینکه دستگاه تلویزیون مذکورامواج تلویزیونی رامنعکس بسازد ازجریان میتیور هوایی، استفاده میگردد همچنان مخترع این دستگاه تلویزیون یك آله مخصوص را نیز بوجود آورده است که توسط آن میتواند سمت استقامت آنتن بسیار حساس دستگاه تلویزیون خودرا در حصص مختلف آسمان تعییروتبدیل کند .

تیرکال د افغانستان د خپلواکی د استرداد د تلین د ورځو له منا ظرو څخه چه د کابل د پوهنتون د محصلا تو له خوا هم په غازی ستدیوم کښی یو رسم گذشت وشو دل شو

د شوروی اتحاد نومیالی کیهان نورد میجر یوری گاګارین هغه وخت چه د پوهنی د وزیر ډکتور علی احمد پوپل له خوا افغانستان ته بلنه ورکړی شوی وه د پایتخت د خلکو له خوا هرکلی کیږی. ښاغلی ډکتور پوپل د هغوی تر څنګه ولاړ دی

آلهٔ جدیدیکه عوض سه صدو بیست نفر کار میکند

درماه حوت ۱۳٤۰ دانشمندان مربوط برتانوی آلهٔ جدیدی ساخته اند که بتنهایی کار سه صدو بیست کارگر معدن را درظرف یکروز انجام میتواند داد ؛ این آلهٔ توسط یکنفر کار میکند وکار یکه ذریعه آله جدید در بین معدن انجام میپابد بمراتب دقیقتر و سریعتر از کارگران میباشد .

لباس فولادی

آخرین اختراع یك شیمیست امریکایی بنام « دکتور هانری مسیون » است که شاید در آینده قریب درپهلوی منسوجات نایلون وشیشه وچوب وغیره بمردم عرضه شود مخترع مذکور ازفولادیکه رنگ نمیگیرد رشتهای باریکی که ضخامت آن به نصف ضخامت یك مومیباشد پارچه نرم ولطیفی تهیه میکند که ازپاره شدن هم مصؤن میماند

معادن جدید الماس

درماه حوت ۱۳٤۰ دراعماق دریا های سواحل افریقای جنوبی معادن بزرگ الماس کشف شده وبهره برداری ازین ثروتهای زیر دریایی آغاز یافته است .

آلهٔ جدید برای آزمایش ماشینها

یکی ازموسسات هوابازی درانگلستان آلهٔ را اختراع کرده که توسط آن انجن طیاره جت راحین پروازهای امتحانی مورد آزمایش وتدقیق قرار میدهد . این آله تحت بال طیاره نصب گردیده واهتزازات ماشین طیاره را حین پرواز روی یك قیطان ثبت میکند وپس ازفرود آمدن طیاره اهتزازات ثبت شدهٔ آن مورد تجزیه واندازه گیری قرار میگیرد .

کشف الماس

شب ٤ حمل ۱۳٤۱ یکنفر خبر نگار جانسبورگ اطلاع داد که شرکت استخراج الماس «اوفجم» یك بستر غنی الماس را درساحل جنوب غربی افریقابین دریا های « اوکاب » و «انجاب» پیدا کرده است بقول رئیس شرکت مذکورفعلا عمال شرکت بتعداد هشتصدو بیست وهشت عدد الماس راپیدا کرده اند. بزرگترین این الماسهایك الماس سفیدمکمل دو اعشاریه شش قیراته است .

منجی عملهٔ اطفاییه

اخیراً یکورقه جدید مخروطی شکل که بجسامت یکورقه روزنامهٔ لولیده بود و از فلز المونیم ساخته شده است بحیث یك منجی حیوة برای کارکنان اطفاییه که در بین شعله های آتش قید باشند ، مورد استفاده قرار داده شده است . این محافظ مخروطی شکل که توسط شعبهٔ زراعت وجنگلات امریکا ساخته شده وبرای مبارزه کنندگان آتش در ساحات وغیره جایهاییکه ضرورت باشد توزیع میشود گرچه این محافظه تجربتاً مورد آزمایش قرار گرفته بود ولی تاکنون در حادثات حریق حقیقی تثبیت نشده است دریك حریق امتحانی واقع « میسولا» که مرکز آزمایشها میباشد یکنفر رضاکار برای

۲۳ دقیقه بداخل این محافظ مغروطی قرار گرفت دران موقع درجهٔ حرارت خارجی مخروط بیشتر از ۰ ٦۰ درجهٔ فارنهایت ودرجهٔ داخلی آن به «۱۳۰» درجه میرسد .

وقتیکه مبارزات ضد آتش حاشیه این محافظ را با اطراف خود جمع کنند در ناحیهٔ کمر شان پیوسته میشود .

وزن آن تقریباً دو پوند بوده وازفلز المونیم وپارچه های کتان وکاغذ یکه درمقابل آتش مقاومت دارند ساخته شده هنگام ضرورت بصورت مخروطی و خیمه شکل باز میشود ویکنفر را از سرتا قدم میپوشد بداخل محافظ مذکور دو حلقه موجوداست که انسان در وقت وزیدن باد از آن محکم میگیرد تا آنرا شمال بهوا بلند نکند علاوة درین محافظ ضد آتش دریچه جهت تهویه موجود است وبالای دریچه شبکه وجود دارد که هنگام بلند بودن حرارت آنرا می پوشد.

صندوق محفوظ برای ادویه

اخیراً صندوق ادویهٔ ایجاد شده که از جوف خود قفل شده ودارای چراغ برقی میباشد تادر اثنای شب روشنی بدهد دربین این صندوق یك صندوق محفوظ قرار دارد که ازداخل خود قفل شده و اطفال را مجال نزدیکی بدان نمیدهد این صندوق محفوظ ادویه توسط تخنیکدانی موسوم به «کنت کارپ» طرح وساخته شده است ،

نقشهٔ دیوار برای عناصر کیمیایی

داکتر فیلیپ پروفیسور کیمیایی کالج اتحادی اتلانتیك یك نقشه دیوار راکه حاوی معلومات قابل فهم درباره عناصر کیمیایی میباشد طرح کرده است این نقشه نه تنها دارای جدول عناصر است بلکه اسمای عناصر را بلسانهای انگلیسی ،جرمنی فرانسوی وروسی با اسمای کاشفان تاریخ ومواضع کشف منابع طبیعی ،طرق استحصال و موارد استعمال وغیره حقایق لازم را بیان میدارد .

درقطب جنوبی

طیاره «ال،هجده» اتحاد شوروی بساعت دوو بیست وسه دقیقه وقت مسکو بصورت محفوظ در پایگاهٔ هوایی امریکائی در قطب جنوبی فرود آمد وبعد از یکساعت وپنج دقیقه طیاره (دوم ای،ان ،ده) مربوط سیاحت هوایی قطب جنوب اتحاد شوروی فرود آمد .

کاشفان قطبی اتحاد شوروی برواز چهار هزار ودوصد کیلومتری خود را از نیوزیلند تاقطب جنوب موفقانه تکمیل کردند . طیاره اتحاد شوروی این مسافه را از نیوزیلند بالای بحر پاسیفك تا مکمردو بهفت ونیم ساعت طی کرد از آنجائیکه طیارات اتحاد شوروی از کرست چرچ پرواز نمودند مخابرات رادیویی خودرا قطع نکردند تمام ستیشن های رادیویی وکشتیهای بحری اتحادشوروی که در آب نیم کره جنوبی در حرکت بودند با طیارات در تماس بودند.

تلویزیون جدید

طبق اطلاع رادیو ماسکو ،دستگاه صنایع تلویزیون مسکو یکعدد تلویزیون قابل حمل را به اندازه یك قطی بوتساخته است .

بتاریخ ۸ جدی ۱۳۴۰ اعلام شد که کار مربوط به تجهیزات پایگاه امریکا در مهتاب فوراً آغاز خواهد شد .

شاغلی «جان دی تایك» اکنون در بارهٔ مسافرت از زمین بمهتاب مشغول مطالعات است . این مطالعات از طرف اداره فضانوردی ملی و فضای خارجی امریکا تعهد شده است ،

شاغلی «دی تایك» گفت که امریکا برای آغاز انکشاف یك پایگاه دایمی در مهتاب معلومات کافی دارد.

مسافران مهتاب نخست در کشتیهای فضایی خود حیوة بسر خواهند برد تا آنکه پناهگاه دایمی تهیه گردد.

پناهگاهها باید طوری تهیه گردد که مقابل تشعشعات و حرارت نهایت شدید فضانوردان را محافظت کرده بتواند .

کشف بخار آب در فضای زهره

درین اواخر دانشمندانیکه توسط پرواز بالون با ارتفاع پانزده میل از سطح زمین ستاره زهره را مورد مطالعه قرار دادند در فضای آن علایم بخارات آب را دریافت کردند - داین کشفیات نشان میدهد که وجود یکنوع حیات در ستارهٔ مذکور امکان پذیر میباشد این بالونستها عبارت بودند از ملکولم راس از موسسهٔ تتبعات بحری و داکتر چارلس موراز کامبریج. آلاتیکه در بالون نقل داده شده بود توسط داکتر جان سترانگ از یونیورستی جان‌ها پکنس دیزاین شده بود، موجودیت بخارات آب در اتمو سفیر زهره نخستین علامه ایست که از موجودیت آب در سطح ستارهٔ مذکور نمایندگی می کند واز مدتها با ینطرف موجودیت مقادیر وافر کاربن دای کساید در فضای زهره تثبیت شده بود .

آله ایکه بلندترین صوت جهانی را تولید میکند

انجنیران کمپنی رادیوی امریکا آله، ساخته اند که بعقیده شان بلند ترین آواز کنترول شده را در جهان تولید میکند این آله که به لود سپیکر هوای فشرده شده مسمی می باشد بیشتر از ۴۵۰ لودسپیکریکه تاحال در جهان ساخته شده آوار تولید میکند و آواز بشر را بفاصله ده میل از خود بدور میراند.

لود سپیکر مذکور بغرض اینسا خته شده است تا تجهیزات حساس الکترونیکی را که در جتها وراکتها استعمال میشود امتحان کند :شدت آوار در یك طیاره جت تجهیزات الکترو نیکی و میخانیکی را پارچه کرده یا با آن شدیداً آسیب میرساند ،

این او د سپیکر ازیك بکس پنجفت در پنج فت ودر شش فت متشکل میبا شد . در یك انجام آن هار نهاییکه بامنبع هوای فشر ده شده وصل است قرار دارد .سیستم مذکور مثل یك پـر کوچکی که ششهایش از هوا پر بوده وبیند ندانهایش یك خلا وجودداشته باشد کارمیکند.

موتر برقییکه هنگام فرورفتن تحت آب چالان میشود

اخیراً یك موتر برقییکه بغرض چلاندن تحت آب درنظر گرفته شده بود توسط شرکت عمومی برق ساخته شده یك سیستم عایق شده بیرنگوا واجزای مقنا طیسی موتر را مو قع میدهد تاکاملا تحت آب فرو رو د .

مهمترین استعمال فوری آن درپمپهای بویلرهای صنعتی فابر یکواپیشبینی شده است. مورد استعمال دیگر آن جهت پمپ کردن آب از معادن تطبیقات هستوی وامور حفرکاری چاههای عمیق میباشد .

کشف طریقهٔ جدید جهت استحصال آهن

دانشمندان اتحاد شوروی یك طریق استفاده مشترکرا ازگازطبیعی واکسیجن درکوره بخار کشف کوده اند اگر این طریق درتمامی کورههای بخار عملی شو د درحدود ده الی هفده ملیون تن آهن خام ودر حدود ۹ الی ١٤ ملیون تن کوك طور اضافگی تولیدخواهد شد طریقهٔ دیگری که بتواند تولید کورههای بخاررا زیاد سازد عبارت ازبلند بردن در حهٔ حرارت بخار میباشد .دانشمندان او کراینی عقیدهدارند که میتوان درجهٔ حرارت این کوره رابدوصد درجه سانتیگراددیگرو حتی بیشتراز آن بلندبردهوتولیدات کورههاراززیادترساخت.

جوایز نوبل ۱۹٦۱

جایزهٔ نوبل ادبیات

کمیتهٔ جوایز نوبل سویدن جایزهٔ نوبل ادبیات سال ۱۹٦۱ رابیك نفررومان نویس یوگوسلاوی بنام «ایوو اندریچ» اعطاکردهاست، نامبرده که شصت و نهسال عمردارد آثارقیمتداری برشته تحریر درآورده که اکثرآنها بهالسنه مختلف جهان ترجمه ونشرشدهاست.

جریدهٔ «نیویارك تایمز» هم مقالهٔ راجع به آثاروی نوشته وازآن تمجیدکردهاست، نخستین اثر «ایوو اندریچ» بنام (پل بالای دریتا) درنیویارك بفروش رسیدهاست، وحلقههای ادبی امریکا اظهارامیدواری نمودهاندکه بزودی اورادرمیان خودمشاهده کنند .

جایزهٔ طب

داکتر جارج فون بیکسی که درپوهنتون هارورد امریکا مشغول تتبعات علمی میباشد جایزهٔ نوبل ۱۹٦۱ را درطب حایز گر دید .

جوایز صلح

بتاریخ ۱۳ـ اکتو بر جایزهٔ نو بل صلح سا ل ۱۹٦۱ برای شاغلی همرشلد سرمنشی فقید موسسهٔ ملل متحد وجایزهٔ نوبل صلح برای سال ۱۹٦۰ که سال گذ شته بکسی داد ه نشده

همایونی معظم اعلیحضرت دسالنگ دلاری له متخصصینو او کارگرانو سره
هغه وخت چه شاهانه‌ذات دهغه لاری دمعاینه کولو په غرض هلته تشریف وړی‌ؤ

دکابل ننداری دښکلی ودانۍ یوه برخه

په زنده باناقو کښې د سرویس دشرکت یو مجهز ورکشاپ چه د لومړی
پنځه کلن پلان په پای کښې سرته ورسېد او د استفا دی وړو گرځیده

د پوهنی ننداری دوه هنرمند، هغه وخت چه د «فقط برای شوهران» په
درام کښې خپل نقش ایفا کوی

بود برای شاغلی «آلبرت جان لیتولی» یکی اززعمای سیاهپوست افریقای جنوبی اعطا گردید باید گفت که جایزهٔ نوبل ۱۹۶۰ مبلغ چهل وپنج هزارو دوصد دالر وجایزهٔ نوبل صلح ۱۹۶۱ مبلغ پنجاه هزار دالر میباشد .

«البرت لتولی» رئیس کانگرس ملی افریقای جنوبی است که وی درراه ازبین بر دن تبعیض نژادی مبارزه کرده اماوی باری دستگیروه مجازات شد و باز حکومت افر یقای جنوبی اورا محبوس وتبعید کرد وهنوزهم بحالت تحت نظر ومراقبت پولیس حکومت بسر میبرد، وی رقیب سرسخت وروورد صدراعظم اتحادیهٔ افریقای جنوبی است .

جایزهٔ کیمیا

اکادمی سویدن جایزهٔ نوبل کیمیا درسال ۱۹۶۱ را بیك نفردا نشمند امریکا یی وجایزهٔ نوبل فزیك سال مذکورا بیك نفر دانشمند امریکاویکتن دانشمند جمهوریت اتحا دی آلمان اعطا کرد ،

اعطای مدال نانسن برای اعلیحضرت پادشاه ناروی

چندی قبل طی مراسم خاصیکه درپوهنتون اسلومرکز ناروی گرفته شده بود مدال «نانسن» برای ۱۹۶۱ به اعلیحضرت اولاوپنجم پادشاه اروی داده شد .

شاغلی «شن بدر» کمشنرعالی ملل متحد برای پناه گزینان حین تقدیم مدال گفت که بتقدیر ازتوجهاتیکه اعلیحضرت موصوف درباره امورپناه گزینان جهان کرده اند وبمقابل معا ونت قابل اعتنا ییکه شخص اعلیحضرت ومردم ناروی طی سال پناه گزینان نموده اند به ایشان دا ده شده است. اعلیحضرت اولاومقابلتاً گفتند که فردجوزف نانسن» نارویژی، یکصدسال قبل برای پناه گزینان آنوقت خدمت کرده ودرسال ۱۹۴۵ داکتر (گویدهارت) نخستین کمشنرعالی ملل متحد برای امور پناه گزینان پیشنهادکرد نامدالی بنام نانسن هرسال بکسیکه طی آ ن سال جهت رفاه پناه گزینان زحمت فراوان کشیده باشدداده شود این خاطره منبع الهام خدمت بنوع بشر میباشد که درتأمین یك اساس محفوظ برای جامعه جهان صمیمانه اشتراك میکند .

جایزهٔ نوبل دررشتهٔ فزیك

کمیتهٔ جوایز نوبل سویدن جایزهٔ امسالهٔ نوبل فزیك را بد و قسمت مسا وی « برودولف مویسباور» اهل مونشن وروبرت هوفستاتور امر یکایی اعطا کرد .

جایزه نوبل برای کیمیارا (ملوین کالوین) امریکایی اخذ نمود. هر دو جایزه به ۲۵۰ هزارکرون سویدنی معادل (۱۹۲۵۰۰۰ افغانی) بالغ میگردد. این جوایز بتاریخ دهم دسمبر طی مراسم رسمی درشهر ستاکهلم ببرندگان آن توزیع میشود . مویسباور برندهٔ جایزهٔ فزیك نوبل بسال ۱۹۲۹ درمونشن تولدشده است در ۱۹۵۸ دکتوری خودرا درموضوع اروتانس فاوراسنس هستوی مجموع ا شعات درایریدیوم ۱۹۱- حاصل کرد، ازسال گذشته تاحال در مؤسسهٔ تخنولوژی کالیفورنیا کارمیکند وی پانزدهمین فزیکدان آلمانی ست که باخذ جایزهٔ نوبل فزیك موفق شده است، وی ۳۲ سال دارد .

روبرت «هوف ستاور» در ۱۹۱۵ در نیویارك تولدشده ودرهمان شهر وپو هنتاون تحصیل کرده است وی که برندهٔ جایزهٔ نوبل در کیمیاست معروفیتش در پو هنتون کالیفور نیا ست موصوف بسال ۱۹۳۸ لقب دکتوری ن را حاصل کردو چندی هم در پوهنتون پنسلو ا نیا و ظیفه تدریس را بعهد ه داشت .

جایزه ی طلایی کولاسیم سال ۱۹٦۲ بر ییس جمهور امر یکا اعطا شد

مقامات اداره سیاحان شهرروم اعلام داشتند که جا یزهٔ طلایی (کولاسیم) سال ۱۹٦۲ بر ییس جمهور کنیدی اعطا شد. این جایزه بپاس علاقه واخلاصیکه رئیس جمهور کنیدی در چندین فرصت نسبت بشهر روم نشان داده و همچنین بپا س مو قعیکه در طی سالها اتباع امر یکا یی خواه سیا ح و خواه مقیم روم د ر پا یتخت ایتا لیا احراز کرده اند ا عطا گردیده است .

جایزهٔ طلایی کولاسیم ازسال ۱۹۵۷ باینطرف هرسال بچنا ن شخصیت خار جی اعطا گردیده است که وی جهت اعتلای توریزم (سیاحت) در شهر روم کمك کرده باشد .

اعطای جوایز صلح لینن

بروز اول ماه می کمیتهٔ اعطای جوایز صلح بین المللی لینن بر ای کسا نیکه در ظرف سال جهت تقویه وتحکیم صلح بین الملل واقوام جهان مجاهده کرده اند جوایز سال ۱۹٦۱ را برای (کوام نکروما) رئیس جمهور دولت گانای افر یقا یی پا ب لو پیکاسو نقاش معروف فرانسوی (ستوان دوبی) یکی ازرجال دولت هنگر ی و(اولگا پا بلت -پینو زا) یکی از شخصیتهای برجستهٔ چیلی اعطا کرده است. این جوایزرا از اینجهت برای اشخاص مذکور داده اند که آنان برای حفظ صلح و تقویه ی آن مجاهدت کرده و د ا نسته اند که صلح مردمان تمام قارههارا باهم متحد میسا زد . (ختم)

حوادث و اتفاقات عمده سال

توفان سیلاب در شهر هامبورگ

از ۱۶ تا ۱۸ فروری ۱۹۶۲ در مناطق شمالی آلمان سیلابهای مدهشی سرازیر شد که درا ثر آن یکعده زیاد از باشند گان آن نواحی بیخانمان شدند وتعداد دیگری هلاك گردیدند.

تصادم دو طیاره

روز ۲۸ حوت ۱۳٤۰ هنگامیکه دو طیاره جت جنگی درجنوب غرب توکیو باهم تصادم کردند پیلوتهای آن توسط پاراشوت بسلامت فرود آمدند اما پیتر و لیکه از هوافرو ریخت دو خانه را دچار حریق وترافیک را در طول یك خط آهن متو قف ساخت .

شکست یك کشتی بزرگ ایتالو ی

روز ۲۸ حوت ۱۳٤۰ دوصد نفر از مسافران وسه صد نفر عمله یك کشتی هژده هزارو هفتصد وشصت و نه تن ایتالوی موسوم به «وینوز ویلا» بعداز ینکه درساحل ریفری بز مین نشست آ ن کشتی را ترك گفتند .

این کشتی در اثر برخور د بیك ساحل ریگی شدید سوخ راگردیده بودولی درآنوقت پیشبینی گردیده که امید نجات این کشتی در موقع مسا عد شد ن وضع هوا موجوداست.

وقوع زلزله شدید در جمیکا

روز ٤ حمل ۱۳٤۱ سه تکان زلزلهٔ شدید کشور جمیکا را بلرزه در آوردو خسارهٔ ز یا د مالی وجانی را وارد کرد باید متذکر شد که درسال ۱۹۵۷ نیز جمیکارا سه تکان شدید زلزله بلرزه در آورده بود چنانچه در اثرآن عده هلاك ویك ملیون پو ند سترلنگ خسا ره مالی وارد کرد .

تصا م دو طیاره

بتاریخ ٦ حمل ۱۳٤۱ دوطیارهٔ جت نظامی جمهوریت متحد عربی بر فراز شهر اسماعیلیه در نزدیکی کانال سویز باهم تصادم کردوهر دو طیا ره بیك منطقه مسکو نی سقوط کرد .

گفته شده که باثر این حادثه متجاوز از بیست نفر تلف شده ا ند

حریقیکه هفتصد خانه راویران کرد

روز ٤ حمل ۱۳٤۱ حریق مدهشی در «براتنگر» مرکز صناعتی بزرگ نیپال رخداد قرار معلوم این حریق بعد از نزده مارچ ازیك خانهٔ زرگر شروع و بوزیدن بادقوی دامنه حریق بسر عت زیاد توسعه یافت قراریکه گفته شده از اثر این حریق هفتصد خانه ویران وهزاران نفر بیخانمان شده اندوخسارات مالی ازین نا حیه بقیمت بیش ازده ملیون روپیه تخمین شده است.

همچنین قرار اطلاع دیگر بتعد اد یکهزار خانه در «باسین» سو مین شهر بندر بحری برماکه به انداز ه دوصد میل بجنوب شهر ر نگون واقع است طعمه حریق قرار گرفته که که باثر آن خسارات زیاد مالي وجاني وارد آ مد ه است .

تلفات ترافیکی و توفان برف در امریکا

بتاریخ ماه جدی ۱۳۴۰ اعلام شد که هراس بلند رفتن ریکارد تلفات در اثر ترافیک در روز کرسمس با توفان برف درنواحی شمال امریکا بیشتر گردیده و ارقام تلف شد گان که توسط رادیو برود کاست گردید ، دیشب دوصد وده نفر بود . سال گذشته ارقام تلفات در اثر ترافیک روزهای رخصتی بچهارصدو وچهل هشت نفرمیرسید ولی ارقام احصاییه تلفات درسال ۱۹۵۵ باثر ترافیك روز کرسمس بهششصد ونه بالغمیشد .

ایالتیکه شدیدترین برفباری دران صورت گرفته است میسوری وایوا است که ضخامت طبقه برف دریکی هفده ودردیگری به ۱۴ انچ میرسید . برفهاییکه دراثر بادهای شدید از کوهها به شیکاگو آورده شده بود به یازده انچ رسیده بود در نواحی دهات عمله نجات جهة کمك بهزاران نفر پیاده رو وهمچنان متعلمینیکه بمنازل خویش رسیده نمتوانستند شتافته بودند .

تلفات دراثر بیراهه شدن واگون

بتاریخ ۲ جدی ۱۳۴۰ در اثر بیراهه شدن یك واگون خط آهن ازمسیر و چپه شدن آن دریك راه ۳۳ نفر تلف شداند .

کوه یخ شناور

۱۰ جدی ۱۳۴۰ اعلام شد که باساس اطلاع واصله از مقامات ساحلی امریکا یك کوه یخ بزرگ بطرف سواحل امریکا در حال شنا میباشد این کوه یخ درحدود سه صدفت ارتفاع داشته مقامات مذکور بتمام کشتیهاییکه در بنادر امریکا رفت وآمد دارند ازموضوع وخطرات ناشی از نزدیك شدن بکوه یخ مذکور اطلاع داده اند .

اتلاف هفتصد وبیست نفردر اثر سرما خوردگی

بتاریخ ۱۰ جدی اعلام شد که بیشتر از هفتصدوبیست نفر به اثر سرمازدگی در شمال هند تلف گردیده اند از دوهفته باینطرف سردی شدیداً این مناطق را تهدید میکند همچنان در حدود یازده هزار رأس مواشی درایالت «اتاپردیس» دراثر سرما هلاك شده اند .

ظهور برف کوچ مهیب

بتاریخ ۱۸ حمل ۱۳۴۱ درنزدیکی سرحدات ایتالیا وسویس که در دامنه کوه مونت بلان واقع است برفکوچ مهیبی رخداده بود که باثر آن سه نفر تلف وسی وپنج نفر مجروح شده اند .

سقوط طیارات

روز ۳۳ ثور ۱۳۴۱ طیاره کانادایی درگرین لیند سقوط کرد که دراثر آن پانزده نفر هلاك شد .

طبق اطلاع کمپنی تجارتی گرینلیند هفت نفر جان بسلامت برده اند قرارمعلوم طیاره مذکور ازطرف کمپنی تجارتی گرینلیند چارترشده بود .

همچنان بتاریخ ۲۹ ثور ۱۳٤۱ یك طیاره قوای هوایی امریکا درنزدیکی نایروبی مرکز کینیا باثر تصادم باقلهٔ یك کوه سقوط کرد این طیاره حامل هفده نفر مامورین مربوط پیداکردن خط سیر اقمار مصنوعی امریکا مع عمله آن بوده است .

حریق در جکارتا

روز ۷ جوزای ۱۳٤۱ در ساحه پنج اکرزمین یکتعداد منازل در قلب جکارتا آتش گرفت که باثر آن دونفر هلاك وهزاران نفر بیخانه شده اند آتش برای تقریباً سه ساعت از کنترول خارج بود .

جوان سی وپنجساله‌ی از فراز برج ایفل خود راپرتاب کرد

«ژان ژاك بوار » سی‌وپنجساله‌ازطبقه اول برج ایفل پاریس که یکصد وهشتاد دو هفت فت ارتفاع داود پایین جهیده هلاك گردید اداره پولیس اظهار داشت که از زمان بنای این برج در سال ۱۸۸۹ این صدو هجدهمین خودکشی‌بوده وچهارمین انتحار در ظرف سال جاری بشمارمیرود .

۱۹ نفردر جنوب یوگوسلاویا هلاك‌شد

پلیکه حصه زیاد کار آن تکمیل شده بود درجنوب یوگوسلاویا بدریا افتیده وچهل نفر کارگران درآب غرق‌شدکه‌ازآنجملنه‌نزده نفر هلاك ومتباقی نجات داده شدند .
مردم در دوانجام پل‌که طول‌آن‌دوصدوپنجاه یارد است برای حفظ حیوة خود هرطرف دست وپاچه میدویدند .

اتلاف شصت‌نفر باثر تصادم دوقطار آهن

بتاریخ ۱۰ جوزای ۱۳٤۱ معلوم شد که باثر تصادم دوقطار آهن در مناطق شمالی ایتالیا لااقل شصت نفر تلف گردیده ویکتعداد زیاد دیگر مجروح شده‌اند

سقوط یك طیاره جت جنگی

یك طیاره جت جنگی در اثنای برگزاری جشن سالگره قوای هوایی در یك پایگاه شمال غرب ترکیه سقوط‌کرددراین‌حادثه پیلوت‌طیاره هلاك وسی وهفت نفرازتماشاکنندگان غیر نظامی نیز مجروح شدند .

اعدام بجرم قتل شش ملیون یهود اروپایی

بتاریخ ۱۱ جوزای ۱۳٤۱ اعلام شدکه کرنیل ادولف ایشمن آمر اداره دستگاه حکومتی رژیم نازی آلمان درمحبس «راوملا» واقع نزد یکی تل ابیب بدار آویخته شد نامبرده درماه اپریل گذشته بجرم شرکت در قتل شش ملیون نفر یهود اروپایی از طرف یکی از محاکم اسراییل تحت محاکمه گرفته شده وبه اعدام محکوم گردیده بود .
ایشمن‌در ارجنتائن بسرمیبرد وتوسط دیپلومات های اسرائیل‌گرفتار و بصورت مخفی درمیان یك صندوق چوبی به‌اسراییل آورده شد .

خواندنیها از هر گوشه و کنار

روستاییکه۱۴۶ سال عمر دارد

روز نامه ی لوموند چاپ پاریس در شماره ی ۲۹ ماه فروری خود اطلاع داد که شاغلی آشیم دورسونوف، یکنفر روستایی جمهوریت قرغزستان که یکصد و چهل سال دارد به آژانس خبررسانی تاس گفته است که: خوراك من همواره متنوع بوده و اماهر گز مشروبات الکلی را ننوشیده ام شاغلی دورسونوف که طبیبان تاهنوز اورا تند رست و نیرومند یافته اند زراعت پیشه است، اگر چه از یك کلخوز معاش تقاعدی میگیرد اما با آنهم تاهنوز هم کار میکند، دهکده او بنزدیکی پایتخت قرغیز شهر (فرونز) واقعست .

قرغزستان یکی از جمهوریتهای اتحاد شوروی در آسیا مرکزیست که بنسبت طول عمر باشندگان خود شهرت زیاد دارد اکنون دراین جمعیت بیش از دوصدوسی و دو نفر از باشندگان آن درصد سالگی تجاوز کرده اند .

مجادله یک خانوادۀ اشرافی علیه فلمی

خانواده «آرنبرگ» که در اصل خود فرانسوی بوده واز زمان لویی شانزده بدینطرف در فرانسه شهرت دارد، از تولید کنندگان و توزیع کنندگان فلم «یا بت بجنگ میرود» یکصد هزار فرانك را بنام غرامت ادعا کرده است . زیرادرین فلم یک جنرال آلمانی بایکدختر وطنخواه فرانسوی که نقش اورا بریژت باردو بازی کرده است بنام «آرنبرگ» یاد شده است .

شاغلی «توروور» وکیل دعوی ادعاکنندگان چنین صورت دعوی را پیش کرده است که این نام بشخصیت و حیثیت خانواده «آرنبرگ» نزد تماشا کنندگان صدمۀ وارد کرده است.

ریکارد جدید فرود آمدن با پراشوت

بتاریخ ۲۲ حوت ۱۳۴۰ سه نفر پارا شوت باز فرانسوی در حالیکه طیاره شان بارتفاع نزده هزار فت در پرواز بود خودرا ازطیارات پرتاب کردند و بدینوسیله ریکارد جدید جهانیرا درفرود آمدن باپاراشوت ازیك ارتفاع بلند قایم کردند، پیلوت طیاره که سه نفر پاراشوت باز فرانسوی خودرا از آن پرتاب کرده بودند حین بازگشت اظهار داشت که هر سه نفر مذکور بزمین سلامت بر گشتند. قبل برین یک تیم پاراشوت بازان فرانسوی ریکارد جهانی پرتاب با پراشوت رادرپانزده هزار فت قایم کرده بود .

دراتحاد شوروی باران زرد باریده است

شب ۳ حمل ۱۳۴۱ در «چرکسك» واقع شمال قفقاز اتحاد شوروی باران زرد باریده است واین نخستین باراست که در آنجا چنین حادثۀ رخ داده است.

بعداز آنکه باران توقف کرد تمام جاده های شهر بایك حلقه نفیس مخلوط از خاك وریگ پوشیده شده بود . همین شب در ناحیۀ «پزا» مرکز قسمت اروپایی فدراسیون شوروی برف زرد مایل بگلابی باریده است .

متخصصین درین باره توضیحات داده‌اند که این هردو حادثه دراثر توفان بادصورة گرفته که بتاریخ ۲۱ مارچ ۱۹۶۲- ازافریقای شمالی منشأ گرفته بود. گمان میرود این توفان باد ازصحراهای افریقا گرد وخاك را باخود آورده وآنرا با آب باران مخلوط ورنگ غیر عادی را بمیان آورده است.

باشندگان خانهای سیار

امروز بیشتر از «۱۵۰۰۰» تن‌اهالی بریتانیا بصورة دایمی درخانهای سیار زندگی میکنند وبطور تقریبی سه ملیون نفر درانگلستان رخصتیهای تابستانی خودرا باغانهای مذکور سپری میکنند. در برتانیه ربع یك‌ملیون خانهای سیارموجود است که‌از جمله‌ی آنها در حدود «۶۰۰۰۰» نفرشان بصورة دایمی دردوران‌سال مسکون‌اند واز بقیه در موسم رخصتیها وغیره‌استفاده میشود. اکنون درانگلستان سالانه(۴۰) چهل هزار خانهٔ سیار بفروش میرسد. امافرمایشها نسبت بتهیه آنها بیشتراست. بنابران شوق مردم ازین ناحیه برای خریداری‌این خانها زیاد است تا بتوانندازهوای‌تازه وآزاد متمتع آن گردند.

کیبل آرمورلس که اضلاع متحدامریکاوبرتانیه راباهم وصل میسازد

در اواخر سال ۱۳۴۰ یك کیبل جدیدیکه ازبالای‌بحر عبور کرده وامریکای شمالی واروپارا باهم‌دیگروصل میسازد آماده شده است، این کیبل‌که به آرمورلس‌موسوم است درسال ۱۹۶۳ـ ازخط ساحلی نیوجرسی قریب شهراتلانیتك بفاصله «۳۵۰۰» میل بخلیج «وایدموت» واقع‌انگلستان تمدید خواهد یافت. این نخستین کیبل بحر پیماست‌که مردم امریکارا مستقیماً با برتانیه اتصال میبخشد دوکیبل بحر پیمای موجوده یکی تابرتانیه ودیگرش تا فرانسه در«نیوفوندلیند» شروع وتوسطه لینهای کانادا باشرکت تیلفون‌اضلاع متحدامریکا وصل شده است.

قرار اظهار موظفین‌لابراتوارهای‌بل، که تخنیکدانان رشته میباشند، آرمورلس یك اقدام بزرگ‌پیشرفت را درتکنالوژی کیبل‌نشان میدهد. ساختمان‌دیزاین‌وتوانایی‌این کیبل بقطریك‌صحیح‌یك‌برچهارانچ بطور واضح از کیبلهای‌قبلی‌بهتر میباشدآرمورلس «۱۲۸» مخابره‌ی تیلفونی را در یك وقت انتشار میدهد در حالیکه کیبلهای موجوده میتوانند تنها ۳۶ مخابره را در یکوقت نشر نمایند.

این آرمورلس ساده و بی تکلیف از یکنوع پرزهٔ جدیدی بنام تکرار کننده دوجانبه استفاده کرده و توسط آن میتواند احوالات بالای کیبل واحد را اخذ و ارسال بدارد.

درجستجوی ببرخونخوار

بتاریخ ۵ جدی ۱۳۴۰ واحدهای اردو و پولیس هند برای دستگیر ساختن‌ببری که انسانها را خورده و درطول ماههای اخیر تا کنون لااقل به بیست نفر در ایالت «نی نیتال» حمله برده وآنانراکشته اند بشکار بزرگی آغاز نهاده اند روستاییان آن

منطقه بقدری متوحش شده اند که هیچیك از آنان جرأت نمیورزند پس از رسیدن تاریکی از کلبهای خودخارج شوند.

سالخوردگان هندی خاطره پلنگك بدشهرتی را بیاد میاورند که در بر فهای منطقه رود را پراپاگه بسر برده و بین سالهای ۱۹۱۸ و ۱۹۲۶ بیکصدوسی و سه نفر حمله برده و آنانرا دریده بود.

شاید علمای اتحاد شوروی کرهٔ ماه را تسخیر کنند

بتاریخ ۷ جدی ۱۳۴۰ روزنامهٔ «ایوننگ ستندرد» لندن در صفحهٔ اول شمارهٔ آنروزی خویش از قول نمایندهٔ علمی خویش نوشته است که شاید اتحاد شوروی کرهٔ ما را تسخیر کنند روزنامه مینویسد که وقت احتمالی که یك فضا نورد اتحادشوروی بکرهٔ ماه‌فرود آید سال ۱۹۶٤ تعیین شده است این وقت لااقل سه سال قبل از موعدیست که انتظار میرود نخستین امریکائی بکره موصوف برسد.

در روزنامه تصریح شده است که باساس راپور یا مشاهداتیکه از اتحادشوروی رسیده علمای برتانوی متقاعد شده اند که نخستین فضا نورد اتحاد شوروی بطور یقینی در سال ۱۹٦٤ بکرهٔ ماه خواهد رسید کلید پلان اتحاد شوروی همان سلسله راکتهای آزمایشی بوده که در بحر الکاهل مورد آزمایش قرار داده شد علمای برتانوی متیقن بودند که این آزمایش یك راکتی بود که چهار مرحله داشته و میتوان این راکت را بحیث سفینهٔ مهتاب استعمال کرد.

شخصیکه زنش را فروخت:

بتاریخ ۲۷ دسامبر ۱۹۶۱، آژانس جدید خبررسانی ایتالیا بنام «ایتالینز پرس» چنین اطلاع داد: سه تیر تفنگچه یکداستان واقعی را خاتمه داد قهرمانان این داستان عبارت بودند از یك خباز بنام «ونسنزوماز ینو» زن جوان و زیبایش «فرانسسکا» و یکنفر وکیل دعوای محاکم محلی شهر «ریجیو کالابیریا» بنام آنتونیو را فا.

داستان چنین بودکه بین خبازوزنش و عاشق زنش‌وکیل «آنتونیو را فا» همواره را جع بمناسبات عاشقانه مشاجره و مناقشه بوده بالاخره زن و شوهر حاضر شدند که رسما از هم جدا شوند.

امابه‌اساس قانون‌ایتالیابرای میرمن«فرانسسکا» که‌ازطرف‌شوهرش‌بهرزه گردی ومناسبات نامشروع بادیگران متهم‌شده بودجزای سنگینی تعیین میشد. بنا بر ان خباز و رقیبش «آنتونیورافا» موافقه کردند که‌آنتونیو مبلغ یك‌ملیون لیرهٔ ایتالوی بخباز بدهد وخباز دیگر مزاحم اووزن خودنشود. گویابااین معامله درحقیقت خبازمذکور زن‌زیبای خودرا

برقیب‌خود فروخته‌بود. آنتونیو قسط اول قیمت‌را که عبارت ازپنجاه‌هزار لیره‌بود پرداخت ماه‌دیگر مبلغ دوصدوپنجاه‌هزار لیرهٔ قسط دوم رانیز تادیه‌کرد ودرماه سوم‌مبلغ چهارصد هزارلیرهٔ دیگررانیز پرداخت. اماموقعیکه فرصت تادیهٔقسط چهارم که‌عبارت ازسه‌صدهزار لیره‌بود فرارسید آنتونیو ازتادیهٔآن اباورزیده بین رقبا مشاجرهٔ شدیدی صورة گرفت آنتونیو خودرا باتفنگچهٔ مسلح‌ساخته وسه‌تیر برخباز خالی‌کرد . خبازبزمین افتاد ومرد .

معلومست که‌زن‌فروشی خباز امرنیك نبوده. امابرای‌عاشق خریدار نیز ثمری ندارد زیرا وی هم‌برای‌مدت طولانی بزندان افتاد .

اعطای‌درجه‌دکتوری‌برای‌چارلی‌چاپلن

بتاریخ ۲۲ثور ۱۳۴۱ اعلام‌شد که‌طی‌یك جلسه پوهنتون اکسفورد فیصله شد که به چارلی‌چاپلن هنرمند کمیك‌وکمیدین مشهورفلمهای خنده‌آور یکدرجه دکتوری افتخاری درکمیدی‌فلم اعطاگردد .

بناغلی‌چارلی چاپلن هفتادوسه‌سال عمرداشته وازوی دعوت‌بعمل‌خواهدآمدتا‌سند دکتوری خودرا بتاریخ ۲۷ جون‌طی مراسم خاصی درسالون اکسفورد دستیاب‌کند .

درناحیهٔ‌ایرکوتسك‌اضافه‌ازده‌هزار‌پیرمردزندگی میکنند

پروفیسور حفظ الصحه‌گروشکوتبعهٔ اتحادشوروی بعدازیکسلسله تحقیقات علمی‌پیرامون تناسب بین طرز زندگی وطول‌عمر باین‌نتیجه رسیدکه مردمانیکه در سایبریا زندگی میکنندبرای درازی عمرشانس بیشتری دارند. در آن سرزمین از بسیار نقاط آفتابدار (بشمول قفقاز وسویس) بیشتر درآن‌خرشید میدرخشد ونسبت وجود درختهای متعدد هوای آن‌پاك وتصفیه‌شده برای‌تنفس مهیامیگردد ودومادهٔ فوق‌عامل موثری در طول عمر شناخته شده‌است .

ازاحصاییه ۱۹۵۹ تاکنون ۱۰۶ نفرعمر اضافه ازیکصدوده سال دیده شده است . در ایرکوتسك بامساحهٔ (۷۶۸۰۰۰) کیلومتر که‌نفوس‌آن ۲ر۱ ملیون‌نفر میباشد اضافه از ده هزارنفر بین‌سنین ۸۰ـالی ۱۰۰ سال زندگی میکنند. درآن ناحیه یکنفر شکاری بنام «بختوریف» در۱۸۴۸ تولدشده وصحنهای قدیمی وتاریخی‌را بچشم دیده واز آن دوره داستانها میگوید .

پروفیسور موصوف بحیث‌نتیجه‌اعلام کرد: که‌آبهای جاری، جنگلهای‌سرسبز و آفتاب درخشان‌را ز طول عمر مردمان این منطقه میباشد .

موضوع‌کانال‌بین‌انگلستان وفرانسه

موضوع حفرتونل وتمدیدخط ریل‌بین انگلستان وفرانسه ازروی بحیرهٔ مانش دو باره رویدست گرفته شده‌است .

شرکتهای تعمیراتی مشترك انگلیس، فرانسه واتازونی بعداز سروی‌مقدماتی کارتونل برای دوخط ریل‌سایر مواصلات ومخابرات گزارش بمقامات مربوطهٔ خود تسلیم کرده اند قرار راپورهای متذکره طول‌این خط بر۴۸ کیلومتر بالغ‌بوده وبرای تکمیل پروژهٔ آن مبلغ ۱۲ر۱ ملیارد مارك جرمنی مصرف خواهدشد. هر دوخط برپا یهای بتونی که وزن مجموعی‌شان به‌بیست هزارتن میرسد تمدید میگردد واین‌پروژه از روی تونلیکه بطول ده‌کیلومتر ازلاس‌انجلس به‌بحیرهٔ پاسفیك ممتد گردیده اقتباس شده است. تونل بین‌انگلستان وفرانسه از «دور» شروع‌شده وبه «سان‌ژت» منتهی میشود. این‌تونل‌ازلحاظ پروبلم قلت‌هوا برای سایر وسایط نقلیه مورداستعمال نمیتواند بودوتنها برای ریل بسیار مناسب ومساعداست. گذشته‌ازآن کارتسطیح داخل تونلها نسبتاً گرانتر تمام شده ووزن تونلها بسیار زیاد میگردد. این‌تونلها دولولهٔ متصل بهم بقطع (۶،۵۵) متراز بتونیکه ضخامت آن نودسانتی تعیین‌شده تعمیر میگردد وبرای نصب شان بروی سطوح از خشت وپیچهای‌فولادی استفاده خواهدشد. داخل‌تونلها بضخامت نیم متررېگ وجغله فرش میشود نلهای بزرگیکه برای ساختمان این‌تونلها بکارخواهدرفت، قسماً درفرانسه ویکتعداد شان درانگلستان ساخته میشود؛ مجموعاً قطعات آن ٦٥ هزار قطعه‌تخمین‌شده‌است. دهانه تونلها درانگلستان بخط آهن متصل‌است ولی‌درخاك فرانسه دهانهٔ‌تونل درمنطقهٔواقع شده که از بحرچندان ارتفاع نداشته وبعض جایهای‌آن ازسطح‌بحر پایانتر بوده وکدام خطی ازآنجا عبورنکرده‌است برای‌اینکه‌خطوط تونلها بەشبکهٔ راه‌آهن ملی کشور فرانسه‌متصل گردد بایدخط فرعی‌جدیدی‌احداث‌شودنزدیکترین‌خط به‌دهانه‌تونل ازناحیه‌زینون‌گذشته وبا امتداد خط فرعی دهانهٔ تونلهابا «ناسیونال اونیوی‌نمبریك» متلاقی میگردد.

باستناد تخمینی متخصصان برای بسررسانیدن این‌پروژه سالیانه یك‌ملیون موتر(بشمول موترهای باربر وحمل‌ونقل) وپنجصدهزارتن بار (موادتعمیراتی وغیره) ضرورت است. درین پروژه سالانه شش‌ملیون نفرکارگر ومامور بابودجهٔ یکصد و بیست ملیون مارك کار خواهندکرد.

موسسات بين المللى

موسسات بين المللى روبهمرفته بدوشكل ديده ميشوند، يكى موسساتى كه در آن اكثريت ممالك جهان اشتراك دارند وروى مقاصد جهانى تشكيل شده خدمت ميكنند، ديگر موسساتيكه ازطرف يك عده ممالك روى مقاصد مخصوص ممالك مذكور دايرگرديده اند، ما در اينجا حتى الامكان هردونوع موسسات مذكوررا باختصار معرفى ميكنيم.

موسسات جهانى

اين موسسات عبارتند ازموسسه ملل متحد وموسسات مربوط به آن .

موسسه ملل متحد

اين موسسه در ٢٤ اكتوبر ١٩٤٥ تاسيس گرديد .

هدف موسسه ملل متحد تشريك مساعى ملل ومردم جهان است، براى حفظ واستقرارصلح وبلندبردن سطح زندگى مردم وتسعيد حيات جهانيان .

هدف موسسه را درسه كلمه ميتوان خلاصه كرد «صلح، عدالت وترقى » موسسه ملل متحد براى رسيدن باين هدف، متوجه صلح امنيت جهان بوده براى توسعه روابط دوستانه بر اساس احترام وحقوق مساوى و حق تعيين سرنوشت مردم مستحق جهان وهمكارى بين المللى د رساحات مختلف ميكوشد .

اعضاى موسسهٔ ملل متحد

ملل متحد دونوع اعضا دارد، يكى اعضاى موسس و ديگر اعضاى كه بعدا شامل موسسه ملل متحدشده اند. اعضاى موسس همان ٥١ مملكت است كه دركنفرانس سانفرانسسكو اشتراك واعلاميه ملل متحدرا امضا ومنشورآنرا تصديق كرده اند

اعضا ى كه بعداً شامل موسسهٔ ملل متحدشده اندشامل ممالك آزاد جهان است كه تعدادشان تاكنون به ٥٤ عضو ميرسد كه مجموع اينها وا عضاى موسس ملل متحد به(١٠٥) ميرسد .

ارگان موسسهٔ ملل متحد

موسسهٔ ملل متحد داراى٦ ارگان اصلى مى باشدكه عبارتست ازمجمع عمومى، شوراى امنيت شوراى اقتصادى واجتماعى ،شوراى قيمومت ،ديوان عدالت بين المللى ودارالانشاى موسسه ملل متحد.

مجمع عمومى

در اين مجمع تمام ممالك جهان عضويت دارند وظايف مجمع عمومى تأمين صلح و امنيت بين المللى ايجاد همكارى بين المللى است .

اسامبله عمومی به تمام مسایل جهانی مخصوصاً مسایلی که با صلح وآرام جهان مستقیماً ارتباط میگیرد بحث ومذاکره نموده و بصورت عمومی توصیه میکند وابن توصیه درمنشور ملل متحد به مجمع عمومی صلاحیت داده شده ، در حالیکه در ساحهٔ عمل اخیراً فیصله هایی هم صادر کرده است .

اسامبله عمومی برای حفظ حقوق، منافع مردم جهان وبهبودوضع زندگی مردم جهان وارسی میکند وارگانهای مربوطه رامراقبت مینماید .

انتخاب اعضای غیر دایمی شورای امنیت وانتخاب اعضای شورای اقتصادی واجتماعی واعضای منتخب دیوان عدالت بین المللی از وظایف مجمع عمومی است .

شورای امنیت

یك رکن بزرگ موسسهٔ ملل متحد بوده وظیفه آن حفظ صلح وامن جهان است

شورای امنیت مهمترین صلاحیتی که دارد، حق فیصله واقدام است و میتواند درموارد یکه صلح جهانی را درمخاطره ملاحظه نماید عملاً اقدام کند.

البته مجلس مذکور برای رفع اختلافات از طریق مسالمت آمیز نیز بتوصیه ها میپردازد واگر فیصله موسسه مذکور بجای نرسد وخطری متوجه صلح جهان ایجاد گردد اقدام عملی میکند .

تعداد اعضای مجلس امنیت ۱۱ است که ۵ عضو دایمی و ٦ عضو انتخابی است که همه ساله دو نفر از نمایندگان ملل جهان انتخاب میشوند .

اعضای دایمی عبارتست از اتحاد شوروی ، امریکا ، انگلستان ، فرانسه وچین .

شورای اقتصادی واجتماعی

این مجلس برای بلند بردن سویه زندگی، ترقی وانکشاف اوضاع اقتصادی و اجتماعی وحل مسایل اقتصادی واجتماعی، همکاری عرفانی وثقافی، تأمین حقوق بشر و آزادی های اساسی بصورت بین المللی میکوشد .

تعداد اعضای شورای اقتصادی واجتماعی ۱۸ است که همه ساله شش عضو انتخاب میشوند که دوره کارهرعضو سه سال است .

شورای اقتصادی واجتماعی وظایف خود را از راه کمیسیون های منطقوی پیش میبرد که این کمیسیونها سه است و عبارت از کمیسیون اقتصادی برای اروپا، کمیسیون اقتصادی برای آسیا وشرق دور، کمیسون اقتصادی برای امریکای لاتین است، علاوه برکمیسیون های سه گانه مذکور کمیسیون های دیگری هم وجود دارد که شورای اقتصادی واجتماعی در پیشبرد وظایف آن کمك میکند که عبارتست ازکمیسیون اقتصادی انکشاف وترقی، کمیسیون حقوق بشر کمیسیون مواد مخدره، کمیسیون حمل ونقل ومواصلات کمیسون احصاییه، کمیسیون مالی، کمیسیون اجتماعی ، کمیسیون مقام زن وکمیسیون نفوس.

شورای اقتصادی واجتماعی کمیته های دایمی هم دارد که عبارتست از کمیته معاونت

فنی کمیته مذاکرات باموسسات تخصیصی، کمیته اجنداء کمیته مخصوص برپروگرام. شورای اقتصا دی‌هیئت‌های‌دایمی‌هم‌دارد از قبیل ادارهٔ مر کزی دا یمی افیو ن اداره مراقبت‌ادویه مخدره، صندوق حمایه، اطفال، کمیته‌اداری تنظیمیه ، کـمیته اداری مخصو ص و احـتیا جـات بین المللی، موسسات‌اختصاصی بین المللـی که‌به شورای‌اقتصادی وا جتماعی‌ار تباط دارد عبار تست از موسسه بین‌المللی کار، موسسهٔ‌غذاو‌زراعت‌موسسهٔ‌علمی‌وعرفانی‌یونسکو، بانك‌بین‌المللی صندوق‌اسعار بین المللی، اتحادیه‌پوستی‌جهان، اتحاد یه تیلی‌کمو نیکشن، .وسسهٔ صحی جهان موسسهٔ هوا شناسی جهان که این‌موسسات‌ر ا مادر آخر معرفی میکنیم .

شورای‌قیمومت

وظیفه این شورا رسانیدن ملت‌ها به‌آز ادی ومساعدت‌در فراهم نمود ن وسا یل تر قی تکامل ورشد ملت های‌مذکور، حمایه حقوق ومنافع‌ملت های‌تحت‌قیمومت وتشو یق حق‌احترام حقوق بشر وتقویه این‌اصل وتامین‌مساوات در امور اجتماعی، اقتصا دی‌وتجا ر تی نسبت به تمام اعضای موسسه ملل متحد واتباع اینها ومعامله مساوی دراجرای عدالت نسبت باتباع همه دول عضو میباشد، ممالك تحت قیمو مت شامل ممالکی است که قبل از تا سیس‌ملل‌متحد تحت قیمومیت‌جامعه‌ملل بوده اند ویا بعد از جنگ عمومی دوم تحت‌قیمو مت قرارگرفته اند شورای قیمو مت دا رای سه نوع عضو می باشد که عبارت است از نمایندگان‌د ولی که اداره منا طق تحت قیمو مت با نها تفو یض شده اعضای دا یـمی مجلس‌امنیت‌که‌قیم‌نیستند اعضا ییکه ا ز طر ف مجمع عمو می برای سه سال به عضویت شورای‌قیمو مت‌انتخاب می‌شوند.

دیوان‌عدالت‌بین‌المللی

این دیوان وظیفه قضایی ملل متحد را بعهده دارد ودارای اسا سنامهٔ میباشدکه‌بر طبق آن‌امور قضایی را پیش میبرد .

دیوان مذکور مرکب از ۱۵ قاضی است قضات دیوان عد الت بین‌المللی‌برای‌مدت۹ سال انتخاب میگردند ومجدداً هم انتخاب شده میتو انند.

دیوان عدالت بین‌المللی در تمام‌مسایلیکه دولتهابان مر اجعه میکنند ویادر مسایلی‌که درقرارداد ها ومعاهدات مراجعه‌به دیو ان مذکور قید شده میبا شد حق دارد رسید گی کنند.

فیصله دیوان مطابق منشور ملل متحد مرعی‌الاجرا است.

دارالانشا

دارالانشا قوه اجراییه موسسه ملل متحد است، این ارگان مرکب است ازسرمنشی واعضاییکه مسئولیت دارالانشا رابعهده داشته باشد.

چون دار الانشاءبایدبه‌هیچ طرف تمایل نداشته باشد وسر منشي که در راس دارالانشاء قرار

دارد باید ازمنافع وتمنیات عامه مردم جهان وکلیه نمایندگان ملل متحد نمایند گی کند لذا باید بکلی بی‌طرف‌باشد و ازاینجا ست که‌سر منشی ها ی مو سسه ملل متحد همیشه از بیطرف ها انتخا ب‌شد ه اند.

دارالانشا دارای شعبات‌ذیل میباشد .

ریاست امور مجلس‌امنیت.

ریاست امور نقدی .

« امور اجتماعی.

« امورقیمومت واطلا عات از مناطق غیر مختا ر .

« اطلا عات عا مه

« حقو ق

« کنفرانس ها وخد مات عمو میه

« اداری ومالی

دفتراجرائیه‌سرمنشی وریاست ادا ره معا ونت فنی .

موسسهٔ بین المللی کار

این‌موسسه بتاریخ ۱٤ دسمبر ۱۹٤٦ تاسیس شده است هیئت‌مدیره قوه اجراییه موسسهٔ بین‌المللی کار میباشد که‌مرکب از۳۲ عضو میباشد ۸ نماینده کارگران ۸ نماینده کا ر فرمایان و۱٦ نماینده حکومات ازجمله نمایندگان‌حکومات، هشت نماینده حکومات صنعتی درجه یك جهان درآن عضویت دایمی داشته میبا شد .

اینها متعلق بد فتر کا ر است علا وه برد فتر یك کنفرانس بین‌المللی کار نیز میباشدکه سالانه دایر میشود .

وظیفهٔ مهم موسسه بین‌المللی اشتراك مسا عی است جهت ا ستقرار صلح پایدارو جهانی بوسیله بسط عدالت‌اجتماعی،این‌موسسه درپهلوی‌جامعه‌ملل‌بسال۱۹۱۹ بوجودآمدودر ۱۹٤٦ احیاشد.

موسسهٔ غذا وزرا عت جهان

این‌موسسه در۱٤د سمبر ۱۹٤٦ تاسیس گردید مو سسه که وظیفه مراقبت غذا وزراعت مردم جهان را بدوش دارد برای بوجود آوردن دنیائی میکو شد که در آن مو ا دغذا یی بو فر ت و جو د دا شته با شد و ز را عت مترقی گر دد وفقروا حتیاج ازجهان‌رخت بر بندد

این‌موسسه بحکو مات‌عضو، حقایق‌وارقام مربوط به‌تغذیه زراعت،جنگلداری وماهیگیری رانشان داده درپهلوی آن معلومات وپیشگویی‌هائی راجع‌به‌تولید وتوزیع مواد ز را عتی نیز تقد یم میکند .

موسسهٔ مذکور از راه همکاری دراصلاحات عرفا نی اداری مربو طه‌به‌زمین دا ری و زراعت، اصلاحات طرق‌عرضه مواد ببازار،توزیع، تولیدمحصولات زرا عتی و فلا حتی، حفظ

منابع طبیعی تعیین شده است، تأمین اعتبارات زراعتی ، تعیین سیاست احتیاجات زراعتی برای بالابردن سطح تغذیه وسطح زندگی وبهبود وضع حیات روستایان و بهبود وضع اقتصادی جهان میکوشد .

یونسکو

این موسسه بتاریخ ۱۴ دسمبر ۱۹۴۶ تاسیس گردید .

یونسکو بمنظور ایجاد اشتراك مساعی بامن وسلام ازطریق توسعه وتقویه همکاری بین ملل جهان ازراه عرفان، سیانس و ثقافت ، بمنظور رسیدن مردم جهان براحترام بعدالت وقانون و حقوق بشر وآزادی ها ی اساسی بشری کار میکند .

یونسکو برای شناسایی متقابلهٔ جهان ونشردانش وعلوم وبلند بردن سطح دانش واطلاع مردم جهان وسایل اطلاعات وارتباطات را فراهم مینماید.

یونسکو دارای یك کنفرانس عمومی، یك هیئت مدیره ویك دارالانشاء میباشد. کنفرانس عمومي مشتمل است بریك یك نماینده ازممالك عضو کهسالانه یکبارجلسه میکرد وبعد از ۱۹۵۲ درهردوسال یکبار جلسه مینماید .

هیئت مدیره دارای ۱۸ عضواست وسال دو بارجلسه میکند ، دارالانشاء کهدرراس آن یك مدیر عمومي واقع است ازطرف هیئت مدیره پیشنهاد وازطرف کنفرانس عمومی انتخاب میشود.

موسسه هوانوردی ملکی

این موسسه بتاریخ ۱۳ می ۱۹۴۷ تاسیس شده است و برای ترقی، توسعه وانکشاف تکنیك هوانوردی بین المللی واستحکام امورحمل ونقل مي پردازد . این موسسه دارای یك اسامبله ،مجلس، رئیس مجلس، وسرمنشی وهیئت اداری کمیسیونها وکمیته هامیباشد.

مجلس آن ۲۱ عضو دارد وازطرف اسامبله که سالانه یکبارتشکیل میشودتعیین میگردد رئیس مجلس سرمنشی وماموررین اداره مالی آن ازطرف مجلس آن انتخاب میشود، این مجلس به اختلافات ومنازعات بین المللی در ساحهٔ هوانوردی نیزوارسی میکندوبفیصله می پردازد.

بانك بین المللی ترمیم وتوسعه

این بانك در۱۵ نومبر۱۹۴۷ تاسیس گردید و وظیفه آن فراهم نمودن تسهیلات برای بکار انداختن سرمایه بمنظور تولید جهت ترمیم وتوسعه کشورهای عضو است .

بانك این مرام ازراه بکار انداختن سرمایه ها یاتضمینات ویااشتراکات یاتکمیل وسرمایه های خصوصی بوسیله دادن قرضه ها ازسرمایه بانك ویا سایر مدارك پیش میبرد .

این بانك برای افزایش موازنه تجارت بین المللی وحفظ تعادل موازنه پرداخت ها می کوشد.

این بانك دارای یك هیئت مدیره، مدیران اجرائیه، یك رئیس ویك هیئت اداری میباشد.

این بانك علاوه بر تجارت پول درمطالعات اقتصادی ممالك معاونت فنی میکند.

صندوق بین المللی پول

این موسسه در۱۵ نوامبر ۱۹۴۷ تاسیس شده موسسه معاون ومتمم بانك بین المللی ترمیم وتوسعه است وبرای توسعه همکاری بین المللی پولی دایر شده وبرای همکاری ومشورت بین المللی درمسایل پولی آماده است .

این موسسه دارای یك هیئت مدیره ، مدیران عامل، یك مدیر تنظیمات ویك هیئت اداری میباشد، موسسه از اشتراك ممالك عضو منابع مالی خودرا تدارك میکند .

اتحادیه پستی جهانی

این اتحادیه دراول جولایی ۱۹٤۸ مجدداً تاسیس گردید ، منظور این اتحادیه ایجاد تسهیلات درامور پستی ، وازبین بردن بینظمی وعدم اطمینان درامور مذکورو جلوگیری از مخارج سنگین پستی از راه مبادلات متقابل بین کشور ها میباشد .
تثبیت حداقل وحد اکثر نرخ های انواع مختلف بسته از وظایف این اتحادیه است .
اتحادیه پستی دارای یك کانگرس پستی جهانی، کمیته های اجراییه وارتباط، یك دفتر بین المللی است ودارای یك مدیر میباشد.

اتحادیه بین المللی مخابرات

این اتحادیه در ۱۹٤۷ تاسیس شده است ، اتحادیه برای برقراری وتوسعه همکاری بین المللی جهت اصلاح وبکار بردن صحیح مخابرات وفراهم آوردن امکانات وتسهیلات فنی برای عمومیت مخابرات وموثر گردانیدن نتایج مخابرات وهم آهنگ گردانیدن مساعی ملل در رسیدن باین منظور خدمت میکند .
این اتحادیه دارای یك کنفرانس عمومی، کنفرانس های اداری، مجلس اداری دارالانشای عمومی، دایره ثبت فریکونسی بین المللی و کمیته های سه گانه مشورتی بین المللی میباشد.
کنفرانس عمومی در هرپنجسال یکبار دایر میشود.

موسسه صحی جهان

این موسسه بتاریخ ۱۰ جولای ۱۹٤۸ تاسیس شده است موسسه برای تندرستی کامل وآرامی روحی واجتماعی مردم جهان از راه رهنمایی ،معاونت وفراهم آوردن تسهیلات جهت مجادله باامراض وبایی وتعلیم وتربیه صحی، دواسازی، تعیین سطح تشخیص امراض، طرح میثاق های صحی، توسعه همکاری بین دانشمندان طب وهمکاری در امور تغذیه، نظافت ومنزل، ترویج خدمات مسلکی وفنی بادول همکاری میکند
تاسطح صحت مردم جهان را باندازه که ممکن است حفظ ویابرساند .
موسسه صحی جهان دارای یك اسامبله صحی یك هیئت مدیره ویك دارالانشا میباشد.

موسسه هواشناسی جهانی

این موسسه درماه مارچ ۱۹۵۳ تأسیس گردید. موسسه مذکور برای توافق تسریه واصلاح فعالیت های هواشناسی و تبادل معلومات راجع باوضاع جوی ومعاونت عمومی کار میکند .

این موسسه دارای اعضا یك رئیس ودومعاون رئیس میباشد، کانگرس هواشناسی جهانی کمیته اجراییه ،وادارمنطقه یی وکمیسونهای فنی ودارلانشای دایمی امور آنرا اداره میکنند.
کانگرس آن در هرچارسال یکبار تشکیل جلسه میدهد .

موسسات بین‌المللی منطقوی

علاوه برموسسات بین‌المللی که برای مقاصد جهانی خدمت میکنند وجز موسسهٔ ملل‌متحد می باشند ، یك عده موسسات بین‌المللی منطقوی نیز وجود دارد که این موسسات برای مقاصد یك عده ممالك وملل جهان تاسیس‌شده‌است ، اینك‌مختصرمعرفی‌موسسات مذکور.

جامعهٔ عرب

جامعهٔ عرب درسال۱۹۴۵ تاسیس‌گردید در اول هفت مملکت درآن شامل شدند وبعد تونس ومراکش نیز عضویت آنرا حاصل کرد واخیراً کویت‌نیز درصدد شمول بجامعهٔ‌عرب افتاده است .

ممالکی‌که درآغاز تشکیل جامعهٔ عرب درآن شامل شدند عبارتند ازمصر (جمهوریت متحد عربی) عراق ، سوریه ، لبنان، عربستان سعودی ، اردنیه هاشمیه‌و یمن.جامعهٔ عرب دارای یك شوری ودارالانشاه وکمیسیون ها می باشد ،

شورای جامعهٔ عرب‌سالانه دوبار تشکیل‌جلسه میدهد وتمام ممالك‌درآن عضویت دارند.

جامعه برای همکاری سیاسی،اقتصادی، کلتوری وصحی ممالك عربی خدمت میکند .

درمواردیکه بین ممالك عضو جامعهٔ عرب اختلاف و کشیدگی ایجاد شود جامعهٔ عرب مداخله ومیانجیگری مینماید .

دول‌عضودرصورتیکه باکشور های خارجی موافقات و قرار داد هایی بامضاء میرسانند مکلف می‌باشند جامعهٔ عرب را مستحضر گردانند و یك نقل قرار داد و موافقهٔ خود را بجامعهٔ مذکور بفرستند .

در اساس جامعهٔ عرب بمخالفت اسرائیل بوجودآمد، ولی بعد ساحه کار و فعالیت آن توسعه یافت .

باساس منشور جامعهٔ عرب دول عضو حق ندارند دربرابر یکدیگر دست بسلاح برند وبجنگ بپردازند .

دارالانشای جامعهٔ عرب درقاهره مرکز دارد وعبدالخالق حسونا بحیث سرمنشی جامعهٔ عرب ایفای وظیفه می‌کند .

بازار مشترك اروپا

بازار مشترك با معاهدهٔ ۱۴ مارچ ۱۹۵۷ روم بوجود آمد در ین بازار ۶ کشور بزرگ اروپای غربی عضویت دارند .

اعضای بازار مشترك اروپا عبارتند از فرانسه جمهوریت اتحادی آلمان ، ایتالیا بلژیك ، هالیند ولکسمبرك .

بازار مشترك اروپا دوهدف عمده دارد ۱ـ اقتصادی ۲ـ سیاسی .

هدف اقتصادی‌فراهم‌آوردن تسهیلات‌گمرکی‌است‌ازراه‌تشکیل‌اتحاد گمرکی و بلندبردن سویهٔ اقتصادی کشور های عضو و انکشاف تبادل اقتصادی بین ممالك مذکور.

هدف سیاسی عبارت ازکوشش برای تشکیل یك اتحادیهٔ سیاسی اروپای غربی است چنانچه در این راه مساعی زیاد مبذول شده است .

موسسه دارای ٤ رکن است :

اسامبلی : شورای وزرا ، کمیسیون اداری و موسسهٔ عدلی .

اتحادیهٔزغال وفولاد اروپا

موافقه مبنی برتشکیل این اتحاد یه در ۱۹۵۱ بین ٦مملکت اروپا امضاءشد، اتحادیه در ۱۹۵۳ رسماً روی کارگردید این اتحادیه کههستهٔ بازارمشترك اروپا واتحاد یهٔ اتومی اروپا می باشد دارای یك قوهٔ اجرائیه مرکب ازه عضو است که متکفل تمام اموراداری اتحاد یه است .

این اتحاد یه اکنون تحت تأثیر بازار مشترك می باشد .

اوراتوم

این موسسه نیز که شامل بازار مشترك اروپا می‌باشد دارای ارگانهائی‌است که‌بازار مشترك اروپا دارد ، لیکن علاوه بر آن یك کمیسیون اداری هم دارد .

هدف‌موسسهٔاوراتوم تحقیقات علمی در بارهٔ منابع اتومی و جستجوی معادن اتوم کنترول استعمال‌اتوم و بکار بردن آن درراه صلح می باشد .

بازار آزاد اروپا

تشکیل این بازار در حقیقت عکس العملی بود که‌ازطرف انگلستان در برابر بازار مشترك اروپا ابراز گردید .

در این بازار انگلستان ، سویدن ، ناروی ، دنمارك ، سویس ، اتریش ، پرتگال شامل می باشند .

هدف تشکیل این بازار نگهداشتن تعرفه های داخلی بصورت یکسان وزیر نظر دستگاه مرکزی بازاراست، همچنان‌تعیین تعرفه‌های گمرکی خارج‌ازحدود بازار مشترك در اختیارکشور های عضو بازارمیباشد .

موسسه ممالك امریکایی

این موسسه که درحقیقت جانشین موسسه پان‌امریکن‌سابق استدر ۱۹٤۸ باساس منشور بوگوتا بوجود آمد و منشور مذکور درسال۱۹۵۵ از طرف ممالك امریکایی به تصویب رسید واجرا گردید .

این موسسه دارای ۸ ارگان می‌باشد.که عبارت ازکنفرانس بین‌الامریکائی،مجمع مشاورتی وزرای امور خارجه دول امریکا (به استثنی کانادا) کمیتهٔ مشاورتی دفاعی ؛ شورای اجرائیه که دارای سه شورای دیگر می باشد که آنهم جز ارگان موسسه ممالك امریکائی شناخته میشودکه بنام شورای اقتصادی و اجتماعی ، شورای حقوقدانان شورای کلتوری یاد میشود ، موسسهٔ پان امریکن نیز یك ارکان این موسسه می باشد این موسسه بمسایل بین ممالك امریکایی می پردازد .

نوت:

درتهیه‌وتدوین این‌معلومات‌از کتاب‌موسسهٔملل متحدو موسسات اختصاصی آن‌تالیف‌بشلغلی صدقی، نشرات ملل‌متحد وکنفرانس‌های‌پروفیسورگی‌دولسال ونشرات جراید و یادداشت های تهیه کننده استفاده شده است .

مختصر معرفی ممالک جهان

البانیه

پایتخت البانیه تیرانا ست . ساحه البانیه ۱۰۶۲۹ میل مربع ، نفوس البانیه نظر به احصاییه ۱۹۵۹ — ۱۵۵۶،۰۰۰ است البانیه در منطقه بالقان اروپای شرقی واقع بوده رژیم آن جمهوری سوسیالستی است .

البانیه ازطرف شمال وشمال غرب به یوگو سلاویا و چیکو سلو واکیا، طرف شرق به یوگوسلاویا ویونان ،متصل است .

الجزایر

پایتخت الجزیره ، ساحه ۸۵۲۶۰۰ میل مربع ونفوس آن ۱۰ ملیون است .

مردم الجزایر مشتمل برعرب وبربر های مسلمان بوده در حد ود یك ملیون آن را مهاجرین فرانسوی واروپایی تشکیل میدهد .

الجزایر در ۱۸۳۲ ازطرف قوای فرانسه اشغال شد ، استعمار فرانسه ۱۳۲ سال در الجزایر دوام کرد .

در ۱۹۵٤ ملیون الجزایر علیه قوای فرانسه قیام کردند و بعد ازیك جنگ ۷ ساله درروزهای اخیر حوت ۱۳٤۰ نظر به یك موافقه بین ملیون الجزایر ودولت فرانسه متارکه صورت گرفت ودر جولایی ۱۹۶۲ مطابق ماه سرطان ۱۳٤۱ ریفرندمی در الجزایر رو یکار وبه اساس آن الجزایر آزاد تشکیل شد .

الجزایر یك مملکت نوانکشاف یافته است، قسمت عمده تولیدات آن را مواد ومحصولات زراعتی تشکیل میدهد .

اخیراً صنایع در الجزایر تعمیم واستخراج نفت صحرا را آغاز کرده اند .

الجزایر از ۱۹۵۸ باینطرف یك حکومت موقتی درخارج الجزایر بریاست فرحت عباس تشکیل داد ودر ۱۹۶۱ بن یوسف بن خده بحیث صدراعظم حکومت مذکور بجای فرحت عباس برگزیده شد ودر دوره همین حکومت بود که متارکه در الجزایر صورت گرفت ومذاکره با حکومت فرانسه به نتیجه رسید . الجزایر ازطرف شمال به بحیره مدیترانه طرف شرق تونس لیبیا طرف جنوب نایجیر جنوب غرب جمهوریت مالی وازطرف غرب با مراکش وموریتانیا متصل است .

اند ونیز یا

مرکزاند ونیزیا جا کا رتا است سا حه ۷۳۵۸٦۵ میل مربع ونفوس‌آن‌قرار احصائیه ۱۹٦۰ ملل متحد (۰۰۰ ر ٦۰۰ر۹۲) نفراست .طرز حکومت جمهوری است .

اند ونیزیا کشور ۳۰۰۰ جز یر ه است این مملکت پس ازتقریباً ۵۰۰ سال اسا ر ت در۱۹٤۹ آزا دی خود را ازهالیند حا صل‌کرد .

اند ونیزیا یك‌کشور زرا عتی‌است مهمترین‌پیداواراند ونیزیا برنج است رئیس جمهور اند ونیزیا دکتور سکارنواست که ازانقلابیون درجه‌یك آنکشورمیبا شد .اند و نیزیا ازبدو آزادی باهالیند روی موضوع ایریان غربی درمجادله‌میبا شد، جزایراند ونیزیا دربحرهند بین جزایر فلپا ین ونیوزیلند وآسترالیا واقع است .

ایران

مرکز تهران، ساحه٦۲۸۰٦۰ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۲۰٦۳۳۰۰۰ نفراست

طرف شمال آن اتحاد شوروی وبحیره کسپین‌طرف شرق افغانستان وپښتونستان، جنوب خلیج فا رس وخلیج عمان درغرب‌آن عراق وترکیه وا قع است. طرزحکومت آ ن شا هی مشروطه است .

اتحاد جما هر اشترا کیه شوروی

مرکزمسکو، سا حه ۸۵۹۹۷۷٦ میل مربع و نفو س آن نظر با حصا ییه (۱۹٦۰) ۲۱٤٤۰۰۰۰۰ نفراست .

اتحادجما هیرشوروی ازنظرساحه بزرگترین مملکت‌جهان است، اتحاد شورو ی سا حه شمال آسیا وشرق اروپا را احتواکرده است . درشمال‌آن‌بحر منجمد شمالی به‌شر ق بحیره بیرنگ، بحیره اخوستك، بحیره جاپان به‌جنوب جمهوریت‌مردم چین. افغانستان ، ایر ا ن بحیره‌کسپین، ترکیه، بحیره‌سیاه،غرب پولیند، بحیرهٔ‌بالتیك، چکو سلو ا کیه ، هنگر ی رومانیا، شمال غرب ، جزیره نمای‌کولر وبحیر ه سفید وا قع است .

اتحاد شوروی بعد ازجنگ عمومی دوم درقطا رقوای اول‌جهان قرارگرفته وبعد از۱۹٤۸ لید ربلاك شرق شنا خته شده است .

اضلاع‌متحد امریکا

مرکز واشنگتن، ساحه ۹۳٦۳۳۸۷ کیلومترمربع ونفوس‌آن ۱۷۵٤۰۰۰۰۰ نفراست. این سرزمین قسمت اعظم امریکای شما لی را احتوا کر ده از طر فشما ل بکا نادا

ازطرف شرق به اوقیانوس اتلس خلیج مکسیکو و مکسیکو وازجانب غرب به بحرالکا هل محاط است .

امریکایکی از بزرگترین کشور های جهانست که بعد از جنگ عمومی دوم بین المللی حیثیت یکی از دو قوهٔ درجه اول جهان را احر از کر د و از بلاك غرب قیا د ت میکند

اندورا

پایتخت اندورا، ساحه۱۹۱ میل مربع ونفوس آن نظر به احصاییه ۱۹۵۷ـ۶۴۲۹ نفراست اندورا یك جمهوریت کوچك است دروادی پیرینه بین فرانسه و هسپا نیه.

ارجنتاین

مرکز بو ینس آ یر س ، سا حه ۱۰۷۲۷۰۰ میل مر بع و نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۶۰ـ۲۰۹۵۶۰۰۰ نفراست، طرف شمال آن بولویا، پارکوای، برازیل، یوروگوای در شرق وجنوب آن بحراتلانتیك و چلی درغرب آنست ،

ارجنتاین از ممالك امریکای لاتین بوده و بوینس آیرس مرکز ارجنتاین بزرگترین شهرامریکای لاتین وهشتمین شهربزرگ دنیاست که نفوس آن نظر به احصاییه(۱۹۵۸) ۳۷۰۳۰۰۰ نفراست، طرز حکومت ارجنتاین جمهوری است.

استریا

مرکز آ ن ویانا و ساحه ۳۲۳۷۶ میل مربع است.

نفوس آستر یا نظر باحصائیه (۱۹۶۰)۷۰۴۹۰۰۰ ملیون است.

آستریا در اروپای مرکزی واقع است طرز حکومت آن جمهوری وسیا ست بیطرفی را تعقیب میکند . استریا د ر ۱۹۳۸ با آلمان نازی متحد شد و د ر ۱۹۴۵ بعد از شکست آلمان بار دیگر یك مملکت جداگانه شناخته شد. در ۱۹۵۵ معا هده صلح ازطرف متحدین جنگ دوم بین المللی بااستریا امضا گردید وبحیث یك جمهوری آزاد وبیطر ف درارو پای مرکزی عرض وجودکرد، آستریا ازطرف شمال به جمهوری دمو کراتیك آلمان وچکوسلواکیا طرف شرق ، هنگری وچکوسلواکیا، ازطرف جنوب به یوگوسلاویا وایتالیا همسر حد است

استرلیا

پایتخت ان کانبیرا است ساحه آن۲۹۷۴۵۸۱ میل مربع است ، نفوس آن نظرباحصاییه (۱۹۶۱) ۱۰۳۹۸۱۷۰ نفر است .

آسترالیا یك براعظم جداگانه ویك جزیره بزرگ است که بابحرهند واوقیانوس آرام محاط شده است .

آسترالیا یکی از ممالك عضو کامنولت بر تا نوی بوده وتوسط یك گو ر نر جنر ا ل اداره میشود ودارای صدراعظم میباشد.

انگلستان

پایتخت لندن، ساحه ۹٤۲۷۹ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹٦۱ (۵۲٦۷۵۰۹٤) است .

انگلستان یك مملکت شاهی مشروطه است. حکومت انگلستان توسط انتخابات پارلمانی رویکار میشود .

دو حزب در انگلستان نفوذ و قدرت بیشتر دارد که عبارت از حزب محافظه کار و حزب کارگر است .

انگلستان از ممالك بزرگ استعماری غرب بوده تا قبل از جنگ عمومی دوم قدرت درجه اول غرب شناخته میشد .

لندن یکی از بزرگترین شهرهای جهان است، نفوس لندن نظر باحصاییهٔ ۱۹۵۸ به ۸۲۲۲۳٤۰٤ نفر میرسد انگلستان سردسته ممالك کامنولت برتانویست .

درشمال انگلستان اوقیانوس اتلس، شرق بحیرهٔ شمال ، جنوب کانال انگلیس، غرب اوقیانوس اتلس و بحیرهٔ آیرلند واقع است .

انگلستان رکن بزرگ بلاك غرب میباشد واقتصاد آن مملکت روی صنایع آن استوار است .

ایرلیند

مرکز آن دبلن ، ساحه ۲٦۵۹۹ میل مربع نفوس آن نظر باحصاییهٔ ۱۹۵۹ ملل متحد ۲۸٤٦۰۰۰ میباشد. آئرلیند وآیسلند دو دموکراسی خودمختار واقع در بحر اتلانتیك شمالی است .

المان

بعد از جنگ عمومی دوم بدو قسمت تقسیم گردید که بنام آلمان غربی (جمهوریت اتحادی المان) و آلمان شرقی (جمهوریت دموکراتیك آلمان) شناخته میشود ،

جمهوریت اتحادی المان

مرکز بن ساحه بشمول برلین غربی ۹۵۹۱۸ میل مربع، نفوس آن نظر باحصاییهٔ (۱۹۵۹) ۵۵۰۰۹۰۰۰ نفر است .

حکومت جمهوریت اتحادی در سپتمبر ۱۹٤۹ در بن تشکیل گردید و در ۹ می ۱۹۵۵ بحیث یك جمهوری آزاد عرض وجود کرد

جمهوریت اتحادی آلمان از طرف شمال به دنمارك و بحیره شمال ، جنوب آستریا

و سویتزرلیند ، شرق آلمان شرقی، غرب هالیند، بلجیم وفرانسه، جمهوریت اتحادی آلمان عضو پیمان اتلانتیك شمالی بوده و از طرفداران تشکیل اتحادیه سیاسی اروپای غربی میباشد . وعضو عمده بلاك غرب است .

جمهوریت دموکراتیک آلمان

مرکز برلین شرقی است، ساحه ٤١٦٤٥ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۵۹ ملل متحد ۱۷۲۹۸۰۰۰ نفر است .

این جمهوریت بتاریخ ۷ اکتوبر ۱۹٤۹ تشکیل شد ، رئیس جمهور آن گرو توال و صدراعظم آن والتر اولبریخت است .

آلمان شرقی از طرف شمال به بحیره بالتیك ، شرق به پولیند و چکو سلواکیا از جنوب به آستریا و از غرب به آلمان غربی متصل است .

افریقای جنوبی

مرکز پریتور یاوکپتاون ، مساحه ٤۷۲۳۵۹ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۰٦) ۱۰۸٤۱۱۲۸ نفر است .

جمهوریت افریقای جنوبی که قبلاً اتحادیه افریقای جنوبی شناخته میشد این اتحادیه بتاریخ ۳۱ می ۱۹٦۱ بحیث یك جمهوری تشکیل شد .

جمهوریت افریقای جنوبی در قسمت جنوبی، بحراعظم افریقا را احتوا میکند .

افریقای مرکزی

پایتخت بانکی، مساحه ۲۳۸۰۰۰ میل مربع وتعداد نفوس آن ۱۱۷۵۰۰۰ است در ۱۲ جولایی ۱۹٦۰ بآزادی نایل شده رژیم جمهوری دارد ، در ۱۹٦۰ متعاقب حصول آزادی بعضویت ملل متحد پذیرفته شد .

افریقای مرکزی یك کشور زراعتی است، طرف شمال افریقای مرکزی، جمهوری چاد، طرف شرق سودان، طرف جنوب کانگو و طرف غرب آن کامرون واقع است .

السلوادور

مرکز سان سلوادور، مساحه ۸۲۵۹ میل مربع ونفوس آن نظر باحصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۲٦۱۲۰۰۰ نفر است .

ازطرف غرب به گواتیمالا ، ازطرف شمال وغرب به هاندوراس و از طرف جنوب به پاسفیك محاط بوده و طرز حکومت آن جمهوری است .

ایکوادور

مرکز کوایتو ،مساحه ۱۱٦۲۷۰ میل مربع ونفوس آن نظرباحصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ٤۲۹۸۰۰۰ نفر است . ایکوادور در ساحل شمالی پاسیفك امریکای جنوبی واقع است. طرف شمال کولمبیا ، طرف شرق و جنوب آن پیرو است طرز حکومت جمهوری است .

ایتالیا

مرکز آن روماست، ساحه آن ۱۱٦۳۷۲ میل مربع و نفوس آن نظر به احصاییه (۱۹٦۰) ۵۰۷٦۳۰۰۰ نفر است.

رژیم ایتالیا جمهوریست.

این مملکت در حدود ۷٦۰ میل طول و در حدود ۲۲۰ میل عرض دارد طرف شمال آن سویزرلیند شرق یوگوسلاویا و بحیره ادریاتیك، جنوب و جنوب غرب بحیره مدیترانه و طرف غرب آن فرانسه و بحیرهٔ لوکرومین واقع است.

ایتالیا یك کشور اروپای غربی است که در ۱۹۵۷ در کنفرانس روم عضو بازار مشترك اروپا گردید. ایتالیا یك مملکت صناعتی است.

ایسلیند

مرکز آیس لیند ریکجاویك و ساحه آن ۳۹۷۵۸ میل مربع است نظر با حصاییه (۱۹٦۰) نفوس آئسلیند ۱۷٦۰۰۰ نفر است

آئسلیند در اتلانتیك شمالی واقع است

اسراییل

مرکز یورشیلم ساحه ۷۹۹۳ میل مربع، نفوس نظر با حصاییه (۱۹٦۰) ۲۱۰۵۵۳۰ نفر است

اسرائیل در ۱۹٤۸ توسط اعمال دهشت افگنی تشکیل شده است اسراییلیان با دهشت افگنی یك ملیون عرب، فلسطین را از خاکشان اخراج کردند که اکنون تحت حمایت ملل متحد بصورت آواره خارج وطن شان بسر میبرند.

یك عده زیاد کشور های جهان بشمول افغانستان خاصه کشور های عربی دولت اسراییل راغیر قانونی میدانند و برسمیت نمیشناسند.

اسراییل در ۱۹۵٦ با همکاری انگلو فرانس بر خاك جمهوریت متحد عربی (مصر وقت) تجاوز کرد و نظر به تخطی اسرائیل از فیصله های موسسه ملل متحد و تجاوزات سرحدی کشور مذکور حکومت اسراییل یك حکومت متجاوز شناخته شده است.

اکنون در اثر همین تجاوز اسراییل است که در سرحدات حکومت مذکور و جمهوریت متحد عربی، قوای ملل متحد متمرکز میباشد

برما

مرکز، رنگون ساحه ۲٦۱۷۸۹ میل مربع، نفوس آن قرار احصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۲۰٦٦۲۰۰۰ نفر است

اتحادیه برما یك جمهوریت است که در قسمت های غربی هندوچین سابق واقع است که از طرف شمال با جمهوریت مردم چین ازطرف شرق با چین ویتنام و تایلند، ازطرف جنوب با خلیج بنگال، ازجانب غرب با آسام، هندوستان، پاکستان و جهیل بنگال محاط است.

در ۱۹٤۸ برمادر ۱۹۳۷ بحیث یک دولت در کامنولت برتانیه شامل ودر ٤ جون ۱۹٤۸ از کامنولت برتانیه خارج گردیده در سال مذکور بحیث پنجاه وهشتم عضوملل متحد شامل گردید.

بلغاریه

مرکز آن صوفیه، ساحه ٤۲۷۹٦ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۵۹ ملل متحد ۷۷۹۸۰۰۰ نفر است

طرف شمال بلغاریه رومانیه ، طرف غرب یوگوسلاویا ، طرف جنوب یونان وطرف شرق بحیره سیاه وجانب جنوب شرق آن ترکیه واقع است.

طرز حکومت جمهوری سوسیالستی است .

برازیل

مرکز آن برازیل ساحه ۳۲۸۸۰۵۰ میل مربع است ونفوس آن نظر باحصاییه (۱۹٦۰) ٦۸۰۰۰۰۰۰ است

طرز حکومت جمهوری است

برازیل از نظر ساحه و نفوس بزرگترین مملکت امریکای جنوبی است ، طرف شمال برازیل ونزویلا و گیانای برتانوی، گیانای آلمانی وگیانای فرانسوی وطرف شرق بحر اتلانتیک وطرف جنوب یورگوای، ارجنتاین وپارا گوای وطرف غرب بولویا، پیرو و کولمبیا واقع است

بلجیم

مرکز بروسل ، ساحه ۱۱۷۷۵ میل مربع ونفوس نظر باحصاییه (۱۹۵۹ ملل متحد) ۹۱۰٤۰۰۰ نفر است

بلجیم یک کشور صنعتی است وکشور یست که بر تجارت خارجی خود زندگی میکند رژیم بلجیم شاهی است، بلجیم قبل از جنگ عمومی دوم سیاست بیطرفی داشت واکنون شامل بلاک غرب و عضو پیمان اتلانتیک شمالی وعضو بازار مشترک اروپای غربی است.

بلجیم ازطرف شمال به هالند و بحیره شمال، طرف شرق آلمان، جنوب به فرانسه وغرب فرانسه وبحیره شمال متصل است

بهوتان

مرکز آن پانکاه ساحه ۱۸۰۰۰ میل مربع ونفوس آن ۷۰۰۰۰۰ است مملکت پادشاهی بهوتان یک مملکت کوچک وآزاداست واقع درهمالیای غربی بین تبت ، درشمال بنگال درشرق، آسام در جنوب وسیکم در غرب آن موقع دارد بهوتان ۱۹۰ میل از شرق بغرب طول دارد فراخترین ساحه آن ۹۰ میل است

بولویا

مرکز آن سکر، ساحه آن ٤۱٦۰٤۰ میل مربع ونفوس آن نظر باحصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۳٤٦۲۰۰ نفر است .

بولویا ازطرف غرب متصل است به پیرووچلی، طرف شمال وشرق آن برازیل، طرف شرق آن پاراگوای وطرف جنوب آن ارجنتاین واقع است .

طرز حکومت بولویا جمهوری است .

پاکستان

پاکستان درسال ۱۹٤۷ بعد ازتقسیم هند برتانوی بوجود آمد این مملکت که به دو قسمت پاکستان شرقی و غربی تقسیم شده است نفوس وساحه آن هنوز مورد اختلاف است .

طرز حکومت ظاهراً جمهوری است .

پانامه

مرکز پانامه ، ساحه ۲۸۵۷٦ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۱۰۵۳۰۰۰ نفر بوده در جنوب امریکای مرکزی واقع است .

طرف شرق وجنوب آن کولمبیا غرب وشمال آن کاستاریکاست .

پاراگوای

مرکز اسونشن، ساحه ۱۷۵۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۱۷٦۰۰۰۰ نفراست پارگوای درامریکای جنوبی واقع است .

ازطرف شمال متصل است بابولویا وبرازیل، طرف شرق برازیل وارجنتاین وطرف جنوب ارجنتاین وطرف غرب آن ارجنتاین وبولویا واقع است .

پرتگال

مرکز لزبن ، ساحه ۳۵٤٦٦ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۹۱۲٤۰۰۰ نفر است .

طرف شمال وشرق پورتگال، هسپانیه طرف جنوب وغرب آن بحراتلانتیك واقع است .

طرز حکومت پورتگال جمهوری است .

پولیند

مرکز وارسا، ساحه ۱۲۰۳۵۵ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۲۹۷۳۱۰۰۰ نفر است .

پولیند یك جمهوری سوسیالیستی است دراروپای مرکزی طرف شمال بحیره بالتیك طرف شرق پروشیا ولتوانیا (اتحادشوروی) طرف شرق اتحادجماهیرشوروی طرف جنوب آن چکوسلواکیا وروmانیا وطرف غرب آن جمهوریت دموکراتیك آلمان (آلمان شرقی) واقع است .

پیرو

مرکزلیمیا، ساحه ٥۱٤۰٥۹ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۱۰۸٥۰۰۰۰ نفر است .

درساحل پاسفیك امریكای جنوبی واقع است طرف شمال آن به اکوادور، طرف شمال شرق وشرق آن کولمبیا و برازیل وطرف جنوب شرق آن بولویا و قسمت جنوبی ترین آن چلی واقع است .

طرز حکومت پیرو جمهوری است .

تانگانیکا

مرکز دار السلام، ساحه ۳۶۲۶۸۸ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۹۲۳۸۰۰۰ نفر است تانگانیکا بتاریخ ۹ دسمبر ۱۹۶۱ آزاد وعضو کامنولت گردید .

تانگانیکا درافریقای شرقی واقع بوده، طرف شمال آن یوگندا وکینیا، طرف شرق بحر هند، جنوب بندرموزنبیق، قسمت شمالی ترین آن رودیشیا ونیاسالند وطرف غرب آن جمهوریت کانگو واقع است .

تایلند

مرکز بنکاك . ساحه ۲۰۰۱۸۴ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۲۵۲۵۰۰۰۰ نفر است .

تایلند یك مملکت شاهی مشروطه است که در جنوب شرق آسیا بطرف شمال غرب وغرب آن برما وطرف شمال وشرق آن لاؤس ودرقسمت های جنو بی آن کمبودیا وخلیج تایلیند واقع است.

ترکیه

مرکز انقره، ساحه ۲۹۶۵۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۲۷۸۲۹۰۰۰ نفر است.

ترکیه در ۱۹۲۳ جمهوری شد .

ترکیه درارو پا وآسیا وقع داشته ترکیه اروپایی متصل است از طرف شمال به بلغاریه وطرف غرب به یونان وبحیرهٔ ایجین وطرف شرق آن بحیره سیاه است .

ترکیه اروپائی از ترکیهٔ آسیایی بوسیلهٔ آبنای دردانل و باسفور درقسمت استانبول جدا میشود ،

ترکیهٔ آسیایی ازطرف غرب متصل است به بحیرهٔ ایجین طرف جنوب بحیرهٔ ایجین بحیرهٔ مدیترانه سوریه وعراق وطرف شمال آن بحیره سیاه وشرق بحیره سیاه ، اتحادشوروی

تونس

مرکز تونس ساحه ۴۸۰۰۰ میل مربع، نفوس نظر با حصاییه ۱۹۶۱ ملل متحد ۴۰۶۰۰۰۰ نفر است تونس پروتکتورات سابق فرانسه بوده که در ۱۹۵۷ آزاد شده است، تونس درافریقای شمالی واقع بوده طرف شمال وشرق آن بحیرهٔ مدیترانه لیبیا در جنوب شرق وجنوب صحرا والجزایر درغرب آن واقع است .

نفوس تونس ازعرب وبربر تشکیل شده است .

طرز حکومت جمهوری است .

توگو

مرکز لومی، ساحه ۲۱۸۹۳ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۴۴۰۰۰۰ نفر است .

توگو که‌در ۱۹۶۰ ازتحت اثرفرانسه‌آزادشد درساحل غربی‌افریقاموقع‌دارد امااز‌طرف شمال به‌گاناطرف‌غرب باولتای علیاوازطرف جنوب باجمهوریت داهومی محاط است .
طرز حکومت آن جمهوری است .

جمهوریت مردم چین

مرکز چین پیکنگ، نفوس نظرباحصاییه ۱۹۵۸ ملل‌متحد , ۶۶۹۰۰۰۰۰۰) نفراست .
رژیم جمهوری اشتراکی بسال ۱۹۴۹ در آنکشور تاسیس شد و رژیم سابق بریاست چیانك‌کایشیك بفارموسا رفته درآنجا مستقرگردید .

جمهوریت‌مردم چین ازطرف‌شمال به‌اتحادشوروی، شرق بحیرهٔ زرد، بحیرهٔ چین‌شرقی غرب اتحادشوروی ، افغانستان ، جنوب هند وچین وخلیج نانکن واقع‌است .

جاپان

مرکز توکیو ، ساحه ۱۴۲۶۸۸ میل مربع ، نفوس نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۹۳۶۰۰۰۰۰ نفراست .

جزایر جاپان درپاسفیك شمالی واقع‌بوده توسط بحیرهٔ جاپان‌ازاتحادشوروی وکور یا جدا میشود وازچین‌توسط بحیرهٔ‌چین‌شرقی مجزا میگردد .
طرز‌حکومت جاپان شاهی است که‌توسط‌یك‌امیرارتور قیادت‌میشود، شمال‌بحیره اخوسك وجزایرکوریل، شرق بحرالکاهل وغرب بحیرهٔ جاپان وبحیرهٔ زرد .
جاپان در ۱۹۵۶ شامل ملل متحد گر د ید . جاپان یك مملکت صنعتی بزرگ شر ق است .

چلی

مرکز سانتیاگو ،ساحه ۲۸۶۳۲۹ میل‌مربع ونفوس‌آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل‌متحد ۷۶۲۷۰۰۰ نفراست
چلی درساحل غربی امریکای جنوبی‌واقع‌است .
طرف‌شرق‌آن‌ارجنتأین بولویاوطرف‌شمال آن‌پیرو وطرف‌غرب آن‌بحیره پاسفیك‌واقع‌است.
رژیم چلی جمهوری است .

چکوسلواکیا

مرکز پراك . ساحه ۱۹۳۸۱۰ میل مربع ونفوس‌آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۳۶۴۹۰۰۰ است .

طرز حکومت جمهوری‌سوسیالستی‌است، چکوسلواکیا دراروپای مرکزی موقع دارد .
طرف غرب وجنوب غرب‌آن‌ایالات باوریای‌جرمنی غربی، شمال وشمال‌غرب آن‌ساکسون آلمان شرقی، شمال وشمال شرق‌آن پولند، جنوب‌شرق آن رومانیه ، و جنوب آن‌آستریا وهنگری‌واقع است.

حبشه

مرکز ادیسه‌بابا. ساحه ۳۹۸۳۵۰ میل‌مربع بشمول اریتریا و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۲۲۰۰۰۰۰۰ نفراست حبشه‌درشمال شرق‌افریقا واقع‌است .

طرف شمال‌شرق آن اریتریاست که‌بابحیرهٔ احمر متصل‌است جانب‌شرق آن سومالی‌فرانسوی انگلیسی وجنوب‌شرق وطرف جنوب ان‌جمهوریت سومالی طرف جنوب کینیا وبه‌غرب آن سودان موقع‌دارد . طرز حکومت شاهی‌است.

داهومی

مرکزپورتوناوا ، ساحه ۴۴۲۹۰ میل‌مربع ونفوس آن ۱۲۰۰۰۰۰ نفراست .

ازطرف‌شمال باجمهوریت‌نایجیر وولتای علیا، طرف شرق‌نایجریا ازطرف جنوب به‌خلیج گینی‌وازغرب به‌جمهوریت توگومحاط است .

طرز حکومت‌جمهوریست، داهومی در اگست ۱۹۶۰ به‌آزادی نایل گردید .

دنمارك

مرکز کوپن‌هاگن، ساحه ۱۶۶۱۹ میل‌مربع ونفوس آن بشمول ٤ جز یرهٔ وگر ینلیند نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل‌متحد ٤۵۸۱۰۰۰ نفر است .

این‌مملکت ازطرف‌شمال باجرمنی ازشرق بابحیرهٔ بالتیك ازجنوب باآلمان وازغرب بابحیرهٔ شمال‌محاط است، طرز حکومت آن‌شاهی‌است .

دومینیکن

مرکز طایدادتر وجیلو ، ساحه ۱۹۳۳۳ میل مربع ونفوس آن نظرباحصاییه (۱۹۶۰) ۳۰۱٤۰۰۰ نفراست دومینیکن دومین جزیره بزرگ ا نتیل ا ست که طر ف غر ب ها یتی طرف شمال آن بحراتلانتیك‌جانب‌جنوب بحیره کریبین واقع است وطرف شرق‌ازپورتوریکو توسط بحر جدا شده است .

طرز حکومت آن‌جمهوری‌است .

رومانیه

مرکز بخارست، ساحه ۹۱۵۸٤ میل مربع ونفوس آن نظر باحصأییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۸٤۰۳۰۰۰ نفراست .

رومانیه یك مملکت حوزه بالقان است درجنوب اروپای مرکز ی که طـرف شمال آن اتحادجماهیرشوروی وپولیند طرف شرق بحیره سیاه طرف جنوب بلغاریه وطرف غر ب آن یوگوسلاویا ومجارستان واقع است .

طرزحکومت جمهوری سوسیالستی است .

رودیشیاونیاسالند

ساحه ۴۸۶۹۷۳ ونفوس‌آن‌نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۸۳۳۰۰۰۰ نفراست‌که ازآن‌جمله ۶۶۳۰۰۰۰ تن‌افریقایی و ۲۲۰۲۰۰ اروپایی است این‌فدراسیون درافریقای مرکزی واقع است‌طرف‌شمال‌آن کانگوشرق جهیل‌نیاسالیند، جنوب‌موزمبیق ودرغرب‌آن انگولاواقع‌است .

سیرالیون

مرکز فریتون، ساحه ۲۷۹۲۵ میل مربع ونفوس آن نظرباحصاییه (۱۹۵۹) ۰۰۰ر۲۵۰۰ نفراست .

سیرالیون که مستعمره سابق انگلیس بود در ۲۵ اپریل ۱۹۶۱ بآزادی رسید، سیرالیون درساحل غربی افریقاواقع است درساحه ۲۱۰ میل سرالیون، بالای بریاوگینی همسرحد است .

سوریه

مرکزدمشق، ساحه ۲۷۲۳٤ میل مربع ونفوس آن نظرباحصاییه (۱۹۶۰) ٤٥۶۱۰۰۰ نفراست ،

سوریه درشرق میانه واقع بوده ازطرف شمال باترکیه، طرف شرق به عراق ازطرف جنوب باردنیه هاشمیه واسرایيل وطرف غرب به لبنان و بحیره مدیترانه متصل است .

طرز حکومت جمهوری است سوریه در ۱۹۵۸ بامصرشامل جمهوریت متحد عربی گردید ودر ۱۹۶۱ جدا شد .

سویدن

مرکزستوکهلم، ساحه ۱۷۳۳۷۸ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه (۱۹۶۱) ۷٤۹۸۷۷۰ نفراست . سویدن یك ساحه وسیع حوزهٔ ممالك سکاندنیویارا در شمال غرب اروپا احتوا میکند .

سویدن ازناروی درقسمت غرب بواسطه کوستانات کولون جدا میشود وازفنلیند در شرق بواسطه بحیره بالتیك مجزامیشودوهمین قسم بحیره بالتیك سویدن را درقسمت جنوب شرق وجنوب ازپولند وجرمنی جدامیکند وازدنمارك هم درحصه جنوب غرب جدامیکند .

سویتزرلیند

مرکزبرن. ساحه ۱۵۹٤٤ میل مربع ونفوس آن نظرباحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۵۲۹۸۰۰۰ نفراست .

سویتزرلیندیك جمهوری فیدرال است که دراروپای مرکزی ازطرف غرب بفرانسه از طرف شمال بجرمنی ، ازطرف شرق با ستریا وایتالیا واز طرف جنوب با یتالیا همسرحد است .

سودان

مرکزخرطوم، ساحه ۹۶۷۵۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۱) ۱۰۲۶۲۶۷٤ نفراست .

سودان از طرف شمال به لیبیا وجمهوریت متحد عربی شرق بحیره احمروحبشه، جنوب یوگندای برتانوی وجمهوریت کانگو، طرف غرب چادو جمهوریت افریقای مرکزی ولیبیا واقع است طرز حکومت آن جمهوری است .

سومالیا

مرکز موکادشو ، ساحه ۲۶۲۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه (۱۹۵۹) ۰۰۰ر۲۵۰ر۱ نفراست .

سومالیا درناحیه افریقای غربی واقع بوده، طرف شمال آن خلیج عدن شرق وجنوب آن بحرهند، طرف غرب کینیا وحبشه، شمال غرب سمالی لیند فرانسوی موقع دارد، طرز حکومت سومالیا جمهوری است .

سن مارینو

ساحه ۳۸ میل مربع، نفوس نظر باحصایه (۱۹۵۷) ۱۵۰۰۰ نفراست. سان مارینو کوچکترین جمهوریت است که درقلب ایتالیا واقع است .

سیلون

مرکز کولمبو، ساحه ۲۵۳۳۲ میل مربع و نفوس آن ۹۶۱۲۰۰۰ نفراست، سیلون یك جزیره بزرگ است درجنوب هند و در بحرهند و ۳۱ میل ازقسمت جنوب هند فاصله دارد .

این جزیره ازشمال بجنوب ۲۷۰ میل طول دارد وعرض بزرگترین حصه آن ۱۴۰ میل است .

عراق

مرکز بغداد، ساحه ۱۲۷۰۰۰ میل مربع نفوس نظر با حصایبه ۱۹۵۹ ملل متحد ۶۹۵۲۰۰۰ نفراست .

طرف شمال ترکیه، شرق ایران، جنوب خلیج فارس، کویت وعربستان سعودی طرف غرب آن سوریه و اردن واقع است

عراق قبل از۱۴ جولایی ۱۹۵۸ دارای رژیم شاهی بود و جمهوری بعد از تاریخ مذکور درعراق رویکار گردید

عربستان سعودی

مرکز ریاض ، ساحه ۸۷۰۰۰۰ میل مربع و نفوس آن نظر با حصایبه ۱۹۴۸ ۶،۵۰۰،۰۰۰ نفر است .

طرف غرب وشمال آن اردن ،طرف شمال وشمال شرق آن عراق وسینا ، شرق خلیج فارس جنوب خلیج عدن وبحیره عرب، غرب بحیرهٔ قلزم بوده طرزحکومت آن شاهی است.

مکه معظمه ومدینه منوره که شهرهای معروف ومتبرك اسلامی است در عربستان سعودی واقع میباشد .

فرانسه

مرکز پاریس، ساحه ۲۱۲۶۵۹ میل مربع نفوس نظر باحصایبه (۱۹۶۱) ۴۵۷۳۰۰۰۰

طرف شمال بلجیم وکانال، انگلیس، شرق جرمنی، سویتزرلیند وایتالیا ، جنوب بحیره مدیترانه وطرف غرب اوقیانوس اتلس موقع دارد .

طرز حکومت جمهوری است ، فعلا جمهوریت پنجم درفرانسه رویکار است رئیس جمهور آن جنرال دوگول بوده وقدرت حکومت نظر بهقانون اساسي جمهوریت پنجم درمقام ریاست جمهوری متمرکز میباشد .

فلپاین

مرکز لوزن، ساحه ۱۱۵۷۵۸ میل‌مربع ونفوس آن‌نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۲۷۴۵۶۰۰۰ نفر است .

طرف شرق آن بحیرهٔ فلپاین،غرب بحیرهٔ چین جنوبی جنوب بحیره سلیبز واقع است

فنلیند

مرکز هلسنکی، ساحهٔ ۱۳۰۱۶۰ میل مربع و نفوس آ ن نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۴۴۷۷،۳۰۰ نفر است .

فنلیند درقسمت شمالی اروپا واقع بوده ازطرف شمال متصل است به‌ناروی از طر ف شرق باتحاد شوروی وازطرف جنوب به‌خلیج فنلیند، اتحاد شوروی وبحیرهٔ بالتیك و طرف غرب آن خلیج بوتانیا وسویدن است . طرز حکومت آ ن جمهوریست .

قبرس

مرکز نیکوسیا، ساحه ۳۵۷۲ میل مربع ، نفو س نظر باحصا ییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۵۶۳۰۰۰ نفر ا ست .

قبرس در۱۶ ـ اکست ۱۹۶۰ باستعمار انـگلیس خاتمه‌داد وآزاد گردید .

طرز حکومت قبرس جمهوریست .

قبرس سومین جزیرهٔ بزرگ در مد یتر انه است ۴۰۹ میل در جنو ب تر کیه و ۶۰ میل در غر ب سور یه و۲۴۰ میل طرف شمال به جمهوریت متحد عربی(مصر)واقع است.

کانگو

مرکز آن‌لیوپولدویل، ساحه ۹۰۴۷۵۷ میل‌مربع ، نفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۵۹ ملل متحد ۱۳۸۲۱۰۰۰ نفر است، طرز حکومت جمهوری است ،

کانـگو در۳۰ جون ۱۹۶۰ به‌آزادی رسیده واستعمار بلجیم پایان یا فت .

کانـگو ۲۵ میل ازبحر اتلانتیك فاصله دارد .در شمال‌آن‌جمهوریت افریقای مرکزی وسودان،طرف شرق آن سودان ،یوکندا وتانگانیکا .جنوب وشرق آن رود یشیای شما لی جنوب غرب آن ا نـگولا وطرف شرق آن اورنداواروندی واقع است .

رئیس جمهور آن کاساوبو وصدر اعظم آن ادولاست که‌بعد از قتل صدراعظم‌قانونی‌آن لوممبای فقید بحیث صدر اعظم قانونی وانتخابی رویکار شد .

چومبی در ایالت کتانـگاریاست میکند ازجولایی۱۹۶۰ بفکر تجزیهٔ کتانگاازکانگو افتاد و کانگو تاکنون موفق نشده است کتانگارا واپس بخود ملحق گرداند .

کامرون

مرکز یااونده،ساحهٔ ۱۶۶۸۸۰ میل مربع ، نفوس نظر باحصاییه ۱۹۵۹ ملل متحد (۳۲۲۵۰۰۰) نفر است .

کامرون در۱۹۶۰ بحیث یك جمهوریت آزاد بوجود آمد ،کامرون در ساحل افریقای

غربی واقع بوده، طرف شمال وشمال غرب آن نایجیر، شمال‌شرق آن جمهوریت چاد، شرق آن جمهوریت افریقای مرکزی طرف جنوب کانگو (برازاویل) وگابون موقع دارد .

کانادا

مرکز اتاوا ، ساحهٔ ۳۸۵ ۱۸۰۹ میل مربع ونفوس آن نظر با حصائیه ۱۹۶۱ ۱۸۰۸۵۰۰۰ نفراست

طرف شمال بحر منجمد شمالی طرف شرق بحر اتلانتیک، طرف غرب الاسکاو پاسفیک طرف جنوب اضلاع متحد امریکا واقع است کانادا عضو کامنولت برتانوی است .

کویت

مرکزشهر کویت ، ساحه ۵۸۰۰ میل مربع ونفوس نظر باحصاییه (۱۹۶۱) ۲۲۲۰۰۰ نفر است.

کویت در ۱۹ جون ۱۹۶۱ آزادشد ،کویت در خلیج فارس ودرجنوب عراق واقع است .

کوریای‌جنوبی

مرکز سیول، ساحه ۳۷۴۲۷ میل‌مربع، نفوس نظرباحصاییهٔ(۱۹۶۰) ۳۴۹۶٤۱۱۷ نفر است.

کوریا درشرق دور وشرق‌آسیا واقع بوده وطرزحکومت آن‌جمهوری‌است، طرف‌شمال ، کوریای‌شمالی،شرق‌بحیرهٔ‌جاپان‌وجانب‌جنوب‌وغرب بحیره زرد واقع‌است ،

کوریای‌شمالی

مرکز فنکیانگ، شمال‌چین، شرق بحیرهٔ جاپان،غرب چین وجنوب‌کوریای جنوبی واقع است .

فاصلهٔ کوریای شمالی‌وجنوبی‌خط۳۸عرض‌البلداست که‌درختم جنگ کوریا و متارکه بین‌کوریای شمالی وجنوبی در۱۹۵۳ نیز تاییدشده است .

کوستوریکا

مرکزسان جوس، ساحه ۲۳۴۲۱ میل مربع نفوس نظربا حصاییهٔ ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۱۷۱۰۰۰ نفراست طرف شمال‌نیکاراگواو درجنوب آن‌پانامه طرف‌غرب پاسفیک و طرف شرق بحیرهٔ کربین واقع است ،

کولمبیا

مرکز باگوتا، ساحه ٤۳۹۲۵۰ میل‌مربع ونفوس آن نظرباحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱٤۱۳۲۰۰۰ نفراست، کولمبیادرشمال‌شرق‌امریکای‌جنوبی‌واقع‌است، طرف‌شرق‌آن ونزویلا وبرازیل وطرف جنوب‌اکوادوروپیروطرف‌شمال بحیرهٔ‌کربین، طرف‌غرب پانامه‌وبحر پاسفیک موقع دارد .

طرز حکومت جمهوری است .

کمبودیا

مرکز پنوم‌پن، ساحه ۸۸۷۸۰ میل مربع و نفوس نظر با حصاییهٔ ۱۹۵۹ ملل متحد (۴۸۴۵۰۰۰) نفراست.

رژیم کمبودیا شاهی مشروط بوده وکمبودیا بالاوس و ویتنام شامل هندو چین سابق فرانسوی بود.

طرف جنوب خلیج سیام‌وطرف غرب‌آن ویتنام است.

کمبودیا درسال ۱۹۵۳ به‌آزادی رسیدودرنومبر ۱۹۵۳ عضو موسسهٔملل‌متحد شد.

گانا

مرکزاکرا، ساحه ۹۱۸۴۳ میل‌مربع، نفوس‌نظرباحصاییهٔ(۱۹۶۰) ۶۶۹۱۰۰۰ نفراست.

گانابتاریخ ۶مارچ۱۹۵۷ آزادگردیدودرجولائی۱۹۶۰ بحیث‌یك‌جمهوریت‌عرض‌وجود کرد ازطرف شمال‌متصل‌است به‌ولتای‌علیا، طرف‌شرق‌آن‌جمهوریت توگولند وطرف‌غرب‌جمهوریت ساحل‌عاج وطرف‌جنوب‌ان بحر اتلانتیك واقع است.

گانا سیاست بیطرفی راتعقیب میکند رئیس‌جمهور آن‌انکروماست.

گینی

مرکزآن‌کوناکری‌است، ساحهٔ۹۳۸۶۰ میل‌مربع، نفوس نظر باحصاییهٔ۱۹۶۰ملل متحد ۳۰۰۰۰۰۰ نفراست گینی درافریقای غربی‌واقع بوده ودر۱۹۵۸ بحیث یك‌جمهوری‌تشکیل شد.

طرف‌شمال وشرق‌آن‌جمهوریت مالی، طرف‌جنوب‌شرق لایبریا، وطرف‌غرب‌آن‌سیرالیون واتلانتیك واقع است.

لایبریا

مرکز مونورویا ، ساحه ۴۳۰۰۰ میل‌مربع و نفوس آن۲۵۰۰۰۰۰ نفراست.

جمهوریت آزاد نگروی لایبریا درجنوب‌غرب گینی ساحل افریقای غربی‌بین سرالیون به‌غرب جمهوریت ساحل عاج واقع است.

لاوس

مرکز وینتیان، ساحه۹۱۰۰۰ میل‌مربع‌ونفوس‌نظرباحصاییه(۱۹۶۱) ۳۰۰۰۰۰۰ نفراست لاؤس مملکت شاهی‌است درجنوب شرق آسیاکه قبلبرین جز هندوچین سابق فرانسوی بود ودر۱۹ جولایی ۱۹۴۹ نظربموافقهٔ بافرانسه آزادی‌خودرا درداخل جامعه‌فرانسه‌بدست‌آورد.

طرف‌شمال‌آن جمهوریت مردم چین، طرف‌جنوب آن‌کمبودیا، طرف شرق‌ویتنام وطرف غرب آن تایلند وبرماست.

طرز حکومت لاؤس شاهی‌است.

لبنان

مرکز بیروت، ساحه ۴۰۰۰ میل‌مربع، نفوس نظرباحصاییه ۱۹۶۰ ملل‌متحد ۱۶۴۶۰۰۰ نفر است.

لبنان یک مملکت عربیست که در حاشیهٔ شرقی مدیترانه واقع بوده طول آن ۱۲۰ میل و ۳۰ تا ۳۵ میل عرض دارد.

طرز حکومت آن جمهوری است .

لیبیا

مرکز تریپولی و بن‌غازی، ساحه ۶۷۹۳۵۸ میل مربع ، نفوس نظر با حصاییهٔ ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۱۹۵۰۰۰ نفر است.

طرف شمال آن بحیرهٔ مدیترانه، طرف شرق جمهوریت متحد عربی (مصر) و سودان، طرف غرب آن تونس و الجزایر، جنوب آن سودان و جمهوریت چاد و نایجیریا واقع است .

طرز حکومت شاهی است.

لـکسمبرگ

مرکز لـکسمبرك ، ساحه ۹۹۹ میل مربع ، نفوس نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۱۴۰۰۰ نفر است .

طرف شرق آن آلمان، طرف شمال و غرب آن بلجیم و طرف جنوب آن فرانسه است.

طول این مملکت تنها ۵۵ میل و عرض آن ۳۴ میل است .

مالی

مرکز آن بمباکو ، ساحه ۴۵۰۰۰۰ میل مربع ، نفوس ۳۷۰۸۰۰۰ نفر است .

طرف شمال آن الجزایر، طرف شرق و جنوب‌شرق آن نایجریا، جنوب آن ولتای علیا وساحل عاج وطرف غرب آن گینی و سینگال است .

طرز حکومت مالی جمهوری است ، مالی در ۱۹۶۰ به آزادی نایل آمد .

جمهوریت متحد عربی

مرکز قاهره ، ساحه ۳۸۶۱۹۸ میل مربع و نفوس آن نظر باحصاییه (۱۹۶۰) ۲۶۰۸۰۰۰۰ نفراست .

جمهوریت متحدعرب گوشه شمال‌شرقی افریقا را درکنار بحیرهٔ مدیترانه احتوامیکند.

طرف شرق آن اسراییل و به‌اندازه ۱۲۰۰ میل بحیرهٔ احمر واقع است که مصر را ازعربستان‌سعودی جدا میکند طرف‌غرب آن لیبیا ودرجنوب آن سودان موقع دارد .

کانال سویز ازمصر عبور نموده آسیا واروپا را توسط مدیترانه وصل میکند .

ملایا

مرکز کوالالمپور، ساحه ۵۰۶۹۰ میل مربع ونفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ملل‌متحد ۶۹۰۹۰۰۰ نفر است .

فدراسیون ملایا درجنوب شرق آسیا واقع است .

ملغاسی

مرکز تاناناریف ، ساحه ۲۲۸۰۰۰ و نفوس آن ۵۱۷۴۵۲۳ نفراست ، جمهوریت ملغاسی قبلا بنام مدغاسکر مسمی میشد .

ملغاسی جزیرهٔ بزرگیست نزد یك سواحل‌شرقی افریقا که توسط آ بنای مو زمبیق از افریقا جدا شده است .

جمهوریت ملغاسی ۹۳۰ میل طول و ۳٦۰ میل عرض دارد .

جمهوریت ملغاسی بسال ۱۸۹٦ مستعمرهٔ فرانسه شد و بتاریخ ۲٦ مارچ ۱۹٦۰ آزاد گردید .

مکسیکو

مرکز شهر مکسیکو. ساحه ۷٦۰۳۷۳ میل مربع ، نفوس نظر باحصاییه (۱۹٦۰) ۳٤٦۲۵۹۰۳ نفر است .

طرف شمال وشمال شرق آن اضلاع متحد امریکا، طرف‌شرق آن جهیل مکسیکووجهیل کمبیچ و بحیره کربین است طرف جنوب‌گواتیمالا وهاندوراس برتانوی و طرف غرب بحر پاسفیك واقع است .

طرز حکومت مکسیکو جموری است .

موناکو

ساحه ۱۵۰ میل مربع و نفوس نظر باحصاییهٔ(۱۹۵٦) ۲۰٤۲۲ نفر است .

موناکو یك سلطنت کوچك است که درحاشیه مدیترانه نزد یك فرانسه واقع است ،

موریتانیا

مرکز آن نواکشوت، ساحه ٤۱۸۸۱۰ میل مربع و نفوس نظر باحصاییه (۱۹٦۰) ٦۵۰۰۰۰ نفر است .

طرف غرب موریتانیا بحر اتلانتیك، طرف شمال و شمال شرق صحرا ، طرف شرق جمهوریت مالی وطرف جنوب آن سینیگال واقع است .

طرز حکومت،جموری اسلامی است .

ناروی

مرکز اسلو . ساحه ۱۲۵۰٦٤ میل مربع ونفوس‌آن نظر باحصاییه ۱۹٦۰ ملل متحد ۳۵۸۷۰۰۰ نفر است .

ناروی‌قسمت‌غرب ممالك سکاندنیویارا دربر میگیرد ودرشمال‌شرق یوروپ واقع است.

طرف‌غرب بااوقیانوس اتلس و بحیرهٔ شمال ، ازشمال بحر منجمد شمالی وازشمال شرق اتحاد شوروی و فنلیند محاط است .

نایجیر

مرکز نیمیا ساحه٤۹۰۰۰۰ میل‌مربع و نفوس آن۲٦۰۰۰۰۰ نفر است .

طرف شمال نایجریا لیبیا، الجزایر طرف شرق چاد جنوب ولتای علیا و فدراسیون نایجریا و به جانب غرب آن مالی واقع است .

طرز حکومت جموری است .

نایجریا

مرکز لاگوس ، ساحه ۳۷۲۲۵۰ میل مربع ونفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۴۲۹۶۰۰۰ نفر است .

نا یجریا بتاریخ اول اکتوبر ۱۹۶۰ به آزادی رسید .

فدراسیون نا یجریا درافریقای غربی درخلیج گینی بین جمهوریت کامرون وداهومی واقع است وازمستعمرات سابق انگلستان است که اکنون آزاد شده است .

نیوزیلیند

مرکز ویلنگتن ، ساحه ۱۰۷۷۳۶ میل مربع ، و نفوس نظر باحصاییه ۱۹۶۰- ۲۴۰۳۴۸۸ نفر است .

نیوز یلند بین خط ۳۴ و ۴۸ عرض البلد جنوبی و بین ۱۶۶ و ۱۷۹ طول شرقی در پاسفیك جنوبی واقع است ۱۲۰۰ میل در شرق استرالیا موقع دارد .

نیپال

مرکز کتمندو ، ساحه ۵۴۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر باحصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۹۱۸۰۰۰۰ نفراست نیپال یك دولت شاهی مشروطاست ودرسراشیبی جنوب همالیا ازطرف شمال متصل است به جمهوریت مردم چین از طرف شرق ، غرب وجنوب متصل است به منطقه تحت حاکمیت هندوستان .

نیدر لند

مرکز آن امستردم، ساحه ۱۲۸۵۰ میل مربع ونفوس نظر باحصاییهٔ(۱۹۶۰)۱۱۴۱۷۲۰۴ نفراست .

طرز حکومت نیدرلند شاهی مشروطه بوده ودرشمال شرق یوروپ واقع است طرف شرق آن جرمنی طرف جنوب آن بلجیم وبحیره شمال ودرغرب وشمال آن واقع است .

نیکاراگوا

مرکز مونا گوا، ساحه ۵۷۱۴۵ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۴۷۵۰۰۰ نفراست نیکاراگوا فراخترین ستیت امریکای مرکزی است که در بین بحیره کربین وبحر پاسفیك واقع است .

طرف شمال آن هاندوراس، درجنوب آن کوستاریکا واقع بوده وطرز حکومت آن جمهوری است.

واتیکان

ساحه ۱۰۸ر۷ میل مربع و نفوس ۱۰۰۰ نفراست این ایالت درایتالیا واقع است

ولتای علیا

مرکز اوگادوگو، ساحه ۱۰۵۹۰۰ میل مربع ونفوس آن ۳۵۰۰۰۰۰ نفراست طرف شمال و غرب آن جمهوریت مالی، طرف شرق نایجیر وطرف جنوب آن توگو وداهومی واقع است.

ولتای علیا درافریقای غربی واقع است در ۵ اگست ۱۹۶۰ آزاد شد وطرز حکومت آن جمهوری است .

ویتنام جنوبی

مرکز آن سیگون ، ساحه ۶۵۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۱۴۶۱۶۶۴۶ تن است ،

ویتنام شمالی

مرکزهونی، ساحه ۶۲۰۰۰ میل‌مربع ونفوس‌آن نظر باحصاییه(۱۹۶۰) ۱۶۰۰۰۰۰ نفر است .

ویتنام شامل هندوچین سابق‌فرانسوی بوده درجنوب شرق آسیا واقع‌است و از۱۹۵۴ باینطرف بدوقسمت تقسیم وشناخته شده‌است .

وینزویلا

مرکزکاراکاس، ساحه ۳۳۲۱۵۰ میل‌مربع ونفوس‌آن نظرباحصاییه ۱۹۶۰ ملل‌متحد ۶۷۰۹۰۰۰ نفراست .

وینزویلا درامریکای جنوبی واقع‌بوده ازطرف‌شمال به‌بحیره کریبین‌و طرف‌شرق گینی برتانوی وطرف‌جنوب شرق‌با برازیل ازطرف غرب وجنوب‌غرب باکولمبیا متصل است.
طرز حکومت جمهوری است .

هاندوراس

مرکزتیکیوسیگپا، ساحه ۴۲۲۲۷ میل‌مربع، نفوس‌نظرباحصاییه ۱۹۶۰ ملل‌متحد ۱۹۵۰۰۰۰ نفر است هاندوراس یك جمهوریت است در وسط امریکای مرکزی طرف شمال آن بحیره کربین‌طرف‌شرق وجنوب‌آن نیکاراگوا ، طرف جنوب و غرب آن‌السلوادور و طرف غرب آن گواتیمالاست .

هایتی

مرکزپورتاپرنس،ساحه ۱۰۷۱۷ میل‌مربع، نفوس‌نظر به احصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۰۵۰۰۰۰ نفراست .

هایتی یگانه‌منطقهٔ است که‌درامریکا بزبان‌فرانسه تکلم‌میکند بطرف‌شمال آن‌اوقیانوس اتلس‌،شرق جمهوری دومنیکن وجانب جنوب وغرب بحیره کربین واقع است .
هایتی درسال ۱۴۹۲ توسط کولمبس کشف‌شد .

هنگری

مرکزآن بوداپست‌ساحه ۳۵۹۱۸ میل‌مربع نفوس نظر با حصائیه ۱۹۶۰ ملل متحد ۱۰۰۲۰۰۰۰ است .

مجارستان یك‌جمهوریت اشتراکی‌است دراروپای مرکزی که طرف شمال چکوسلواکیا واتحادشوروی‌است یوگوسلاویا طرف‌جنوب‌رومانیه درشرق وآستریا طرف‌غرب آنست .

هندوستان

مرکزدهلي‌جدید، ساحه ۱۲۲۱۸۸۰ میل‌مربع نفوس‌باحصاییه(۱۹۶۱) ۴۳۸۰۰۰۰۰۰ نفراست.

در ۱۹۴۷ انگلیس ها هندرا گذاشته و رفتند. هند و ستان در ۱۹۵۰ بحیث یك جمهوریت آزاد عرض وجود کرد بشمال هندوستان کوه های همالیه، جمهوریت مردم چین، نیپال وکشمیر وقسمتی از پاکستان واقع است .

شرق پاکستان شرقی وخلیج بنگال جنوب اوقیانوس هندغرب اوقیانوس هندوبحیره عرب موقع دارد نظر بانتخابات امسال دکتور راداکرشنان بحیث رئیس جمهور وپندت جواهرلال نهرو بحیث صدراعظم هند برگزیده شدند .

هسپانیه

مرکز مادرید، ساحه ۱۵۹۵۰۴ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۶۰ ملل متحد ۳۰۱۲۸۰۰۰ نفراست .

هسپانیه ازطرف غرب به پرتگال وبحراتلانتیك وازطرف شمال بفرانسه واتلانتیك طرف شرق وجنوب آن بحیره مدیترانه وبحراتلانتیك واقع است .

یمن

مرکز آن صنعاء ساحه ۷۵۰۰۰ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۵۸ ملل متحد ۵۰۰۰۰۰۰ نفراست .

امامت یمن درساحه جنوب غربی منطقه عربی واقع بوده ودرجوار پروتکتورات عدن وغرب عرب سعودی موقع دارد طرف غرب آن بحیره احمر واقع است .

یونان

مرکز آتن، ساحه ۵۱۸۴۳ میل مربع، نفوس نظر با حصاییه (۱۹۶۰) ۸۳۲۷۰۰۰ نفراست .

طرز حکومت دریونان شاهی است .

طرف شمال آن بلغاریه ویوگوسلاویا، البانیه طرف شمال شرق ترکیه، جانب شرق بحیره ایجین طرف جنوب مدیترانه وبسمت غرب بحیره ایونین واقع است .

یوروگوای

مرکز مونتوویدو، ساحه ۷۲۱۷۲ میل مربع ونفوس آن نظر با حصاییه ۱۹۵۸ ملل متحد ۲۷۰۰۰۰۰ نفراست .

یورگوای کوچکترین ولی مترقی ترین جمهوریت درامریکای جنوبی است .

ازطرف شمال وشرق با برازیل، ازطرف جنوب بابحر اتلانتیك جنوبی وازجانب غرب باارجنتاین متصل است .

یوگوسلاویا

مرکز بلگراد، ساحه ۹۸۷۶۶ میل مربع و نفوس نظر با حصاییه (۱۹۶۱) ۱۸۵۱۲۸۰۵ نفراست .

دراروپای مرکزی واقع بوده ازطرف شمال متصل است به آستریا، هنگری و رومانیه ازجانب شرق به رومانیا وبلغاریا وازجنوب بایونان والبانیا طرف غرب آن البانیا ، بحیره ادریاتیك وایتالیا واقع است .

دهیواد کورنی خبرونه

دسنبلی په میاشت کښې

دسنبلې اول، دهیواد دملي خپلواکۍ د دری څلویښتمې کالیزې مراسم داعلیحضرت معظم همایوني په قیمتي ارشاداتو پرانستل شو .

دسنبلې دوهم: دسرور کاینات حضرت محمد مصطفی صلی الله عیله و اله و سلم دمبارکې زیږدنې ورځ په شاهي سلام خانه کښې په خاصو مراسمو سره تجلیل اواستقبال شوه .

دسنبلې ۲ : دهیواد دخپلواکۍ دبیرته اخیستلو دری څلویښتمې کالیزې او پنځه کلن پلان دپای ته رسیدلو په مناسبت ښاغلي سردار محمد داؤد صدراعظم و یناو کړې .

دسنبلې ۳ : همایوني اعلیحضرت دکابل دریم بین المللي ننداړتون دفیتې په پریکولو سره پرانسته

دسنبلې ۵ : دمزارشریف دنجونو دلیسې دودانۍ کارسرته رسید لې دی .

دسنبلې ۶ : دروسه پوری دکرهڼې وزارت له خوا دهیواد په مرکزاوولایاتو کښې دوریښمو دچینجیو نهه استیشنونه پرانستل شوی دی .

دسنبلې ۸ : ښاغلی سردار محمدداؤد صدر اعظم دبې طرفو هیوادو په جرګه کښې دګډون لپاره بلګراد ته و خوځید .

دسنبلې ۹ دهیواد په بیلو بیلو برخو کښې دپښتونستان دورځې مراسم په ښه شان سره استقبال شو .

ښاغلي سردار محمد داؤ صدراعظم په خپله رادیویي وینا کښې د پښتونستان په مقابل کښې دپاکستان درویې په باب اداسې وفرمایل: دپښتونستان په مقابل کښې دپاکستان رویه دبرتانیې درویې سره هیڅ فرق نه لری . دپښتونستان سره دافغانستان همدردی اوعلایق نه موجوده او نه راتلونکې قوت پری کولی شي .

دسنبلې ۱۰ : دمطبوعاتو دمستقل ریاست رئیس دکتورسهیل له خوا ددوستوهیوادودهنرمندانو په ویاړ دکابل په هوټل کښې دخدای پامانۍ میلمستیاوشوه .

دسنبلې ۱۱ : ښاغلی سردارمحمد داؤد صدر اعظم بلګراد ته ورسید او د ښاغلي بن یوسف بن خدع سره یې وکتل .

دسنبلې ۱۲ ښاغلي سردارمحمد داؤد صدراعظم دبې طرفوهیوادودمشرانود جرګې په پرونۍ غونډه کښې ددغې غونډې ریاست په غاړه درلود . دافغانستان صدراعظم ښاغلي سردارمحمدداؤد په بلګراد کښې دبې طرفو هیوادودمشرانو په جرګه کښې ویناوکړه .

دسنبلې ۱۳، دملي شورې دمالي اوبودجې دچاروکمیسیون دمملکت د ۱۳۴۰ کال دوروستیو شپږو میاشتو بودجه دغور اوکتنې لاندې ونیوله .

دسنبلې ۱۴ : دسالنګ دجادې پورې مربوط کار دقواودعمومي قوماندانۍ منصبداران دپغمان په تپه کښې دهمایوني اعلیحضرت په حضورمشرف شول .

دسنبلې ۱۵ : هغه مدالونه چه دهمایوني اعلیحضرت له حضور څخه دمیمنې داعلي حکومت : ژا ندارم د منصبدار انو لپاره منظورشوي و دهغوی مستحقینو ته وروسپارل شول .

دسنبلی۱٦: رسمی اعلامیه: پرون په پېښاور او کویټه کښې دافغانستان قونسلګریواوهمداراز په پېښاور، پاړه چنار اوچمن کښې دافغانستان وکالت تجارېو دپاکستان دحکومت دیوطرفه ناوړه قصدپه اثر خپلو وظیفو ته خاتمه ورکړه

دسنبلی۱۷: ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم اوملګری یې کابل ته را غلل. ښاغلی صد راعظم دبیطرفو هیوادو دمشرانو جرګه بریالی اوقناعت وړو بلله

دسنبلی۱۸: دملی شوری کالیزه په خاصومراسمو سره تجلیل شوه.

دسنبلی۱۸: دملی شوری رئیس دملی شوری دیودیرشمی کالیزی دتاسیس په مناسبت دګلو هغه امیل چه د افغانستان دملت داحساتو اوقدرپیژندنی ترجمانی یی کوله د ملی شوری د موسس اعلیحضرت شهید سعید په مزار کېښود.

دسنبلی۱۹: دملی شوری رئیس دکتور عبدالظاهر دملی شوری دکالیزی دتاسیس په مناسبت بیانیه ایراد کړه

دسنبلی۲۰: دمحاسباتو دتفتیش دپر وژی اصولنامه دملی شوری دمالی اوبودجی دچارو دکمیسیون په غونډه کښی دغوراو کتنی لاندی ونیول شوه.

دسنبلی۲۳: دکرهڼی دزوارت کفیل ښاغلی عدالت بغلان ته ورسید.

دسنبلی۲٤: دهمایونی اعلیحضرت لهخوادفرانسی دجمهور رئیس جنرال دوګول دحیات په مقابل کښی دناوړه قصد دشنډیدو په اثرداحساساتو دڅرګندواو تلګرام دنوموړی په نامه مخابره شوی دی.

دسنبلی۲۵: دخارجه چاروو وزیر دصدارت عظمی دوهم معاون ښاغلی سردارمحمدنعیم ننسهاو په اتو بجو دمسکو خواته روان شو.

دسنبلی۲۷: دوزارتونو او دولتی دایرو د ۱۳٤۰ کال، دشپږو وروستیو میاشتو عادی او انکشافی بودجه دملی شوری له خوا تصویب شوه.

دسنبلی۲۸: دملګروملتو په موسه کښی افغانی لوی سفیراودایمی نماینده ته هدایت ورکړ شوی دی چه دهمایونی اعلیحضرت ښاغلی صدراعظم اودافغانستان دحکومت له خوا دداګ همرشلد د ناڅاپی مړینی په نسبت دملګروملتودموسسی دار الارنشاته دزبات خپګان او تأثرمراتب ورسوی

دسنبلی۲۸: دفنی پرسونل دمکلفیت دخدمت دپروژی اصولنامه داعیا نوپه مجلس کښی تصویب شوه.

دسنبلی۲۹: دخارجه چارو وزیر دصدارت عظمی دو هم معان دشوروی اتحاد د اقتصادی مو فقیتونو نندار تون ولید اودلیدنی په پای کښی ددغه نندارتونو لهخوا دوی ته یومدال دیادګار په ډول ورکړ شو

دسنبلی۲۹: دپولند دحکومت دخارجی مرستو عمومی معاون ښاغلی فیدسکی دیوهیئت په مشری کابل ته راورسید.

دمیزان۳: دکتورعبدالرحمن حکیمی دنړی دصحی موسسی دخور لسمی دوری په غونډه کښی دمنطقوی کمیټی درئیس دمر ستیال په حیث وټاکل شو.

د میزان۳ :داتومی انرژۍ دموسسې په‌غونډه کښې‌دافغانستان دنماینده گی‌دهیئت غړی ویانا ته‌لاړل .

دمیزان۵: دکابل دشمال په‌یوسلو څلو یښت کلیومتری کښې دو-پڼې‌دیولوی‌کان په باب د پر و فیسر دولاپارال نظریه نشر شو ه .

دمیزان۵: دافغانستان دشاهی دولت اودپولیند داولسی‌جمهوریت دنما یندکا نو ترمنځ د تخنیکی مرستو پرو توکول لاس‌لیك‌شو .

دموزان٦:همایونی اعلیحضرت دغوری دبرښنا اودسمنتو دفابریکی چاری معا ینه کړی او دفارم اومصنوعی القاح مر کز یی ملا حظه کړ .

دمیزان٦د: دافغانستان‌دشاهی‌حکومت او دسویس‌دکنفدار-یون ترمنځ دهوایی‌حمل‌ونقل مو افقتنامه لا سلیك شوه .

دمیزان٦ : دنایجریا پارلمانی هیئت کابل ته راو رسید ،

دمیزان۷: دستوری دریمه‌درجه نشانو نه چه‌دهمایونی اعلیحضرت‌له‌حضور څخه د ښاغلی کنفشو ف اوښاغلی داکتر کورت هندرسن لپاره ددوی دهغه خدمتونو په‌پاس چه دهیواد په لومړنی پنځه کلن پلا ن کښی یی کړی ومنظورشوی‌و دوی ته ورکړل شول .

د میزان ۸ : دکتور عبدالغفار کاکړ دزروی انرژ ی په جرگه کښې دبودجې درئیس دمر ستیال په-یث وټاکل شو .

دمیزان۹ : دهمایونی معظم اعلیحضرت اوښاغلی صدراعظم له حضور څخه د ولسی چین د جمهوریت‌دتاسیس دکالیزی په مناسبت دولسی چین دجمهور یت‌دجمهوررئیس جلالتمآب لیو شاو چی‌په نامه‌دمبار کی‌تلگراونه‌پیکنگ ته‌مخابره شوی‌دی .

دمیزان۱۰ : دملی شورا په دوه ویشتمه عمومی غونډه‌کښی دافغانستان دشاهی حکومت اودمتحدعربی‌جمهوریت‌دحکومت ترمنځ دهوای‌ملکی دخدمتونو موافقتنامه تصویب‌شوه.

دمیزان۱۰:دافغانستان یوتجارتی هیئت چکو سلواکیااوپولندته‌لاړه

دمیزان۱۱:دافغانستان‌دشاهی‌حکومت اودبلژیك دشاهی حکومت ترمنځ دهوایی ملکی دخدمتونوموافقتنامه دملی‌شوری‌دخارجه‌چاروپه‌کمیسیون کښی دغوراوخبرو لاندی‌ونیول شوه.

دمیزان۱۲:دشوروی اتحاد پارلمانی هیئت دښاغلی صدراعظم اودصدارت عظمی ددواړو معا و نا نواود ملی شوری درئیس سره دپیژند گلوی کتنه وکړه.

دمیزان ۱۲ : ښاغلی ر ښتیا دنړی دصلیبونو اوسرو میاشتو په بین‌المللی جرگه کښی دافغانی‌سری میاشتی دتشکیلاتو دلارو او فعالیتوپه باب رپوټ‌و ړاندی کړ

دمیزان۱۳دشوروی اتحاد پارلمانی‌هیئت په‌سلطنتی مخصو ص‌کتاب‌کښی لاس لیك وکړ اودشهیدسعید اعلیحضرت په‌مزار یی‌دگلو گیډی کیښودی

دمیزان۱۳:بوافغانی هیئت‌په‌دوهم پنځه‌کلن پلان کښی دشوروی اتحاد دهمکاری کو لو په با ب د خبرو لپاره مسکوته لاړ.

دمیزان۱٤:دشوروی اتحاد پارلمانی هیئت دکا بل موزیم وکاته .

د میزان۱۵ : د هرات هوای میدان د مطبوعاتو دمستقل رئیس ډاکټرسهیل په واسطه د دری ر نګه فیتی په پریکولوپرانستل شو.
د میزان ۱۷ : دافغانستان د شاهی دولت اود چکواکیا دحکومت تر منځ فرهنګی موافقتنامه په ملی شوری کښی تصویب شوه .
دمیزان۱۸ د مطبوعا دمستقل‌ریاست دژورنالیزم ددو هم مستعجل‌کو رس‌تصد یق‌لیکونه شاګردا نوته وویشل شو.
دمیزان۱۸ :هغه ربتین مدالچه دهمایونی اعلیحضرت له‌حضور څخه د خو ګیا ښود لوی حکو مت دامنیی قوماندان تورن عبدالرحمن لپا ره منظورشوی‌و نوموړی‌ته وسپا رل شو.
دمیزان۱۹ : دافغانستان د شاهی دولت اود المان داتحا دی جمهو ریت ترمنځ فرهنګی موافقتنا مه‌دملی شوری په عمومی غونډه‌کښی تصویب شو ه .
دمیزان ۱۹ :د شوروی اتحاد دپارلمانی‌هیئت له‌خوا دملی‌شوری د رئیس په ویاړدکابل په هوټل‌کښی‌د شپی میلمستیا شوی وه . د ملی شوری درئیس اود شوروی‌اتحاد دپا رلمانی هیئت درئیس ترمنځ بیانی ایراد شوی .
دمیزان۲۱ : دشوروی اتحادمارشال، مارشال‌سکولوفسکی اوملګری یی‌کابل ته راغلل .
دمیزان۲۳دګران هیواد ټولو وګړو دهمایونی معظم اعلیحضر ت د زیږ ید نی نیکمرغه کا لیزه‌په ډیره مینه استقبال کړه .
دمیزان۲۳د افغانستان دشا هی حکومت اود فرانسی دجمهوری دولت دحکومت ترمنځ د هوا یی‌خد متو دحمل ونقل موافقتنامه په ملی شوری‌کښی تصویب شوه .
دمیزان۲٤ :ښاغلی صدراعظم د شاهانه ذات هغه‌لطف اومهربانی‌چه دافغانی د ستګاه انجنیرانوته‌چه‌دهرات د هاشمی پل په جوړولوکښی‌یی فعالیت ښکاره‌کړی ودوی ته ابلاغ کړه اود مینه پال دوهم اودریم درجه مدالونه چه داعلیحضرت‌معظم همایونی له خضورڅخه ددوی لپا ره منظورشوی‌و دوی ته ورو سپا رل .
دمیزان۲٤د حضرت‌امام په ښارکښی دتیلو وېستلوبوه د ستګاه اود صابون جوړولو یوه د ستګاه‌پرا نستل شوه .
دمیزان۲۵دافغانسان دشاهی دولت اوترکی دجمهوری‌حکومت ترمنځ دفرهنګی روابطو موا فقتنامه په ملی شوری کښی تصویب شوه !
دمیزان ۲٦ : د افغانستان ښا رند وی د ګمرك ورځ دیوهنی دو زېردکتورپوپل اود ښارندوی داعلی‌قوماندان په وینا دماسپښین نه و رو سته په دری نیمو بجو د با بر شا ه په‌باغ کښی‌پرا نستل شوه .
دمیزان۲۷ :دامریکا دجلالتماب جمهوررئیس‌دهغه دوستانه کوشش‌پیشنهادچه دافغانستان اوپاکستان‌ترمنځ‌دروستیو ناوړوپیښو داصلاح‌لپاره‌چه‌دپاکستان دیوطرفه‌عمل‌پداثر ددواړو حکومتو ترمنځ‌راغلی‌دی. په‌کابل‌کښی داتازوئی دلوی سفیرښاغلی‌ها نری بایرود په‌وسیله دهما یونی اعلیحضرت حضورته وړاندی شو چه د هغه جوا ب د ۱۳٤۰ کال د میزان په دو لسمه نیټه

په واشنګټن کښی د همایونی اعلیحضرت داوی سفیر په وسیله دا مریکا جمهور رئیس ته وړاندی شو . پدی جواب کښی د همایونی اعلیحضرت له خوادپاکستان اوافغانستان ترمنځ په علایقو کښی د شخړو دبی مطلبه زیا دت په باب تصریح شوی و ه . اودد وا ړو هیو ا دو د اوضا عو د بیرته ښه کید وپه باب ئی داتا زونی دجلالتماب جمهوررئیس له خوا ددوستانه کوششو ستا ینه اوښه هرکلی کړی د ی .

ویل شوی دی چه په کتا نا ډاکښی داتا زونی لوی سفیر او د امریکا دخا ر جه چا رو پخوانی سیا سی معین ښاغلی لیو نګستن میرچانت د افغانستان اوپاکستا ن ددی مو ضو ع لپا ره داتا زونی دجمهوررئیس شخصی نما ینده په حیث ټاکل شوی د ی .

دمیزان ۲۸ : دافغانستان اقتصا دی هیئت دکانو اوصنائعو د وزیر دکتورمحمد یوسف ترریاست لاندی دافغانستان داقتصادی دوهم پنځه کلن پلا ن په مو ده کښی د ا قتصا دی او تخنیکی مر ستومو ا فقتنا مه د افغانستا ن او شوروی اتحاد ترمنځ د ۱۳۴۰ د م زا ن په څلور و پشتمه نیټه په ما سکو کښی لاس لیك کړ ه .

د شوروی اتحاد له خوادباندی هیوا د وته د مرستو ورکولولپا ره د وزیرانو د کمیټی رئیس ښاغلی سکیچ کوف دا موافقتنامه لاسلیك کړ ه .

دمیزان۲۸:د شوروی‌اتحادد‌پښتو ژبی او ادبیاتوعالم اوپوهاند‌ښاغلی‌دوریانکو ف چه‌پدی شق کښی‌دمعلوماتو‌دپوره‌کولولپا ره افغانستان‌ته را غلی‌دی. دنوموړی ورځـی د ماسپښین نه وروسته په دوو بجوئی دپښتوټولنی‌په غونډه کښی ګډ ون وکړ . پدی موقع کښی ئی د ژ ب پیژاند نی په اساس دپښتوژبی دلهجو اورسم الخط په شاوخوا کښی علمی خبر ی ا تر ی وکړی .

دمیزان۲۹دناروی‌دژب‌پیژندلوپروفیسر استاد یارګن ستیرن نارویژی له‌خواپه‌افغانستان کښی دهغه لهجو په باب چه خبری ور باندی کیږی د ا دبیاتو دپوهنځی د ژب پیژ ندنی په‌خونه کښی کنفرانس ورکړ .

دمیزان۳۰دملی‌شوری دخارجه چارو کمیسیون دځو ورځوتدقیق نه وروسته دافغانستان دشاهی‌دولت‌اودسویس دکنفدراسیون تر منځ‌دهوایی موافقتنامی په‌باب خپل موافقت‌صادر کړ .

دمیزان۳۰په زینب ننداره کښی دسری میاشتی دهفتی په مناسبت یومحفل جوړ شوی و چه‌په‌هغه‌کښی‌والاحضرت شهزاده‌احمدشاه والاحضرت‌شاه‌دخت بلقیس‌اودسلطنتی درنی‌کورنی ځینی نور غړو لویوعسکری اوملکی مامورینو ګډون کړی و . په مجلس کښی د بیا نیو ور کولو نه وروسته دزر غونی لیسی دشا ګردانو له خوا انترکت‌وښودل شو. بسپنه غونډ، اولاتری ټکټونه وویشل شو ی .

دعقرب‌اول همایونی اعلیحضرت دابن سینادنوی روغتون ودانی ملحقات اودهغی نوی پو لیکلنیك و کوت . د ار وغتون دعصری روغتو نو څخه‌دی چه په ټولو وسایلو او لوازمو او موظفو افرادوباندی مجهزدی .

دعقرب اول: دملی شوری مجلس دافغانستان دشاهی دولت او دسویس دکنفدراسیون ترمنځ دهوایی خدمتو موافقتنامه د رایو په اکثریت تصویب کړه .

دعقرب اول : دملګرو ملتو دموسسی شپاړسمه کالیزه دهیواد په مرکز او ولایاتو کښی په خاصو مراسمو تجلیل شوه .

دعقرب ۲: دامریکا دجمهور رئیس خصوصی نماینده ښاغلی لیو نګستن مرچنت دهمایونی اعلیحضرت په حضور باریاب شو . او وروسته له هغه یی دښاغلی صدراعظم سره و لیدل لکه چه معلومه شوی ده نوموړی نماینده دخارجه چارو له وزیر او دصدارت عظمی ددوهم معاون سردار محمد نعیم سره هم ملاقات وکړ .

دعقرب ۲ : دښاغلی سردار محمد داود صدراعظم، دوکتور علی احمد پوپل، او دمطبوعاتو دمستقل رئیس دکتور سهیل له خوا دملګرو ملتو دورځی په مناسبت پیغامونه خپاره شوی دی . او ددی ورځی مراسم په مرکز او ولایاتو کښی دپخوا په شان اجراشول .

دعقرب ۲: دلیننګراد دپوهنتون د پوهنځی رئیس پروفیسر کورولوف تر ریاست لاندی دشوروی اتحاد یو علمی هیئت دکابل دپوهنتون دریاست په بلنه کابل ته را ورسید .

دعقرب ۳ : دپښتو ټولنی د افتخاری غړی یتوب اسناد ښاغلی پوهاند مارګنا سترن او په مسکو کښی د ختیځ پیژندنی د انستیتوت غړی دریابکوف ته وروسپارل شو .

دعقرب ٤ :دمعلم ورځ : دورځی په لسو بجو ،دکابل سینما په تالار کښی دمعلم دورځی په مناسبت دهمایونی اعلیحضرت دپیغام متن چه دپوهنی دوزیر دوکتور پوپل په وسیله ولوستل شو یرانیستل شوه .

دخاصو مراسمو داجراکولو سره دپوهنی دعلمی درجو نښانونه ځنی مستحقو ښوونکوته ورکړی شول .

دهیواد معلمان او معلمانی او نمایندګان دماښام په شپږو بجو دګلخانی په ماڼی کښی دهمایونی اعلیحضرت او معظمی ملکی په حضور مشرف شول. په دی وخت کښی ښاغلی سردار محمد داود صدراعظم او دپوهنی وزیر دکتور پوپل هم حاضر و .

نوموړی نمایندګان دپوهنی دوزیر دکتور پوپل له خوا دهمایونی اعلیحضرت او معظمی ملکی حضور ته وروپیژاندل شول .

همداراز ددی ورځی په مناسبت دهیواد یو شمیر هغه صادقو خدمتګارانو ته چه دعلمی او عرفانی پروګرامو دپرمختګ په لاره کښی یی برخه اخیستی او خدمت یی کړی و دپوهنی نښانونه ورکړ شول .

د عقرب ٤ : دپوهنی وزارت دځینو دوستو هیواد او دیونسکوله اداری څخه هیله کړی ده چه دافغانستان دعلمی او عرفانی پروګرامو دکتنی لپاره یو مکمل علمی هیئت راولیږی .

دعقرب ٦: دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دترکی دجمهور رئیس په حیث دجنرال ګورسل دټاکلو په مناسبت دنوموړی جلالتماب په نامه دمبارکی تلګرام انقری ته مخابره شو.

همداراز دهمایونی اعلیحضرت له حضور څخه دترکیی‌دجمهوریت د کا لیزی په مناسبت چه داکتوبر د۲۹ نیټی سره مصادفه ده دترکیی دجمهور رئیس‌جنرال گورسل‌ته نامه د مبارکی تلگرام مخابره شو .

دعقرب ۷ : په دوهم پنځه کلن‌پلان کښی دشوروی اتحاد دهمکاری موافقت نامه دملی شوری له خوادرایو په اکثریت تصویب شو ه .

دعقرب۷: دافغانستان‌دشاهی‌دولت‌اودچکوسلواکیادولسی‌جمهوریت ترمنځ‌دفرهنگی‌روابطو موافقتنامه‌اودافغانستان‌دحکومت اودالمان‌داتحادی جمهوریت دحکومت ترمنځ تصویب شو ه

د عقرب۸: دملی‌شوری دسبزکال دیولسمی‌دوری غونډی چه دملی شوری درئیس دکتور عبدالظاهرترریاست‌لاندی‌د۱۳٤۰ کال‌دجوزادمیاشتی‌څخه شروع شوی وی دعقرب په‌اتمه نیټه پای ته ورسیدی.

دعقرب۹:دملی شوری وکیلان دنورو کلوپه شان‌چه دژمی په ورځوکښی رخصت کیږی نن په دولسو بجو ددلکشا په ماڼی کښی دهمایونی اعلیحضرت په حضور مشرف‌شول .

دعقرب ۱۰ : دافغانستان اوترکیی‌دجمهوریت ترمنځ فرهنگی موافقتنامه اودفرانسی او افغانستان‌ترمنځ‌دهوای‌حمل ونقل موافقتنامه داعیانو په مجلس کښی تصویب شوه .

دعقرب ۱۱ : د لینن گراد دختیځ پیژاندنی دپوهنځی رئیس ښاغلی میخا ئیل د پښتو ټولنی له‌رئیس‌ښاغلی الفت اودپښتوټولنی له‌غړوسره‌وکتل .

دعقرب ۱۲ : دپیچ د دری دکلو دانکشاف دپروژی دآ مریت دروغتون دودانی دتاداو د بره د کلودانکشاف دفنی معاون ښاغلی بخشی په وسیله کیښود ه .

دعقرب۱۳ : دښځانونو اومدالونو اصولنامه نوی چا پ اودهمایونی‌اعلیحضرت دقوانینو په مهرښکلی کړ ی شو ه .

د عقرب۱٤ :ــ دخا رجه چا ر و د وزیر ښاغلی سردار محمد نعیم له خو ا د ښا غلی اوتانت د ملگرو ملتو د عمو می منشی‌د کفیل په حیث دنو موړی په نامه دمبارکی‌تلگرام نیو یار ک ته مخا بره شو ی دی .

دعقرب۱۵ :ــ دهمایونی اعلیحضرت ښاغلی سردار محمد داؤدصدراعظم‌اودخارجه چارود وزیر د صد ارت عظمی د وهم معاون ښا غلی سردار محمد نعیم داکتوبر دا نقلاب دڅلور څلو یښتمی کالیزی په مناسبت د جلا لتماب ئیو نید بر ژنیف ښاغلی خروسچف اوښاغلی گرو میکو په نامه د مبارکی تلگرامونه مسکو ته مخا بره شو .

دعقرب۱٦ :ــ دپو هنی دوزارت او دپوهنتون دریاست او څا رندوی اراکین رئیسان پرو فیسران استا دان دکتو ر ا ن د پو هنځیو محصلین د لیسو ا و لیلیو شا گر دان او دمیر منو ټولنی منسوبین نن د شهید ا علیحضرت مزارته ولاړ او د قرآن کریم د ختم نه وروسته یې دافغانستان دخپلواکی دمعر کی نجات ښو ونکی لوی قهرمان ته د عا و ی وکړی‌ور و سته له هغه یې د گلو هغه ا میل چه په د ی منا سبت جوړ شو ی وددغه لو ی شخصیت په مزار کیښو د .

دعقرب۱۸ :ـ دآلمان داتحادی جمهوریت دصدر اعظم دښاغلی اد ناو رد بیا تا کلو په مناسبت دښـاغلی سردار محمد داؤد صد ر اعظم له خوا دنو موړی په نا مه د مبا ر کی تلگرام بن ته مخا بره شوی دی .

دعقرب ۱۹ :ـ د هما یونی اعلیحضر ت له خوا دایران د شا هنشا هی د و لت لو ی سفیر ښاغلی عبد الا میررشیدي حا یری ته دهغه خدمتونو په پاس چه په افغانستان کښی یی ددوه کلو دخدمت په موده کښی د دوارو هیوا دو دروا بطو د پر ا ختیا په با ب کړ ی و دسو دار اعلی نښـان منظور اوور کړ شو .

دعقرب۲۰ :ـ د سبز کال دخزان په سالون کښی چه د نجونو او هلکانو د۴۳ ښوونځیو د شاگردانـو لاسی کارونو ایښودل شوی واتیا ونو ته په دری‌در جو کښی جا یز ی وتا کل شوی لومړی در جه شل تنه دو همه درجه څلورڅلویښت تنه اودر یمه درجه شپاړس تنه دی .

دعقرب۲۱ دهمایونی اعلیحضر له خوا دسعودی عربستان دپاچادتخت کښیناستود کالیزی په مناسبت داعلیحضرت سعودیه په نامه دمبارکی تبلگرام ریاض ته مخابره شو. همدار از دهما یو نی اعلیحضرت له خوا دسویډن دپاچا اعلیحضر ت گوستاف ادولف دزیږیدنی دکالیزی په مناسبت د مبار کی تلگرام د نوموړی اعلیحضرت په نامه استکهلم ته مخا بره شو .

دعقرب۲۲: دهما یو نی اعلیحضرت له خو ا داردن دپا چا ا علیحضر ت حسین دزیږیدنی دکالیزی په مناسبت دمبارکی تلگرام دنوموړی اعلیحضرت په نامه عمان ته مخابره شوی دی.

دعقرب۲۳: دکانو اوصنایعو وزیردکتور محمد یوسف دهیواد دشما لی بر خو دصنا عتی مو سسو دکتلو په غرض نن سهار دقطغن دولایت خوا ته رو ان شو .

دعقرب۲۴ : دکانو اوصنایعو وزیر دکتور محمد یوسف پرون شپه اشپشتی ته ورسید . دغلی دگدام ورکشاب، دچارج خونه دمعدن چراغونه، دبرق دستگاه اودډبرو دسکرو د کان دقواودافرادوخونی یی و کتلی .

دعقرب۲۷: دالجزایر دموقتی جمهوری حکومت نماینده ښاغلی شریف بن قلال دهمایونی ا علیحضر ت په حضو ر مشرف شو ا و د جلا لتماب بن یوسف بن خده لیك یی دهمایونی اعلیحضرت حضورته تقدیم کړ .

دعقرب۲۸: په کابل کښی دایتالیادجمهوری دولت نوی‌اوی سیفر ښاغلی کرلو سیمینو نن شپه په اوبجودممولو تشریفاتو په شان‌خپل اگریمان دهمایونی اعلیحضرت حضورته تقدیم کړ.

دعقرب۲۹ : هغه دوهمه درجه ستور نشان چه دمالیی دوزارت دداداری معین ښاغلی محمدانور ضیایی لپاره ده دخدمتو په پاس چه یخوادهما یونی اعلیحضرت له خوا منظور شوی‌و صدارت دگلخانی په ماڼی کښی دښاغلی سردار محمدداود صدراعظم په وسیله دوی ته ورو سپار ل شو .

دعقرب ۳۰ :دهمایونی ا علیحضرت دمشر زوی ولا حضرت شهزاده احمدشاه دنکاح مراسم دپیغلی خاتول عمرزکریا سره دچهل ستون په ماڼی کښی اجرا شو ل .

دقوس۳ : دولایاتو دمحاسبینو مخصوص دمحاسبې دکورس یوه میاشتنۍ دوره چه دمالیې په وزارت کښې دخارجي مشاورینو او داخلي ښوونکو تر نظارت لاندې پرانستل شوې وه پای ته ورسیده.

دقوس۷: دهمایوني اعلیحضرت له حضور څخه دیوگوسلاویا ددولت دملي جشن دکالیزې په مناسبت دهغه دولت دجمهور رئیس جلالتماب مارشال تیتو په نامه دمبارکۍ تلگرام ښکراد ته مخابره شوی دی .

دقوس۸: دغزني داعلی حکومت دمخابراتو دمدیریت له خوا یو نوی لس لینه سوچبورد د وازې خوا دمحلي حکومت په مرکز کښې نصب او په کار واچول شو .

دقوس۱۰ دکرهنې دوزارت دا بیارې انجنیر ښاغلي روشان دیو هیئت په ملگرتیا دگټواز او زرمت در مکی دلاندې اوبو دکتنې لپاره هغې خوا ته لاړ .

دقوس۱۱: داد بیاتو دپوهنځي دخلورم ټولگي دفارسي څانگې محصلین چه دڅلور شنبې دورځې په سهار د استاد خلیلي په ملگرتیا دیو علمي سیر لپاره غزني ته تللي و پرون کابل ته راغلل .

دقوس۱۲: دپوهنې دوزارت د ثانوي تدریساتو رئیس دکتور محمد اکرم او ددغه وزارت مشاور ښاغلي محمد اسمعیل ساعي دکابل دولایت دپوهنې دمدیر سره پرون لوگر ته لاړ او د برکي برك دهلکانو دمتوسطه ښوونځي دکالنۍ امتحان جریان یې وکوت .

دقوس ۱۳ : دهمایوني اعلیحضرت له خوا دتایلند دملي جشن دکالیزې په مناسبت دهغه هیواد دپاچا اعلیحضرت فومیفول ادولت په نامه دمبارکۍ تلگرام بنکاك ته مخابره شوی دی .

دقوس۱٤: همایوني اعلحضرت دننگلو دپروژې او دننگرهار دولایت دعمراني چارو دملاحظې په غرض دورځې په لسو بجو او پنځلسو دقیقو هغې خواته تشریف یوړ .

دقوس۱۵: همایوني اعلیحضرت دننگرهار دکانال او ددرونټې دبند دکار جریان ملاحظه کړ .

د قوس ۱٦ : همایوني اعلیحضرت وروسته له هغې چه دننگلو پروژې او ددرونټې او جلال آباد عمراني چارې یې وکتلې په خیر سره بیرته شاهي ارگ ته راوګرځېدل .

دقوس۱۸: دښاغلي سردار محمد داود صدراعظم له خوا دتانگانیکا دآزادۍ په مناسبت دهغه هیواد دصدراعظم جلالتماب جو یوس نایریر په نامه دهغه مملکت پایتخت دار السلام ته مبارکۍ تلگرام مخابره شوی دی

دقوس۱۹: ښاغلي سردار محمد داود صدراعظم دعلومو دپوهنځي دلیدلو په وخت کښې هیله ښکاره کړه . چه دعلومو د پوهنځي شاگردان او هاگرداني دساینس په علمي او تخنیکي ارزښت باندې ځان و پوهوي او دزده کړې لپاره په زړه پورې کوښښ وکړي ترڅو چه دهیواد هیلې او ارزوگانې ددغه پوهنځي دځوانانو دزیاراو زحمت په اثر ترسره شي .

دقوس۲۰: دښاغلي سردار محمد داود صدراعظم له خوا دیونیسف دپنځلسمې کالیزې په مناسبت دیونیسف داجرائیه آمر ښاغلي موریس پیت په نامه دمبارکۍ تلگرام نیو یارك ته مخابره شوی دی .

دقوس۲۱ : دشوروي اتحاد لومړني کیهان نورد میجر یوري گاگارین دخپلې میرمنې

اوملګرو سره دخواچه‌رواش هوائی ډګرته‌راوړ یدل او دیو هنـی دوزیر دګـتو ر پو پـل له خو ا یی هر کلی وشو .

دقوس۲۲ : د شوروی اتحاد لومړنی کیهان نورد میجر یوری ګا ګارین نن ما سپښین د شهید سعید ا علیحضرت مزار ته ولاړ اودګلو ګیډی وربانـدی کیښوده وروسته له‌هغه یی د ا فغانستان‌دخپلوا کی په څلی هم د ګلو ګیډ ی کیښو ده .

دقوس ۲۳ : دښاغلی سردارمحمد داؤد صدراعظم له خوادمیجر یوری‌ګاګارین او دده دملګرو‌په درناوی دقرغی په‌کافی‌کښی یوه غرمنی میلمستیا شوی وه .

دقوس ۲٤ : هـمـایـونـی معظم اعلیحضرت دسور یـی دجمهو ر ر ئیس په حیث دجلالتمآب ناظم القد سی دټاکلو په‌مناسبت مبارکی وېلی‌ده‌اوپه‌دی وسیله یی دافغا نستان دحکومت له‌خو ا دسوری دجمهوری حکومت رسمی پیژندنه اعلام شوه .

دقوس۲٦ : دمرکز دلیسو ددولسمو ټولګیوډپښتو اوفارسی مضامینوتحریری ازمو ینه دصدارت عظمی دلومړی معاون ښاغلی علی محمد په حضور واخیستل شو ه .

دقوس ۲۷ : دهمایونی اعلیحضرت له حضورڅخه دسویس دجمهور ر ئیس جلالتمآب پول شو ریت په نامه دمبارکی تلګرام‌برن ته مخابره شو .

دقوس ۲۹ : په‌کابل‌کښی‌دفرانسی‌لوی سفیرښاغلی‌ار نو ردال دورن دومیسی‌نن‌دپوهنی له وزیر دکتور پوپل سره ملاقات وکړ اوضمناً یی دحقوقو دپوهنځی، ملالی لیسی داستقلال دلیسی دکتابخانو له پاره یوشمیرعلمی‌کتابونه اهداکړ ل .

دجدی اول : ښا غلی عزألملك دچترال دپخوانی مهترشجاع الملك ورودپښتونستان یومجاهد دنورین دحکومت اوسیدونکی دناروغی په‌اثر دقوس په‌دیـرشمه نیټه په‌پنځمه اتیا کلن عمروفات شو .

دجدی ۲ : دشپږسوه نارینه او ښځوښوونکو لپاره دژمنیو کورسونواو مه دوره نـن سهارپه نهو بجو دابن سینا دښوونځی دکنفرانسوپه سالون‌کی پر انیستل شوه .

دجد ی ۳ : په‌کابل‌کی دورومانیا ددولت مختار وزیر نن په یو لس نیمو بجو خپلـه اعتمادنامه ددلکشاپه ماڼۍ کی‌دهمایونی‌معظم‌اعلیحضرت حضو رته‌تقدیم کړه او وروسته‌له‌هغی دشهید سعید اعلیحضرت مزارته ولاړ اودګلو‌ګیډی وربانـدی کیښوده .

دجد ی ۸ : دامریکا دمد یکو دطبی مو سسی‌دهیئت رئیس اوصدری جراحی متخصص پروفیسرشاو په دریو بجو اوشلو دقیقو دالوتکی په زریعه‌کابل ته راغی نوموړی پروفیسر دمد یکو د طبی موسسی دبین المللی همکاریوپه سلسله‌ددوه کلولپاره دابن سیناپه روغتون کښی‌کار کوی .

دجد ی ۱۰ : دهمایونی اعلیحضرت اوښاغلی صدراعظم‌له‌حضورڅخه دمسیحی نوی‌کال په مناسبت ددوستو هیوادو دپاچاهانو جمهور رئیسانواوصدراعظمانوپه‌نامه‌دمبارکی‌تلګرامونه مخابره شو ل .

دجدی ۱۲ : دښاغلی سردار محمدداودصدراعظم له خوا دلویدیځې ساموای دازادی په مناسبت دنوموړی حکومت په نامه دمبارکۍ تلگرام مخابره شو .

دجدی ۱۳ : دهمایونی اعلیحضرت له حضورڅخه د برما د ملی جشن په مناسبت دبرمادااتحاد رئیس جلالتمآب وین ماونگ په نامه دمبارکۍ تلگرام رنگون ته مخابره شو .

دجدی ۱۷ : په شوروی اتحادکښې دافغانستان دګلتوری روابطو دریاست په نامه دادا ری تشکیل منظو ر شو .

دجدی ۱۸ : دکابل په دربارکښې دامریکا دمتحدو ایالاتو د لو ی سفیر په حیث دجلالتمآب جا ن میلتن اتیفن اگریمان چه‌پخوادافغانستان‌دشاهی‌دولت له‌خوا غوښتل‌شو ی ؤ دهما یونی اعلحضرت له حضورڅخه‌صادرشو .

دجدی ۱۹ : همایونی معظم اعلیحضر ت داندو نیزیا دجمهور رئیس جلا لتمآ ب احمد سکارنو دناوره قصد دویری دبچیدو په مناسبت دپیغام په ضمن‌کښې خپل احساسا ت ښرگندکړ ل .

دجدی ۲۳ : دشوروی اتحاد اوافغانستان ترمنځ دقیمتونو اومالونو د تبادلی یو لسم پروتوکول لاسلیك شو . دافغانستان له خوادتجارت وزیرښاغلی شیرزاد اودشوروی اتحاد له خو ا دخارجی تجارت دوزارت معین ښاغلی سملیاکوف ـو .

دجدی ۲٤ :دهمایونی اعلحضرت له حضورڅخه په یوگو سلاویاکښی دورو سته‌ـی ز لزلی په نسبت دیوگو سلاویا دجمهور رئیس جلالتمآب مارشال تیتوپه نامه دهمد ر د ی تلگرا م مخابره شو .

د جدی ۲۵ ، دخارجه‌چارو وزیرصدارت عظمی ددوهم معاون ښاغلی‌سردارمحمدنعیم له خو ا دامریکادپخوانی لوی سفیرښاغلی ها نر ی بایرود دمغښی له امله د چـهلستو ن په ما نی‌کښی یو ه میلمستیا وشوه .

دجدی ۲۶ : دایران دشاهنشاهی دولت نوی لوی سفیر ښا غلی ذو ا لفقا ر ی خپله اعتماد نامه دهمایونی معظم اعلیحضرت حضورته تقدیم‌کړه او ورو سته له هغی د شهید سعید ا علیحضرت مزارته ولاړ اودگلو گیډی وربا ندی‌کیښوده .

د جدی ۲۹ : ددولتی مطبعی رئیس‌ښاغلی قندهاری دقند هار دو لا یت اود گرشك او فراه داخلی حکومتو دمطبعو دچارو دکتلو په غـرض نن ســهار دقنــد ها ر خـو ا تـه روا ن شوو.

دد لوی اول : داقتصاد دپوهنځی څوارلس تنه فار غ التحصیلان دپوهنتو ن ر ئیس پوهاند دکتور انوری ته ور وپیژاندل شول .

دد لوی دوهم : دپوهنی دوزیر دکتو ر پو پل له خو ا په مسکوکښی د افغانستان دکلتور ی ا داری رئیس دکتور محمد اکرم دمغښی له امله میلمستیا وشوه .

دد لوی ۳ : دطب دپوهنځی ۳۰ تنه محصلین په مرکز اوولایاتوکښی د ډ اکټر ا نو په حیث وټاکل شول.

ددلو ی ٤ : دشوروی اتحاد اوافغانستان ترمنځ داوبو پیژ اند نی اوهواپیژاند نی په سا حه کښی دفنی امداد پروتوکول لاس لیك شو .

دد لوی : ٦ دهمایونی اعلیحضرت له خوا دهند دملی ورځی په منا سبت په ډیلی کښی د هند دجمهور رئیس جلا لتمآب راجـند راپر شا دیه نـا مه د مبـا رکی تـلگـر ا م مخا بره شو .

ددلوی ۷ : دپوهنی دوزارت دابتدایی تدریساتو ر ئیس محمد اصف ما یل په مشری دچکوسلواکیادعرفاقی موسسو دلیدلوپه غرض یوعرفانی هیئت پر اگ ته ولاړ .

دد لوی :دمالی وزیر ښاغلی عبدالله ملکیار دهدلی‌وزیر اود داخله‌وزارت کفیل‌ښاغلی سید عبدالله دکار د قواو عمومی قوماندان اودفواند عامی د وزارت دمعین له کفیل برید جنرال محمد عظیم سر ه دننگرهار دکانال‌دساختمان دچارودکتلو لپا ره جلال آباد ته‌ولاړل.

ددلو ی ۱۰ : اعلان شوچه‌دکابل پوهنتون سبز کال یوسل اواتیاتنه فارغ التحصیلا ن دداکتر اولیسانس په حیث جامعی ته تقدیم کړل.

دد لوی ۱۱ :اعلان‌شوه چه‌سبز کا ل دمرکز اوولایاتو په ۱۳۵۲ مختلفو ښوونځیو کښی ۲۳۳۳۰۹ تنه شاگردا ن په زده کړه بو خت وو.

ددلوی ۱۲ ، معظمی ملکی علیاحضرتی نن ورځ دعلاج کولو په غرض ارو پاته تشریف یو ړ .

ددلوی ۱۳ : اعلام شوچه دافغانستان شاهی حکومت اودمغلستان جمهور ی حکو مت تصمیم نیولی چه خپل سیاسی روابط دلوی سفارت په سویه برقرار کړی .

دد لوی ۱٤ :ـ معظمه ملکه علیا حضر ته او ملگر ی یی اروپا ته دتگه په لاره بیروب ته ورسید ل .

ددلوی۱۵ :ـ دهمایونی اعلیحضرت‌له‌حضورڅخه دسیلون دملی‌جشن‌په مناسبت دهغه هیواد دجمهوررئیس‌جلا لتمآب‌اولیفرگو نی‌تاپك‌په‌عنوان‌دمبا رکی‌تلگرام کولمبو ته‌مخابره‌شوی‌دی.

دد لوی ۱٦ :ـ والا حضرت شهز ا دگی بلقیس د زر غونی لیسی فا رغ ا لتحصیلا نو ته بری لیکو نه ووېشل .

ددلوی ۱۷ :ـ دکابل په مر کز او ولایا تو کښی یو شپیته ر و غتو نو نه دنا روغانو دعلاج اودوایی لپا ره موجود دی. همدا رازداکسریز(۱۹) مکمل‌دستگاه(۷۱۳)لابرتوارو نه اودغاښو جوړولو اوعلاج کولو ۱۳ مو سسی دهیواد په مختلفو بر خوکښی موجوددی.

ددلوی ۲۱ :ـ داتو می انرژی دبین‌المللی موسسی در ی نفری هیئت دعلومو پوهنځی وکوت .

ددلوی ۲۲ :ـ داتومی انرژی دبین‌المللی مو سسی دری نفری هیئت دکانو اوصنا یعو له وزیر دکتور محمد یوسف ،دکابل دپوهنتون له رئیس د کتو ر انو ری دخا رجه چارو په وزارت کښی دملگر و ملتو مدیر دکتو روا ن فرهاد ی اود پلان دوزارت دخارجی مرستو دارتباط دعمو می مدیریت له کفیل ښاغلی الفی سره ملاقات وکړ .

دلوی ۲۵ :_اعلان شوی ده چه (٤٤) تنه دغاښو دډاکترانو معاونان دغاښو د جوړولو دموسسې، دشپږ و دو رونه فارغ شوی دی او دمرکز اوولایاتو په خپلو مسلکی ځا نګو کښې په خدمت بوخت دی.

ددلوی۲٦:_ ا علام شو ه چه سږ کال دکابل دعا مې کتابخا نې څخه (۱۸۰) زرو تنو استفاده کړی ده.

ددلوی ۲۹:_ اعلام شوه چه په کابل کښې داتوماتودتلفون یوه‌پنځه زره لینه دستګاه اوپه ټول افغانستان کښې دتیلفون (۲۳٤) سوچبور دونه‌وجود لری.

ددلوی۳۰ :_ دکا بل په دربار کښې دجاپان لوی سفیر ښاغلی‌شدوه هیروز اودبلغاریا لوی سفیر خپلې اعتما د نامې دهمایونی اعلیحضرت حضور ته تقدیم کړی او وروسته‌دشهید سعید اعلیحضر ت مزار ته ولاړ او دګلو ګیډۍ ور باندی کیښود ی .

دحوت ۳:_ دامریکا ئی کیهان‌نورد کولونل جان ګلین دموافقا نه پرواز په مناسبت دافغانستان دصدراعظم ښاغلی سردار محمدداود له‌خوادامریکادجمهور رئیس‌جان‌کنیډ ی په نامه دمبارکی‌تیلګرام مخابره شو.

دحوت ۳ :_ دهغه ځانی تلفاتو په مناسبت چه دکرانی دټا پو په شما ل کښې داوبو دپور ته کیدو له امله اوښتې ودافغانستا ن دصدر اعظم ښا غلی سردار محمدداؤد له خوا داتحادی آلمان دجمهوریت دصدر اعظم ادناور په نامه د همدردۍ تلګرام مخابره شو.

دحوت ٤ :_ په ایټالیا کښې دهمایونی اعلیحضرت لوی سفیر دیپلوم‌انجینر محمدکبیر نن دخپل ماموریت خواته وخوځید

دحوت ٤ :دکابل دپوهنتون درئیس پوهاند محمد عثمان انور ی تر ر یا ست لاند ی یو عر فانی هیئت داتحا دی المان دجمهوریت‌کولن‌وبن‌دپو هنتونو دبلنې‌په ا ثر هغه هیواد ته‌لاړ

دحوت ٦:_ دپوهنې دوزارت دمسلکی تدریساتورئیس‌ښاغلی محمدحیدر دفدرالی آلمان دجمهوریت دعرفا نی مقاماتو دبلنې په اثر پرون هغې خوا ته وخوځید.

دحوت ۷ :_ دکابل اوخان اباد تر منځ دبی‌سیم تیلفو ن نوی دستګاه پرانستل‌شوه .

دحوت۷:_دکابل په میخانیکی ښوونځی کښې (۱٤۰)تنه نوی انتخاب‌شو.

دحوت ۷ :_ دافغا نستان میوی سون شرکت د پاره دمجهزی فابریکی د اخیستلو او واردولو تړون لاس لیك شو .

دحوت ۸: ښاغلی عجب ګل زخه خیل‌چه دخیبر یو پخوانی مجاهداودوطن دآزادی لپاره‌یی ډیر ی مجاهدی کړی وی دفارو غی په اثر دد لوی په شلمه نیټه وفات شو .

دحوت ۸: دقابلګی د ښوونځی څخه تر اوته (۹٦) تنه فارغ شوی. دصحی دوزار ت په بیلو بیلو صحی ځانګو او نورو موسسو کښې , کار کوی .

دحوت ۹ : پهانګلیسی ژبه کابل‌تایمز په‌کابل کښې چاپ شو .

دحوت ۹ : ښاغلی چسټر بو لز دافغانستان دخارجه چارو له وزیر سره وکتل .

دحوت ۱۱ : داتازونی دجمهور رئیس سیاسی نماینده ښاغلی چستر بولز پرون دګلخانی په ماڼی کښی دهمایونی اعلیحضرت په حضور مشرف شو .

دحوت ۱۱ : دامریکا دجمهور رئیس جان کنیدی مخصوص مشاور ښاغلی چستر بو لز دورځی په یولسو بجو دصدارت عظمی په ماڼی کښی دښاغلی سردار محمد داود صد را عظم سره ملاقات وکړ .

دحوت ۱۱ : اعلام شوه چه دکابل دپوهنتون دژب پیژندنی موسسه تر اوسه دنړی د بین المللی ژب پیژ انداو اوو موسسو له خوا په رسمیت پیژاندل شوی ده .

دحوت ۱۲ : اعلام شوه چه دتراوسه د ادبیا تو دپوهنځی څخه دوه سوه شپېر تنه دلیسیانسی په درجه فارغ شوی دی .

دحوت ۱۳ : افغانی هیئت داسیا او ختیځ داقتصادی کمیسیو ن په اتلسمه دو ره کښی دګډون لپاره توکیو ته لاړ .

دحوت ۱٤ : اعلام شوه چه دغلی دتهیی ریاست دپنځو سوه زرو ټنه غلی دذخیری لپاره یوه پروژه طرح کړه تر څو چه دراتلونکو پنځو کلو په موده کښی دغلی دذخیره کولو لپاره ګدامونه او سیلو ګان جوړ شی

دحوت ۱۵ : دکابل په در بار کښی دامریکالوی سفیر ښا غلی جا ن میلن تن استیشن نن په الو تکه کښی کابل ته راغی .

دحوت ۱۷ :ـ دځینو مسلمانانو دو لتو پا چا ها نو او جمهور رئیسانو په نامه دوا یړه اختر په مناسبت دهمایونی اعلیحضرت له حضو ر څخه دمبارکی تلګرامونه مخابره شوی دی .

دحوت ۱۷ : همایو نی اعلیحضر ت دوا یړه اختر لمونځ دا جر په د ره کښی ادا کړ .

دحوت ۱۹ : اعلام شوه چه په مرکز اوولایا تو کښی (۱٤۲) ګدامونه اوسیلو ګان دغلی دسا تنی لپاره جوړ شوی دی .

دحوت ۲۰ : دهیواددد وهم پنځه کلن اقتصا دی پلان دوزیرانو دعالی مجلس له نظره تیر اومسوده یی تصویب شوه .

دحوت ۲۳ : هما یونی معظم اعلیحضرت دبغلان دجامع جوما ت دودا نی اودهغه ځا ی دځینو نورو ودانیو کارونه معاینه کړ ل.

دحو ت ۲۳ : دهیواد دوهم پنځه کلن اقتصادی پلان نن دو زیرانو دمجلس ددارالا نشا ء څخه شوری ته وروسپا رل شو .

د حوت ۲٤ : شهر یاری ذات دقز ل قلعه دبندرو دموسساتو دکارجریان اودقزل قلعه او قندوز ترمنځ دسړك کارمعا ینه کړ.

دحوت ۲٤ : د ابن سینا په روغتون کښی د لومړی ځل لپاره دشش عملیات په کامیابانه ډول اجرا شول .

دحوت ۲۵ : دشش عملیات چه په دی وروستیو ختو کښی دلومړی ځل له پاره دابن سینا

په روغتون کښې په کامیابانه ډول اجرا شول د یو شمیر داخلی او خارجی ډاکټرانو په وسیله پای ته ورسیدل .

دحوت ۲٦: خبر ورکړ شو چه دګلبهار نساجی فابریکې د ۱۳٤۰ کال په موده کښې لس ملیونه او دیرش زره او پنځه سوه متره ټوکر تولید کړی دی .

دحوت ۲۷ : همایونی اعلیحضرت په پلخمری او بغلان کښې دشاهانه ارشاداتو په ترځ کښې مملکت ته دزیات خدمت کولو دامادګی دپاره توصیه وکړه .

دحوت ۲۷ : دفدرالی آلمان دجمهوریت تخنیکی رئیس نن دمطبوعاتو د مستقل رئیس ډاکټر سهیل سره ملاقات وکړ.

د حوت ۲۹ :-همایونی اعلیحضرت دمملکت د شمالی برخو دلید لو نه ور وسته کابل ته تشریف راووړ .

دحمل اول ۱۳٤۱ : پهغازی ستودیو کښې ددهقانورځ پهخاصو مراسمو سره استقبال شوه .

دحمل دویم :- دکتور پوپل ملی شوری ته ولاړ اودپلان دتدقیق مختلط کمیسیون ته یی دپوهنی دپروژو په باب توضیحات ور کړل .

دحمل ٥ :- دافغانی هنرمندانوهیئت دکابل راډیو نشراتی رئیس ښاغلی بېنواپه مشری دهنددجمهوریت دکلتوری مقاماتو په بلنه هغی خواته ولاړ .

دحمل ۷:- دمخابراتو وزیر اوددولتی انحصاراتو رئیس ملی شوری ته ولاړ اود هیواد ددوهم پنځه کلن پلان دتدقیق مختلط کمیسیون سوالونو ته یی توضیحات ورکړل .

دحمل ۱۲ :- دمطبوعاتو مستقل رئیس دکتورسهیل اودملکی هوائی، رئیس ښاغلی حکیمی شوری ته ولاړ اودهیواد ددوهم پنځه کلن اقتصادی پلان دتدقیق مختلط کمیسیون پوښتنو ته یی توضیحات ورکړل .

دحمل ۱٤ :- دکابل پهدربار کښې دبلژیك نوی مختاروزیر ښاغلی هندری ویندی دورځی پهدوهنیمو بجو دلاشاه په ماڼۍ کښې خپله اعتماد نامه دهمایونی معظم اعلیحضرت حضور ته تقدیم کړه

دحمل ۱۷ :-دکانو اوصنائعو دوزارت دملی استخدام اداره پرون دهغه وزارت دمعین سلطان احمد پوپل پهوسیله پرانستل شوه .

دحمل ۱۸ :- دقندوز دلوی حکومت مربوط دعالم داوی دچار دری دعلاقه داری مصیبت زپلوته د افغانستان سرې میاشتی دمؤسسی لهخوادقطغن دولایت دسری میاشتی دمرکزی ټولنی او نایب الحکومه پهنامه دکومك او همدردی تلګرام مخابره شوی دی .

دحمل ۱۹ :- دهیواد دوهم پنځه کلن اقتصادی اوانکشافی پلان د ملی شوری په ګډ کمیسیون کښې تصویب شو

دحمل ۱۹ :- دکابل راډیودوهم چینل دمطبوعاتو دمستقل رئیس دکتور سهیل پهوسیله پرانستل شو اوپهکار واچول شو .

دحمل ۱۹ :ـدرو غتیا ورځ دهیواد په فرهنګی اوطبی‌تو لنو کښی استقبا ل شوه
دحمل ۲۰ دافغانستان اوهند دد وستی دټولنی هیئت چه دد غه ټولنی در ئیس ښاغلی محمد نوروز په مشری دحمل ۸ څلورمه نیټه دهند دحکومت په بلنه هغه‌هیواد ته‌تللی‌وبیر ته کا بل ته را غی
دحمل ۲۰ :ـ دکابل راډیو دهنرمندانو هیئت دهندپه جمهوریت‌کښی‌دیولړ کنسرتونو دجوړولو نه‌وروسته پرون خپل هیوادته ر اغی
دحمل ۲۳ :ـ دکابل‌دښار دعمومی پلان په پراختیا او دکو ر ونو جوړ ولود همکا ری موافقت لیك دشوروی‌اتحاد دلوی سفیر اوښاغلی ملکیار ترمنځ لا س لیك شو .
دحمل ۲٤ :ـ ښاغلی مسجدی دقندهار دولایت دکر هڼی لەمدیر سره دهغه ا لو تو نګو ملخانو‌په‌ضد دمجادلی‌په‌باب‌چه دخارج څخه‌دافغا نستان‌خاوری‌ته راغلی‌دی‌خبری‌ا تری‌و کړی.
دحمل ۲۵ :ـ ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم ملی شو ری ته ولاړ وروسته له‌هغی چه دلو مړی پنځه کلن پلا ن مو فقیتو نوته‌یی اشاره وکړه ددوهم پنځه کلن پلان دا ساسی کرښو په‌باب ئی چه‌دملی شوری دغور لاندی دی مفصل تو ضیحا ت ور کړل .
دحمل ۲۷ :ـ دهیواد دوهم انکشافی اواقتصادی پلان دملی شو ری په‌غونډه کښی‌دراپو په ا تفا ق تصو یب شو .
دحمل ۳۰ :ـ شاهانه‌ذات دهیواد دلوید یځوسیمو او انکشافی اوعمرانی چارود دملاحظی لپاره دالوتکی په ذریعه قندهار ته‌ولاړ او دورځی په‌پنځو بجو اوپنځودقیقوقندهارته ورسیدل او دعسکری گارد په احترام اودتو پونو په ډزو او دډیرو خلکو په گر مو احسا ساتو سره استقبا ل شو ل
دثورا ول : رادیو تیلفونی مخابره‌دقندهار ، مزار شر یف ،غزنی‌پلخمری‌دمرکزونونه دامریکا اواروپاد هیوادونوسره شروع شوه .
دثور ۲: همایونی‌معظم اعلیحضرت په‌لښکرگاه کښی‌در خام‌دډبری نوی فابریکه پرانیستله اودپښبی دعلاجی ددستگاه دود ا نی دبنا لومړنی ډبره یی‌کیښوده .
دثور ۳ : همایو نی معظم ءاعلیحضرت ددر و ښان دو یا لی سربند اوشما لا ن پرو ژه معاینه کړله.
دثور ٤ : همایونی معظم اعلیحضرت فراه ته‌ورسید .
دثور ٤: دمالیی‌دوزارت اداری معین د ملی شوری دتدوین اوقوانینودچارودکمیسیون سوالو نوته توضیحات ورکړل . دکرهڼی دچا رو اودفواید عامی اودکجکی‌دبند اوارغنداب موضوع اودملی دفاع دوزارت دچارو کمیسیون دنښانواومدالونو ۷٤ مادی دتعدیل‌موضوع ترکتنی اوتدقیق لاندی ونیوله .
دثور ٥ : همایونی معظم اعلیحضرت وهر ات شین ډ ندته ورسیدل .

دثور ۶: پەهرات کښې دښهر یاری ذات موکب پە عسکری رسم تعظیم د تو پو نو پەډزو دګلو نو پەشیندلو اودغەځای دزرګونو خلکو لەخوا پە ډیرە خوشحالی استقبال شو .

دثور ۷ : هما یونی معظم اعلیحضرت دهرات دجامع جومات ودانۍ او د هغې مربوطی چاری معاینە کړی او دالوتکو میدان یی هم وکوت .

دثور ۸ : - زمونږ محبوب پادشاه اوبی‌تە ورسید . همایونی معظم اعلیحضرت دنوی سرك کار ترتورغوندی پوری معاینە کړ . دتکی پەلارە کښی یی دسرك جوړونی تخنیکی دستګاوی دهغی دمختلفو ځانګو سره اودتور غوندی لاری جوړونی عمومی ډیپو دښهریاری ذات ترمعاینی‌ځغه تیرشول .

دثور ۸ :- دهمایو نی معظم اعلیحضرت لە حضور ځخەداعلیحضرت میروهیتو نەدزیږیدنی دکالیزی پەمناسبت دمبارکی تلګرام توکیوتە مخابرە شوی‌دی .

دثور ۹ :- دهمایونی‌معظم اعلیحضرت لەحضورڅخەدهالیند دملکی‌علیا حضرت جولیانا دزیږ دنی پەمناسبت دمبارکی تلګرام هاګ تەمخابرەشوی‌دی .

دثور ۹ :- دملی شوری‌دقوانینو دتدوین کمیسیون‌دملکی‌مامورینو اوعسکری‌منصبدارانو د، ارائی‌دتثبیت داصولنامی دپروژی پەباب‌ځپله فیصلە صادرە کړە .

دثور ۹ :- پەجلال آباد کښی دبطرولو و روغنیاتودذخیرو کولو ودانی پرانتسیل شوه

دثور ۱۱ :- همایو نی معظم اعلیحضرت دیرمه شپه پەاوبە کښی تشریف در لود .

دثور ۱۱ - والاحضرت‌شهزادګی‌بلقیس‌دقابلګی‌دښوونځی بوولسمی‌دوری‌فارغ‌التحصیلانو تەبری لیکونە وویشل .

دثور ۱۷ :- شاهانەذات دغه ځای دناځاپی بارانو نو لە امله خپل تـګ غورا تو ته پریښود .

دثور ۱۱ : - دملی شوری دبودجی اومالی چاروکمیسیون د۱۳٤۰ کال‌دمالیی دوزارت دنقاعد دشپږووروستیو میا شتو دعا یدا تو اومصار فو دبو دجی پە باب خپلە فیصلە صا در کړە .

دثور ۱۳ :- دابن‌سینا نری کلینیك دابن‌سینا دروغتوی پەځنګ‌کښی پرانتسیل شوه .

دثور ۱۳ :- دکرهڼی دو زارت‌نطاق‌دکراچی دراډیوداخبر یوځی‌بی‌اساسە اوغلط وبالە چەوا یی دملخانو ډول دافغانستان لەخوا پەکویټە کښی‌زراعتی زمکی متاثری‌کړی دی .

دثور ۱٤ :-همایو نی معظم اعلیحضرت پەهرات کښی دمولینا جامی ارا مګاه تە ولاړ اودهغه روح‌تە یی دعاوی‌وکړی . وروستە لەهغی‌یی دعرایضو پەکتلوشروع‌وکړە .

دثور ۱۵ :- ښاغلی صدراعظم دغوری دبریښنا اودسمنتو دفابریکی‌دپرانیستلو اودځینی عرفانی موسسو دمعاینە کولو پەغرض دقطغن ولایت تەولاړ .

دثور ۱٦ :- ښاغلی سردار محمدداؤد صدر اعظم دقندوز اوقزل قلعه دسرك‌دکارجریان اودقزل قلعه دبندر دودانیو کاروکوت .

دثور ۱٦ : همایونی اعلیحضرت بالا مرغاب ته ورسید . دبالا مرغاب مامور ینو اومعاریفو دهمایونی دات موکب ته دشاه دوستی د احساساتو په ښکار کولو سره هرکلی ووایی .

دثور ۱٦ : ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم پلخمری ته نیږدی دغوری د بریښنا او سمنتو فابریکه پر له پسی سره پرانیستلی .

دثور ۱۷ ــ دافغانستان دشاهی دولت اودایران دشاهنشاهی دولت ترمنځ ترانز یټی موافقت لیك پرون دملی شوری دمالی او تجارتی کمیسیون په غونډه کښی و کتل شو .

دثور ۱۸ :ــ زمونږ گران پادشاه میمنی ته ورسید .

دثور ۱۸ ، دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دچکوسلواکیا دملی ورځی په مناسبت دمبارکی تلگرام پراگ ته مخابره شوی دی .

دثور ۱۹ : ـ همایونی معظم اعلیحضرت میمنی دجامع جومات ، دهوائی ډگر دقالینو جوړولو اوډبرو جوړولو کارمعاینه کړ اودافغانی سری میاشتی دنماینده گی دودانی ډبره یی کیښوده .

دثور ۱۹ :ـ افغانی سری میاشتی تراوسه پوری دنړی دهیواد و نو مصیبت ز پلو سره ددوه سوو پنځوسو زرو دالرو څخه زیات کومك کړی دی .

دثور ۲۰ : دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دایتالیا دجمهور رئیس په حیث دجلالتماب انتو نیوسنئی په نامه دمبارکی تلگرام روم ته مخابره شوی دی .

دثور ۲۱ : دهمایونی معظم اعلیحضرت موکب اندخوی ته ورسید.

دثور ۲۱ : دهمایونی معظم اعلیحضرت موکب په اندخوی کښی دتوپونو په ډزو سره بدر قه شو ددایرو رئیسانو ،مخورو ، شاگردانو او د هغه ځای نورو زیاتو خلکو دخپل گران پا چا هرکلی وکړ .

دثور ۲۲ : ـدهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه دهند دجمهور رئیس په حیث دجلالتمآب رادا کرشنان دټاکلو په نسبت اودښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم له خوا دجلالتمآب ذاکر حسین په نامه دمبارکی تلگرامونه هند ته مخابره شوی دی .

دثور ۲۳ :ـ دهمایونی معظم اعلیحضرت موکب مزارشریف ته ورسید .

دثور ۲٤ : همایونی معظم اعلیحضرت دلوی اختر مونځ د شاه ولایت مآب د روضی په جامع جومات کښی ادا کړ .

د ثور ۲٤ : ښاغلی صدراعظم داختر مونځ دشاه دوشمشیره علیه الرحمه په جومات کښی ادا کړ .

د ثور ۲۵ : په افغانستان کښی به په راتلونکو پنځو کلو کښی ۲۰٦٦ کیلومتره عمومی سړك په عصری ډول جوړ شی اوهوایی مواصلات به هم زیاته پراختیا ومومی .

د ثور ۲٦ : همایونی معظم اعلیحضرت ورمه شپه په مزارشریف کښی تشریف درلود.

د ثور ۲۷ : د همایونی اعلیحضرت موکب سمنگانو ته ورسید . په خلم او سمنگانو کښی د ښار او اطرافو نرو اوښځو زړو او ځوانانو او وړو په ډیره خوشحالی او احساساتو پــه ښکاره کولو د خپل گران پاچا هرکلی و کړ .

د ثور ۲۷ : د زیاتو تخنیکی مرستو پروتوکول د افغانستان او شوروی اتحاد تر منځ لاسلیك شو .

د ثور ۲۸ : همایونی معظم اعلیحضرت د غوری د بریښنا اوسمنټو فابریکه او د هغې ملحقات معاینه کړل .

د ثور ۲۸ : د همایونی اعلیحضرت له حضور څخه (۵٤) تنهافغانی صنعت کاران‌اوعمله د صنعت د مډال په اخیستلوسرلوړ ی شوی‌دی .

د ثور ۲۹ : د همایونی معظم اعلیحضرت د رسمی مسافرت موده پای ته‌ورسیدله . وړمه شپه شاهانه ذات د آجر په دره کښی تشریف درلود .

د ثور ۳۰ : دمطبوعاتو مستقل رئیس دکتورسهیل د شوروی اتحاد د کلتوری رو ابطو د ټولنی د رئیس په بلنه شوروی اتحاد ته ولاړ .

دثور ۳۰ ، د افغانستان او شوروی اتحاد د دوستۍ ټولنی هیئت دتاریخد ټولنی درئیس دکتور عبدالرحیم ضیایی ، دمطبوعاتو دکورنیو خپرونولوی‌مدیرښاغلی‌محمدابراهیم عباسی د اصلاح دن شراتی موسسی آمر دکتور محمود حبیبی په ګډون دافغانستان اوشوروی‌اتحاد ددوستۍ ټولنی په بلنه هغه هیواد ته‌ولاړ.

دثور ۳۱ : همایونی معظم اعلیحضرت د ولایاتو اواعلی حکومتونو داجتماعی ، عمرانی عرفانی چارو د کتلو نه وروسته په خیر سره شاهی ارګ ته تشریف راوړ .

د جوزا ۲ : ښاغلی پژواك د نیویارك په پوهنتون کښی د یوی وینا په ترڅ کښی د افغانستان د بیطرفۍ سیاست توضیح کړ .

د جوزا ٤ : د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه‌دارجنټاین دملی‌اختر په‌مناسبت د هغه هیواد د جمهور رئیس‌جلالتماب ګیدو په نامه بوینس ته د مبارکۍ تلګرام مخابره شوی‌دی . همدا راز د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه داردنیی هاشمیی د دولت د خپلواکۍ د ورځی په‌مناسبت د اعلیحضرت حسین په نامه د مبارکۍ تلګرام عمان ته‌مخابره شوی دی .

او د یوګوسلاویا د جمهور رییس جلالتماب مارشال‌جوزوف‌بروزتیتود زیږدنی‌دکالیزی په مناسبت‌دتوموړی په‌نامه‌دهمایونی‌معظم اعلیحضرت له‌حضور څخه‌د مبارکی‌تلګرام‌بلګراد ته مخابره شوی دي .

د جوزا ۵ : د هنګری مختار وزیر خپله اعتمادنامه دهمایونی‌معظم اعلیحضر ت‌حضورته تقدیم کړه .

د جوزا ۵ : دنیمی‌شپی په دوه نیموبجوحضرت باری‌تعالی دهمایونی اعلیحضرت مشرزوی والاحضرت احمدشاه ته زوی ورکړ .

د جوزا ۹ : دمامورینو د جزاء او جرایمو اصولنامه دملی‌شوری دعدلی‌چارود کمیسیون له‌خوا تر غور او کتنی لاندی ونیول شوه .

د جوزا ۱۰ : د ایتالیا یو اقتصادی شپږ ویشت کسیز هیئت دهغه هیواد دپارلمان دغړی پروفیسر (لورنزو اسیکرو) په مشری کابل ته راغی .

د جوزا ۱۱ : په مسکو کی د افغانی لوی سفارت لهخوا د خپلواکی د گټلو د ... الیزی په مناسبت یوه لویه میلمستیا شوی وه .

د جوزا ۱۲ : دفیض اباد مربوط دیفتلی په کلی کښی دهلکانو یو دهاتی ښوونځی پرانیستل شو .

د جوزا ۱۲ : د ملی شوری د قوانینو دتدوین د چارو کمیسیون د بندیانو د مکافات او مجازاتو د اصولنامی د ۱۷ مادی د تعدیل په باب خپله فیصله صادره کړه .

د جوزا ۱۲ ؛ دقطغن د ولایت مربوط د ارچی دو یالی تونل چه ۱۲۰ زره جریبه ځمکه یی د خړوبولو لاندی ده پرانیستل شو .

د جوزا ۱۳ : د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه د نوی هجری کال د راتگ په مناسبت د جلالتمآب جمال عبدالناصر او جلالتمآب جنرال ابراهیم عبود په نامه دمبارکی تلگرامونه قاهری او خرطوم ته مخابره شوی دی .

د جوزا ١٤ : په ملی شورا کښی د مالی د وزارت د تقاعد د خزینی د ۱۳٤۰ کال د وروستیو شپږو میاشتو د عایداتو او مصارفو بودجه تصویب شوه .

د جوزا ١٥ د همایونی اعلیحضرت په اراده د والاحضرت شهزاده احمدشاه پـه زوی د شاهانه ذات مبارك نوم (محمدظاهر) کیښو د شو .

د جوزا ١٥ : د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه د جلا لتمآب دکتور سکارنود زیږیدنی دکالیزی په مناسبت دنوموړی جلالتمآب په نامه د مبارکی تلگرام جکارتا ته مخابره شو .

د جوزا ١٤ : د دولتی دایرو او وزارتونو د ۱۳٤۱ کال عمومی بودجه دملی شوری د مالی او بودجی چارو دکمیسیون لهخوا د غور او کتنی لاندی و نیول شوه .

د جوزا ١٦ : د مزارشریف په ملکی روغتون کښی د راډیـو تـرا بی دستگاه په کار واچول شوه .

د جوزا ۱۷ : د گردیز د ولایت مربوط ددری په کلی کښی د هلکانو یو دهاتی ښوونځی د هغه ولایت د پوهنی د مدیریت لهخوا پرانیستل شو .

د جوزا ۱۸ : دافغانستان حکومت دهغه نظری ملاتړ کوی چه دزروی وسلو داستعمال د بندولو په منظور دیو بین‌المللی تړون دهغوندی په پای کښی لاس لیك شی .

د جوزا ۱۹ : د ملی شوری د قوا نینو د تدوین کمیسیون دافغانستان با نك د اساس نامی درو مادی د تعدیل په باب خپله فیصله صادره کړه .

د جوزا ۲۰ : د مالی د وزارت معین او ددغه وزارت دبودجی عمومی‌مدیر ښاغلی‌ضیایی د ۱٤۳۱ کال‌د وزارتونواودولتی وایرود عمومی بودجی په باب د‌ملی شوری‌مالی بودجی چارو د کمیسو ن پوښتنو ته ځوابونه ورکوی .

د جوزا ۲۰ : په یونان کښی د افغانستان لوی سفیر په حیث د ښاغلی ریشتیا اگر یما ن دیونان ددولت له خوار اورسید .

د جوزا ۲۱ : د کابل په‌دربار کښی‌دگانا دلوی‌سفیر په‌حیث‌دجلالتماب (ستکوبورانتونی) اگر یمان چه د همایونی معظم اعلیحضرت له حضور څخه غوښتل شوی وصادر شو .

دجوزا ۲۲: دافغانی سری میاشتی ټولنی دالجزایر مجاهدینوته پنځه زر ه ډالره بسپنه ورکره.

دجوزا۲۳: په دی ورستیو وختو کښی دلوگر په محمد اغه کښی د معلمانو یو کور س جوړ شوی.

دجوزا۲٤ :ولاحضراتو شهزاده محمدنادر شهزاده شا ه محمو د او شهز ا ده محمد داود دشهیدانو دامام ددهاکولو په غونډه کښی‌گډون‌وکړ

په وروستو دوه کلو کښی د هلو مو یو هنځی په و سیله د افغا نستا ن پنځه زره دوله معلومواو مجهو لو حشراتو حیوانی‌کلیسو جوړ شوی دی .

د جوزا ۲٦ : پارلمانی هیئت دسالنگ دسرك جوړولو د چارو دکتلو نه وروسته بیرته کابل ته راغی .

د جوزا۲۸: په افغانستان کښی د ملاریا دورکولو لپاره دیونیسف اجرائیه اداری پنځه پنځوس زره ډالره تصو یب کړل .

د جوزا ۲۹ : دصنعت هغه‌مدالونه چه دهمایونی‌معظم اعلیحضرت له حضور څخه‌دلویدیځ عمومی لین د آ مر یت د یو شمیر منصبدارانو او کا ر یگر و لپاره منظور شوی و د هغو مستحقو کسانوته وسپارل شول .

دجوزا ۳۰ : د افغانستان حکومت تصمیم نیولی دی چه دملگرو ملتو د۲۵زرو ډالرو قرض اسنادو پیری .

د سرطان اول : علیا حضرتی معظمی ملکی دورسره کسانو سره یرون ماز دیگر په پنځو بجو په خیر ، عافیت او صحت سره بیرته کابل ته تشریف راووړ . همایونی معظم اعلیحضرت والاحضراتو گرانو شهزاده گانو او والاحضرتی شهزادگی بلقیس د معظمی ملکی د هرکلی او استقبال دپاره په هوائی میدان کښی تشریف درلود .
د ۱۳٤۰ کال ددلو په دیارلسمه نیټه دعلاج دپاره اروپاته تللی وه .
د سرطان ۳ : د صنعت هغه مدالونه چه د معظم همایونی اعلیحضرت د حضورنه دهرات دولایت قالینو او بدو نکو ښځو ته صادر شوی وو دنائب الحکومه د کفیل ښاغلی واحد په واسطه ورمه ورځ مستحقو ښځوته ورکړ شول .
د سرطان ٤ : دافغانستان او پولیند د ملکی هوا نورد ی هیئتو خبری وروستنی مرحلی ته رسیدلی دی ، پرون هم د تړون په موادو باندی د هیئتو نوتر منځ خبری وشوی .
د سرطان ٥: د صنعت هغه مدالونه چه د معظم همایونی اعلیحضرت له حضورنه د پټرو لو دپلټنی دریاست پنځلسو تنو کارگرانو ته صادر شوی وو پرون د شبرغان داعلی حکومت د کفیل ښاغلی دلاور لهخوا هغوی ته ورکړل شول .
د سرطان ٦: د ځینو نشراتی موسسو تخنیکی انکشاف دپاره دالمان داتحادی جمهوریت او دافغانستان د پاچاهی دولت ترمنځ د تخنیکی مرستی د تړون د ضمیمی موافقت لیک پرون د مطبوعاتو دمستقل رئیس دوکتور سهیل اودالمان دلوی سفیر دکتور شمید هوریکس ترمنځ لاسلیك شو .
د سرطان ٦ : دملت نمایند گانو دملی شورا په ورمه ورځنی عمومی غونډه کی دافغانستان دپاد شاهی دولت او دایران دشاهنشاهی دولت ترمنځ دترانزیت موافقتنامه تصویب کړه .
د سرطان ۷: دافغانستان او پولیند ترمنځ د فضایی حمل ونقل موافقت لیک پرون ماز دیگر ښاغلی عبدالکریم حکیمی دافغانستان دملکی هوائی دریاست کفیل او ښاغلی ژانزویرژفسکی دپولیند دمواصلاتو دوزارت دهوا نوردی دمدیر لهخوا لاسلیك شو .
د سرطان ۸ : هغه فرمانونه چه د همایونی معظم اعلیحضرت لهحضورنه دافغانی سری میاشتی د ټولنی دنوو موسسو اوافتخاری غړو په عنوان صادر شوی وو ، پرون دموسسی داداری رئیس ښاغلی اختر محمد په واسطه هغوی ته ورکړل شول .
د سرطان ۹ : دپوهنی هغه مدالونه چه د همایونی معظم اعلیحضرت له حضورته دقندز او نهرین دمنځینو ښوونځیو او دبغلان او حضرت امام دتجربوی ښوونځی دمعلیمینو دپاره صادر شوی وو ورمه ورځ د قطغن دولایت دنائب الحکومه ښاغلی صدیقی په واسطه هغوی ته وسپارل شول .
د سرطان ۱۰ : دملی شورا دخارجه چارو کمیسیون په خپله پرونی غونډه کښی دافغانستان او دمتحد عربی جمهوریت د حکومتو ترمنځ دتجارتی اوتادیاتو موافقت لیک ترغور لاندی ونیو .

دسرطان : ۱۱ دبین المللی مخدره ادویی دواحد میثاق پروژه چه دملی‌شورا دروغتیا پوهنی او مطبوعاتو دچارو په‌کمیسیون کی ترکتنی او څیړنی لاندی‌ده ، دغه‌کمیسیون په‌دغه باره‌کی خپله فیصله صادره کړه ، اود دارالانشا له خوا دیاث غور د پاره دملی شورا او‌قو انینو دتدوین دچارو کمیسیون‌ته‌وسپارله شوه .

د سرطان ۱۲ : دترافیکو داصولنامی د۲۰ مادی تعدیل ، دملکی مامور ینو دمحاکماتو دتشکیل داصولنامی د لومړی مادی تعدیل او د مامورینو ددارائی دثبت داصولنامی پروژه چه‌پخوا دملی شورا له خوا تصویب شوی وه پرون د اعیانو دمجلس له خوا هم تائید شوه .

دسرطان ۱۳ :دالجزایر دآزدی په‌مناسبت دهمایونی معظم اعلیحضرت له‌حضورنه‌پرون دآزاد الجزایر دحکومت دصدراعظم جلالتمآب بن یوسف بن خده په عنوان یو تلگرام مخابره شوه .

دسرطان ۱۷ : په‌مسکو کی‌دوسلو کمولو اوسو لی‌په‌کانگرس‌کی‌افغانی هیئت چه‌مشر یی دپوهنی دوزارت تدریسی معین داکتر محمد انس دی د چارشنبی په ورځ مسکو ته ورسید .

دسرطان ۱۹ : دافغانستان بانک داساسنامی د(۱۹)مادی تعدیل اودملیکه‌تقسیماتو داصو لنامی نوی ضمیمه دملی شورا دعمومی غونډی پرونی آجنداوه چه‌تصویب شوه .

دسرطان ۲۰ : والاحضرت شهزادگی بلقیس د نرسنگ د ښوونځی د ۱۳٤۰ کال دفارغ التحصیلانو دیپلومونه پرون مازیگر دمستورانو په‌شفاخانه کی وویشل .

دسرطان ۲۱ : دافغانستان د پادشاهی دولت او د ایران د شاهنشاهی دولت تر منځ دترانزیت موافقت نامه ، چه‌دوزیرانو د عالی مجلس او د ملی شورا دمجلس د تصویب نه وروسته داصولی مراتبو دتیرولو دپاره داعیانو مجلس ته‌رسیدلی‌وه دغورا‌ودقت‌څخه‌وروسته تائید او تصویب شوه .

دسرطان ۲۱:د۱۳٤۱ کال‌په‌مطبوعاتی جوائزو کی‌څلور ویشت کتابونه په‌پښتو، فارسی او انگلیسی‌ژبو کاندید شوی دی .

دسرطان ۲۲ :ښاغلی سردار محمد داؤد صدراعظم پرون مازیگر دمرکز او ولایاتو دمعارف دشاگردانو هنری ننداړتون دنجات په‌لیسه‌کښی پرانست .

دسرطان ۲۳ : دفرانسی دملی جشن په مناسبت د همایونی معظم اعلیحضرت له‌حضوره د فرانسی د جمهور رئیس جنرال شارل دوگول په عنوان پاریس ته دمبارکی‌تلگرام‌مخابره شویدی ، همدغه راز دعراق دملی ورځی په مناسبت د همایونی معظم اعلیحضرت له‌حضوره دعراق‌دمجلس‌السیاده دمشرنجیب‌الربیع په‌عنوان دمبارکی‌تلگرام‌بغدادته مخابره شویدی .

د سرطان ۲۵ : د استقلال د لیسی د ۱۳٤۰ کال د بیلو ، بیلو څانگو ددوه و یشتو تنو فارغ‌التحصیلانو بری لیکونه پرون مازیگر د والاحضرت‌شهزاده محمدنادرله‌خوا وویشل

شول ، په هغه‌ټولنه کی چه‌په دغه مناسبت د استقلال په لیسه کی شوی‌وه دپوهنی دوزارت اراکینو ، د فرانسي د سفارت شارژ دافیر اوددغی لیسی داخلی او خارجی استادانو گډون درلود .

د سرطان ۲٦ : ټاکل شویده د ایران اعلیحضرت شا هنشاه‌به‌د همایونی‌معظم‌اعلیحضرت په بلنه افغانستان ته مسافرت وکړی . د ایران اعلیحضرت شهنشاه به د اسد په څلورمه ورځ کابل ته تشریف راوړی او په‌افغانستان کښی به‌دخپلی استوگنی په‌موده‌کی دهمایونی معظم اعلیحضرت گران میلمه وی

د سرطان ۲٦ : دملی شورا په‌پرونی عمومی غونده‌کښی دبندیانو دمکافاتو اومجازاتو داصولنامی داوولسمی مادی تعدیل تر غور لاندی و نیول شو او د خبرو او بحث‌نه وروسته د رأیو په اتفاق تصویب شو .

د سرطان ۲۷: د مخدره دواگانو په باب کی د بین المللی واخد میثاق اصولنامه چه له څو مودی را ایسته دملی شورا د قوانینو د تدوین د چارو کمیسیون کی ترغورلاندی‌وه کمیسیون د هغی په باره کی خپله فیصله صادره کړه ا و د عمومی مجلس د غور دپاره‌ئی‌د ملی شورا دارالانشاء ته وسپا رله .

د سرطان ۲۷ : د هسپانیی د دولت د ملی اختر په مناسبت د همایونی معظم اعلیحضرت له حضورنه د هسپانیی د دولت د رئیس جلالتمآب جنرا ل فرانسسکو فرانکو په عنوان د مبارکی تیلگرام مادرید ته مخابره شوی دی .

د سرطان ۲۸ : دافغانستان دحکومت او دولسی چین د جمهوریت دحکومت تر منځ د مالونو د بدلولو او تادیاتو پروتوکول پرون مازیگر په پنځو بجو د تجارت د وزارت په سالون کښی لاسلیك شو دافغانستان د تجارت د وزارت له‌خوا د خارجی تجارت‌دلوی‌مدیر دکتور محمد اکبر عمر او د ولسی‌چین د جمهوریت د حکومت له‌خوا د هغه‌هیواد د لـوی سفارت تجارتي مستشار ښاغلی (لی) دغه پرو توکول لاسلیك کړ .

د سرطان ۲۹ : په وچه کی دمحاط شوو هیوادو د ترانزیتی اسانتیاوو په باره کـی‌د افغانی هیئت دپیشنهاد تسوید چه دمالی اوبولیویا له خو اتائید شو دقاهری په‌جرگه کی د وروستی اعلامیی د جز په حیث تصو یب شو .

د سرطان ۳۰ : دهمایونی معظم اعلیحضرت له حضور نه د بلژ یك د ملی‌اختر‌په‌مناسبت د هغه هیواد د پاچا اعلیحضرت لومړی بودوان په نامه بروکسل‌ته دمبارکی تلگرام‌مخابره شویدی .

د سرطان ۳۱ : د همایونی معظم ا علیحضرت له‌خوا د پولیند د اولسی جمهوریت دملی ورځی په مناسبت د هغه دولت د جمهور رئیس جلالتمآب‌الکزاندرزواتسکی په‌نامه وارساته دمبارکی‌تلگرام مخابره شویدی.

داسد لمړی: دهما یونی معظم اعلیحضرت له خوا د متحد عربی جمهوریت د ملی ورځی په مناسبت د متحد عربی جمهور رئیس جلالتمآب جمال عبدالنا صر په عنوان قاهری ته د مبارکی تلگرام مخا بره شوی دی .

داسد لمړی :داقتصا دی رشد د مـلـا ئلو په جرگه او اقتصادی رشد په باره کښی دقاهری دا علامیی په تسو ید کښی افغا نی هیئت فعاله برخه واخستله . دافغا نی هیئت رئیس وو یل چه دافغا نی هیئت اسا سی وینا د جرگی دتو جه وړو گرځید له د جرگی دراپورتر وظیفه افغانی هیئت ته وسپا رل شو ه .

دا سد ۲ :د ملی شورا په پر و نی عمو می غونډه کی په نیو یا رک کی د بین المللی ۱۹٦۱ کا ل دمخدره دواوا حدمیثاق تر کتنی لاندی ونیول شو . ددغه میثاق پیشنهاد چه درو غتیا دوزارت له خوا وړا ندی شو یدی اود و زیرانو دعالی مجلس له تصو یب نه وروسته ملی شوری ته رسید لی دی پخوا دصحی چارو کمیسیون اود قو انینو دتد و ین په کمیسیو ن کی تر تد قیق او کتنی لاندی نیو ل شو ی و و .

داسد ۳ : دملی شوری دقوا نینو دجوړولو دچارو کمیسیون په خپله پرو نیغونډه کی د ملی تقسیما تو داصولنا می ددوه دیر شمی مادی د حذ فو لواو دیو ه نوی بیل فصل دوضع کو لو په بر خه کی دداخله وزارت پیشنهاد تر غور او کتنی لاند ی ونیو دخار جه چا رو کمیسیون هم غونډه وکړه اودافغانستان دشا هی حکو مت او دیو لیند دجمهور ی حکو مت تر منځ یی دبین المللی هوایی حمل و نقل موا فقت نامه تر کتنی اوتدقیق لاندی ونیو له .

دا سد ٤ :دملی شورا دقوانینو دتد وین کمیسیون په پخوانی سلسله کی په خپله پرونی غو نډه کښی دملکیه تقسیما تو داصولنا می د۳۲مادی د حذ فو لواو ددغه قانون دپاره دیو ه جلا فصل دو ضع کو لو مو ضوع وکتله او دشوری دارلانشا ته یی وسپارله چه ځینی بر خی یی دمر بو طی مر جع له خوا تکمیل او بیا بیر ته کمیسیو ن ته ولیږ له شی .

دا سد ٥: دایران شا هنشاه اعلیحضرت محمد رضا پهلوی داعلیحضرت معظم هما یونی په بلنه پر ون دورځی په یولسو بجواوپنځه لسودقیقو کابل ته راورسید.له معظم هما یونی اعلیحضرت دخپل گران میلمه د هر کلی دپاره په یو لسو بجو اوپنځو دقیقو هوای میدا ن ته ور سید او مخصو ص شا هی کمپ کښی ځی مو قع ونیو له دایر ا ن داعلیحضرت شاهنشا ه الوتکه پیدا سی حال کښی چه دیو سیل جت الو تکو له خو ا یی مشا یعت کیده دکا بل په فضا کښی ښکا ره شوه معظم هما یونی اعلیحضر ت ،دکا بل فا تح والا حضرت مارشال شاولیخان غازی ،ښا غلی سر دار محمد داود صدر اعظم دملی شوری رئیس . دصدارت عظمی معاونانو، دتجار ت وزیر دهر کلی دکمیټی رئیس ښا غلی شیر زاد ، دکا بل والی، کا بل ښاروال دخار جه چارو دوزارت معین ،د سلطنتی تشریفا تو رئیس او په کابل کښی دایران لوی سفیر، کوم وخت چه دا یران شا هنشا ه له الو تکی څخه ښکته کیدهٔ دد وی هر کلی وکړ .

د اسد ۷: دهما یو نی معظم اعلیحضرت له حضور نه دایران داعلیحضرت شاهنشاه دملگر و دپا ره دغه ښا نو نه منظور شوی او دوی ته وسپارل شول .

دا یران د خا رجه چارو وزیر ښا غلی عباس آرام ته دسردار اعلی نښان، دایران داعلیحضرت شهنشاه مخصوص ډاکټر ډگر جنرال دوکتور عبدالکریم ایازی ته دسردار عالی نښان ، په کابل کې دایران لوی سفیر ښاغلی ذوالفقاری ته دسردارعالی نښان د ځمکنیو قواؤ یاور تورن جنرال غلام رضا ازهاری ته دستوری اومړی نښان ، دایران دشاهنشاهی دربار ملکی یاور دتشریفاتو معاون دوکتور حسین قلی لقمان اد هم ته دستوری لومړی نښان، په کابل دایران پهلوی سفارت کی مختار وزیر ښاغلی همایون سمیعی ته دستوری لومړی نښان، دهوایی قواؤ نظامی یاور برید جنرال حسن طوفانیان ته دستوری دوهم نښان. دتهران پوهنتون دمعقول او منقول پوهنځی رئیس استاد بدیع الزمان فروزا نفر ته دمعارف اوله درجه نښان ، دعمومی هواپیمایی داداری معاون اودمهرآباد دهوایی میدان رئیس ښاغلی فروزان ته دستوری دریمه درجه نښان ، درمزآمر ښاغلی حسن نجم آبادی ته دستوری دریمه درجه ښان .

دغه راز دایران داعلیحضرت شاهنشاه له حضورنه ښاغلی سر دار محمدداؤدصدر اعظم ته دلومړی تاج نښان دتجارت وزیر دهرکلی د کمیټی رئیس ښا غلی غلام محمد شیر زاد او په تهران کی دافغانستان لوی سفیر ښا غلی محمد عثمان امیر ته دلومړی هما یو ن نښان ، دخارجه وزارت سیاسی لوی مدیر ښاغلی نوراحمد اعتمادی اوتورن جنرال محمد علی ابوی اودسلطنتی تشریفاتو رئیس ښاغلی محمد علی ته دهمایون دو همه درجه نښانونه او دخارجه چارو دوزارت دتشر یفاتو معاون ښاغلی محمد امین اعتمادی اودسلطنتی تشر یفا تو معاون ښاغلی غلام عثمان علومی ته دهمایون دریمه درجه نښانو نه ورکړی شویدی .

داسد ۱۰ :ــ دمعظم همایونی اعلیحضرت له حضورنه د سویس دکنفدراسیون دملی ورځی په منا سبت ددغه کنفد را سیون درئیس جلالتمآب پول شودت په نامه بر ن ته د مبا رکی تلگرام مخا بره شوی دی .

داسد ۱۱ :ــ دایران د شاهنشاه اعلیحضرت محمد رضاپهلوی الوتکه داسد د۱۰ ورځی په ۹ بجود خوا چه رواش د هوائی ډگر نه دتهران خواته والوته .

داسد ۱۳ : دننگرهار دکانال د ریا ست دتخنیکی کورس دبریښنا اوترکاڼی له څا نگو نه پنځوس تنه فا رغ التحصیل شوی اوپه بیلو بیلو څانگو کښی په کارمقررشوی دی .

داسد ۱٤ : د ملی شوری دمالی او تجارت دچا رودکمیسیون دغوښتنی پهاثر پرون دورځی په یوولسو بجو دمالیی د وزا رت معین ښاغلی محمد انورضیایی ملی شوری ته ورغی اودتصدیو اوپه موسسو کی ددولت دگډو ن داصولنامی دپروژی په باب کی دکمیسیون پوښتنو ته ځواب ورکړ اود پروژی دځینو موا دوپه شا وخوا کی دکمیسیون د غړواود مالیی د وزارت دمعین ترمنځ خبری وشوی .

داسد ۱۵ ــ د هغه خبرپه تعقیب چه پخوا د شوروی اتحاد د صدراعظم جلالتمآب نیکیتا خروسچف په بلنه د شوروی جما هیرواتحاد ته د همایونی معظم اعلیحضرت دغیررسمی مسافرت

په باب کښې خپور شوی و د پروګرام سره سم نن د اسد په ۱۵ نیټه د سهار په اتو بجو او ۴۰ دقیقو همایونی معظم اعلیحضرت د شوروی جما هیرو اتحاد ته تشریف یوور ، د سوسیالیستی شوروی جما هیرو په اتحاد کی به د همایونی معظم اعلیحضرت استوګنه اته ورځی دوام وکړی .

د اسد ۱۶ : ملی شوری پخپله پرونی عمومی غونډه کی د بین المللی ۱۹۶۱ کال د مغد را تو وا حد میشاق تصویب کړ د غه میشاق د ۱۹۶۱ کال د مارچ په دیرشمه نیټه په بین المللی صورت د ملګرو ملتو د موسسی په اقتصا دی او اجتماعی شورا کی د نړیوا لو په ښا رکی ترتیب شوی اود افغانستان لخوا د ملګرو ملتو په موسسه کی د افغا ن دا یمی نما ینده ګـی مستشار دکـتور عبد الحکیم طبیبی هغه لاسلیک کړی دی .

د اسد ۱۷ : د ښاغلی سردار محمد دا ود صد راعظم لخوا د جمیکا د آزا د ی په منا سبت د هغه هیواد د صد راعظم جلالتمآب الکزاند ربو ستمنت په نا مه کینګستن ته د مبار کـی تلګرام مخا بره شوي د ی .

د اسد ۱۹ : د ملی شوری د خارجه چا رو کمیسیون په پرونۍ غونډه کښې د افغا نستا ن د شا هی حکومت او د پولیند د ولسی جمهوریت د حکومت ترمنځ د ملکی هوا ئی حمل و نقل د خد متونو د موا فقت لیک په باب کښې خپله فیصله صا دره کړه اود عمومی مجلس د غور د پاره ئی د ملی شوری دارالانشاء ته و سپا رله .

د اسد ۲۰ : د کند ها رد بین المللی هوائی میدان د برښنا ۵ ۴ کیلوواټه د ستګاه ورمه ورځ په کار وا چوله شوه ، د ملکی هوائی ریاست ، ر ئیس ښا غلی حکیمی په یوه مرکه کښې وویل د هغو ځلو ښتو کورونو له جملی څخه چه د کند هار هوائی میدا ن ته نژدی د میدان د مامورینو د پاره شروع شوی وُ شل کوره ئی جوړ شوی دی او نور کور ونه هم د بشپړ کیدو په حال کی دی د کند ها ر د میدان د کنترول برج په سلو کی نوی او د میدان هوټل چه سل کوټی لر ی په سلو کی نوی بشپړ شو یدی .

هیله کیږی چه د کند ها ر د بین المللی میدان مر بوطی ټولی د ستګا وی او تا سیسا ت د پروژی له مخی د سږ کال د قوس تر پنځلسمی نیټی پوری بشپړ او د استفا دی وړ شی .

په پښتونستان کښې مهمې پېښې

د ۱۳۴۰ کال دسنبلې په میاشت کښې

پوشمیر کسان بند یان شوی دی

دپېښور دضلع مربوط دگل بېلې اوسیدونکي ښاغلي طلامحمد دمردان د ضلع مربوط دپرخود کلي اوسیدونکي ښاغلي علم دین اودمردان دضلع مربوط دلوند خوړ اوسیدونکي ښاغلي امانت خان دپاکستان داستعماري حکومت له خواپه درې کاله سخت بند اود مردان دضلع مربوط دلوند خوړ اوسیدونکي ښاغلي زرین خان په نهه کاله سخت بند محکوم شوي دي .

په عسکري تهاڼه باندې یې بمونه واچول :

دپښتونستان یوشمیرملي مجاهدینودسنبلې په اوه لسمه نیټه په جندول کښې دکوټکي په عسکري تهاڼه لاسي بمونه واچول او ددغه کارپه وجه یوشمیرپاکستاني عسکرمړه اوخوتنه سخت زخمیان شول په همدې نیټه دملي مجاهدینو یو بل ټولگي په یوې پاکستاني گزمه حمله وکړه دهغې نښتې په نتیجه کښې چه وشوه دپاکستاني گزمې افراد تښتیدلو ته مجبورشول بل خبروایي چه ددیرپه ریاست پورې مربوط یو شمیرملي مجاهدینو دټیکوټ په تهاڼه اود ملي مجاهدینو یو بل ټولگي دسنبله په شپاړلسمه نیټه په جندول کښې دایسار په عسکري کمپ حمله وکړه دملي مجاهدینو او د پاکستاني قواوترمنځ دسختې محاربې په نتیجه کښې یې ددښمن قواو ته دسراومال تلفات ور واړول. دسنبلې په پنځلسمه نیټه یوشمیر ملي مجاهدینو دښار په کمپ کښې لاسي بمونه واچول. دغه راز د سنبلې په ۱۵ـ۱۶ او اولسمه نیټه دچار منگه اواتمانخیلو د ملي مجاهدینو بیلو بیلو ټولگیو دښارپه کمپ حمله وکړه اوددښمن قواو ته یې سخت تاوانونه اړولي دي او ملي مجاهدینو ته هم تاوان رسیدلی دی .

بل خبروایي چه دهغې نښتې په نتیجه کښې چه دسنبلې په ۱۳ او ۱۴ نیټه دملي مجاهدینو اودښار دکمپ اوسیدونکو پاکستاني قواوترمنځ شوې وه زیات شمیرپاکستانیان وژل شوي اوټپیان شوي کسان مونډې ته ولیږدول شول.

داتمانخیلو اوماموندو پښتنو له خوادښار اوسکندرو په فوځي کمپونو باندې حملې کړې

داتمانخیلو اوماموندو بیلوبیلو ټولگیو ملي مجاهدینو دخپلو قومي لارښوونکو په مشرۍ بیا دښار اوسکندرو په فوځي کمپونو حملې وکړې اوددښمن قواوته یې درانه زیانونه ورسول دماموندو یوټولگي ملي مجاهدینو شوقدرته نژدې دپولیسو په تهاڼه باندې لاسي بم وغورځاوه اوصدرگړې په ساتونکو باندې یې هم ډزې وکړې دمټې اوشوقدر په تهاڼو باندې دمـوماندو دملي مجاهدینو نوروټولگیودمټې اوشوقدرپه تهاڼو باندې شکلو نه وکړل اودموماندو یو بل

ټولګی ملی مجاهدینو په موفقه‌برجونوکښی دپاکستان دژاندرام په‌یوی قطعی‌افرادو باندی بریدونه وکړل دهغه راز دمومندو دملی مجاهدینو نور و ټولګیو دمټی داماڼ او میچنی په تواڼو اودتنګی په تهاڼه باندی بریدونه وکړل یوی ډلی ملی مجاهدینو د شیخ ملی دتواڼی په سیمه‌کښی دتلیفون ستنی او دهغو مزی له منځه وړلی دی او یو بل ټولګی ملی مجاهدینو په ملنګی سرای کښی د پاکستانی ملازمینو د استوګنی په ځای لاسی بم واچاوه.

دښار په فوځی کمپ باندی یی حملی وکړی:

دسنبلی په ۱۹ دچهارمنګه یوی ډلی ملی مجاهدینو دښاغلی ملك میراحمدشاه په مشری اود سنبلی په شلمه ورځ دماموندو یو ټولګی ملی مجاهدینودښاغلی ملك ګلزاراوښاغلی ملك عبدالعزیز په لارښودنه اودغه راز دسنبلی په ۲۱ ورځ دماموندو یوشمیر نورو ملی مجاهدینو دښاغلی ملك هارون اودګنګه دښاغلی جانصاحب په مشری دښار په فوځی کمپ باندی حملی وکړی اوددښمن قواؤ ته یی زیانونه ورسول.

دشمالی ازادپښتونستان دمومندو لهځانګی‌نه رارسیدلی‌خبرونه‌وایی‌چه‌دسنبلی په۱۳ ورځ دملی مجاهدینو یوی ډلی ددیکه غوند دتهاڼی په سیمه‌کښی دتلیفون مزی له مینځه وړی دی چه ددی‌کاری‌په وجه‌په هغه ځای‌کښی مخابره شلیدلی‌ده. دتیرادځانګی‌خبروایی چه دسنبلی په ۱۸ ورځ یوشمیر ملی مجاهدینو دانځری‌کنډوپه اوسیدونکو پاکستانو فوځیانو باندی برید کړی دی اودغو فوځیانوته یی زیانونه وراړولی دی.

دپاکستان‌استعماری‌حکومت‌بیادمامو‌ندو په‌سیمو‌باندی‌سختی‌بمباری‌شروع کړیدی

دپاکستان استعماری حکومت بیاپه باجوړکښی دماموند په سیمو باندی سختی بمباری شروع‌کړی دی. دسنبلی په ۲۳ ورځ دسهارپه ۹بجودپاکستان دحکومت بمباجورونکو الوتکو دتنګی اوګړیګال په‌کلیوباندی سختی بمباری وکړی اوددغوکلیوخلکوته یی ډیرزیانونه رسولی دی دپاکستان دنظامی الوتکو له خوا دیوکال نه‌را پیسته دباجوړ په خاوره باندی بمباری‌کیږی یوبل خبر وایی چه دپاکستان داستعماری حکومت دغه وحشیانه‌کار دماموند و ټول قوم پارولی او دوی یی دپاکستان داستعماری حکومت سره په جګړه کښی په اتحاد او تنظیم‌سره قوی‌کړی دی.

د اپریدو ملك دین خیلو قومی‌جرګی دافغانی قونسلګریو او وکالت تجارتیو د بندولو په باب دپاکستان د حکومت اقدام وغاندی‌دی و رځوکښی د اپریدو دملك دین خېلو دعلماو نمایندګانو او نورو ډیرو خلکو په ګډون یوه ستره‌ملی جرګه شوی وه اوپه هغی کښی یی دپاکستان استعماری سیاست ډیر زیات وغاندی‌په‌جرګه کښی د افغانی قونسلګریو او وکالت تجارتیودبندولو دیوجانبه اقدام په باب کښی چه د پاکستان دحکمرانانو له خوا شوی او کیږی دپاکستان داستعماری حکومت سیاست‌هم تر غور اوبحث لاندی نیول شوی او وویل شول چه دپاکستان دحکومت ددښمنی دغه اقدام

په خپله منشا یوا زی دپښتونسان دآزادۍ په نسبت دافغانستان دملت اوحکومت دحمایې او ملاتړ نه اخلی. مو نږ دپښتونستا ن خلك وربا ندی پو ره پوه شو ی او په ټینګه د هغه په ضد تنفر ښکا ره کووجرګی دباجوړ په سیمو باندی دپاکستان دحکومت استعماری تیری وحشیانه اوغیر انسا نی اقدام بللی اودپاکستان حکومت ته یی اخطار ورکړی چه که چیر ی دخپلو دغو تیریو نه ژر ترژوه لاس وانه اخلی نو دپښتونستان ملت دسخت قیام سره به مخا مخ شی.

دازادۍ غوښتلو په ګناه دپاکستانی حکومت له خوا بندی شو

دبختیار خان اخکزی زوی ښا غلی عبدالله په دی ورځو کښې دآزادی غوښتنی د فعالیت په ګناه دپا کستان داستعماری حکومت له خوا نیول شوی اوبندی خا نی ته لیږل شو ی دی.

پاکستانی الوتکو دبا جوړپر یوشمیر نورو کلیو باندی هم وحشیانه بمباری او یو شمیر پښتانه نر او ښځی یی شهیدان کړیدی:

دآزاد شمالی پښتو نستان دبا جوړ خانګی نه دمامونډو په سیمو با ند ی دپا کستا ن دالوتکو وحشیانه بمباریو په تعقیب څرګنده شوی ده چه ددغو بمباریو په وحشیانه اقدام کښی سر بیره په هغو کلیو باند ی چه یادشوی وو په «ګواټی» او «مینه» اودبلید ټنده» باندی هم بمباری کړ ی او ډیر زیانو نه یی ورته رسو لی دی. دغه بمباری هغه وخت وشوی چه دمامونډو دکاکازو د قبیلی افرادو مشرانو او علماوو دګړیګال دکلی په لو ی جو مات کښی قومی جرګه جوړه کړ ی وه او دباجوړ په خاوره باندی دپاکستان داستعماری حکو مت تیر یی تر بحث او غو ر لاندی نیولی ؤو خبر څرګندوی چه دمومندو دقوم یو شمیر قو می کسان هم دخپلو مامونډو وروڼو سره دهمکار ی او همدردی دښکا ره کولو په غرض دغی جرګی ته حاضر شوی ؤ د ګړیکال دکلی جومات په دغه وحشیانه تیری کی خراب او وران شوی دی اوسر بیره په هغو سړیو باندی چه شهیدان اوزخمیان شوی دی له میرمنو او پیغلو څخه هم چه دقومی فیصلو داوریدلو دپارهٔ جومات ته حاضری شوی وی شهیدانی اوزخمیان شوی دی.

دشهیدانو نومونه: دمامونډو فضیلتمآب ملا فضل الرحیم، دګړیکال دکلی دجامع جومات خطیب او دمامونډو ښاغلی ښایسته ګل دمامونډو ښاغلی محتم خان دمامونډو ښاغلی زیرون خان اودمامونډو دښاغلی بختور خان پیغله لور شهیدان شوی او یو ټولګی نور کسان زخمیان شول.

پښتنو مجاهدینو ۱۸ تنه پاکستانی عسکر وژلی اوڅو تنه یی ټپیان کړیدی:

دمسعودو یو شمیر ملی مجا هدینو دښاغلی ملا شیر علی په مشری دټنګی په فو ځی تاڼه بان د ی حمله وکړه او دهغی سختی نښتی په نتیجه کښی چه دد وا ړ و خواؤ تر منځ وشوه ددغی تاڼی پنځه تنه عسکر وژل شوی او دوه تنه نور یی ټپیان شو ی دي له ملی مجاهدینو څخه هم په دغه جګړه کښې یو تن چه میر داد خان نومیږی ټپی شوی.ی دملی مجاهدینو بلی ټولنی دجنډولی دچوڼی په یو شمیر فوځیانو باند ی حمله کړ ی او د ملی مجاهدینو او ددغو فو ځیانو تر منځ دجګړی په نتیجه کښې ددښمن لس تنه مړه شو ی او له ملی مجاهدینو څخه دوه تنه ښاغلی الله جان خان اوښاغلی محمداعظم خان ژوبل شوی دی دغه راز د ملی مجا هد ینو نورو ډلو په یو ټولګی پاکستانی عسکرو باندی دوانا مربوط

دتوانی نه سیمه کښی او همدارنگه دسروکی‌په چونی باړو نه چلولی دی خوددښمن قواؤته رسیدلی تاوانونه تر اوسه پوری نه‌دی معلوم شوی.

دری‌تنه‌پاکستانی‌عسکر یی‌وژلی‌دی

دملی مجاهدینو د حملی په نتیجې کښی چه دسنبلی په ۲۲ ورځ یی جمرود ته نژ دی دپاکستا ن په یوه عسکری قطعه کړی وه یو تن پاکستانی عسکر وژل شوی او یوتن‌عسکر سخت ټپی شوی دی . دباجوړ خانگی خبرونه وایی چه‌یوتن ملیشایی حواله دار په هغه حمله کښی وژ ل شوی‌دی چه په دی ورروستیو وختو کښی‌دملی مجاهدینو لخوا دسکندرو په کمپ باندی شوی وه‌او یوتن بل دمونډی په کمپ کښی وژل شوی دی.

دمحکوم‌مرکزی‌پښتونستان‌سوداگران‌اوصنعتگر‌ن‌ټول‌بی‌کاره‌او‌مشوش‌دی!

له هغی ورځی څخه‌چه دپاکستان استعماری حکومت د مرکزی‌محکوم‌پښتو نستان‌په‌ولایت کښی افغانی قو نسلگر ی او تجا ر تی ادا ر ی د یو جا نبه ا قدام په صور ت بند ی کړ ی د ی د پیښور ا و دهغه ځ ا ی د نو ر ښا رو نو او با زار و نو خپل ر و نق دلا سه ور کړی او‌په ټو لو چا ر و کښی د ر کو د حا لت لیدل کیږ ی سو دا گر ان ، صنعت گران ، مستر یان ، مزدور کا را ن او کمیشن کا ران چه دپیښور د ښار دننو سو ز یاته بر خه تشکیلوی ټول بیکار او بی اندازی مشوش‌دی او دپاکستان دحکومت په دغه اقدام ډ یر مضطرب او پر یشان دی خبر دا هم وا ئی چه دپا کستان حکومت دخلکو ددغه اضطراب او پا ریدلو څخه وار خطا شوی او دجاسوسانواو خفیه پو لیسو شمیریی ز یات کړ ی دی سر بیره پد ی په خلکو کښی د غه آوا زی خپر وی چه که چیری څوك له‌دی لار ی نه د حکو مت په سیا ست باندی انتقاد و کړی سخته سزا به ورکړی شی مگر دخلکو مجبوریت تر دی حده پو ری دی چه په دغه تهد ید هیڅ پر وا او‌اعتنا نکوی او دپا کستان داستعماری حکو مت بی سنجشه او نا عا قبت اند یشانه سیاست او ددښمنی اقدا م چه په حقیقته کښی سر بیره پد ی چه د افغان ملت په حق با ندی ښکاره تیری دی د پښتو نستان د خلکو په مقا بل کښی هم د دښمنی یو حرکت دی او‌په شد ت یی غند ی .

دپښتونستان د ورځی په منا سبت په‌نوی ډیلی‌کښی ستره غونډه شو ی وه

د پښتونستان د و رځی په مناسبت دهند دپښتون جرگی له خوا په نوی ډ یلی‌کښی یوه ستره ټولنه شوی وه چه په هغی کښی په هند کښی او سید ونکو زیات شمیر پښتونستانیانو د افغانستان لوی سفیر او د هغه سفارت غړ یو او دښار مخورو گډون کړی و .

دچکدری په نظامی کمپ کښی :

د چکد ری په نظا می کمپ کښی د پا کستانی عسکر و تر منځ سخته نښته شو ی و ه او د هغی په اثر ددغه کمپ پنځه شپیته تنه عسکر وژل شوی دی او دپا کستان د عسکر و تر منځ مخا لفتو قه ډیر سخت شوی دی دغه راز په دی او رو ستیو وختو کښی د جندولی یو شمیر ملی مجا هد ینو په دوو پاکستانی لا ریو باندی چه عسکر پکښی و حمله کړی ده پاکستانی عسکر یی وژلی او دواړو لاری یی له منځه وړی دی همدا رنگه دما موند و

او اتما نخیلو دملی مجاهد ینو د ری نور و ټولګیو د ښاغلی ملك میرو کیل خان ، ښاغلی ملك پاد شاه خان ، ښاغلی ملك یو سفخا ن او ملك تماس خان په مشری د ښا ر په کمپ حمله کړی او دپاکستان قواوته یی تلفات رسو لی د ه .

دپاکستان حکومت یو شمیر نورپښتانه نیولی او بندیان کړی یی دی:

دپا کستان حکو مت دمحکوم مرکزی پښتونستان ټول سیاسی بندیان چه په جزا محکوم شوی دی پدی وروستیو وختوله پښور څخه دسند اوپنجاب او مچ جیلو نوته لیږ دولی دی، لکه څنګه چه داګست په ۲۳ نیټه دپیښورله سترو کسانو څخه دپیښوردښار دملی ګوند رئیس ښاغلی کوثر غوریا خیل اوښاغلی ولی محمد جر نیل یې دمچ بند ته لیږلی دی ، دغه راز داګست په ۱۷ نیټه پنځوس تنه سیاسی بندیان یې د ملتان او داګست په ۲۱ نیټه یې شپږویشت تنه سیاسی بندیان دمچ جیل ته لیګلی دی . دغه راز درویشت تنه سیاسی بندیان د نظامی محکوم له خوا په سختو جزاګانو محکوم شو ی دی :

په سخت بند محکوم شوی دی .

دپاکستان استعماری حکومت دآزادی غوښتنی دفعالیت په ګناه دچمن ښاغلی نصرالله خان بیانزی چه دمغه ځای له مخورو څخه ده په د ری کا له سخت بند او دکلات د خان اعظم دنره زوی ښاغلی عبدالظاهر بلوڅ په اوه کاله سخت بند اولس زره کلداری نقدی جر یمه او دمستونګ له مشهورو کسانو نه ښاغلی محمد حنیف بلوڅ په دری کاله سخت بند محکوم کړی دی.

په شمالی آزاد پښتونستان کښې دپښتو نستان دو رځې تو دهر کلی شویدی:

دپښتونستان ورځ په اپریدو ، ورکزیو ، پړی خمکنو ، خیبر ، مومندو ، صافی ، شنوا رو او باجوړ کښې په جوش اوخروش سره استقبال شوه اوپه دغه مناسبت په شمالی پښتونستان کښې غونډی شوی وی اوپه هغو کښې مشرا نو او علماؤ دوطن د آزادولو اود پا کستان دا ستعماری حکومت په ضد دودامدارو مجاهدو اودپا کستان داستعماری ظلمونو په خلاف دجدی اقداماتو په باب کښې چه دمحکوم پښتونستان په آزادی غوښتو نکو باندی کیږی او دآزادی غو ښتلو په ګناه ، بیګناه خلك بندیانوی اودهغوی مال اوجایدادونه ضبطوی، جذابی وینا وی وکړی او ټکور تصمیمو نو ونیول شول اودپښتو نستان ورځ یې په تودو احساساتو استقبال اودپلرونوپه دودګی په غرونو باندی اورونه، بل کړل اودټو پکو پر له پسی ډزی یې وکړی اوپه ټو لنو کښې په دغه ناری وهل کیدلی چه آزاد دی وی پښتونستان اومړه دی وی پښتنو دښمنان اوتل دی وی د افغانستان او پښتونستان دوستی او ورورګلوی .

دپاکستان دپښتانه اوپنجابی عسکرو ترمینځ بله نښته شویده :

دپا کستان په اردو کښې په تیره بیا ددیره جندول او باجوړ په عسکری کمپو نو کښې دپښتا نه اوپنجابی افرادو ترمنځ بحرانونه او کړ کیچو نه ورځ په ورځ زیات شوی دی لکه څنګه چه په دی وروستیو وختو کښې یو ځل بیادسکندرو په عسکری کمپ کښې ددوا ړو خواو ترمینځ سخته نښته وشوه اوددوا ړو خواؤ دسر دتلفاتو باعث شوی ده. بل خبروایی چه دپاکستان استعماری حکومت دسنبلی په یو ولسمه نیټه دښارله کمپ نه دبر ترځ دسر کنو په کلی باندی په توپو نو سخت یرغل کړی دی

چه دهغه په اثر په هغه زیات تاوان سره بیرته چه د دغه کلی د دا نیو ته رسیدلی دی یو تن مړ او څلور تنه چه ښاغلی محمد زالی، ښاغلی محمود نورشاه، ښاغلی محمد سعید او ښاغلی خان زاده دی سخت ټپیان شوی دی .

یو شمیر پښتانه سیاسی بندیان په بیلو بیلو جزاګانو محکوم شوی دی :

دپاکستان استعماری حکومت ډیری نوی ګرفتاری کړی دی چه دهغی جملی نه د دیرۀ اسمعیل خان د ضلع دپتیالی او سیدو نکی ښاغلی حاجی محمد خان غلام حسین، ښاغلی عبدالعزیز، ښاغلی یعقوب او دمردان د ضلع بغدادی او سیدونکی ښاغلی با بو سید په دری کاله سخت بند او دپیر سباك او سیدونکی ښاغلی حضرت نور او ښاغلی لال الدین او داکوړی خټك او سیدونکی ښاغلی رحیم بخش او ښاغلی فاروق او دمصری باندی ښاغلی عبدالقادر او دشیدو ښاغلی با جوړ خان په نه میاشتی سخت بند او په یو زر کلدار نقدی جرمانه محکوم شوی دی .

دمیزان په میاشت کښی،

دګنداو دحلیمزو قومی جرګی فیصله :

په میاشت دمیزان کښی دګنداو دحلیمزو دقبیلی یوه لویه جرګه وشوه او په هغی کښی د پاکستان دحکومت داستعماری سیاست او دپښتونستان په ملت باندی ددغه حکومت دوحشیانه تجاوزو په باب کښی ډیر زیاته ګرکه او تنفر ښکاره شوه. جرګی بو حل بیا دراُیو په اتفاق تایید کړه چه دحلیمزو قوم به په هیڅ وجه دپاکستان دحکومت داستعماری پروګرامونو د عملی کولو سره موافقه و نه کړی او په مقابل کښی به ګی په خپله ټوله قوه مقابله و کړی .

دپاکستان حکومت یو شمیر نور پښتانه بندیان کړیدی :

دپاکستان داستعماری حکومت له خوا دظلمونو او نیولو سلسلی بیا زور او شدت کړی او دپاکستان استعماری حکومت هغه کسان چه دپاکستان دملکی قوانینو د نه اطاعت په تحریك کښی دهاملو مجاهدینو او رضاکارو سره نژدیکت او خپلوی لری هم ځینی بندیانوی او ځینو ته زیان او ضرر رسوی. لکه چه دمیزان په ۱۱ نیټه دپښتوژبی دمشهور پوهاند او دپښتونستان دملی محافدنو میالی شخصیت ښاغلی حسین بخش کوثر پلار چه ښاغلی کریم بخش نومیږی نیولی اود هغه ټولی ځمکی او جایدادونه یی ترمراقبت لاندی نیولی دی. دغه راز دسردار ګړی او سیدو نکی ښاغلی ولی محمد طوفان دوهم ځل بیا بندی شویدی او دافغانی بندی شوی ده قونسلګری یو تن پخوانی دریور ښاغلی جلال خان دمیزان په ۱۳ نیټه دپاکستان له خوا یوالمی پدی ګناه چه یو وخت دافغانی قونسلګری دریورو بندی شوی دی. دکوزتاکال او سیدونکی ښاغلی اکرم خان هم دمیزان په ۱۲ نیټه دپاکستان دحکومتی مقاماتو له خوا بندی شوی دی.

دپښتونستان د آزادی خواهانو نهضت دوام لری :

دلویدیز پاکستان د نام نهاد یونت دپخوانی اسامبلی غړی دنوښار دتحصیل مربوط دپبو او سیدونکی ښاغلی سید یعقوب شاه هم په هغو کښی شامل دی. همدارنګه ښاغلی کرامت شاه فولاد چه دملی ګوند یو ستر سړی دی، بیا د نظامی قانون په اساس ګرفتار کړی دی دغه راز دپیهور دښار د قاسم علی خان د جامع جوماتی خطیب او امام مولوی فضل احمد دپښتو نا متو خطاط

ښاغلی طلامحمد انجم، ښاغلی محمد اسمعیل، ښاغلی میر اسلم او ښاغلی معصوم، د سیاسی فعالیتونو په الزام د نظامی حکومت لهخوا بندیان شوی دی. بل خبر وائی چه د کوهاټ او سیدونکی ښاغلی شیخ رحیم الله د ملکی قوانینو د نه اطاعت د تحریك د بندیانو په سلسله په یوه کال سخت بند محکوم شوی دی. بل رپوټ وائی چه د منظمی دسیسې، د ترتیب لهمخی پښتو لیکوال او شاعران، یو په بل پسی له مطبوعاتی او ثقافتی ادارو څخه ایستل کیږی او د هغه په ځای پنجابی پناه وړونکی او متعصب کسان راوستل کیږی .

د بندیخانو د چارو د واکمنو لهخوا له پښتونستانو سیاسی بندیانو سره سخته او ناوړه رویه کیږی او بی له دی چه د سن او د کال مواعات وکړی په هغو باندی شاقه او ستومانه کوونکی کارونه کوی، همدا وجه ده چه د ښاغلی اجمل خټك، ښاغلی میر مهدی شاه مهدی، او د ډیرو نورو بندیانو صحت د پاکستان د استعماری حکومت د وحشیانه رویی په اثر بیخی خراب شوی او وضع ئی د اندیښنی وړ ده.

د مسعودو مجاهدینو لهخوا د وانه په نظامی کمپ باندی لاس بم واچول شو:

د مسعودو د دوو ټولګیو ملی مجاهدینو د جندولی په سیمه کښی په یوی عسکری تهاڼی او همدا رنګه پخپله د جندولی په چوڼی باندی برید کړی دی او د ملی مجاهدینو یوی بلی ټولنی د وانه په عسکری کمپ لاس بم وغورځاوه او د غه کمپ ته یی تاوان ورساوه د غه راز یو شمیر نور ملی مجاهدینو د جندولی د پاسته کښ په سیمه کښی د تیلفون ستنی او مزی له مینځه وړی دی .

د مردان د ښار په شنکر بازار کښی څو بمونه چول شوی دی :

د میزان په نهمه ورځ د مردان د ښار په شنکر بازار کښی څو لاس بمونه وچول شو ل .

همدغه راز څو نور لاس بمونه د مردان د ضلع په شاو خوا کښی چوول شوی او د پاکستانی مقاماتو د پریشانی سبب شوی دی . د مومندو د ملی مجاهدینو بیلو بیلو ډلو د میزان په ۹ ، ۱۱ ، ۱۲ ، او ۱۳ نیټه د مومند، غوندنو و او یکه غو ند د ژاندارم په ټا نو ډ ز ی کړ ی لو د دښمن قواؤ ته ئی زیانونه رسولی دی. همدا رنګه د میزان په لسمه نیټه یو شمیر ملی مجاهدینو په کورمه کښی د شیخ ملی په تاڼه باندی لاس بم اچولی دی او د هغه په اثر د هغی تهانی له ساتونکو څخه یو تن وژل شوی او د تهاڼی ودانی ته زیان رسیدلی دی .

د اتمانخیلو یو شمیر ملی مجاهدینو د میزان په شپاړسمه ورځ د حاجی لونګ او سکندرو په دوو عسکری تهاڼو باندی حمله وکړه او د هغی نښتی په نتیجه کښی چه د ملی مجاهدینو او د غو تهاڼو د ساتونکو ترمنځ وشوه د پاکستانی عسکرو څخه څو تنه ټپیان او پاتی کسان وتښتیدل ملی مجاهدینو د واړه تهاڼی بیخی ورانی کړی .

د مسعودو مجاهدینو یو تن پاکستانی عسکر مړ او څو تنه یی ټپیان کړی

د مسعو دو د دښمن خیلو د قوم یو شمیر ملی مجا هد ینو سپیلټوی د چوڼی په فو ځیا نو با ند ی حمله کړیده د هغی نښتی په نتیجه کښی چه د ملی مجا هد ینو او د پاکستان د عسکرو ترمنځ وشوه د پاکستان یو تن عسکر مړ او څو تنه نور یی ټپیان شو ل د ملی مجا هد ینو بلی ډ لی د شهید تنګی په علاقه کښی یو پوخ پل د چاودید ونکو موادو په چاودنه وران کړ ، د غه راز

دملي مجا هد ينوبلي ډلي دجنګ ولي دچوڼۍ په يو شمير مربو طو عسکر ی افرا د و حمله کړی ده اوددغوافرا دوله جملې څخه ئې دوه تنه ټپيان کړل .

دعقرب په مياشت کښې :

په محکوم مرکزي پښتونستان کښې دپاکستان استعما ري حکومت د پيښور يوتن مخور اود صد يق د تجا رتي شرکت خا وند ښاغلی محمد صد يق دپښتو نستا ن د آ زا د ی په په لیا ره کښې د سيا سي فعاليت په الزام بندي کړيدی . همدا رنګه ټولي ادبي ، مذ هبي اوتجا رتي اتحا ديې اوټولنې ړنګې کړي اودغه ټولنې يې د عسکري قانون په خلاف ا علام کړی دی اوددغی ټولی ټولنې اواتحا د يې په حقيقت کښې د سياسي تنظيم ا و دملي محا ز اجزاګڼي اوتصورکوی چه دغه اتحا د يې اوټولنې په اوسنې بحران کښې لاس لری .

پښتونستاني مجا هد ينوڅوتنه پاکستاني پوليسان ټپيان کړی د ی

په دوا وه کښې دبټه ګرام دپوليسوپه تاڼه کښې د پښتو نستان ديوی ډلي ملي مجا هد ينو له خوا څوبمونه چول شوی دی ، پوشميرنو رو ملـي مجا هـد ينو د چا رسد ی او پيـښور ترمنځ نيمه يي دتيلفون مزی په زيا ته فا صله له منځه و ړ ی د ی او د ملي مجا هد ينو بلي ډلي د مردان په ښارکښې دپوليسو په يوه تاڼه باندی حمله وکړه اودد وا ړو خوا و دنښتې په نتيجه کښې دتاڼې څوتنه‌پوليس‌ټپيان شوی دی. دغه را زيوی‌بلي ډلي‌ملي مجاهدينو دنوښارپه عسکری‌کمپ باندی حمله‌کړی ده اوپه يوڅه و سله سربيره چه ولجه‌کړی ئې د ه څو تنه پاکستاني‌عسکر ئې‌هم سخت ټپيان کړيدی. د ميزان په شلمه‌نېټه‌يوشمير‌ملي مجاهدينو دعلي نګل په تاڼه باندی لاسي بمونه اچولي اوهغې ته ئې تا وان وراړولی دی اوو تا ني يوتن سا تو نکی ئې ټپي‌ګړ ی د ی د ملي مجا هد ينو بلي ډلي د ميز ا ن په ۲۵ نيټه دپا ړه چنا ړ دپوليسوقرا رګا ه ته دچاودونکوموا دوپه وسيله تا وان وراړولی د ی .

څوتنه پښتانه مشران بيرته بندي شوی د ی :

څوتنوهغوبنديانو چه دملکي قوانينو دنه اطاعت د تحريك په‌سلسله کښې د پا کستا ن داستعما ري حکومت له خوا ددريومیا شتوپه سخت بند محکوم شوی او پد ی و ختو کښې دبند دمودی له پوره کولو نه وروسته خوشې شويدی بيرته محلي حکا موته ور غلي او دد غه تحريك په سلسله ئې‌خانونه دګرفتا رۍ دپا ره معرفي کړيدی . له هغې جملې‌څخه دمردان د ضلع مربوط دمرغزخلورتنه اوسيد ونکي بيرته نيول شوی او محبس ته‌ليږدول شويدی . دغه را ز دکوهاټ دضلع مربوط دلاچي اوسيد ونکي ښاغلي‌مولوی سيد حبيب ا لله ، ښاغلي محمد اکرم ، ښاغلي ملك زنکي‌خان اوښا غلي اسدعلي‌خان د سياسي فعاليت اودپښتونستان دآزا دۍ د مجا هدی په الزام بند يان شوی دی دآزاد پښتونستا ن ا وسيد ونکی ښا غلی محمد رفيق هم پدی وختو کښې دکو هاټ د ضلع مربوط په توره وړۍ کښې‌په همدی سلسله نيول شوی دی دکوهاټ اوسيد ونکی ښا غلي مولـوی سيد امين د صوا بۍ د تحصـيل اوسيد ونکي ښاغلي مولينا اشرف خان اوښا غلی مو لينا نظا م الد ين خا ن د پا کستا ن

داستعما ری حکومت په خلاف دخطا بو د ورکولو به اثر دپا کستا نی حکا مو له خو ا بند یان شویدی .

د پښتونستان پوشمیرملی مجاهد ینو د ښاغلی ملك خیر محمد په مشری د وانه د کمپ دالحاقیه‌ودانیو یوی برخی ته‌اوراچولی‌اوتاوان ئی‌رسولی‌دی . دملی مجاهد ینو بلی ټولنی دملك خیر محمد په لار ښوونه دکاله اغذی په عسکری تاڼه باندی لاسی بمونه اچولی دی اودغی تا ڼی ته ئی تا وانونه رسولی دی دپا کستان داستعما ری حکومت د صحراکلی او سیدونکی ښاغلی صوابدار نورمحمد او دپیوار اوسید و نکی ښا غلی ملك شند ی د سیا سی فعا لیتو دالزام په اثر په څلورکاله سخت بند محکوم کړیدی .

داتما نخیلومجا هدینو څوتنه پاکستانی عسکر وژلی دی:

پداسی‌حال‌کښی‌چه یوشمیرپاکستانی عسکرګرځیدل داتمان خیلو وماند ل د قبیلی ملی مجا هد ینوپه هغوی باندی حمله وکړه اوپدغه ترڅ‌کښی د د وا ړو خوا و تر منځ جګړ ه ونښتله چه د سهاو نه ترما زیګر ه پوری روانه وه ،په نتیجه‌کښی دپا کستا نی عسکرو نه څو تنه وژل شویدی دمجاهد ینوڅخه یوتن شهید اویوتن زخمی شوی د ی .

دوی پیښی په وجه دپاکستان حکومت داتمان خیلو دافرا دو په نیولولاس پوری کړی چه دماندل دقوم یوشمیرکسان ئی نیولی دی او داتمان خیلوقوم ته‌ئی اخطا ر ورکړی دی چه داتمان‌خیلوپه ټوله سیمه باندی به بمبا ری وشی .

یو تن پاکستانی مامور وژل شوی دی :

دلاهورد شاه دری په بڼ‌کښی لاسی بم وچول شواود هغه په اثریوتن پاکستا نی ما مور وژل شویدی همد غه رازپه نوموړی نیټه دملی مجا هدینو یوی ډلی دپیښور هوا ئی ډګر ته لاسی بمونه وروغورځول اوزیانونه ئی ورواړول ،

دجندول په مونږه اودبټ خیلو په‌کمپ‌کښی :

یوشمیرملی مجا هد ینو دپاکستان په یوه عسکری تا ڼه چه دآهنګروکنډ ونو میږ ی حمله‌کړی اود تا ڼی ساتونکوته ئی زیانونه رسولی دی . د څهار منګ دملی مجا هد ینو یوی ډلی د ښا غلی ملك سید ولی اوښاغلی ملك همیش په مشری دښا ړپه‌کمپ حمله کړی اود هغی نښتی‌په نتیجه‌کښی چه ددوا ړوخوا وتر منځ وشوه دد ښمن قوا ؤ ته زیا نو نه رسول شوی دی . همد غه راز ملی مجا هد ینو یوی بلی ډلی د بټ خیلی عسکری کمپ ته لاسی بم غورځولی چه د هغه په اثرد هغه‌کمپ یوتن منصبدارټپی شوی دی ، دملی مجاهدینو یوی بلی ډلی دجند ول په مونږه‌کښی یوتن پاکستانی ما مور وژلی دی .

یوشمیر پښتانه بند یان شوی دی :

دپښتونستان یوشمیرآزاد ی غوښتونکی دپیښور دتحصیل مر بوط د مسیزو او سو ړیـزو په‌کلیوکښی دپاکستان د ملکی قوا نینو دنه اطاعت په سلسله‌کښی دپاکستان د استعما ری حکومت له خوا بند یان شوی دی . دغه رازد پیښور د ښا ر یوشمیرهغه دکا نداران چه

دپاکستان د نظا می‌حکومت د ځلورم کال د شروع‌کید وپه منا سبت د څرا غونوله لګو لو او ددکانوله بنکلی‌کولوڅخه ډډه کړی وه دپاکستا نی‌حکا مو د او ا مر و د نه طـا عت په‌ګناه بند یان شوی دی .

پښتنوښا عرانوپه‌مشاعره‌کښې ګډون ونکړ :

د مرکزی محکوم پښتونستان د پښتوښا عرا نو اوادیبانوپه هغه‌مشاعره کښې‌له‌ګډون‌څخه ډډه وکړه چه ټاکل شوی وه دنظا می‌حکومت د تا سیس د کا لیزی پـه منا سبت و شـی له بلی‌خوا په مردان تخت بهأ ئی ، ملکنډ ، چکد ره ، خیبر او د پیښو ر د اور ګـا ډی په ټیسن‌کښې لاسی بموڼه اچول شوی اوزیا نونه ر سید لی دی .

داپریدو ستری قومی جرګی :

په باغ کښې یوه ستره قوی جرګـه شوی وه چه په هغی کښې د اپر یدو دقوم علماوو ملکانو ، نمایندګانو او نورو ډیرو خلکوګډو ن کړی ؤ. دغی جرګی دپاکستان‌دحکومت شوم او استعماری سیاست چه دپښتونستان دملت‌په مقابل کښی‌ئی نیولی دی وغانده‌اوکرکه ئی ورڅخه ښکاره کړه . جرګی دخپلو مجاهدو ورونو چه په‌میړانه ددغه‌استعماری‌حکومت په مقابل‌کښې کوښش کوی اودهغه‌دظلمونو سره مجادله‌کوی او دغه رنګه دخپلو باجوړیو ورونو سره چه په فوق العاده میړانه‌او شجاعت دپاکستان داستعما ری حکومت دتیر یو په مقابل کښې مقابله کوی خپله پوره همدردی او همکاری ښکاره کړ ی او ډاډ ئی ورکړ چه داپرید وقوم دژوندانه په دی جګړه‌کښې دخپلو دغوورونو سره ملګر ی اومتفق دی .

پلونه ئی بیخی وران کړ ل :

دمسعودو دبهلول زیو دقوم یوټو لګی ملی مجاهد ینودمحمد جان‌خان اوخیرمحمدخان په مشری دمیزان په ۲۷ نیټه په شویر تنګی نومی ځای کښې دوه پا خه پلو نه چه وا نه سروکی ، سپینټوی او دجنډولی سرك سره نښلو ی دچاودونکو موادو په واسطه خر ا ب کړل اوپه دغه ترڅ کښې یی ودغو چونیو تر منځ سرك خراب او بند کړ چه تقر یباً پنځه ورځی دترافیکو تګ او راتګ وربا ندی ځنډید لی ؤ . هغه وخت چه په دغو چو نیوکښې ملیشه افراد ددغه سرك دتر میم د پاره ووتل ، ملی مجاهدینو وربا ند ی ډزی وکړی او په نتیجه‌کی دمجاهدینو او ددښمن دقواؤ تر منځ جګړه و نښته او نژ دی پنځه ساعته ئی دوام وکړ په آخره کښې دپا کستان قواوی وروسته ترد ی چه زیا نو نه ور ور سیدل تیښتی ته مجبو ره‌شول .

دپښتنو مجاهدینو فعا لیت :

یو ټولکی ملی مجاهدینو دکوهاټ د ضلعی دهنګو دتحصیل مربوط دتو ر ی وړی په ملیشبایی توانه باندی لاسی بم واچاوه . همدارنګه د یو شمیر ملی مجاهد ینوله خواد کچه ګړی دټیسن په کمپ باندی چه داسلامیه‌کالج‌نه‌یومیل لیری دی لاسی واچول شو. دغه‌راز دپیښور په دولتی ماڼی کښی یو بم وچول شو چه د زیان در سیدلو باعث شوی دی .

دښارپه‌نظامی کمپ باندی‌حمله :

دچارمنګ یو شمیر ملی‌مجاهدینو دښاغلی ملك‌یوسف په‌مشری ، اودغه رنګه داتمانخیلو یوبل ټولګی ملی مجاهدینو دښا غلی ملك ګونګټ خان په مشری دښار په کمپ با ندی حمله وکړه‌اودډیروروستی‌حملی په‌اثرپه‌دغه کمپ کښی یو تن پاکستانی منصبدار ووژل شو او دملیشیاداافرادونه دوه تنه زخمیان شو ی دی . د ملی مجا هد ینو څخه هم د ما ټو کلی او سیدونکی داتما نخیلو سید رحمان زخمی شوی د ی .

دپښتنو مجاهد ینودپیښور په هو ایی ډګر کښی یو بل بم چوولی دی :

یوشمیر ملی مجاهدینو دپیښور په هوایی ډګر کښی لاسی بم وچا وه چه دهغه په اثر په مالی زیانونو سر بیره یوتن پاکستانی‌اجیرهم زخمی‌شوی دی . دغه راز دملی مجاهدینو له خوا دپیښور په ښار کښی‌دپاکستانی ما مورینو دیو مامور په‌کورکښی بم غور ځو ل شوی چه دهغه دچاودنی په وجه یو تن ز خمی شوی دی ،

دنو ښارپه چوڼی کښی دپښتنومجاهدینوله خوادری‌تنه پنجابیان مړه شول:

دپاکستان په اردوکښی دپښتنو او پنجابی افرادو تر مینځ مخالفت زیات شو ی د ی . دنو ښار په چوڼی کښی ددواړو خو اؤ ترمینځ نښته وشوه چه دهغی په اثر در ی تنه پنجابیان مړه شوی او څوتنه ئی ټپیان شوی د ی . دپښتنو افر ادو څخه هم یوتن وژل شوی او یو تن زخمی شوی دی . دغه راز داباړو په سیمه کښی‌دمجاهدینو له خوا څوبموونه چول شوي دی . یوی ډلی ملی مجاهدینو دکوهاټ دضلع دهنګو په تحصیل کښی د جنډي پوخ پل چه‌ګاډی ورباندی تله را تله دچاو دونکوموادو په واسطه وران‌کړیدی نوله‌همدی امله په‌دی سیمه کښی داورګاډی تګ او راتګ‌دوه ورځی وځنډید .

دپښتنو مجاهدینو دمهریت‌دتهاڼی‌شپږ تنه ساتونکی و ژ لی دی :

یوی ډلی ملی‌مجاهدینو پدی‌وختونکښی‌دداؤد زو په سیمه‌کښی په‌زیاته مسافه دبرېښناسیم شکولی‌دی اوپه دغه وخت کښی دملی مجا هدینو او د پاکستان دمسلحو سا تو نکو تر منځ سخته جګړه ونښتله چه‌دغه ساتونکوته دسرزیان ورسول شو ، دغه رازیو شمیر ملی مجاهدینو په چترال کښی دمهریت دپله په تهاڼه باندی لاسی بمونه وغور ځول چه دهغو په اثر دتهاڼی په خرابیدلو باندی سر بیره دټهاڼی شپږ تنه سا تونکی هم وو ژل شول .

دپاکستان استعماری حکومت دډؤد زواوسیدونکی ښاغلی شاد محمد مو مند دپا کستان داستعماری حکومت په ضد په عملی اقداماتوکښی دلاس لرلو په‌الزام په عمر ی بند‌محکوم کړی دی . دغه رازد دهلال نو» دمجلی مدیر ښاغلی جمیل اختر او ښا غلی محمد ا سمعیل ښاغلی میراسلم مومند ، ښاغلی معصوم ، ښاغلی خالد او ماستر عبدالرحیم هم دآ زا د ی خواهی داحساساتو او دپښتو نستان دملی ګوند له مشرانوسره دارتباط در لود لو په جرم ترسخت عذاب اوکړا ولاندی نیول شوی او دبند دمودی اودجریمی داندازی دټاکلو دپاره یی عسکری حکامو ته معرفی کړی دی .

دیو پاکستانی تهاڼی دوه تنه ساتونکی وژل شوي دی:

یو شمیر ملی مجاهدینو دښاغلی امل زار خان په مشری دعقرب په نهمه د سر و کی په عسکری تهاڼه باندی ډزی وکړی . دملی مجاهدینو بلی د لی دپاکستان په یو سر کاری موټر باندی ډزی وکړی او دعسکری تهاڼی یوشمیر ساتونکی چه دپیښی ځای ته نژ د ی ووغو ښتل یې چه ددغه موټر دفاع و کړ ی په هغه جګړه کښی چه ددوی تر منځ و شوه دتهاڼی دوه ته تنه ساتونکی وژل شوی دی .

دخان عبد الغفارخان دبند موده شپږمیاشتی نوره زیاته شو یده :

په پیښور کښی دلویدیز پاکستان نایب‌الحکومه‌ویلی دی‌چه‌د پښتو نستان دسترمشرخان عبدالغفار خان دبند موده شپږ میاشتی زیاته شویده ، ددغه خبراوریدلودپښتونستا ن‌په ملی ټولنو کښی ډیری ناوړی اغیزی کړی او دپښتو نستان په بیلو بیلو سیمو کښی یې حا لات ډیر وران کړیدی .

په مرکزی پښتونستان‌کښی امنیت بیخی خراب دی :

دمر کزی پښتو نستان محلی حا کمانو ر سما اقرارکړی دی چه په‌دغه‌ولایت‌کښی امنیت بیخی خراب دی او سبز کال دمرګ اوژوبلی پیښی د تیرو کلونو په نسبت یې ساری دی. دپیښور مطبوعاتو په دغه موضوع تبصره کړی او لیکلی یې د ی چه د دی بی ا منیتی علت دمر کزی‌محکوم پښتو نستان دخلکو رو حی او ا قتصادی پریشانی ده .دپیښوریوټولګی‌خلکو دلویدیز پاکستان نایب الحکومه ته دبیکاری او دهغه سخت کنترول څخه چه د پا کستا ن حکومت دمحکوم پښتو نستان په سیمه باندی دصنعت او تجارت په ساحه کښی ټینګه کړ ی دی ، شکایت وکړ .

دمسعودو مجاهد ینوڅلور تنه پاکستانی‌عسکروژلی او اوه تنه یې‌ټپیان کړیدی :

دمسعودو یوشمـیر ملی مجاهد ینو د ښا غلی ملك خیر محمد په لار ښودنه دتا نک په عسکری چوڼی باندی څو لاسی بمونه وغور ځول چه دهغو په وجه په‌مالی زیانونو سر بیره څلور تنه عسکر وژل شوی‌اووه تنه ز خمیان شول .

پرو فیسور حبیب الرحمن قلندر مومند او سلطان محمود قلندر بند یان شوی‌دی:

د پاکستان استعماری حکو مت پر و فیسور حبیب الرحمن قلندر مومند نیولی او یو نامعلوم محبس ته یې لیږلی دی. او دپښتو مشهو ر شاعر دبهه بیری اوسیدو نکی ښاغلی سلطان محمود قلند ر هم بند ی شوی دی.

وز یرومجاهد ینودیوی پاکستانی‌چوڼی‌ خوتنه عسکروژلی‌دی.

دوز یرو دمحمود خیلو ،طوری‌خیلو د بهلو ل زیو دقو م یو ټو لګی ملی مجا هد ینو دښاغلی خیر محمد خان په مشری په چاودید ونکو موادو سره ددوه‌څلی دچوڼی‌یوه برخه

خرابه کړیده دغه رنګه دد غه قوم یو بل ټولګی ملی مجاهد ینو دشیخ ګر می په چو ئی باندی حمله و کړه او په هغه جګړه کښې چه دملی مجاهدینو اودچو نی‌دساتونکو ترمنځ وشوه دپاکستا نی عسکرومه‌څوتنه‌وژل‌شوی اوڅو تنه‌هم زخمیان شویدی.

دسلطان‌خیلو او پا ینده خیلو جرګه:

دسلطان خیلو او پاینده خیلو د قبیلو له خوا یوه ستره جر ګه و شو او په هغې پسې دمحلی ټولنو په ډول پرله پسې ډیر ی جرګی وشوی او درایو په اتفاق تصمیم و نیول شو چه ددیر خلك په هیڅ وجه دپاکستانی استعمار اسارت ته غاړه نه کښیږ دی اودخپل ژوند تر رروستنی سلګی پوری دخپلی آزادی جګړی ته دوام ور کړی . ددغو جرګو په‌بل‌تصمیم کښې یې هغه وضعیت اورو په غندلی وه چه دپاکستان استعما ری حکومت دد یرو عا لیجاه نواب او ددوی دزوی دجندول خان په مقابل کښې‌نیو لی‌ده‌اوهم ئی دا په کلکه غندلی‌ده چه دوی‌ئی‌نیو لی اودیو تعرض په‌اثر ئی ددیر اوجندول خاوره لا س ته راوړی ده جر ګی وغوښتل چه دغه حکومت دی ژر تر ژره دوی خوشی کړی .

څلورتنه پاکستانی‌عسکر یې ووژل:

ددیر ریاست مربوط یو ستر ټولګی ملی‌مجاهدینوددیر په‌عسکری‌کمپ باندی‌حمله‌وکړه او دهغې خونړی‌جګړی په نتیجه کښې چه ددواړو خواؤ ترمنځ وشوه څلور تنه پاکستا نی عسکر وژل شو ی او یو شمیر نور زخمیا ن شوی دي. دغه رازد ملی مجاهد ینو بل ټو لګی دقاشقاری ،پته کوټ کولندی کلی او په مشنګنو کڅ کښی‌یوه دولتی ودانی سو ځلی‌ده .

دپاکستانی استعماری حکومت په وروستیو و ختو کښې دد یر او سنی نوا ب شهز اده محمد خسرو خا ن خپل ځان‌ته بللی او دی یی تر فشار لاند ی نیولی دی .

همدارنګه داتمانځیلو ټولو قبائلو دنمایندګانو په ګډون یوه ستره قومی جرګه‌وشوه او یوځل بیا تصمیم پکښې ونیول شو چه په ګډه او پوره‌اتفاق سره دپاکستان داستعمار ی تیری په مقابل کښې خپلی مجاهدی اوجګړی ته دوام ور کړی.

دپښتونستان دسیاسی‌بندیانوصحی‌حالت ډیرخراب‌دی:

دپاکستان په استعماری محبسو نوکښې ښاغلی میر مهدی شاه مهدی،ښاغلی اجمل خټك دګل آباد ښاغلی یار محمد خان او ښاغلی عاشق شاباچا ډیرسخت ناروغ دی اودپاکستان دحکومت له خوا ددوی دتداوی په باب کښې کوم جزیی اقدام نه کیږی .

دپاکستان استعماری حکومت ددوو کلیو دخلکوځمکې ضبطی کړی‌دی:

دپاکستان استعماری حکومت پدغو وختوکښې دلندی بیرغچو او دبهادر دکلی دخلکو ځمکی په بهانو او ددولتی نقشو په تیره بیا دنظامی چاروپه عنوان ضبطی کړ یدی . ددغو کلیو دخلکو دپا کستان داستعماری حکومت ددغه متجاوزا نه او ظالمانهٔ اقدا م په وجه په ګډه احتجاج کړ ن اومخالفت یې څرګند کړی دی دپاکستان استعماری حکو مت یوزیات شمیر احتجا ج کوونکی کسان بندیان کړیدی.

دسالارزیو په ستره قومی جرگه کښی :

په دری زیارت نومی ځای کښی دسالار زیو دقوم یوه ستره جرگه شوی وه او وروسته تردی چه دقوم مشرانو اوعلماوو تودی وینا وی وکړ ی دا فیصله وشوه چه هرکله دباجوړ خلك اودپښتونستان نورخلك دپاکستان داستعماری حکومت سره د جنگ په حالت کښی دی له دی کبله هر هغه څوك چه دپاکستا ن داستعماری حکومت سره د خپلی شخصی گټی په غرض ارتباط ولری او دهغه استعماری حکومت دآ لی په حیث ا ستخدام شی دقومی دودونو سره سم دټول قوم په نزدمجرم اوگناهگار شمیرل کیږی او درنه جزابه ورکړ شی.

دباجوړ دعلماو اعلان:

دغه رنگه دباجوړ علماو واعلان وکړ چه هرهغه څوك چه دپا کستان دلاس دآلی په حیث ثابت شی نو دباجوړ علما دهغوی دجنازی په لمونځ کښی گډون نکوی.

دپاکستان استعماری حکومت دشنگر گل په کلی کښی سختی بمباری کړی دی

دپاکستان استعما ر ی حکومت دقو س په دیا ر لسمه نیټه دسا لار ز یو په سیمه کښی دشنگر گل په کلی باندی سختی بمباری کړید ی چه هغه کلی او څو نورشاؤخوا کلی یی وران او سوځیدلی دی . ددی بمباری په اثر دښاغلی عبد السلام ز و ی اوښاغلی رحیم گل زخمیان شوی اودهغه ځای بیدفاعو خلکوته هم ډیر مالی زیانو نه رسیدلی دی.

یوشمیر ملی مجاهدینو په کورمه کښی دللمی پوخ پل دچاودیدونکو موادو په واسطه وران کړ چه دترافیکو له استفادی نه وتلی دی.

دحلیمزوو دمشرانو فیصله :

په میا مندهی کښی دگندداو دحلیمزیو دقوم مشرانو او نوروخلکو ستره جرگه کړی وه اوپه هغه کښی دقوم دمشرانو اوعلماوله خو مهمی اوجذابی وینا وی وشوی په پای کښی درایو په اتفاق تصویب وشو چه حلیمزی په هیڅ وجه په خپله سیمه کښی دپاکستان داستعماری حکومت دزیاتو مداخلو تحمل نشی کو لی او دپاکستا ن دحکومت د استعمار ی هرډو ل تیر یو په مقابل کښی به دسر اومال په بیهودریږی اومقاومت به وکړی.

دمرکزی محکوم پښتونستان ټول پښتانه مستخدمین دی رطرف شی:

دپاکستان استعماری حکومت دیو قطعی فر مان په وا سطه امر کړی دی چه دمرکزی محکوم پښتونستان دولایت ټول پښتانه مستخدمین دی له ملازمت او استخدامه رطرف کړی شی ددغه اقدام علت دادی چه دپاکستان استعماری حکومت پدی پو هیږی چه دغه طبقه کا مله دپښتونستان په ملی محاذ اوتحریك پوری مربوطه د ه او د هغه پیښی چه په هغه ولایت کښی پرله پسی کیږی دوی په هغو کښی لوی لاس او برخه اری .ددغه ولایت دمطبوعاتو دخبرله مخی دهغه حکومت دغه اقدام دهغه ولایت په بیلو بیلو طبقو خلکو کښی ډیربدتاثیر کړی اودولتی مقاماتو ددغه هیجان له تفصیل څخه مرکزی حکومت تهر پوټ ورکړ یدی.

دپاکستان د نظامي محکمې نوی فیصلې :

د پاکستان نظامي محکمې ددسمبر په پنځمه نیټه چه د قوس ۱۴ نیټه کیږي لس تنه پښتانه اخبار لیکونکي او یو زیات شمیر شاعران اوکاپي لیکونکي دپښتونستان دآزادي دطرفداري په گناه سربېره پدې چه په لرگوبې وهلي اوټول جایدادونه اوشته يې ضبط کړي دي دسخت بند په بېلوبېلو مودو چه دځینو دبند موده تر ۱۴ کاله پورې ده محکوم کړي دي .

د آزادي غوښتونکو د نیولو اوبندي کولو سلسله اوس هم روانه ده د پېښور د انجام ورځپانه لیکي چه په مرکزي محکوم پښتونستان کښې دری سوه تنه پښتانه ادیبان، لیکوال او شاعران تر تعقیب لاندې دي او ژر به ونیول شي او محاکمه به شي د انجام ورځپاڼې چاپ شوی احصاییه ښرگندوي چه په سلو کښې څه ناڅه اتیا پښتانه لیکوال جریده لیکونکي ادیبان او کاپي لیکونکي دپاکستا ن د استعماري حکو مت سره په مبا ر ز ه کښې دي اوحکومت دوی تړي او زولانه کو ي .

دغیر اسلامي اقداماتو په ضد د محکوم پښتونستان دعلماؤ اوروحانیونو تبلیغات زیات شوي دي :

په محکوم پښتونستان کښې دپاکستان دحکومت داسلامي ضد واقداماتو په خلاف دعلماؤ اومذهبي روحانیونو تبلیغات ډیراوزیات شوي دي اودموعظو په کولوسربېره دجلاجلا نشریو په ترڅ کښې چه په زرگونو نسخې چاپ او ویشل کیږي دپښتونستان خلکو ته بلنه ورکوله کیږي چه دپاکستان داسلام دښمن اواستعماري حکومت په ضد په مبارزه کښې ډیر برخه واخلي اوداستعمار له منگولې نه دخپل ملت دخلاصولو دپاره هرډول قرباني ورکړي دپاکستان استعمار حکومت علماؤ اوروحانیون دغه حرکت په وجه پریشان اووار خطاشوي دي او په دغه وروستیو وختو کښې یې د محکوم پښتو نستان په ټولو سیمو کښې اعلی حاکمانو اواعلی حاکمانو معاونانو پولیټکل ایجنټیانو او نو رو اداري مامو ر ینو ته ټینگه امر صادر کړ ی د ی چه ددغې طبقې په تگ او را تگ اوگرځیدلو باندې خپل کنتر و ل لاپسې ټینگ او سخت کړ ی اوخلکواو نقلیه وسایلو تلاشي په جدیت اوپه ټینگه سره وکړي دغه راز دپاکستان داستعماري حکومت په ضدد نشریو دخپریدلو اوویشلو ددوام دمخنیولو دپاره و دغه حاکمانو ته ډیر واك اواختیارات ورکړی شوي دي .

د ډیرمجاهدینو په ډیر پړاو کښې دپاکستان یوشمیر نظامي افراد وژلي دي :

دقوس په شلمه نیټه یوشمیر ملي مجاهدینو په «ډیر پړاو» باندې څو لاسي بمو ه وغورځول چه دهغو په وجه دپاکستان دنظامي قواؤنه یوشمیره کسان وژل شوي اوزخمیان شوي دي دچترال خبر ښرگندوي چه یوشمیر ملي مجاهدینو د «اشریت» په عسکري قرارگاه باندې لاسي بمو نه غورځو لي او پا کستا ني قواؤ نه يې تلفات رسولي یوي بلې ملي مجا هدینو دهغه سړك یوه بله برخه خرابه کړې ده چه دپاکستان داستعماري حکومت له خوا د «سدې» په سیمه کښې نوی جوړ شوی دی په نتیجه کښې ددغه سړك دساتونکو سره يې نښته وشو ه .

دپښتنو عالمانو غونډې دمولوی اشرف خان دخوشی کولو غوښتنه و کړه :

دمردان دضلع مربوط دصوابی په تحصیل کښی دعلماو ویوه ستره غونډه وشوه او دجذابو او هیجان پیدا کونکو وینااو د کیدلو نه وروسته د رأیو په اتفاق دپاکستان داستعماری حکومت نه دمولوی اشرف خان دسمدستی خوشی کولو غوښتنه وشوه په غوښتن لیك کښی ویل شویدی چه دغه عالم ددینی موعظی دکولو په وجه دپاکستان دحکومت له خوا بندی شویدی اودغه اقدا مواضحه څر ګندوی چه دپاکستان حکومت غواړی چه علماء دوعظ تبلیغ او دامر بالمعروف نه منع کړی. غوښتن لیك دپاکستان حکومت ته اخطار ور کوی چه په دغه صور ت کښی به دپښتو نستان علماء دټول قوم په ملاتړ په مبارزه لاس پوری کړی د بیونو چاود نودبیا بیا پیښو په واسطه دپاکستان حکومت دقوم دمشرانو اومخورو اودجامعو جوماتو نو له خطیبانو نه نقدی ضما نتو نه غو ښتی دی چه که چیـری داسی واقعا ت بیا پیښ شی ددوی پو لی ضمانتو نه ضبط کړی .

دسور کمر یو مخور پښتون بندی شویدی ،

دپاکستان استعماری حکومت پدی وختو کښی دسور کمر دکلاګی اوسیدونـکی ښاغلی ولایت خان سایی چه دهغه ځای یو مخور او بارسوخه ملك دی اودعلاج دپاره پیښورته تللیؤ اودهغه ځای په یوه هوټل کښی اوسیده ، بندی کړیدی .

دپاکستان داستعماری حکومت له خوا د مومند و قوم ته اخطار:

د پا کستان استعماری حکومت د مومندو قوم ته اخطار ور کړی چه که چیر ی ددغه حکومت پروګرام ته غاړه کښیږ د ی د پاګستان حکومت به خپل پرو ګرام په زور اود بمباریو په کولو اجراء کړی . دمومندو خلکو ، دپاکستان دحکومت د غه تهدید په کله سره رد کړی اوویلی یی دی چه دپاکستان دحکومت دهرډول تیر یو په مقابل کی دڅوند تر وروستی سلـګی پوری به مقاومت وکړی. دمومندو دملی مجاهدینو ټولـګیو وغونډ سر نیاڼونه ، مغل خیلو ، مونډه بـر جونو ، تنګی او یکله غونډ ـ په ټاټوبانډی دزی ګړیدی دغه رازیو یو شمیر ملی مجاهدینو د ز یارت په تاڼه باندی لاسی بمونه اچولی دی چه په نتیجه کښی پا کستا نو قواؤ ته تا وانونه ر سیدلی دی . په هغه نښته کښی چه د ملی مجاهدینو او ددغی تاڼی دساتو نـکو ترمنځ ددغه اقدام په اثر وشوه له ملی مجاهدینو څخه دوه تنه ژوبل شوی دی ،

د منځنی پښتونستان د ټولو قبیلو په ستره قومی جرګه کښی فیصله وشوه چه دپښتونستان ملت دپردیو داسارت جغ ندی منلی اونه به یی ومنی :

دمنځنی پښتونستان د ټولو قبیـلو لـکه د وزیرو مسیـد و ، بیټنی او د ورو دقومونو یوه سـره جرګه په ګرویك کښی دمرحوم الحاج دایپی دفقیر دوراره عالیجاه نیاز علیخان په مشری وشوه اوپه هغی کی دقوم دعلماو اومخورو اونما یندګانو لـه خوا دآزادی دحاصلولو

اوساتنې په لاره کښې دمجاهدو اوقربانيو ورکولو د لزوم په باره کښې موېجې وينا وې وشوې چه دحاضرينو له خوا په ډېر حرارت استقباليدلې ، جرګې دوينااو دکيدو نه وروسته د رأيو په اتفاق تصويب وکړ چه د پښتونستان ملت د پرديو د اسارت جـنګ ندی منلی او نه به يې ومنې دپښتونستان ملت به دخپلې ټولې خاورې د آزادۍ دحاصلولو اوساتنې په لاره کښې خپلې ملي مبارزې ته دوام ورکړې او هرډول قربانيو ورکولوته به غاړه کيږدي . جرګې د پاکستان استعماري حکومت ته اخطار ور کړ چه که چيرې د استعمار غوښتنې دسياست نه لاس وانه اخلي نودوخپمو نتيجو سره به مخامخ شي. جرګې دنړۍ حريت غوښونکو ټولنو اوملتوته بلنه ورکړه چه دپښتونستان دملت سره دخپلوحقه حقوقو دحاصلو او په لاره کښې داخلاقي اوبشري همکاريو نه ځان ونه ژغوري . . جرګې دافغانستان له حکومت اوملت نه شکريه وکړه چه تل يې دپښتونستان دملت دفطري حقوقو ملاتړ اوطرفداري کړی اودهغه ملت غبز يې دنړۍ دخلـکو غوږونوته رسولی دی .

په پيښور کښې پوشمير نور پښتانه آزادی غوښتونـکي نيول شوي دي :

پدی وختو کښې دپيښور په ښارکښې يوشمير کسان دپا کستان دملـکي قوانينو داطاعت نه کولو دتحريك په سلسله چه له ۹ مياشتو را پدی خوادمحکوم پښتونستان دآزادي غوښتو نـکو خلـکو له خو روانه ده نيول شو ی او بند يخانې ته ليږ ل شوي دي چه دپيښور د ښارپه حساسو ځايو کښې يې خطابې ورکولې اود پاکـتان داستعماري حکومت په ضد يې ويناوې کـولې . بل خبر وايي چه ښاغلي تمـاس خان ، ښاغلي گلو خان ، ښا غلي ثمين ګـل، ښاغلي آدم خان،ښاغلي تميزخان، ښاغلي بهرام خان،ښاغلي رشيدخان، ښاغلي مستي خان اود هغو څلور تنه ملګرې چه د کوهاټ دضلع دغلي او بورې په دېپو کښې يې كار كاؤ و دپاكستان دحکو مت له خوا بنديان شوي اود کوهاټ بند يخانې ته ليږل شوي دي . دد وي دګرفتارۍ وجه دهغه يوه لاسي بم موندل دی، چه پدغه ديپو کښې له چاودنې نه مخ کښې بوليسو ته په لاس ور غلی د ی .

دجدی په میاشت کښې

په مرکزي محکوم پښتو نستان کښې مظاهرې وشوې :

له پېښور دتحصيل دچار سدی اودمردان دضلع خلکو مظا هرې دعلماؤ اوړا حا نيونو په مشرۍ وشوې خلکوپه دغو مظاهروکښې دپاکستان داستعماري حکومت دظلمونو اودپاکستاني حکامو داسلام دښمنۍ داوامر ويه ضدناری وهلې اوپه لوړ اواز يې ويل چه مونږ به دژوند تر ورستي لحظې پورې دپاکستان دظلمو نو اواسلام دښمنۍ په ضد مبارزه وکړو .

پوشمير پښتانه مشران بنديان شويدي :

دپښور دمصادره شوی جمهوريت نومي مجلې مالك ښاغلي حاجي خانمير هلالي،ښاغلي اكرا ښاغلي رضا خان، ښاغلي، گل كمال ، اوښاغلي محمداسلم دپاكستان داستعماري حكو مت لەخوا بنديان شوی دی . دغه كسان څو مياشتې پخوا هم دآزادی غوښتنې دفعا ليت په اثر دپاكستان دحكومت لەخوا بنديان شوي او له يوې مودې بندنه وروسته خوش شوي ؤ .

دپاکستان داستعماری‌حکومت بدگمانی :

دپښتنو او بلوڅو په‌عسکری افرادو او منصبد ارانو باندی دپاکستان داستعماری حکومت بی اعتمادی او بدگمانی خپل آخرنی حدته رسیدلی ده او په دی ورستیو وختو کښی دوغو طبقو دمصبدارانو ستره برخه دپاکستان داستعماری حکومت له‌خوا ځینی بنګال ته‌تبدیل‌شوی او ځینو ته تقاعدورکړی‌شوی دی

ددیر په ریاست کښی حالات بحرانی دی :

ددیر په‌ریاست کښی حالات خړپړ او بحرانی شوی دی اودپاکستان استعمار ی حکومت په‌دغه ملت دسلطان خیلو او باینده خیلو دقبایلو په عمومی گرفتار یو پیل کړی دی چه دغه قبیلی دپاکستان داستعماری حکومت په‌مقابل کښی پورته شوی دی اودغو قبایلو نه هرفرد چه‌ددیر په‌ریاست په‌حکومه سیمه‌کښی ولیدل شی سمدستی بندی اومحبس‌ته‌لیږل کیږی .
دپاکستان استعماری حکومت‌دویرریاست یومشهورخان داوشیری‌ددری دسم کوت او سیدونکی ښاغلی ملیزی خان‌اودهغه ځای‌یومشهور سړی‌ښاغلی کاکت ملك دآزادی غوښتنی د فعالیت په‌گناه بندیان کړی‌اودپښور محبس‌ته‌یی لیږلی‌دی. دملیزی‌خان‌ورو ردسم کوټ‌او سیدونکی ښاغلی زمین خان هم تر نظارت لاندی نیول شوی دی .

پښتنو مجاهد ینود کوهاټ دهنگو تحصیل دحاکم‌کو رته اوراچولی‌دی:

دملی مجاهدینو یوټولګی دکوهاټ دضلع‌مربوط دهنگو په تحصیل‌کښی دهنگو دحاکم داستوگنی کورته اوراچولی دی اودملی مجاهد ینو یوټولګی دمونږی اوباوړی په‌کمپلاسی بمونه واچول .

دپښتونستان‌دملی مجاهدینو په بیلو بیلو سیموکښی‌دخپلوحملو په‌اثر دښمن قواؤ ته‌تاوانونه‌ورواړول :

دوزیرو او اتمانزو دقوم یوټولګی ملی مجاهدینو دمیرعلی په سیمه‌کښی دتیلفون ستنی له مینځه وړی دی . دغه راز یوټولګی آزادی غوښتونکو دوانی په عسکری چوڼی ډزی کړی دی چه دد ښمن قواؤ په درندو وسلو ځواب ورکړی دی دغه راز دمسعودو دقوم دملی مجاهدینودلو دښاغلی خیر محمد خان په مشری وانی ته نژدی یوپوخ پل دچاود یدونکو موادو په واسطه له مینځه وړی دی .

په دیره‌اسمعیل‌خان‌کښی :

ددغو مجاهد ینو یل ټولګی په دیره اسمعیل کښی د پا کستان د استعمار ی حکومت یوسرو یس په چاود یدونکو موادو سره زیانمن کړی دی چه ددغی پیښی په اثر دپاکستان حکومت دری ورځی دمجاهد ینو دگرفتاری په لټه کښی ؤ ، خو ټول ملی مجاهد ین بیرته خپلو ځا یوته لاړل . دغه راز دملی مجاهدینو بل گروپ د دغه مجاهد په لار ښوو نه دچاود یدونکو موادو په واسطه دلدی دعسکری‌چوڼی څوبرخی‌ورانی کړی‌دی چه په‌دی‌وجه د ملی مجاهد ینو اودچوڼی دساتونکو تر منځ نښته وشوه او رسیدلی تاوان یی تر اوسه پوری معلوم نه دی .

دچندولی پل یی زیانمن کړ :

دغو مجاهدینو بل گروپ دچندولی چوڼۍ ته نږدې پل په خرابوونکو موادو زیانمن کړی دی . دملی مجاهدینو بل ټولگی دسپیلتوی په عسکری چوڼۍ حملا وکړه چه دملی مجاهدینو اودغو عسکرو ترمنځ نښتې څو ساعته دوام وکړ چه په نتیجه کښې د دښمن له قواوو څخه څو تنه عسکر ټپیان شول. یوبل ټولگی ملی مجاهدینو دغه مجاهد خیرمحمد خان په مشرۍ د گنډی پوځ پل چه دلدی اومیرانۍ چوڼۍ سره نښلوی په تخریبی موادو وران کړی دی چه دهغه په اثر دملی مجاهدینو او ددغه پله دساتونکو ترمنځ نښته وشوه چه په نتیجه کښې ساتونکوماتې وکړه اوآزادی غوښتونکو چوڼۍ وسوزوله.

ددیرملی مجاهدینو څوتنه پاکستانی عسکر وژلی او ټپیان کړیدی :

دپښتونستان یوټولگی ملی مجاهدینو دواړی په سیمه کښې دپاکستان په یوشمیر عسکری افرادو حمله وکړه اودهغې نښتې په نتیجه کښې چه ددوی ترمنځ وشوه څوتنه پاکستانی عسکر وژل شوی اوزخمیان شوی دی.

دتلگراف ستنې یی له منځه وړی دی :

یوشمیرملی مجاهدینو دنوشکی په خنیزه سیمه کښې دتلگراف ستنې اودهغوی مزی له منځه یووړل اودهغه په اثر دپاکستان استعماری حکومت دنوشکی اوسیدونکی ښاغلی حاصل خان جمعدار ښاغلی میرکرم رساله دار ښاغلی زنگی خان اوښاغلی عبدالقادر خان بندیان کړی دی

دپښتونستانی علماؤ اوملی مشرانو په جرگه کښې :

دپښته خری په کلی کښې دعلماوو اومشهورکسانو ستره ټولنه شوی وه چه په هغې کښې دپښتونستان دعلماؤله خوا دپاکستان دحکومت داسلام دښمنی احکام اواجرا آت سخت وغندل شول په جرگه کښې دمظلومونو په نسبت سخته خوا شینی شوی ده چه دمحکوم پښتونستان په آزادی غوښتونکو باندی دپاکستان استعماری حکومت کړی اوکوی یی دپاکستان استعماری حکومت جناب مولوی زیارت گل په دغه الزام بندی کړی دی چه دجرگې په کیدو کښې کوښښ کړی دی .

په بېره بیره کښې جرگه :

دبوادرچرمیښی کندی اوسربلند په کلیو کښې هم دعلماوو ادیبانو اومخورو ټولنې وشوی اودجرگو شاملینو دپاکستان دحکومت داستعماری اقداماتو او غیراسلامی اوامرو سره خپل سخت مخالفت اعلام کړ په دغو ټولنو کښې دشاو خواسیمو خلکو هم گډون کړی ؤ چه دعلماوو ادیبانو اومخورو تصویبونه یی په فوق العاده حرارت استقبال کړل .

دبرول عسکری سړك یی وران کړ:

یوشمیرملی مجاهدینو دبرول په سیمه کښې عسکری سړك په څوځایو کښې وران کړی دی چه دترافیکو تگ راتگه وربانده ی بند شوی دی . داتماڼخیلو یو شمیر ملی مجاهدینو د

دښاغلی ملك نورمحمد په مشری دېلامیت پهیوخ اومشهوریل باندی لا سی بمو نه وغورځول چه دهغو دچاودنو په اثر دیل دسأتونکو نه اوه تنه وژل شوی اویازخمیان شوی اودغهیله ته هم داسی سخت زیان رسولی دی چه دترا فیـکوتـګ او را تګـګ ور با ند ی چـور لټ ځنډ یدلی دی .

دماموندو دقبیلی مبارزی:

دچینګی په کلی کښی دماموندو دقبیلی یوه ستره جرګه وشو ه اویوځل بیایی تاییدکړه چه دماموندو قبیله به خپلو ملی مبا رزوته تر هغه و خته پو ری دوام ورکـړی ترڅو چـه پښتونستان تشکیلاوآزادیی حاصلهشی اوپهدغهلاره کښی به دهیڅ ډول قربانۍ ورکولو څخه غاړه و نه غړوی .

یوشمیرنورپښتانهمشران اوعلمابندیان شول :

دپاکستان استعماری حکومت دعلی خیلو دقوم مربوط ښاغلی ملك سید حسن او ښا غلـی ملك ظفرخان دپښتونستان دآزادی په لاره کښی دمجاهدانه فعا لیـت پهګناه بندیـان کړ ل اودبندومحبس ته یی لیږلی دی . دپاکستان استعماری حکومت دمسوزیو اوسپدونکی ښا غلی مولوی نصرالدین اودمرکزی محکوم پښتونستان ۹ تنه نورکره او مشهـو ر علما وو هـغو وروستیومظاهرودتنظیم ا و ا هتما م په الزام چه په زرګو نو خلـکو په کښی ګـډون کـړی او ژوندی دی وی پښتونستان ناری یی وهلی بند یان کړ ی دی دغه را ز پد ی و ختوکښی دپاکستان داستعماری حکومت لخوا په مرکزی محکوم پښتونستان کښی پراخیګر فتا ر ی شوی دی.

دبیټنی خلکودپاکستان دحکومت استعماری سیاست غند لی دی :

دبیټنیخلکو پهیوه جرګه کښی تصویب کړی دی چه دپاکستان حکومت استعماری اوداسلام دښمنیسیاـت پهکلکه سره غند ی اوځرنګه چه دپښتونستان دملت غو ښتنه دبشری حقوقو داصولو اودانسانی کرامت دساتنی سره کلکه مطابقه ده له دی کبله د بیټنو غیر تمنی قبـیلی یوځلبیاتاییدکړه چه پخپله ټول قوت سره په دغه لاره کښی خپلی ملیمبارزی تهدوامورکړی اودهیڅ ډول قربانیورکولواوڅخه ډډه ونهکړ ی .

پښتانه نورمظلو میت ته غا ړه نږ دی :

دآزاد منځنیپښتونستان دټولوقبایلو لوی اوتاریخیجرګیدمرحوم حاجیمیرزا علیخان دورارم عالیجاه نیازعلی خان په مشری شروع شوی اوسلسله یی او س هم روا نه د ه پههغه جرګه کښی چهدمسعودو دقبیلی دزرګونوعلماو ووکیلانوملکانواو نوروخلکو پهګډون شوی وه جناب عالیجاه نیازعلی خان دپښتونستان په ملت باندی د پاکستان داستعما ر ی حکومت دتیریو اوظلمونو اوددغو استعماری تجاو زونو سـر ه دسختی مقابلی د لز و م په با ره کښی ویناوکړه . پس له هغه مولانا عجب خان مولاناعبد المطلب خان خلیفهګلبادخان ښا غلی ګلبازخان ښاغلی ظهورالدین اوښاغلی سعدی خان هم په وارسره مؤثر ی وینا و ی وکړ ی

دجرگې په پای کښې درأیو په اتفاق تصویب وشو چه بیا بیادپاکستان اشغالگر عمالو ته وېل شوېدی په دغه عصرکښې چه داستعمار ترسلطې لاندی ملتو نه دبشری عدالت په اساس یو په بل پسې خپلې آزادی ته رسیږی باید دپاکستان استعماری حکومت دپښتو نستان په ملت باندی له تیر یو اوحق تلفیو څخه ځان وژغوری مگرهغوی خپل ظلمونه او تیری پسې زیات کړی اودباجود په حق غوښتو نکو اوبی دفاعو خلکو باندې یې سختې بمباری اودپښتو نستان په نوروسیمو کښې ئې هم وحشیانه حملې اوبی رحمانه بمباری کړی دی .له دی کبله نورنشو کو لی چه مظلومیت ته‌غاړه کیږدو ،ونېزهیله اروچه دپاك خدای په مرسته دخپلې سربازی اوفداکاری په دوام دخپل گران وطن دخپلواکی اودملی شرف به حاصلولو بریالی شو . جرگې دغه رنگه فیصله وکړه چه دبشردنسل بقا اوپاتی‌کید ل په عمومی امنیت پوره سولې اودفردی اواجتماعی حقوقو په احترام پوری مربوط دی په داسې حال کښې چه موږنیز مشروع حقوق او فطری آزادی دخطرسره مخامخ ده مجبوریو چه‌په عملی‌او ټینگو اقداماتو لاس پوری کړو په هغه‌صورت کښې به دغوټولو ناوړو پېښو مسئول پاکستانی حکومت‌وی، جرگې فیصله‌وکړه چه افغانستان اسلامی ملت اوحکومت چه‌زموږنېزددینی اودنیوی شریك ورو په صفت په دی لاره کښې خپلې اخلاقی مرستې اه موږنېز څخه ندی سپمولی خپلې‌صمیمی‌شکری هغوی ته‌رسوو اوامید لروچه په راتلونکی وخت کښې هم‌له خپلې موربانی‌څخه‌موږنېزممنون کړی اوزموږ نېز دمظلومیت غږ نړی اودنړی خلکوته ورسوی .

دپښتو ټولی هفتواری اومیاشتنی مجلې دپاکستان د حکومتی مقاماتو لخوا مصادره شویدی :

دمرکزی محکوم پښتو نستان دپېښور اردو اخبارونو پخپلو وروستیو گڼو کښې څرگنده کړی ده چه دپاکستان حکومتی مقاماتو دپښتوټولی هفته واری اومیاشتنی مجلې چه په هغه ځای کښې چاپید لې مصادره کړې اودهغو دنشر یدلوامتیازونه یې ضبط اومنسوخ کړی دی دغه جریدی لیکی چه‌دپښتودټولو مجلواود هغو جریدوفورست چه په پښتواواردو دوژبو خپریدلې پخوا ترتیب شوی اودغه ټولی مجلی او جریدې دلار اوننگیا لی میا شتنو مجلو اود دوران ،هلال نو ،جمهوریت غنچې ،رهبرد هفته‌وارو مجلو او داردو جریدی «آزادی» په شمول د مصادری تر احکامو لاندی راغلی‌دی پخوا هم دپا کستان استعمار ی حکومت دپښتو مجلې آزادی او «اسلم» مصادره کړی اوهم‌یې «دپښتون» مجله چه‌د خدایی خدمتگار دگوند داورگان په حیث‌خپریدله ضبط کړی‌ده‌اوسربیره پدی دمحکوم پښتونستان دپیاوړو اوستړو لیکوالوادبی آثار اود اشعارو دیوانونه هم دپاکستان داستعماری حکومت له خوا ضبط اومصادره شوی‌دی .

دآزاد منځنی پښتونستان تاریخی جرگه:

دوزیرو اود وړو دقبیلو اودبنو دخلکو یوه ستره جرگه دزر گوتو کسانو په گډون اودعلماوو،وکیلانو،اومخورو په‌شمول(دماما په‌زیارت) کښې‌دمرحوم حاجی‌میرزاعلی‌خان‌دوراره

عالیجاه نیاز علی‌خان په‌مشری شوی وه ،جرگی دپښتونستان موضوع دمنځنی ختیز دستر و اواوله درجه مسألو څخه بللی اودنړی‌دټولو سوله غوښتو نـکو او آز ادی خو ښو و نکو ټولنو څخه ئی هیله کړی‌ده چه دپښتونستان دآزادی په‌لاره کښی له خپلی‌همکاری نه‌غاړه ونه‌غړوی ،عالیجاه نیازعلی‌خان دخپلی موېجی ویناوی په‌ترځ کښی وو یل چه‌د پښتو نستان په ملت باند ی دپاکستان داستعماری حکومت ظلمونه اوتیری دومره زیات شو ی د ی چه دپښتونستان‌په‌ملت باندی ئی دژوندانه‌لار ه تړلی‌ده په زرگونو خلك د ملی مشرانو،علماوو اد یبانو ، مفکرینو ،خوانینو ،روحانیونواودملی رضاکارانو په‌شمول دپاکستان په‌محبسونو کښی په رقت پیدا کوونـکی حالت پراته دی اوټول جایدادونه اوشتمنی‌ئی ضبطی شوی‌دی له بلی خوا په آ ز اد پښتونستان اوپه تیره بیا ددیراو ،باجوړ اود مومندو دغا زی آ باد په علاقه کښی دپاکستان له‌خوا عسکری‌سوقیات ،الوتکو ،توپواوتانـکونو بمباری اوعمومی قتل په‌ډیره زیاته بیرحمی اوقساوت اجرا شوی‌دی اوله دی کبله دپښتونستان خلك‌دی‌نتیجی ته ورسیدل چه‌باد استعماری حکومت دتیریو په مقا بل کښی په میړانه اوزړ ور تو ب سر ه په عمومی مبارزه لاس پوری کړی اوباد فناا‌ونیستی لاره و نیسی خو د پښتو نستا ن ملت دمبارزی لار ی‌نه ترجیح ورکوی او غوره بی گڼی اود ژوندانه تر وروستی سلگی پور ی بەد خپلو ملی ناموسو او حقو قو څخه دفاع وکړی .جرگی دمشرانو دو یناوو داو رید لو اوډیر توداستقبال نه وروسته تصویب وکړ چه‌د پښتونستان خاو ره پخپله د پښتو نستا ن په خلکو پوری مربو طه ده اود پاکستان دهغی دتملك دعوی او د نیولو حق نه لر ی جر گی دپښتونستان موضوع دمنځنی ختیز له سترو اواوله در جه مسئلو څخه وبلله اود نړ یه دټولو آزادی خوښوونـکو اوسوله غوښتو نـکو ټولنونه هیله کوی چه‌د پښتونستا ن د خلکو سره دخپلی آزا دی غوښتنی په‌مبارزه کښی داخلاقی اوانسانی همکاری څخه ځان ونه ژ غوری جر گی دپښتو نستان دازادی دلاری دشهیدانو روح‌ته درود و استاوه اود محکوم پښتونستان دزر گونو سیاسی بندیانو سره خپله همدردی اوغم‌شریـکی ښکاره کوی .جرگی دافغانستان دملت او حکومت داخلاقی مرستونه چه دخپل مشر اوخون شریك ورور په‌حیث یی تراوسه پوری له‌مونږ سره کړی دی دزړه له‌کومی اوخـالصانه تشکر کړی اوهیله لری‌چه‌په‌آینده کښی هم‌دخپلو موثرو همدردیو اوهمکاریونه ځان ونه‌ژغوری .

ددلوی په میاشت کښی :

یوشمیرنور پښتانه‌مشران دپاکستان‌داستعماری حکومت له‌خوا بندیان‌شویدی:

دپاکستان استعماری‌حکومت ښاغلی‌مشرف‌خان ،ښاغلی اکبرخان ،ښاغلی ملك‌چراغ‌خان ښا غلی ناصر خان ښاغلی ملا بز ر گ خان ،ښاغلی میرنواب خان ،ښا غلی ملو ك خان ښاغلی شهزاده خان ،ښا غلی سلطان خان اوښا غلی سیفورخان دآزادی غوښتنی دفعالیت او د پاکستان داستعماری حکومت له تیریو سره دمقابلی دپاره دخلـکو د لمسو ن په گناه بندیان کړی دی دغه راز دآزاد پښتو نستان اوسیدونـکی ښاغلی غلام خان دنور گل زوی دآزادی غوښتنی وفعالیت په گناه په‌شل کاله سخت بند محکوم کړی دی .

۴۰۰ تنه پښتانه مستخدمين له کار څخه برطرف شوي دي:

د پېښور د شهباز دورځپاڼې د خبر له مخې د پاکستان حکومت د پېښور او د يرما سمعيل خان په سيمو کښې دوه سوه تنه پښتانه مستخدمان له کار څخه بر طرف کړي دي .

يو ټولګې مسلحو پښتنو په يوشمير پاکستاني انجنير انو باندې سختې ړزې وکړې:

د پېښور د بانګ حرم ورځپاڼه د جنوري د ۱۲ نوټې په ۲۲۶ ګڼه کښې خبر ور کوي چه يو ټولګې مسلحو کسانو په يو شمير هغو انجنير انو او د هغوی د ساتونکو په يوه ډله باندې چه په هغې دولتي اتحاديې پورې اړه لري چه دبند ، بر ښنا او د او بو د ترقي د پا ره ده (اوواپډا) نوميږي د ډيره اسمعيل خان د ضلع د تانك د تحصيل مربوطه د ..... درابن» د بند په سيمه کښې سختې ړزې وکړې چه د هغو په اثر د ساتونکو له ډلې نه يو تن زخمي شو ورځپاڼه ليکي چه د حمله کوونکو څخه هم دوه تنه زخميان شوي دي خو د نيول کيد لو نه خلاص شول .

يو شمير نور پښتانه مشران بند يان شوي دي :

د پاکستان استعماري حکومت د کوهات د ضلع د ملي عوامي ګو ند رئيس ښاغلي حاجي پردل خان شنواري د خپلو دوو تنو زامنو سره د وطندوستۍ د احساساتو د لرلو په ګناه بندي کړی اومحبس ته ئې لېږلي دي .دمنځنې پښتونستان خبر خر ګندوي چه د پاکستان استعماري حکومت ښاغلي خان بهادر شير خان ښاغلي محمد صديق او ښاغلي ملك سکندر خا ن مسعود د آزادۍ غوښتنې د فعاليت په ګناه بنديان کړي دي .

د پښتونستان ملت د خپلې آزادۍ د حاصلولو لپاره قطعي تصميم نيولي دي :

د سپين تنګي د علاقې مربوطه په ورغو نومي کلي کښې د وزير و داتمانزيو نارو ځيلو، دوزيرو احمدزيو، بنو، دوړو او د منځنې محکوم پښتونستان د بيلو بيلو سيمو د علماو، رو حا نيو نو ملکانو، نمايندګانو او د زرګونو نورو خلکو په ګډون يو ستره جرګه شوې وه. جرګه د قرآن کريم د څو آيتونو په تلاوت پرانستل شوه، وروسته تر هغه د دوړو ښاغلي مولوی خليل الرحمن د خپلې جدا يې وينا په ترځ کښې وويل چه د پښتونستان ملت د خپلې آزادۍ د حاصلولو د پاره قطعي تصميم لري او د پښتونستان د جوړولو په لاره کښې به د هرډول قربانۍ له ور کولو نه غاړه نه غړوي ده تاکيد وکړ چه د غه ملي مبارزه د يوه ملي وجيبې او قومي جهاد په حيث د وطن په هرفرد باندې لازمي او واجبي دي. پس له هغه ښاغلي مولانا ميرصاحب خان د خپلې وينا په ترځ کښې وو يل چه د پښتونستان خلك د پاکستان د استعماري حکومت د تيريو او ظلمو نو څخه په تنګ شوي او نور د هيڅ ډول زغم او ـوصلې طاقت نه لري. مونږ د خپلو ويښو ترور و ستې خا ځکې پورې قرباني ور کوو او خپل محکوم ورونه' به د پاکستان د حکومت له منګولې نه آزاد کړو ده په دې، با جوړا وغازي آباد کښې د پاکستان د استعماري حکومت په تيريو او د غه راز په محکوم پښتو نستا ن کښې د ټولو ثقافي آثارو په مصادره او په محکوم پښتونستان کښې د زرګونو علماو ، اديبانو، مشرانو

اومفکرینو په بندیانیدلو باندی ډیره زیاته خواشینی وکړه . ور وسته تر هغه ښاغلی مولوی محمدظاهرشاه دپاکستان داستعماری حکومت دتجاوزونو په مقابل کښی د پښتونستان دملت دیووالی اواتحاد دلزوم په باب کښی جذابه وینا وکړه اودافغانستان دملت اوحکومت داخلاقی مرستو نه یې ممنونیت اوشکریه وکړه تر هغه وروسته دو یرو ښاغلی عزیزالله خان جذا به وینا وکړه اودغه قومی لویه جرگه په دغه نارو پای ته ورسیدله چه ژوندی دې وی پښتونستان او مړ دې وی استعمار.

دمنځنی پښتونستان په لویه قومی جرگه کښی:

دخیساری په سیمه کښی دحیاتی بابا په زیارت کښی ددوړو اوو زیږ ود مده خیلو، محمود خیلو اودتوریخیلو دعلماؤ ، مخورو، اوروحانیونو نمایندگانو اودنورو زرگونو خلکو په گډون یوه لویه جرگه شوی وه دغه جرگه دجناب مولوی محمد ظاهرشاه له خوا دقرآن کریم دځو آیتونو په تلاوت پرانیستل شوه. ده دخپلی مفصلی وینا په ترځ کښی دملی آزادی دساتنی په لاره کښی دپښتونستان دملت پر له پسی مجاهدات بیان کړل اوویویل چه: دبرتانیې پخوانی استعماری حکومت اودغه راز دپاکستان اوسنی استعماری حکومت پخپلو څوارلس کلنو تیر یو اودسپو کښی ونه کړی شول چه دپښتونستان دملت مقاومت له منځه یوسی. دپاکستان استعماری حکومت دمسلحو تجاوزونو اووحشیانه بمباریو په کولو سربیره اقتصادی محاصری هم رویکار کړی، اوملی مشران، ادیبان اومفکران یې بندیان کړل او مجلی اوثقافی آثاریې ضبط کړل. اوډیر کوښښ یې وکړ چه خپل استعماری پروگرام مخ په وړاندی یوزی مگر دپاکستان داستعماری حکومت دغه اقدامات دملی محاذ دماتیدلو اوړنگیدو باعث نه دی شوی بلکه لایی د آزادی غوښتونکو احساسات وپارول، له دی کبله مونږ یو ځل بیاد پاکستان استعماری حکومت ته اخطار ورکوو چه دپښتونستان ملت به دخپلی ملی آزادی دحاصلولو تر وخته پوری له هیڅ ډول مبارزی اوقربانی نه غاړه ونه غړوی پس له هغه ښاغلی مولوی خلیل الرحمن خان خپل قوم ته وویل چه دپاکستان استعماری حکومت دپښتونستان دملت دد ین اوناموس دښمن دی اودغه ستر خطر په ضد مبارزه دپښتونستان دخلکو دملی فرایضو څخه ده .

څو تنه نور پښتانه مشران هم بندیان شوی دی :

دښاغلی قمرالرحمن ورور ښاغلی گلرحمن اوددهٔ ځلور تنه نور ملگری په دی وختو کښی په چارسده کښی دآزادی غوښتنی دفعالیت په گناه دپاکستان دحکومت له خوا بند یان او د پیښور مرکزی بندیخانی ته واستول شول. همدغه راز دبرتاکال اوسیدونکی ښاغلی رضاخان اوښاغلی خانزاده چه پخوا هم یو څو موده بندیان و بیاد پاکستان داستعماری حکومت له خوا بندیان شویدی. دغه راز دکوټی دپښتوسانسور شوی مجلی مدیر ښاغلی خداداد خان په سکر کښی دپاکستان داستعماری حکومت له خوا بندی شوی او بندیخانی ته لیږل شویدی، دور ور پښتونگوند دپخوانی رئیس ښاغلی ملک عبدالعلی دوه کوچنی زامن دکوټی په بندیخانه کښی تر ډول ډول اوسختو فشارو لاندی دی. یو بل خبر وایي چه دنا متو عالم ښاغلی حسین بخش کوژ

صحت په دی وختو کښی دمچ په بندیخانه کښی ډیر خراب شوی او دپښتونستان دغه محترم شخصیت ژوندیبخی په خطر کښی دی .

د آزادمنځنی پښتونستان د دوړ او وزیرو ستره قومی جرګه :

په سپین وام کښی د دوړو اووزیرو دمده خیلو. توری خیلو، محمود خیلو د علماوو، مشایخو ملکانو، نمایندګانو او دنورو زرګونو خلکو یوه ستره قومي جرګه وشوه. جرګه دمرحوم حاجی میرزا علیخان دخوریی ښاغلی ملاجنت ګل خان له خوا د قرآن کریم دځو آیتونو په تلاوت پرانستل شوه. پس له هغه جناب مولوی محمدظاهر شاه، دمحمود خیلو ښاغلی سید نظیرخان او دتوری خیلو ښاغلی مولوی محمدعظیم خان او ښاغلی ملاهیبت خان جذابی وینا وی وکړی چه د حاضرینو له خوا په فوق العاده حرارت استقبال شوی . جرګه درأیو په اتفاق فیصله وکړه چه د آزادمنځنی پښتونستان خلك، دپښتونستان دآزادی په لاره کښی د هیڅ ډول قربانی ورکولو څخه غاړه نه غړوی او دپاکستان د حکومت داسلام دښمنی او استعماری سیاست په کلکه غاندی.

یو شمیر نور پښتانه د پاکستان د حکومت له خوا نیول شو:

دپاکستان استعماری حکومت دمرکزی محکوم پښتونستان یو ملی او مشهور شخصیت ښاغلی کرامتشاه فولاد اودمردان اوسیدونکی ښاغلی عبدالعزیز اودمرغوز او سیدونکی ښاغلی جرنیل خلیل الرحمن اودمومندو ښاغلی حاجی عبدالله دآزادی غوښتو نکو په ګناه بندی کړی دی .

دچارسدی په تحصیل کښی دیوه پاکستانی افسر کورته لاس بم اچول شوی او هغه وژل شوی دی،

په مرکزی محکوم پښتونستان کښی دملی مجاهدینو له خوا دچارسدی دتحصیل دزیم کلا په کلی کښی دپاکستان د حکومت دیوه افسر کورته لاسی بم اچول شویدی چه دهغه په اثر دغه افسر مړ شوی او کورته یی تاوان رسیدلی دی .

دورکزو جرګی دپاکستان دحکومت استعماری تجاوز و نه وغندل :

په دو ګړ کښی دورکزو ستره جرګه شوی وه او په هغی کښی دپښتونستان په خاوره او ملت باندی دپاکستان د حکومت استعماری تیری په کلکه سره غندل شوی دی او د ورکزو خلکو دپاکستان استعماری حکومت ته اخطار ورکړی دی چه که دپښتونستان په خاوره کښی دخپلو استعماری پروګرامو له تعقیب څخه وانه وړی د نړی د دغه ګوټ امنیت به خراب شی او د هغه دعوا قبو مسئول به دپاکستان استعماری حکومت وی .

دپاکستانی ملازمینو په کمپونو باندی لاسی بمونه اچول شویدی:

د پیښور ښارته نژدی په بڼه بیره کښی د پاکستانی ملازمینو په کمپ باندی لاسی بمونه اچول شوی او دتاوان موجب شوی دی.

دآزادپښتونستان دصافو دقوم څو تنه په شبقدر کښی بندیان شوی دی

دپاکستان استعماری حکومت ښاغلی بهاول خان، ښاغلی حضرت جان، ښاغلی اکرم خان ښاغلی محمدعظیم خان او آزادپښتونستان دصافو له قوم څخه څلور تنه نور پدی وختو کښی

په شبقدر کښی بندیان کړیدی . دغه کسان دخپلو ځینو شخصی چارو داجراکولو دپاره محکوم پښتونستان ته تللی و .

دپېښور دالوتکو میدان ته نژدی په یوه عسکری تهانه کښی لاسی بم چوول شویدی.

دپېښور دالوتکو میدان ته نژدی په یوه عسکری تهانه کښی لاسی بم چوول شوی دی دغه راز دملی مجاهدینو له خوا دپېښور عسکری چوڼی ته نژدی په دوو لمبر تهانه باندی یو بل بم اچول شو یدی .

یوشمیر وسله لرونکو خلکو په یوه دولتی جیپ موټر باندی ډزی کړی:

دشهباز ورځپانه چه په پېښور کښی چاپیږی دملوی داووه ویشتمی نیټی په خپله ګڼه کښی لیکلی دی چه په دی ورځو کښی یوشمیر وسله لرونکو کسانو په یوه دولتی جیپ موټر چه داوبو لګولو مامورین او یوتن خارجی متخصص پکښی سواره وو ډزی کړیدی چه یوتن ستر مامورئی ټپی کړیدی . دغه ورځپانه داهم لیکلی چه دپاکستان حکومت دشیر اغنی دملاقی لس تنه ددغه کار په تومت بندیان کړی دی .

یوشمیر ملی مجاهدینو دپاره چنارد حکومت ودانی ته لاسی بم ورغورځولی دی .

دحوت په میاشت کښی :

په بنو او میرامشاه کښی دپاکستان دنظامی رژیم په ضد سختی مظاهری وشوی:

په بنو او میرامشاه کښی دپاکستان راستعماری اونظامی رژیم په ضد سختی مظاهری وشوی اودپاکستان حکومتی مقامات ئی پریشان کړی دی . دپاکستان داستعماری حکو مت اجیرانو په محکوم پښتونستان کښی دپښتو ژبی اوثقافت په ضد یوسخت تحریک شروع کړی اودحکومت له خوا یی په جدی صورت ملاتړ کیږی . دمحکوم پښتو نستان سیاسی او ثقافتی ټولنی دپاکستان داستعماری حکومت ددښمنی دوضع اوروییی نه ډیری په قارشوی اوپاریدلی دی دمرکزی محکوم پښتونستان پېښورنه رارسیدلی خبروا یی چه پدی ورځو کښی دپیر پا یی دکلی اوسیدونکی ښاغلی شیر رحمان دآزادی غوښتنی دفعالیت په اثر دپاکستان داستعماری حکومت له خوا بندی شوی دی .

دپښتنو مجاهدینو له خوا دهریجنه په پا کستانی تا ڼی او ډیری په بازار کښی لاسی بمونه چو ل شو یدی .

دملی مجاهدینو له خوا ډیری په بازار کښی یو لاسی بم وچول شو. دهریچند په تهانه باندی دوه نوربمونه هم اچول شوی دی . دپاکستانی حا کما نو ددی پیښی په اثر د هغه ځا ی دښا خوا کلیو ځینی خلکو ته راستنطاق لاندی نیولی او ۴۸ ساعته یی توقیف وساتل. دپاکستان استعماری حکومت دهغه ځای خلك ترفشار اوتهدید لاندی نیولی دی چه ددغو پیښو مسئول کسان معرفی او وسپاری . دپاکستان استعمار ی حکومت دمومندو دحلیمزو دهمرشالی ورور اودغه راز ښاغلی خانګل حلیمزی دآزادی غوښتنی په فعالیتو کښی دلاس لرلو په الزام بند یان کړی اومجلس ته یې لیږ لی دی .

دوړکزو ملي مجاهدينو دخپرې د کلي په تاڼه بريد خښ کړ :

دوړکزويو شمېر ملي مجاهدينو د کورمي دايجنسي مربوطو دخپرې دکلي په تاڼه حمله وکړه چه دهغې په اثر ددواړو خواؤ ترمنځ نښته و هوه او نتيجه کښې يې دملي مجاهدينو يوتن ښاغلي انورخان خديداد خيل ټپي شواود ه ښمن قواؤ ته هم زيان رسېدلی دی .

ديوتن پښتونستاني مجاهدوفات:

ښاغلي عجب گل زخه‌خيل اپريدی چه‌دخيبريو مشورپښتون اودوطن دآزادۍ پخوا نی مجاهدؤ ه دناروغۍ په اثر ددلوی په شلمه نېټه مړشوی‌دی . دپښتونستان دآزادۍ په لها ره کښې دقدرووړ مجاهدي کړی د ی .

په‌مرکزی محکوم‌پښتونستان‌کښې دپاکستان‌دحکومت په‌ضد مظا هرې‌وشوې:

دپاکستان دنظامی‌حکومت داسلام دښمنۍ داقداما تو اوتيرۍ يوپه ضدډبده بهرۍبهادرکلي اوديچگی دکلو دخلکوله خوا بياسختی مظا هرې هوې او دپاکستان حکومت ددې‌پېښې په‌اثر يوشمېر کسان بنديان کړيدي . دفروري په۲۳ نېټه دپېښور دښار داشنغرې دروازې‌دجامع جومات خطيب دسوړېزی ودکلي اوسيدونکي‌مولانا گل کمال‌چه دمظا هرې کوونکودټولگی مشر ؤ دپا کستان داستعماری حکومت له خوا بندی شوی او زندان ته وليږل شو دغه راز

د پا کستا ن استعما ر ی حکومت او ښا غلي محمد صد يق او ښا غلي حا تم خا ن چه دخدايي خدمتګاردګوند ستر کسان د ي بند يان کړيدی دبده بهر ی په‌سيمه کښې په زياته مسا فه دتيلفو ن لين له‌منځه وړ ل شو يدی په مرکزی‌محکوم پښتونستان‌کښې‌دنويو بحرانو په‌اثر دخلکو په‌ګرځيدلو اوتګه‌راتګه باندی‌دنظامی حکومت له‌خوا لګوله‌شوی‌بنديزونه اوپابندی لاپسې سختې شوی د ی .

دپاکستان‌حکومت‌څو تنه پښتانه‌بنديان کړيدی:

دپاکستان داستعماری حکومت‌مقاما تودهغوپېښوپه‌اثرچه‌په‌مکررډول دپاکستان دحکومت دتاسيساتو او استحکاماتو په ضد دخيبر په دره او په شاو خوا کښې کيږی ښا غلي حاجی عباس خان ، ښاغلي جلندر خا ن ، ښاغلي ميرا حمد شاه خان، ښاغلي سيداحمدخان ښاغلي آدم خيل، ښاغلي‌روزشاه خان‌اپريدی کوکې‌خيل اواوه تنه خاصه‌داران‌اويوتن جمعدار بنديان کړی‌دی .

په‌منځنی پښتونستان کښې د وزيرو د محمود خيلو يو ټولګي ملي مجاهدينو د هيخ آدم عسکری کمپ ته نژدی دشهزاده دقلا تر څنګه يو پوخ پل دچاوديدونکو موادو په وا سطه وران کړ يد ی .

دپاکستان حکو مت هغه دپوليسو پښتونستاني‌افراد برطرفوی‌چه‌تراشتباه لاندی‌وی ؛

دپاکستان استعماری حکومت يو هيأت ټاکلی دی‌چه دپوليسو هغه پښتونستاني افرادچه دپاکستان حکومت شك او بدګمانی ور با ندی لری له کار څخه برطر ف کړی. دغه موضوع علت چه پاکستان مطبوعاتو‌هم تصديق کړی دی‌دپاکستان له استعماری‌حکومت

سره دپښتو نستان دخلکو دټولو طبقو ورځ په ورځ زیاتیدونکي مخا لفت دی پخوا له دی پر وسبز کال دمارشا لا په ضد او دتخریبي فعالیتو دتومت په اثر دپیښور په ښاراودمرکزی محکوم پښتو نستان په نورو سیمو کښی دپولیسو دځینومنصبدارانو اوافرادو دنیولو پر له پسی پیښی وشوی او دغه نوی اقدام ددی لپاره نیول شو ی دی چه د پښتونستا نی پولیسو په منصبدارانو او افرادو با ندی دپاکستان مقاماتو اعتماداو باور بیخی سلب شوی دی بلخبر چه هغه هم دپا کستان مطبوعاتو له خوا تایید شوی دی دا ـ وایی چه دپاکستان داستعماری حکومت په ضد د مظاهرو لمن د سند ولا یت ته هم خپره شویده لکه چه پهدی ورځو کښی دملتان په ایمر سن کا لج کښی پر له پسی مظاهری او اوږد اعتصاب وشو او وروسته له هغه دایمر سن کالج دټولو زده کوونکو په اعتصاب لاس پوری کړ چه تراوسه پوری دوام لری.

دیوه پاکستانی ایجنټ په کور کښی سخته چاودنه شوی:

پهدی وختو کښی دپیښور دتحصیل مربوطه دخویشکی پایان، په کلی کښی دپاکستان د حکومت دیوه ایجنټ په کور کښی یوه سخته چاودنه شوی ده چه دهغه په اثر دمالی ستر تاوان څخه علاوه څلور تنه سخت ټپیان شول.

دمرکزی پښتونستان یوشمیر جید وعلماؤ دپاکستان نوی اساسی قانون وغاند:

پهٔ مرحد دجمعیت العلما دریٔیس جناب مولینا سید گلبادشاه ، جناب مولا نا عبدا لقیوم پوپلزی اودجناب مولانا سید محمدامیرشاه په شمول دمرکزی محکوم پښتو نستان یوشمیر جیدو علما ؤ دپاکستان نوی اساسی قانون وغانده په تیره بیا په دغه باب کښی یی دیره خواشینی او نارضایی ښکاره کړه چه په دغه نوی قانون کښی پهدی باره کښی هیڅ ذکر شوی نه دی چه اسلام دپاکستان رسمی دین دی دمردان وضلع مربوط ښاغلی مولوی صلاح الدین او ښاغلی مولوی حبیب الله دپیښور دضلع مربوط ښاغلی مولوی غیرت گل اودمحکوم پښتو نستان یوزیات شمیر علما دپاکستان له نوی اساسی قانون سره دسخت مخالفت په اثر بندیا ن شوی دی .

دوزیرو داحمدزیو دقبیلی علماو وکیلانو او نورو ډیرو خلکو دیوی جرگی فیصله:

په وانه کښی دوزیرو د احمدزیو دقبیلی دعلماو وکیلانو اودنورو ډیرو خلکو په گډون یوه ستره جرگه شوی وه چه ښاغلی مولوی گل ولی خان دخپلی جذا بی و ینا په تر ځ کښی وویل چه: دپښتو نستان ملت دانگلیس داستعماری تیریو په مقابل کښی اوږدی اودوام لرونکی مجاهدی وکړی او ترهغه وخته پوری چه دپاکستان استعماری حکومت دپښتونستا ن د ملت په حقه حقوقو اعتراف ونکړی دهغه په مقابل کښی به هم خپلو مجا هدوته د و ام وکړ ی.

وروسته ترهغه ښاغلی بهرام خان مفصله وینا وکړه اووی ویل چه دپاکستان استعماری اوتیر ی کوونکی حکومت زمونږ دآزادی خاوری دنیولو دپاره ډیر کو ښښو نه وکړل خو دپښتو نستان خلک دخپلی آزادی خاوری اوقوم دسا تنی دپاره دهر ډول قربانی ورکولو ته تیار دی او دپاکستان استعماری حکومت به هیڅکله موقع و نه مومی چه خپل استعما ر ی پر و گر ا م دپښتونستان دخلوری اوملت په باب کښی تطبیق کړی دهغه نه وروسته ددو ښاغلی مو لو ی

عبدالرحمن پدې باره کښې دپښتونستان دخلکو احساسات او جذبات وستايل چه دخپلې آزادۍ دپا تنې اودخپلو محکومو وروڼو دخاورې دېوې‌سترې برخې دخلاصولو دپاره په ټينګه متفق دي او هرډول قربانۍ ورکولو ته تياردي اوهغه داهم وويل ترهغه وخته پورې چه دپښتونستان دملت نه يو فرد ژوندی وي دپښتونستان دآزادۍ غوښتنې مشال به روښان وساتي پس له هغه ښاغلي رحيم شاه خان ښاغلي شيردل خان ګنګې خيل ، ښاغلي شيرجان ښاغلي اسمعيل خان خوجه خيل ښاغلي شاه عالم خان اودهګي ښاغلي نادر خان هريو په‌وار سره وينا وکړې دغه سترې جرګه پدغه نارو پاى ته ورسيده‌ژوندی‌دې‌وي پښتونستان مړدې وي‌استعمار .

دپېښور دضلع دنوښاردليسې زده کوونکو په سختو مظاهرو لاس پورې کړی‌دی:

دمرکزي محکوم پښتونستان دپېښور دضلع دنوښار دليسې متعلمينو په عمومي او سخته مظاهره لاس پورې کړې‌دې اودپاکستان‌داستعماري حکومت‌دمظالمو اوتيرېو په‌ضد يې سخته کرکه ښکاره کړه لکه‌معلومه شوې‌چه‌دې تراوسه‌هم‌ددغې‌ليسې حالات کړکيچن‌دي پوشمير مسلحو حمله کوونکو په‌ديره‌اسمعيل‌خان کښې په‌يوه‌د ولتي‌ودانۍ باندې‌حمله کړې‌ده اوپه‌هغه تاوان سربيره چه‌دغې‌ودانۍ ته يې رسولي‌دی ددغې ودانۍ يوتن ساتونکې‌يې چه حبيب الله نوميږي‌هم وژلى دي دپاکستان پوليسو او انتظامي قواؤ حمله‌کوونکي نه پيژندلي اونه يې نيولي‌دي.

مولينامحمداشرف دپاکستان‌داسلام‌دښمنۍ له سياست‌سره دمخالفت په‌ګناه‌بندي شويدی :

دمرکزي محکوم پښتونستان دمردان‌دضلع دصوابي يوعالم‌مولينا محمد اشرف دپاکستان داستعماري حکومت له خوا په‌دې‌ګناه بند محکوم شوی‌دی ددغه اقدام علت دپاکستان دحکومت‌داستعماري او اسلام دښمنۍ له سياست سره د مولينا محمد اشرف سخت مخالفت ښودل شوی‌دی

د۱۳۴۱ کال دحمل په‌مياشت کښې:

لاسي بمونه‌اچول:

دآزاد شمالي پښتونستان دباجوړ يو ټولګي‌ملي مجاهدينو دحوت دمياشتې په۲٦ تاريخ دښارپه رياست کې دبرېښنا په ډيزلي ماشين باندې چه دپاکستاني عسکرې چوڼۍ او د پوځي افسرانو استوګنځي ته‌يې برېښنا ورکوله لاسي بمونه اچولي‌اودهغو په‌اثر دبرېښنا يو انجنير مړ اودپاکستان دوه تنه‌عسکر سخت ټپيان شول په‌دغه وخت‌کې‌دپاکستان‌توپخانې اودرندو وسلو په مسلسل ډول سره څلور ساعته سختې ډزې وکړې اودملي مجاهدينو نه هم يوتن زخمي شو.

دبيګ‌ياره تانې ته‌لاسي بمونه‌ورواچول‌شول:

دحوت په۲٦ نيټه دآزاد شمالي پښتونستان دتيرا يوې‌ډلې غيرتي او ننګيالو مجاهدينو دبيګ ياره تانې ته څولاسي بمونه ور وا چول اويوې بلې‌ډلې په هغه‌تاريخ دکو...

دناوی دسدی دعلاقه داری په ودانی سختی وزیږکړی چه یوره تاوان ئی ور وارړ ه و ه .

په مرکزی محکوم پښتونستان کی دپاکستانی ایجنټانو تهدیدونه:

دپاکستان استعماری حکومت دخپلو دایجنټانو په وسیله ځینی تهددونه او گوابنونه خپاره کړی چه کهچیرته څوك دپاکستان دنوی اساسی قانون په خلاف اودهغه په ضد انتقاد او غندنه وکړی نوهلاوه دیوکال سخت بندخخه به په پنځو سوو(۵۰۰)کلدارو ونقدی جریمه محکوم شی.

دهغو تهدیدونو سره سره د پښتونستان خلك د پاکستان نوی اساسی قانون دخپل سرنوشت دټاکلو دحق اودخپلو ثابتو حقوقو په مقابل کی یونوی اختناق بللی او له هغه څخه کرکه او نفرت لری او په جوماتونو او ټولنو کی دهغه په ضد سخت مخا لفتو نه ښکاره کوی .

د حوت په ۲٦ تاریخ د پیښور په کابلی دروازه کی د یو بم چاودلو په اثر زیات زیان رسیدلی دی دیرو ځمکنیو رپوټ دی چه دملی مجاهدینو یوی ډلی دپاره چنار دپولټیکل ایجنټ په کور اودهاکی کلا په عسکری تاڼه سختی حملی اوږزی وکړی.

په یوه لویه تاریخی جرگه کی دپاکستان داستعماری حکومت تیری او تجاوز وغندل شو.

دحوت په ۲۱ نیټه په بنونسته کی داتمانخیلو دعلماوو، ملکانو، نمایندگانو او نورو خلکو په گډون یوه لویه او ستره جرگه وشوه او په هغی کی دپاکستان د حکومت داستعماری سیاست څخه په تیره بیا دبا جوړ په خاوره باندی دهغه استعماری حکومت دتیریو اوداتمانخیلو دیو شمیر خلکو دبندی کولو په نسبت سخته کرکه شوه او یوځل بیائی دپاکستان د حکومت داستعماری تیریو په ضد دمبارزی په باب کی دهرډول قربانیو په حقله خپل تعهدات نوی کړل دغه شان دماموندو مشرانو، مخورو وکیلانو او نورو وگړو په گډون په بیان چوړ کی لویه جرگه وشوه او په هغی کی قومی مشرانو جذابی وینا وی وکړی جرگی دپاکستان حکومت ته اخطار ورکړ ترڅو چه دپښتونستان دملت مسلم حق محترم ونه گڼی اودپښتونستان په ملت باندی له خپلو تیریو څخه وانه وړی دماموندو خلك به دپښتونستان دملت دنورو خلکو په شان خپلو مبارزو ته دوام ورکړی او په دغه لیاره کښی به له هرډول قربانی څخه ډډه ونکړی.

دکوهات دضلعی دبنو نکړ په تاڼه دملی مجاهدینو له خوا دلاسی بمونو اچول:

یوټولگی ملی مجاهدینو دکوهات دضلعی دبنونکړ په تاڼه باندی لاسی بمونه واچول اوتاڼه وان کی وروړساوه دهغه شان بل ټولگی ننگیالو پښتنو دچکرکوټ داورگاډی په ټیشن لاسی بمونه استعمال کړیدی اودهغه په اثر دغه ټیشن ته زیات زیان رسولی دی دغه راز یوی بلی ډلی ملی مجاهدینو دجمرود په علاقه دار او دهغه په کوټنو ساتونکو ږزی وکړی.

ملي مجاهدينو دپاکستان يوه دولتي ودانۍ په باروتو خرابه اوپه يوشمير لاريويي حمله وکړه :

دمنځني پښتونستان دوزيرو او مسعودو کامونو دملي مجاهدينو ډلودسپين وام په عسکري چوڼۍ دګومل په کمپ اودتيپي په فوځي تاڼه سختې دزي وکړي همدغه راز دبدي خان په سيمه کي يو ټولګي مجاهدينو دپاکستان دحکومت په يوشمير لاريوسخت باټونه وچلول اوزيات تا وان ئې وروراساوه دغه شان دملي مجاهدينو يوې بلې ډلي د ښاغلي خير محمد خان په مشرۍ د ساړه راغه په سيمه کښې يوه د ولتي ودانۍ په باروتو وړوله . دتيرا داپريدو يوې ډلې مجاهدينو هم د سورډنډ اودلواړګي داورګاډي په ټيسن باندې سختې ډزې وکړي .

د محکوم مرکزي پښتونستان د تجارت د اطاقو رئيس دپاکستان نوي اساسي قانون وغانده ، دمرکزي محکوم پښتونستان د تجارت د اطاقو رئيس ښاغلي ګل محمد خان دپاکستان په نوي اساسي قانون باندې دتبصرې په ترڅ کښې غند نه وکړه او وي ويل چه زمونږ دخلکو دمحکوم پښتونستان د ژبې اوثقافت حمايه اوترقي ورکول يوه حياتي مسئله ده اوموږ به تل پدغه لاره کښې خپلو کوښښونو اومجاهدو ته دوام ورکړو .

يوې ډلې ملي مجاهدينود سدي په بازار کښې په چاودېدونکومواد ويوبوخ پل اويوه اندازه سړك ورا ن کړيدی ،اودغه رنګه د ملي مجاهدينونورو ډلو د حوت په ۲۰ نيټه د سدي په عسکري تاڼه سخت باټونه وچلول .اودتيرا يوشمير ملي مجاهدينو د حمل په ۳ دلواړګي په عسکري تاڼه بي ساري حملې وکړي .

آزاد شمالي پښتونستان په تيراکي د سه پاي قبيلي په نرګوش کي يوه لويه اومهمه جرګه وکړه چه په هغه کښې دهغه قبيلي مشرانو ، مخوراواويوشميرسترو کسانو په ګډون مهمه جرګه کړې وه او وروسته دوينانه چه دپاکستان دنظامي حکومت د استعماري سياست په ضد جذابي اوسختي ويناوي وشوي جرګي په پوره اکثريت دا اعلام کړه چه دپښتونستان موضوع دپښتونستان دملت لپاره يوه حياتي مسئله دهاومونږدپښتونستان خلك به دخپل ژوند تروروستۍ سلګۍ پورې دخپل وطن دآزادۍ اوخپلواکۍ په لياره کښې مبارزه اومجاهده وکړو .

په لواړګي کي دپاکستان د استعماري حکومت په ضد سختي مظاهري

دحمل په ۸ نيټه دپاکستان داستعماري حکومت په ضدپه لواړګي کي سترې اولوې مظاهرې وشوي ، دخيبر، لواړګي ، جمرود ، شينوارو اواپريدو قبيلو په ګډه سره پدغو مظاهرو کي ګډون وکړ اودپاکستان داستعماري حکومت خلاف ئې نا رې وهلي . د غو مظاهره کوونکو په پای کښې جرګه وکړه اودپاکستان داستعماري حکومت دتيريواولاس وهلو په مقابل کي ئې د مقابلي اوقرباني د ورکړې دلزوم په باره کي دجوش نه ډکي ويناګاني وکړي اوپه کلکه ئې دپاکستان داستعماري حکومت څخه وغوښتل چه ددوی په چاروا وسيمو کي له لاس وهلواومداخلي نه لاس واخلي.خبرداهم وائي چه تر اوسه پورې دخيبر په سړك باندې د هرډول موټرو دوتګ اوراتګ بيخي بند دی اوبازارونه اوښوونځي تړلي دي .

دپښتو نستان یوسترشخصیت دپاکستان نوی اساسی قانون وغانده :

مولانا محمد اکبرخان چه د پښتونستان یوسترشخصیت دی او انګلیسی استعمار په ضد د مشهورومجا هد پنوڅخه دی د پاکستان نوی اساسی قانون په کلکه وغانده اووی ویل چه دپاکستان دنوی اساسی قانون څخه د پر نا امیده دی او هغه هیلی ئی په نا امید ی بدلی شویدی کومی چه دنوی اساسی قانون په باب کی ئی په زړه کی روزلی . مولانا محمد اکبرخان وویل : هغه شی چه د پاکستان عسکری حکومت نوی اساسی قانون بولی په حقیقت کی هماغه دنظامی حکومت ضوابط اوقواعد دی چه په ماده لرونکی او مرتب شکل سره یوځای کړل شویدی اوهدف ئی دپاکستان د اوسنی نظامی حکومت د زمامدارانو داقتدار ټینګول دی او بس :

مولانا وویل چه دغه قانون داوسنی نظامی حکومت واکمنوته د مطلق العنانی اجازه ورکړیده اود هغی په اثر به دحکومت هیڅ کوم غړی دکومی قانون جوړونکی مؤسسی په نزد مسئولیت ونلری. مولانا محمد اکبروویل چه دپاکستان ملت هوښیا ردی اونه یوازی داچه پدا سی تش په نامه قوا نینوباندی نه غولیږی بلکه انتظارکیږی چه ژر به هغه دعمل په ډول ردکړی .

دمرکزی محکوم پښتونستان لویواونا متوعلما ؤ په یوه فتواکی دپاکستان د حکومت داسلام د ښمنی اجراآت وغندل .

دمحکوم مرکزی پښتونستان یوسل او ۲۷ تنوجیدو اوسترو علما ؤ په یوه چاپی فتوا لیك کی دپاکستان دحکومت داسلام دښمنی اجراآت سخت وغاندل اووی ویل چه دپاکستان نظامی حکومت د زمامدارانو یولی اجراآت چه غوا ړی هغوته قانونی بڼه ورکړی اوخلك دهغوپه پیرو ی مکلف کاندی له قرآنی ارشاداتوڅخه بیخی مخالف اونقیض دی . علماؤ اعلام کړیدی چه دغه موضوع دومره اهمیت لری چه په کاردی ټول خلك دنویومقرراتوپه مقابل کی قیام وکړ ی اودپاکستان دتصرف اوتجاوزلاس داسلام له مبین دین څخه لنډکړی .

په مرکزی محکوم پښتونستان کی حالات وران دی:

د حمل په ٦ نیټه د شیرپا ؤ دکلی دبرېښنا په برج کی سخته چاودنه و شو ه او د برېښنا دستګاه ته زیات تاوان ور ورسید اود محکوم مرکزی پښتونستان په ټو لو سیمو مخصوصاً دپیښور په علاقه کښی هم داسی نوری زیاتی پیښی شویدی اود هغه په اثر په هغه ځای کښی امنیت بیخی وران شوی . ددی پیښوپه اثردپاکستان استعما ری حکومت یوزیات شمیرخلك نیولی اوجیل ته ئی اچولی دی .

دپاکستان د حکومت په ضد دخلکو کرکه اونفرت لاپسی ورځ په ورځ زیاتیږ ی .

ملی مجا هد ینو دغلزایو اواړولی دعسکری نا ټو ترمنځ دنیلفون مز ی له منځه یوړل .

په آزاد شمالی پښتونستان د ورکزو یوې ډلی ملی مجا هد ینو دکورمی په سیمه کښی د غلزایوپه تا ڼه سختی دړ ی وکړی . دغه شان دغلزایواو اړولی د عسکری تا ټو تر منځ

سیمه کې په زیاته مسافه د تیلفو ن مز ی له منځه وړیدی ، د پړو څمکنو مجا هد ینو هم دبا دا مې په پوزی تا ښه سخت باټونه وچلول اوزیات تا وان ئې هغه ته ور ورسا وه .
دپا کستان استعما ری حکومت یوزیات شمیر پښتونستانی مشران او علماً نیو لي او بند یان کړی .
دپښتو نستان یوزیات شمیرمشران اوعلماء دپاکستان د استعما ر ی حکو مت د اسلا م د ښمنی له سیا ست سره دد وی د سخت مخا لفت په گناه نیول شوی اوبند یان شوی . دحمل په ۱۵ نیټه په کوهاټ کې مو لوی محمد شر یف خا ن ، مولوی محمد عمر خان او مو لـو ی فا درخان، اومولوی محمد نبی خان نیول شوی اوبند یخانو ته لیږل شویدی .
دغه شان ښاغلی علیم گل خان، ښاغلی غلام نبی خان ، ښاغلی ارشدخان اوښاغلی طوطی خا ن دپاکستان دتش په نامه اسا سی قانون سره د سخت مخالفت او دکو ها ټ د ضلع مر بو ط دهنگو په تحصیل کې له دووتنوپا کستانی ایجنټا نو سره د نښتی په اثر بندیان شو یدی . ښا غـلـی محمد زمان ، ملك حبیب شاه خان ، ملك سید نظیر خان ، ښاغلی عمردین خا ن اوښاغلی سیفورخان هم دپښتو نستان دملت په مقابل کې دپاکستان دحکومت له تجاوزکارانه سیا ست سره دمبارزی په وجه په تړل کې نیول شوی اوبندیان شویدی .

دآزادی غوښتلو په گناه بندي کیدل :

په جنوبی محکوم پښتو نستان چمن کې . دپاکستان استعما ری حکو مت ښا غلی حا جی نظرمحمدخان اڅکز ی چه دچمن یوتن مخوردی د آزادی غوښتلو په گناه بند ی ا و جهیل ته استول شویدی .

دپاکستان داستعماری حکومت چاپلوسو اوغوړمالو جریدو ته په محکوم پښتونستان کې په نفرت او کر که کتل کیږی:

په مرکزی محکوم پښتو نستان پیښور کې دپاکستان داستعماری حکومت دمتعصبو اوچاپلوسو ورځپا ڼو جریدو دمنفی استعماری اوپښتون دښمنی تبلیغاتو په مقابل کې د پښتو نستان دخلکو کر که اوتنفر ډیر زیات شوی اوپه ډغو وختو کې دهغه ځای خلکو په کښه دد غو جر یدو په ضد دپښتو نستان دخلکو په نزد دپاکستان دحکومت داستعماری مقصدو دپرمخ بیولو آله پیژند لی شوی ده ، احتجاج کړی دی دغه رازد مردان ، او پیښور دخلقوزیاترو اوسیدونکو دقومی جرگو په ترڅ کې په دغو سیمو کی دشهباز اوانجام دورځپاڼو توزیع او پیرودل بند کړ ی اوپه ټینگه ئې منع کړی دی. پخواهم دمحکوم پښتو نستان دخلکوله خوا ددغو جریدو په ضد څو واری سختی مظاهری شوی وی . لکه چه دهغوا داری ئې په تیښتو وویشتلی اوزیات زیانونه ئې ورواړول.

دسالارزیو ننگیالو مجاهدینو څوتنه پاکستانی تیری کونکی عسکر و وژل:

دآزاد شمالی پښتو نستان باجوړ کې دسالارزیو یوی ډلی ملی مجاهدینو دمو ندی په پوځی کمپ باندی حمله وکړه اویه هغه جگړه کې چه دملی غازیانو ار پا کستانی عسکرو چه د کمپ ساتنه ئې کوله په منځ کې وشوه دری تنه پاکستانی عسکر ووژل شول اوپنځه تنه نورئی سخت زخمیان شول دملی مجاهد ینو بل ټولگی په دغه سیمه کې په یوه پا کستانی جیپ باندی حمله وکړه اوهغه ئې

وران کړ دجيپ دسپرليونه دری کسه مړه اودری نورئی ټپیان شول. همدغه شان په تیرا کی ملی مجاهدنیو د حمل په ۱۲ نیټه دبری په تانه سختی وزی وکړی. په دغه تانه کی دپاکستان استعماری عسکر پراته ؤ ،

د حمل په ۱۹ تاریخ داپربدویو لوی ولی په یوه پاکستانی اورگادی چه دلواړ گی څخه پیښور ته روان ؤ د یکیاری په سیمه کی حمله وکړه او وروسته له هغه چه اورگاډی ئی ودرا وه نو کوم شی چه ددولت په کی ؤ هغه ئی له منځه یوړ او اوښتی کړ په هغه نښته کی چه داورگادی دساتو نکو او ملی مجا هدینو په منځ کی وشوه دپښتو مجاهدینو سخت مقاومت له کبله وتښتیدل اوداور گاړی دتکتو یوتن پلټونکی هم سخت ټپی شو .

دپاکستان استعماری حکومت دپښتونستان یوشمیر ملی مجاهدین دآزادی غوښتلو په گناه بندیان کړی دی

د حمل دمیاشتی په ۱٤ نیټه یوشمیر ملی مجاهدینو په گلستان کی دپاکستان په یوه دولتی ودانی لاسی بمونه واچول او سخت زیان ئی وررساوه . همدغه شان دژوب او سیدونکی ښاغلی ملک لالهند ښاغلی ملک رضاخان ، ښاغلی ملک ناری خان ، ښاغلی حاجی سیدگل ، ښاغلی ملک حاجی ولی محمد خان، ښاغلی گلاخان کاکړ ، دهندوباغ اوسیدونکی ښاغلی ملک اخترمحمدخان ، ښاغلی ملک غلام حیدر ښاغلی ملک تاجو، ښاغلی ملک عبدالمنان ښاغلی حاجی عبدالله خان ښاغلی ملک طوطی ، ښاغلی ملک مروند ښاغلی کچ ښاغلی ملک شیر و ښاغلی ملک کمال کاکړ دآزادی غوښتلو په گناه ، دپاکستان داستعماری حکومت له خوا بندیان شویدی.

په کلکته کښی د پښتون جرگی پخپله یوه غونډه کی دپاکستان دنظامی حکومت ظلمو نه وغندل

د حمل دمیاشتی په ۲۳ نیټه په کلکته کی دپښتون جرگی دلویدیز بنگال دخانگی نرس پرستی لاندی غونډه وکړه په دغه غونډه کی دپاکستان دنظامی او عسکری حکومت هغه ظلمونه او استبدادونه وغندل چه دپښتونستان په خلکو ، لوی وړوکی کیږی. دډیلی راډیو وویل چه دغه رنگه په دغه غونډه کی دپاکستان له حکومت نه په ټینگه وغوښتل شول چه دپښتو نستان ستر مشر اوړ هنما خان عبدالغفار خان او دخدائی خدمتگار ۲۲ زره نورکسان چه اوس دپاکستانی جابر حکومت په جیلونو او بندیخانو کی شپی ورځی سباکوی خوشی کړی .

دپاکستان استعماری حکومت یوشمیر قومی مشران دهغه حکومت سره دبرخلافی په گناه بندیان کړل:

دپاکستان استعماری حکومت دمیدان اوسیدونکی ښاغلی ملک محمد امین خان ، ښاغلی ملک عمراخان ، ښاغلی ملک عبدالمجیدخان ، ښاغلی ملک عبدالحق خان ، اودشاه بابری قاضی صاحب چه قومی مشران دی دآزادی غوښتنی او دپاکستان داستعماری حکومت سره دبرخلافی په گناه بند یان کړیدی. دباجوړ خبردی چه د حمل په ۱۷ نیټه دکڅ په کلی کی دماموندو مخورو علماو ملکانو او نورو خلکو ستره جرگه کړی وه او په هغی کی دپاکستان داستعماری حکومت

د تېرېو له پروګرامو سره د مقابلې په باب او د غه شان د پاکستان د ایجنټانو د فتنې اچولو د مخنیوی له پاره پوره ترتیبات او تصمیمونه ونیول شول .

د پاکستان په نظامي تاسیساتو ئي بمونه واچول:

د حمل په ۱۹ نیټه د پېښور د ښار په ډېګرې دروازې کې یو بم وچول شو او د حمل په ۲۲ تاریخ د پېښور په صدر کې د خیبر د پولټیکل اجنټ د لومړی امبرساستو نکو د ټولګی په مرکز باندې هم یو بل بم چاودېدلی دی .

د پاکستان استعماری حکومت ځوتنه مشران د آزادۍ غوښتلو د فعالیت په اثر بندیان کړل

د پاکستان استعماری حکومت د کوهاټ په علاقه کې د کرك او سیدو نکی ماستر سید شاه او د ابرا هیم زیو او سیدو نکی ښاغلی حمید خان او ښاغلی زنګی خان د اپریل په دوهمه نیټه د آزادۍ غوښتلو د فعالیت په اثر بندیان کړل .

د اپریدو علماو ، کیلا نو او مشرانو په یوې جرګې کې په ټاګ ووېل چه د اپریدو سیمه د پاکستان د خاوری برخه نده:

د حمل په ۲٤ نیټه د اپریدو قبیلي علماؤ ، وکیلانو مشرانو او نورو خلکو د باړوان په کلي کې لویه او ستره جرګه وکړه ، د غې جرګې د پاکستان د استعماری حکومت له تیری کوونکو اقداما تو او مداخلو څخه سخته کرکه ښکاره کړه او له حکومت څخه ئې وغوښتل چه د پښتونستان ټول سیا سي بندیان ژر خوشي کړی او د پښتونستان په ثابت حق اعتراف وکړی . جرګې د پاکستان د استعماری حکومت د غه آوازدې او پروپاګند ونه چه ګویا د اپریدو خلك په ایالتي اسامبلو او مرکزي پارلمان کې د ګډون له پاره د وکیلانو په انتخا بولو بوخت دی رد کړل او څرګنده ئې کړه چه لدې کبله چه د اپریدو سیمه او خاوره په هیڅ ډول د پاکستان د خاوری جزنده نو د پاکستان د اسامبلو او پارلمان له پاره د اپریدو د کام نما یندګانو د ټاکلو او د وکیلانو د انتخابولو موضوع بیخي منځ ته نشی را تلای او په دې باره کې د پاکستان د استعماری حکومت بې ځا یه او د خندا وړ پروپاګندونه کوم ځای نشی نیولی

د ثور په میاشت کښې

د اپریدو اوستوری خیلو د قبیلو درنه اولویه جرګه :

د اپریدو اوستوری خیلو د بیلو بیلو قبیلو علماؤ ، وکیلانو ، مشرانو او نورو بیشماره خلکو په خان دره کې یوه لو یه او ستره جرګه وشوه چه په هغې کې د پښتونستان په ملت باندې د پاکستان د استعماری حکومت تری سخت وغندل شول . په دغه جرګه کې فیصله وشوه چه د پاکستان د استعمار له منځه وړلو په لیاره کې به د سر او مال څخه تیریږی. هغوی د پاکستان د حکومت دا پروپاګند چه د اپریدو او ورکزو خلك د پاکستان د حکومت سره ودوستانه روابط لری دروغ او بی ځایه وګڼل او یاداچه د پاکستان په ولایتي اسامبلوکی دغو یتو ب د پاره د خپلو نمایندګانو په ټاکلو بوخت دی . هغوی وو یل که د پاکستان استعماری حکومت خپل ځوتنه اجیر کسان په خپلو ولایتي او مرکزی اسامبلو کی زمونږ د نما یند ګانو په نامه مقرر کړی نو هغوی ز مونږ په نزد هیڅ ډول اعتبار او اهمیت نلری.

د پاکستان استعماری حکومت ته اخطار او د بادامی په عسکری تاڼه سختی ډزی :

د حمل په ۲۹ تاریخ بارکی ته نژدی په کړیګال کی د اپریدو بیلو بیلو قبیلو ستره جرګه وکړه چه په هغی کی‌علماؤ ، قومی مشرانو او نورو جذابی ویناوی وکړی‌او یو ځل بیایی په‌پوره اتفاق دپاکستان دجابر او تیری‌کوونکی‌حکومت دتیری‌په مقابل‌کی دمقابلی اومبارزی ددوام په باره کی خپل قومی تعهد نوی کړ اودپاکستان حکومت ته ئی اخطار ورکړ چه با ید ژر دپښتونستان دملت حقه حقوق محترم وګڼی او غاړه ور ته کیږد دی .

جرګی دپښتونستان دآزادی د لیاری دننګیالو مصیبت ځپلو سره همدردی او غم شریکی څرګنده کړه اواعلام ئی وکړ چه داپریدو قوم به دپښتونستان له نورو خلکو اوکامونو قبیلو سره داستعماری تیر یو په مقابل کی مبارزه وکړی او په دغه لیاره کی به له هیڅ ډول‌قربانی څخه ځان ونه‌ژغوری . دپروخمکنو یوډولګی ملی مجاهدینو دحمل په ۲۵ نیټه دکورمی په ناوه کی دسدی مربوط دبادامی په عسکری تاڼه ډزی‌وکړی‌چه د هغو په اثر یو پاکستانی عسکر سخت ټپی شو .

دملی‌مجاهدینو له خوا دیوه پاکستانی مامورکور تەلاسی بم ورواچول شو:

دپاکستان دوه تنه حکومتی مامور ین په نوښار کی ددولتی مامور ینو د کور نو څخه په یوه کورکی دبم دچاودیدلو په اثرمړه شول. دمرکزی محکوم پښتونستان پیښور خبردی چه دحمل په‌۲۸ نیټه دملی مجاهدینو له خوا له دغو مامورینو نه د یو مامور کورته لاسی بم ورواچول شو او ز یات تاوان ئی ورواړاوه .

دپاکستان داستعماری حکومت په نظامی‌تأسیساتو دبمونو اچول :

یوی ډلی ملی مجاهد ینو دپاړه‌چنار په علاقه کی دماتوسم په عسکری تاڼه لاسی بمونه وروغورځول اودملی مجاهدینو بلی‌ډلی پری سختی ډزی وکړی .

یو بل خبر دی چه دکورمی له‌ناوی څخه رارسیدلی‌خبروائی‌چه‌دحمل په‌۳۱ نیټه یوی‌ډلی ملی مجا هد ینو د کررمی په ناوه کی د علاقه داری ودانی ته لاسی بمونه‌ورواچول .

د پاکستان استعماری حکومت ښاغلی خیر محمد اڅکزی‌دآزادی غوښتنی په ګناه بندی کړ :

دپاکستان استعماری حکومت دتوبی او سیدونکی ښاغلی خیر محمد اڅکزی د آزادی غوښتلو دفعالیت په ګناه بندی‌کړ اودچمن جیل ته ئی و لیږه .

دپاکستان حکومت‌خوتنه‌آزادی غوښتونکی بندیان کړل .

دپا کستان استعماری حکومت دچمن اوسیدونکی ښاغلی‌خیر محمد ، ښاغلی‌محمداکبر خان ، ښاغلی مولا داد خان ، ښاغلی حاجی ملا فیض محمد خان او ښاغلی سید غازی خان د آزادی غوښتنی دفعالیت په اثر بند یان کړی دی .

دپاکستان استعماری حکومت دپېښور دګاډیو داتحادیې رئیس او ځینی نور مظاهره کوونکی بندیان کړل

دپاکستان استعماری حکومت د پېښور دګاډی وانانو رئیس ښا غلی مرسلین نیولی دی ده دپاکستان داستعماری حکومت دپالیسې اوغیر دیموکراسی سیاست په ضد د پېښور دښار دګاډی وانانو دستری اوعمومی لوی مظاهرې لار ښودنه اوتنظیم په غاړه درلود. سربېره پردې پاکستانی پو لیسو یوزیات شمیر نور مظاهره کوونکی نیولی اوبند یان کړی دی .

د بډه بیری د خلکو دکر و ندی زیاته ځمکه د پاکستان استعماری حکومت ضبطه کړی ده.

د پاکستان استعماری حکومت دبډه بیری دکلی د او سېدونکو دکروندو یوڅه زیاته ځمکه ضبطه کړ یده اوغواړی چه په هغو پاکستانی اجیرانو ئی وو یشی چه د پاکستان له لری سیمو او ځایو څخه دپښتونستان دخلکو دتنګولو په غرض را وستل شوی اوراوستل کیږی . دپاکستان حکومت ددغو ځمکود یوجریب بیه دری سوه کلداری ټاکلی ده په داسی حال کی چه په دغه ځای کی د یوجریب ځمکی مروجه بیه اوارزښت دزرو کلدارونه زیاته ده پخواهم دپاکستان حکومت دبډه بیری او دهغه ځای د نورو خلکو په زر ګونو جریبه ځمکه دعسکری ودانیو اوتاسیساتو دپاره نیولی اوضبطه کړ یده .

ددغه سیمی خلك دپاکستان داستعماري حکومت ددی خلاف حرکاتو اوجا برانه رویی له کبله سخت شاکی اوډیر یدلی دی .

دسالارزیو علماؤ اوقومی مشرانو په پوره اتفاق اوزیات اکثریت مهم تصمیمونه ونیول.

دثور په ٤ نیټه په ماتوار کښی دسالار زیو علماؤ نمایندګانو ،مشرانو او نور و زیا تو خلکو یوه لویه اوستره جرګه وکړه دغه جرګه دقرآن عظیم الشان دځو آیتونو په تلاو ت پر انستله شوه وروسته بیا قومی مشرانو دخپلی خاوری دداتنی اود پاکستان دا ستعمار ی حکومت دتیریو په مقابل کښی ئی دهرقسم قربانیو ورکولو په حقله وینااوی وکړی جرګی په زیات اکثریت دافیصله وکړه چه ترڅودباجوړ دخلکو یوسړی ژوندی وی هغه به دخپلی خاوری دآزادولو په لیاره کښی ځان قربانوی .

دمحمودخیلو وزیرو ملی مجاهدینو دپاکستان ځینی تاسیسات په چاودونکو موادوهواته والوزول

دوزیرو محمود خیلو یوټولګی ملی مجاهدینو دحمل په ۳۱ نیټه دسپین وام او میرا لی دتانی ترمنځ سیمه کښی یوپوخ پل په چاودیدونکو موادو وران کړ دغه شان بل ټو لګی ملی مجاهدینو دثور په ۲۸ نیټه دمیرالی په عسکر په کمپ باندی چزی وکړ ی .

توری خیلو وزیرو دبنو دضلعی دشین گندی یوپوخ پل په چاودونکو موادو وران کړ:

دوزیرو دتوری خیلو یوشمیر ملی مجاهدینو دثور په لومړی نیټه دسپین وام په عسکری ټانه ځزی وکړی او بل ټولګی دمرکزی محکوم پښتونستان دولایت مر بو ط د بنو د ضلعی دشین گندی په سیمه کښی یو پوخ پل په چاودونکو موادو وران کړ. دوزیرو د احمدزیو یوی بلی ډلی مجاهدینو دګل کچ په سیمه کښی پهڅو دولتی موترو ځزی وکړی او هغوته ئی سخت تاوانونه ور ورسول .

دورکزو علماؤ اومشرانو ځینی مهمی فیصلی وکړی:

دورکزو دمشرانو مخورو نمایندګانو علماؤ اونو روخلکو دثور په ٤ نیټه په ګولی بند کی ستره جرګه وکړه علماو اوقومی مشرانو دپښتونستان دملت غوښتنی دحقانیت په موضوع اود خپلی خاوری او وطن څخه ددفاع دپاره دهرډول قربانی ورکولو په حقله جذابی وینا وی وکړی .علماو اومشرانو په دغه جرګه کښی دخپل ګران هیواد پښتونستان دآزادولو په لیاره کښی دهغه ځای دپښتنو دپوره اتفاق اویووالی وجود ضروری وګڼلو اوهغه ئی د خپلوا کی لاس ته راوستلو دپاره یوغښ اومهم عامل وښود .

دغه شان له آزاد منځنی پښتونستان یوبل خبردی چه دوزیرو محمو د خیلو یو ټولګی ملی مجاهدینو دثور په ٤ نیټه عیدك ته نژدی په عسکری ټانه سختی ځزی وکړی چه د هغو په اثر یو پاکستانی عسکر مړشو .دوزیرو داتمانزیو یوشمیر ننګیالو مجاهدینو دخجوری په سرك دپاکستان په یو شمیر افرادو حمله وکړه اوڅو نفره تری زخمیان شول .دغه شان ددغه ځای دیوی زیاتی مسافی دتیلفون مزی اوُستنی مجاهدینو له منځه وړی دی .نورو ټولګیو دثور په ۳-٤-۹ نیټه دمیرامشاه عسکری چونی اود توچی په عسکری ټانه ځزی وکړی اودثور په ۸ نیټه ئی دخجوری ټانه دسختو ځزو لاندی ونیوه .

داکوړی خټك پوخ پل دیوی ستری چاودنی په اثر زیانمن شو.

داکوړی خټك دپاخه پله تر څنګك یوه ستره چاودنه وشوه او دهغی په اثر دغه پل ته زیات زیان ورسید .

دپاکستان داستعماری سیاست غندنه دقومی مشرانو علماؤ او مخورو جرګه

په دمجور خړی اوکوتګی کی دواړه ماموندو قومی ستری جرګی وشوی اود پا کستا ن داستعماری حکومت دتیریو دمخ نیوی لپاره ئی پوره تصمیمونه ونیول اود ملی محاذ دزیات تنظیم په باب کښی ئی فیصلی وکړی .

دا شان دورکزو څانګی خبردی چه دثور په ۹ نیټه دورکزو قبیلو لویه جرګه دعلی خیلو په سیمه کښی وشوه چه په هغی کښی علماو ،وکیلانو ،مشرانو اونورو ګډون کړی ؤ .

په دغه جرګه کښی دپاکستان داستعماری حکو مت د سیاست اساس ښکا ره شو ا و هغه ئی دپښتونستان دملت دنام ونښان دورکولو اوتباهی دپاره یواصلی هدف وښود .هغو وو یل چه

دپاکستان دحکومت ټولو پروګرامو کښې دغه هدف پروت دی چه پښتانه او پښتو ن و لس محوه اونابود کړی ،جرګې په اتفاق سره دپاکستان داستعماری حکومت څخه وغوښتل چه ژر دپښتونستان سیاسی بندیان له بند څخه راخوشې کړی او د پښتونستان په ولس نور له خپلو تیریو څخه لاس واخلی که نه نوژر به دغه ځای کښې دناآرامی اوخطر اورونه بل شی .

ښاغلی محمدخان لوی آزادی غوښتونکی په پاکستانی جیل کښې مړشو

دپښتونستان له آزادی غوښتونکو نه یوتن ښاغلی محمدخان چه دپاکستان د استعماری حکومت له خوا دپښتونستان دزرګونو آزادی غوښتونکو بندیانو په لړ کښې بندی ؤ دملتان په زندان کښې دپاکستانی حاکمانو دزیاتو اوسختو ظلمو نو په اثر وفات شو .

په یوه ستره قومی جرګه کښې دپاکستانی استعماری حکومت بی اساسه پرو پا ګند ردشو

دموسی خیلو ،خانزاد ه ګانو ، شینوارو ،سایو مشرانو ،نمایند ګانو ،علماؤ ، وکیلانو اوزیاتو خلکو په ګډون دثور په لسمه نېټه په کر کڼو شاه کښې یوه ستره قومی جرګه شوې ده چه په هغې کښې مهمی و ینااوی وشوی په دی ترڅ کښې دپاکستان دحکو مت دغه بی اسا سه پروپاګند په کلکه رد کړشو چه ګویا دمومندو قبیلی خپل نمایند ګان دپاکستان مرکز ی پارلمان اوایالتی اسامبلی ته معرفی کوی .جرګې په زیات اتفاق په ټینګه دپاکستان دحکومت نه وغوښتل چه دپښتونستا ن دخلکو حقوقوته غاړه کیږدی اوهغه محترم وګڼی اود بی اسا سه پروپاګنډ څخه لاس واخلی دغه شان په شمشاد کښې هم داسې یو ه مهمه جرګه د پښتو نستان دآزادی لپاره جوړه شوې وه .

دپاکستان استعماری حکومت دچترال څو تنه نامتو مشران دآزادی غوښتلو په ګناه بند یان کړل

دپاکستان استعماری حکومت دچترال اوسیدونکی ښاغلی عمرا خان ،ښاغلی صبورشاه ښاغلی یحیی خان اوښاغلی عبدالاکبر دآزادی غوښتنی دفعالیت په ګناه ه بند یا ن کړل دغه شان یوشمیر دینی عالمان چه دپاکستان دحکومت له اسلام نه مخالف سیاست اوله مذهب نه مخالفو چارو سره ئې سخت مخالفت کاوه بندیان اوحیلو نه ولیږل شول .

دجوزا په میاشت کښې

دورکزو ملی مجاهدینو دورسك په سیمه کښې یوپوخ پل خراب او دبادامی په عسکری تانه ئې پوزی وکړی

دآزاد شمالی پښتونستان دورکزو یو ټو لګی ملی مجاهد ینود ور سك په سیمه کښې یو پوخ پل په چاودونکی مواد وړان کړاو بل ټولګی دبادامی په عسکری تانه سختی پوزی وکړی

دخان عبدالغفار خان دپښتو نستان د تر مشر دبند موده نوره هم اوږده شوه

دپښتو نستان دستر مشرخان عبدا لغفار خان دبند موده داکتو برتر لسمی نیټی پوری او ږده شوه . خان عبدالغفار خان تیر کال داپریل په میاشت کی بندی اوده دبندموده

شپږ میاشتی تا کل شوی وه . دی اوس دسندد حیدر آباد په جیل کی بندی دی .
دپښتونستان ددغه سپین ږیری مشر بندپخوا هم شپږ میاشتی اوږد شوی ؤ. خان عبدالغفار خان دپاکستان له نظامی قانون سره دمخالفت په تور بندی شویدی. په تیر کال کی دخان عبدالغفار خان بند دپښتو نستان دلیکوالو ، منورینو او نور وخلکو له خوا دپاکستان د حکومت په ضد دسختو مظاهرو باعث شوی ؤ چه د هغو په اثر د پاکستان حکومت ډیر زیات خلك بندیان کړیدی ـ

دلو یو لویو قبیلو مشرانو په یوه لویه جرگه کی دپاکستانی حکومت له مسلمانی نه مخالف سیاست په کلکه وغا نده .

دثور په ۸ نیټه په (دیوری) کی د علیخیلو ، ملاخیلو ، مستی خیلو ، شیخان خیلو ، رابیا خیلو ، ماما زیو ، فیروز خیلو او نورو قبیلو دمخو رو ، عالما نو ، نما یند گانو په گډون یوه ستره جرگه و کړه قومی مشر انو په دغه جرگه کی مهمی وینا وی وکړی او دپاکستان داستعما ری حکومت دآزادی اومسلمانی نه مخا لف سیاست ئی په کلکه وغا نده .

جرگی په اتفاق دا فیصله وکړه چه ترڅو پوری دپاکستان استعماری حکومت د پښتونستان دملی حقوقو اعتراف ونکړی ترهغه به ددغه حکومت په ضد دورکز دقوم مبارزه روانه وی . دی جرگی کی یوزل بیا دپاکستان استعماری حکومت داپروپاگند چه دورکزو خلکو دپاکستان مرکزی پارلمان اوولایتی اسامبلی ته خپل نمایندگان ټاکلی غلط اودروغ وبا له او هغه ته ئی ډیر بدو ویل .

د شما لی پښتو نستان د سلطا ن خیلو او پا ینده خیلو قبیلو یو لو یه مظا هر ه و کړ ه

دثور په ۲۵ نیټه دسلطان خیلو اوپاینده خیلو قبیلو یوه ستره مظا هره و کړه او په داسی حال کی چه توربیر غو نه ئی په لاسو نوکی ؤ دانا ری ئی وهلی چه ژو ندی دی وی پښتو نستان اومړ دی وی دپاکستان استعمار .دوی په خپله دغه جرگه کی فیصله و کړه چه د ژوند تر وروستی سلگی پوری به دگران وطن پښتو نستان دآزادی او داستعمار له منځه وړلو لپاره مجادله او مجاهده کوی . قومی مشرانو دپاکستان دپښتون دښمنی سیاست په جرگه کی توضیح کړ .دغه شان دثور په ۲٦ نیټه په ملکنیو او چکدره کی ستری جرگی و شوی او په هغو کی عالما نو او قومی مشرانو او نورو په زر گونو خلکو گډون کړی ؤ هغوی وونیا ؤاو ریدلو نه وروسته مظاهره وکړه اودا ناری ئی وهلی چه ژوندی دی وی پښتو نستا ناوزمونږ قومی مشران اوسیاسی بندیان را خوشی کړی .په دواړو جرگو کی دپښتو نستان دجوړېدو غوښتنه په ټکلکه تائید شوه او تصمیم وقبول شو چه دپښتونستان دآزادو لو او تشکیل په لپاره کی به هرراز قربانی نه ځا نونه نه سپموی . ـ

دخارجي سياحينو لهخولو دپيښور دمركزيمحكوم پښتونستان دالوګولو تفصيل

كابل‌ته راغلو سياحينو دمحكوم پښتونستان دثور د۲۸ نيټې دوحشتناكو الو ګولوخبر او تفصيل له ځا نه سره راوړی او دپيښوربښار پيښې ئې داسې بيان کړې:-
په دغو الوګو لو کې چه دپاكستان دنظامي حكومت په ضد شوی په زرګونو خلكو ګډون کړی او حتى دمغو شمير ئې ددرې لکو کسا نو په خواوشاکې اټکل کړی دی. دپاکستان نشراتي منابعو دالوګولو خبر ديوی فلم اخستونكي کمپنۍ پهضد ديوی دلي‌خلکو دمظاهرې په حيث سرسري خپور كړی دی خودا خارجي سيا حينوائي‌چه دغو ا او ګو لو سياسي جنبه در لوده او د اغتشاش کونکو دحملو په وجه دپيښور دراديو دستګا ه او ددينزهوټل‌ودانيو اوځينو نورو دولتي ودانيوته سخت زيا ن رسيدلی دی دسيا حينو په قول يل چه اغتشا ش کونکي په هو ټل کي زماکوټې ته په زو ررا ننوتل اوزما دعکا سۍ كمره اولا سي ساعت ئې وتښتاوه خودخارجي پاسپورټ په ښودلوئې حپله ده ته کوم زيان‌ندی رسولی. پهدغه وخت کې چه اغتشاش په ډير زور روانؤ نو عسكري مسلح ټو لګي دزره پوښا نو په قوت دحكومتي دوايرو اوا داري مر كز خوانه داغتشاش کوونکو دپرمختګ مخه په ډيرشدت سره ونيوله

دپاكسانيژاند ارمو قرارګاه وته نژدیبمو نه وچول شول

پهتوره ورځ کښې دپاكستان دژاندارمو دټولګی قرار ګاه ته نژدی څوبمونهوچوول شول او دپاكستان حكومتي مقامات ئې ډير خوا شيني اووارخطا كړل‌چهدهغوپه اثرحكومتي پوليسو دغه سيمه تر مراقبت لا ندې نيولي او اوسيدونكي ئې پهپرله پسې تحقيقاتوزوروی اواذيت كوی .

پهپيښور (محكوم مركزي پښتونستان)کې مظا هرې په ډيرشدت رواني دي او پرلهپسې په پاكستاني تأسيساتو باندې‌حملې كيږي

دپاكستاني عسكر ود سختو ډزو په اثر چه‌دثور په ۲۸ نيټهئې په پيښو ر كښې پهمظا هره كونكو كړي‌پنځه تنه مړه او درې تنه ټپيان شوی دی پاكستاني عسكر و لمړ ی دپيښور دراديو پهټيسن دچپاو كولو په وخت‌او دويم اودريم‌ځل دكابلي دروازې پهسينما اودبالاحصار ترخنګ دباز سينما باندې دحملو په وخت پهمظاهره كونكو سختې ډزې و كړ ی دغهشان دثور په ۲۸ نيټه دمی په ۱۸ څلويښت تنه او د مې په ۲٤ دجو زا په در يمه نيټه تقريباً درې سو ه پنځو س كسه دپاكستان دنظامي حكومت له خوا په مظاهره كې دګډون په ګناه نيول شو ی دی ځكه دغه مظاهر . دمرګ ، ژوبلي‌او زياتو ما لي زيا و سبب شو يدی.دغه رازددپاكستان حكومت ټولواخبارواومطبوعاتو ته امر وركړيدی چهد حكومتي‌مربوطمامورينو له كنترول نه پرته د ی ددغې مظاهرې په باب‌كوم خبر خپور نكړی دغه خبرپه پای‌كې څرګندوی‌چه حالات‌دپخوا پشان ګډود اوخراب‌دی او حكومتي‌منظم عسكر پهدرنڊو وسلوسمبال‌دي دپيښور په ښار اودمحكوم مركزي پښتونستان‌په زياتو حساسو سيمو كښې په سخت‌مراقبت اوڅارنه بوخت دی .

په پېښور کښې پرله پسې الو ګولو او مظاهرو د پاکستان استعماري حکومت له ويرې او وارخطايي سره مخامخ کړيدی

دهٔان ورځپاڼې دمې دمياشتې د۱۹ ګڼې دخبر سره سم دپاکستان داخله وزارت د هغو اغتشاشونو او الوګولو په نسبت چه په دغو ورځو کښې دپېښور په ښار کښې شوی او په هغو کښې ديو لك نه زيات و خلکو ګډون کړی ؤ او ځينو دولتي ودانيو ته ئې دپېښوردرادیو ټيسن په شمول لزيات زيان رسولي ؤ يوه اعلاميه خپره کړه او په هغې کې ئې د محکوم پښتونستان خلکو ته اخطار ورکړی چه دپاکستان حکومت به دداسې اغتشاشونو په مقابل کې له سختې څخه کار وا خلي . دپاکستان عسکرو ددغو الو ګولو دکرار ولو دپاره له ټانګو او زره پو ښو څخه کار اخستی دی دهٔان دورځپاڼې دليکنې له مخې ئې دامريکا په قونسلګرۍ او د انګليس د کميسار د معاون په دفتر باندی د چپاو او يرغل وړلو مخه نيولې ده . دپاکستان حکومتي مطبوعاتو د حقيقت دپټولو په غرض د پښتونستان دخلکو دغه سياسي جنبش ته مذهبي رنګ ورکړی او کوښښ کوی چه دپښتنو دآزادۍ غوښتنې اغتشاشونه په بل ډول ښکاره کړی .

د جندول په سيمه کې دپاکستان داستعماري حکومت په خلاف پاريدنې زياتې شوی دی

ددېر درباست په تيره بيا دجندول په سيمه کښې دخلکو مظاهرې او مخالفتونه ورځ په ورځ زيات شوی او هره ورځ دمخالفينو شمير لا پسې زياتيږی دغه راز دملك نوکر خان په کلي کښې دعالمانو ، ملکانو نمايندګانو او نورو قومي مشرانو په ګډون د سالارزو دخلکو يوه ستره جرګه شوی وه او په دغه جرګه کښې په زيات اتفاق داخبره ومنل شوه چه دباجوړ خلك به تول قوت او اتفاق دپاکستان داستعماري حکومت په مقابل کې ودريږی او دګران پښتونستان دآزادولو په لياره کې قربانيو ته ځانونه چمتو کړی .

دبيا نيونه وروسته بيشماره خلکو تور بيرغونه په لاسو کې نيولی او په دغه نارو چه ژوندی دی وی پښتونستان او مړ دوی دپاکستان استعمار شروع وکړه هغوی دپاکستان دحکومت داسلامي ضد اقداماتو په باره کې دخپلو مشرانو او عالمانو وينا وی ومنلی او دپېښور په پيد فاعو خلکو ئې دتجاوز او تيری غندنه وکړه اودهغه ځای آزادی غوښتونکو سره ئې خپله غمشريکی څرګنده اودپاکستاني عسکرو په لاس ئې دآزادۍ غوښتونکي زخمي کول په ګر که سره يادکړل دپاکستان داستعماري حکومت په خلاف داشان پاريدنې لا هم زياتيږی

دپاکستان استعماري حکومت دمحکوم مرکزی پښتونستان د چارسدی يوستر عالم دهغه حکومت داسلام دښمنۍ له سياست سره د مخالفت په ګناه بندی کړ

دپاکستان استعماري حکومت دچارسدی دسيمې يولوی او مشهور عالم دداګی صاحب حق صاحب دپاکستاني حکومت داسلام دوښمنۍ سياست سره دمخالفت په ګناه و نيو او بندی ئې کړ . دغه کار دهغه سيمې خلك زيات راپارولي اودغه اقدام په ضد ئې احتجاج کړی .

دمسعودو ننګیالو مجاهدینو د پاکستانی حکومت خومو ټر ونه‌وسوځول اومالونه‌ئی‌ورنه لوټ‌کړل

دمسعودو دبلولزو دملی‌مجاهدینو یولوی‌ډلی دشاغلی خیر محمد خان پهمشری‌دسرو کی اومدیحان دچونی پهسیمه‌کی دپاکستان ددولتی‌موټرو په یوه لویه قافله حمله وکړه اودغو لاریو ساتو نکی دویری‌نه وتښتیدل. مجاهدینو خولاربوته اور ور واچو و اوپه لار یو کی بارمالونه‌ئی پهولجه یوړل . دغه‌شان دبلولزو ملټولګی د ټا نك په سیمه کی په یو ټولګی پاکستانی عسکرو ډزی وکړی اویو تن یی‌ورخخه‌ټپی کړ. دریم ټولګی دټا نك دژاندا رم په کمپ‌لاسی بموته واچول اودغه کمپ‌ته‌ئی زیات زیان ورساوه. بل ټولګی مجاهدینودچندولی دعسکر ی چونی دالحاقیه ودانی یوه‌برخه پهچاودونکو مو ادو خرابه کړه او په د یر ۀ اسمعیل خان‌کی هم‌مجاهدینو دهغه‌ځای پهکمشنر اودهغه په ساتو نکو ډزی و کړ ی ددی بحران اوخطر ناك جنبش پهوجه پاکستانی حکو مت د بلو لز یو څو تنه مشر ا ن بند یا ن کړی دی .

د اتمانخیلو مجاهدینو دوه‌تنه پاکستانی عسکرووژل

پههغه حمله کی چه‌داتمانخیلو ملی‌مجاهدینو دجو زا په ۱۰ نیټه د ملك پخپو ر خان په مشری دشینګس پهعسکری قرارګاه وکړه دوه‌تنه پاکستانی عسکرمړه شول. د ا شان په همدغه تاریخ په مندوچینه او ددری صاحب پهزیارت‌کی لو یی‌جرګی وشوی چه په هغه کی دسالارزیو اونورو قومونو مشرانو ګډون کړیؤ اودا فیصلی‌یی یوځل بیا تا ئید کړ ی چه مو نبز بهدپاکستان داستعمار لهمنځه وړلو لپاره هر ډول قربانی ورکوو.

دمومندو اوساپومشرانو او عالمانو پهغا زی آ با د کی یوه لو یه غو نډه و کړ ه

دآزاد شمالی‌پښتونستان دمومندو پهغازی‌آباد کی دجو زا په۹ نیټه د مو مندو او ساپو دعالمانو مشرانو اونمایندګانو اونورو سترو کسانو په‌ګډون یوه ستره‌غونډه وشوه‌چه‌دناو ګی جناب مولوی‌صاحب پههغه‌کی یوه‌مهمه وینا وکړه. پهدغه وینا کی ئی د پا کستان د ا سلام دښمنی سیاست او استعماری تیری اوزیاتی خلکو ته شرح کړل و ر وسته ښاغلی‌ملك‌سیدخان ملك‌سلامت‌خان، اودخرکنی قاضی‌صاحب هم‌پهزړه‌پو ری ویناوی و کړ ی اوپه اتفاق‌ئی‌دا فیصله وکړه‌چه‌په‌ټول قوت بهدپاکستانی جابر حکو مت پهمقابل‌کی ودریږی. داجرګه دژوندی دی وی پښتونستان اومړدی‌وی دپاکستان استعماری حکومت اودپښتونستان دآزادی دښمنان په نارو پای‌ته‌ورسیده ،

پهکراچی‌کی دایټالیا لوی‌سفارت دپاکستان د حکومت خبرونه‌دروغ کړه

دپېښور پهښار کی دمحکوم پښتو نستان دآزادی غوښتونکو دلوی اغتشاش د خبرونو په تعقیب چه‌دهغه پهاثر دپیښور دراډیو ودانۍ اونورودولتی ودانیوته سخت‌زیان و ر سید اود پښتنو اودپاکستان داشغالګرو قواو ترمنځه سخت‌اخوډب ونښت اومړی او ز خمیان په کی وشول، دستیځمن ورځپاڼه د۱۹۶۲ کال‌دمی دمیاشتی پهشلمه‌نیټه دباوری ټولنو لهخولی‌لیکی

چه په کراچۍ کې د ایټالیا لوی سفارت د پاکستانۍ منابعو د غه خپرونې رد کړی چه د پښتونستان د آزادۍ غوښتونکو اغتشاشونه د ایټالیا د فلم اخیستلو د یوې کمپنۍ په ضد شوی ؤ

په محکوم پښتونستان کې د پاکستان د استعماری حکومت له خوا د آزادۍ غوښتونکو نیول لا دوام لري

د مرکزي محکوم پښتونستان پېښور د آزادۍ غوښتونکو خلکو د نیولو سلسله لا تر اوسه روانه ده او په دې لړ کې د پېښور د ښار د کریم پورې او سیدونکي ښاغلي عبدالصمد، ښاغلي آغا اقبال، ښاغلي یوسف، د پېښور د جنګي محلې او سیدونکي ښاغلي شا ولي، ښاغلي بسم الله ښاغلي شریف، د پېښور د ناصرخان د چوك او سیدونکي ښاغلي سراج الدین، د پیر د محلې او سیدونکي ښاغلي غني الله او د ناصرخان د چوك او سیدونکي ښاغلي معروف او ښاغلي محمدشا د آزادۍ غوښتنې په ګناه د پاکستان د حکومت له خوا بنديان شوي دي. د غه شان شل تنه چه د هغو مشر ښاغلي عبدالصمدخان چه په کورمې مشهوردی او اتیا تنه نور د ښاغلي سیدقاسم علیشاه په پیروۍ د اسمعیل خان د ډېرې بندیخانې ته لیږدولي دي ،

د مومندو پولیټکل اجنټ د آزادۍ غوښتونکو له خوا سخت ووهل شو

د سالارزیو د سیمې په برامدك او د مامونډو د یوسف خیلو د قبیلې مربوط په زګۍ نومې کلي کې لویه جرګه وشوه، په دې جرګه کې په تیره بیا د باجوړ په سیمه د پاکستاني استعمار د له منځه وړلو لپاره تصمیمونه ونیول شول، په دې لړ کې د جنډول پاکستاني پولټیکل اجنټ د سالارزو او مامونډو د آزادۍ غوښتونکو له خوا سخت ووهل شو او په ډېره سختۍ ئې ځان له مرګه څخه خلاص کړ او وتښتید .

ملي مجاهدینو د پاکستان د استعماری حکومت زیاتې ودانۍ په چاودونکو موادو ورانې کړې

د آزاد منځني پښتونستان د مسعودو د بلولزوي د شمیر ملي مجاهدینو د ښاغلي خیر محمد خان په مشرۍ د ټنۍ د کلي یو بوخ پل په چاودونکو موادو ران کړ. د غه شان د مسعودو د شابي خیلو په سیمه کې یوه دولتي ودانۍ وسوزول شوه او د رزمك د چوڼۍ لوی برج او په ساړه راغه کې ئې یوه حکومتي ودانۍ په چاودونکو موادو والوزوله .

یوه لویه تاریخي غونډه د مامونډو په پالنګټ کې وشوه

د جوزا په ۲۲ نېټه په پالنګټ کې د مامونډو د قبیلو سترو او مشهورو مشرانو یوه تاریخي جرګه وکړه چه داور بازیو برو زیو، عمرخیلو او یوسف خیلو قبیلو لویو کسانو په هغه کې ګډون کړی ؤ او په هغه کې د پښتونستان د خپلواکۍ او د پاکستان د استعماردسیسې په حقله جدا بې وینا وې وشوې او دا فیصله په کې بیا تائید شوه که د دې قبیلو څخه چا د پاکستان د استعماری حکومت سره لارچار او مرسته وساتله نو د یو خاین په حیث به هغه سره معامله وشي، کور به ئې وسېزل شي او خپله به د ملك څخه بهر کړی شي په د غه جرګه کې د غو مشرانو ګډون کړی و د شاګو ښاغلي ملك سردارخان، د شاګو ښاغلي پاینده خان، د ذرګۍ مولوی سیدجان، د ډېره کې

ملك پام جان د کوی وانه ښاغلی ملك شاد ملوك د کخ صاحب حق صاحب دد بره حافظ جی صاحب د کرپانی ملك طالب خان د گټکی ملك داور خان، د کس ملك لعلی خان ، ملك اکدر خان، ملك شاه زمین خان، د بهانو ملك محمد طاهر خان، ملك فضل الرحمن، شهزاده گل او ملك محمد خان د ډبر ملك یمین خان او ملك اثر خان، د چینگی ملك رحمت خان، د شینکوټ ملك سلطان خان او ملك زرغون خان، د کبزی ملك رضا خان د باندارې ملك عبدالصاحب، ملك عبد الملك، ملك روشن علی خان، د ډبر ملك علم خان، ملك غلام محمد خان ملك بورام او صاحب حق صاحب ، ملك اهل رسول خان، ملك عبدالمحمد خان، ملك حکیم شاه خان ملك پیوست خان، ملك گل خان، ملك سید احمد خان، ملك نعمت الله او ملك کچکول خان د غه ستره او تاریخی جرگه د ژوندی دی وی پښتونستان او مړ دی وی استعمار او د پښتونستان د ملت د دښمنانو په نارو پای ته ورسیده .

مرکزی محکوم پښتونستان پیښور کی د جوزا په ۲۱ نیټه په چارسده کی داستعماری پلانونو په ضد مهمې فیصلې وشوې

د محکوم مرکزی پښتونستان ـ پیښور په چارسده کی د جوزا په ۲۱ نیټه یوه مهمه اوستره ټولنه و شوه چه په هغې کی په زرگونو کسانو علاوه د ملی عوامی گوند مشرانو گډون کړی و د غه غونډه کی د پښتونستان ملت باندی د پاکستان د استعماری حکومت ظلمونه او تیری یاد شول او د جرگی له مشرانو له خوا مهمی وینا وی وشوی او قومی جذاب شعرونه ولوستل شول چه زیاتی اوازدی چك چکی ورسره کیدی او د غه نارې وهل کیدې چه ژوندی دی وی پښتونستان او ژوندی دی وی خان عبد الغفار خان په دغه جرگه کښی دا فیصله وشوه چه د یو یونټ په خلاف دی ژر تر ژره ترتیبات ونیول شی او د ملی محاذد تنظیم د پاره دی پوره اقدامات وشی او د سیاسی بندیانو د ژر خوشی کیدو او د خودارادیت د حق د ثابتو لو په لیاره کی دی د آزادی غوښتونکو فعالیت شروع شی د غه شان د پاکستان استعماری حکومت د لنډ ی او سیدونکی ښاغلی سیف الرحمن خان او ښاغلی محبوب علی خان د آزادی غوښتنی په گناه بندیان کړل همدغه رنگه د پیښور د پوهنتون شاگردانو غوښتل چه د خوشحال خټك په نامه یوه ادبی غونډه وکړی او مقالی او شعرونه په کی ولولی خو د پوهنتون شاگردانو ته د پوهنتون د مامورینو او پاکستانی حاکمانو له خوا د اجازه ور نکړی شوه لکه دی کار چه د پوهنتون د شاگردانو په منځ کی سخته پاریدنه او کرکه پیدا کړه د پاکستانی استعماری حاکمانو د چارسدی ادبی ټولنی ته هم ددی اجازه ور نکړه چه د پښتو مشهور شاعر علیخان د یاد ونی په مناسبت د مشاعری مجلس جوړ کړی .

ملی مجاهدینو یوی پاکستانی پسته خانی ته اور وروا چو و ...

په آزاد منځنی پښتونستان کښی د ښاغلی عنایت الله خان په مشری د مسعود د شمن خیلو یو ټولگی مجاهدینو د چغملی په عسکری تانه یرغل وکړی او هم ئی د شینگی په عسکری پست باندی حمله وکړه او د پاکستانی قواوته ئی زیات تاوان ورساوه همدا شان په مدیجان کی د دولتی لاریو په یوه قافله مجاهدینو حمله او تلفات ئی و رو رسول ، د خرگی دا و بو

رسولو ماشین داسی بم په اچولو خراب کړ دغه رنګه دلو اړ ګی مجاهدینو د جوزا په ۲۲ نیټه دګاګری عسکری پسته خانی تهاوراچولی اوهغه ئی وسوه .

دهند پښتون جرګی دخان عبدالغفار خان دبند موډی دزیاتیدو په نسبت اعتراض او کر که ښکاره کړه

دهند دپښتون جرګی چه دمولانا محمد اکبر په مشری دجوزا په ۲٤ تاریخ غونډه وکړه په هغه کی مولانا محمد اکبر خان دوینا په ترڅ کی دپښتونستان دسترمشر خان عبدالغفار خان دبند دموډی زیاتیدو له امله دپاکستان دحکومت اقدام یو ناروا او غیر انسانی عمل ښکاره کړه او وی ویل چه د اسیظلم دنړی هر آزادی غوښتونکی اوبشریت غوښتونکی ورته بدوائی ئوغنده ئی کوی ده وویل چه په خان عبدالغفار خان سربیره چه د سپین ږیر توب او زړښت په حالت کی ددغه استعماری حکومت دسختو ظلمونو سره په بندکی مخامخ دی، دپښتونستان ۲۲ زره تنه آزادی غوښتونکی پښتانه هم په پاکستانی زندانونو او جیلونو کی یو ډیر دخواشینی وړ حالت لری او د انسانیت نه لری روبه روسره کیږی مولانا وویل سردد ی چه د پاکستان خلکو دپاکستان له استعماری حکو مت څخه بیا بیاغو ښتی دی چه ټول سیاسی بندیان خوشی کړی خو حکومت تراوسه دخلکو ددغو غوښتنو څه پروانده ساتلی مو لانا محمد اکبر دپاکستان عسکری حکومت دخنداوړ وګاڼه او په مجلس کی ئی یوه داسی تصویب نامه لاسلیك کړه چه په هغی کی دپښتونستان دمشر خان عبدالغفار خان د بند دموډی اوږ دیدل په کلکه غندل شوی، او کر که ورنه ښکاره شوی دی تصو یب نامه کی دپاکستا ن له حکومت څخه په کلکه تقاضا شوی چه خان عبدالغفار خان او دپښتونستان ټول سیاسی بند یان ژر خوشی کړی . ـ

دسرطان په میاشت کښی

یو شمیر ملی مجاهدینو دپاکستانی ژاندارم په قرارګاه بمونه واچول

دآزاد منځنی پښتو نستا ن د مسعو دو منزیو یو شمیر ملی مجاهدینو دښاغلی خیرمحمد خان په لار ښودنه په کانی ګورم کی ددولتی ودانی یوه برخه په چاودونکو مواد و ورانه کړه او بل ټو لګی په ټانګ کی دپاکستانی ژاندارم په قرار ګاه باندی خو لاسی بمونه واچول او هغی تهئی زیات تاوان ورساوه، همدغه شا ن دبهلولزی یویوی ډلی درزمك عسکری کمپ په چاو دونکو موادو زیانمن کړاو پوره تاوان ئی وروړساو ـ

دبیټنو اوبالو لزیو مجاهدینو په پاکستانی نظامی تأسیساتو اودموټرو په کاروان حمله وکړه

د آزاد منځنی پښتونستان د بیټنی یوبل ټولکی ملی مجاهدینو ښاغلیعلی محمد خان په مشری د خیرو خیلو په سیمه کی ددولتی لاریو په یوه کا روان حمله و کړه اوسخت تاوا نونه ئی وروا ړول دپاکستان استعماری حکومت په دغه پیښه کی دګډو ن په الزام په محکومو سیمو کی ښاغلی سرور خان ، ښاغلی علم خا ن ښاغلی اکبر خا ن او ښا غلی پاد شا خان بیټنی نیولی اود بنو جیل تهئی استولی دی .

بل ټو لګی ملی مجا هدینو دښاغلی علی محمد خا ن په لار ښودنه ډانګ په سیمه کی د جوزا په ۲۵ نیټه په چاودونکو موادو یو پوخ پل خر اب کړه اویوه دولتی ودا نۍ هم په چاودو نکو موادود یوټولګی مجاهدینو له خوا والو زو ل شوه د بالولز یو ځینو ملی مجا هدینو د جندولی په عسکری چونۍ باندی لاسی بمو نه غو ر ځولی اوسخت زیا ن ئی ورورسولی دی همداشان ئی دفارغی په عسکری چونۍ سخت باټو نه وچول اوزیان ئی وررساو.

دغه رنګه په باجوړ کی دجوزا په ۳۱ نیټه دماموندو یوټو لګی ملی مجاهدینو دملك شیر علی خان په مشری دښار په عسکری کمپ ډزی وکړی او پاکستانی قواوته ئی تاوان ورورساوه .

دماموندو مشرانو او عا لمانو په یوه تا ریخی جر ګه کښی ځینی مهم ا و تا ر یخی تصویبونه وکړل

د لوی ماموندو د یو سف خیلو ، مسعود خیلو، عمر خیلو ، سلیمان خیلو او دخلوزی ملا خیلو د قبیلو په ستره او لویه جرګه کی چه په هغو کی عالمانو ، ملکانو ، نمایندګانو او د کام مشرا نو په ګډون نورو زرګونو خلکو ګډون کړ ی ؤ دا غونډه چه دسرطان په دو همه نیټه وشوه په هغه کی داسی مهم تصویبونه وشول چه هغه د پاکستان دحکومت په ضد دپښتو نستان دخلکو دمبا رزو ددوام په باره کی دی ورو سته له هغه چه مشرا نو دپاکستان د استعماری حکومت دتیری په مقابل کی د اتحاد دلزوم په باب کی مهمی وینا و ی وکړ ی په جرګه کی دغه مو اد تصو یب شول .

لومړی ـ مونږ دلوی ماموندو دټو لوقبیلو خلك یوځل بیادپاکستان داستعماری حکومت د تجا وزونو په مقابل کی دمبارزی ددوام او دپښتونستان دجوړ ید ودپاره دمجاهدو په حقله خپلی پخوانۍ فیصلی ا و تعهدونه تا ئید و و او تعهد کو و چه دپښتونستان د جوړیدو د مبا رزې په لیاره کی له هرډول قربا نۍ ور کولو او کوښښونوڅخه ډډه نه کوو .

دو هم ـ څرنګه چه دباجوړ خلك دپاکستان له ا ستعما ری حکومت سره د جګړی په حالت کی دی با ید د قومی اوملی ګټو د ساتلو په غرض ټول ذات البینی اختلا فو نه یوی خواته کیښودل شی او ترهغه وخته پوری چه دپاکستان استعماری حکومت دپښتونستان دټول ملت دآزا دی مسلم حق و نه منی هیڅ ډول ذات البینی مسائل چه د طبقاتو دجلا کیدو او اختلاف موجب کیږی تر توجه لاندی و نه نیو ل شی .

دریم ـ تر هغه وخته پوری چه د پاکستان استعماری حکومت دپښتو نستان دملت په حقه حقوقو اعتراف ونکړی ددغه استعماری حکومت په ضد به زمونږ مبارزی دوام و کړ ی .

څلورم ـ له مونږ څخه هیڅ یو تن داحق نلری چه دپاکستان له استعماری حکومت سره دو ستانه ا ر تباط پیدا کړی او مخا لف کو و نکی ته به دګناهکار په حیث سخته سزا ورکړی شی .

پنځم ـ مونږ د آزاد پښتو نستان د ټولو قبیلو نه غو اړو چه دخپلو ملی چارو دتنظیم د پاره یوه ستر جرګه جوړه کړ ی .

شپېزم ــ دغه رنګه مونږ د خپل ور ور ملت اوحکومت افغانستان څخه د زړه له کومې شکریه کړو چه دپښتونستان دملت سره یې د هغه دآزا دی غو ښتنې په مبارزه کې اخلاقي د قدرو پر همکارې کړې دي دن غومشرانو په جمله کې چه په دغه تاریخي جرګه کې ئې ګډون کړی ؤ مولوي غلام رباني . ملک دوست محمد خان ــ مولانا صاحب جان حاجي عطامحمد ، ملا نادر خان ، ملا امین الله خان ، ملا سید حبیب ، فضل ملا خان ملک شیر علیخان ، دزیګی ملک ، سید حبیب د ملنګي ملک ، نعمت خان ، داګری ملک حکم شاه او ملک پوست خان ، دملنګي ملک مرید خان او د میني ملک عمر خان ملک مزمل خان ، ملک‌عبد الرحمن خان ، ملک حلیم سید ، ملک عبدالمحمد ، حاجي نورمحمد خان او حاجي محمد شریف خان د غنډيبي او سید و نکي دبکرو ملک‌محبت خان او ملک عیسی خان ،دګیری ملک‌سربلندخان ، ملک اهل‌رسول‌خان، د کړیکال ملک‌ماخان‌اوملک‌فضل حق‌خان، وکیت‌ګوټ‌ملک‌شاتو، ملک‌قیامت‌او‌ملک‌سیدباهوخان، او د غونډول د کلي ملک شاه افضل خان هم شامل و . ــ

دملي‌مجاهدینو له خوا یو پاکستاني منصبدار وژل شوی‌او څوتنه‌پاکستاني افراد سخت ټپیان شوي دي .

په څو نښتوکې چه دجوزا په دیر شمه نیټه اودسرطان په لومړۍ‌نیټه د ملي مجاهدینو او د پاکستان د استعماري قوا و تر منځ وشوه یو تن پاکستاني منصبدار وژل شوی او د پاکستاني استعماري‌قواو ته ئې مالي‌تاوانونه‌اړولي دي : په‌دغو نښتوکې څوتنه‌پاکستاني افراد ټپیان شوي دي . د جوزا په ۳۰ نیټه د ماموندو یوه ټولګی ملي مجاهدینو د ملک ګل‌بدین خان په مشرۍ د بنار په کمپ سختي ډزې وشوې . دغه شان دسرطان په لومړۍ نیټه د چارمنګ یوشمیر نور و ملي‌مجاهدینو د ملک علي باز خان په مشرۍ او داتمانخیلو بلې ډلې ملي مجاهدینو د ملک‌ګونکټ خان په‌لار ښود نه دبنارپه عسکري کمپ ډزې‌وکړې او تاوانونه‌یې وروا ړول . ــ

د پاکستان د استعماري‌حکومت داخله وزیرو‌یل چه‌خان عبدالغفارخان مجبور دی چه نور هم په جیل کښې پاتې ئې

د رویټر آژانس خبروائي : د پاکستان د اخله وزیر ښاغلي‌حبیب‌الله خان ووړمه ورځ و ویل چه د پشتونستان مشهور او ستر مشر او زعیم خان عبدالغفار خان مجبوردی چه نور لاهم په جیل کې شپې ورځې تیرې کړي . خان عبدالغفار خان دتیرکال داپریل‌په میاشت کې د پاکستان د نظامي قانون په تحت کې بندي شوی دی . ــ

داتمانخیلو ملي مجاهدینو په جندول کې یو پوخ پل‌وران کړ .

د اتمانخیلو یوې ډلې ملي مجاهدینو د جوزا په ۲۷ نیټه په جندول کې دشکرکلي ته‌نژدې د سړک یو پوخ پل په چاودونکو موادوو وران اوله منځه یوړ .

د پاکستان تنګي‌نومي تاڼه‌دملي مجاهدینو له خوا ونیول شوه اووسیزل‌شوه

دلو ارګي په جنوب کي دتنګي تاڼه دیوی ډلي ملي مجاهدینو له خوا نیول شوی‌او بیا اور وروا چول شو او بیخی وسوزول شوه . دملي مجاهدینو دغه حمله دجوزا په ۳۰ نیټه په دغه تاڼه باندی‌شوی‌وه .

په یوی لوی مهمی جرګی کی دپاکستان‌استعماری‌حکومت د پښتنو ددین‌اوملی ناموس غلیم وباله شو

دسرطان په ۳ نیټه دچینګی دبیا عمر بابا په زیارت کی دا تما خیلو د پنځه ګونو قبیلو د عالمانو، مشرانو ، روحانیونو او زیاتو خلکو په ګډون ستره او مهمه قومي جرګه شوی وه . مولا نا عبد الله او قاضی حبیب ګل په دغه جرګه‌کی پارزه پووی وبناوی وکړی او وی ویل ځرنګه چه دپاکستان استعماری‌حکومت د پښتونستان دخلکو ددین‌اوملی‌ناموس دښمن دی نولدی امله دهغه استعماری حکومت دتیریوپه مقا بل کی مبارزه لەدیني وجایبو او بشری اصولوسره موافقه لده . په جرګه کی نور و قومي مشرانو هم وینا وی و کړی او دپاکستان د استعماری حکو مت پرو ګرامو نه کی ځرګند کړل جرګی درایو په‌اتفاق فیصله وکړه چه دپاکستان داستعماری حکومت د تیریوپه ضدخپلی مبارزی‌ته دوام ورکولی او ترڅو پوری چه دپاکستان استعماری‌حکومت دپښتونستان دخلکو حقوق ونه‌منی‌داتما نخیلو قام په‌آرام نشي .

دپاکستان په یوه دولتي و دانۍ ملي مجاهدینو لاس بمونه وا چول

دجوزا په ۲۸ نیټه یوی ډلی ملی مجاهدینودکورمی‌دپولیټیکل اجنټ‌داستو ګنی‌په‌ځای سختي ډزی وکړی . دغه شان بل ټوګی مجاهدینو دجوزا په ۲۹ ورځ په پاړه چنارکی په یوه دولتي ودانۍ لاسی بمونه واچول او تا وان ئی‌ور ورساو . بل ټولګی ملي‌مجاهدینو دسرطان په دریمه نیټه دادینه شیربه تاڼه باندی ډزی وکړی او دمانوسم په تا ڼه با ندی ئی لاسی بمونه وا چول .

ملي مجاهدینو نورو ټو لګیو دسرطان په لو مړی او در یمه‌نیټه دسدی په علاقه داری او دبا دامی په عسکری تاڼه باند ی ډزی و کړی او بل ټو لکی ملي‌مجاهدینو په کرمان کی په دولتي ودانۍ باندی لاسی بمونه واچول او تاو ان ئی ور ور سا ؤ

دپاکستان‌استعماری حکومت په پیښور کی دیوه قانون دان ځوی د آزا دی‌ه تمایلاتولرلو په‌ګناه بندی‌کړ

دپاکستان استعماری حکومت دکوهاټ دیوتن قانون دان زوی‌ښاغلی غلام محمد خان دآزادی غوښتنی دتمایلاتوار لو او دپا کستان داستعماری حکو مت د ګما شتګانو په ضد دوینا په ګناه او جرم بندی کړی دی.

یوشمیر ملي مجا هدینو په دی وختو کی داقرب ډاګ‌په سیمه کی په زیاته اند از ه دتلفون مزی له منځه وړی دی .

ملی مجاهدینو په پاکستانی عسکری تاسیساتو پرله پسی سختی حملی وکړی او درانده تاوانونه ئی ورواړول

دسرطان په ۷ نیټه دماموندو او سالارزو یوشمیر ملی مجاهدینو د ښاغلی سراج الدین خان په مشری دښار په کمپ حمله وکړه او ددغه کمپ ساتونکو دملی مجاهدینو په ضد متقابلی ډزی کړی دی چه ددواړو خواو ترمنځ اوږده نښته وشوه بلرپوټ دی چه دسالارزو او اتمانخیلو دملی مجاهدینو ډلو دسرطان په ۸ نیټه او ۹ نیټه دښاغلی ملك گلبدین او ښاغلی علی باز په مشری دښار په عسکری کمپ حمله وکړه او پاکستانی قواوته ئی درانده تاوانونه واړول .

دسالارزو او ماموندو ملی مجاهدینو په پاکستانی نظامی ځایونو حملی وکړی

دسالارزو یوشمیر ملی مجاهدینو دښاغلی گوجرخان په مشری دسرطان په ۷ نیټه د ښار په کمپ حمله وکړه. دغه شان دماموندو یوی ډلی ملی مجاهدینو دښاغلی عبدالمتین خان په لاربښودنه دسرطان په ۱۲ نیټه دښار په نظامی کمپ حمله وکړه او هغه ته ئی پوره تاوان وروړساوه

غاری خان وویل چه په پاکستانی بندیخانو او جیلونو کی قومی مشران دناروغی په حال ژوند کوی

دمرکزی محکوم پښتونستان دنوښار دنفوذ لرونکو شخصیتونو څخه یو تن ښاغلی غاری خان چه نوی له بندخخه خلاص شوی دی دوینا په ترڅ کی و یلی دی چه زیاتره قومی مشران لکه عبدالعزیز خان حسین بخش کوثر، میرمهدی شاه مهدی، عاشق شاه باچا، اظهر بابا، حاجی زمان خان اجمل خټك، زمره خان، شاهجهان خان او یعقوب خان په محبس کی دناروغی په حال ژ و ند تیروي او ددوی علاج او دارو درمل ته توجه نه کیږی .

ده وویل چه دپاکستان محبسونه دپښتونستان دسیاسی قیدیانو څخه ډك دی او دهغوی ټولو سره ښه سلوك اورویه نه کیږی ،

دملی مجاهدینو په حمله کی دوه پاکستانی عسکر ووژل شول

په هغه نښته کی چه دښار دکمپ دساتونکو او ملی مجاهدینو دډلی ترمنځ وشوه دوه تنه پاکستانی عسکر مړه او دوه تنه نور سخت ټپیان شول .

دغه حمله دسرطان په ۹ نیټه دماموندو دملی مجاهدینو له خوا دښاغلی عبدالصمد خان په مشری په دغه کمپ شوی وه .

دورکزو عالمانو او مشرانو په یوی درنی تاریخی جرگه کی فیصله وکړه چه دپاکستان استعماری حکومت دی ډیر ژر دپښتونستان سیاسی بندیان خوشی کړی

دجوزا په ۲۱ نیټه په داین خیړی کی دعالمانو مشرانو او نمایندگانو په گډون د ورکز و خلکو ستره او تاریخی جرگه کړی وه .

جرگه دقرآن کریم دځو آیتونو په تلاوت پرانستل شوه وروسته له هغه قومی مشرانو دخپلو ویناو په ضمن کی دآزادپښتونستان دنیولو دهیلی په باب کی دپاکستان د استعماری حکومت پروگرامونو ته شرح ورکړه او دوطن ددفاع په لیاره کی ئی دهرډول قربانی دورکولو د پاره

دقومي اتحاد ضرورت اودقوم تياري تائيد کړ. جرگې دا يو په اتفاق دهيواد ددفاع او آزادۍ پهلياره کې دملي مجاهدو دوام تصويب کړ اودپاکستان لهٔ استعماري حکومت څخهٔ ئې وغوښتل چهٔ ژر د پښتونستان سياسي بنديان خوشي کړي اودباجوړ په خاوره باندې لهٔ تيري څخه ډډه وکړي د آزادمنځني پښتونستان رپوټ دی چه دسرطان په ۲۰ نيټه د مولانا صنوبرخان په مشرۍ دوزيرو دا حمدزيو دقبيلې دمشرانو اوخلکو په ګډون په شنه ورسك کې ستره جرگه شوې وه جرگې دپاکستان د حکومت هغه استعماري پروگرامونه سخت وغندل چه دپښتونستان د ملت په ضدئې جوړ کړيدي اوهغه حکومت تهٔ ئې اخطار ورکړ چه دپښتونستان ملت به د خپل خاورې ددفاع اوآزادۍ اخيستلو پهلياره کې دهرډول قرباني لهٔ ورکو لوڅخه ځان و نهٔ ژغوري .

دمحکوم پښتونستان دچوك يادگار په يوې ستره غونډه کې دپاکستان دعسکري حکومت ظلمونه وغندل شول

دسرطان په ۲۶ نيټه دښاغلي ملك جهانگير خان خليل په اهتمام د پيښوردښار په چوك يادگار کې ستره اومهمه غونډه شوې وه پهٔ دغه غونډه کې دمرکزي محکوم پښتونستان دټولو طبقو او گوندو مشرانو ګډون کړی اودخلکو ټولنه پهٔ داسي حال کې چه لهٔ شلوز رونتو نه زياته وه داناري وهلې چه ژوندي دې وي آزادي اومړ دې وي اسارت. زمونږ بنديان خوشي کړیء اوزمونږ پهٔ اساسي حقوقو اعتراف وکړئ مشرانو پهٔ خپلو جذابووينا وکې دعسکري حکومت ظلمونه اوحکومتي اوسني قيود سخت وغندل. دغې ستري اوتاريخي غونډې پهٔ اتفاق سره تصويب وکړ چه بايد ټول سياسي بنديان کهٔ دتحفظ عامه اوامن عامه ترعنوان لاندې نيول شوي وي اويادنظامي حکومت لهٔ مقرراتو څخهٔ دتخلف پهٔ الزام بنديان شوي وي ژر بايد خوشي شي اوټول ضبط شوي جايدادونه دهغو خاوندانو ته بيرته ورکړې شي .

ملي مجاهدينو په يوه حمله کې دوه پاکستاني عسکر ووژل ـ

په هغه حمله کې چه ملي مجاهدينو په جباري او کرکڼې نومي سيمه کې د پاکستان په يوه عسکري گزمه وکړه د پاکستاني قواو له عسکرو نه دوه تنه ووژل شوي ويو تن سخت ټپي شو .

دغه رنګه دسرطان پهٔ لومړۍ نيټه دمسعودو يو ټولگي ملي مجاهدينو دگومل دسيمې مربوط پهٔ مرتضي نومي علاقه کې پهٔ يوه دولتي ودانۍ لاس به وونه وغورځول چه دهغو په وجه و دانۍ او ساتو نکو تهٔ ئې زيان رسيدلی دی .

دپاکستان داستعماري حکومت په يوشمير مامورينو، عسکرو اونظامي ودانيو حمله

دميچن خيل بابا دزيارت پهٔ سيمه کې دملي مجاهدينو يوې ډلې دپاکستان د حکومت په يوشمير مامورينو اوعسکرو سختي ډزې وکړې، بل ټولگي ملي مجاهدينو دسرطان په پنځمه نيټه په مرامشاه کې يوه دولتي ودانۍ پهٔ چاودونکومواد و زيان منه کړيده. دشمالي پښتونستان باجوړ رپوټ دی چه داتمانخيلو دملي مجاهدينو ډلو دسرطان په ۱۳ او ۱۵ نيټه دملك گونكټ خان پهٔ مشرۍ د ښار په عسکري کمپ حمله وکړه اوزيات تاوان ئې ورورسا وه .

دسالارزو مشرانو او عالمانو دیوی تاریخی جرگی په پای کی فیصله وکړه څو چه دباچوړ خاوره د پاکستانی استعمار د تیری ویره موجوده وی دسالارزیو خلك به خپلو منځو کی خپل ټول اختلافونه یوه خوا پریږدی

دسرطان په ۱۵ نیټه په شنکرگل کی قومی ستره جرگه شوی وه چه په هغی کی د سالار زیو مشرانو عالمانو او زیاتو خلکو گډون درلود په دغه جرگه کی ملك محمدعظیم خان، ملك حبیب الله خان ملك بانی خان، ملك نوکر خان، ملك گل محمدخان او ملك گل همیش خان مفصلی وینا وی وکړی په آخر کی درا یو په اتفاق تصویب شو تر هغه وخته پوری چه د باجوړ په خاوره باندی د پاکستان داستعماری قواوو د تعرض خطر موجودوی دسالارزو قوم به په خپلو کښی سره ټول اختلافونه ټال کړی او په اتحاد سره به د خپلی خاوری دساتلو په لیاره کی له هر ډول قربانی څخه ډډه و نه کړی بل خبر وائی چه په بنیار او مومندو کی د پاکستان په نظامی تاسیساتو باندی د ملی مجاهدینو حملی دوام لری او د پاکستانی مقاماتو د سخت تشویش باعث شوی دی .

د شوقدر په تاریخی جرگه کی د پاکستان داستعماری حکومت پر ضد مهمی فیصلی وشوی

دسرطان په ۸ نیټه د ملی عوامی گوند دغړی ښاغلی قسمت خان په مشری په شوقدر کی ستره جرگه شوی وه چه په زرگونو خلکو په کی گډون درلود غونډه دقرآن کریم دخو آیتو په تلاوت پرانستل شوه . وروسته د خټکو دا کوړی او سیدونکی ښاغلی غلام فاروق ملی او جذاب شعر ولوست وریسی ښاغلی رضوان الله کاکاخیل په خپله مفصله وینا کی د پښتونستان په خلکو باندی د پاکستان داستعماری حکومت ظلمو او تشدد ته شرح ورکړه او د پښتونستان د بندیانو د ژر خوشی کولو دغوښتنی په ضمن کی یی وویل چه د پښتونستان ستر مشر خان عبدالغفار خان هیڅ گناه نلری یی لدی چه د پښتونستان د خلکو د حقوقو د پاره مبارزه کوی . ارباب محمد سعید خان د خپلی وینا په ضمن کی د پاکستان له حکومت نه په کلکه وغوښتل چه ژر د پښتونستان ټول سیاسی بندیان خوشی کړی او ضبط شوی جایدادونه ئی بیرته ورکړی جرگی درا یو په اتفاق په یو فیصله لیك کی د پاکستان د حکومت څخه وغوښتل چه ژر تر ژره د پښتونستان ټول سیاسی بندیان خوشی کړی او جایدادونه ئی بیرته ورکړی .

دملی مجاهدینو له خوا دیوی چاودنی په اثر دښار د کمپ ملازم ووژل شو

دپاکستان یوتن ملازم دهغی چاودنی په اثر چه د ښار په عسکری کمپ کی دیو ټولگی ملی مجاهدینو له خوا شوی وه مړشو . دماعتبر وضعی مجاهدینو نورو ټولگیو دسرطان په ۱۸ او ۱۹ نیټه دښار په کمپ ډزی وکړی او د دښمن قواوو هم په مقابل کی د مجاهدینو په ضد سختی او بی ساری ډزی وکړی .

ملی مجاهدینو د تیلفون مزی له منځه وړی او په چاودیدونکو موادو ئې تاوانونه اړولی

د مسعودو دښمن خپلو د ملی مجاهدینو ټولګیو د سرطان په ۱۷ نیټه د جندولی او سرو کی په عسکری چونیو باندی ډزی کړی او تاوانونه ئې وراړولی دی دغه راز د مسعو د منزیو بیلو بیلو ټولګیو د ښاغلی شاه بهرام، ښاغلی پاچاشاه خان، ښاغلی ګل محمد خان، ښاغلی عظیم خان ښاغلی نبی خان، او ښاغلی ګل خاتم خان، په مشری د سروکی، جندولی، سپیلتوی او لدی په عسکری چونیو ډزی وکړی او د پاکستانی قواوله خوا هم په دوی ډزی شوی دی یو شمیر نوراو ملی مجاهدینو د سرطان په ۱۵ نیټه د مسعودو د منزیو او سیدونکی ښاغلی ګل حلیم خان په مشری د ټانک په سیمه کی زیاته مسافه د تلفون مزی له منځه وړیدی بل ټولګی ملی مجاهدینو د سا ړه راغه د تحصیلدار کور په چاودونکو موادو وران کړ دغه شان یو بل ټولګی ملی مجاهدینو د سرطان په ۲۲ نیټه د زیړانیو په سیمه کی په یوه قافله دولتی لاریو ډزی وکړی وهغوته ئی زیان ور ساؤه.

په کوبټه کی د یوی سختی چاودنی په اثر ۱۱ تنه ټپیان شویدی

د سرطان په ۲٤ نیټه په کوبټه کی یوه سخته چاودنه شوېده چه د دغی په اثر ۱۱ تنه ټپیان شویدی.

د پاکستان د استعماری حکومت له خوا بندی شو

د پاکستان استعماری حکومت د کوهاټ د ضلع د هنګو د تحصیل مربوط د درسمندد کلی او سیدونکی ښاغلی ملک سرور خان د ازادی غوښتنی د فعالیت په الزام نیولی او د کوهاټ زندان ته یی استولی دی.

دا لاندی په میاشت کښی:

د محکوم پښتونستان عالمانو د پاکستان د حکومت نه اطاعت اعلام کړ:

د سرطان په شلمه نیټه د مولینا سید ګل بادشاه په مشری چه د مرکزی محکوم پښتونستان نظام العلمادی، تر ریاست لاندی یو لویه غونډه شوی وه چه هغی ته په زرګونو عالمانو د پښتونستان دخلکو د بیلو بیلو ډلو نمایندګان و رغلی ؤ. په دغه غونډه کی مولینا سید ګل بادشاه مولینا عبدالقیوم پوپلزی او مولینا غلام غوث هزاروی وینا وی وکړی چه د حاضرینو د زیات هیجان سبب شوی او په ډیر حرارت سره تائید او استقبال شوی.

غونډی د رایو په اتفاق دغه مواد تصویب کړل.

۱ـ څرنګه چه د پاکستان حکومت اوسنی واکمن د خلکو هیلو ته هیڅ اهمیت نه ورکوی نو له دی کبله دغه حکومت شرعا درست ندی او مونږ څانونه د دغه راز حکومت په اطاعت مکلف نه بولو.

۲ـ د پاکستان اساسی قانون نه د مذهبی اصولو څخه منبع اخستی ده او نه د ملیت د اساس سره برابر دی نو ځکه هغه نه منو او باید ژر تر ژره فسخ شی.

۳ـ ټوای مسیحی تعلیمی، تربیتی، معالجوی او تبلیغاتی اداری دی وتړلی شی او د دغو ادارو سرپرستان دی چه تل د اسلام له دین څخه خلک مرتدوی وایستل شي.

٤- ټول سیاسی بندیان اومذهبی عالمان چه دپاکستان دحکومت له خوا بندیان شوی او په بندی خانو کی په افسوس ناکه ټول ژوند کوی دقوم نمایندګان اودوطن د آزادی مجاهدین دی باید ژر له محبسونو څخه خوشی کړی شی.

٥- دافغانستان سره دروابطو دیری کولو په اثر زرګونه سوداګر او کارګر په بیکاری اخته شوی او تجارت ئی ځنډیدلی دی ولهدی درکه زښت ډیر تاوانونه ورا وښتی دی. لدی کبله باید دپاکستان حکومت دی ژر خپل روابط دافغانستان سره بیا بر قرار کړی چه ددغه ځای خلک له اقتصادی مخمصی او تنګسی څخه خلاص شی.

په پاکستانی بندیخانو کی دپښتو نستانی سیاسی بندیانو حالت ډیر زړه سوونکی دی:

دمومندو دباړی په سیمه کی دملی عوامی ګوند رئیس ښاغلی بشیر احمد چه په دی ورځو کی دپاکستان له محبس نه دیو کال بندنه وروسته خوشی شوی دی دو ینا په ترڅ کی وویل چه دسکهر، مچ مونت ګمری، ملتان، حیدر آباد او بهاولپور اوهری پور په جیل خانو کی د پښتونستان دسیاسی بندیانو حالت ډیر خطرناک دی اوزیاتره ئی په ټول ټول ناروغیو اخته شوی دی.

ده وویل سربیره پردی چه دهغو سیمو آب وهوا دپښتونستان دسیاسی بندیانو دحال سره هیڅ ډول مطابقت نلری دغه محبسونه صحی شرطونه او آسانتیاوی نلری اودهیڅ بوناروغ بندی تداوی اوعلاج نه کیږی. علاوه پردی هر کله چه زیاتره سیاسی بندیان په سختو اوشاقه خدمتونو محکوم شویدی دبندیانو خپلوان نشی کولی چه دهغوی سره وګوری او تماس ورسره پیدا کړی. ده وویل په داسی حال کی چه په دغو محبسونو کی څو تنه مړه شویدی، دځینو نورو کسانو حالت هم د بحران آخر درجی ته رسیدلی دی او ځینی نورسیاسی بندیان یاد دماغ په خلل اخته شوی دی او یا ئی دستر ګو دید له لاسه ور کړیدی اویا کانړه شویدی. ښاغلی بشیر احمد وویل هغه کسان چه په جیل خانو کی مړی دزندان دچارو واکمن دمړه دخپلوانو سره دهغوی دمړی په وړلو کښی هیڅ ډول مرسته او همکاری نه کوی.

دمردان دضلعی لارښوونکو او مشرانو دپاکستان له حکومت څخه په کلکه غوښتی چه ژر دپښتونستان سیاسی بندیان او مشران خوشی کړی:

دخدائی خدمتګارانو دګوندیو شخصیت ښاغلی سالار جمعه خان چه له یو کال بندنه وروسته خوشی شویدی په یوه وینا کی ویلی دی چه دخدائی خد متګارانو لارښوونکی اووطن غو ښتونکی نور مشران په پاکستانی جیلونو کی اذیت اودسختو تکلیفو نوسره مخامخ دی او ددوی حالت دزیاتی خواشینی وړدی.

ده وویل دمچ په جیل کی یوشمیر زیات سیاسی بندیان په ټول ټول ناروغیو اخته شویدی اوپه تیره بیا دښاغلی حسین بخش کوثر حالت ډیر خطرناک دی.

سالار جمعه خان په پای کی وویل که دپښتونستان مشر ان ژر له جیلونو څخه خوشی نشی او زمونږ ملی غوښتنه ونه منله شی مونږ ټول به بیا جیلونو ته لاړشو.

بل رپوټ وائی چه دمردان دضلع لارښوونکو مشرانو دپاکستان له حکومت نه غوښتی دی چه ژر ټول سیاسی بندیان په تیره بیا دزیدی خان اوعبدالعزیز خان چه دکوټی په بندیخانه کی ئی صحی حالت بیخی ګډوډ دی اوژوندئی په خطر کی دی ژر خوشی کړی.

په غوښتن لیک کې ویل شوي دي چه د دغه خان سختې ناروغۍ په مرکزي محکوم پښتونستان کې په زرګونو خلك مضطرب کړي دي او بوزیات شمیر خلك ددې دپوښتنې دپاره دکو ټۍ خو اته روان شوي دي خو متاسفانه د محبس دچارو واکمن هیڅ یو تن ته اجازه نه ورکوي چه له دغه خان سره د نارو غۍ په بستره کې وګوري. بل رپوټ وائي چه دپاکستان دپارلمان غړي نوابزاده نصرالله خان دسیاسي بندیانو په باب کې دپاکستان داستعماري حکومت سیاست وغاندې اووي ویل چه د مخالفو ګوندو مشرانو په مقابل کې دپاکستاني زمامدارانو رویه دهند په نیمه قاره کې دانګلیس داستعمار دعصر دسیاست نه ډیره بده ده .

د آزاد شمالي پښتونستان په تاریخي او ستره جرګه کې مهمې فیصلې وشوې:

دسرطان په ۳۱ نیټه په بالم بنار کې د برسدين، لرسدین، برامدك، لرآمدك مربوط دسالارزیو دعالمانو، ملکانو، مشرانو او دنورو ډېرو خلکو په ګډون ستره قومي جرګه دمتهشاه دښاغلي ملك سرور خان او دکشرۍ دښاغلي ملك ولایت خان په مشرۍ او بله جرګه داسد په دوهمه ورځ په ډنډو کې بابا کې دوازده ماموندو او سالارزیو دقبیلو دنمایندګانو او دنورو ډېرو کسانو په ګډون شوې وه عالمانو او قومي مشرانو په دغو جرګو کې جذابې وینا وې وکړې او په ګډه او اتفاق دپاکستان داستعماري حکومت دتیر یو په ضد د مبارزې ددوام په باب کې مهمې قومي فیصلې وشوې .

دپښتونستان او پاکستان نامتو لیکوالو او دیبانو دپاکستان له حکومت څخه غوښتې دي چه دخلکو داساسي حقوقو مراعات وکړي:

دپښتونستان او پاکستان پنځوس تنو نامتو ادیبانو او لیکوالو دیو ګډ غوښتن لیك په ضمن کې دپاکستان له حکومت څخه غوښتي دي چه دبشر دحقوقو داعلامیې دمندرجاتو سره سم د خلکو داساسي حقوقو مراعات وکړي او خلکو ته حق ورکړي چه دبشري اساسي حقوقو ددفاع دپاره عدلي محکمو ته مراجعه وکړي شي. غوښتن لیك څرګندوي چه په اوسني حال او داوسني اساسي قانون له مخې عدلي محاکمې نشي کولای چه دبشري حقوقو دشکایت دموضوع په باب کې فیصله او غور وکړي په غوښتن لیك کې ویل شوي دي چه له هر ګوټ نه داوسنې حالت په ضد دخلکو داحتیاج غبږ پورته شوې دي او تر هغه وخته پورې چه دغه جائیزه غوښتنه ونه منله شي او سني بحران به ورځ په ورځ زیات شي. ددغه غوښتن لیك دلاسلیك کولو په جمله کې پاکستاني مشهور شاعر، ادیب د لینن دجائزې اخیستونکی ښاغلي محمد احمد فیض هم شامل دی. بل خبر وائي چه په محکوم پښتونستان او پاکستان کې بحران زیات سخت شوې دی. دپښتونستان دخلکو دملي نهضت دپرمختګ او دزرګونو سیاسي بندیانو دخلاصون دپاره خپل فعالیت زیات کړي دي او له بلې خوا داوسني اساسي قانون دلغو کولو دپارلمان حکومت دطرز دروګي کارکولو دسیاسي مشرانو دخوشي کولو او دبشري حقوقو دتضمین په غرض دختیز بنګال دخلکو مبارزې نورې هم زیاتې شوې دي. دپاکستان د حکومت دچارو واکمن ددغه بحران دسختیدو په اثر وار خطا شوي او په ختیز بنګال کې دکابینې یو وزیر په څرګنده ول خلك تهدید کړل چه که بحران دوام وکړي ددغه دکرارولو دپاره به بیا عسکري حکومت اعلام شي .

دسیری دمحلي په یوه مهمه جرگه کښې دپاکستان داسلام په ضد او دیموکراسۍ په خلاف سیاست سخت غندل شویدی:

داسد په دریمه نیټه سیری په محله کې مهمه جرگه شوې وه چه په هغې کې دپاکستان داسلام په ضد او ددیموکراسۍ په خلاف سیاست سخت وغندل شو جرگې درایوپه اتفاق دپاکستان له حکومت څخه وغوښتل چه دضد اسلامي اقداماتو څخه لاس واخلي او ټول سیاسي بندیان خوشي کوي دغې جرگې ټینګار وکړ چه باید دپاکستان په اساسي قانون نوی کښنه وشي او د سیاسي فعالیتونو اوسیاسي گوندو جوړیدو ته اجازه ورکړی شي. دغې جرگې وغوښتل چه باید هر بالغ ته دراییو ورکولو حق ورکړی شي دغه دملي عوامي گوندیو ستر شخصیت ښاغلي سردار عبدالرشید په پېښور کې په یوه وینا کښې ویلي دي چه دخان عبدالغفار خان او دده دزرگونو تنو طرفدارو بند چه دانگلیس له استعمار څخه ئې دهند دنیمې قارې دآزادۍ په لیاره کښې ستری قرباني ورکړی دي دخوا شینۍ وړ دی ده وویل هغو کسانو چه دانگلیس داستعمار په موده کې دانگلیس دوفادار و ملامو رینو په حیث خدمت کاوه اوس یې دچار واگې په لاس کې دي خو هغه شخصیتونه چه د وطن دآزادۍ دپاره ئې قرباني ورکړیدي په جیلونو کښې پراته دي. ده وغوښتل چه ژر خان عبدالغفار خان او ټول سیاسي بندیان خوشي شي.

په پېښور کې دیوې سترې جرگې په پای کې له پاکستاني واکدارانو څخه وغوښتل شو چه ژر دې دپښتونستان سیاسي بندیان خوشي کړي:

داسد په ۵ نیټه دپېښور ښار حتیز ته نژدې په تاروجبه کې ستره جرگه شوې وه چه په هغه کښې دپېښور په زرگونو خلکو او دمرکزي محکوم پښتونستان زیاترو شخصیتونو گډون کړی ؤ په دغه جرگه کې دقومي مشرانو له خوا په زړه پورې وینا وې وشوې اود حاضرینو په اوزدو چکچکو استقبال شوې میا رضوان الله کاکاخیل دخپلې وینا په ضمن کې وویل چه پاکستانیو مستبدو زمامدارانو خپل اقتدار او تسلط دساتلو او دوام دپاره د پښتونستان په خلکو بیل بیل پروگرامونه تطبیق کړي دي چه دیوې یوه نا جائزه نقشه دیونټ تشکیل او تطبیق دی ده له پاکستاني واکدارانو څخه وغوښتل چه دپښتونستان دخلکو د قضیو دحل په لیار کې له واقع بیني څخه کار واخلي او له دینه زیات دپښتونستان خلك اذیت نکړي جرگې دپښتونستان دسیاسي بندیانو ژر خوشي کولو غوښتنه وکړه دغه راز د خدای خدمتگارو د گوند ستر شخصیت دریدی ښاغلي عبدالعزیرخان چه په دې وختو کې دسختې ناروغۍ په اثر دمچ له بند څخه خوشي شوی دی ویلي دي چه په پاکستاني جیلونو کې دپښتونستان دسیاسي بندیانو حالت ډیر دردناك دی ده وویل چه زیاتره بندیان په ډول ډول ناروغیو اخته دي او نه یوازې ددوی علاج نه کیږي بلکه دجیلونو حکام له دوی سره بده رویه غوره کړیده او هر څومره چه کولې شي سیاسي بندیان اذیت او توهین کوي او وې ویل دسیاسي بندیانو په جمله کې داسې کسان هم شته چه دهغوی سن سلو کلو ته رسیدلی دی.

ده وویل چه دپارالمان یو سلو شپیږ تنو غړو په گډه سره دپاکستان له حکومت څخه غوښتي دي چه ټول سیاسي بندیدیان خوشي شي سره له هغه هم خان عبدالغفار خان. مولینا بهاشاني جی، ایم. سید، خان عبدالصمد خان اڅکزی او نور سیاسي بندیان تر اوسه لاهم په بندکې پراته دي او دغه پخپله ددې خبرې ستر سند دی چه اوسني پارالمان د حکومت په نزد هیڅ ارزښت او قیمت نلري

دپښتونستان موضوع

دنړۍ دمطبوعاتو په نظر کښې

رسمي اعلاميه:

دسنبلې په ۱۵ نېټه په پېښور او کوېټه کښې دافغانستان قونسلګريو او همداراز په پېښور چمن او پاړه چنار کښې دافغانستان وکالت تجاريو دپاکستان دحکومت ديو طرفه او نادرست تصميم په اثر رسماً خپلو وظيفو ته خاتمه ورکړه، دپاکستان حکومت دخپل دی اقدام په اثر يو وار بياخپل دبد او دښمنانه نيتونه دافغانستان په مقابل کښې تاييد کړل دافغانستان حکومت داګست دويرشم تاريخ، په خپل ځوابيه ليک کښې دپاکستان له حکومت څخه غوښتي ؤ چه پخپل دغه نادرست اقدام چه ددوو هېوادو په منځ کښې دنامطلوبو او ناګوارو عواقبو مؤجد کيږي، تجديد نظر وکړي. ځکه چه ددی اقدام په تحميل سره ددوو مملکتو په منځ کښې دسياسی روابطو دوام خپل حقيقي مفهوم له لاسه ورکوی هغه وخت به نو افغانستان مجبوروی چه ديوی هفتې په ترڅ کښې که دپاکستان حکومت دتجديد نظر څخه ځان وژغوری خپل سياسي روابط ختم شوی وګڼي. په دی موده کښې دپاکستان حکومت په دی تصميم باندی تجديد نظر ونکړاو دپاکستان لوی سفير دخپل حکومت دمنفي دريځ څخه خارجه وزارت ته اطلاع ورکړه ځکه نو دپاکستان دحکومت ددغه سياست په قبلولو سره په عملي ډول سره ددواړو مملکتونو په منځ کښې دسياسي روابطو دشلو لو عامل فراهم کړه.

دافغانستان حکومت دخپلې آرزو نه مخالف ځان په دغه مجبور يت کښې چه دپاکستان دحکومت دبدسياست مستقيمه نتيجه ده مومي ځکه نو دافغانستان لوی سفارت په کراچی کښې خپلې وظيفې په هغه ځای کښې پای ته رسيدلی ګڼي او مراتب ئې په رسمي صورت سره دپاکستان خارجه وزارت ته اطلاع ورکړی دی. له دی وروسته به دلوی سفارت شارژدافير او غړی دوطن خواته راوخوځيږي. دافغانستان حکومت په دغه پيش آمد چه پاکستان يې يوازی مسئول دی ډيره خواشيني ښکاره کوی او دپاکستان له نظامي حکومت سره د دغو سياسي روابطو پريکړه په هيڅ صورت دپاکستان دخلکو سره دعلايقو پريکړه نګڼي، ځکه چه کوم بې شماره اودهمدردۍ او ورورولی ډك علايق چه دعنعنادی پيړيو راپه ديخوا دد غو دوو مسلمانو تولنو په مينځ کښې موجود دی دتل دپاره به پرځای ولاړ وی. **(داصلاح ورځپاڼه)**

ښاغلی پژواك دپښتونستان خلکو ته دسرنوشت دټاکلو حق تاييد کړ:

دبين المللي يونايتد پرس دآژانس دخبر سره سم دملګرو ملتو په موسسه کښې دافغانستان دايمي نماينده ښاغلي پژواك دميزان په اوله نېټه کښې دخپل سرنوشت دټاکلو دپاره دپښتونستان داوو مليونو خلکو حق تاييد کړ. ښاغلي پژواك نيويارك تايمزته په يوه ليك کښې دپښتونستان دخلکو دپاره دغه حق غوښتي او پاکستان ئې دبشر ددغه اساسي حق سره په مخالفت ملزم کړی دی ښاغلي پژواك ليکلي دی چه دپښتونستان اوه مليونه خلك په آزاد ډول دخپل سرنوشت دټاکلو حق غواړی. افغانانو دغه حق په متواتر او په ټولو مواردو کښې تاييد کړی دی حال داچه دپاکستان حکومت ددغه بشری اساسي حق سره په مخالفت کولو خپل ځان ترديد وی.

دپاکستان جمهور رئیس کوښښ کوی چه دخان عبدالغفارخان له طرفداری څخه دخلکو افکار واړوی

دهغو خبرونو پهاساس چه په خارجی جریدو کښی خپاره شوی دی دمحکوم پښتو نستان دمضطربو حالاتو په لحاظ دپاکستان جمهور رئیس مجبورشوی دی چه دمحکوم پښتو نستان په بیلو بیلو سیمو کښی دپښتونستان د آزادی غوښتونکی مختلفو مرکزو ته مسافرت وکړی او کوښښ وکړی چه د خان عبدالغفارخان له طرفداری څخه دخلکو افکار واړوی .

دواشنگتن پوی جریدی دپښتنو سیمه په باره کښی لیکلی دی:

دواشنگتن دنیوری پبلك جریدی داکتوبر په څلورمه گڼه کښی دافغانستان اوپاکستان دروابطو مشکلاتو ته اشاره کړی اولیکلی چه ددغو مشکلاتو سوابق بایدد ۱۹ پیړی په تاریخ کښی ولټول شی. امریکایی جریدی په ۱۹ پیړی کښی دهند په نیم قاره باندی دبرتانیی دسلطی پیشرفت بیان کړی او لیکی چه برتانویانو دپښتنو دقبایلو سیمه چه دسندا وه پورنه کرښی په منځ کښی پرته ده دنیمی قاره او افغانستان ترمنځ دیوی حایلی سیمی په حیث پیژند له مگر پاکستان دبرتانیی دجانشینی دادعا سره سره یوگام وړاندی واخست او دپښتنو سیمه دپاکستان جزشمیری په داسی حال کښی چه افغانستان تاکید کوی چه ولاتراوسه دپښتنو دملك سرنوشت ټاکل شوی ندی دنیوری پبلك جریده وایی چه دپاکستان هیڅ یورژیم په پښتنو باندی دنفوذ په پراخولو او تحکم بریالی شوی ندی او دری کاله کیږی یعنی له هغه وخت نه چه ایوبخان دحکومت واگی په لاس کښی اخستی دی دپښتنو دآزادی غوښتنی جنبش په خاص ډول زیات شوی دی امریکایی جریدی دپښتنو دمقاومت او جنبش دزیاتیدو دلیلونه دعسکری رژیم موجودیت اودپاکستان په عسکرو کښی دپنجابی عناصرو داختیاراتو زیاتیدل اوهم دپښتنو دمسألی دجابرانه اوتشدد آمیزه حل دلاری په لټولو کښی دایوبخان درژیم اصرار شمیری .

د ایوبخان دیکتاتوری :

امریکایی جریده وایی چه د ایوبخان اقدامات تل غیر محتاط او هیڅ ډول نورانديشی نلری . او په تیره بیا د هغه وخت نه چه ایوبخان د پرزدنت کنیدی د میلمه په حیث تازونی ته مسافرت کړی دی او پرزدنت کنیدی هغه د پاکستان جارج واشنگتن بللی ؤ د پاکستان د دیکتاتور عملونه له پخوانه زیات نا عاقبت اندیشه شوی دی . دنیوری پبلك جریده چه د امریکا د روشنفکرانو او منورینو د کتنی وړ ده د انتقاد په ډول لیکی چه په اتازونی کښی د ایوبخان په میلمه پالنه کښی مبالغی دده غرور او نا عاقبت اندیشی زیاته کړی او باوری نتیجی ئی ورکړی دی چه باید ترمیم شی .

د چکوسلواکی یواخبار لیکلی دی چه افغانستان حق په جانب دی :

په پراگ کښی د « رودی پراوو » اخبار لیکی ، سره له هغه چه د برتانیی استعماری حکومت او حتی دپاکستان حکمرانانو په وحشیانه ډول د نظامی د روندو قواو په واسطه د پښتونستان په خلکو باندی حمله کړی ده چه په دغه ترتیب دهغوی و آزادی جنبش محوه

کړی خو بریالی نشول . د چکوسلواکیې ورځپاڼه د ۱۹۶۱ کال د اکتوبر د ۱۵ نیټې په ګڼه کښې په یوه مقاله کښې تر دغه عنوان لاندی چه « افغانستا ن حق په جانب دی » لیکلی چه : دپاکستان تر ساطی لاندی سیمه کښې دوه ملیونه پښتانه اوسیږی چه دافغانستان د خلکو سره فرهنګی او نژادی نه شلیدونکی روابط اوعلایق لری . هغه وخت چه دبرتانیې استعماری قواوی د هند په نیمه قاره کښې د خپلې امپراتوری د پراختیا دپاره په جګړه بوختې وې یوه برخه پښتانه یې د خپلې اصلی خاورې او موریې ټاټوبی څخه بیل کړل او د خپلو متصرفاتو جزئی وګرځول ددغو پښتنو د قبائلو د نیولو دپاره یې ډیر کوښښ وکړ چکی ورځپاڼه وایی په داسی حال کښې چه د استعمار ټغرلاهم ندی ټول شو خودغه پښتانه خپلواك نشول او دآزادی په لاره کښې ددغو اوو ملیونو پښتنو په مجادلو کښې ډیرلبژ تغییر هم رانه راغی ، دغو پښتنو د استعمار د سلطی په وخت کښې پخپل ټول قدرت سره دخپلی آزادی دپاره مجادله کوله . دغه ورځپاڼه لیکی . څو میاشتې پخوا دپاکستان حکومت پخپلو منظمو عسکری قواؤ سره چه په الوتکواو ټانکو مجهزی وې څو ځله یې دپښتونستان په خلکو سخته حمله وکړه او ددغه وحشیانه تیری په اثرد ښځو اوماشومانو په ګډون یوشمیر زیات پښتانه ووژل شو ل د افغانستان حکومت څوواری د پاکستان حکومت د روغی د خبر وله لیاری د پښتونستان د مسألې د عادلانه حل دپاره راوباله ، دپښتونستان آزادی، غوښتو نکی غواړی چه خپل آینده سرنوشت وټاکی . بالعکس دپاکستان حکومت پر له پسی کوښښ کوی چه د پښتونستان په خلکو باندی د خپلو ظالمانه عسکری عملیاتو په واسطه تعرض وکړی اوپه دوی باندی ډیر زور واچوی چه په هغه ځای کښې دآزادی حس مړ کړی . د افغانستان حکومت تل استعمار او دهغه بیل بیل اشکال غندلی دی ؛ اوعلاوه پدی دهغو تاریخی علایقو له مخی چه دپښتونستان د خلکو سره ئې لری د پښتونستان د خلکو د آزادی حمایت یی کړیدی . دپاکستان حکومت تل په افغانستان باندی فشار راوړیدی چه افغانستان پدغه باب کښې غلی شی ، لکه چه پاکستان د افغانستان قونسلګری اوو کالت التجاری وتړلی . دچکی ورځپاڼې د مقالی په پای کښې لیکلی چه د پښتونستان موضوع تراوسه پوری دپاکستان د مخالفت په وجه لاینحل پاتی شوی ده .

دپښتونستان موضوع به نه یوازی یوه کړکیچه اوددغو دواړو هیوادو ترمنځ یوه جنجالی مسئله وی ، بلکه دوام به یی د نړی په دغه برخه کښې سوله او امنیت د خطر سره مخامخ کړی . لدی جهة د دغه کړکیچ د حل په غرض کوښښونه چه بایدپخپله دپښتنو دآرزو او مقصد سره سم وی د بین المللی سولی او امنیت د ټینګیدو دپاره ګټوراو موثروی .

دپښتونستانی مجاهدینو فعالیتو د پاکستانی حکومت ټول کوښښونه ناکام کړیدی :

د نوی ډیلی « لینك » نومی هندی جریده د ۶۱ کال د اکتوبر په ۲۲ ګڼه کښې لیکی چه : دپښتونستان د مجاهدینو دوامدارو فعالیتو د پاکستان دحکومت ټول کوښښونه شنډ او ناکام کړی او دپاکستان د تشویش باعث شوی دی . په محکوم مرکزی پښتونستان کښې

چه د سر خپوشانو تینګه کلا او مرکز دی د آزادی غوښتنې تحریك روان دی او سره ددی چه د آزادی غوښتنې د حس د خپه کولو دپاره د قواؤ په واسطه تهدید کیږی خو بیا هم د فعالیت نه لاس نه اخلی او د آزادی غوښتونکو شمیر ورځ پهورځ زیاتیږی .

هندی جریده څرګندوی چه په زیات شمیر پښتانه په اوږدو اوسختو بندونو چهمتمدنی نړی د رویې نه مخالفاو مغایر دی د پاکستان په محبسونو کښې پرانه دی . دا جریده وایی چه د پاکستان حکومت ټولو محلی جریدو ته اخطار ورکړی دی چه دد غو آزادی غوښتونکو د جزا او بند د خبرونو له خپرولو څخه ځان وژغوری او کهنه وی نو سخته جزا به ورکړی شی . دلینك جریده لیکی چه د پاکستان حکومت ددی دپاره چه دآزادی غوښتنې جنبش له منځه یوسی ، په پیښور او د پښتونستان په نورو ښارونو کښې یې د خپلو پولیسو او عسکرو افرادو شمیر او تشکیل زیات کړی او په یو ځای کښې د پښتنو د راټولیدلو اود آزادی غوښتنې د تبلیغ مخه نیسی .

د هندی جریده داهم لیکی چه دپاکستان حکومت خپلو اجیرانو اوګماشتګانوته توصیه کړی ده چه جرګی او ټولنې وکړی او خلك د آزادی غوښتنې نهمنع کړی لکهچهډورکزو په سیمه کښې دغو اجیرانو د جرګی په کولو پیل و کړ خو په دغه وخت کښې پښتنو ناری وهلی چه باید پاکستان سمدستی خپلی عسکری قواوی د هغوی له سیمې نهوباسی او په باجوړ کښې د ظالمانه تیری او تجاوز څخه لاس واخلی . په پای کښې یوپاکستانی افسر چه په دغه جرګه کښې حاضر ؤ د خپلی ویری نهوتښتید .

هندی جریده خبر ورکوی چه دپاکستان د حکومت یوتن بل افسر د کوهاټ خوا ته روان شو چهپه دیرهٔ اسمعیل خان کښې د افریدو قبایل د پاکستان په ضد د قومی جرګو دکولونه منع کړی خو بیخی ناکام شو . که څههم د پیښور کمشنرپه ټول ټول وسیلو خلك خیبر ته له تګ څخه منع کوی خو بیا هم د افریدو په قبیله کښې د آزادی غوښتنې جنبش دوام لری .

دپاریس یوی جریدی لیکلی دیچه دپاکستان حکومت د پښتونستان د اوسنیو حالاتو او د افغانستان سره د روابطو د شلولو مسئول دی :

د پاریس د تریبیون دی نسیون جریده لیکی چهدپاکستان حکومت دپښتونستان داوسنیو حالاتو او د افغانستان سره د روابطو دشلیدو مسئول دی .دپاریس تریبیون دی نسیون جریده د ۱۹۶۱ کال د نومبر د ۲۴ تاریخ پخپله ګڼه کښې لیکی لیکیچهدافغانستان اوپاکستان ترمنځ د پښتونستان نزاع ورځ په ورځ پراختیاءمومی . دپاریس ورځپاڼهوایی چهدپاکستان د حکومت په تشکیل او د برتانوی هند دشمال غربی سرحدو په حیث دبرتانوی هند دسرحدو په تحمیل سره پښتانه قبایل پهپاکستان کښې شامل کړل شول . په داسی حال کښې چه دغه پښتانه د هیلو ، احساساتو او وینی له حیثه ځان افغان شمیری او دپښتونستان دخلکودآزادی غوښتنې حرکاتو له دغه حقیقته نه منشأ اخستی ده . د تریبیون دی نسیون جریده لیکی چهدپاکستان

حکومت ددې په ځای چه ددغو حرکاتو په مقابل کښې دتفاهم دلارې را شي د شدت اوزور لاره يې نيولې ده اوله يوې خوا يې د پښتونستان مشران تر ز جر لاندې نيو لي دي او له بلې خوا يې د افغانستان پهاقتصادي بلوکاډ لاس پورې کړی دی او د هند د بحر خواته د افغانستان يوازينې تجارتي لاره يې بنده کړې ده .

دپاکستان دنظامي حکومت دمظالمو پهضداو دپښتونستان دآزادۍ پهباب وينااوې وکړي

دپاکستان دار دو ژبو ورځپاڼو داعتراف او ليکلو له مخې په هغه غونډه کښې چه دفبر ورۍ په ۲۱ د-وت پهدريمه نيټهدلندن په سينټ نيکراس هال کښې دسلګونو پاکستانيو متعلمينو اووسيدونکو پاکستانو له خوا دپاکستان دنظامي حکومت دمظالمو پهضد شوې وه په هغې کښې دپښتونستان دآزادۍ په موضوع پهتفصيل سره خبرې وشوې اويوشمير ويناکو ونکو دبنګال دخلکو له خوا دپښتونستان دملي نهضت سره خپله سخته همدردي ښکاره او څر ګنده يې کړه چه دپښتونستان غوښتنه دپښتونستان د ملت دآزادۍ تحريك دی او څر نګه چه دغه غوښتنه مستقيماً دسرنوشت دټاکلوله حق سره ارتباط لري نو له دې امله دبنګال خلك له هغې سره ديوه انساني نهضت په حيث مينه لري او دهغه واقعيت يې درك کړی دی. خبرداهم وايي چه دبنګال دخلکو دغهخالصانه ويناوې اود ورور ګلوۍ د همدردي څرګند ولدپښتونستان په ملي او اجتماعي ټولنو کښې دامتنان او زيا تي مينې باعث شو ی اودبنګال دخلکو له مشروع او حق په جانب غوښتنو سره دپښتونستان دملت دخلکو د همدر دۍ مرا تب زيات شوې دي بايدهېره ی نهکړو چه دبنګال خلکواو دپښتونستان ملت تل په خپلو کښې له پوره حسن نظر اودواقع بينۍ له تفاهم څخه کار اخستی دی او په تيره بيا له هغه وخت وروسته چه دپښتونستان او بنګال ددوو مشرانو خان عبد الغفارخان او مولانا عبدالحميد بهاشانی ترمنځ دپښتونستان او بنګال دخلکو دملي مقصدونو او دانساني حقوقو داخستلو دپاره يوګډ پروګرام تصويب او موافقه ور باندې وشوه له هغه نه وروسته د بنګال اودپښتونستان دخلکو تر منځ دهمکارۍ او همدردۍ حس جدي شکل غوره کړ ه او دواړو خواوۍ دملي غوښتنو په باب کښې يو له بله سره پوره همدردي لرې .

ايوبخان قصد أد افغانستان او پاکستان درو ابطو دشليدلو موجبات برابر کړي دي

دد بلي انډين فارن افيرز مشهور ې جريد ې ددسا مبر دميا شتې په خپله ګڼه کښې دايوبخان دخطرناك تصميم تر عنوان لاندې يوه مقاله خپره کړ يد ه په دغه مقا له کښې يې دافغانستان او پاکستان تر منځ دروابطو دخړ پړ کيدو په باب کښې داسې ليکلي دي: ددې خړ پړ تيا نيټه دنولسمې پيړۍ دشروع څخه شروع کيږي .پههغه زمانه کښې جدايي او تفرقه واچوه او حکومت وکړه دسياست دخاوندانو او ددسيسو په لړ کښې يو برتانوي مامور «مکناټن» وکړی شو چه په ۱۸۳۸ کال کښې دلاهور موافقتنامه منځ تـه راوړي دغه

موافقتنامه دسکـا نو دحکومت او دیوه افغانی مخلوع او مطرود امیر ترمنځ چه شاهشجاع نومیده لاسلیك شوه له هغه وخت نه تر اوسه پوری دبرتانویانو دتیرو پکونو اوتوپونو اوازونه او دپښتنو په ملك کښی دآزادی دپاره دپښتنوناری اوریدل کیدلی . دمقالی لیکونکی (چه دجریدی مدیر ښاغلی جتند را اګروال دی) دپښتونستان دجغرافیی ساحی دبیانو له وروسته شرح ورکوی قبایلی برخه دهیڅیوی پر دی سلطی تر حکم لاندی نه ده په هندستان کښی برتانوی تحکم، هیڅکله په قبایلیانو باندی ندی قایم شوی ،ځکه چه ددی برخی پښتانه تل اوپر له پسی دبر طانویانو سره جنګیدلی او لویی قربانی یی ورکړی دی.

دپښتونستان محکومه برخه: جریدی دپښتونستان محکومه برخه یاده کړی او لیکی چه: دهغو دری ملیو نو پښتنو په باره کښی چه دشما ل غربی سرحد دایالت په محکو مه سیمه کښی ژوند کوی باید وویل شی چه پاکستان دبر تانوی په شان هغوی په زو ر اوجبر سره دتحکم تر قید لاندی نیسی . افغانستان لدی کبله ددوی دحقو قو او مطالبو اعلام په غاړه اخیستی دی چه افغانستان ددیو رند کرښه نه منی حتی دپا کستان دجوړیدلو نه وروسته هم ددواړو هیوادو تر منځ کوم سرحد اوپوله نه ده ټاکل شو ی او افغا نستان او پاکستان د دولی کومه معاهده ندده لاسلیك کړی.

اقتصادی فشار: دانډین فارن افیرز جریدی دافغانستان او پاکستان ترمنځ دقونسګلری او سیاسی روابطوشلیدل چه د ۱۹۶۱ په سپتمبر کښی وشلیدل یاد کړل او داسی تبصره کوی چه د روابطو ددغو شلید او دلیل په افغا نستان باندی داقتصا د ی فشا ر دتعمیلو لو دلاری دپښتنو پرو بلم نه دخاتمه ورکولو دپاره دایوبخان تصمیم دی ځکه چه .افغانستان په وچه محاط دیو هیواد په حیث ځان ته اړ او احتیاج بو لی ایو بخان قصداً دافغانستا ن او پاکستان دروابطو دشلیدلو موجبات راټول کړل چه په دغه ډول افغانستان مجبور کړی چه دپښتنو دسرنوشت ټاکلو دحق دملاتړ نه لاس واخلی او دلویو قواؤ دفشار په مقابل کښی په شالاړشی مګر افغانستان دپښتونستان په خاوره باندی دتحکم هدف نه لری او دپښتنو دسرنو شت دټاکل کیدو حق ددغه مقصد دپاره مخ په وړاندی وړی چه پښتنو بیا بیا اوپه کراتود جرګو کولو سره دخپلواك اومستقل پښتونستان دجوړیدلو په باب کښی تصمیمونه صا د ر او اعلام کړیدی .

دپاکستان پروپاګندونه: ښاغلی «اګروال» دپاکستان دحکومت دوروستیو ددو کا لو پالیسی یاده کړی او لیکی چه په وروستیو دوو کلونو کښی پاکستان کوښښ کړی دی چه افغانستا ن موقف بیله هغه ډول نه چه دی معرفی کړی اوله دی کبله یی ناری اوفریادونه کړی دی چه افغانستان تیری کوونکی دی پاکستان په دغه صورت تل دافغانستان سیاست غندلی اوداسی اقدامات یی کړی دی چه له هغو څخه مقصد دپښتنو دپروبلم کر کیچن او مشکل کول او دافغانستان مجبورول دی چه خپل مو قف بدل کړی جریده داهم وایی چه ایوبخان

ددېر او باجوړ دمحلي رئيسانو دخلع کولو په غرض چه دهغه دګټې په مطابق يې خدمت نه کاوه پخپله تحريك آميزو اقداماتو کښې پاکستاني عسکر دټانګونو په شمول دپښتونستان ملك ته ور ننوتلي دي او هر کله چه پښتانه مليشا دخپلو قبايلو ورونو په مقابل کښې جګړې ته حاضر نه دي نو دهغو ځای يې نور عسکر ټاکلي دي ددغو ټولو اقداماتو دراولپنډۍ دحکومت مقصد دآزادۍ په لاره کښې دپښتنو دجګړې او مجادلې له منځه وړل دي.

دپاکستاني ډيکټاتور خطرناك موقف: ښاغلي داګروال دپاکستان دخارجي سياست په بيانولو ليکلي چه: پاکستان خپل عسکر په افغاني سرحد کښې اچولي دي او دادهغه خطرناك موقف ښکاره نښه ده چه دپاکستان ديکټاتور ايوب خان نيولی دی. پاکستان دافغانستان دوېرولو په غرض افغاني قونسلګرۍ او وکالت التجارۍ بند کړې دي او په دغه صورت يې دپاکستان دلارې افغاني ترانزيت عملاً بند کړی دی په دغه ترڅ کښې پاکستان دافغانستان په خوا کښې مسلح تحريکونه هم مخ په وړاندې وړي، مګر افغانستان دپاکستان له دغو اقداماتو نه ونه وېرېده افغانستان په واضحو او روښانه کلمو اعلام وکړه که چېرې دافغانستان او پاکستان ترمنځ دقونسلګرۍ او تجارتي مناسبات دوهم ځل بيا قايم نشي سياسي مناسبات به وشکېږي دا نهوين فارن افيرز جريدې دهغو نظامي تړونو تاثيرونو په باره کښې چه پاکستان پکښې شامل دی مفصل توضيحات ورکړي او په پای کښې داسې نتيجه اخلي چه: له دې کبله واضحه ده چه نظامي تړونو يو ځل بيا په آسيا کښې دهغه خلکو دآزادۍ او امنيت په ضد په کار وړل کېږي.

مایلفظ من قول الالدیه رقیب عتید
«آیه مبارکه»

سیستم محاسبه دولت در افغانستان

بقلم: عبدالکریم حکیمی

تاریخچه محاسبه دولت:

محاسبه یا حسابداری زمانی بوجود آمد که معامله درجمعیتهای بشری رویکارشد. درادوار مختلفه تاریخ بشر، محاسبه متناسب باپیشرفتها ییکه در ساحهٔ دیگر علوم وفنون نصیب بشر گردیده تحول نموده وباندازه ایکه معامله یاداد وستد چه دربین افراد یك جامعه وچه دربین افراد دویاچند جامعه بشری وبالاخره دربین جوامع بشری تکامل نمود محاسبه نیز سیر تکامل خودرا پیموده و روز بروز بشکلی درامده که خصوصیات ، واوصاف، طرز حسابداری واداره امور مالی رابشکلی وطرز بهترمعرفی نماید.

درقرن پانزدهم موقعیکه ساحه تجارت خاصتاً درایتالیا توسعه وانکشاف یافت تحول بارزی را درتمام اشکال محاسبه وثبت معاملات وارد نمود ازاین لحاظ ایتالیااولین مملکتی است که سیستم محاسبه مضاعف درآنجارویکارشد وتدریجاً تغیراتی درآن سیستم وارد گردید طوریکه دوره تکامل فن محاسبه هنوز هم دوام دارد.

اماقبل ازسیستم محاسبه مضاعف فن حسابداری ،ساده باد فاتر بسیط باشکال مختلفه در جوامع بشری موجود بوده است که بمشکل ازان میتوان وضع حقیقی حساب را طورصریح معلوم نمود. همچنان سیستم محاسبه ساده بهیچصورت قادر نبود اوضاع مالی موسسات بزرگ تجارتی ،دستگاهای صنعتی یاصورت دادوگرفت دول راکه روز بروز تکامل مینمود بشکل قناعت بخش واضح سازد همچنان عملیات دفاتر نقدی وجنسی در ین طرز اجراآت هم آهنگی نداشت نقایص سیستم محاسبه ساده باروبکار شدن محاسبه مضاعف از بین رفت وبه نسبتی (بنام مضاعف) یادمیشود که هرمعامله دردوجابنام دوجانب معامله دارثبت میگردد. ازهمین لحاظ اوصاف چهارگانه ذیل رامخصوص سیستم محاسبه مضاعف می پندارند.

۱) سیستم مضاعف حساب دارایی وبدهی یك دستگاه تصدی ، موسسه، ویااداره رابصورت واضح تشخیص نموده وحساب مفاد وضرر خودبخود درآن واضح میشود .

۲) اگردریك معامله اشتباه یاسهوی ازطرف محاسب رخ میدهدطرزسیستم محاسبه مضاعف خود بخود همین نقیصه راواضح میسازد.

۳)درین سیستم عملیات محاسبه نقدوجنس بصورت هماهنگ پیش میرود واز همین لحاظ قیمت اجناس مصرف شده وقیمت اجناس خریداری شده وقیمت اجناس موجوده درهر وقت وزمان بصورت واضح معلوم میتواندشد.

٤) مهمترین ممیزه وصفت محاسبه مضاعف اینست که گنجایش‌عملیات‌متعدد و وسیع‌را با معاملات متعدد ومتنوع که‌خصوصیت پیشرفت تکنالوژی‌وعلوم وفنو ن‌است‌بخوبی دارا میباشد ودر او قات معینه اوضاع مالی موسسات بزرگ و تصد یها یکه ساحه فعا لیت وسیع‌دارند اجراآت مالی دول راطور واضح‌نشان میدهد.

انواع سیستم های‌محاسبه مضاعف

بصو رت عموم محاسبه مضاعف بسه‌نوع تقسیم‌میشود .

۱ . سیستم‌ایتالوی.

۲ . داتاز ونی.

۳ . با نکی

تبا ین انواع محاسبه‌مضاعف ازنگاه دفاتر، طرز ثبت‌معاملات ،وتشکیلات‌مربوط بآن‌است اما مرام هرسه‌سیستم درحقیقت یك‌چیزاست که‌بصورت صحیح‌صورت ثبت معامله وو ضع مالی مو سسه یاتصدی رانشان بدهد.

محاسبه دولت

محاسبه دولت عبارت ازچنان‌طرز حسابداری است‌که بملاحظه‌آن‌میتوان‌وضع‌مالی دولت رادرك کرده وازچگونگی اوضاع مالی‌دولت اطلاع حاصل نمود . محاسبه دولت عین مدتی را احتوا مینماید که‌بودجه دولت یاسال مالی دربر گرفته است. درهر سال مالی اجراآت مالی دو لت‌پنج‌دوره یامرحله راطی میکند.

۱ـ مر حله‌ترتیب پروژه بودجه

۲ـ تقدیم‌پروژه بودجه به‌پارلمان تدقیق ومنظوری پارلمان.

۳ـ اجرای بودجه که‌مشتمل براجرای تعهدات‌مصارف، تحصیل اقلام‌عواید بوده‌ومحاسبه دولت کلیه‌اجراآت مربوطه اراثبت، مراقبت ومحافظت مینماید ومحاسبین‌دولت ازیکطرف درا جرای تعهدات مصارف مطا بق بقو انین واصول مربوط با ساس سیستم‌محا سبه دو لت مکلفیت‌د اشته و از طرف‌دیگر مسئول تحصیل‌عواید منظورشده‌موافق‌بقوانین واصول مالیات ومحصو لات دولت‌میباشند واجراات محاسبین‌است که‌وضع‌مالی دولت‌را ازنگاه‌تقدیم راپور های مالی دراوقات معینه نشان میدهدوهمین مرحله‌موضوع بحث این‌مقال میبا شد.

٤ـ تفتیش یاسنجش حسابات دولت.

٥ـ ملاحظه‌وتصدیق حسابات‌قطعیه‌دولت‌از طرف پا رلمان و فیصله حساب سا ل ما لی‌معین

طرزمحاسبه دولت‌درافغانستان

سیستم محاسبه باطرز تشکیلات وپیشرفت ساحات علوم وفنو ن ار تباط نزد یکی دارد. درا فغانستان ازز مانیکه دادو ستدومعامله رویکار شد ه ونظام تشکیلات دولت بمیان آمده محاسبه دولت نیزبشکل ساده موجود بوده‌است امامتاسفانه اسناد ووثایق تاریخی که‌بملا حظه وتد قیق آن بتوان خصوصیات سیستم های‌محاسبه دولت را از زمانهای خیلی قدیم معر فی

نمود بد سترس نیست امامیتوان گفت که سیستم مضاعف محاسبه درحالیکه درقرن پانزده هم در ایتالیا رویکارشد درنیمه دوم قرن بیست بافغانستان معرفی گردید.

خصوصیات وظایف مستوفی ودارا ستیفا در روزگار باشکوه غزنویان از طرف بیهقی تااندازه توضیح شده است چنانچه دریکی از کتب تاریخی اندرین زمینه چنین مطالبی درج شده است «حساب این مصادره ها وبخششها به مستوفی بود ، مستوفی دایم حساب هریك از کسانی رامیگرفت که پیشه خزانه داری ، جامه داری ، ضیاع داری ، کدخدایی وغیره رادادا ننند چیزیکه از حاصل مالی دولت برکسی فرود می آمد به حضور سلطان باز مینمود .

حساب نقد ، جنس وبهایم دولت همه وقت در دفاتر مخصوص دارا ستیفاثبت میگردید .

کار گرفتن حسابات وسنجش مصارف ودخل وخرج سلطانی رامستوفی ایفا میکرد .

مستوفی ناگزیر بود تا آنچه را سلطان از خزانه دولت به ملازمین در بار یاشعراء فقرا وغیره می بخشید همه را حساب بگیرد ودر دفتر استیفا به ثبت بر ساند .

عواید یکه از خراج ، مقاطعات، غنایم وهدایاوغیره میر سید همه از طرف مستوفی به حساب گرفته میشد . »

توضیحات فوق واضح میسازد که وظیفه مستوفی در حقیقت وظیفه یك محاسب امروز بوده زیرا حساب خزانه حساب مصارف، حساب عوایدهمه نزد اوبوده وهریك از نقدجنس وبهایم دولت دفاتر جدا گانه مخصوص داشته است . مفهوم دخل وخرج درانوقت موجود وا قلام مهم عوائددولت درانوقت عبارت از خراج، مقاطعات، غنایم وهدایات معرفی شده و مصارف دولت بیشتر قلم بخشش بود، که به ملازمین در بار شعرأوفقراتادیه میشدهمین خصوصیات حسابی به اغلب گمان الی او اخر قرن سیز دهم شمسی دوام داشته وامور حسابی دفاتر ومعاملات دخل وخرج باساس حسابهای مر قوم به سبك زوزنامچه بر روی بست معین وایجابات معین معامله وثبت میگردید .

در نیمه دوم قرن سیزده شمسی امور مالی وحسابداری دولت تحت نظارت وازطرف مستوفی و سر رشته داران و دفتری هااداره واجرامیشد مستوفی الممالك به حیث وزیر مالیه امور حسابی ولایات ومرکز راانجام بخشیده مراقبت وکنترول مینمود . سیستم حسابی به شکل وطرز سیاق شهرت داشته سر جمع مالیه وبست مصارف دولت تماماً در حساب بولك داران واضح وبملاحظه آن به دفتر حساب خلاصه وموازنه میگردید عوائد دولت به شکل نقدو جنس تحصیل میگردیدوتحصیل عواید به شکل جنس واضح میسا زد که حساب جنس متنا سب با حساب نقد معمول نبوده وترتیب حساب گدامدار هاوگدامها وصندوقدار ها وصندوقها به ملاحظه وثبت معاملات در دفاتر جنسی شکل اجرا را بخود میگرفت . دفتر جمع . وخرج جنسی که به شکل ساده وبدون جدول وستون بوده اما اسم جمعده وجزء جنس با توضیح نوع ومقدارومدارك آن به جمع گر فته میشد ودر عین صفحه خرج حساب جمعده نیز به تر تیب قید وبا قی وفاضل وجمعده در نتیجه جمع وخرج دراخیر صفحه دراوقات

معینه ایضاح میگردید. رسید جنس ویر داخت جنس عمو ما درروی کا غذ سفید از طرف دفتر داران تحریر وامضاء میگردید .

در سال ۱۲۹۰ یك نفر محاسب ترکی بنام (علی افندی) از ترکیه استخدام وبه افغانستان وارد شد تا طرز محاسبه دولت را تدقیق واصلاحات لازمه را بمیان آورد. باثر اقدامات وی از یکطرف مالیات ومحصولات جنس کاملا به نقد تسعیر وتبدیل گردید وازطرف دیگر مکتب اصول دفتری تاسیس شدکه درآن (اصول دفتری) با جداول ودفاتر حسابی تدریس وباحضار یکعده محاسبین که به سیستم وطرز جدید مهارت پیدا نمودند طرزحسابداری سیاق به طرز اصول دفتری تعدیل وتغییر یافت که این روش تا سال ۱۳۰۳ دوام داشت .

دراواسط سال ۱۳۰۳ اصولی بنام سیستم (محاسبه شهریه) یا (حسابداری ماهوار) رویکار گردید که در سال ۱۳۰۷ باویکار شدن مجدد اصول سیاق عوض شدکه دو سال دوام نمود اما از اواخر سال ۱۳۰۸ الی سال ۱۳۱٤ مجدداً طرز محاسبه شهریه را لج بوداین سیستمهای حسابی کاملا به شکل حساب ساده بوده ونظریات محاسبین وقت که بنام (میرزا) یاد میشدند در تحریف هریك ازین طرز های محاسبه تاثیرات فاحش داشت .

در سال ۱۳۱٤ دولت یك نفر مشاور مالی را بنام (داکتر ژینو منچولی) بمنظور اصلاح تشکیلات دوایر مالیاتی وبهبود سیستم بودجه ومحاسبه دولت استخدام نمود این شخص با تجربه کافی در فن محاسبه توانست در مدت کمی از یکطرف نظریات عمومی را راجع بمدارك وعواید ومصارف دولت تصنیف وازجانب دیگر در موردترتیب بودجه تشکیلات دوایر مالیاتی ومحاسبه دولت بسیستم ساده پیشنهاداتی تقدیم نمود چنانچه طی بیانیهٔ افتتاحیه ۲ میزان ۱۳۱٤ خویش چنین اظهار داشته است .

(پروژه های تشکیلات دوایر مالیاتی افغانستان محتوی چنان پلانهای است که اصول ساده وواضح فعلیه ممالك متمدنه عالمرا وانمودمیکنددرتشکیل این نقشه علاوتاً از مطالعات وتجارب مطوله خویش نیز کار گرفتم و هم ترقی و پیشرفت مملکت شما مد نظر گرفته شده است) .

نظریات عمومی پیشنهاد شده بناغلی منچولی شامل کلیه اساسات امورمالی کشورودوره های پنجگانه مربوط آن میباشد . چنانچه راجع به تصنیف و ترتیب بودجه دفاتر مربوط بحساب عواید ، مصارف و خزاین دولت و کنترول اجراات باکلیه جداول و دفاترمربوط را پیشنهاد نموده بود .که مطالعه پیشنهادات مذکور برای آنهاییکه در رشته امور مالی و حسابی دولت تحصیل می نمایندیا علاقمندند خالی ازفائده نیست .

اما حین تطبیق سیستم منچولی متاسفانه از طرف محاسبین وقت در اساسات سیستم مداخله صورت گرفته از یکطرف از اساسات نظریات مذکور انحراف بعمل آمد و از طرف دیگر تفسیر و تعبیر پیشنهادات سیستم مذکور از طرف یکعده اشخاص صورت گرفت که با علم مالی واساسات فن محاسبه علماً وعملاً کفایت ولیاقت لازمه را دارانبود. و بهمین اساس در مرور ایام ، سیستم منچولی بشکل سیستم معجون مرکب حسابداری درامده و

اختلاف نظر در بین محاسبین وقت راجع به ترتیبات جد اول و دفاتر حسابی بمیان آمد. واز همین لحاظ در سال۱۳۳۲ دولت مطالعه‌سیستم‌منچولی وامکان تطبیق‌سیستمهای‌جدید را بوزارت مالیه امر نمود . همانبود که از اغاز سال ۱۳۳۳ سیستم ژستیون‌ترکی که اساساً در سال ۱۳۳۰ از ترکیه تحت‌تطبیق قرار داده شده‌و ازطرف محاسبین ترکی دران‌تصرفاتی بعمل آمده و حتی دولت ترکیه سیستم متذکره را متروك قرار داده بود ، در افغانستان تحت تطبیق‌قرار گرفت.

سیستم ژستیون تقریباعین محاسبه ئی بودکه سابقاً دراتریش نیز معمول بود و در این ممالك قانون اساسی هر کدام و مقتضیات اجتماعی آنها همچو یك سیستم‌را ایجاب‌مینمود اما سیستم مذکور که از یکطرف تمر کزا مور مالی را جداً در وزارت مالیه پیشبینی نمود و از سوی دیگر مر کزیت کنترول قبلی احراآات حسابی و تمرکزا مور تفتیش و محاکم حسابی دولت را حاوی بود ، با روحیه قانون اساسی ، تعامل و اجرا آ ت و مقتضیا ت و عنعنات‌ملی ما هم اهنگی نداشته و برعلاوه واضح است که تمرکزکلیه اجرا آت‌خاصتهً امور حسابی در یك اداره زمینه را برای استفاده های سؤ ، معطلی کار و توقف اجراآت مساعد میسازد و تاثیر مرکزیت و صلاحیت امور حسابی بر پیشبرد پرو ژهای انکشافی از همه بیشتر نا مساعد بوده است .

بر علا وه نواقص برجسته سیستم ژستیون ترکی که درافغانستان بسال۱۳۳۳ ا لی ختم سنبله ۱۳۳۸ تحت تطبیق قرارداشت قرارآتی اختصاراً توضیح میگردد .

۱. سیستم ژستیون ترکی ایجاب مینمود تاکلیه اسنا د معاملا ت حسابی دوایر د و لت ازمرکز وولایات ومحال در یك مرجع که‌دیوان محاسبات بو دذخیره گردد. وعدم وجود اسنادد‌رشعبات‌مبدای حساب مشکلات متعد د ی را رونما نموده بود .

۲. تعد د امضأهادراوراق، تثبیت استحقاق معاش . ومصرف‌اسباب‌معطلی‌کلیه حوالها را فراهم‌نموده بود .

۳. اختلاط وظا یف خزانه بامحا سبه‌این‌امراز یکطرف‌صلاحیت بیشتر بمحا سبین و قت محول‌داشته وازطرف دیگردراجرای‌امورمحاسبین‌ومکلفیت شان‌پیچیدگیها یی واردساخته‌بود

٤. سنجش‌حسابات دوایر مرکزی وولایات درددیوان محاسبات مدتها به تعو یق افتا د ه وتراکم اجرآت حسابی شش ساله واینکه ریا ست دیوان محاسبات نتوانست دروقت وزمان معین حساب محا سبین را سنجش وکنترول نموده وترتیب حساب قطیه هرسال ما لی را در وقت وزمان آن انجام دهد نقیصه بزرگ سیستم ژستیون‌ترکی محسوب میشود.

۵. سیستم ژستیون‌ترکی که درسال۱۳۳۳ سال درافغانستان تحت‌تطبیق‌قر ار دا د ه شد درحقیقت یك سیستم مغلق وپیچیدهٔمحا سبهٔ ساده بود ، که‌نه بشکل ساده باقیمانده ونه شکل سیستم محاسبهٔ مضاعف را بخود گرفته‌بود. ازهمین‌لحاظ‌سیستم‌متذکره‌برای اجرا آت حسابی ثبت معاملات‌وتر تیب راپور های مالی دولت در حا لیکه‌روز بروزمکلفیتهامالی‌ومصارف‌عادی وانکشافی دولت تو سعه انکشاف مینمود مساعد نبو ده ا ست .

سیستم موجود مضاعف محاسبه دولت.

امروز د ر اکثر ممالك جهان نظر به تجارب چند ین ساله متخصصین حسابی ومالی باین تجربه رسیده ه اند که مر ا م اساسی دولت درقسمت سیاست مربوط بکنترول ا مور ما لی بایست خصوصیات هفتگانه آتی الذکررادارا با شد .

۱ ـ تقویه تشکیلات اداری هریك ازدوایر د ولت بمنظورادار.واجرای مؤثر امور ما لی مربوط به آن .

۲ ـ تاسیس وبکار انداختن سیستم موثر محاسبه وکنترول قبلی درداخل تشکیلات هریك ازدوایر دولت .

۳ ـ توزیع تخصیصات بودجوی دردوره های متوالی سال ما لی بکلیه دوایر جهةمتوازن ساختن عوا ید ومصارف .

٤ ـ قیام ارتباط نزدیك وظیفوی ومسئولیت‌های تقدیم راپور های مالی ازشعبات حسابی دوایر وشعبات خزانه باداره مرکزی محاسبات در وز ارت مالیه .

۵ ـ انکشاف واصلاح وتثبیت مسئولیت ترتیب راپورهای صحیح وبد ون مغا لطه مالی (صرفیات وعواید)درهمه دوایر دولت بمنظور فهمیدن عملیات مالی ووضع مالی هر کدام .

٦ ـ تر بیه ورسانیدن مامورین حسابی ودیگر شقوق مالی واداری وا جرا آ ت ما لی بمنظور استفا ده موثر از اشخاص محدود به حدنهایی .

۷ ـ در اوقات معین کنترول ومراقبت از اجراآت مالی و حسا بی همه دو ایر د و لت توسط محاسبین لایق وصادق بمنظور اینکه اجراآت حسابی مو افق ومطابق بقوانین تعلیمنامه‌ها ومقررات لوایح حسابی تعقیب گرددو تصرفات درقوانین وانحرافات از قوانین وتعلیمنامه‌ها ومقررات ولوایح بعمل نیامده باشد .واز پول عواید ومصارف دولت بدون ازمدار ك معین تعهدات دولت درراه منافع شخصی استفاده نشده با شد .

تطبیق واجراآت وحساب پروگرامها وفعالیت‌ها وتکالیف دولت دردنیـای امروزی با وظیفه محاسب وسیستم محاسبه ارتباط خیلی نز دیك پیداکر د ه و حتی اجز ای لا یتجزای همدیگر میباشند .زیرا از یکطرف فعالیت‌ها ومعاملاتی‌را که دول امروزی اجرا می نمایند درحیات اقتصادی هرفرد کشور تاثیربارزی داشته وفعالیتهای اقتصادی دولت درراه انکشاف امور اجتماعی، دفاعی واقتصادی تامین توازن رادر بین عوا ید ومصا رف دو لت ایجا ب می‌نماید .

ا ز همین لحاظ است که نتایج قریب وبعید کلیه معاملات مصارف ،عواید واستقرا ض بصورت واضح سنجش ودانسته شود .وبرای دانستن این امر مهم وحصول این مطلب عمد ه لازم است سیستم محاسبه یاطرز حساب داری دولت بشکلی ترتیب واجرا گر دد که برا ی حکومت درهمه اوقات معلومات لازم را ارائه کرده بتوانند .ازینجاست که مرام عمده سیستم محاسبه دولت تعیین نمودن مسئولیت‌های مالی آن ا ست .باین معنی که سیستم محاسبه باید تو ضیح نماید :

مصارف وعواید مربوطه هریك از دوایر دولت ازطرف آمرین مربوطه بااحتیاط کامل در داخل چوکات صلاحیتها مصرف شده است یاخیر .ولی مرام از محاسبه دولت تنها بههمین نکته محدود نبوده بلکه تفتیش،سنجش وکنترول حسابهای دوایر دولت و سیله تصحیح معلومات مورد ضرورت دولت است .وبدون تفتیش وکنترول هریك ازآمرین دوایر خواهند توانست قرار میل خود ازدارایی دولت استفاده نمایند وطوریکه خواسته باشند مصرف کنند کهدر نتیجه کنترول مصارف خدمات عامه ناممکن وحتی دانستن این حقیقت که آیا مصارف صورت گرفته ویا خیر خیلی مشکل خواهدشد .

این نکته نیز قابل تذکر است :کهدولت همهساله بایست کلیه افراد و خاصتاً نمایندگان ملت را ازکلیه ارقام مصارف وعواید مستحضر سازد وبرای این مطلب از یکطرف لازمی است تصنیف بودجه دولت تااندازهٔ ممکنه ساده وعام فهم بوده و از طرف دیگر سیستم محاسبه دولت درارائه معلومات مصارف عواید وخزاین موثر واقع گردد . زیرا وظایف دول معاصر نسبت بدول قرون گذشتهتحول بارزی نمودهووظایف و مسئولیتهای دول معاصر مستلزم آنست کهدولت درکلیه اموراقتصادی ومالی کشور مداخله موثرنموده وبمنظور اصلاح وبهبود وضع اقتصادی کشور پلانها وپروگرامهای انکشاف اقتصادی واجتماعی را طرح وتطبیق کند .

ذهنیت وطرز تفکر امروزی طوری است که همیشه استفسار میشود :این پروژه یا آن پروگرام بچند تمام شده است ؟؟ چنین استفسارات وسوالات را محض اجراآت درست وصحیح حسابی ومالی جواب میتواند گفت .

آمرین دوایر دولت بادر نظرداشتن نکات فوق نه تنها مسئولیت تطبیق پروژهها ، پروگرامها ومکلفیتها ووظایف معینهرا دارند بلکه حفظ ونگهداشت حساب درستوصحیح مصارف عواید مکلفیت مهم آنها تلقی میشود ،

درسیستم جدید محاسبه دولت که ازمیزان سال ۱۳۳۸ دردوایر مرکز وازاول حمل ۱۳٤۱ در ولایات تحت تطبیق قرار یافته خوشبختانه نکات فوق در نظر گرفته شده واساسات معین سیستم جدید مواد هفتگانه سلفالذکر میباشد .بطور موجز میتوان گفت کهاساس سیستم جدید محاسبه دولت اعتماد وکنترول ومراقبت بعدی ازچنین اعتماد است . درین سیستم همه دوایر دولت صلاحیت ومسئولیت قابل ملاحظهیی در مصارف ومخارج بودجههای معینه خودداشته ومصارف مربوط رابطرز بهتربررسی وکنترول می کند .

بلکه درتثبیت وتحصیل مدارك معینه عواید دولت نیز سهیم بودواین فکر که «کهبایدمصرف کرد » باچنین فکر که «مصرف باید مطابق تخصیصات معین بودجوی باشد عواید وباقیات را تحصیل باید کرد »عوض شده است وذهنیت موازنه عواید بامصارف که قبلاتنهامکلفیت وزارت مالیه محسوب میشد اکنون دوایر دیگر نیز بایست دران سهیم شوند .ودربرقراری چنین توازن کهتاثیرات بارزی برقیم عمومی واوضاع اقتصادی ومالی کشور دارد صرف مساعی نمایند لذا برای تطبیق سیستم جدید تشکیلات مناسب نیز پیشبینی شده است.

وتشکیلات شعب مالی واداری بشکلی ترتیب گردیده که از یکطرف مکلفیت های هرشعبه بصورت واضح روشن بود،واز طرف دیگر تفکیك وتفریق وظایف در بین این شعبات تاحد ممکنه بمیان آمده است . تااینکه سیستم محاسبه طور احسن تطبیق گردد . باید گفت که هیچ سیستم محاسبه بدون تشکیلات موثر نتایج مطلوب رابار نمیتواند آورد .

یکی ازخصوصیات وممیزات اجراآت جدید حسابی همانا وجود قیود بالای تادیات در برابر خدمات اجرانشده وپرداخت قیمت اجناس تهیه نشده میباشد کهاین ممیزه خودبخود برکاهش حجم باقیات دولت موثر است و عدم وجود چنین قیود در اجراآت محاسبوی گذشته سبب شده بود که به ملیونها افغانی پول دولت بنام باقیات با قیمانده تحت تصفیه گرفته شود .

خصوصیت دیگر برجسته طرزجدید محاسبه دولت همانا توحید حساب خزائین واستفاده موثر از دارایيهای نقدی دولت است .

درطرز های گذشته محاسبه وظایف شعبات محاسبه باوظایف خزائن مختلف بود محاسبین، وظیفه آمر صلاحیتدار تادیات خزائن دولت را نیزایفامیکردند ومحاسبین هر اداره درد افغانستان بانك حساب دارایی مستقل داشتند واین تعدد حسابات سبب شده بود که در حسابات بعضی ازدوایر دارایی بیشتراز احتیاج شان موجود باشد و بعضی دوایر دیگر نظربه ضرورت احتیاج شدید بدارایی داشته باشند . پولهای خزائن دولت در بعضی حسابات راکد بود ودر حسابات دیگر دارایی ووجوه موجود نبود تابااساس آن اجرای تعهدات صورت میگرفت .

در سیستم جدید وظیفه شعبات حسابی یامحاسبه که ثبت درج وکنترول معاملات حسابی است ازوظیفه چك نویسی وتادیات ازخزائن دولت که وظیفه شعبات خزانه است مجزی گردیده وکلیه عایدات دولت ازهمه مدارك عایداتی دریك حساب معین خزانه انتقال داده میشود . واز حساب معین مذکور کلیه تادیات دوایر صورت میگیرد . این طرزاجراآت وتادیه نمودن وتحصیل عواید ازطرف تحصیلداران شعبات حسابی کلیه دوائر دراوقات معین وکوتاه موضوع راکد ماندن وجوه دولت راازبین برده وبرای باراول تفریق و تفکیك وظیفه محاسبه ازوظیفه خزاین دولت رویکار شد . وبرای هریك ازشعب مالی ازقبیل بودجه، و محاسبه، خزانه اداری وتعلیمنامهای معین ترتیب وبدسترس دوایرمربوط گذاشته شد .

ازنگاه مراقبت وکنترول سیستم محاسبه وبودجه دولت که از آغازمیزان ۳۸ درساحه تطبیق گذاشته شده وتاامروز نتایج مستحصله از انقناعت بخش است نوع کنترول و تفتیش راایجاب مینماید .

(۱) تفتیش وکنترول قبل ازاجرا .
(۲) « « بعداز اجرا .

بمنظور تفتیش وکنترول قبل ازاجرای تمام معاملات وحسابات دوایردولت، در تشکیلات خود دوایر ازطرف وزارت مالیه شعب کنترول پیشبینی شده که ازنگاه اساسات سیستم شامل مکلفیت آتی الذکر می باشد ،

۱۰ تدقیق وغور کلیه‌دفاتر جداول واوامر درمرحله قبل‌ازاجراوتصدیق‌مطابقت هر کدام بااصول ومقررات سیستم .

۰۲ تثبیت اینکه‌پلان وپروگرام وپالیسی مالی واداری امرین اعطا ازطرف واحد های معین تشکیلات اداری وحسابی تعقیب وتطبیق گردیده یاخیر .

۰۳ تدقیق وغورازین امرکه‌دارایی واجناس مربوط اداری‌بصورت‌درست‌محافظه گردیده وحساب جنس ودارایی دراوقات معین بامصرف وتوزیع جنس‌ازدیپوهاوموجودی آن موافقت ومطابقت دارد یاخیر .

۰٤ تقدیم‌راپور نظریات اصلاحی درمورد اجراآت مالی و حسابی بامرین دوائر وزارت‌مالیه .

وجود کنترول قبل‌ازاجرا از داخل چوکات‌تشکیلات دوایردولت بمنظور اطمینان خود دوایر وشعبات‌خزاین‌وزارت مالیه‌است که‌استحقاق مستحقین راباسناد مربوط آن‌تحت اجرا قرارداده وازخزینه دولت پول پرداخته میشود .

کنترول یاتفتیش‌بعدازاجراکه‌ازطرف‌ریاست تفتیش عمومی‌صدارت‌بعمل‌می‌آیددر حقیقت‌جزء لاینجزای‌سیستم‌محاسبه‌مضاعف دولت هاست که‌ازاول‌میزان۳۸ تحت‌تطبیق‌قرار داده‌شده است .

ریاست تفتیش عمومی (دیوان محاسبات) بحیث یك دستگاه موظف دولت مکلف است ازین‌امر : که‌آیاتطبیق پروگرامها وپروژه‌ها وهمچنان امورمصارف وتحصیل عوایدوایر وتصدیها باقوانین ومقررات معینه‌مالی دولت مطابقت دارد یاخیر؛ واین امررا بعداز اجرا تفتیش وکنترول می‌نماید . همچنان‌از این امر: که‌آیاازوجوه‌معینه ودارایی‌ها نقد و جنس دولت بمنظور پیشبرد وپروگرامهای کاریکه پیشبینی شده طبق قوانین‌ومقررات استفاده بعمل آمده یا نه مراقبت وکنترول نموده وازنتایج تفتیش بمقامات صالحه معلومات‌لازمه تقدیم می‌نماید .

بصورت مشخص تفتیش حسابی ومالی عبارت‌ازمعاینه منظم وتدقیق اسناد حسابی‌وکلیه معاملات واجراآت مربوط به‌ترتیب اسناد سنجش وتثبیت استحقاق مدارك عواید مصارف وتادیات خزاین دولت‌است وازهمین لحاظ‌مرام اساسی‌تفتیش نزدریاست عمومی‌تفتیش صدارت در حقیقت تثبیت حدموفقیت ومسئولیت کلیه اجراآت دوایر وتصدیها ومؤسسا تی است‌که ازوجوه عامه‌مصرف مینمایند . بنا بران تفتیش امور مالی خاصتاً از نگاه مواد آتی بعمل می‌آید .

الف : غوروتدقیق درمورد تطبیقات بودجه واجراآت‌امور مالی‌وحسابی .

ب . غور وتدقیق امورمربوط به‌ترتیب وتقدیم‌راپورهای عوایدومصارف و تادیات .

ج ۰ تدقیق اوامر اعطای دوایر دولت‌از نگاه قانونی وتصدیها از لحاظ منافع عامه واقتصادی وقانونی بودن‌آن .

د . غوروتدقیق مصارف ازلحاظ مطابقت‌با پروگرام ومرامهای معینه .

تدقیق اجراآت شعبات کنترول قبل از اجرا واینکه کنترول لازمه ومکفی بعمل آمده است یاخیر .

تفتیش‌های بعدازاجرا ومفتشین حسابی ومالی علی‌الاکثر با محاسبه‌ومحاسبین سر وکار داشته ومحاسبه‌با دفاتر سنجش، ترتیب واطلاع احصائیه‌ها ومعلو مات مالی واقتصادی سرو کار دارد .

احصاییه‌های اقتصادی مربوط به‌فعالیت‌های‌هر نوع‌تشکیلات‌یاجزوتام آن‌روزبروزدر حیات اقتصادی کشورنقش مهمی بازی میکند ومحاسبه درهرمرجع که‌سنجش منابع در حالیکه استحصال بااستهلاك میشودیاجنس تولیدمیگردد یاخدمت انجام‌میشود موجود بوده‌و ترتیب وتوحید ارقامیکه درنتیجه بدست‌می‌آید مهمترین وظیفه محاسبه محسوب میشودتحت‌هر نوع سیستم‌های‌اقتصادی‌ومحاسبه‌تفتیش حساب‌موجودبوده‌وروبا نکشاف‌است‌واهمیت‌محاسبه، باانکشاف اقتصادی تا سیس صنایع وتشکیل دوایرموسسات جدید روزبروز افزونتر میگردد .

عدم انکشاف محاسبه وکنترول‌موثر اجراآت حسابی‌خود بخود سنجش اندازهٔ پیشرفت وانکشاف اقتصادیات کشور را وانمود می‌سازد .زیرا درپهلوی هر تشکیلات اداری موافق محاسبه موثر موجود است ودر هر اداره که مسایل ومشکلات اداری احساس میشود طرز محاسبه واجراآت محاسبین‌آن موثر نیست. باتطبیق پلانهای اقتصادی دولت‌و پیشرفت‌امور اقتصادی مملکت وانکشاف‌ترانسپورت ،مخابرات ،صنایع، تجارت وزراعت‌بهمان اندازه‌ایکه موثر بودن اجراآت ووجود اشخاص لایق اداری ضرورت بیشتر احساس میشود احتیاج ونیاز مندی محاسبین لایق افزونتر میگردد .هیچیك از سیستم اداری موثر نمیتواند بود مگر درپهلوی سیستم موثر محاسبه وکنترول وتفتیش موثر اجراآت .

امروز اکثر افراد معتقد ند که محاسبه برای اجرای وظایف ومقاصد داخلی يك اداره لازمیست اما باید دانست که‌اعداد حسابی وارقام احصاییوی مالی ازقبیل راپورهای عواید ومصارف کشور دردانستن پیشرفت اقتصادی موجوده وپیشبینی های پلانهای اقتصادی آینده مملکت يك امر ضروری میباشد وازهمین لحاظاست که‌وظیفهٔ محاسبه‌ووجود حساب‌در تشکیل پالیسیهای دولت نقش عمده داردلذا بهراندازه‌ایکه دولت درتنظیم ورهنمایی امور اقتصادی سهم بار زتر دارد بهمان اندازه به‌محاسبه وکنترول موثر وارقام احصاییوی‌عواید ومصارف خز این احتیاج بیشتر میشود .

عناصر مهمه محاسبه عبارت از مشاهدهٔ سنجش ،ثبت ، تصنیف، خلاصه تفسیر، ترتیب راپورو مراقبت از احصاییه ارقام مالی واقتصادی است‌این وظایف ازطرف دفتر دارمحاسب ومفتشین حساب‌اجرا وانجام داده میشود. محاسبین و مفتیشین حساب که‌درحقیقت محاسبین مراقبت اند مسئولیت بزرگ داشته ومحاسبه بحیثیت‌يك‌مسلك ومشغولیت‌اختصاصی روزبروز

کسب اهمیت نموده وساحهٔ فعالیت محاسبین توسعه می یابد . بطور عموم محاسبین ومفتشین حسابی دارای اوصاف حقوقی، علمی، فنی، مسلکی و شخصی بوده ودر کلیه ممالک پیشرفتهٔ جهان از یکطرف برای شمول در مسلك محاسبه واستحصال حیثیت مفتشین حساب شرایط حقوقی وقیود علمی قانوناً وضع گردیده واز طرف دیگر داشتن اوصاف فنی وشخصی راازضروریات اولیه میپندارند .

مفتشین حسابی ازراه مشاهدات تحقیقات ومطالعات طرز امور ثبت، تصنیف، خلاصه تفسیر وطرز ترتیب راپورهای مربوط بارقام واعداد مالی واقتصادی راتحلیل وتجزیه نموده ودر مورد ثبت دفاتر ، ترتیب راپورها واجراآت اشخاص قضاوت نموده ودر نتیجه فیصله صادر مینمایند . بدون مراقبت یك تفتیش حسابی خاصته اجراآت امورمحاسبوی دولت باشك وشبهه مواجه شده وتاثیرخودرا ازدست میدهد . در تشکیلات واجراآت دوایر وتصدیهاو موسسات انتفاعی یاعام المنفعه رسمی وخصوصی محاسبه جزو اساسی وبس مهم بوده ودر حیات اقتصادی امروز کشور چه از نگاه تثبیت مصارف حقیقی پروژه ها وپروگرامهای بزرگ عام المنفعه وچه ازنگاه تقدیم راپورهای مالی اقتصادی بمنظور سنجش وپیشرفت امور در حال حاضر وپیشبینی اوضاع مالی واقتصادی آینده کشور محاسب اثر مهم دارد، لذا مراقبت دایمی از اجراآت محاسبین امروزی ازراه تفتیش حسابی ومالی بمنظور استحصال اطمینان در صرف وجوه عامه مطابق پلانها وپروگرامها وجلوگیری ازعدم تطبیق قوانین ومقررات مملکت وتثبیت صحت اعداد وارقام احصائیوی مالی واقتصادی یك امر حتمی ولازمی محسوب میشود. زیرابدون حساب دانستن پیمانه وارزش یك کار ولو بهر اندازهٔ بزرگ ومهم باشد امکان پذیر نبوده وکار بدون حساب ارزش ندارد .

صحي لمړنی کومکونه

د غیر مترقبه حوادثو د دفع کولو دپاره باید توصیه وکړی شي چه باید هرفامیل په خپل کور کښې یوه کوچنۍ درملتون ولري دا درملتون بهدیوی‌څوطبقه‌ای الماری‌نه‌متشکل وی چه همیشه دپاره به ورته قلف پروت وی ددی‌الماری لوازم بایدپه‌ترتیب او انتظام سره راغونډ شي او د کور په یو مناسب ځای کښې چه دکوچنیانو د لاس و هلو نه په امن کښې وی‌کیښو ول شي .

د الماری هره طبقه باید د یو مقصد دپاره وټاکل شي او د هری طبقي مواد په پولست کښې د قید او احصائیې لاندی راشي د هغې موادباید تا زه اونوی انتخاب شي‌هغه‌داروگان چه و خت ئې تیر شو ی وی باید نوی شي د هر بوتل دپاسه د هغه دارونوم و لیکل شي‌چه د نورو دواګانو سره غلط نه شي دالکولو او ټینچراو نورو سمومه‌بوتلونوپه‌سردی‌سور کاغذ ونښلول شي او د هغې پهسردی د زهر او خطرناك کلمه و لیکل شي دا قسم بوتلونه باید د الماری په یوه طبقه کښې کیښوول شي چه ټول په یوه تار کښې تړل شوی او جداوی‌البته د هغوی شم‌ر د عایله ؤ دشمیرپه اندازه تخمینید ی شي .

اول د سامان برخه : گاز ستریل ، بند جونه ، (٤سانتی متره ـ ٣ گوشه) لو کو پلاست یوه قیچی ـ څو دانی پن ـ یو بندل هیدروفیل مالوچ ـ یو دوه عدده پنس دستر گو دپاره د اوبو څڅولو پنبه ـ د حرارت درجه ـ مشکوله ـ دوړو او لو یو دوه ډوله امالی .

دویم داروگان : ټینچر (د بوتل سردی ربړی یا شیشه ئي و ی) (٢٥ سی سی) الکول ٧٠ درجی سل گرامه ـ مرکرو کروم ابی سل گرامه ـ اسیدبوریك‌دپوډرو په حالت ٢٥ گرامه او یا محلول شوی (د محلول‌کولودپاره دی دوه قاشقی‌چای خوری اسیدبوریك دیو گیلاس جوش کړو او بو سره علاوه شي بی‌کاربوناټ سودسل‌گرامه ،امونیاك سل‌سی‌سی.
داسید تانیك ملهم، داسید بوریك ملهم، یو ټیو پ اسپرین،
فارا فین سل سی‌سی او دعا جلو واقعاتو یوکتاب :ــ

دادی ضروری اودتلواری‌یاداشتونه:ــهر کله‌چه دغه لاندی څلور حادثي دانسان ژوند همیشه تهدید وی له دی وجهی نه له هرڅه پخوا دپو هیدلو موضوعات دهر چا دپاره ضروری‌دی‌ه

١ .ـ دخپه کید و پیښه
٢ ـ دوینی توئید ل
٣ ــ تسممات
٤ ـ دشوك حالات

۱ـ**خپه کیدل یا اسکفس**: داحادثه دهغه تظاهراتونه عبارت ده چه داکسیژن دکمبود په اثر دبدن انساجو ته پیښیږی معلومه ده چه انسان هوا، اوبو اوغذا ئی مواد وته ډیر ضرورت لری ددی جملې څخه هوا لکه اوبه اونور غذایی مواد چه په وجود کښی ذخیره کیږی او احتیاج ډیر لری ، ژر نه تامینیږی دوینی سره کریوالونه دغه ضروری احتیاج سره ترډیره حده پوری تامینولی شی دبلی خوانه داکسیژن دورکیدو په اثر هغه حجرات چه ژر متاثریږی ددماغی حجراتو څخه عبارت دی .

په هغه صورت کښی چه دهوا داکسیژن داخلیدلو دپاره په بدن کوم موانع موجودوی لکه په او بو کښی غرقیدل ، دخپه کیدو حالات ، دبرق نیول اونورشول په دغه وخت کښی دتنفس مرکز په دماغ فلج کیږی.

له دی و جهی نه بایه په یاد و لرو چه پهدا سی ځا یو کښی دمصنو عی تنفس نه کار واخستلی شی

مصنوعی تنفس: لمړی مریض په هموار ه ځمکه اچول کیږی دسینی دقفسچی په لاندنی برخه کښی تریو بالښت ایښودل کیږی سرئی یوی خواته اوږ بهئی دمخی خواته راایستل کیږی لاسونه ئی دسینی دپاسه ایښودل کیږی هغه څوک چه تنفس ورکوی په منځنی برخه کښی دزنگانه دپا سه په پری کښینی ، لاسو نه به ئی دپښتیو لاند ی زدی تنفس ورکونکی به دمخی خواته ور کبږیږی په داسی حال کښی فشار ور کوی چه دواړه لاسونه به ئی دهغه په سینه ایښی وی وروسته به بی له حرکته دلاسونو خپل ځان دشا په خوا کبږوی تر څو چه فشا ر کم شی دا حر کتو نه څه ناڅه په یوه دقیقه کښی دولس کرته اجرا کوی.

دویم داچه یا به مر یض پر مخی په ځمکه اچوی سر به ئی لږ ښکته و ی دمریض یو لاس به دشاله خو انه دسر خواته ور ولی او یو لاس به لکه دبالښت غونډ ی دمریض دسر لاندی قات کړ ی زدی په دی شکل سره په اسانی باندی تنفس ورکولی کیږی هغه څوک چه تنفس ورکوی په دی ډول باندی به دناروغه تر څنگه کښینی.

سر به په نکو ټه کښی یو پښه به دمر یض ددو اړو پښو تر منځه ز د ی او بله به ئی دباندی خواته چیرته چه دمر یض مخ هغی خو اته وی زدی په د ی تر تیب په اسا نی سره کولی شی چه دمریض مخ ولیدی شی بیابه دواړه لاسو نه دمر یض په ولو باندی زدی چه ووړی گوتی به ئی دمر یض دپښتیو بیخونو ته برا بریږ ي لاسونه به دده په ولی ښه ټینگ زد ی بیا به نیغه په نیغه دلاسونو زور دمخی خواته په کار اچوی دوه ثانیی وخت به نیسی بیابه ټول لاسونه له یوی مخی دده نه پورته کوی دوه ثانیی به صبر کو ی بیابه همغه دمخکښی غونډی خپل عمل اجرا کو ی په یوه دقیقه کښی به ۱۲ـ۱۵ واری دغه عمل تکرار یږی دا حالت به ترهغی دوام کوی چه تر څو مریض ښه شی .

دتنفس ورکولو په موقع به مریض دکمپلو ، دگرمو او بوپه بو تلونو او په گرمو خښتو تود ساتی تردی چه دده دمرض وضع ښه نشی دهغه ځاینه به یی نه خوځوی او داکتر به هم دامکان په صورت کښی ترهغه خبروی .

که ترهغې پورې ډاکتر نه‌وي‌رارسیدلی دوی کولی شی چه‌نارو‌غه ته یو‌ه پیاله گرم‌چای ورکاندی.هغه مریضان هم‌چه‌دناروغتیا دحالت نه‌په‌هوش نوی‌راغلی دخولی له‌خوانه‌دی‌هیڅ شی نه ورکوی کله داسی هم پیښیږی چه مریض بیرته دبی هو شی حا لت ته لاړ شی باید همیشه دده داو ضاعو مراقب وسی .

هرکله چه‌دسکرو دگاز داثر له مخی په‌تسممی وا قعاتو کښی هومره تنفس‌فایده‌نه‌رسوی دډاکتر خبرول او یو صحی مرکزته دمریض رسول ډیر ایجابوی .

۲ـ وینی‌توئیدل:وینی توئیدل‌په دوه ډوله بانديد مطا لعی وړوی.

الف: دسردبا ندی‌سطحی وینه توئیدل ،دسینی نه پورته یا د سینی‌نه ښکته خواته

ب: ژور ی او عمیقی وینی توئیدل لکه‌دسینی ،سر او گیډی دننه خواته په دی کښی شك نشته چه دی‌چه دالف قسم وینی توئیدوعلاج کول اوتشخیص‌ئی په‌اسانی سره کیدی‌شی حال دادی چه دا خلی شکل په مخفی صورت سره خپل حر کت سیر کو ی او و خیم حالات منځ ته راوړی.

هغه وینی توئیدل‌چه نه‌ودریږی کله‌کله دلاندی حالاتو د ظهور په وسیله پیژاندل‌کیږی

۱ـ په‌هغه وخت کښی چه سړی په پښو ودریږی دسر چو رلیدل ، بیحالی او ضعف‌ورته پیښ وی.

۲ـ شونډی‌اومخ ئی په عمومی ډول سره تو ریږی.

۳ـنبض ئی زیاد یاډیر سستیږ ی

تنفس‌ئی زیاتیږی .

۵ـ تنده ئی ډیریږی ،سترگو دید یی کمیږی او غوږونه تردی ټپیږی چه شی‌کم اوری

۶ـ بی‌حالی ،ناراحتی او عصبیت ورته پیداکیږی.

په داسی وضعو کښی به ډیر ژر په طبیب او ډا کتر پسی څوك استوی او دډاکترراتلو پورې به مریض ډ یر گرم ساتی اونه‌به ئی ښوروی سربه ټیټ اوپښی به‌ئی وربانديجگی‌وی د دی دپاره چه استفر اغ ئی په‌حنجره کښی بند نه‌شی یا تی نو سربه ئی دچپ خوانه گرځوی‌دخفیفو اشکالو په وقا یعو کښی به لاند ی تدبیرونه نیول کیږی کوشش به کوی چه وینه ئی بنده شی، دیو موضع په شکل وربانديی فشا ر راولی ،مریض ته‌مطلق استرا حت ورکوی په تیره هغه ځای ته چه‌وینه ورکوی پښی به ئی جگی او سر به‌ئی لږ څه ټیټ‌وی مر یض به د یخنی نه سا تی‌که مر یض ډیر نا ر وغه نه ؤ نوکم غو ند ی نرم خو ا ړه به ور کو ی د یو ز خم دپا سه به او تو کـړ ی پاکه ټو ټـه پـر ی اچـوی اوسری بـه ئی که چیرته کوم قسمت درگونو وینه‌ورکوی په‌همغه ځای باندی‌به‌زور اچوی اودغه‌برخه‌به‌دزړه نه دپاسه سا تل کیږی اوطبیب ته به خبر ورکوی .

۳ـ تسممات : تسممی‌وقایع په‌یوکور کښی‌دعاجلو وقایعوڅخه حسابیږی‌اودا ایجابوی چه په‌وخت‌اوزمان‌کښی ورته ځان ورسولی‌شی باید ز ما نه ، وخت اودمسمومیدو قسم‌یادداشت

شی اوطبیب ته معلومات ورکړل شی په هغه اوښی کې چه دارویازهریې خوړلی دی پاتی برخه دی ډاکترته ونیوولشی که ممکنۋ دخوړل شوو موادو اندازی دی‌هم داکتر ته و ښودل شی اوداکتر درارسیدلوپوری دی داستفراغ چاره وکاندی .

دشودو ورکول ، گرمی اوبه ، دری څلوردانی دهگی سپین هم ښه‌دی چه‌په‌غږ ی کښی تخر یش پیدا کوی مر یض ته دی استراحت ورکړی او دگرمو مشکو لو داستعمال نه دی کار وا خلی .

هغه مریضان چه وضع‌ئی ډیره خرابه وی ترڅو چه داکتر رارسیږی یاشفاخانی‌ته وړل کیږی نوسربه‌ئی ټیټ نیول کیږی . مصنوعی تنفس به ور کول کیږ ی .

نوټ : دتسمم دواقعی دپیښیدو سره به سم ډاکتر ته اطلاع ور کوی .

٤ ــ **شوك** : یوه موضوع ده چه باید جدی‌تلقی‌شی‌شوك دد‌غه لاندی اعراض خاوندوی

۱ــ نبض ئی وړوکی کیږی اوتېزیږی ځکه هرکله چه‌وینه زړه‌ته کمه ورسېږی نوځکه ئی دوران کمیږی له دی وجهی نه زړه چالاك کارکوی او نبض هم جلتیږی .

۲ــ مخ ئې سپیره کیږی اوتل پهزنه باندی دداسی مریض یوه‌سپینه خوله هم‌پیداکیږی.

۳ــ وجودئی یخیږی کاله لړزه هم پری راځی او بیا استفراغ ورته پیښیږ ی .

٤ــ په عمومی صورت سره تنفسی حرکات غیر منتظم او غیر طبیعی کیږی .

٥ــ مریض بی‌حاله کیږی حیثیت ئی ورکیږی چاسره خبری نه‌کوی له‌دی و جهی نه‌چه ستړ ی دی قیصی اوافسانی وائی .

٦ــ په وخیمو حالاتو کښی کامله بی شعوری مو جوده وی .

ابتدائی شوك ډیر دوام نه کوی په کم استراحت رفع کیږی په د وام داره شوك کښی دوخیمو حالاتو به داکتر ته‌خبرور کوی .

دبی هوشی دوقایعو په حالت کښی به څه کو ی ؟

هغه بی‌هوشی‌چه دعصبیت نه پیداوی مریض بهپه هموار بستره باندی ستونی‌ستاق‌اچولی شی دځان اوملاجامی به خلاصیږی یخی اوبه به‌ئی په‌مخ باندی اچوی ادیکو لن یاکولونیا به‌ئی پوزی ته نیسی .

هغه بی هوشی‌چه دلویدلو اونوروشیانوځخه چاته پیداکیږی‌مریض‌ته به استراحت‌ورکوی یخ دستمال به‌ئی په سر باندی ورته ږدی د مصنوعی غاښونو درلودلو په صورت کښی به تری جامی لری کیږی او که د خوراك وضع ئی مختلفه شوی وه نو د خولی دخوانه به هیڅ شی نه ور کوی.

د گرمی‌له جهته بی‌حالی

مریض ته به په یویخ ځای‌کښی‌استراحت ورکول کیږی ترڅوچه حرارت عادی درجی‌ته ورسیږی‌دیکی اوعادی بادونوځخه‌به استفاده‌کوی په‌خوله‌باندی دگلوکوز شربت‌ور کول کیږی ویټامین(ث) به هم پری زیا توی .

جل وهل

مریض‌ته به په‌یو یخ‌اطاق کښی استراحت ورکاوه‌شی دباد‌پکی‌اویخو هواؤنه‌به‌استفاده‌کوی.

دبرق‌نیول

دئولونه ترمخه به میټر پری‌کوی که‌داهم ممکن‌نه‌ؤ نوپه وچ لرگی یارا بری‌اوپلاستیکی آله‌باندی به دبرق جریان قطع کوی اومریض ته به استرا حت ورکوی او مصنوعی تنفس به اجرا کوی اوداکتر به هم خبروی .

د ماتیدو په حالت کښی

البته مهمه نکته داده چه بایدکوښښ وشی‌چه مریض ته جزوی‌ضررونه رسیږی هغی‌خواته چه جوړه وی مریض به پری اچوی اوژبه‌به‌ئی دباندی ایستل کیږی،
کیږی اوسربه ئی یوی خواته چورلولی‌شی که چیرته‌ئی دزخم خوله بیرته وی نوبوه پاکه پټی به پری‌ږدی اوپه‌ډیره‌جلتی به‌ئی صحی مرکزته وړی دباندی وتلو‌یادیوی برخی‌دویستلو په صورت کښی به استراحت ورکاوه شی اودمات شوی اندام‌غوندی معامله‌به ورسره‌کیږی.

دغرق‌شوی دنجات دپاره

پس له هغی‌چه غرق‌شوی له اوبوڅخه راویستل‌شی کوم شی چه دغرق شوی په‌خوله‌کښی موجودوی لکه خټه اولوښی هغه به‌ته‌تری راوکاږی سربه‌ئی ښکته‌کوی اونوروجودبه‌ئی لوړ نیسی ترڅوچه‌دخولی څخه‌ئی‌تیری‌شوی اوبه بیرته‌خارجی‌شی‌خپلی لمدی جامی به‌تری وکاږی اوپه گرمو‌کالو کښی به ئی پټوی مصنوعی تنفس به ورکوی اوداکتر ته به‌مراجعه کوی .

د پوزی وینه

کله چه‌دپوزی وینه دڅوبی شماره عواملو په‌اثر جاری‌کیږی له‌دی‌وجهی نه‌دغه وقایع به متخصص داکتر پوری اړه‌لری مگر کوم شی‌چه‌فامیل‌ته‌یی‌باید توصیه وشی هغه‌داده چه‌دداکتر تررسید اوپوری وی دمریض سر ټیټ‌نیسی‌اویخی‌ټوټی‌دی ورته په‌سرباندی ږدی .

سیزل شوی

دجاموهغه برخه چه‌په وجود پوری ډیرتماس کوی باید ایله‌شی په یواطاق‌کښی‌چه‌هوائی معتدله وی‌مریض ته‌وی‌پکښی استراحت ورکړل شی‌هیڅ‌شی دی په‌زخم نه اچولی‌کیږی‌مریض دی‌گرم وساتل شی‌هغه ځای چه‌زخمی شوی‌دی باید پاك وساتل شی‌او ډا کترخبرشی

بیگا نه وجودو نه

په‌سترگه کښی د یو باندنی اوبی گانه شی‌دلوید لو په‌وخت کښی‌به‌دسترگو دمیزلو‌نه‌ځان سا تی اومریض ته‌وی وو یل‌شی‌چه پو زه سوڼ کړی چه‌دستر گواو ښکی دغه بیگا نه مواد دسترگوکو نجونوته راولی دلاندی بڼودپاکو لوسره کولی شی‌چه‌دیو‌پاك د ستما ل په واسطه دغه بیگانه جسم‌له‌ستر گووکاږی کله‌ځنی‌واړه بعضی‌شیان ترستونی تیروی چه‌دتیرولو‌په‌منځ کښی وا قعه تغیرپیداکوی که‌چیرته دتیرشوی شی‌وجود په‌هضمی جهازونوکښی‌تلی‌وی‌نونرمه غزاوی ورکړل شی‌لکه کچالو، گندنه وریجی اونوری دی‌ورکړی شی اوکه چیرته طفل په تنفسی تشو یش مبتلاشی ژر دی‌شفاخانی ته‌نقل ورکړل شی.

اټکی (هکك)

دلېز ی مودی داټکو خاوندته باید توصیه وشی چه ډیر ژور تنفس وکا زی او ډیر وخت دیا ره دی یخی اوبه پهزوره وڅکل شی اوکوشش دی وکاندی چه ټوخی دفلکس پیداشی دستر گو پهگاټودی فشار راولی که نوری همدوام پیداکړ نوطبیب ته وی مراجعه وکړی.

پهچیچل شووحالتونو کښی

دسپی چیچلی ځای دی په وصیابون و مینځل شی که دلیونی سپی شك ېی پر ی ر اغی نو ر واکسینا سیون دتطبیق دپاره دی صحی مرکز ونوته مراجعه وکوی.

که چیرته وړو حشراتو چیچلی ؤ نو حمام دی گرم کړی او چیچل شوی ځای دی پاك ومینځی اودو خامت دپیښیدو پهصورت کښی وی ډاکترته مراجعه وکړی.

عصبی اوروحی مرضونه

پهمیرگی مریض باندی دی ډیر پام کوی بالخاصه داوبو، او دلوړو ځا یو د وسیدلونه دی ژغوری او پام دی کوی چه دځان ووژ لو اسباب پهخپله پید انه لاندی دمیر گی د حملی په موقع دی پری تاکید کړی چه ځان ته ضرر رونه رسوی تازه هواته دی ورالندی شی دغاړی اوسینی جامی دی ورته خلاصی کړی جامی دی یو تربله نیژ وی ورولی دغاښونو په منځ کښی دستمال کیښوول شی چه دژبی دچیچلو نه پهامن شی.

د مکررو حملو پهصورت کښی دی ډاکترته رجوع وکاندی هغه څوك چه پهافلیج اخته وی ډیرو دروته احتیاج لری د(لگن خاصره) برخی اوپښی دی پهالکولو باندی پاکی شی شودی او سبزی جات دی پهخوراك کښی ور کوی.

دشیزوفرین مریضانو اونوروعقلی امراضو هر کله چه دوی غا لبا بی معنی کارونه کوی او د خود کشی اودځان دوژلو سبب گرځی مراقبت ئی پهکاردی هغهشیان چه دهغوی په وسیله سره ځان وژل کیږی بایددوی پهلاس کښی پری نهښودل شی.

دکوچنیانو په حصه کښی یاددا شتونه

واړه ډیر ژر پهاسهال اخته کیږی کانگی (استفراغ) هم کله کله ورسره ملگری وی لههمدی ځایه میندو ته توصیه کیږی چه باید پههغه ورځ کوچنیا نوته ولږه ور کړی صرف کمرنگه تور چای دی ور کړ ی اودا طفالو متخصص معاینی خانی ته دی ورسوی.

دلوبوسامان اونورشیشه ئی لوښی چهماتیږی اوتیره وی کوچنیانو ته دی پهلاس کښی نه ور کوی پهټولو دگیډودردونو امراضو کښی وی دداکتر داجازی نهپهغیر مسهل دارو گان نهور کوی

پهټولو تسمماتو کښی دی پهډیره عجله سره داکترته مراجعه کوی دنو تولدی اطفا لو په باب کښی که چیرته کوچنی پهکور کښی پیداشوی وی اوپههغه وخت کښی قابله یادا کترنهوی نودنوم (ناف) دپریکولو دپاره یو ټینگ مزی چه په اوبو کښی جوش شوی دی اوپاکه تیره چاړه پهکارده وروسته لههغی خهلاسونه دعفونی دواؤ په ضدپاك پری مینځل شی دنوم (ناف) تار دی دگیډی نهځلور گوتی جگ کلك وتړل شی او بیادی غو څ شی پری کړی ځای دی پهټینچر واو

الکولو چه‌دعفونی داروگانو ضدوی ووهل شی نوور وسته دی بیادغه ځای قات کړی اوبوه ټینګه غوټه‌دی ورکاندی اوبوه اوتوکړی ټوټه‌دی ور باندی وا چول شی‌که‌نور دارو نه وی نودطفل په‌ستر ګوکښی دی‌دسیموګانو داوبوځخه یویوڅاڅکی وڅڅوی .

درنجواو نوروشیا نواستعمال مضردی زیات‌کوچنیان تری پړندکیږی دطفل‌سردی همیشه ټیټ‌زدی بالښ‌دی‌تری نه‌لاندی باسی اوکوشش دی‌کوی چه‌دکوچنی دخولی افرازات همیشه ژرژر پاك شی.

کوچنی ته‌دی‌د۲٤ ساعته نه وروسته دمورشودی ورکړشی ځنی‌واړه دپیدا کیدونه‌وروسته په(زردی)مبتلا کیږی شائی چه‌داطبعی یاژر تیرشی که‌تر ۹ـ۱۰ ورځوپوری ئی دوام وکړ نوداطفا لو متخصص ته‌دی‌مراجعه وکړی هرکله چه‌مور شوده ورکړل دڅو دقیقو دپاره دی دولاړی په‌شکل سره وساتی ـ

د ښځومرضونه اوواقعات

۱ په‌ټولوواقعاتو کښی‌چه‌یوابتدایی حمل دبحث موضوع شی اوو ینه جاری‌شی‌ښه تو صیه وسیز واستراحت اودداکتر دخبرولوځخه عبارت دی ـ

۲ـ دحمل دزمانی نه‌په غیرپه‌ټولووښوورکولودی‌دنسائی‌امـ اضومتخصص‌ته مراجعه‌وشی

۳ـ دحمل بداومه میاشت کښی‌کله‌کله‌ددردنه په‌غیروینه‌پیدا کیږی دغه موضوع‌دتشویش وړده باید د نسائی امراضو متخصص ته‌مراجعه وشی‌چه‌معاینه ئی‌کړی ـ

٤ په‌ابتدائی حمل‌کښی دګیډی‌دردنشویش وړوی او ډیر دقت به‌کوی هیڅ قسم دارو به دداکتر د مشوری‌نه په غیر نه خوری.

۵ـ د سقط په‌ټولو وقایعوکښی به شفاخانی تـه مراجعه کوی چه اساسی داروئی وشی

٦ په هغه وخت کښی چه ترمخه په کیډه ډیوه کتله‌یاتوم‌ورمو جودوی،دواړه یودردپیدا کیږی اویا کتله ورکیږی نود ستی دی شفاخانی ته‌مراجعه وکړی.

۷ـ دولادت‌نه وروسته‌د وښودتو سیډ و یا د (جوړی)جفت دنه راوتلو په حقله هیڅ قسم کورنی دارو فاید ه‌نه کوی .

دګیډی دارو

دګیډی‌په ټولو درد ونوکښی باید دداکتردراتلو انتظار رکاږ ی د د ر هیڅ دا رود ی ترهغی نه ورکول کیږی صرف داستراحت توصیه دی وشی .

اختلا جات

د تنفس‌حالت دی‌باید کنترول‌کړی داخلا طواوافرازانو دموجودیت په‌صورت‌کښی د ی خیله خوله پاکه کړی مریض ته و ی‌حرکت نه ورکول کیږی په هغه صورت کښی‌چه اختلاجات دتبی نه‌پیداشی دیخواوبو اماله دی په نیم اوپوره یو ساعت کښی تکرار وکړ ی په ګیډه اوسرباندی دایخوټوټو ایښودل ګټوروی .

نوټ ـ دحاملی‌ښځی دپار،داختلاجاتو پیښیدلو په صورت کښی دستی دا کتر ته‌مرا جعه دکړی مریض‌دی په یوه تاریکه کوټه کښی‌چه‌زغ‌وانه اوری‌واچول‌شی

فتق

په هغه فتقو نو کښې چه همیشه‌موجود وی کله سخت‌درد پیدا کیږی چه نو ر بدی شفاخانې ته‌استوی.

دمرگ تشخیص

کله دا ایجابوی چه حقیقی مرگ‌دعد م شعور، صنعت اونورو حالاتو څخه‌تشخیص‌شی ځنی فکرکیږی چه مریض مړ شو ی د ی مگر حقیقت نه ی د مریض دنجات دپاره دهغه وسایلو څخه چه مخکښی یاد شول کار اخستل کیږی .

دغه لاندی‌اعراض‌دمرگ دتشخیص دپاره لارښونه کوی ـ

الف:دزړه دودریدوڅه پخواتنفس قطع کیږی که غواړیء چه دمریض تنفس معلوم کړی شی نو یوه آینه‌ئی‌خولی‌ته کیدیء که‌آینه نمناکه اوخیرنه شوه تنفس لری‌اوکه نه نو تنفس نه لری.

ب په دزړۀ اوازموجود نه وی .

نبض نه‌حس‌کیږی .

د ـ دسترگو گا ټی ئی دروشنائی په اچولویادگو گردپه لگولونـه نه واړه‌کیږی

ه ـ دسترگو باڼه ئی نیم بیرته پاتی‌کیږی که چیرته دسترگو دگاټو سره تماس‌وکړی شی حساسیت نه حس کوی‌سر.له دی چه دااعراض موجودوی نو.داکتر معا ینه د ی هم وکړی ټولی معاینی دڅو دقیقو په موده کښی صورت‌نیسی ځنی‌نوراعراض هم موجوددی‌چه په مرگ دلالت‌کوی‌لکه.:

و ـ دمرگ نه وروسته د حرارت‌درجه‌ورو ورو کمیږی باید یادولری، چه‌دمړی یخیدل په تحت‌الجلدی وازگی‌په نسج پوری مربوط دی هغه لباس چه په ځا ن ئی‌وی‌دحرارت در چه محیطی وی .

ز ـ دمرگ سختي: کله چه دپلورگونه دمرگ نه ورو سته سختیږ ی له همد ی‌کبله پلی سختیږی .داحاد ثه ۵ـ۶ ساعت دمرگ نـه وروسته صورت نیسی دبرق په نیولوکښی دپلواو ر گونو سختوالی ترڅو دقیقو پوری پیداکیږی سره له هغی هم‌باید مصنوعی‌تنفس‌موله یاد ه ونـه وځی .

ح ـ دمرگ نه وروسته دچپ خوا دگونجی توب‌سره‌وینه دوجودلاند ی خواته غونډیږی آبی‌ر نگی لکی پیداکوی .

۱ـدمرگ اودپلودـخت والی نه وروسته دنسج دخرابید و په اثر بو ی پیدا کیږ ی دآنی مرگونو په وقایعو کی چه سبب ئی معلوم نه وی او داشتباه خواته واقع شی دپولیس دراتـگ تروخته دی مړی نه څوځوی او لاس دی‌نه ور وړی .

د ځان او دفامیل دصحت دپاره

۱ ـ دسباله خوانه دی همیشه جمناسك و کاندی .

۲ ـ همیشه وخاندی‌ءچه خوشاله پاست .

۳ ـ دویده کیدو او پاځیدو په وخت کښی دی ځان تنظیم کړی .

٤ ـ دموزیك نه استفاده وکړیء.

٥ ـ دجا مو درنـګك انتخابول سره له دی چه په هر موسم کښی فرق کوی . وائی چه شنه ، آبی او زیړه جامه عصبی خلکوته تسکین ور کوی سور رنـګك د عصبی خلکو په مزاج بد تاثیر کوی .

٦ ـ هغه ځوك چه دمعدې او دګردی په مرض مبتلاوی دپالکو دسا بونه د ی استفاده نه کوی .

۷ ـ هرکله چه عادی ریزش دډیرو مریضیو باعث ګرځی نو استرا .تد ی د لا سه نه ررکوی .

۸ ـ د ډ وډی دخوړ لونه ور وسته سمدستی خوب مه کویء.

۹ ـ کله چه په قار شویء نو سمدستی په آینه‌کښی وګوری او یخی او به وڅکی .

۱۰ ـ ځومرهٔچه وسه موکیږی کوم ځای کښی چه وسبزیءعملته مچان مه‌پریدیء

۱۱ ـ حامله ښځی دی او چت او جګك پوندی بوټونه نه پښو کړ ی او د ترا ژ یدی داستانو څخه دی هیڅ نه ګوری .

۱۲ ـ هغه بوټان چه هرطرف ته په هغی کښی، ګرځی د یر مرضونه کو رته را و ړ ی ډیر پام ور سره کویء.

۱۲ ـ دغاښونو په ساتلو کښی ډیر دقت کویءچه د غاښو نو اوریه مو خرابی نه شی غاښونه همیشه برس کوی په ګرمو خوړو باندی ایخی اوبه‌استعما لول غاښونوته ضرررسوی.

١٤ـ دډیر چاقوالی نه ځان وژ غوری دځان‌دپاره داسی خواړه انتخاب کړی چه ډ یر چاق نه شی .

۱۵ ـ په هرځای کښی د توف کولونه ځان وژ غوژری دټوخی او پرنجی (عطسه) په موقع کښی خولی ته د ستمال نیسی .

۱٦ ـ واړه مه پریدی چه یوتر بله ښکل کړی ځکه چه یوتر بله مرضونه ور سره نقل کوی .

۱۷ ـ مرچ او مساله ډیره مه استعمالوی ځکه چه په افراطی صورت سره د مر ضو نو سبب ګرځی .

۱۸ ـ هغه ځوك چه فشار خون لری دډیر و خوړلو اوزیاتو ګردشونو څخه وی همد غه راز په جګوځایو دختلو.ه دی ځان وژغو ری خپل خاص ترتیب دی په یادلری .

۱۹ـ داشتها او لوږی په صورت کښی خوراك وکړی کله چه اشتها هم لری د نو رو ډیرو خوړلونه ځان وساتی همیشه سبزی جات پری منځی .

۲۰ ـ ډیر غوړ خوراك ګټورنه وی .

۲۱ - ډېر گرم خو اك اودخوړاك په منځ کښې ډېرې يخې اوبه‌خوړل هم مضرې‌دي.
۲۲ - خپل کوچنيان هره ورځ په تړمو اوبو وينځئ .
۲۳ - هر کله چه هرفصل لحافظه حفظ الصحه لري بايد دهرفصل دشرايطومراعات وشي.
۲٤- دمطالعې په منځ کښې چه دچراغ نه موکومه استفاده کړې وی مه‌ئې هيرو ی .
۲۵- دارو په خپلو مخصوصو ځايو کښې کيږدی دد رو بو تلان لـکه د لوبو سا مان په استعمالوی .
۲٦- که خپله تلفون نه لری نو دضرورت په وخت کښې دهمسايه گانو د تلفو ن نه استفاده کوی .
۲۷ - هغه کورونه چه تلفون لری دداکترانو ، دوا خانو، اطفائيو دپوليسو مرکزونه او دبرج برق لمبرونه دی دځان سره نوټ واخلی او دتلفون خو ا ته‌دی کيدی ځکه چه په ځينو ضروری وختونو کښې دسړی نه يادی نمری‌هيريږی .
۲۸ - کوم وخت چه په صحی او امدادی مرکزونو پوری تماس نيسی دغه لاندی نکتی يادداشت ور کړی .
الف : موقع او ځای د مريض به واضح ورته ورښيی.
ب : دزخمی‌دسبب او شکل متعلق به خلص توضيحات ور کوی چه د ا کتر و کو لی ستاسی دلبزو معلوماتو په اثر ضروری سامان دځان سره واخلی
ج : که ستاسی‌به ياد ه ؤ نو دداکتر درانللو پوری دلمړنيو کومکو نو په حقله د ی معلومات وغوښتل شی .
۲۹ - تذکره او دهويت شخصی‌پاڼه دی هميشه دځانه سره ساتی په هو يت پا نه کښې دی خپل نوم دپلار نوم دمعالج طبيب پته او دخپلې کورنی نوم دتلفون دلمبر سره و ليکی داچه په خپله هميشه په کومه ناروغی اخته کيږی هغه هم نوټ کړی .

دحامله ښځو د پاره ځنې ياد داشتونه

۳۰- بی له دی چه ځان ستړی کړی کار دی کوی دمځکی نه دی دگوم شی دپو رته کولو نه ځان وژغوری هر وخت دی لږ گردش وکړی د جرابو او شځو بندو نو تړ لو او دجگ پوندو بوټانو داستعمال نه دی ځان وژغوری .
۳۱- په دری وروستيو هفتو کښې دی‌گرم حمام نه کوی او په د وه وروستيو ميا شتو کښې دی د تحديد شوو جنسی مناسباتو څخه ځان وساتی .
۳۲ - دتيونو سرونه او خپله تيونه دی په ابو باندی هره ور ځ وينځی .
۳۳ - که چېرته دغا شونو د علاج‌دپاره ډاکتر ته تللی نو دحمل دموضوع نه به ئی خبر وی .
۳٤ - کوښښ وکړی هره ورځ غوطه وکړی دقبضيت په وخت کښې د ميو واو صا بونه استفاده و کړی .

او دمسولو شیانو نه دداکتر په مشوره کار واخلی .

۳۵ خوراك په‌خپله‌اندازه بایدوی اوسخت شیان به‌نه خو ری ز یا ته مالگه تور چا ی (چه‌دیروی) الکولی‌مشروبات اوسگرت به‌نه‌استعما لوی .

۳۶ـ دنسائی‌معاینو دپاره به‌دنسائی‌امراضو متخصص‌ته مراجعه‌کوی په‌هغه‌صورت کښی‌چه په‌پښو اولاسو نوکښی پړسوب پیداشی، سردردی، سرچورلیده اونوردضعف حالات که‌پیښ‌شی نوسمدستی‌دی دنسائی امراضومتخصص‌ته مراجعه‌کوی .

۳۷ـ داچه‌ستاسی زیږول په‌کور یاشفاخانه‌کښی صورت نیسی د متخصص نسا ئی نه د ی مشوره‌واخستل‌شی .

۳۸ـ د نفاس په‌موده کښی هیڅ‌واړه خپلی‌خو نی‌ته نه‌پر یدی .

۳۹ـ هغه‌څوك‌چه دداسی‌مریضانو لیدلو ته‌راځی دبیر ته تگ په‌وخت‌کښی‌دی حتماخپل کالی بدلوی .

۴۰ـ په‌هغه‌صورت کښی‌چه‌ولادت په‌کورکښی صورت‌نیسی دپرستاری کا ر د ی همیشه یونفرته پریښودل‌شی چه‌پاك‌اوستره‌وی .

طبیب‌ته‌څه‌وخت بایدمراجعه وشی

ځنی‌داسی مرضونه‌پیښیږی‌چه مریضان کوچنیان‌وی اودمرض په‌شروع کښی هم مرض مهم وی‌بالعکس ځنی‌داسی مرضونه هم‌شته‌دی‌چه‌لمړی‌هیڅ التفات‌ورته‌نه‌کیږی مگر په‌خپل ذات کښی‌وخامت‌لری اوتلافی‌ئی مشکله‌وی نوددی مسئلی‌تشخیص چه‌څه وخت اوڅه‌زمانه داکتر ته‌مراجعه‌وشی مشکل‌کاردی .

څنگه‌بایدداکتر وغوښتل‌شی؟

دداکترغوښتل په‌خپل‌ذات‌کښی لهاته ترتیب‌لری ځکه چه دافادی طرزئی په‌داروپوری‌ښه اوټینگه ارتباط لری. داچه‌واقعه عاجله‌ده اوکه‌غیرعاجله؟ ښه‌غورودی‌وشی. که واقعه عاجله وه‌نوباید کوتاه‌اوگټور معلومات‌دی داکتر ته‌ورکړل‌شی. اوصرف‌دومره‌دی‌ورته وویل‌شی چه (واقعه‌عاجله‌ده) .

مگردومره بایدوپوهیږی چه‌په‌دی موضوع کښی‌همیشه دمبالغی‌نه‌کار نه‌اخلی ځکه‌چه په راتلونکی وخت‌کښی‌دمریض دخاوند اودداکتر تر منځه دسوء تفاهم باعث‌گرځی .

(بقیه‌از صفحه ۳۸)

سهم افغانستان در...

وا صل پـو ل با دو صد مفاد سالیانه آن در ظرف بیست و پنج سا ل ا ز بو د جه عا د ی ملـل متحـد تـادیه‌گردد این تصمیمنامه با کثریت ٤٥ را ی موا فق ، د و را ی مخا لف (دستهٔ کشورهای سوسیا لسیت) و ۲۱ رای ممتنع به تصویب رسد . اما ناگفته‌نباید‌گذاشت که درهرحصه‌تصمیمنا مه هاییکه درفوق ذکرشد یك سلسله مشاجراتی در زمینه صورت‌گرفت کشورهای‌کوچك واکثراً ممالك آسیا یی، افریقایی وامریکای لاتین به این تصمیمنامه ها رای ممتنع دا دند وحصه نگرفتند . افغانستان نیز درجملهٔ کشور های بودکه ار رای دادن استنکاف ورزید .

نمایندهٔ افغا نستا ن در حصهٔ تصمیمنا مه برا ی در خوا ست نظر به محکمهٔ بین المللی اظها رداشت که باید کمیته دربن حصه ازتعمق‌کاربگیرد ومهمتر بن عنصرحل این‌پرابلم را مذاکرات مستقیم بین کشورهای امریکا واتحاد شورو ی تشکیل مید هد ، وی علا وه نمود که اگرمجمع عمومی بخوا هد دربن با ره به نتیجه ای بر سد بهترین راه این خوا هد بو د تا درراه رسید ن مو ا فقه بین اتا زونی واتحاد شوروی مجا هد ت ور زد زیرا درغیر آ ن بد ون موا فقه بین‌کشورهای بزرگ محال است ا ین مشکل حل شود .

درموضوع توزیع اسناد قرضه نمایندهٔ افغانی متذکرشد که مو ضوع حلا حیت تو ز یع دوصد ملیون دالر اسناد قر ضه ازطر ف منشی عمومی‌ملل متحد امریست‌که مصا رف مالی‌را ایجاب میکند وفیصلهٔ آنی ایکه درآخربن د قا یق نیمه او ل مجمع عمو می شا نز د هم به یك چنین عجله صورت میگیرد . هیأت نماینـد گی های دول عضورا فرصت‌آن نمیدهد تا برموضوع مطالعه‌کافی بنما یند ، نظریهٔ هیأت افغا نی این بود تا دربا ر هٔ این مسأ له قبل ازهمه حکومت های‌کشورهای عضومطلع گردند ووقت‌کافی برا ی ادا مهٔ نظریهٔ خویش دا شته با شند .

بعداً حکومت افغانستان نظربه تصویب تصمیمنا مه مجمع عمو می ومرا جعه منشی‌عمومی ملل متحد برای اینکه خد متی درراه برقرا ری موسسه جها نی‌کر ده با شد و ملل متحد از ورشکست ما لی رهایی یا بد ، حاضرگرد ید تا به مبلغ ۲۵ هزار دا لر ازین اسنا د را خریدا ری کند .

تقسیمات جغرافیایی بصورت عادلانه و توزیع مناصب وظایف دارالا نشا ی ملل متحد وشعبات مربوطهٔ آن

این موضوع از سال ۱۹٤٦ با ینطر ف تحت مد ا قه مجا مع عمو می ملـل متحـد بود ه است . هـد ف این است‌که باید دارالا نشای ملل متحد متشکل ازما مو رین اتبا ع کشورها ی عضو با شد تا شکل وا قعاً بین المللی دا شته با شد چو ن درا وا یـل نا سیس

ملل متحد کشورها ی غر ب بیشتر از استحقاق خویش در دا را لا نشا ی ملل متحد ما مو ر فرستا دند ، بنابرین عد م موا زنه درتقسیم عا دلانه کرسی‌های دا رالانشا وا رد گر د ید . یعنی از جمله کشورهای عضویك تعداد بیشتر ازاستحقا ق خود کر سی هارا اشغا ل کر د ند درمقا بل بعضی کشورها ازاستحقاق خودکمتر استفا ده کردند .

درشانزدهمین دوره مجمع عمومی افغانستان بایکعده کشور های آسیایی وافریقایی تصمیمنامه به کمیته پیش کر دندوخواهان شدند تابه تمام دول عضو چه کوچك و چه بزرگ باساس عنصر مهم «عضویت درملل متحد» يك تعداد کرسی های ثابت که عبارت ازپنج کرسی باشد تخصیص داده شود وباقی کرسی های دارالانشاً و شعبات فرعی آ ن بین کشو ر ها بهاساس جمعیت وسهمیه ایشان تقسیم شود . این تصمیمنامه نظر بهمخالفت شدید دول بزرگ نتوانست دوثلث آرا را حاصل کند . پیشنهاد دول آسیا وافریقا اگر چه براساس مقررات منشورملل متحد نظر به مشاهدات کمیته متخصصین بوده به مفاد دول بزرگ برمیخورد درمقابل دول بزرگ نیز نتوانستند تصمیمنامه خود را درمجمع عمومی به تصویب برسانند زیرا به مخالفت شد ید دول کوچك روبرو شدند درآخر فیصله باین شد که مفاد تصمیمنامه‌های هردوطرف رامنشی عمومی مطالعه نموده ونظر بآن اجراآت لازمه را درحصه تقسیمات عادلانه جغرافیایی م عی الاجرا بدارد ونتایج آنرا به هفتمین دوره مجمع عمومی راپور دهد .

مسایل حقوقی

تو سعهٔ اعضای کمیسیون حقوق بین الد و ل

اتازونی در دوران شانزدهمین مجمع عمومی پیشنهاد کرد که چو ن از سال ۱۹۵٦ به اینطرف ۲۱ کشور نو آزاد از افریقا شامل ملل متحد شده و هیچکسی از ین کـشور ها در کمیسیون حقوق دول عضویت ندارد تا از سیستم های حقو قی آ ن ها نما یند گی کند لذا لازم است که اعضای کمیسیو ن از ۲۱ به ۲۵ عضو تو سعه داده شود .

دسته کشور های سوسیالیستی مدعی بودند که قرار موافقه ۱۹۵٦ درین باره باید حق بیشتر به کشورهای آسیایی وافریقایی واروپای شرقی داده شود. زیرا کشور های ارو پای غربی دارای کورسی های بیشتر نسبت به سایر منا طق می باشند درنتیجه مذاکرات نمایندگان کمرون ، کولمبیا ـ هند ، جاپان ، لایبریا ، نایجیریا ـ سویدن واتازونی پیشنهادی به کمیته پیش کردند که نظر به آن ماده دوم فقره اول وماده نهم فقره اول ستاتوی کمیسیون حقوق دول طوری تعد یل شود که اعضای کمیسیون به ۲۳ توسعه یا بد ولی این پیشنهاد از طر ف کشور های حبشه ، گانا ، اندونیزیا ـ ایران ـ لبنان ، لیبیا ، سنیگال و تا یلند تعد یل وتعداد اعضا را از ۲۳ به ۲۵ در خواست کردند که به اتفاق آراء تصویب شد .

افغانستان نیز ا ز جمله داوطلبان یکی از کرسی های کمیسیو ن حقو ق دول بو د که دراثر انتخاباتیکه درجلسه تامه مجمع عمومی صورت گرفت داوطلب افغانستان بناغلی دوکتور عبدالحکیم طبیبی ، بهاکثریت ۸٤ رای موافق انتخاب گردید از آسیا ١٤ داوطلب اسم خود رابه عضویت معرفی کرده بودند که ازجمله افغانستان ، جاپان ، هندوعراق انتخـاب شدند.

راپور جلسه سیزدهم کمیسیون حقوق بین الدول

طوریکه معمول است هم ساله راپور کمیسیون ازطرف رئیس کمیسیون حقوق‌دول به‌مجمع عمومی پیش می شود ، راپور جلسه سیزد هم کمیسیون حاوی ۵ فصل بود که مهمترین آن وراجع به حقوق ومعافیت های قونسلگری ها می باشد که کمیسیون تسوید مؤثا قی‌را درین موضوع طی ۷۱ ماده تکمیل و برای تصویب آماده کرده است تمام‌کشور هادرهنگام بحث راپور کمیسیون حقوق‌ازتسوید میثاق‌حقوق‌وامتیازات‌قونسلگری ستایش‌کرده‌و آنرااساس خوبی برای کار کنفرانس فوق العاده شمردند وتمام نمایندگان موافقت نمودند که بایست برای تصویب نهایی میثاق‌یك کنفرانس فوق العاده‌در سال۱۹۶۳ درویانا دایرشود حکومت های آستریا وهسپانیه مصارف‌کنفرانس‌را قبول‌کردند تابه کشور شان این کنفرانس‌انعقاد یابد ، اماکمیته‌باتشکرزیاد از نماینده هسپانیه ، دعوت‌حکومت آستریا را پذیرفته‌وتشکیل کنفرانس را در ویانا قبول‌کرد .

تصمیمنامه ای ازطرف دنمارك ، مکسیکو ـ فلپاین ـ سومال ، اتازونی ، یوروگو ای ونیزویلا به کمیته پیش شد که نقا ط عمده آن قرار ذیل است :

۱ ـ از کشور های عضو در خواست می شود تا نظر یا ت خود را راجع به تسوید میثاق امتیازات قونسلگری تا قبل از اول جولایی ۱۹۶۲ به منشی عمو می بسپارند تارسماً درساحه‌نشر قرارگیرد .

۱ ـ کنفرانس فوق العاده روی این موضوع در ماه‌مارچ ۱۹۶۳ در ویانا جهت‌تصویب میثاق دایر شود .

این مصوبه به اتفاق آراء تصویب شد .

تذکرات‌دربارهٔ سهم‌سه‌سالهٔ افغانستان‌درشورای‌اقتصادی واجتماعی ملل متحد (از۱۹۵۹ تا ۱۹۶۱)

افغانستان در طول‌مدت پانزده سال عضویت خویش د ر مؤسسه ملل متحد برای‌یکدوره سه ساله بعضویت شورای اقتصادی واجتماعی انتخاب گردیده است . انتخاب افغانستان طی سیزدهمین دورهٔ مجمع عمومی در سال ۱۹۵۸ صورت گرفت وافغانستان کرسی را که از طرف اندونیزیا تخلیه می گردید اشغال نمود ، علت داو طلبی افغانستان درین شعبه مهم ملل متحد این بود تابتواند بحیث یك کشور بیطرف برعلاوهٔ اینکه با سهمگیری خویش مساعدتی به‌پیشرفت های اقتصادی واجتماعی جهان‌بکند‌مسایل کشور های‌کوچك وانکشاف نایافته‌را به شورا گوشزد کرده واز این رهگذر نه تنها از خود بل از طرف کشور های انکشاف نایافته مخصوصاً آنهاییکه درین منطقه جهان واقع اند نمایندگی کند .

دورهٔ‌عضویت افغانستان در شورای اقتصادی واجتماعی‌که بنا براساسات منشور ملل‌متحد برای‌مدت سه سال بود از جنوری سال ۱۹۵۹ شروع وبه‌اخیر دسامبر ۱۹۶۱ خاتمه یافت .

درین مدت سه سال عضویت ، نمایندگان افغانستان با جدیت تام اسناد ومسجلات‌شورا شاهد آن است کوشیدند تا آنچه مامول از عضویت افغانستان بود برآورده گردد .

هیأت نمایندگان افغانستان رویهمرفته در شش جلسه شورا یعنی جلسات ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ شرکت جستند، ودرموضوعات آن سهم گرفته وموقف کشور را شرح دادند، برای اینکه ازسهم افغانستان درموضوعات عمده وموقف کشور آگهی حاصل شود بصورت بسیار مختصر به تذکرذیل پرداخته می شود.

موضوعات اقتصادی

پیشرفت اقتصادی کشور های در حال انکشاف

یکی از موضوعات مهمیکه شورای اقتصادی واجتماعی در هر جلسه خود روی آن بحث می کند وراپور های در اطراف آن ترتیب می گردد موضوع انکشاف اقتصادی کشورهای انکشاف نایافته می باشد - تحت این موضوع شورا طرق انکشاف منابع مولدهٔ کشور های پسمانده را مطالعه نموده وتوسط پروگرام های فنی خود درپیشبرد انکشاف آن مجاهدت می ورزد چنانکه طی جلسات شورا که هیأت نمایندگان افغانستان نیز در آن شرکت داشتند این موضوع بافروع آن تحت غور قرار گرفت که از جمله در اطراف چندموضوع بصورت خاص مباحثه صورت گرفت وتصاویب بعمل آمد مثلاً :

انکشاف صنایع ، منابع آبی و نفت .

افغانستان برعلاوه اینکه توجه مزید شورارا برای انکشاف صنایع درکشور های انکشاف نایافته جلب نمود ، توجه بیشتر رادر باره تنظیم پروگرام های مفیددرین ساحه درخواست کرد واز مصوبه ایکه درین باره بشورا پیش شد طرفداری وتطبیق مراتب آنرا برای کار آینده شورا مفید خواند .

افغانستان در باره توسعه اداره منابع آبی و مطالعات آن درین رشته تصمیمنامهٔ بشورا تقدیم کرد که هفت کشور دیگر از اعضای شورا بآن سهیم شدند این مصوبه دوام کار ومطالعات مزید اداره منابع آبی را برای پاك نگهداشتن آب ازکثافات و مطالعات آبهای زیر زمینی درخواست میکرد .

درحصه مطالب مربوط به مطالعات دراطراف نفت نماینده افغانستان راجع بتصمیمنامه ایکه مفاد آن عبارت از تربیه مردمان محلی کشور های انکشاف نا یافته وتهیه سامان فنی برای بکار انداختن پروگرام های انکشافی نفت درین کشور هاست اظهار داشت که چون مصوبه ترتیب شده درین موضوع طرز کاررا درحصه کشور هاییکه درمراحل ابتدایی سروی پترول میباشند درنظر گرفته وعملی شدن آن برای کشور های در حال انکشاف مفید میباشد .

سرمایه گذاری خصوصی

موضوع سرمایه گذاری خصوصی نیز یکی ازمسایل عمده تحت بحث شورامیباشددرطی بیست ونهمین جلسهٔ شورا هنگامیکه راپور منشی عمومی درباره تشویق سرمایه گذاری خصوصی تحت بحث بود به هیأت نمایندگی افغانستان ضمن تبصره بر راپور منشی عمومی اظهار

کرد که راپور مرتبه مقدار سرمایه گذاری خصوصی را درچند سال اخیر رو به افزایش خوانده‌ولی متاسفانه توزیع مقدار درآن‌کشور های درحال رشد تقریباً نصف مقداریست که درممالك پیشرفته یاکشور های دارندهٔ نفت‌صورت گرفته است .

افغانستان‌درباره این موضوع بااشتراك پنج کشور عضو شو را تصمیمنامه ای به شو را پیش کرد که مفاد آن عبارت ازدریافت‌طرق تشویق سرمایه گذاری در کشور های‌انکشاف نایافته‌بود. تصمیمنامه‌ضمناً توجه‌منشی عمومی‌ملل‌متحدرا به‌این‌نکته جلب‌می کرد تابامساعدت بانك بین‌المللی درراه پیدا نمودن طرق مساعدت به کشو ر های انکشاف نایافته ازراه سرمایه گذاری خصوصی بادرنظرگرفتن پرابلم های اقتصادی قانونی واداری این‌کشورها بصورتیکه‌یك چنین سرمایه‌گذاری برای پیشرفت اقتصادی ایشان مساعدت بتواندکرد مجاهدت ورزد .

تجارت بین المللی .

شورای اقتصادی واجتماعی درجلسات متعدد خویش موضوعات مختلفه مربوط به تجارت بین المللی راتحت مطالعه قرارداد‌که دلچسپ ترین نکتهٔ آن عبارت از رول مواد خام کشورهای انکشاف نایافته درتجارت بین المللی می باشد .

نمایندهٔ افغانی دربحث عمومی این موضوع توضیح کرد که نامساعد بودن مارکیت بین المللی مانع ازدیادپس انداز درداخل‌کشورهای پسمانده‌گردیده است‌که در نتیجه آن تاثیرناگواری درپیشرفت اقتصادی‌کشورهای مذکوربعمل آمده و افغانستان معتقد است تاآنکه استقرار در قیم موادخام بوجودنیاید‌کشورهای انکشاف نایافته هیچگاه‌بهاهدافیکه رسیدن رابآن آرزو دارند موفق‌نخواهند شد . تغییرات درقیم‌مواد خام‌زادهٔ چنان خالیگاه وسیع است‌که دربین سطح زندگی مردم‌کشورهای انکشاف نایافته احتلال بوجود آورده وافزایش‌ذخایراسعاردرکشورهای انکشاف‌نایافته وابسته‌بهازدیادتولیدات‌زراعتی‌آن هامی‌باشد ولی فراموش نباید کرد‌که بلند رفتن تولیدات زراعتی‌هیچگاه به ممالك تولیدکننده آن نخواهد بود تا آنکه شرایط تجارت بین المللی مساعد ساخته نشود وهمچنان استقرار قیم مستلزم انسجام وتوحید موثری چه در ساحهٔ بین المللی و چه در دایرهٔ ملی می‌باشد .

تصمیم‌نامه ایکه درین مورد به تصویب رسید سفارش‌کرد تاکشو ر ها ی عضو ملل متحد وهمه اداره های بین المللی به شمول‌کمیسیون مواد خام هرچه زودترطریقه ها وعوامل همچه شرایط نامساعدرا درساحه تجارت‌کشورهای انکشاف نایافته جستجوکرده وتجارت مواد اولیه را درین‌کشورهاتقویه بخشند .

همچنان افغانستان دربحث موضوعات ازقبیل‌تهیه مواد اضافی غذایی‌بمردمان محتاج ازطریق ملل متحد وهمکاری بین المللی درساحهٔکار توگرافی سهم‌گرفته واز مصوبه‌های که درین موضوعات به نفع‌کشور های‌کوچك وانکشاف نایافته به شوراپیش شده طرفداری کرده است .

امداد فنی ملل متحد .

موسسه ملل متحد توسط پروگرام‌های مختلف امداد فنی به‌کشورهای انکشاف نایافته مساعدت می‌کند که ازجملهٔ سه پروگرام آن مدتیست بکارآغازکرده وآن عبارت است از:

۱ـ پروگرام عادی امداد فنی ملل‌متحد .

۲ـ پروگرام امدادفنی توسعوی .

۳ـ صندوق مخصوص ملل متحد .

۱ـ پروگرام عادی امدادفنی ازبودجهٔ عادی ملل متحد تامین می شود و سالیانه تقریباً درحدود پنج ملیون دالر برای آن تخصیص داده شده است ملل متحد تحت این پروگرام به‌کشورهای انکشاف نایافته‌سامان، متخصصین، سکالرشپها وغیره ضروریات عادی را تهیه می‌کنند .

۲ـ پروگرام توسعوی امداد فنی ملل متحدکه سرمایه آن ازطرف‌کشورهای عضو وغیرآن بصورت خوش برضا ءالانه پرداخته می‌شود یك پروگرام نسبتاً وسیعتروپیمانهٔ مساعدت فنی آن ازپروگرام عادی بیشتراست . چنانچه ملل متحد درسال ۱۹۶۰ درحدود بیست وهفت ملیون ونودیك هزار دولار به ۱۰۳ کشورومنطقه درجهان توسط این پروگرام کمك‌کرده است وقرار یکه تصویب شده امدادفنی ازین پروگرام درقارهٔ افریقا به‌پانزده اعشاریه سه فیصد ازمجموع دارایی آن در سال های ۱۹۶۱ و۱۹۶۲ تخصیص داده شده است .

درسال ۱۹۶۰ دوهزار ودوصدوپنجاه وهشت متخصص طی همین پروگرام درسراسر کشورهای جهان مشغول خدمت اند .

فیلوشپ های این پروگرام روز بروز منظم تروحسب احتیاج کشورهای انکشاف نایافته ترتیب می‌گردد .

زمانیکه راپورهای اجراآت این پروگرام به شورای اقتصادی واجتماعی پیش شد هیأت افغانستان نظربه علاقهٔ‌که کشور باین پروگرامها دارد درباره تشویق و تنظیم اجراآت آن بصورت بهتروخوب تراظهارنظرکرده وضمناً تصمیمنامه‌های‌که مفاد آن عبارت ازاستفادهٔ بیشترکشورهای انکشاف نایافته ازین پروگرام بوده به شوراپیش‌کرده وضمناً سعی نمودتامتخصصین این پروگرام ازاتباع کشورهای انکشاف نایافته استخدام گردد .

۳ـ صندوق مخصوص ملل متحد نیزبرای انکشاف وتقویه بنیه اقتصادی کشور های انکشاف نایافته تاسیس‌شده است، تحت این‌پروگرام‌صندوق مخصوص ملل‌متحد به‌پروژه‌های طویل‌المدت باشرایط خاص تخنیکی مساعدت می شود سرمایه این صندوق نیز از اعانه ءالانه خوش برضای کشورهای عضووغیر آن بدست می‌آید که‌در حال حاضر هدف نهایی سرمایه آن صدملیون دالر تعیین شده اما تمام این مبلغ‌بدست نیامده ازین صندوق یکعده کشور های انکشاف نایافتهٔ آسیا افریقا وامریکای‌لاتین‌استفاده کرده اند وچنانچه‌پروژه

های مرتبه افغا نستا ن دربارهٔ تأسیس سرو ی آب‌وخاك،ستیشن زراعتی وترتیب احصاییه های نفوس بهیأت اجراییهٔ صندوق مخصوص پیش‌شده‌است.

هنگامیکه موضوع مربوط به صندوق مخصوص وپ وگرام امداد فنی تو سعو ی‌به‌کمیته امداد فنی مطر ح بحث شد نما یند گا ن افغانستان ، برازیل، حبشه، زیلاندجدید، سودان جمهوریت متحد عربی،انگلستان ، واتازونی پیشنهادی رابه‌کمیته عرضه‌کردندکه مقصد آن تقویه رول نماینده مقیم امدادتخنیکی درکشور های امدادگیرنده است وهم اینکه نزد یکی آن بادوایر مسئول وشناسایی با پر وگر ام های عمو می امد ا د تخنیکی رول نما یند ه متذکره رابرای پیشرفت پروگرام های امد اد فنی تقویه می کند این پیشنهادبه اکثریت آراء تصویب شد .

بکار انداختن رضاکاران درپروگرام های ملل‌متحدومؤسسات‌اختصاصی برای تقویه وپیشبردسویهٔ اقتصادی واجتماعی‌کشور های انکشاف نا یافته

ا ین مو ضو ع نخســت درجلسه سی شور ا ی ا قتصــا د ی و ا جتمــا عی ا ز طــر ف هیأ ت ا تا ز و نی به شو ر ا پیش شد ا ما مو ضو ع بصو ر ت جد ی طی سی و د و مین جلسهٔ شورا مطرح بحث شد .مطلب ازین پیشنهاد اتازونی این بود تایکمده جوانان که در رشته های مختلفه تخصص میداشته باشند تحت پروگرام های فنی ملل متحد به‌کشور ها ی که به خدمت این دسته جوانان احتیاج دارند خدمت کنندالبته این‌اشخاص‌بحیث متخصصین ملل متحد به کشور های انکشاف نایافته فرستاد ه خواهدشد وفرقی که‌بامتخصصین عاد ی ملل‌متحد دارند این خواهد بود که این دسته اشخاص تحصیلات اختصاصی داشته اما تجارب کافی مانند متخصصین عادی ملل‌متحد نخواهند داشت.

کشور های انکشاف‌نایافته ازین پیشنهاد طرفداری نمودند .

هیأت نمایندگی افغانستان پیشنهاد اتازونی‌را برای پیشرفت پرو گرام های انکشافی کشور های انکشاف نایافته‌بطور عمومی مفید خواند ،واظهارداشت که‌چون اعضای شورای اقتصادی واجتماعی را یك‌تعداد محدودکشور های عضو تشکیل داده است‌برای‌اینکه‌موضوع در برابر تمام کشور های عضوملل متحدقرار گیرد و نظریا ت شان خواسته شرد بهتر است موضوع درمجمع عمومی آینده مطرح بحث شود زیرا از یکطرف نظریا ت همه کشو ر ها ی عضو روی موضوع معلوم‌می‌گردد وازطرف دیگر برای‌موسسات اختصاصی‌موقع میسرمیگردد تادر زمینه‌بیشتر مطالعا تی کنند .

تصمیمنامه ایکه بدین مناسبت از طرف اتازونی پیش شده بود باتعدیل کشور حبشه به این معنی که پروگرام رضاکاران به‌پیمانهٔ‌محدود وبه اساس تجربوی‌که‌تابع تردیدوتصویب مجمع عمومی می باشد وآنهم تابع موافقه کشور عضو است به‌تصویب رسید .

حکومت افغانستان بعداً خدمت یکمدهٔ رضاکاران «هیأت صلح» امریکایی ونیز خدمت یکمده رضا کاران ملل متحدرا درافغانستان قبول کرد.

موضوعات اجتماعی

تعلیم وتدریس پرنسیپها وتشکیلات موسسهٔ ملل متحد وموسسات اختصاصی آن در مراکز تعلیمی وتدریسی کشورهای عضو

منشی عمومی ملل متحد ومدیر عمومی یونسکو دربارهٔ پیشرفت تدریس پرنسیپ ها و تشکیلات سازمان ملل متحد درچهار سال گذشته راپوری رابه اساس درخواست شورا بهشورا پیش کرد کهدر نتیجه مذاکرات شورا به اتفاق آراء پیشنهاد متفقه کوستاریکا، فرانسه، جاپان، هالند، زیلاند جدید، انگلستان وتانزونیا رابهتصویب‌رسانید کهنظر بهآن از منشی عمومی ومدیر عمومی یونسکو درخواست شده‌بود تادرین ساحههمکاری نموده و علاوتاً باساس معلومات ازکشور های عضو وموسسات اختصاصی راپور دیگری‌را درین‌موضوع ترتیب داده وبه جلسه‌سال ۱۹٦٤ شوراپیش‌کنند.

افغانستان‌راجع بهتهیهٔ مواد تعلیمی‌بزبان خود مردم‌کشورها تعدیل‌نامهٔ‌تقدیم کرد که بهاکثریت آراء قبول‌شد

صندوق اطفال ملل‌متحد (یونسیف)

یونسیف یکی ازموسسات فرعی ملل متحد است که‌توسط آن‌ملل‌متحد بهاطفال‌ومادران کشور های عضو ومردمان مناطق محتاج ازراه‌تغذیه ورفع آفی‌مشکلات‌شان مساعدت می‌کند راپور اجرآت این‌موسسه هرساله بهشورای اقتصادی واجتماعی پیش‌می‌شود وشورا پروگرام های‌کاروپلان های اجرآت‌این‌موسسه‌راتحت‌مطالعه‌قرارداده ودر بارهٔ آن توضیحات لازمه می‌خواهند.

افغانستان که از یك سال باینطرف عضو بورد اجراییه این‌موسسه می‌باشد از نزدیك به مطالعه اجرآت آن می‌پردازد. هیأت افغانی در دوران جلسات شورا ازترتیب‌کار، تهیه وتوزیع‌شیر که برای اطفال توسط این‌موسسه صورت می‌گیرد تمجید کرد وتوصیه نمود تا پروگرام های عام‌المنفعه این‌موسسه توسعه پیدا کند. ضمناً هیأت‌افغانی‌ازامداد یونسیف بهافغانستان‌وارزش‌حیاتی‌این‌موسسه‌برای‌کشورهای‌انکشاف‌نایافته توضیحات‌داده وازهمکاری آن اظهار ممنونیت نموده وگفت یونیسف یگانه موسسه ایست‌که‌ملل‌متحد توسط آن توانسته است در بین طبقات نیاز مند جهان بحیث یك موسسهٔ مفید معرفی شود.

مساعدت ملل متحد برای‌ترقی زنان درکشورهای‌انکشاف‌نایافته

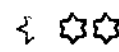
ابتکار این موضوع طی سیمین دورهٔ اجلاسیه شورای اقتصادی واجتماعی ازطرف هیأت نمایندگی افغانستان گرفته شد.

دربارهٔ این‌موضوع هیأت‌افغانی‌مصوبه ای‌که‌محتویات آن عبارت‌ازلزوم تحقیق‌برمساعدت ملل متحد برای پیشرفت زنان‌کشور های انکشاف نایافته بود بهشورا تقدیم‌کرد.

پیشنهاد افغانستان بعداز بحث وغور درکمیته اجتماعی شورا بهاتفاق آراء موردمطالعه

آمده وبه تصویب رسید که‌درین باره به‌مساعدت کشور های عضوموسسات اختصاصی‌مطالعات مفصل صورت گیرد

در طی سی ودومین جلسه شورای اقتصادی واجتماعی این موضوع رادر راپو ر یکه از طرف کمیسیون موقعیت زنان تهیه‌شده‌بودمطالعه کرده بود ، نماینده‌افغانستان در حصه نظریه امکانات تاسیس یك‌صندوق مخصوص درساحهٔ‌ترقی‌زنان که‌قبلا تاییدشده بود اظهار داشت‌که به نظر حکومت افغانستان بهتر است که‌دراثر چنین امداد یك‌پروگرام طویل المدت طرح گردد تاتوسط آن توقعی که از یك‌چنین مساعدت برده می‌شود عملی بتواندشد.

ښاغلی پژواك رئیس هیأت افغانستان در جلسه چند روزه ماه دسامبر ۱۹٦۱ شو رای اقتصادی واجتماعی یعنی در آخرین جلسه سال ۱۹٦۱ که عضو یت افغانستان بعد ازآن در شورا به پایان می‌رسید ، اظهار داشت که افغانستان در طی سه سال عضویت خویش‌در شو را باموقف عنعنوی خود مسایل را باقضاوت آزاد مطالعه نموده و برای پیشر فت امور شوری سعی ور زیده‌است .

افغانستان باسایر اعضای شوری‌که تسهیلات را درتصمیم های شورا فر اهم می کرد از هیچگونه همکاری خود دار ی ننمو ده وبعد ازین نیز جر یا ن امور آنر ا با کمال علا قه تعقیب خواهد گر د .

ښاغلی پژواك علاوه نمود که‌همکاری اعضای شور ای اقتصادی واجتماعی درین سه سال عضویت افغانستان موجب امتنان هیأت‌های نمایندگی افغانستان گردیده‌است واین همکار ی سبب گردید تاافغانستان موفق شود درجریان امور شورا چنانکه‌آرزوداشت‌سهم‌گرفته مطابق مامول خدمت کند .

رئیس هیأت افغانستان این رانیز علاوه نمود که‌هیأت های کشور درشورای اقتصا دی واجتماعی نه‌تنها ازمنافع افغانستان بلکه ازمنافع همه کشورهای جهان مخصوصاکشورها ی منطقه جغرافیایی مربوط خویش که‌غالبا کشور های‌روبه انکشاف می‌باشند حمایت‌کرده‌است

(پایان)

(بقیه صفحهٔ ۸۲)

جغرافیهٔ اقتصادی افغانستان

۱-سرکهای افغانستان: سابقاً در ۱۹۳۰ افغانستان دارای ۳۷۰۰ کیلومتر سرکهای کار وافی بودکه تنها ۲۵۰۰ کیلومتر آن دریك قسمت معین سال قابل عبور ومرور بود. امروز نظربه فعالیت مزید وزارت فوایدعامه افغانستان ۲۱۰۰ کیلو متر سرك عصری را دارا گردیده است که به اینحساب تنها ۲۰۰ کیلو متر سرك ازتورخم الی سروبی وازچمن الی قندهاروازشهرکابل الی کاپیساکه (۷۰ کیلومترفاصله است) قیرریزی شده است.

الف، سرك کابل-تورخم:

این سرك ۲۳۲ کیلومترطول دارد والی ۱۳۴۰ یگانه سرکی بودکه حجم زیاد تبادلات افغانستان بواسطه آن صورت میگرفت. این سرك طوریکه گفته شد از تورخم الی سروبی قیرشده است که مصرف عمومی آن بیك ملیارد افغانی انجام خواهد یافت.

سرك کابل - قزل قلعه: طول این سرك ۱۰۸ کیلو متر است که بمصرف ۱٫۷ ملیارد افغانی بهپایان خواهد رسید ازین جمله تنها درکوتل سالنگ ۱را ملیاردافغانی مصرف میشود -سرك کابل تاقزل قلعه از این لحاظ اهمیت دارد که حوزهٔ کابل را با صفحات شمال افغانستان (قطغن ، مزارشریف ،شبرغان و میمنه) ارتباط میدهد. طول تونل سالنگ دونیم کیلومتر است وتاحال کار ۱٫۶ کیلومتر آن انجام یافته است.

سرك قزل قلعه الی کابل ازلحاظ اقتصادی اهمیت خاصی دارد زیرا انتقال غله و پنبه با زغال سنگ صفحات شمال را بهحوزهٔ کابل سهل میسازد وازطرف دیگر حوزههای صناعتی قندز ، بغلان ، پلخمری ، گلبهار ، وجبل السراج را با همدگر نزدیك و مرتبط ساخته ودر چگونگی وسایل حمل ونقل ، منسوجات، سمنت ، ومواد رو غنی نقش مهمی را بازی میکند.

ج - سرك کابل -قندهار-سپین بولدك:

این سرك ازغزنی ،مقر، قلات وقندهار گذشته ازیك طرف قندهار را با وادی هیرمند ارتباط میدهدوازطرف دیگر قندهاررابابندر سپین بولدك نزدیك میسازد. طول عمومی آن ششصدو چهار کیلومتر بوده وبمصرف ۲۴ ملیون دالر ویکصدملیون افغانی انجام خواهد یافت یا بعبارهٔ دیگر تقریباً یك ملیارد افغانی درین راه مصرف خواهدشد، فاصله بین قندهار وسپین بولدك ۱۰۴ کیلومتر میباشد که قیرریزی آن بهپایان رسیده است.

این سرك برای انکشاف امور وادی هیرمند کمك زیادی میکند. طبق قرار دادیکه بعمل آمده کار این سرك دراخیر سال ۱۳۴۴ انجام خواهد یافت.

د -سرك قندهار -هرات -تورغندی:

این سرك ازشهرهای گرشك وفراه عبور نموده بههرات ارتباط پیدا میکند وازآنجا بهتورغندی میانجامد. طول آن ۷۵۰ کیلومتر میباشد معاونت اتحاد شوروی درین قسمت

شوارع افغانستان نقش مهمی‌را بازی می‌کند .قرار معلوم سرك مذکور بعد ازپخته کاری ضمناً کانکریت میگردد .

ذ ،سرك مزارشریف-کلفت :

طول این سرك ۱۱۸ کیلومتر می‌آید ومصارف‌آن‌تقریباً به‌۱۳۵ ملیو ن افغانی بالغ می‌شود .کار اعمار این‌سرك بشدت جاری بوده وعنقریب انجام مییابد .

سرکهاییکه فوقاً دربارهٔ آن تذکاردادیم عموماً ده متر عرض‌را دارا است .وبرای تعمیر وقیر ریزی ۲۱۰۰ کیلومتر سرك عصری که قبلا تذکار دادیم مبلغ تقریباً هفت ملیا ر د افغانی لازمی است . واین پروژه به‌اخیرسال ۱۹۶۳ ع به‌پایان خواهدرسید .

۳-عراده‌ها:

موتر : افغانستان درسال ۱۹۶۰ ع دارای ۲۲ ۵۵ عراده موتر لاری و ۵۰۰ عراده موتر بس بوده است وهمه ساله از ۶۰۰ الی ۷۰۰ عراده موتر بر تعداد عمومی آن افزود شده میرود برای اینکه وسایل حمل‌ونقل دربن مملکت فعال گردد محصول گمرکی موترهای لاری معاف قرار داده شده است .وتخمین گردیده است که‌بصورت اوسط یك‌لاری بجریان یك‌روز پنجاه میل مسافه را می‌پیماید۳۹فیصدلاریهای موجوده درافغانستان ملکیت حکومت‌می‌باشد، سرمایهاییکه‌درشرکتهای حمل ونقل گذاشته شده بالغ بر ۱٦٥٦٤٨ ٤٦٣ افغانی می‌شود. تعداد چنین‌شرکتهادرافغانستان روز افزون می‌باشد . در افغانستان ۹۰ فیصدموترهای واردشده‌خاصهٔ حمل‌ونقل می‌باشد که اکثری آنها ازایالات‌متحد امریکا وارد میگردد درحالیکه موترهای سرویس وتیز رفتار وجیپ عموما از اتحادشوروی واردمیگردد درپلان پنجسالهٔ اول واردات بیست هزار موتر شامل بود .تابلوی ذیل فاصله ها را بین شهرهای داخلی وخارجی افغانستان نشان میدهد .

کابل - پشاور	۲۹۰ کیلومتر	قندهار -کویته -چمن	۲۰۰ کیلومتر
کابل -جلال آباد	۱۸۰ »	قندهار -فراه	۳۸۰ »
کابل دو لتیار -هرات	۸۷۰ »	قندهار- فراه هرات	۶۵۰ »
کابل- قندهار - هرات	۱۱۶۰ »	فراه - هرات	۲۷۰ »
کابل-مزارشریف -هرات	۱٤۳۰ »	هرات -اسلام‌قلعه	۱۶۰ »
کابل -غزنی	۱۵۰ »	هرات -میمنه-مزارشریف	۸۱۰ »
کابل -قندهار	۵۱۰ »	مزار شریف -کابل	۶۲۰ »

هوانوردی درافغانستان

موضوع بکار انداختن وسایل فضاپیمایی و حمل‌نقل ذریعهٔ طیاره در افغانستان از اقدامات مهم و تازهٔ میبا شد که از عرصهٔ چند سال بدینطرف مورد توجه جدی دولت قرار گرفته است .

بسال ۱۹٤۰ ع یك‌میدان‌طیاره‌بسمت شمال‌شرق کابل اعمارشدکه‌نسبت بدیگر میدانهای طیاره افغانستان قدامت دارد .این میدان مخصوص طیارات هوانوردی‌ملکی است درحالیکه

بسال ۱۹۵۵ درشصت کیلومتری شمال غرب کابل میدان بگرام باسیستم عصری بصورت مجهز اعمار گردید. همچنان دراین سالهای اخیر میدان هوانوردی بین‌المللی قندهار که ۴۲ کیلومتر مربع ساحه داردنیز تعمیر گردیده، چنانچه‌امورعمرانی وساختماتی آن بشدت جاری بوده ودر حال اکمال است.

همچنین میدانهای هوانوردی درشهر هرات، مزار شریف، قندز ومیمنه تحت پروژه ساختمانی بوده ودرعین‌حال‌مورد استفاده طیارات قراردارد بدینترتیب میدانهای هوانوردی افغانستان برای استفادهٔ ترافیك فضایی مجهز وفعال گردیده است. (۱)

الف: تاسیس د آریانا افغان هوایی شرکت

بسال ۱۹۵۵ درافغانستان‌شرکتی‌تأسیس‌یافت‌که به(د آریانا افغان‌هوایی‌شرکت)مسمی‌گردید در ین شرکت ۵۱ فیصد افغانها و۴۹ فیصد شرکت یاکامپنی‌پان امریکن‌آیرلین(خطوط‌فضایی پان امریکن)-سهیم گردیدند. با-هم شدن این‌دوشرکت لین‌های‌هوانوردی داخل کشور مرتب گردیده ویك سرویس آن بداخل‌افغانستان شروع بفعالیت کرد وخط پرواز طیارات شرکت هوایی آریانا بدنیای غرب ارتباط پیدا کرد که ایستگاهای بین لین اخیرالذکرعبارت ازقندهار(تهران یابحرین)بیروت، انقره، پراگ، وفرانکفورت می‌باشد که در بعضی این کشورهانمایندگی های شرکت آریانا نیز تأسیس یافته است.

خطوط پرواز داخلی‌د آریانا افغان هوایی شرکت‌از ۱۹۵۸ ع به‌اینطرف قرارشرح ذیل بوده‌وطیاره نوع‌دوگلاس(دی، سی، ۳)آن غالباًدر این خطوط‌پروازی مشغول خدمت اند.

۱ـ خط پرواز کابل، مزارشریف، میمنه، هرات
۲ـ « کابل، قندهار، هرات
۳ـ « کابل، قندز، مزارشریف، میمنه وهرات

---

(۱) مصارف انکشافی‌میدانهای هوانوردی

میدانهای‌ملکی		مصارف تخنیکی‌واصلاحات‌به‌پول افغانی
میدان بین‌المللی قندهار		۴۰۷۴۰۵۰۰۰
میدان‌کابل (خواجه‌رواش)		۴۳۰۰۰۰۰۰
میدان هرات		؟
میدان قندز		؟
میدان جلال‌آباد	(مصرف مجموعی پنج‌میدان)	۲۴۲۸۶۹۰۰۰
میدان مزار شریف		؟
میدان میمنه		؟

قیمت تجهیزات هفت‌میدان فوق‌بالغ بر مبلغ ۳۳۰۰۰ ۷۴۴۵ـ افغانی می‌شود.

تابلوی ذیل فاصله بین‌شهرهای متذکره فوق ومدت سفررا نشان میدهد .

کابل - قندهار	از ۹۰ الی ۱۱۰	دقیقه فاصله	۴۶۰ کیلو متر
کابل - مزارشریف	۸۰	»	۳۱۰ »
کابل - قندز	۶۰		
قندز - مزارشریف	۴۰	»	۱۷۰ »
مزارشریف - میمنه	۶۰	»	۲۳۰ »
میمنه - هرات	۸۰	»	۲۹۰ »
قندهار - هرات	۱۰۵	»	۴۵۰ »

درخطوط پروازی فوق درصورت مساعدت هوا بصورت اقل دریکهفته ازیك الی دو مرتبه پرواز صورت میگیرد. خطوط پروازهای خارجی افغانستان قرار ذیل است .

کابل - امرتسر	از ۲۰۰ الی ۲۲۰	دقیقه	فاصله	۶۳۰ کیلومتر
کابل-ترمز	۹۰	»	»	۳۷۰ »
هرات - مشهد	۸۰	»	»	۳۲۰ »
قندهار- تهران	۳۸۰	»	»	۱۴۲۰ »
قندهار - کراچی	۱۵۵	»	»	۱۱۰ »

لین کابل- قندهار- دمشق- بیروت ۱۳ ساعت پرواز رادربرمیگیرد. درحالیکه لین کابل، امرتسرودهلی ۶ ساعت پروازرا احتوامی کنددراین خطوط پروازنیز طیارات دوگلاس دی‌سی ۳، و دسی‌سی، ۴ مربوط دآریانا افغان‌هوایی شرکت مشغول فعالیت اند .

ب - طیارات کشورهای خارجی که افغانستان را بادیگرممالك دنیا ارتباط میدهدقرار آتی است ،

۱- آیروفلوت‌شوروی: این سرویس کابل را با تاشکند و مسکو ارتباط میدهد وایستگاه های آن قرار ذیل است. کابل- ترمز- (۳۷۰ کیلومتر) تاشکندو ماسکو که مجموع فاصلهٔ این ایستگاه ها ۳۷۰۰ کیلو متر است واین فاصله را سرویس ایرو فلوت به ظرف ۱۸ ساعت پیموده وطیارات مربوطهٔ آن تقریباً هرروز به پروازهای خودادامه میدهد .

۲- اندین‌ایرلین (خطوط فضایی هند) : این‌سرویس تقریباً هفتهٔ دومرتبه بین‌دهلی-امرتسر وکابل که ۱۰۵۰ کیلومتر فاصله را احتوامیکند رفت‌وآمد نموده ودرهر پرواز ۶ ساعت را دربر میگیرد .

۳- ایران آیرلین(خطوط‌فضایی ایران) : طیارات این‌شرکت هفتهٔ یك‌مرتبه به خطوط ذیل پرواز میکند .

تهران - قندهار - کراچی

تهران - مشهد - هرات - قندهار - کابل

تهران ـ اصفهان ـ کرمان ـ زاهدان

شرکت «ك، ال، ام » هالندی ازسال ۱۹۵۷ الی ۱۹۵۸ هفتهٔ دومرتبه فاصله بین کابل وکراچی راطی کرده ویك ایستگاه آن در قندهار بود که سفر بین کابل و کراچی شش ساعت وقت را دربر میگرفت .

ج - سیستم مترقی خطوط هوایی :

انکشاف واداره هوانوردی ملکی درافغانستان وظیفهٔ ریاست هوا نوردی ملکی است شرکت هوایی آریانا درسال ۱۳۳٤ (۱۹۵۵) بادوطیارهٔ نوع دو گلاس دی، سی، ۳ بکار آغاز نمود برعلاوهٔ آن این شرکت دارای یك طیارهٔ دی، سی، ٦، یك طیارهٔ دی، سی، ٤ و چهار طیارهٔ دی، سی ۳، می باشد طیارهٔ دی، سی ٦، شرکت مذکور درسال ۱۳۳۹ (۱۹٦۰) در موقع ـ حج برای رساندن حجاج بعربستان بکار افتاد طیارهٔ مذکور بکابل دوباره واصل و بتاریخ ۱۰ می اولین پروازش بصوب جده اجراشد ودرمدت هفت روز ۸٤٤ مسافر را به آنجا انتقال داد .

طیاره دی، سی، ٦ افغانستان معمولاً ۹۵ مسافر را حمل میکند این طیاره دارای فشار مصنوعی بوده و باتمام تسهیلات عصری مجهز است . این طیاره ۱۲ تن وزن را با مسافرین آن انتقال میتوان داد . درنظر است که الی عیداضحی ۱۳٤۲ یك طیارهٔ دیگر دی، سی، ٦ ازطرف شرکت فوق خریداری شده و بکار بیفتد.

گذشته از وسایل حمل ونقل ذریعهٔ موتر وطیاره درافغانستان دیگر وسیلهٔ مفیدتر واقتصادی تر بنظر نمی آید : افغانستان بین بزرگترین براعظم دنیا واقع است ازآنرو به ابحار یا اوقیانوس ها همساحل نبوده وحمل ونقل ذریعهٔ کشتی موضوع بحث نمیباشد . درآبهای جاری این مملکت جهت دریانوردی نیز امکان پذیر است ولی فعلاً عملی ساختن این کار مطلوب بنظر نمی آید البته بعضی ازرودخانه های افغانستان قسمتاً قابل آبنوردی است. (دریای هلمند از شهر گرشك ببعد دریای کنر ..)

یکی از وسایل فعال حمل ونقل دردنیا خطوط آهن میباشد که فعلاً احداث آن در افغانستان نظر بمشکلات پولی وازلحاظ حجم کم مال التجاره ومسافر پیش ازوقت بنظر می آید .

تجارت افغانستان

۱ـ صادرات : سابقاً درافغانستان حاصلات زراعتی از ۹۰ الی ۹۵ فیصد صادرات عمومی افغانستان را تشکیل میداد ، علاوتاً جز مهم این صادرات را احجار کریمه (لاجورد) ونباتاتیکه برای ادویه بکار میروند هم احتوا میکرد بعد ازجنگ اول جهانی حاصلات زراعتی بحساب پولی ٦۰ فیصد صادرات عمومی افغانستان رادربرمیگرفت در حالیکه ۳۰ فیصد آنرا حاصلات تربیه حیوانی تشکیل میدهد. افغانستان سالانه درحدود یك ملیارد و پنجصد ملیون افغانی حاصلات فوق را صادر میکند . اقلامیکه این صادرات را تشکیل میدهد عبارتند از :

ازمیوهٔ خشك ۳۳۱ ملیون افغانی در ۱۳۳۸ صادر نموده بود که ۲۲ فیصد صادرات عمومی را تشکیل داده بود

میوهٔ تازه	۱۷۵	»	»	»	»	فیصد ۱۲ صادرات را تشکیل میداد
پوست قره قل	۳۷۵	»	»	»	» ۲۵	»
پشم	۱۵۲	»	»	»	» ۱۰	»

پنبه	۱۷۵	«	«	«	۱۳ «	«
پوست وچرم	۱۸۹	«	«	«	٤ «	«
قالین	۵۲	«	«	«	۳ «	«
متفرقه	۵۱	«	«	«	۱۱ «	«

این اقلام صادراتی مخصوصاً بکشور های جمهوریت‌هند (٤٤۳ملیون افغانی ۳۰فیصد) ایالات‌متحد امریکا (۳۱۹ ملیون‌افغانی۲۱فیصد)اتحاد شوروی (٤۱٤ملیون افغانی۲۸فیصد) کشور برتانیه (۱۳۲ ملیون‌افغانی۹فیصد) ، پاکستان(۷۵ملیون‌افغانی۵فیصد)، آلمان‌غربی (٤۹ملیون افغانی۳فیصد) ، جاپان (۱۷ملیون افغانی یك‌فیصد) ودیگر ممالك (۵۱ ملیون افغانی ۱فیصد) از سال میشود.

بصورت‌عمومی میوه های خشك وتازه قلم مهم صادرات افغانستان‌را تشکیل داده واین مواد بیشتر به‌استقامت‌هند صادر میگردد. درحالیکه پوست‌قره‌قل به‌ایالات‌متحد امریکا وپنبه به سمت اتحاد شوروی صادر میشود .

ازمیوهٔ خشك وتازهٔ بصورت اوسط سالانه صدهزار تن صادر میشود .

۲ ـ **واردات افغانستان** : اجناس وارداتی افغانستان عبارتند ازمحصولات صناعتی چای ، قند ، کشمیره ، تکه های نخی وسندی . که قیمت اقلام این واردات سالانه به (۶۰۰) ملیون افغانی بالغ میگردد وآن قرار شرح ذیل است :

۱ـ تکه نخی سالانه افغانستان مبلغ اقلا ۲۶۰ ملیون افغانی وارد میکنند که۲۲فیصد واردات عمومی افغانستان را تشکیل میدهد.

۲ـ سندی	۳۲ملیون‌افغانی			فیصد۱۸
۳ـ چای	۵۳	«	«	« ۸
٤ـ موتر وموتربار بردار	۲۱	«	«	« ۵
۵ـ اجناس فلزی	۱۸	«	«	« ۲
۶ـ پترول و روغنیات	٤۰	«	«	« ۳
۷ـ قند	۱۱	«	«	«۱۱
۸ـ دیگر اجناس	۲۰۶	«	«	« ۳۱

روی قرار داد های جداگانه از اجناس فوق۳۶فیصدآن از اتحاد شوروی فیصد۳۲ از جمهوریت‌هند،(۱٤ فیصدآن‌سابقاً ازپاکستان) ۶ فیصد ازجاپان ،۳ فیصدازایالات‌متحدامریکا ۳فیصد ازآلمان غربی ، ۲فیصد ازکشور برتانیه‌و٤ فیصدآن از دیگر ممالك به افغانستان وارد میشود .

درنتیجه صناعتی شدن افغانستان ازیك طرف‌زمینه را برای ذخیره کردن اسعارآماده می سازد وازطرف دیگر سرمایه هارا انکشاف میدهد . اما سرمایه های ملی نباید تنها در امور صناعتی کمك‌کند بلکه لازمی‌است‌که‌این سرمایه‌ها برای بهبودوضع زراعتی وتربیهٔ حیوانی بکار بیفتد . همچنین از ین سرمایه می بایست جهت انکشاف خطوط مواصلات ووسایل حمل ونقل که قسمت مهم موضوع جغرافیهٔ اقتصادی است استفاده بعمل آید .

(بقیه از صفحه ۱۰۸)

په ملی شورا کښی د افغانستان د خلکو وکیلان

د کابل د ولایت د خلکو وکیلان:

د کابل د مرکز وکیل ښاغلی د کتو ر محمد اسمعیل علم .

د کابل د مرکز وکیل ښاغلی د کتور سید حشمت الله .

د چهاردهی وکیل ښاغلی عبدالباقی

دده سبز وکیل ښاغلی جها نداد شاه

د بګرامیو وکیل ښاغلی محمد یونس

د پغمان وکیل ښاغلی غلام سخی (فولاد)

دکوهدامن د لوی حکومت وکیل ښاغلی میرګدای .

د سروبی وکیل ښاغلی مولوی حفیظ الله

دلهوګرد د لوی حکومت وکیل ښاغلی عبدالقادر

دکلکان وکیل ښاغلی عبدالعزیز

دمیدان د لوی حکومت وکیل ښاغلی عبدالحکیم

د وردګو وکیل ښاغلی امین الله

د بهسود وکیل ښاغلی غلام محی الدین

دقندهار د ولایت د خلکو وکیلان:

د ښار د مرکز وکیل ښاغلی سردار عبدالله طرزی

د پنجوائی وکیل ښاغلی غلام دستګیر

د سپین بولدک وکیل ښاغلی عبدالغفور

د ارغستان وکیل ښاغلی دوست محمد

د ترین وکیل ښاغلی غلام فاروق

د خاکریز وکیل ښاغلی حاجی عبدالقیوم

د ارغنداب وکیل ښاغلی صالح محمد الکوزائی

د پنجوایی وکیل ښاغلی حاجی عطا محمد

د کشک نخود وکیل ښاغلی محمد نادر میوندی

ددهلی وکیل ښاغلی میرزا محمد

د شورابک وکیل ښاغلی عطا محمد

د قلات د لوی حکومت وکیل ښاغلی میرزا محمد نبی

د دایه چوپان وکیل ښاغلی منګل

د شنکی وکیل ښاغلی حبیب الله

د جلدک وکیل ښاغلی حاجی محمد حسن

دکوچی قلات وکیل ښاغلی حاجی محمد جان

د هرات د ولایت د خلکو وکیلان:

د ښار د مرکز وکیل ښاغلی محمد طاهر الکوزائی

د بادغیسات د لوی حکومت وکیل ښاغلی ابوبکر (محزون)

د مرغاب وکیل ښاغلی عبدالملوک

د ګلران وکیل ښاغلی محمد ظریف

د کشک وکیل ښاغلی عبدالرحمن

د قادس وکیل ښاغلی محمد علی

د جوند وکیل ښاغلی حاجی محمد رحیم

د غوریانو د لوی حکومت وکیل ښاغلی حاجی عبدالشکور

د شین ډنډ وکیل ښاغلی محمد محسن

د زنده جان وکیل ښاغلی غلام محمد

د کهسان وکیل ښاغلی محمد علم

د ادرسکن وکیل ښاغلی سید عظیم

د انجیل وکیل ښاغلی محمد عثمان

د پښتون زرغون وکیل ښاغلی سید عبدالعزیز (حسینی)

د ګذرې وکیل ښاغلی حاجی امان الله (سیار شانی)

د اوبی وکیل ښاغلی حاجی محمد صدیق

د کرخ وکیل ښاغلی عبدالعزیز

د مزار شریف د ولایت د خلکو وکیلان:

د ښار د مرکز وکیل ښاغلی عبدالکریم

د نهر شاهی وکیل ښاغلی مولوی محمد رجب

د بلخ د لوی حکومت وکیل ښاغلی عبدالرشید

د دولت آباد وکیل ښاغلی حاجی احمد

د شولګری او کشنده وکیل ښاغلی محمد موسی

د شور تیپی وکیل ښاغلی مولانقل

د سمنګانو د لوی حکومت وکیل ښاغلی عصمت الله (شرقی)

دخلمو وکیل ښاغلی محمد نعیم

دقطغن دولایت دخلکو وکیلان:

ددره صوف وکیل ښاغلی بیك محمد

دبغلان وکیل ښاغلی محمد غلام

دپلخمری وکیل ښاغلی عبدالرشید

ددوشی وکیل ښاغلی عبدالرزاق

داندراب وکیل ښاغلی غلام نبی

دقندز دلوی حکومت وکیل ښاغلی غلام نبی (ناشر)

دفهرین وکیل ښاغلی ملا غلام نبی

دحضرت امام صاحب (رح) وکیل غلام سخی پوپل

دخان آباد وکیل ښاغلی محمد امان (انورزاده)

دقلعه ذال وکیل ښاغلی عبدالستار

دننگرهار دولایت دخلکو وکیلان :

دجلال آباد ښار وکیل ښاغلی میرزا عبدالرؤف

دخوگیانو وکیل ښاغلی عبدالاحد

دسرخرود وکیل ښاغلی دوست محمد

دکامی وکیل ښاغلی سید کریم

دکنړ ودلوی حکومت وکیل ښاغلی مولوی عبدالخالق

دخاص کنړ وکیل ښاغلی گل محمد

دبرکنړ وکیل ښاغلی محمد کریم

دپیچ ددری وکیل ښاغلی میرزا نور زمان

دلعلپور سین وکیل ښاغلی محمد کبیر

دسرکانو وکیل ښاغلی محمد عمر

دحصارك غلجایی وکیل ښاغلی حاجی سعادت

دلغمان دلوی حکومت وکیل دکتور عبدالظاهر

دنورستان وکیل ښاغلی شیرمحمد

دقرغه یی وکیل ښاغلی سیدعاشق الله

دکوزکنړ وکیل ښاغلی میرز اهدایت الله

داچین وکیل ښاغلی خایسته

درود اتو وکیل ښاغلی میرزامحمد

دمهمندری وکیل ښاغلی غلام نبی

دننگرهار دکوچی وکیل ښاغلی عبدالباقی

دپکتیا دولایت دخلکو وکیلان:

دگردیز وکیل ښاغلی نیك محمد

دارگون دلوی حکومت وکیل ښاغلی میرزاخان (وزیری)

دسپره وکیل ښاغلی سایل

دگومل وکیل ښاغلی تاج محمد

دجاجی وکیل ښاغلی رحمت

دچمکنی وکیل ښاغلی علیشاه

دځدران وکیل ښاغلی عقل الدین

دزرمت وکیل ښاغلی پیرمحمد

داررو وکیل ښاغلی مادم

دسید کرم وکیل ښاغلی عبدالغنی

دخوست دلوی حکومت وکیل ښاغلی صالح گل

دتنی خوست وکیل ښاغلی جنگ شاه

دموسی خیل منگل وکیل ښاغلی فقیر محمد

دعلی خیل میدان وکیل ښاغلی رحیم گل

دجانی خیلو وکیل ښاغلی محمد

دفراه داعلی حکومت دخلکو وکیلان:

دمرکز وکیل ښاغلی میر اکل احمد

داناردری وکیل ښاغلی حاجی محمد حسن

دبکواء وکیل ښاغلی عبدالرشید

دچخانسور دلوی حکومت وکیل ښاغلی عبدالله (رحمانی)

دمیمنی داعلا حکومت دخلکو وکیلان

دمرکز وکیل ښاغلی محمدرحیم (شیدا)

داندخوی وکیل ښاغلی حاجی حبیب الله

دپښتون کوټ وکیل ښاغلی محمد امین

دبلچراغ وکیل ښاغلی عبدالرؤف

دشیرین تگاب وکیل ښاغلی عبدالاحد

دقیصار وکیل ښاغلی فیض الله

دبدخشان داعلی حکومت دخلکو وکیلان:

دمرکز وکیل ښاغلی محمد قسیم (نعیم)

ددرواز وکیل ښاغلی عبدالحلیم

دجرم وکیل ښاغلی میرزا امان الدین

دکشم وکيل ښاغلى سيدشير
داشکاشم وکيل ښاغلى ميرزامحمد

دپروان‌داعلى‌حکومت‌دخلکوو کيلان:

دمرکز وکيل ښاغلى محمد ولى
دجبل‌السراج‌وکيل ښاغلى ميرزا محمديوسف
دبگرام وکيل ښاغلى سيد جميل (يعقوبى)
دپنجشير وکيل ښاغلى ميرسکندر بيگ
دسرخ پارسا وکيل‌ښاغلى‌حاجى‌ميرزافرامرز
دغوربند وکيل ښاغلى‌حاجى عبدالوهاب
دکاپيسا دلوى حکومت وکيل‌ښاغلى مولوى
ميالطف‌الله
دکوهستان وکيل ښاغلى عبدالرزاق
دنجراب وکيل ښاغلى محمد اکبر

دغزنى‌داعلى‌حکومت‌دخلکو وکيلان:

دمرکز وکيل ښاغلى غلام‌غوث (سليم‌عالمى)
داندړ وکيل ښاغلى عبدالشکور
دمقر وکيل ښاغلى نور محمد
دناهور وکيل ښاغلى رستم على
دقره باغ و کيل ښاغلى غلام نقشبند (ناشر)
دجغتو وکيل ښاغلى سلطان محمد
دجاغورى وکيل ښاغلى قمبر على
دکټواز دلوى حکومت‌وکيل‌ښاغلى‌اميرمحمد
دشرن وکيل ښاغلى دريا
دوازى خواه‌وکيل ښاغلى محمد
دکوچى غزنين وکيل‌ښاغلى موسى
دکټوازدکوچى وکيل ښاغلى کشمير

دگرشک‌داعلى‌حکومت‌دخلکو وکيلان:

دمرکز وکيل ښاغلى حاجى محمد موسى‌خان
دنهرسراج وکيل ښاغلى احمد جان
دنوزاد وکيل ښاغلى‌عبدالعزيز
دموسى قلعه وکيل ښاغلى حاجى‌عبدالرشيد
دگرمسير وکيل ښاغلى محمد عمر
دپشت رودکوچى وکيل ښاغلى ولى‌محمد
دگرمسيربلوچى‌دريگستان‌وکيل‌ښاغلى‌خانمحمد

دشبرغان‌داعلى‌حکومت‌دخلکووکيلان:

دمرکز وکيل‌ښاغلى‌عبدالرحيم
دسنگ چارک وکيل ښاغلى محمد اکرام
داقچى وکيل ښاغلى ولى محمد (رحيمى)
دسرپل وکيل ښاغلى‌کمال الدين
دقرقين وکيل ښاغلى منعم

دغوراتوداعلى‌حکومت‌دخلکووکيلان:

دغورات‌وکيل ښاغلى محمدنسيم پروانه
دشهرک وکيل ښاغلى حيات‌الله
دچقچران وکيل ښاغلى ابو بکر
دتولک وکيل ښاغلى محمد اسلم
دپرچمن و کيل ښاغلى عبد الوهاب
دلعل‌او سرجنگل وکيل ښاغلى مير
محمد سرور بيگ
دپسابند وکيل ښاغلى محمد امين

دارزگان‌داعلى‌حکومت دخلکووکيلان:

دمرکز وکيل ښاغلى عبدالخالق
دگيزاب وکيل ښاغلى محمد نايب
داجرستان وکيل ښاغلى حاجى‌عبدالقادر
ددهراوډ وکيل ښاغلى غلام‌نبى
ددايکندى‌وکيل‌ښاغلى محمداکبر(شاه‌عالمى)
دشهرستان وکيل ښاغلى سهراب‌على

دباميانوداعلى‌حکومت دخلکووکيلان:

دمرکز وکيل ښاغلى محمد نسيم
دکهمرد وکيل ښاغلى احمد جان
ديکاولنگ وکيل ښاغلى ميرزا محمدناصر
ددايزنگى وکيل ښاغلى محمد انور

دتالقانوداعلى‌حکومت دخلکووکيلان:

دتالقان دمرکز و کيل ښاغلى ميرزا
حبيب الرحمن
درستاق وکيل ښاغلى شيرعلى
دچاه‌آب وکيل ښاغلى سيد ايشان جعفرى
دينگى قلعه وکيل ښاغلى ميرجها نگير
دخوست وفرنگ و کيل ښاغلى ميرعلم
داشکمش وکيل ښاغلى ميرمحمد مقيم
دفرخار وکيل ښاغلى مير محمد طاهر

(بقیه صفحه ٥٤)

دداخلې دوزارت تشکیل

دوزارت‌مقام

معین

دمخصوص قلم مدیریت

دپلټنې لوی مدیریت

داخذ اطلاعات مدیریت

دنا قلینو مدیریت

دمحلا تو آمریت

دمحاکما تو لوی مدیریت

اداری‌لوی‌مدیریت

مرستیال

دماموریتو مدیریت

دآرشیف مدیریت

دعامو خدمتو مدیریت

دمحاسبې مدیریت

دبودجې مدیریت

ددفتر داری مدیریت

داحصایی‌لوی‌مدیریت

دثبت او سجل مدیریت

دمرکزی احصاییې مدیریت

دلیک‌خانګه

په افغانستان کښې‌ملکیه تقسیمات

دکابل‌ولایت

دچهاردهی دوهمه درجه حکومت

دپغمان دوهمه درجه حکومت

دسروبی‌خلورمه درجه حکومت

دده سبز « « «

دبګرام خلورمه درجه‌حکومت

دمیدان لوی‌حکومت

دبهسود لمړی‌درجه حکومت

دوردګودو همه درجه حکومت

دلو ګرد لوی حکومت

دکلنګار دوهمه درجه حکومت

دکوهدامن‌لوی‌حکومت

دشکر دري دریمه درجه حکومت

دقره باغ « « «

دقندهار‌ولایت

دپنجوایي لمړی‌درجه حکومت

دسپین بو لدك لمړی درجه حکومت

دارغستان دوهمه درجه حکومت

دارغنداب دریمه درجه حکومت

دترین « « «

دپنجوایي « « «

دخاکریز « « «

دده‌لی خلورمه درجه حکومت

دمیوند « « «

دشورابك « « «

دقلات‌لوی‌حکومت

دترنك او جلدك خلورمه‌درجه حکومت

دشنکی دریمه درجه حکومت

دهرات‌ولایت

دپښتون‌زرغون دوهمه درجه حکومت

دګذره ی دریمه درجه حکومت

داوبې « « «

دکرخ خلورمه درجه حکومت

دباد غیسات لوی حکومت

دمرغاب لمړی درجه حکومت

دکشك دوهمه درجه حکومت

دګلران دوهمه‌درجه حکومت

دقادس خلورمه‌درجه حکومت

دجوند خلورمه‌درجه حکومت

دغوریان لوی حکومت

دشیندند لمړی درجه حکومت
دانجیل لومړی درجه حکومت
دکوسان څلورمه درجه حکومت
دادرسکن څلورمه درجه حکومت
دز نده جان څلورمه درجه حکومت

دمزارشریف ولایت

دنورشاهی دوهمه درجه حکومت
دسمنګانو لوی حکومت
د درهٔ صوف دوهمه درجه حکومت
دخلم دوهمه درجه حکومت

دبلخ لوی حکومت

ددولت آباد دوهمه درجه حکومت
دشولګری دریمه درجه حکومت
د شورتیپی څلورمه درجه حکومت
دچهار بولك څلورمه درجه حکومت

دقطغن ولایت

دبغلان څلورمه درجه حکومت

دپلخمری لوی حکومت

ددوشی دوهمه درجه حکومت
دنارین دریمه درجه حکومت
داندراب څلورمه درجه حکومت

دقندز لوی حکومت

دامام صاحب لمړی درجه حکومت
دخان آباد دوهمه درجه حکومت
دقلعهٔ ذال دریمه درجه حکومت

دننګرهار ولایت

دکامی لمړی درجه حکومت
دسرخرود دوهمه درجه حکومت
د کوز کنړ څلورمه درجه حکومت

دکنړ لوی حکومت

دپیچ دری څلورمه درجه حکومت
دکوز کنړ څلورمه درجه حکومت

دسرکانو څلورمه درجه حکومت
دخاص کنړ څلورمه درجه حکومت
دشوکی څلورمه درجه حکومت
دکامدیش څلورمه درجه حکومت

دشنوارو لوی حکومت

درودات دوهمه درجه حکومت
دمومندری دریمه درجه حکومت
داچین څلورمه درجه حکومت

دخوګیانو لوی حکومت

دحصارك دریمه درجه حکومت
دلغمان لوی حکومت
د قرغه یی دوهمه درجه حکومت
دنورستان څلورمه درجه حکومت

دپکتیا ولایت

دجاجی میدان دوهمه درجه حکومت
دآزرو څلورمه درجه حکومت
دسید کرم دریمه درجه حکومت
دجدران دوهمه درجه حکومت
دجاجی دوهمه درجه حکومت
دچمکنی دریمه درجه حکومت
دزرمت دریمه درجه حکومت

دخوست لوی حکومت

دموسی خیلو دریمه درجه حکومت
دتینی دریمه درجه حکومت
دلحاجی میدان څلورمه درجه حکومت

دارګون لوی حکومت

دګومل دوهمه درجه حکومت
دسپیره دوهمه درجه حکومت

دفراه اعلی حکومت

دبکواه دوهمه درجه حکومت
داناردری دوهمه درجه حکومت

دچخانسور لوی حکومت

دچهار برجك دوهمه درجه حکومت
داصل چخانسور دوهمه درجه حکومت

دمیمنی اعلی حکومت

دپښتون کوټ لمړی درجه حکومت
داند خوی لمړی درجه حکمت
دبلچراغ دوهمه درجه حکومت
دتګاب شیرین دوهمه درجه حکو مت
دقیصار دریمه درجه حکومت

دبدخشان اعلی حکومت

دجرم دوهمه درجه حکومت
ددرواز دوهمه درجه حکومت
دکشم دریمه ردجه حکومت
داشکاشم دریمه درجه حکومت
دواخان څلورمه درجه حکومت

دپروان اعلی حکومت

دغوربند دریمه درجه حکومت
دبګرام دریمه درجه حکومت
دپنجشیر دریمه درجه حکومت
دجبل السراج څلورمه درجه حکومت
دسر خپارسا څلورمه درجه حکو مت

دکاپیسا لوی حکومت

دکوهستان دوهمه درجه حکومت
دنجراب څلورمه درجه حکومت

دګرشك اعلی حکومت

دنهرسراج لمړی درجه حکومت
دموسی قلعه دوهمه درجه حکومت
دنوزاد دوهمه درجه حکومت
دنادعلی دریمه درجه حکومت
دګرمسیر دریمه درجه حکومت
دویشو څلورمه درجه حکومت

دشبرغان اعلی حکومت

دآقچی لمړی درجه حکومت
دسنګچارك لمړی در جه حکومت

دسرپل لمړی د رجه حکومت
دقرقین دریمه درجه حکومت

دغزنی اعلی حکومت

دناهور لمړی درجه حکومت
داندړ لمړی درجه حکومت
د مقر لمړی درجه حکومت
دجاغوری دریمه درجه حکومت
دجغتو دریمه درجه حکو مت
د قره باغ دریمه درجه حکومت
دمالستان څلورمه درجه حکومت
دکټواز لوی حکومت
دشرن دوهمه درجه حکومت
دوازه خواه دریمه در جه حکو مت

دغورات اعلی حکومت

دشهرك دوهمه درجه حکومت
د غور تیوره دریمه درجه حکو مت
دلعل وسر جنګل دریمه درجه حکو مت
دتولك دریمه درجه خکو مت
دپرچمن څلورمه درجه حکومت
دپسابند څلورمه درجه حکومت

دارزګان اعلی حکومت

دده راود دوهمه در جه حکومت
ددایکندی دریمه درجه حکومت
ددایه چوپان دریمه درجه حکو مت
دباغران څلورمه درجه حکومت
داجرستان څلورمه درجه حکومت
دشهرستان څلورمه درجه حکومت
دګزاب څلورمه درجه حکو مت

دبامیان اعلی حکو مت

دپنجاب دوهمه درجه حکو مت
دیکاولنګ څلورمه درجه حکو مت
دسیغان کهمرد » » »

دتالقان اعلی حکومت	دفرخار ځلورمه درجه حکومت
ددشت ارچي دوهمه درجه حکومت	دینگی قعله ځلورمه درجه حکومت
درستاق دوهمه درجه حکومت	دچاه آب ځلورمه درجه حکومت
داشکمش ځلورمه درجه حکومت	دخوست فرنگ « « «

نایب الکومګان او اعلی حاکمان

دکابل والی	ښاغلی میرعبدالعزیز
دقندهار نایب الحکومه او عسکری قوماندان	دګر جنرال خان محمد
دهرات نایب الحکومه	ښاغلی عبد الرحیم «واحد»
دمزار شریف نایب الحکومه	ښاغلی غلام رسول «پره ماچ»
دقطغن «	ښاغلی محمد جمعه «صدیقی»
دننگرهار نایب الحکومه او عسکری قوماندان	تورن جنرال خان محمد
دپکتیا « « «	دګر جنرال فیض محمد
دغزنی اعلی حاکم	ښاغلی روښندل وردګ
دفراه « « «	« محمد طاهر «هاتف»
دمیمنی « « «	« سید احمد شاه «هاشمی»
دګرشك « « «	« دکتور عبدالقیوم
دبدخشان « « «	« نثار احمد «شیرزی»
دشبرغان « «	« دین محمد دلاور»
دپروان « «	«سید غلام رسول
دغورات « «	«محمد حنیف
دبامیان « «	« جان محمد
دارزګان « «	« محمد شریف
دتالقان « «	« عبدالقیوم «عطایی»

دمخابرتو دوزارت تشکیل

دوزارت مقام	**دپست لوی مدیریت**
معین	اداری څانګه
مشاوریت	دپست دتحصیلی مدیریت
دمخصوص قلم مدیریت	د «پلټنی «
دپلان او پروژی لوی مدیریت	« « واردی «
دترانسپورتو لوی «	« « صادری «
دبرید دمجلی مدیریت	« « پارسلو «
دمخابراتو دښوونځی مدیریت	« « موزیم څانګه

ددارالامان پستخانه
دده افغانانو « «
دچمن « «
دده‌مزنګ « «
دمیوند واټ پستخانه
دکابل دهوایی ډګر «
دنوی ښار «

دتیلګراف او تیلفون لوی مدیریت

دتست، مبا ینی، ښوونو اوروزنی مدیریت
دفرما یشاتو مدیریت
دتیلفون او تلګراف دمحصول
اخیستلو مدیریت
دلینو دغز ولو مدیریت
دمرکزی تیلګرافخانی لوی مدیریت
دمرسلی تیلګرافخانی مدیریت
دآخذی « «
دورکشاپ مدیریت
داتومات «

دباندنی ارتباط لوی مدیریت

اداری لوی مدیریت

دمحاسبی لوی مدیریت
دعاموخدماتو «
جنسی مدیریت
دمامورینو مدیریت
دتصفیی «
دپانو «
دمحاکماتو «
دقندهار دولایت دمخابراتو لوی مدیریت
دهرات « « «
دمزارشریف « « «
دقطغن « « «
دننګرهار « « «
دپکتیا « « «

دپروان داعلی حکومت دمخابراتو مدیریت
دغزنی « « « «
دفراه « « « «
دګرشك « « « «
دمیمنی « « « «
دبدخشان « « « «
دشبرغان « « « «
دغوراتو « « « ماموریت
دارزګان « « « «
دبامیانو داعلی حکومت دمخابراتو ماموریت
دتالقانو « « « «

دروغتیاد وزارت تشکیل

دوزارت مقام

معین
دمخصوص قلم مدیریت
دپلان مدیریت
دپلټنی «
مشاوریت
دروغتیاچارو ریاست
دداری ناروغیو دکنترول مدیریت
داحصایی څانګه
دانجنیری مدیریت
دخپرونو مدیریت
دبین المللی «
دتشکیلاتو لوی «
دمرکزی روغتیالوی مدیریت
دلابراتوارو او اکسریزو مدیریت
دقوانینو مدیریت
دروغتونو «
مرکزی لابراتوار
دابن سینا اکسریز موسسه
دابن سینا روغتون

د محبس روغتون
دغابنو جوړولو موسسه
دښځو سناتوریم
دتوبرکلوز دمجادلې موسسه
دلوګر روغتون
دمیدان «
اداري لوی مدیریت
دآرشیف مدیریت
دفني محاسبې مدیریت
دجنسي « «
دنقدي « «
دخدماتو مدیریت
دماموریتو مدیریت
دعامې روغتیا ریاست
دروزنې اوښوونې مدیریت
دتبلیغاتو مدیریت
داداري مدیریت
دمحاسبې مدیریت
دخدماتو مدیریت
دواکسین دتهیه کولو موسسه
دپاکو خانګه
سکرتریت
د درملو لوی ېپو ریاست
دلیکنو مدیریت
دپلټنې «
دفرمایشاتو «
دکنترولو «
اجرایي «
دسپرت کښلو موسسه
دفرمایشاتومدیریت
دپښتونستان درملتون
دسردارمحمد هاشم «

د نوی ښار درملتون
دشیرشاه مینه «
دګردیز «
دننګرهار «
دمزارشریف «
دملاریادمجادلې ریاست
داجرایي مدیریت
دکنترول «
دقطغن دمجادلې مدیریت
دننګرهار « «
دقندهار « «
دپکتیا « «
دروزنتون ریاست
اداري مدیریت
کنترول «
داجتماعیاتو «
حمیدو رکتون
نازو ورکتون
زیبزنتون
پهولایاتو کښې دروغتیا مدیریتونو
دکندهاردروغتیالوی مدیریت
دهرات « «
دمزارشریف « «
دننګرهار « «
دپکتیادروغتیامدیریت
د قطغن « «
دبدخشان « «
دشبرغان « «
دتالقان « «
دګرشک « «
دارزګان « «
دغورات « «

دمیمنې دروغتیامدیریت
دفراه « «
دغزنی « «
دپروان « «
دکاپیسا دماموریت
دکټواز « «
دچخانسور « «
د رستاق « «
دقندز « «
دپلخمری « «
دخان آباد « «

دجاجی دروغتیاماموریت
دخوست روغتیاماموریت
دارگون « «
دگردیز « «
دغوریان « «
دسمنگان « «
دبلخ « «
دقلات « «
دشنوار « «
دلغمان « «
دکنړو « «

د تجارت دوزارت تشکیل

دوزارت مقام
معین
مشاوریت
دمخصوص قلم مدیریت
داداری لوی مدیریت
دماموریتو مدیریت
دبودجې مدیریت
دعامو خدمتو مدیریت
دآرشیف مدیریت
دمحاسبې مدیریت
دحوالجاتو مدیریت
دوکالت التجاریو دتصفیې مدیریت
ددفترداری مدیریت
دخزانی اوتحصیلی څانګه
دپلټنې ریاست
دلیك څانګه
ګرځنده مدیریت
ثابت مدیریت
دتدقیق اومطالعې، احصاییې اودخپرونو
لوی مدیریت

دتدقیق، مطالعې اوخپرونو مدیریت
داحصاییې مدیریت
دکابل دهوایی دگراودکابل
دګمرک داحصاییې څانګه
دقندهار داحصاییې څانګه
دهرات داحصاییې څانګه
دمزارشریف داحصاییې څانګه
دننگرهار « «
دقطغن « «
دپکتیا « «
دغزنی « «
دپروان « «
دتجارتی ریاست
دکورنی تجارت لوی مدیریت
دتصدیو اوبانکو مدیریت
دشرکتو اوبیمه «
دکورنیو جوازنامو اواتاقو مدیریت
دباندنی تجارت لوی مدیریت
دوارداتو اوصادراتو مدیریت
دترانسپورت اوترانزیتو «

دبا ندنیو قراردادو نواو نمایندگیو مدیریت
دبا ندنیو جواز نامو او پانگو اینهودلو مدیریت
دمارکتینگ لوی مدیریت
دقندهار تون مدیریت
دمقیا سو نو اوو زنو نو «
دقر ه قل، پیمبی اووډیو «
دو چې اولندی میوی «

دحکمیت او محاکمو دار تباط مدیریت

دتمییز تجارتی محکمه
دتجارت دمرافعی «
دمرکز دتجارت ابتدایی «
دقندهار تجار تی محکمه
دهرات « «

دمزار شریف « «
دننگرهار « «
دقطغن « «
دمیمنی « «
دغزنی « «

په با ند ینو هیوادو کښی تجارتی نمایندگی

په اروپا کښی تجارتی آ تشه
په دهلی « « «
په خرمشهر کښی افغانی وکالت التجاری
په مشهد « « « «
په امرتسر « « « «

د کانو او صنا یعو دوزارت تشکیل

دوزارت مقام

معین
مشاوران
دمخصوص قلم مدیریت
دترانسپورتو لوی مدیریت
دپلان لوی «
دپلټنی لوی «

دصنایعو ریاست

دتخنیك لوی مدیریت
دستاندارد اولو ازمو مدیریت
دپلان او پروژی مدیریت
دمطالعا تو مدیریت
دندو یرو لوی مدیریت
د منجمنت مدیریت
داحصاییی مدیریت
مالی مدیریت
دکتابخانه او مجلی مدیریت
دمقاولاتو څانګه
دکار او کارګرو لوی مدیریت

دمسلکی تعلیما تو مدیریت
دکار مدیریت
دبیمه کانو څانګه
دلاسی صنایعو لوی مدیریت
دنندارتون مدیریت
دآسانتیا او مراقبت مدیریت
دوړو کو صنایعو څانګه

دمعادن ریاست

فنی بورد
دکشفیاتو مدیریت
دتا لقان دکانو مدیریت
ددرهٔ صوف دکانو لوی مدیریت
فنی مرستیال
دکلفګان دما لګو دکان مدیریت
دمزار شریف د نمکسار مدیریت
دا ند خوی « «
داستخراج مدیریت

د ډبرو سکرو د استخراج ریاست

دارتباط څانګه

داشپشتی دکانو مدیریت
دکرکر « «
اداری لوی مدیریت
دنقدی محاسبی مدیریت
دعامه خدمتو «
دجنسی محاسبی «
دجیا لوژی ریاست
دمخصوص قلمخانگه
اداری اوفنی مرستیال
میخانیکی مدیریت
داوبود تحقیقاتو مدیریت
اداری مدیریت
دتوپو گرافی مدیریت
دجیا لوژی مدیریت

دخپرونو مدیریت
دکانو دذخایرود تحقیقات مدیریت
اداری لوی مدیریت
مرستیال
دنقدی محاسبی مدیربت
دجنسی « «
دعامو خدمتو «
دآرشیف «
مدعی العموم
دماموریتو مدیریت
دفابریکی مدیریت
دبو دجی خانگه

دکرهنی دوزارت تشکیل

دوزارت مقام
معین
دلیکنو مدیریت
دقوانینو مدیریت
دباندنی ارتباطو مدیریت
دا طلاعاتو اوتبلیغاتومدیریت
دتولیداتواودنباتاتود ساتلو آمریت
دبناتاتو دتولیداتو لوی مدیریت
داگرونومی مدیریت
دځنگلونو اوعلفچرونومدیریت
اداری مدیریت
دتخمواصلاح او تکثیر مدیریت
دماشین آلاتومدیریت
دبناتاتو دساتلو لوی مدیریت
دسروی اوتتبعاتو مدیریت
دمجادلی مدیریت
دتوسعی اوترویج لوی مدیریت

دتر ویج مدیریت
دپیله وری اودشاتو دمچیو مدیریت
داقتصادی لوی مدیریت
دپلان مدیریت
داحصاییی «
داقتصادی «
دوترنری اودخارویودروزنی آمریت
دوترنری لوی مدیریت
دمجادلی مدیریت
دبیولوژی دموسسی «
دوترنری ښوونځی
دخاریودروزنی لوی مدیریت
دمصنوعی القاحو مدیریت
داصلاح ، تکثیر اوتغذیی مدیریت
دشیدودغواګانو دروزنی مدیریت
دخاوری او اوبو لوی مدیریت
داوبولګولو مدیریت

دمخه‌مکې مدیریت
اداري لوی مدیریت
دنقدی محاسبې مدیریت
دجنسې «
دپاڼو مدیریت
دودانولو «
دترانسپورت «
دعامه خدمتو «
دذاتیې «
دکندهار دکرهنې لوی مدیریت
دهرات « «

دمزارشریف « «
دقطغن « «
دننګرهار دکرهنې مدیریت
دپکتیا « «
دپروان « «
دغزنې « «
دمیمنې دکرهنې مدیریت
دشبرغان « «
دفراه « «
دبدخشان « «

دپوهنې دوزارت تشکیل

دوزارت مقام
تدریسی معین
اداری معین
دمخصوص قلم مدیریت
دقبلي کنترول مدیریت
دپښتو دکور سولوی مدیریت
دسپورتولوی مدیریت
دباندنی ارتباط مدیریت
دموزیم مدیریت
دښوونکو کمیټې
دښوونکې مجلې
داحصایې مدیریت
دپاڼو مدیریت
دکلوپ «
دودانیو دساتنې اومراقبت مدیریت
دمامورینو اوښوونکو لوی مدیریت
دښوونکو مدیریت
دمامورینو «
اداری لوی مدیریت
دبودجې مدیریت
دعامو خدمتو «

ددپوګانو «
دکتنې «
دپیرودلو اوترانسپورتو مدیریت
ددفترداری «
دنقدی محاسبې «
دکنترول «
دتحصیلي اوواردات‌و «
دنقدی تصفیې «
دجنسې تصفیې «
دپښتو ټولنې ریاست
دتاریخ دانجمن «
دپلان بورد اودمطالعې او کتنې هیأت
دحفظ الصحې ریاست
دپلټنې «
ددارالتالیف ریاست
دکتابخانې مدیریت
عرفانی خپرونې
دکوچنیانو دزغ مجله
دخپرونو، تالیف او ترجمې مدیریت
دعرفان د مجلې مدیریت

دپوهنې دمجلې مدیریت
دپوهنې دمطبعې ریاست
دتجارتي صنایعو «
دڅارندوی «
ددایرةالمعارف «
د میرمنو ټولنې «

دلمړني تدریساتو ریاست

مرستیال
دولایاتو دپوهنې مدیریتونه
دناریینو لمړنی مرکز
دښځو لمړني مرکز
دپروګرامو دپراختیا مدیریت
داساسي تعلیماتو «
دښوانډان دمجلې «

دثانوی تدریساتو ریاست

مرستیال
دمرکز اودولایاتو دناریینو لیسو، لیلې اومتوسطې
دنجونو روزنې لوی مدیت
دنجونو روزل مجله
دښځو متوسطې

دمسلکي تدریساتو ریاست

مرستیال
ددارالمعلمینو لوی مدیریت
ددیني علومو مدارس
دمیخانیکي ښوونځی
دثانوی تخنیک ښوونځی
دتجارت ښوونځی
دتخنیکي ښوونکو دروزنې موسسه
صناعتي انستیټوت
دلیک اوشمیر ښوونځي مدیریت

دپوهنتون دریاست تشکیل

دریاست مقام
عالي شورا
دلیک مدیریت
دپلټنې «
په ماسکو کښې افغاني کلتوري ریاست
په واشنګټن کښې « «
په مونشن کښې « «
په بیروت کښې « «

علمي مرستیال

دروزنې اوښوونې لوی مدیریت
دښوونکو اوزده کوونکو «
دباندنیو ارتباط «
ددرسي موادو دتولیدولو «
دکتابخانې او خپرونو «

اداري مرستیال

دلیلیې مدیریت
دسپورت «
اداري لوی مدیریت
دعامو خدمتو مدیریت
دمحاسبې «
دآرشیف «
دتصفیې «
دمامورینو «
دبودجې «
دپلان «
دودانیو «
دکلوپ «

دکابل پوهنځیو

دطب پوهنځی
دعلومو «
دحقوقو «
دادبیاتو «
دشرعیاتو «
دانجینرۍ «
دکرهنې اوبیطارۍ پوهنځی

د اقتصاد پوهنځی
دډرمل جوړولو «
دروزنې اوښوونې «

دکوروتدبیر «
دروزنې او ښوونې مو سسه
صحي مو سسې

دفوایدعامې دوزارت تشکیل

دوزارت مقام
اداري معین
فني معین
دمخصوص قلم لوی مدیریت
دخپرونو مدیریت
دفنی او مسلکي پلټنې لوی مدیر یت
دامر څانګه
اداري پلټنې
د بر آوردی مدیریت
فني پلټنې
اداري څانګه
فني څانګه
اداري مدیریت
فني غړی
دسنجش اوتسعیر مدیریت
اداري ریاست
د تصفیې مدیریت
د لوازمو مدیریت
دپانو مدیریت
دنقدی محاسبې مدیریت
دما مورینو لوی مدیریت
دجنسي محاسبې مدیریت
دبندواوویالو لوی مدیریت
ددیپو مدیریت
داجرائي مدیریت
فني مدیریت
دبندواوویالوفني لوی مدیریت
فني آمریت

دا کنشافاتو مدیریت
دنقشو ویستلو مدیریت
دترمیماتو مدیریت
دمعابرو لوی مدیریت
د سرکونو مدیریت
دمعابرو فني لوی مدیریت
دتعمیراتو لوی مدیریت
دتعمیراتو فني لوی مدیریت
میخانیکي ریاست
دتهیې او خریدارۍ مدیریت
دذاتیې مدیریت
دترانسپورت مدیریت
دپروژو دارتباط مدیریت
دماشینري مدیریت
دمحاسبې مدیریت
دورکشاپ مدیریت
دکتنو دتشریح هیأت
ددیپو لوی مدیریت
دلوازمو مدیریت
اداري مدیریت
قرارگاه
دکابل فواید عامه
دقندهار فواید عامه
دهرات فواید عامه
دمزار شریف فواید عامه
دقطغن فواید عامه
دننگرهار فواید عامه
دپکتیا فواید عامه

دفراه فواید عامه
دگرشك «
دبدخشان «
دمیمنی «
دشبرغان «
دغزنی «
دپروان «

دکار دقراو قوما ندانی

دحرکاتو مدیریت
دامراو استخباراتو څانگه
دذاتیی مدیریت
ددیوان حرب ریاست
دلوازمو لوی مدیریت
ددپوگانو مدیریت
دپلورلو ریاست
دکتنی ریاست

دمالی لوی مدیریت

دمحاسبی مدیریت
داسناد ود پلټنی مدیریت
داسنا دودتر تیب مدیریت
ددفتر داری مدیریت
دمالی مدیریت
دروغتیا مدیریت
اداری څانگه
لومړی یونټ
دوهم یونټ
دریم یونټ
څلورم یونټ
پنځم یونټ
دبندونو یونټ
دشمالی دقیراچو لو یونټ
دکار قطعه
دلوازمو مدیریت
دروغتیا مدیریت
قرارگاه
دپاڼو څانگه
دامر څانگه
دملحق څانگه
دوسله پالی څانگه
دفنی او انشاییه څانگه
دقیرا چولو میخا نیکی مدیریت

دننگرهار دقیر اچولو یونټ

دکار قطعه
دپیژند څانگه
دلوازمو څانگه
دترانسپوت اومیخانیکی ټولی
فنی څانگه
جنسی څانگه

دمالیی دوزارت تشکیل

دوزارت مقام

مالی معین
اداری معین
دمخصوص قلم مدیریت
دتعییناتو کمیسیون
دمراقبت او تنظیم داجراتو دفتر
دمالیاتی قضایاو داجراآتو کمیسیون
دارتباط آمریت
دمشاوری آمریت
دقوانینو آمریت
دعوایدو لوی مدیریت
اداری لوی مدیریت
دبودجی « «
دمحاسباتو « «

دگمرکاتو لوی مدیریت
د امسلاکو » »
دخزاینو » »
د تهیی » »

دولایاتو او اعلی حکومتونو مستوفیتونه

دکابل دولایت مستوفیت
د قندهار » »
دهرات » »
دمزارشریف » »
دقطغن » »
دننگرهار » »
دپکتیا » »

دغزنی داعلی حکومت مستوفیت
دفراه « » »
دمیمنی « » »
دبدخشان« » »
دشبرغان« » »
دارزگان« » »
دگرشک« » »
دغوراتو « » »
دبامیانو « » »
دپروان « » »
دتالقانو « » »

دمطبوعاتو دمستقل ریاست تشکیل

دمستقل ریاست مقام
مرستیال
مشاور
دمخصوص قلم مدیریت

دکورنیو خپرونو لوی مدیریت
دکتابخانی مدیریت
دارتباط «
دکالنی، جو ایز واو کتابو چاپولو مدیریت
دکورنیو خپرونو د مراقبت «

دباندنیو خپرونو لوی مدیریت
دباندنیو خپرونو دمراقبت مدیریت
دافغانستان پیژندلو «

دثقافتی روابطو لوی مدیریت
دباندنی ارتباط مدیریت

دلارښوونی لوی مدیریت
دپیام حق دمجلی مدیریت

دعکاسی او فلم اخیستلو لوی مدیریت

اداری ریاست
دمحاسبی لوی مدیریت
دمامورینو مدیریت
دوارداتو «
دکنترول «
دپانو «

دکابل راډیو تخنیکی ریاست
مرستیال
اداری مدیریت
دورکشاپو مدیریت
دبرود کاست «

په پای تخت کښی نشراتی موسسی

دکابل راډیو د نشراتی موسسی ریاست
سکرتریت
دمراقبت مدیریت
دپښتونستان مدیریت
دروزنی او پروگرامو لوی مدیریت
دپروگرامو مدیریت
دپښتون ژغ مدیریت
فنی مدیریت
داطلاعاتو او خپرونو لوی مدیریت

دباندینو سرو یسو مدیریت
دکورنیو « «
دموسیقۍاوآرت لوی‌مدیریت
دموسیقی مدیریت
دآرت‌مدیریت
داداری‌اومحاسبی امریت

دباختر آژانس‌دنشراتی موسسی‌ریاست

مرستیال
دکورنیو خپرونو مدیریت
دباندنیو « «
دپښتونستان «
داداری اومحاسبی«

دکابل‌ننداری ریاست

مرستیال
دفلم دتورید لوی مدیریت
دمحاسبی مدیریت
اداری مدیریت
دپوهنی‌تیاتر«
دکابل‌ننداری مدیریت

دگرځندوی‌ریاست

مرستیال
دپذیرایی مدیریت
دتبلیغاتو «
اداری «
داجرایی‌اومحاسبی«
دبامیانو دهوتل آمریت

ددولتی مطبعی ریاست

مرستیال
داداری لوی مدیریت
دباندینو فرمایشاتو مدیریت
دخطاطی او آرت لوی مدیریت
دزنکوگرافی لوی مدیریت
د حروفچینی مدیریت
دتخنیك مدیریت
دتصیح لوی مدیریت
دمحاسبی لوی مدیریت
ددیپو گانو مدیریت

د اصلاح دنشراتی موسسی آمریت

داصلاح د ورځپانی مسئول مدیریت
دتدقیق‌اواطلاعاتو «
د آرت او اعلاناتو «
داداری اومحاسبی «

دانیس دنشراتی موسسی آمریت

دانیس دورځپانی مسئول مدیریت
دژوندون دمجلی مدیریت
داداری اومحاسبی «
د عکاسی «

دهیواد دنشراتی موسسی آمریت

اداری مرستیال
مسلکی «
دمحاسبی اواداری څانگی

دکابل تایمز دنشراتی‌موسسی‌آمریت

دکابل تایمزدورځپانی مسئول مدیریت

(بقیه‌صفحه ۱۱٤)

تجارب کراس گاوهای برون سویس وفریز با گاو های وطنی قندهاری جریان داشته‌ونتایج حاصله به مرحلهٔ (اف۳) رسیده است ضمناً مقدار(۱۱۸۲٦۳) کیلو شیر درظر ف (۱۱) ماه ازگاوهای تجربوی بدست امده که به اهالی توزیع گردیده‌است.

استاسیون تربیه مرغ بینی حصار درظرف مدت متذ کره به تعداد ۹۰٦۰۷ عد د تخم و۷۲۰٦ عددچوچه مرغ بدست امده‌است.

درحصهٔ خوراکه مرغ وچوچه مرغ نتایج که‌از تجارب استعمال ویتامین (۱)و ویتامین (دی)بد ست‌آمده خیلی قناعت بخش بوده‌واستعمال‌مزید آن‌مدنظر است.

س: درمورد ترو یج کودکیمیاوی بچه اقداماتی‌دست‌زده‌شده وآیا استعمال‌کودکیمیاوی در افغانستان اقتصا دیست ؟؟برای تقویه امور زراعت انفرادی ، حمایه وتشویق طبقهٔ زارع خصوصاً زارعین بی‌بضاعت کشور چه اقدام شده است ؟؟

ج :۱ـ تعیین وتثبیت‌نود هشت کود ترویجی برای‌بذر مقایسوی گندم محلی و خارجی چهل وپنج کود مقا یسوی کود کیمیاوی و٦۱ کود ترویجی ساما ن وآلات کوچك زراعتی وغیره که جمله ۲۰۳ کود میشود .درکابل وهمچنا ن ۸۸کود ترو یجی در صفحا ت‌شمال بذر پنبه وپنج کو د با ۲۰ نوع گندم خارجی وداخلی و٤ نوع‌گندم خارجی که نتیجه‌آن اطمنان بخش است در ساحهٔ ولایت کابل به قسم خطی وپاشی ومقایسه آن به انو ا ع گندم محلی تطبیق شده است.

دو نوع کو د کیمیاوی که امو نیسم نایتریت وسوپر فاسفیت‌است درهر کدام نمائیشی بالای گندم، رشقه، سبز یجات و میوه‌جات استعمال گردیده است.

درحدود یك لك وپنجاه هز ار نهال سبزیجات از قبیل‌کرم‌دو به‌یی، بادنجان رومی،مرچ کر م گلدار،وهزار پاکت تخم انواع سبزیجات خارجی بین زارعین بالای ۱۵ قطعه زمین دست داشته آ نها توزیع گر دیده است.همچنان تخم رشقهٔ امر یکا یی به نا م بفلو الفا الفا در ۲٤ کودترویجی ومقایسهٔ آن بارشقهٔ وطنی برای اها لی توزیع شده است در پهلو ی سایر رهنماییها جهت دهقا نا ن‌ماشین آلات کوچك زراعتی خارجی مخصوصاً قلبهٔ‌آریاناکه توسط قوهٔ گا ودست داشته دهقان بصورت موثر کار میکند بولایت قطغن، تالقا ن،ولایت مزارشریف ،وحکومت اعلی شبرغان‌نمایش داده شده است.

علاوتاً پنج هزار تن کود کیمیاوی امو نیم نا یتریت ۳٤ فیصد د ر صفحا ت شمال مملکت (قطغن،مزارشریف وشبرغان)توزیع شده است.

کورس زمستانی جهت رسا نیدن آمرین ومامورین حوزه‌ها ی‌ترویجی که‌یکصدوده نفر شامل کورس بوده‌مدت ٤٥روز نظری‌واختصاصی(پخته،لبلبووا ستعمال کود)ودوهفته تطبیقات عملی بالای فا رم های حکومتی درصفحات شمال دایر گردید که‌آنهم منظورانجام خدمت‌را برای زارعین در بر گیرد

همچنان‌ساحه‌آمرین حوزه‌ها،مامورین ونگرانهای پخته‌و لبلبو درصفحات شما لی‌تعیین وتثبیت شده‌است .

علاوه برآن قطعات ترویجی آمرین حوزه ها ومامورین تعمیم وترویج بالای زمین دست داشته زارع با استعمال کود تثبیت شده وعملیات ترویجی مقایسوی در فارم های وزارت زراعت (قطغن،مزارشریف و شبرغان)صورت گرفته است درپهلوی اینهمه اقدامات دوازده نفرطلبه فارغ‌التحصیل صنف ۹ برای امور تعمیم وترویج شامل لیسه زراعت شده وهم ۲٦ نفر دورۀ صنف ده راتکمیل وبه صنف یازده شامل اند و۱۷ نفر صنف یازده به صنف دوازده تحصیل میدارند ودر سال جاری ۱۷ نفر فوق به دستگاه تعمیم وترویج داخل کارخواهند شد .

مجادله‌علیه‌امراض‌نباتی.اشجارمثمرومخصوصاً خاکسترک تاک که‌در حدود ۱٤۰۸۰ اصله‌قسم ترویجی از طریق شعبه مجادله وادویه استعمال شده ،مجادله بعمل آمده است وماشین‌های دستی جدا کردن وپاك کردن گندم هم برای استفاده دهقانان نمایش داده شد وقطعات نمایشی ۲۰ نوع گندم خارجی درکابل قطغن، مزارشریف وشبرغان‌وهم ده‌فرد قچ قره قل نسل خوب که در دستگاه تربیه خانه‌یوزۀ ایشان تربیه شده جهت بهبود نسل رمه دارا ن قطغن وتالقان با یکتعداد گولی کرم جگر توزیع شده وعلاوه برآن کورس تربیوی‌برای جوانان روستا یی درقندهار توسط متخصصین خارجی‌وداخلی دایرو بیست‌وپنج‌نفر ازمالداران وباغداران جوان درآن اشتراك ورزیده بودند که یکدورۀ آن دوهفته دوام کرد .

س: دربارۀ دفع امراض حیوانی ونباتی، اصلاح حیوانات ونباتات وتقویه و اصلاح اراضی وغیره کار هاییکه به‌بلند بردن حاصلات زمین‌وزیاد ساختن منافع زمیندارودهقان منتج میشود چه‌اقدامات تازه بعمل آمده است ؟؟

ج: امراض حیوانی به صورت مثبت دردستگاه های لابراتوار تشخیص گردیده وازجانب دیگر توسط متخصصین خارجی وداخلی درتهیه واکسین های‌ضد امراض اقدامات به عمل می‌آید .

تطبیق‌واکسین های لازمه به حیوانات‌اهالی‌در نقاط‌مختلف مملکت‌توسط تیم‌های‌مجادلوی صورت می‌گیرد. تادراثر جلوگیری ازتلفات امراض سویه زندگی مالداران ودهقانان بلند رفته ودرتولیدات‌زراعتی آنها ازدیاد به‌عمل آید .

همچنین دستگاه مجادلۀ علیه امراض برای ازبین بردن طفیلی های داخلی‌ازقبیل‌کرم جگر- کرم‌روده- وکرم‌شش مشغول خدمت است. طفیلی های خارجی از قبیل کنه- گرگك و شپش وغیره سعی مینماید تابه این‌ترتیب محصولات حیوانی چه‌ازنقطه کمیت وچه‌ازنگاه کیفیت وسلامتی عامه بهبودی حاصل‌نماید .

درمورد حمایه ووقایه(٤٦٦۲٤۷) راس حیوان برضد امراض مختلف ازقبیل‌طاعون‌گاو طاعون اسپ- بلیك لگ- انترکس- طاعون مرغ وامراض طفیلی مجادله گردیده است .

قوای سبز دروزارت زراعت بحیث قوای کار تازه تشکیل یافته و فعلا در دو قسمت فعالیت دارند :

الف- درمرکز .

ب: در ولایت ننگرهار .

افراد قوای سبز درمرکز از نظر انجام وظیفه درمناطق بند قرغه، سرك تنگ غار والی گوگاه منده وتپه های پلچرخی، سرك کابل وپروان، سرك میدان هوایی مرکز، سرك گذر گاه وچهل ستون، وتپهٔ مقبره مصروفیت دارند .

درتنگ غارو :

بعدازختم آبیاری اشجار منطقه تنگ غارو در سال ۱۳٤۱ باآبادی یك تعداد زمین مخروبه که دامنه یکی ازتپه های پل چرخی وکنار دریای کابل را احتوامی کند شروع بکار نموده که ازآن نتایج مثبتی بدست آمده است .

امور زراعتی قرغه :

بسلسله سرسبز ساختن تپه ها ودو طرف سرك ها امور سرسبزی اطراف بند قرغه نیز درسال ۱۳٤۰ شروع گردید .

باآنکه ازشروع کاربیش ازیکسال نمی گذرد سرسبزی تپه ها ودوطرفه سرك ازباغ بالا الی قرغه منظرهٔ دلپذیری را دراین منطقه تشکیل داده، کوه ها و تپه های خشك ولامزروع رابه مبادی جنگلات سرسبز مبدل ساخته است .

همچنین چم کاری وخیابان های اطراف قهوه خانه وحصهٔ پایین بندواطراف حوض های آب بازی ازطرف وزارت زراعت انجام یافته است .

دربرج جوزای ۱۳٤۱ یعنی موقعیکهٔ آب نل کابل ازچشمهٔ قرغه پایان گردید آب نل پغمان که فعلا درحدود چهار الی پنج انچ است بمنظور آبیاری جنگلات قرغه تخصیص یافته وآب مذکور در دوحوض بزرگ ذخیره شده وبرای آبیاری بمصرف میرسد نظربا ینکه کاسهٔ زیربند یعنی ساحه شرقی دیوار بنددارای سطح ناهموار بوده وکبل کاری وتزیینات زراعتی اش بحال طبیعی خودش موزون تربوده وآبیاری آن ذریعه وسایل دست داشته ناممکن بنظر میرسد اخیراً دستگاه باران مصنوعی بکار انداخته شد، فواره های بزرگ این دستگاه آب را مانند باران بشعاع ٦٥ الی ۷۰ متر دراطراف خود پاشان می سازد. این فواره ها روی نل های سیار قرار دارند که میتوان آنهارادر ظرف چند دقیقه ازیك جا بجای دیگر انتقال داد باین ترتیب تمام ساحه پایین دیوار بند ذریعه باران مصنوعی آبیاری خواهد شد. همچنان درحدود ۱۷۵۰ متر نل دوانی بقطرهای مختلف جهت آبیاری انجام یافته وتاکنون(٤٦۰۰۰) نهال مثمر وغیر مثمر دربن منطقه غرس گردیده وهمه درشیله کوه وتپه بین سنگ وجغل واقع شده اند اماچون درغرس آنها منتها درجه سعی بعمل آمده وهمه بااصول فنی صورت گرفته لهذا همه نمو کرده وموفقیت تام حاصل گردیده است .

زمین مذکور که قبلاً بصورت مخروبه بود دراثرمساعی قوای سبز تسطیح گردید .

وبرای یك قوریه مساعد ساخته شده وانواع تخم در آن بذر ودر حدود (۶۰۰۰) نهال اشجار مختلفه درزمین مذکور- وباقی نقاط تنگ غارو غرس گردیده است .

۳- دردیگر نقاط مختلفه سرك مثل سرك کابل وپروان سرك میدان هوایی و کابل، سرك گذرگاه وچهل ستون وتپهٔ مقبرهٔ اعلیحضرت شهیدسعید نهال های نا غه شده اکمال وامور آبیا ری وحفظ ومراقبت آن ادامه دارد .

در و لایت ننگرها ر :

چون فعالیت افراد قوای سبز بواسطه برودت زمستا ن سا ل ۱۳۴۰ درمر کز کا بل محدود وافراد قوای سبز به ولایت ننگرهار سوق شدند. افراد مذکور به دوگروپ تقسیم شد که یك گروپ درشیشم باغ وگروپ دوم به باغ- عبدالخیل به فعالیت شر وع کر دند .

دربا غ عبد ا لخیل :

در حصهٔ جنوب غربی با غ عبدالخیل به اندازه تخمین ۴۸ جریب زمین-مغر وبه چمنی موجود بود که در اثر مساعی افراد قوای سبززمین مذ کور تسطیح گردیده وبه یك متهٔ باغ مبدل ساخته شده است .

۲-چهل و هشت جریب زمین مغروبه چمنی متذکره فوق همو ار کاری گردیده وطرف استفاده قرار داده شده، زمین مذکور به چهل وهشت قطعه تقسیم شده ودرهر قطعه به تعدا د ۱۲۱ که جمله ۵۸۰۸ نهال مالته غرس گر دیده است .

درشیشم با غ :

درختان شیشم باغ ولایت ننگرهار درسالهای اخیر زده شده وز مین آن به یك فا ر م زراعتی مبدل گردیده وسرك ها وخیابانهای آن تکمیل گر دید ه است .

چون دربین جلال کوت وپل درونته نها ل موجود نبود لهذا به تعداد ۹۰۰ اصله نا جو وچکید دربین فابریکه جلال کوت وپل درونته غرس گردیده. درسرك مرکز ننگرهار و تورخم ازشیشم با غ الی تورخم به تعداد (۱۵۰۰۰) قلمه کز(۲۷۶۰) اصله نهال ناجو ویکصداصله چکید عوض کمبود غرس گرد یده ا ست ,

تقر یباً بساحه ۹جریب زمین فارم اصلاحی میوه جات باغنجار خانه هموار کاری وبرای زرع تیرماهی آماده گردیده ودرآن انو اع تخم حبوب ومیوه ها کشت شده ا ست .

در فا رم بادام با غ :

۱-مقدار چهار سیرتخم سیب و طنی به ساحه پنج جریب زمین ،

۲-مقدارسی وسه سیر خستهٔ زردآلوبه مساحه پنج جریب زمین .

۳- مقدار شش ونیم پاو ازانواع گیلا س جهت بیخهٔ مادری نیز بذرگردیده است

۴-یك تعداد نهالهای انواع شفتالوی تر کی که قبلا به قوریه علی آباد غرس گردیده بود در اثراعمار یونیورسټی کابل آنها به بادام با غ انتقال یافته وشاخچه بری گرد ید و بفاصلهٔ معینه غر س شد .

۵ـ به تعداد پنج هزار نهال یکساله سیب ازفارم علی آباد به بادام باغ انتقال یافته وآنجا به فاصله های معینه غرس گردیده است .

۶ـ به تعداد (ده هزار) نهال یکساله سیب از قوریه پغمان که در تیرماه سال گذشته بذر گردیده بود به بادام باغ انتقال یافته وبفاصله های معینه طورفنی غرس گردید .

درشیشم باغ ولایت ننگرهار

۱ـ فارم شیشم باغ عبارت از(۷۰)جریب زمین است واز جمله زمین فوق در(۵)جریب زمین آن نهال نارنج وده جریب آن سبزیجات کشت شده ویك نهر آب خوره تحت نظریه مسترر ونی اعمار شده است.

ستیشن تتبعاتی تیم وایمنگ:

هر نوع غله ذیل درچار رپلیکشن که هر رپلیکشن دارای ٤ قطار وهر قطار بطول ۹ فت است بذر وتتبع گردیده است

س : درقسمت انکشاف پیله وری وزنبور داری چه موفقیتهای بدست آمده است ؟؟

ج: در ستیشن های مربوط وزارت زراعت نیز بتعداد (۱۱۰۵۳)جعبۀ ۱۲ گرامه تخم تجارتی و(۹۹۳)کاغذ تخم مادری شسته ومورد استفاده قرار گرفته است . علاوتامجموع غوزه انکشافی استحصال ستیشن های مرکز وولایات مربوطه وزارت زراعت ٦ـ٨٧ سیر وغوزه غیر انکشافی بر ۹ـ۱ سیر بالغ شده است .

ب ـ درستیشن های انفرادی وموسساتی که تحت نظر وزارت زراعت فعالیت نموده اند مثل فارم کاریز میر ، ریشخور وانکشاف دهات نیز مقداری ازاین تخمها شسته وبرای استفاده آماده شده است علاوه برآن کورس زمستانی پیله وری تحت نظر متخصصین داخلی وخارجی دوام داشته و یك تعداد مامورین جهت رهنمایی پیله وران به قندوز ـ بغلان ـ بدخشان ـ مزار شریف وشبرغان نیز اعزام شده اند، تاگفته نماند که کمپاین پیله وری ولایات ومرکز درولایات ومرکز نیز شروع گردیده واز آن نتایج مثبتی نیز بدست آمده است .

مامورین فنی که جهت رهنمایی پیله وران دربدخشان بغلان قندوز ـ مزار شریف شبرغان اعزام شده بودند وظیفه را موفقانه انجام وتاآخر سرطان بمرکز عودت نمودند .

دورۀ دوم کمپاین پیله وری گلباغ ـ ریشخور ـ وعبدالخیل، کاریز میر دراوایل اسد شروع وتا اواسط سنبله ۱۳٤۱ ختم خواهد شد . درطول این دوره در حدود (٦۰) کاغذ تخم مادری تحت تربیه گرفته میشود که حاصل آن تخمیناً ۲۵۰ مترصحن گردیده استحصال آن درحدود ۱۲۰۰ جعبه تخم تجارتی ۱۲ گرامه خواهد شد .

درستیشن تپۀ تاج بیك وگلباغ تخلیط ۲٤ جنس کرم های پیله تحت تجربه قرار گرفته که نتایج آن در سالهای آینده معلوم وتعقیب خواهد شد .

چون فعالیت پیله وری روز افزون است ازشروع سال ۱۳٤۱ بنای یك تعمیر بزرگ برای تربیه پیله درگلباغ گذاشته شده که تااواخر تیرماه امسال بپایه تکمیل خواهد رسید.

برای تعمیر پیله وری زنده جان هرات ـ بدخشان وتکمیل تعمیر عبد الخلیل ولایت

ننگرهار تخصیصیه طرف ضرورت ارسال شده که آنها هم درمو قعش تکمیل ومورد استفاده قرار خواهدگرفت.

درمورد زنبور داری ازسنبله ۱۳٤۰ تا سنبلهٔ ۱۳٤۱ بدینتر تیب پیشر فتها ی د ست دا ده است :

۱- روی پروگرام دست داشتهٔ به‌تعداد ۱٤۸ فا میل زنبو ر عسل و طنی وسه فا میل قفقازی خریداری گردیده است ازفامیل های محلی به تعداد شصت‌گروه واز زنبو ر ها ی قفقازی چهار فامیل گروه بدست آمده است.

۲- پنج عدد ملکه زنبور عسل جرمنی ازبن وارد وبه عوض ملکهٔ های جنس داخلی در صندوق های فنی جای‌گزین گردیده اند. نتایج این تجربه درآینده روشن خواهد گرد ید.

۳- بنابر نتایج بهتر مقایسوی بین جنس ز نبور عسل قفقازی ووطنی وزارت زرا عت درآینده قریب یکصد فامیل اززنبورهای قفقازی را تورید مینماید.

٤- ازسه فامیل‌ز نبور عسل قفقازی یك‌فامیل‌آن برای استحصال عسل‌تخصیص داده‌شده است که‌در ظرف ٤۵ روز (۵جوزا الی ۲۰ سرطان) ازآن ۱۰۹ پاو عسل بدست آمده واز دوفامیل متباقی یکی‌آن برای تکثیر ویکی دیگرآن بر ای بدست آوردن ملکه‌ها که‌بنا به پروگرام دست داشته به عوض ملکه‌های محلی درسه صندوق جاداده شده تادرآینده بااصلاح زنبور های وطنی پرداخته‌شود .

۵- درسال ۱۳۳۰ و۱۳٤۱ از زنبو ر ها ی دا خلی صر ف۱۱۱۰ پاو عسل استحصا ل گردیده است.

٦- بصورت تخمین میتوان اظهار عقیده نمودکه‌حاصل ماه جاری الی سنبله ازجنسهای وطنی وخارجی به‌۳۰ الی ٤۰ پاو عسل خواهد رسید روی‌این منظور حاصل عمومی‌سال‌هماتا ۲٦۰ پاو عسل خواهد بود.

۷- پنجصد عدد صندوق فنی زنبور عسل تهیه وبه آینده قریب ٦۰۰ صند و ق د یگر تکمیل میگردد .

۸- درطول سال (۱۷) نفر متعلمین جدیدالشمول کورس زنبور دار ی تا بع تد ر یس نظری وعملی گردیده که‌بامتعلمین سابقه ۳۰ نفر متعلم فعلاً شا مل کررس میباشند.

۹-تعداد مامورین فنی که‌درستیشن‌ها اجرای وظیفه میکنندده نفر میبا شد.

۱۰- یك‌تعداد کافی سامان ولوازم زنبور داری ازقبیل رو بند- دست‌کش- موم ترا ش شانه‌عسل- کار عسل‌بری وغیره در داخل تهیه گردیده است.

۱۱- تکثیر نسل زنبور در ننگرهار تکمیل و آمادهٔ فعالیت میباشد.

س : غرض ازبرگزاری جشن دهقان درصفحات شمال که تشو یق وتقو یه رو حی طبقهٔ دهقانان کشور وتثبیت مقام وقدر دانی ازخدمات شان درراه زراعت مملکت است وزارت زراعت مادةً ومعناً چه کمکهاورهنماییها راکه بحال شان مفید باشد بعمل میآورد؟؟

ج : وزارت زراعت که در راه انکشاف زراعت و تقویهٔ اقتصاد ملی وظیفه دارد - از راه دست آوردن حاصلات بیشتر - این منظور را تأمین می کند. نظر به اهمیت مواد زراعتی از لحاظ صادرات و نیاز مندی های درجه اول - مثل صنایع نساجی و تهیهٔ خوراکه باب و غیره - متوجه باست - عامل اصل بهره گیری را که دهقان و مالدار است - تشویق و تقویه کند .

چنانچه مراسم روز دهقان برای تجلیل از این طبقه است که درین سالها اخیر در ولایات و مرکز دایر میگردد - چون پروژه های انکشافی وزارت - از لحاظ مالداری، پنبه و لبلبو وغیره - اولتر درصفحات شمال رویدست و تطبیق است این مراسم و تشویقات درآن صفحات وسیعتر برگزار میشود .

در مراسم روز دهقان - وزارت زراعت این مراسم را مدنظر قرار می دهد .

۱ - توزیع جوایز زراعتی نقدی و جنسی به کسانیکه در کشت پنبه و لبلبو لیاقت نشان داده و زحمت کشیده اند.

۳ - توزیع جوایز مالداری نقدی و جنسی به اشخاصیکه حیوانات خوب تربیه نموده اند وطبعاً حیوانات قوی در زراعت نیز سهیم و مؤثر اند.

۲ - تنویر و آگاهی دهقانها و مالدارها به موقف شان و دانا ندن آنها به استعمال آلات و ماشین ها درزراعت، تهیهٔ تخم خوب و طریق کشت و آبیاری و قلبه ودرو واستفاده از کود کیمیاوی و مبارزه برضد آفات وامراض وغیره امور فنی زراعت و مالداری توسط خطابه ها بیانیه ها - نمایش های تطبیقی - فلم ها - سلاید ها - اوراق مصور و نشریه های چاپی و کارت پستالها وغیره .

روز دهقان در حقیقت وسیله ایست که وزارت زراعت خواسته است - بصورت فنی آنهارا برای آموزش و ترویج زراعت مترقی تشویق کند و آماده سازد . مزرعه - دهقان خانه و دهکده هارا با دهقانها اصلاح کند و تحولاتی در آن بیاورد.

مصارف توزیعات جوایز زراعتی و مالداری روز دهقان امسال عبارت ازمبالغ آتی است.

۱ - ولایت کابل	۶۵۰۰۰ - افغانی
۲ - قطغن و تالقان	۶۰۰۰۰۰ - »
۳ - مزار شریف	۲۲۷۰۰۰ - »
٤ - شبرغان	۱٤۰۰۰۰ - »

س : در احداث جنگلها و قوریه ها درسرتاسر کشور چه خدماتی انجام شده است؟

ج : به تعداد ۱۶۸۱۰۷ نهال مثمر و غیر مثمر در تپهٔ مقبرهٔ، تنگی غارو - قوریهٔ پغمان بادام باغ وقرغه علاوه بر نهالهای سابق غرس گردیده ودر حدود ۸٤۵ کیلو تخم درختان مختلف نیز درقوریه های متذکره کاشته شده - همچنان به اندازهٔ ۷۰۰ کیلو تخم سکساول درزمین های ریگی مربوطات مزار شریف غرس شده است.

درجاجی میدان ومتون بابا به تعداد ۹۰۰ درخت زیتون پیوند ودر میمنه وبامیان در احداث جنگلهای مصنوعی نیز اقداماتی شده است.

س : حاصلات پسته ازجنگل (پسته‌لق قلعهٔنو هرات‌ونواحی‌آن)وبالاخره مقدار حاصلات پستهٔ افغانستان ازچه قرار بوده است وازطرف وزارت زراعت جد یداً چه اقداماتی بعمل آمده است ؟؟علاوتاً درقسمت انکشاف علفچر ها چه‌تحولاتی رخدا ده است؟؟

ج : (۱) حاصلات پستهٔ افغانستان که‌حصهٔ عمدهٔ آن ازپستهٔ لق‌قلعهٔ نو هرا ت بد ست می آید در هرسال نسبت عوامل طبیعی واقلیمی یکسان نبوده بعضی سالها حاصلا ت آ ن بلند رفته وبعضی سالها کسر مینماید . بناءً حاصلا ت پستهٔ کشور به‌تفصیل ذیل‌تقدیم است:

در سال		۱۳۳۰	حا صلا ت پسته		۱۲۳۹۱۹۹ـ کیلوگرام		
»	»	۱۳۳۱	»	»	ـ۱۲٤۹۱۹٥	»	»
»	»	۱۳۳۲	»	»	ـ۱٦۷۱۹۳۷	»	»
»	»	۱۳۳۳	»	»	ـ۱٦۸۱۹۳٥	»	»
»	»	۱۳۳٤	»	»	ـ۱٤٤۳۷۸۹	»	»
»	»	۱۳۳٥	»	»	ـ ۷٦٥۳۷٦	»	»
»	»	۱۳۳٦	»	»	ـ۳۲۰۳٤۲۱	»	»
»	»	۱۳۳۷	»	»	ـ۳۷٤۸٦۰۰	»	»
»	»	۱۳۳۸	»	»	ـ۳۸۹۱۹۰۰	»	»
»	»	۱۳۳۹	»	»	ـ۱۲۰۹۸۰۰	»	»

۲ـ راجع به بلند بردن حاصلات پسته درسال ٤۰ اقد امات مقدماتی انجام داده شده وسلسلهٔ تتبعات هنوز ادامه دارد دراخیر سال ٤۱ نتیجهٔ آن‌تکمیل وبعداً به‌پیمانهٔ و سیع اقدامات بعمل خواهد آمد برعلاوه کروکی جنگل پستهٔ لق‌هرات تکمیل گردیده که‌درذات خود از نظر فن یک‌کار بسیار مهم ومؤثر میباشدـ راجع به جمع‌آوری احصا ییه تقر یبی جنگلات نیز اقداما تی بعمل آمده که درسال های ما بعد اساس پروگرا م ها ی عملیا تی ادارهٔ جنگلات شده‌میتواند. درمورد علفچرها میتو ان توضیح کرد که‌درگرد و نواحی‌قندهار (دشت خاک چوپان– خشک نخود –خاکریز ساحهٔ مابین ارغستان سپین‌بولدک حوالی‌لشکرگاه وگرشک ساحهٔ مابین نهرین‌وقندهار حصهٔ ریگستان که‌طرف جنوب وجنوب‌شرق‌شهر قندهارقرا ر دارد) ازنظر امکانات،احیای علفچر مشا هده شد.

چندین موضع درنواحی قندهار بغرض تحقیقات دربا رهٔ علوفهٔ ز مین های‌خشک برای احضارنمودن. تعیین گردید وبرای آن به‌تعداد ۱۸۰۰ خاده ازجنگل‌قندهارقطع‌وعنقریب وقا یه وبکار برده خواهدشد .

علاوه برآن‌یک‌مقدار تخم علوفه زمینهای خشک از دامنه‌های‌کو های نزد یک قند ها ر جمع آوری وبغر ض تحقیقات وتجربه بادیگر علوفه درقور یهٔ کوکران بذرشد.

ساحهٔ (۷) ملی حصهٔ شمال غرب شهر کابل برای احیائی علفچر ها نقشه شده ودر این محل سا ختما ن های ذخیروی آب برای آشا میدن مال مواشی جنگل کار ی وبذر طر ح وتعیین شده است،

یك مقدار تخم علف برای تجربه درزمین های خشك دربگرامی کشت شد و هم چنین یك حصهٔ بگرامی نقشه شد. میدان هوایی بگرام ازنگاه بذر تخم علوفه مناسب که به آنجا روییده بتواند سروی شد چون وقت بذرتخم امسال تیرشده بود لذا ازآن صرف نظر و برای تیرما به بذر تجربه وی شروع خواهد شد.

ساحهٔ نزدیك سروبی که در ماه حوت نیز دیده شده بود ازنگاه استفاده علف آن مجدداً درماه جوزا مفصلاً سروی شده علاوتاً یکمقدار تخم برای بذر وتکثیر از آن حصه جمع آوری گردید.

س : وزارت زراعت درقسمت تهیه پرسونل فنی و مسلکی چه اقدامات کرده است ومکتب وترنری تاکنون بچه تعداد فارغ التحصیلانی را سپرد جامعه ساخته است؟؟

ج : بسال ۱۳٤۰ بتعداد ۲۷تن ازمامورین ومنسوبین مربوطه جهة تحصیلات عالی بکشور های خارج اعزام شده اند که ازآنجمله یکنفر بفرانسه ، دوازده نفر به ترکیه، یك نفر به جاپان، پنج نفر به بیروت ،شش نفر به اتحاد شوروی، یکنفر به جمهوریت متحد عرب ویکنفر هم به آسترلیا. علاوتاً درماه سرطان ۱۳٤۱ دوتن دیگر در رشتهٔ امور زراعتی به بیروت فرستاده شدند،ازجملهٔ این اعزام شدگان شانزده نفر آن بعد اکمال تحصیلات موفقانه بوطن باز گشته ودر شقوق مختلف ومعین شامل کار ووظیفه شده اند و متباقی در کشور های مذکور مصروف تحصیل اند.

فارغ التحصیلان دوره های مکتب وترنری:

۱ــ عجالتاً بمنظور ازدیاد معلومات بتعداد ۲۵ نفر از مامورین فنی مربوط در دورهٔ یك سالی درصنف «۳» مکتب تحصیلات خودرا بسر رسانیده واز مکتب فارغ گردیدند.

۲ــ فارغ التحصیلان سال «۱۳۳۹» (۳۷) نفر.

۳ــ « « سال «۱۳٤۰» (۲٦) نفر میباشد که بدینترتیب ازسه دورهٔ مکتب مذکور ۸۸ نفر فارغ شده اند.

فارغ التحصیلان مذکور فعلاً در شعبات مسلکی وفنی وزارت زراعت مصروف خدمت اند.

س : لطفاً توضیح کنید که بچه تعداد زمین درتمام افغانستان ازطرف دولت ویا عامه (طبقه زارع) سالانه زرع میشود وبچه تعداد زمین بایر ولامزروع افتاده است آیا بچه تعداد این زمینها بصورت آبی وبچه تعداد آن طور للمی زرع میشود؟؟

ج : ۱ــ مجموع ساحهٔ قابل زرع ــ ۱٤۰۰۰۰۰۰ ــ هکتار

۲ ــ منجمله زمین تحت آبیاری ــ ۵۳۱۰۰۰۰ ــ «

۳ ــ مجموع ساحهٔ تحت زرع ــ ۷۸۰۰۰۰۰ ــ «

٤ ــ ساحهٔ زمین للمی ــ ۲٤۹۰۰۰۰ ــ «

۵ ــ زمین بکرو بایر و قابل کشت ۲ر۳ ملیون هکتار میباشد .

س : راجع به انکشاف امور آبیاری ازطرف وزارت زراعت چه اقدامات تازهٔ بعمل آمده است ؟؟

ج : پیشرفتهای عمده‌ایکه دراین قسمت نصیب شده بشرح ذیل مختصراً توضیح میشود .

نهرارچی

درپروگرام نهرارچی به ادامهٔ امور ساختمانی اقداماتیکه درسال ۴۰ـ الی ۴۱ بعمل آمده قرار ذیل میباشد .

ساختمان سیفون

سیفون نهرارچی بظرفیت ۲۲ الی ۲۵ متر مکعب درظرف شش‌ماه سال ۴۰ و ۴۱ تکمیل گردیده است کار ساختمان آن ۱۰۰ فیصد صورت گرفته است و آب در ماه ثور ۴۱ درآن جاری شده است .

دیوار محافظوی نهرارچی درموضوع لگان

درسال ۳۹ و ۴۰ بطول ۳۰۰ متر ـ ۵۰ر۱ متر ارتفاع اعمار دیوار محافظوی ازگبیون وسنگ درمقابل طغیان دریا کوکچه صورت گرفت .

سربند ارچی

سروی سربند که در سال قبل اقدام شده برد تکمیل وترتیب نقشه ساختمانی سربند از طرف متخصصین آبیاری اف ـ ای ـ او درسال ۴۱ تکمیل گردیده است وامور ساختمانی آن در ظرف دوماه سردست گرفته میشود ،

پروفیل نهر عمومی الی ۱۸ کیلومتر واز دوجوی فرعی که یکی آن بطول ۲۳ کیلومتر و دیگر آن ۳۶ کیلومتر است اجرا شده است .

نهر اجمیر

پرچاوهٔ نهر اجمیر که در حصهٔ بغلان واقع است در شش ماه اخیر سال ۴۰ شروع وتاالحال کار آن جریان دارد .

ظرفیت پرچاوه تقریباً ۱۰ الی ۱۲ متر مکعب آب بوده طول این پرچاوه در حدود ۴ تاپنج کیلومتر الی دریا میباشد . عرض پرچاوه درحدود ۸ ـ الی ۱۰ متر وعمق آن از سطح زمین الی بستر خودپرچاوه درحدود ۵ ـ الی ۸ متر میباشد . عملیات حفرکاری درسال ۴۱ صد فیصد تکمیل گردیده است وامور ساختمانی پرچاوه کار ساختمانی آن تقریباً ۶۵ فیصد اجرا شده است .

سروی دشت الچین

سروی دشت الچین درسال ۴۰ شروع ودرجریان سال ۴۱ ختم گردیده است سروی توپوگرافی درحدود ساحهٔ ۱۰۰۰۰ جریب زمین صورت گرفته است . ازجملهٔ ساحه که تحت آبیاری می‌آید درحدود ۸۷۰۰ جریب زمین میباشد . طول کانال که این ساحه را آبیاری خواهد کرد درحدود ۲۹ کیلومتر میباشد که ۵ر۱۲ کیلومتر آن درشیله‌ها و ۵ر۱۶ کیلو متر در ساحه هموار واقع میباشد .

امور عادی آبیاری .

سروی فارم شیشم باغ

سروی ساحهٔ عمومی ۶۸ جریب زمین در زمستان سال ٤۰ تکمیل گردیده است .
۶۰ جریب زمین توسط بولدوزر تحت هدایت متخصص آبیاری هموار ونهراصلی برای فارم دیزاین گردیده است که در حدود ۵۷۰۰ طول عرض آن در حصهٔ بالا ۵ متر و در حصهٔ پایین سه متر وعمق آن ۶ متر میباشد که کار کندن آن تکمیل وآب در آن جریان دارد .

سروی بند التی بولك

ساحهٔ آن در حدود ٤۰۰۰۰ جریب بوده وبه آب ضرورت دارد متخصصین آبیاری وزارت زراعت موظف گردیدند تاراجع به احداث یك بند مناسب نقشه ترتیب دهند .امور سروی ونقشهٔ بند تکمیل گردیده است کار ساختمانی بند ذخیره درحال شروع میباشد پروگرام اتمام کار برای چهار الی پنج ماه تخمین شده است .

سروی منطقهٔ بیدك واقع لوگرد

برای آبیاری ۱۵۰۰ الی ۲۰۰۰ جریب زمین گروپ سروی وتوپوگرافی نقشهٔ ساحه را تکمیل نموده اند .

لابراتوار اگرو شیمی

خاك برداری از نواحی کنواز زرمت وفارم های متعلقهٔ زراعت بگرامی ، بینی حصار نجارخانه وغیره درحدود ۲۰۰۰ نمونه .
تعداد تجربهٔ خاك که در ظرف یازده ماه اخیر صورت گرفته عبارت به ۱۵۵۰ نمونه می رسد .
درظرف سال یك تعداد پرسونل فنی در داخل وخارج تحت تربیه گرفته شده اند .
یك تعداد اشخاص دیگر عنقریب درشقوق آبیاری وزمین شناسی جهت تحصیلات عالی به خارج اعزام میگردند .تعداد پرسونل متذکره به هفت نفر میرسد علاوتاً درحدود ۱۵ نفر پرسونل داخلی تحت اثر متخصصین داخلی وخارجی تربیه میشوند .

س : درپلان پنجسالهٔ دوم مهمترین پروژه‌های زراعتی کدام است و وزارت زراعت درقسمت میکانیزه شدن امور زراعتی چه نظریه دارد ؟

ج : مهمترین پروژه های انکشاف زراعتی طی پلان پنجسالهٔ دوم عبارت است از پروژهٔ آبیاری خاك وتطبیق کود کیمیاوی ـ تعمیم وترویج احصائیه تفحصات حیوانی ونباتی پروژهٔ انکشاف زرع پخته . انکشاف زرع لبلبو ، جنگلات ـ اشجار مثمر ، عوامل انکشاف تولیدات حیوانی از قبیل قره قل ، پشم ، طیور اهلی پیله‌ئی ، زنبور عسل وبالاخره پروژهٔ حفاظهٔ نباتات ، حمایهٔ حیوانات ، قوانین زراعتی وقوای سبز .
برای آبادی واعمار وتحت آبیاری درآوردن ساحات جدید درپلان دوم زراعتی یك عده

پرو ژه های اصلا حی وسا ختما نی جهت ا مور سر و ی وا کما ل سیستم آ بیار ی طرح گردیده است.

چنانچه درطول دومین پلان ا قتصادی بهاندازهٔ ۴۳۷۵۰۰ جریب ز مین جد یدآتحت تحت آبیاری درآورده میشود و ۲۲۵۰۰۰ جریب زمین مو جوده که آب کافی ندارد‌دارای آب کافی خواهدشد .همچنان سروی اکثر دریاهای مملکت وسر وی یکعد ۀ آ نها تکمیل میشود واصلاح آنها بعمل خواهد آمد .

س : در مورد تبلیغات زراعتی اقدامات وزارت زر اعت چیست ؟؟

وزارت زراعت درپهلوی دیگر اقدامات وپروژه‌هایك مرکز اطلاعات وتبلیغات‌رابداخل تشکیل وزارت‌شامل ساخته وانواع نشرات‌و تبلیغات‌موثر رااز این‌کانون بهشعاع تمام کشور درنظر گرفته است .

این‌مرکزفعلا دارای‌شعبات ذیل میباشد :

۱ ـ مجلهٔ‌کرهنه‌که یك‌ژورنال‌اختصاصی‌بوده ودرآن‌مقالات‌ومعلومات فنی وعلمی‌واطلاعات سادهٔ فنی‌بصورت مصور چاپ میشو د .

۲ ـ تبلیغات سمعی‌و بصری : این‌شعبه یك‌کورس نیزدارد . که‌متعلمین آن بعد ختم دوره وبدست آوردن‌تصدیقنامه درگروپ ذیل خد مات تبلیغاتی خود را اجرامیدارند :

الف ـ گروپ‌عکاسی فلم برداری ولا براتوارفلم‌شویی وعملیهٔ کیمیاوی فوتوگرافی .

ب ـ گروپ‌سینما ـ پروژکتور ـ مکروفون و تایپ ریکاردر .

ج ـ گروپ‌نندارە، نمایش ومودل و مارکت و تمثیل

د ـ گروپ نامه‌نگاران وراپور تر ها

شعبهٔفوق باوسایل مختلف‌سمعی وبصری درمزارع‌دهات وولایات وهمه‌جادر تنویر وارشاد دهقا نها ومالداران درتمام‌سال داخل خدمت خواهد بود .

۳ ـ مطبعهٔ‌که‌باماشین‌های‌چاپ‌مودر ن‌نوع‌مولت‌لیت وزیروکس‌کار میکند مخصوص‌اوراق مصورپامفلیت های‌مصورچا رتهاوگرافهابصورت‌رنگه‌وسیاه وسفیدمیباشد .

٤ ـ پروگرام هفتگی‌زراعتی رادیوحاوی‌مطا لب ومضامین مؤسمی ومفیده‌زراعتی‌که‌دران هرگونه معلومات،ارشادات و تو صیه هـای‌فنی شایع میگردد .

۵ ـ فوق‌العاده‌هاوجنتری‌های دهقانی .

٦ ـ کتابخانه ـ کمپوموزیم که این‌هر سه‌نقطه نیزوسیله نشر ومرکز معر فت ومطا لعهٔ ومشاهدهٔ علاقه‌مندان زر اعت ومالداری‌است .

مدیریت اطلاعات وتبلیغات ازسنبله ۱۳٤۰ تاحال بدین اجراآت موفق آمده است:

۱ـ طبع رساله پنجسال کاراز اجراآت پنجسال پلان اول باتصاویر رنگه وسفیدوسیاه

۲ـ مجلهٔ کرهنه باتحولات موزون وموثر.

۳ـ پروگرام هفتگی رادیو درهرهفته چهارمضمون بابعضی دیالوکها ورا دیو د را مهای زراعتی .

٤ ـ فوق العاده وجنتری به مناسبت تجدید سال ونوروز .

٥ـ پامفلیت استعمال کودکیمیاوی وهدا یات پنبه کاری که توسط اد اره تعمیم وترو یج توزیع گردیده .

٦ـ طبع اوراق معلوماتی وارشادی درمو ضوعات مختلف زرا عت مالدا ری وباغد اری که توزیع آندر ننددار تون جشن از طرف غرفهٔ زراعت صورت گرفت .

۷ـ تنظیم پروگرامهای روزدهقان وتهیهٔ مطالب تبلیغاتی کتبی ،سمعی وبصری .

۸ـ نشریه معلم بمناسبت روزمعلم که تو زیع آن ازطرف مدیریت مکتب وترنری انجام یافت.

مرکز اطلاعات وتبلیغاتی زراعتی درتوسعه بوده وشبکهٔ آن درآینده دوطی سال بتمام ولایات تطبیقات وخدمات وظیفوی خودرا اجرا خواهد کرد .

(بقیهٔ ص٦٤)
فارغ تحصیلاتی که‌دراواخر سال تعلیمی «۴۰» بجامعه‌تقدیم شده‌چقدر و بچه‌تفصیل بوده‌است؟؟

ج: درآغاز سال۱۳٤۱ (۵۵۰) نفرآن کسانیکه‌ازصنف۱۲ لیسه‌های‌مرکز وولایات‌از آنجمله مکاتب مسلکی‌فارغ شده‌اند جهت‌تحصیلات عالی به‌پوهنتون‌معرفی شده‌اند که۹٦ نفر آن رادختران تشکیل میدهد.

س: درظرف‌پنجسال پلان‌اول بچه‌تعداد شاگردان جهت‌تحصیلات‌عالی به‌کشورهای خارج اعزام شده‌اند. درصورتیکه اعزام‌شده اندآیاچه‌تعدادآن به‌مصرف‌دولت‌افغانستان وبچه‌تعداد آن‌تحت پروگرامهای فیلوشیب،سکالرشیپ ولیدرشیپ ممالك‌دوست بوده است؟؟

ج قبل‌ازحلول‌سال‌اول‌پلان‌اول(۳٦) نفرمحصل‌بپول‌دولت‌درممالك‌امریکا، فرانسه، سویس، ایتالیا و آلمان‌مصروف تحصیل‌بوده‌اند که تااواخر سال۳۵) پلان‌اول بعدازختم‌تحصیلات بوطن‌مراجعه کرده‌اند. درظرف پلان‌اول(۱٦) نفر محصل‌به‌مصرف دولت برای‌فراگرفتن‌تحصیلات‌عازم‌خارج شده اند ازین‌جمله (۵) نفر بوطن مراجعت‌کرده ومتباقی مشغول تحصیل اند.

س:در ظرف پنجساله پلان اول بچه‌تعداد شاگرد بخارج اعزام‌شده است؟؟

ج: درظرف پنجسال‌ن‌پلان‌اول‌به‌تعداد۱۸٤۱ تن‌شاگردبطورسکالرشیپ وفیلوشپ بکشورهای مختلف‌جوانی اعزام‌شده اند.

علاوتاً از راه پوهنتون بمصرف‌دولت ویا مصرف شخصی دوصدوپنجاه وهشت نفرمحصل بخارج اعزام شده اند

س:درظرف پنجسال پلان اول بچه تعداد مکا تب دهاتی، ابتد ایی. ثانوی ومسلکی درکابل‌وولایات تأسیس شده است (مکاتب‌ذکوروانات).

ج: درظرف پنجسال پلان اول‌مکاتب دهاتی، ابتدایی، ثانوی ومسلکی که در کا بل وولایات افتتاح شده قرار ذیل است:

الف مکاتب ابتدایی ودهاتی:

سال اول		سال دوم		سال‌سوم	
دهاتی	ابتدائی	دهاتی	ابتدایی	دهاتی	ابتدایی
۱۰۰	۲۱	۲۷	۲۰	۱۲۲	۳۵

سال چارم		سال‌پنجم	سال‌ششم	مجموع	
دهاتی	ابتدایی	دهاتی	ابتدایی	دهاتی	ابتدایی
۱٦۵	۵۱	۱۲۷	٦۳	۵٤۲	۱۸۵

سال‌اول،ب: مکاتب‌متوسط:وثانوی

متوسط	لیسه	متوسط	لیسه	متو سط	لیسه
٤	۱	۳	۲	٤	۲

سا ل چارم		سال پنجم		مجموع	
متوسط	لیسه	متوسط	لیسه	متوسط	متوسط	لیسه
۱۱	۱	۱۰	۲	۵	۷٤	۸

نوت :در میزان متو سط ها پنج باب لیلیه شامل است .

ج:مکاتب وشعبات مسلکی:

سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چارم
تأسیس سه دارالمعلمین ودو میخانیکی	تأسیس شعبه تربیه بدنی تأسیس دوره دوم میخانیکی	تأسیس صنایع فراه و تأسیس مکتب لیلیک اوشمیر	تأسیس لیسه تجارتی و اداری بلقیس برای دختران تأسیس شعبه ثانوی ارت در مکتب صنایع

س:در جریان پلان پنجساله دوم بچه تعداد مکاتب ابتدایی،دهاتی، متوسط ، ثانوی و مسلکی تأسیس وبر تعداد موجوده اضافه خواهد شد؟؟

ج:انواع مکاتب مختلفه ایکه در پلان پنجساله دوم در نقاط مختلفه کشور افتتاح خواهدشد بشرح آتی است

الف، مکاتب ابتدایی ودهاتی:

سال اول		سال دوم		سال سوم	
دهاتی	ابتدایی	دهاتی	ابتدایی	دهاتی	ابتدایی
۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰

سال چارم		سال پنجم		مجموع	
دهاتی	ابتدائی	دهاتی	ابتدایی	دهاتی	ابتدایی
۱۰۰	۳۰	۱۰۰	۳۰	۵۰۰	۱۵۰

ب، مکاتب متوسط وثانوی:

سال اول		سال دوم		سال سوم	
متوسط	لیسه	متوسط	لیسه	متوسط	لیسه
۱۳	۱	۱۳	۱	۱۳	۱

سال چارم		سال پنجم		مجموع	
متوسط	لیسه	متوسط	لیسه	متوسط	لیسه
۱۳	۱	۱۳	۱	٦۵	۵

نوت:درمیزان متوسط ها پنج باب لیلیه شامل است.

ج،مکاتب مسلکی:

سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چارم
زراعت بغلان	پو لی تکنیک	سه میخانیکی	زراعت هرات
اداره صناعتی	شعبه هوتل داری	زراعت ننگرهار	دودارالمعلمین جدید
۲۹ شعبه احضاریهٔ	شعبه مطبعه درمکتب	سه صنایع جدید	چارشعبه دارالمعلمین

تربیه معلم — صنایع — دارالمعلمین نمونه — ابتداییه
مکتب ذخیره
مکتب میخانیکی ثانوی

س: تعداد معلمان ومعلمات موجوده در مکاتب ابتدایی، متوسطه ثانوی ومسلکی بچند نفر میرسد ؟؟

ج: تعداد معلمین ومعلمات موجوده مکاتب ابتدایی، متوسط ثانوی ومسلکی بشرح ذیل است

معلمین ومعلمات تعلیمات ابتدایی (شش ساله ودهاتی) ثانوی (متوسط ولیسه ومسلکی)

انواع تعلیمات	مرد	زن	مجموع
ابتدائی ودهاتی	٤٤٤٧	٨٣٦	٥٢٨٣
ثانوی ومتوسط	٤١٥	١٩٦	٦١١
مسلکی	٥٣٧	١١	٥٤٨
مجموع	٥٣٩٩	١٠٤٣	٦٤٤٢

نوت: برعلاوه به تعداد یکهزار وهفتصد نفر بصورت قرار داد وحق الزحمه ودو وقته نیز کار میکنند.

بی لزوم نخواهد بود درینجا که سخنی از تأسیسات پلان اول ودوم واحصاییه ها زده میشود از تأسیس ریاست بورد پلان معارف وپوهنتون که ازشکل کمیسیون مشورتی برآمده ویك دیپارتمان مرکزی را باانضمام شعبه احصائیه معارف تشکیل داده است وبرعلاوه شعبات کوچك پلان در تعلیمات عالی، مسلکی ثانوی وابتدایی نیز بصورت جداگانه تشکیل گردیده است ذکری بمیان آورده شود.

بورد پلان معارف مستقیماً بوزیرمعارف مربوط بوده ووظایف آتی را اجراء مینماید :

۱- ترتیب پلان عمومی معارف باکمك دوایر مربوطه وتوحید وانسجام آن ومراقبت از پیشرفت پلان .

۲- هم آهنگ ساختن کمك های بین المللی وممالك دوست چه مادی باشد وچه معنوی ومطابق ساختن آنها با اهداف پلان.

۳- تأسیس ارتباط بین دوایر وزارت معارف وسایر وزارت خانه ها مخصوصاً وزارت مالیه ووزارت پلان وتدقیق بودجه های سرمایه گذاری وتدویر معارف .

٤- تحقیق وتحلیل جنبه های کیفی معارف، تاپلان معارف تنها منحصر به کمیات نماند وحفظ هم آهنگی بین درجات مختلفه تعلیم .

٥- ترتیب جواب مناسب سوالیه های که ازجانب دول خارجی ومؤسسات داخلی و بین المللی درباره معارف بعمل می آید.

طرح پالیسی های عمومی بیك شوری گذاشته شده است که رئیس آن وزیرمعارف واعضای آن

مرکب از معین ها و رؤسا ی درجات مختلف تعلیمی به شمول رئیس بورد پلان وسایر رؤسای وزارت معارف میباشند

شعبات کوچك پلان : هریك بار یاست مرکزی پلان بتماس بوده و از پلان دیپار تمان خود وارسی مینماید برای اینکه بورد پلان بتواند بزودی مصدر فعالیت مثمر گردد در نظر است از مشاورین طراز اول بین المللی که ذریعه یونسکو وتعاون فنی ملل متحد بدسترس معارف گذارده شده است کار بگیرد.

س: وزارت معارف برای بلند بردن سویهٔ تعلیمی شاگردان معارف چه اقدامات جدیدی کرده است و در پروژه های آینده جهت تقویهٔ امور عرفانی کشور چه وسایلی را مد نظر گرفته است .

ج: وزارت معارف برای بلند بردن سویهٔ تعلمی شاگردان معارف به انجام وواردساختن فعالیت ها واصلاحات ذیل موفق شده است .

الف – مکاتب ابتدایی .

برای این منظور در ین سالهای اخیراولاً در مفردات پروگرام ابتدایی تجدید نظر بمیان آمده ومطابق آن مواد درسی موردضرورت تحت غور ومطالعه قرار گرفت به اساس آن پروگرام ساینس که در سابق تنها در صنوف دورهٔدوم ابتدایی(٤ و ٥ و ٦) تدریس میشود در پلان پنجسالهٔ دوم با ساس پروگرام جدید که بکمك متخصص یونسکو در ین شق واعضای وزارت معارف ترتیب شده بعد از طی مراحل اصولی در تمام دوره ا بتدایی در محل تطبیق قرار داده میشود وبرای اینکه درس مذکور شکل عملی را بخودداشته باشد یك صندوق آلات وسامان بسیط ساینس که تجارت ابتدایی تو سطآن صورت گرفته بتواند درصد مکتب تهیه میگردد .

همچنین یك پروگرام جامع وکاردستی که در سابق فقط مشتمل بررسم وبعضاً کار دستی بود به کمك متخصص آرت (مربوط یونسکو) ترتیب ودر یك عده زیاد مکاتب ابتدایی شهر کابل تطبیق گردیده و توسعهٔ آن در سایر نقاط در نظر میبا شد ، لبته جهت تطبیق این پروگرام معلمین ومعلمات در کورس های آرت و کاردستی که توسط متخصص این شق تدریس میشد اشتراك ورزیده اند .

بر علاوه جهت تقویهٔ دروس شاگردان مثل سابق از مواد سمعی وبصری استفاده بعمل مي آید ومطالب دقیق ومشکل دروس ذریعه نقشها ، تصاویر ، پوسترها ، فلم ستریپها بشاگردان توضیح و فهمانده میشود واز فلم های تربیوی، صحی واجتماعی وفلم های بسیطه علمی به پیمانهٔخیلی وسیعتراز سابق کارگرفته میشود همچنان باین منظور درنظراست برای هر ولایت وحکومتی اعلی یك یك یونت سینمای سیار تهیه شود .

درراه نزدیك شدن مکتب بحیات از چندسال به اینطرف در بسا از مکاتب ابتدایی حرفهای محلی از قبیل نجاری، خیاطی ـ قالین و گلم بافی ـ پوستین دوزی سنگتراشی از یك طرف وزراعت عملی از جانب دیگر در هر پروگرام تعلیم مکاتب شامل شده است ودر پلان پنجسالهٔ دوم به این جنبش نیز وسعت معتنابهی داده میشود .

وزارت معارف بکمك موسسه تعلیم وتربیه ازچندین سال که کورسهای زمستانی وتابستانی را دایر نمود ودر بسیاری از ولایات وحکومت های اعلی جرگه های تربیتی را تشکیل داده است که در آن معلمین ومعلمات ابتدائی و غیره کارکنان معارف اشتراك ورزیده وبحل مشکلات درسی خود پرداخته اند در پلان دوم به پیمانه وسیعتر این فعالیتها دوام داده میشود .

در قسمت تعلیمات اساسی توجه بیشتری با نکشاف وتقویه رابط مکتب وجمعیت بعمل میآید برای این منظور فعلا هفت باب مکتب ابتدایی (درنقاط مختلفه کشور) بحیث مکاتب جمعیت انتخاب شده که درپیشبرد پروگرامهای شان اعضای وزارت معارف ومتخصصین خارجی کمك مینمایند در ین مکاتب کوشش میشود از یکطرف رابطه مکتب با جمعیت مربوطه شود وبرای پیشرفت واصلاح یکدیگر ممد واقع شوندواز طرف دیگر جنبه عملی پروگرام مکتب توسط (زراعت تربیه مرغ ، تشکیل ورکشاپهای مختلفه و غیره فعالیتها) تقوی گردد.

ب ـ در مکاتب متوسطه وثانوی .

برای اینکه سویه دروس شاگردان بهتر شود در سال های گذشته برای تقویهٔ معلمین بعضی سمینارهای کیمیا، فزیك وزولوژی درفاکولته سا ینس دایر شده بود وهکذا درسال جاری سیمینارجغرافی برای تقویهٔ معلمین در فاکولته ادبیات دایر شد وفیزریاست تدریسات ثانوی در نظر دارد که اکنون نشریهٔ به همکاری فاکولته ادبیات وبعداً نشریهٔ ریاضیات ودیگر مضامین را باهمکاری فاکولتهٔ های مربوط نشر کند فعلا تدقیقات ومطالعات راجع بهورود تعدیلات درپروگرامها جریان دارد تدریس وتطبیق ساینس ایجاب معلومات بیشتر معلمین را در ساحه تدریس عملی آن مینماید کورسهای تطبیقات فعلا برای معلمات مکاتب دایر است بهتعقیب آن جهت معلمین نیز چنین کورسها دایر خواهد شد .

ج ـ در مکاتب مسلکی .

برای بلند بردن سویهٔ تعلمی شاگردان اقدامات آتی بعمل آمد .

الف پروگرام های مکاتب مسلکی تاحد امکان تحت غور قرار گرفته ودرآن بعضی تعدیلات وارد گردید البته این کار درسویه تعلیمی شاگردان نقش مهمی دارد .

ب ـ سامان ولوازم لابراتوار ها وورکشاپها حتی الامکان تهیه گردیده وبدینوسیله دروس عملی بصورت بهتر ومنظم‌تر پیش میرود .

ج ـ معلمین مکاتب مسلکی تحت تربیه قرار گرفته بیك تعداد شان سکالرشیپها داده شد تا سویهٔ علمی آنها بلند رفته ودرپیش برد پروگرام درسی خود موفق‌تر باشند .

بر علاوه وقتا فوقتا ورکشاپ ها برای معلمین دایر گردید تاتحت نظر متخصصین درشقوق اختصاصی خویش معلومات بیشتر حاصل نموده ودر تطبیق آن نیز رهنمایی گردند.

س: در قسمت تقویه کتابخانه های مربوط وزارت معارف درمرکز وولایات چه اقدامات شده ودر مورد تجهیز وتهیه وسایل درسي از قبیل کتب لابراتوار ها وامثال آن چه اقدامات شده است ؟ ؟

ج: ـدر قسمت تقویهٔ کتابخانه ها وتهیه تجهیزات مواد درسی ولابراتوار ها وغیره مکاتب بشرح آتی اقدامات بعمل آمده است .

اول، در مکاتب ابتدایی .

در یك عده از مکاتب ابتدایی کتابخانهٔ کوچك که عموماً عبارت از یك یا یه الماری کتاب میباشد موجود است در این کتابخانه ها کتب لغت ، بعضی کتب تاریخ وجغرافیه ویکمده مجلات تربیوی وعلمی ایکه از مراجع مختلفه بمکاتب میرسد جمع گردیده وبدسترس استفاده معلمین وشاگردان گذاشتهٔ شده است .

کتب درسی حتی المقدور وتا جاییکه امکانات پولی ووقت اجازه داده بتمام مکاتب ابتدایی تهیه شده همچنین سایر مواد درسی (مواد سمعی وبصری که قسماً توسط شعبه مربوطه وزارت معارف غالباً توسط خود معلمین ترتیب وتهیهٔ میشود جهت تقویهٔ دروس شاگردان مورد استفاده قرار گرفت است .

همچنین تجهیزات مکاتب ابتدایی از قبیل میز وچوکی مفروشات و غیره تاجاییکه منابع مادی ومقررات اجازه داده بتمام مکاتب ابتدایی تهیه شده است .

دوم ، درمکاتب متوسطه ثانوی .

در قسمت تقویهٔ کتابخانه ، لابراتوار وتجهیزات باساس پیش بینی که در بودجه هر مکتب بعمل آمده حتی الامکان در قسمت تهیه یك تعدادکتب برای تقویه معلومات معلمین وشاگردان در تمام مکاتب متوسطه ، ثانوی لیلیه های مرکز وولایات اقدام شده وبعد ازین هم در نظر است یك تعداد ازکتب معینه دیگر که جدیداً ازطرف ریاست مستقل مطبوعات، پښتو تولنه وانجمن تاریخ وغیره طبع شده خریداری وبه مکاتب فرستاده شود همچنین در نظر است کتب تربیوی که در سایر دول بطبع رسیده نیز برای کتابخانه های مکاتب تدارك شود ، لابراتوار هاییکه قبلا بخارج فرمایش داده شده بود وارد شده وبمکاتب عنقریب توزیع خواهد شد در قسمت تجهیزات از طرف اداره های مکاتب مربوطه اقدامات لازمه بعمل آمده است .

در مکاتب مسلکی .

درحصهٔ تقویه کتابخانه ها ولابراتوارهای مکاتب مسلکی اجرآت واکمالات آتی صورت گرفته است.

الف، یکتعدادکتب علمی برای پیشرفت معلومات علمی طلاب واکمال کتابخانه مدرسه شرعیه یغمان تهیه شده .

ب ـ کتابخانه دارالمعلمین کابل ترتیب خوبتری را بخودگرفته ومورداستفاده بهتر طلاب قرار داده شد.

ج ـ کتابخانهٔ مکتب تخنیك ثانوی کابل که مشتمل به(۸۵۰۰)جلد کتاب مختلف علوم ساینس واجتماعی است ترتیب وطبق دستورعمومی کتابخانه مورد استفاده قرارداده شده است .

د ـ درسایر کتابخانه های مکاتب مربوطه تاحد امکان کتب جدید تهیه وترتیب شده است

هـ - سامان ولوازم کمبود لابراتوارهای سابقه‌دارالمعلمین کابل تکمیل ومورد استفا ده قرار داده شده است .

و - برای‌دارالمعلمین های قندهار ، ننگرهار ، هرات ومکتب بلقیس سامان لابراتوار تهیه ومورد استفاده‌طلاب قرارداده شده‌است .

ز - یك اندازهٔ سامان لابراتوار فزیك برای مکتب تخنیك ثا نوی کابل تهیه و مور د استفاده قرارگرفت .

ح- سامان‌ولوازم مورد ضرورت‌مکتب‌تخنیك ثانوی‌کابل تاحدممکنه تهیه وبرای‌پیش‌برد تدریسات عملی استعمال‌شده است .

ط - لوازم وسامان موردضرورت مکاتب‌میخانیکی کابل ، خوست ، قندهار وصنایع‌کابل و فراه تهیه شده است .

ی- کمبود سامان لابراتوارهای مکتب زراعت خریداری و مورد استفاده قرار داده‌شده است وهکذا سامان ولوازم شاپ وفارمهاوغیره اکمال شده است .

چارم - همچنین فعالیت‌های کتابخانه عامه‌کابل‌را درظرف یکسال گذشته میتوان‌چنین خلا صه کرد :

کتابخانه وزارت معارف درحصهٔ تنویرافکار وتوسعه معلومات جوانان‌چه ازرهگذرتهیه ومطالعه کتب وچه ازرهگذر فعالیت های دیگر تربیوی تاحدممکنه کوشیده است ،

درسال(٤٠) تحولات مثبتی درامور کتابخانه صورت‌گر فته بشرح‌ذیل:

الف - کتب و ناولها به السنه مختلف مورد ضرورت طلاب ومامورین وسایرمراجعین دراتاق توزیع جمع شده ویك عده (١٦٥٧) جلد کتب جدید برکتب سا بقه افزوده شده که فعلاً تعداد تمام کتب این‌اتاق بالغ بر (٢٧٥٥٧) جلد است‌درعدهٔ مراجعین نسبت‌بسالهای گذشته فرق معتنابهی بوجود آمده است .

ب - قرائت خانه کتابخانه که اتاق مجهزی است وکتب بالسنه مختلفه جهت استفا ده مراجعین ومتتبعین دران گذاشته شده است عدهٔ کتب قرائت خانه امسال به (١٤٠٤٧) جلد رسیده است علاوتاً کتب مأخذ ومراجعاتی نیز درین اتاق موجود است .

ج- در اتاق مجلات، مجلات وروزنامه‌های خارجی‌وداخلی ومعلومات تازه روزتهیه‌شده وبدسترس استفاده‌کنندگان ومراجعان گذ اشته میشود .

د- درکتابخانه مسلکی وزارت معارف کتب مسلکی . پروگرا مهای دا خلی وخارجی وکتلاکهای کتب وتعلیماتنامه ها ومواددرسی تمام ممالك جهان‌وغیره گذاشته میشود .

تعداد کتب این کتابخانه بالغ بر(١٦٧٥) جلد است .

هـ - درسال گذشته کمیتهٔ اطفال وپروگرامهای تربیوی کتابخانه معارف به‌نشرچندین جریدهٔ هفته وار وماهوارکه‌بخط وکتابت خود اطفال ورهنمایی‌کتابخانه صورت میگیرداقدام ورزیده است .

و- اخبار عرفانی به نشر اخبار مهم‌عرفانی وفعالیت های معارف‌میپردازد ، این‌جریده

درهرپانزده روز در(۱۵۰۰)نسخه‌نشروازامورعرفانی‌مملکت بموسسات داخلی‌وخارجی افغانی معلومات میدهد .

ز_ مجلهٔ ماهوارد کوچنیانو زغ‌درهرماه‌در(۵۰۰) نسخه‌نشروبه تقویه معلومات‌وانکشاف علمی وتربیوی اطفال کمك میکند .

ح_ پروگرام‌های هفته وار رادیویی‌معارف که‌درحقیقت نماینده‌اجراآت وزارت‌معارف بوده گزارشات هفته وار معارف را معرفی میدارند . تمام مضامین‌ولوازم تایپ و اشخاص آن ازطرف کتابخانهٔ معارف تهیه میشود .

کتابخانه معارف درظرف این یك سال‌تاحدممکنه توانسته است که برعلاوه امورادارى وفنی کتابخانه وپیشبرد امور دفتر وغیره فعالیت‌های متذکره فوق‌را هم طوریکه لازم است تحت جریان اسولی قرار بدهد .

س_ درقسمت تعمیم‌وتوسعهٔ زبان پشتو چه اقدامات‌شده وچه نتایجی بدست‌آمده ست ؟؟

ج _ جهت تقویه وتعمیم لسان پشتوبرای عموم مامورین ومامورات دوائر رسمی و ملی وهمچنین برای معلمین ومعلمات مکاتب معارف درمرکز و ولایات کورسهای منظم افتتاح شده ودروس شان بصورت اساسی‌جریان دارد.

۲_ کتب درسی پشتو باندازهٔ کافی تهیه شده‌یعنی کلکسیونهای سمستر شش‌گانه‌طبع وترتیب گردیده ومورد استفادهٔ شاگردان قرار گرفته است ودراوقات مراجعه آموزندگان مطابق بمقررات توزیع میگردند .

۳_معلمین رسمی وقرار دادی پشتو درمرکز وولایات جهت تدریس پشتوموظف گردیده وعلاوه برینکه معلمین مذکور وظیفه تدریس راپیش میبرندشاگردان کورس‌ها رابه مطالعهٔ وخواندن مجلات واخبارها ومضامین ادبی پشتو تشویق مینمایند .

٤_ جریدهٔ (زیری) بصورت منظم درهفتهٔ یکمرتبه انتشار میبابد واکثر شاملین کورس ازان استفاده مینمایند .

۵ _ درمکاتب معارف مانند گذشته تدریس لسان ملی پشتو بصورت‌منظم واساسی‌جریان دارد . جهت تدریس آن کوشش شده است معلمین لایق و فارغین فاکولته ها (در لیسه ها ومتوسطه) مقرر شوند . برکتب درسی پشتونیز وقتاً فوقتاً تجدیدنظر بعمل‌میباید تامطالب دلچسپ ومفید بشاگردان درس داده شود .

س :_ درمورد تقویه وانکشاف ادب پشتو پشتوټولنه چه اقدام کرده است ؟

ج:_ پشتو ټولنه درقسمت تعمیم وتوسعه پشتو ، تربیه نویسندگان ، ترویج اسلوب‌خوب ومتحد پشتووضع اسماوعناوین موسسات ومصطلحات فنی ومسلکی، نوشتن‌گرامرها وقاموسها تالیف وتدوین مباحث وتحقیقات لسانی زمینه رامساعد ساخته است .

همچنین‌بغرض تقویه وانکشاف ادب پشتومجلهٔ بنام (مجلهٔ کابل) ماه یکمرتبه در(۷۲) صفحه بصورت مسلسل طبع ونشرمیشود ، ونمرهٔ نشرات غیرمؤقوته آن‌به (۱٦۷) میرسدکه ازجمله کتب ذیل نشر شده است :

۱- جلد سوم سیرت النبی(ص) که ازاردوتوسط شاغلی سیفی ترجمه شده
۲- شخصیت چگونه نمومیکند ترجمهٔ شاغلی واسعی .
۳- قهرمانان تمدن ترجمهٔشاغلی ثابت.
٤- تاریخ ادب پشتو جلد دوم طبع اول مؤلفشاغلی حبیبی
۵ - ویلهم تل ترجمهٔ شاغلی اتمان
٦ - رنا ترجمهٔ ښاغلی صداقت
۷ - نبوغ وعبقریت مؤلف ښاغلی خادم
۸- تاریخ مختصر اکتشافات ترجمهٔ ښاغلی تیبزی.

هکذاکتب ذیل جهت طبع آماده گردیده ودرصورتیکه شرایط طباعت مساعدت کندتاآخر امسال طبع خواهد شد .

۱- سیرت النبی (ص) جلد چارم و پنجم
۲ - شاهنامهٔ احمد شاهی
۳ - تاریخ ادب پشتوجلد دوم طبع دوم
٤ - اشعار الفت
۵ - (پشتانه شعراء) جلد سوم

برعلاوه پشتو تولنه مؤفق شده است که جهت تهیه پرسونلفنی دو نفررا بکمکوزارتمعارف برای تحصیلات عالی در شق فلا لوژی بخارج اعزام نماید .

س : - آثار منتشره وتألیفات مطبوعیکه از ماه سنبله (٤٠) تاحال مورد استفا ده قرار گرفته باشد چقدرخواهد بود و درکدام رشته بیشتر تالیف و ترجمه صورت گرفته است .

ج : الف -کتبیکه از سنبلهٔ ۱۳٤۰ به بعد از تجدید نظر بطبع ارسال شده عبارت از (۳٦)نوع میباشد تعداد مجموعی این کتب به ۸۲۷۰۰۰ جلد میرسد.
ب- کتب درسی که جدیدا تالیف و بچاپ سپرده شده است.
۱-قرائت فارسی صنفدوازدهم تعداد طبع(۳۰۰۰) جلدد ربرج جوزا ٤۱ ازطبع بر آمده.
۲-کتاب فزیك صنفیازدهم فارسی« « (۴۰۰۰) » تحت طبع.
۳-کتاب افغانها انگلیسی می آموزند برای صنوف ششم (۱٤۰۰۰) جلدتحت طبع است.
٤-تاریخ پشتوی صنفدهم تعداد طبع (۱۰۰۰) جلداز طبع فارغ گردیده است.
۵-قرائت پشتوی صنفدوم(۵۰۰۰)جلدتحت طبع است.
٦- قرائت پشتوی صنف یازدهم تعداد طبع(۸۰۰۰)جلدتحت طبع است
۷- قرائت پشتوی صنفدوازدهم تعدادطبع(۵۳۰۰)جلددر برج جوزا ٤۱ ازطبع برآمده است
۸-کتاب (کتاب افغانها انگلیسی می آموزند) برای صنوف هفتم تحت طبع در دستگاه گستنر تهیهٔ مواد ریاست پوهنتون (۲۰۰۰) جلد

ج- کتب درسی که تحت‌تاء لیف- ترجمه وتایپ میباشندعبارت از(۲۱)نوع کتب درسی مضا مین مختلفه مکاتب ثانوی است که بعضی آن‌درمرحلهٔطبع وبعضی‌درمرحلهٔ تایپ‌و قسمتی از آن‌تحت ترجمه و یاتاء لیف‌میباشند.

د- کتب ممدرسی که‌بطبع فرستاده شده.

۱- کتاب یکصد هزار چرا بزبان فارسی وپشتوتعداد طبع (۳۰۰۰) جلد .

۲- لغتنامهٔ کتب‌درسی

۳- تعلیم وتربیه‌درافغانستان (۲۰۰۰) جلد

٤- شوونه‌او روزنه پهافغانستان‌کښی(۲۰۰۰)جلد

هـ (۱۳) نوع کتب ممددرسی درموضوعات مختلفه تحت‌تاء لیف‌وترجمه‌و تایپ میباشد

س- مضمون موسیقی چه‌وقت درمکا تب مرکزاضافه شد وتاحال چه‌نتایجی از آن بدست آمده‌است؟؟

ج- کورس موسیقی درسال ۱۳۳۹ تحت ادارهٔ‌مکتب‌صنایع کابل‌جهت استفاده شا گردان معارف افتتاح گردید تدریس این کورس بعداز ظهر صورت میگیرد وطلا بیکه علاقه داشته باشنددر آن بطورآزاد شامل میتوانندشد.

نتائج‌کورس مذکور رضائیت بخش‌بود. وتاحال دوکانسرت ازطرف شا گردان ا جرا ء گردیده است.

س: -(دمیرمنو تولنه) ازسنه ٤۰ تاحال مصدرچه فعالیتهای عملی‌شده است ؟؟

ج- شعبا ت (دمیر منو تولنه) از حیث کیفیت ؟وکمیت در دو ران سا ل گذ شته توسعه وانکشاف قابل ذکری یافته که‌ذیلا تو ضیح میشود.

۱) مدیریت فرمایشات :

این مدیر یت (۱۵۰) قلم‌البسه ازقبیل لباس های‌افغانی (مردانه وزنانه وطفلانه) لباس خواب -ساریهای‌زنانه -لباسهای طفلانه - جاکتهای(مردانه -زنانه -وطفلانه)سر میز یهای به‌بزرگی مختلفه سرانه کوچ وچوکی وغیره راباانواع مختلفه گنددوزی-قندهاری دوزی- چغل دوزی وازبك‌دوزی ومطا بق به‌نمونه های‌آخرین کتلاك تهیه وبدسترس‌استفا ده مشتریان گذاشته است.

عوائد شعبات این مدیریت‌درسال گذشته بالغ بر(۱۰۹۲۰٦)افغانی میگردد این مدیر ت مشتمل است برشعبهٔ سوزن دوزی، شعبهٔخیاطی فرما یشی وشعبهٔ برش و بافت شعبهٔ ا خیر الذکردر سرطان امسال تاء سیس وشروع بکار کرده‌است.

البسهٔ دوخته شدهٔ شعبهٔ قرار دادی که‌مشتمل بر‌پیراهن‌وپاجامه- روجایی-پوش دو شك- رویه بالشت - دستمال دست- دستمال بینی- دریشی پنبه دار- دریشی خواب - دریشی طلاب معارف وپرد هاست عوائدآن درسال گذشته بالغ بر(۱۸٦۳۵۵) افغا نی میشو د

مدیریت مجلهٔ میرمن :

چون درنوع مضامین ـ قطع وصحافت مجله تحول بزرگی رخداده عدهٔ مشترکین آن نظر بسال گذشته شصت فیصد بلند رفته است برعلاوه باهمکاری همکاران خوداین مدیریت مؤفق شددرجشن استقلال هفتهٔ سره میاشت ـ روز معلم ـ روز ملل متحد وسالگرهٔ مؤسسهٔ (دمیرمنو تولنه) شماره های فوق العاده را نشر نماید.

مدیریت تدریسات:

صنوف ابتدائی ومسلکی : برتعداد شاگردان نسبت بسال گذشته (۱۰۰) نفرافزود شده وپروگرام درسی آن مانند سابق جریان دارد .جریدهٔ بنام (زن وزندگی) درهر پانزده روز ازطرف متعلمان صنف هشتم نشرو بدسترس شاگردان مؤسسه گذاشته میشود.

کورسهای اکابر: امسال سه کورس که تعداد شاملین هریك آن به(۶۰) نفرمیرسد جریان دارد زنان کلانسال وآنانیکه سن شان ازسن مکتب متجاوز بوده داخل این کورس است بعضی فارغین این کورس ها توانسته اند که دربعضی شعبات رسمی وغیره شامل شوند.

کورسهای تایپستی:

این کورسها دوشعبه دارد شعبهٔ فارسی وانگلیسی دورهٔ این کورس(۶)ماه است تا حال چاردوره فارغین این کورسها در دوائر رسمی ودولتی شامل کارشده اند کورسهای فارسی باستثنای روزهای پنجشنبه همه روزه جریان دارد روزانه دوساعت نجومی کارمیکنند.

کورسهای انگلیسی :

این کورسها بسه سویه ابتدایی ـ متوسط وعالی تقسیم شده وتعداد مشمولین شان به (۶۰) نفر میرسد.

کودکستان:

درکودکستان (دمیرمنو تولنه) که(۱۵۰) نفر طفل شاملست چارصنف ویك اتاق تهیه شیردارد سال تعلیمی شان ازحمل شروع تاآخر عقرب دوام دارد .هدف کودکستان اینست که مادرانیکه وظیفهٔ معلمی ویا ماموریت داشته باشند بتوانند اطفال خویش راجهت تربیت باین مؤسسه بفرستند وخودشان بفراغ خاطر وظایف خویش راپیش ببرند فیس اطفال کسانیکه متعلق بمؤسسه باشند (۱۵۰)افغانی واز آنهاییکه متعلق بمؤسسه نباشند(۳۰۰) افغانیست درپروگرام تعلیمی کودکستان برعلاوه ترانه خوانی واتن تدریس الفبا نیز شاملست تعداد معلمات کودکستان از (۳) نفر سال گذشته امسال به(۵) نفر رسیده است در نظر است برای معلمات کودکستان کورسهای افتتاح شود تا برای تربیه اطفال مهارت خوبی پیدا کنند نمایش فلمها نیز در پروگرام کودکستان شاملست

سینمای د میرمنو تولنه

عایدات سینما ازسنبله (۴۰) تا حال بالغ بر(۱۱۷۶۳۷۳) افغانی میگردد.

برای دوپایه ماشین سینماسکوپ پرزه های فالتو بخارج فرمایش داده شده وتوسط انجنیرزیمنس درماشینها نصب گردیده است همچنان عمارت سینما توسط هوختیف تکمیل وترمیم وبشکل عصری درخواهد آمد وبچوکیها نمرهٔ مسلسل نصب میگردد

س : در قسمت امور ورزش وسپورت چه فعالیت ها وتحولاتی رخداده ودر بارهٔ بهبود اینده آن چگونه میتوان نظریه داد تادر صحنهٔ عمل تطبیق شده بتواند ؟

ج : وزارتمعارف بتربیهٔ بدنی شاگردان مکاتب توجه خاصی مبذول داشته ودرین راه فعالیت های ذیل را انجام داده است .

۱ــ مسابقات تورنمنت سپورت های رسمی معارف در بین مکاتب بشمول تیم های آزاد بشکل مسابقات بین المللی یعنی لیک سیستم گروپ ترتیب وبه اساس آن مسابقات صورت گرفت.

۲ــ چهار نفر متخصصین از خارج بشقوق فتبال،جمناستیک ـ پهلوانی به سیستم آزاد اتلتیک ووالیبال استخدام شده‌اند .

۳ــ تااندازهٔ میدان های سپورت مکاتب بشکل اساسی مطابق به قوانین بین المللی تنظیم شده است .

٤ــ یك تعداد زیاد کتب ازقبیل قوانین وصورت تکنیك و تخنیك فتبال ـ والیبال ـ هند بال ـ باسکیتبال، هاکی‌بازیچه های بین المللی ترجمه ویك تعداد آن ازطبع بر آمده است‌ومتباقی تحت اجراآت میباشد.

۵ــ پروگرامهای سپورت وتربیهٔ بدنی که‌در یك ساعت درسی در مکاتب تطبیق‌میشود بنظریهٔ متخصصین خارجی وداخلی دران تجدید نظر شده واخیراً پروگرام از صنف اول‌الی دوازدهم ترتیب و برای یکسال تطبیق آن‌در مکاتب منظور شده درختم سال‌وبعد ازتجدید نظریه عموم‌مدیریتهای‌مکاتب مراتب‌اصولی راطی نموده ومورد اجراءقرار خواهدگرفت.

٦ــ در ایام تعطیل مکاتب یك کورس ازطرف مدیریت عمومی سپورت برای معلمان سپورت دایر گردیده بود که مدت یکماه رادر برگرفت‌ـ که در آن از تمام قوانین جدید بوسیلهٔ متخصصین به ایشان درس داده شده است .

۷ــ درپروگرام سپورتی دیدنی روزنی شوونځی تجدید نظر شد وپروگرام آن بشکل جدید وعصری به‌نظریهٔ متخصصین تنظیم شده است .

۸ــ برای بهبود آینده بایدتشکیلات سپورتی معارف‌چه‌در مرکزوچه‌درولایات بصورت صحیح ترتیب وتنظیم گردیده ووظیفه مشخص گردد که درآینده فعالیت های سپورتی نه تنها منحصربه مرکزبلکه بصورت عموم جریان یابد البته فرق بارزی بعمل خواهد آمد

اگرتاامروز این نظریه تطبیق نشده باشد علت آن عدم معلم ومتخصص لایق بوده که بدسترس ماموجو نبود البته درآینده فارغ التحصیلان دبدنی روزنی شوونځی این مشکلات‌را رفع خواهد کرد .

س ــ درباره حفریات وموزیم چه اقداماتی انجام شده‌است؟؟

ج ــ ازجملهٔ مؤفقیت هاییکه در ظرف یکسال گذشته بحصول آن قادر شده ایم مختصرا تذکار میدهیم .

۱ــ تعقیب نمایشهای باساس پرنسیب های موزیو گرافی .

پروژهٔ نما یشهای جدید موزیم کابل که‌از سال ۱۳۳۷ شروع شده بود دنبا لهٔ آن در سالهای ۳۸ و ٤۰ تعقیب گردیده واتا قهای هنر اسلا می وبگرام و با میان و فندقستان ومسکوکات وکتابخانه به اسلوب جدید نمایش یا فت .

امسال بتکمیل نمایش جدید تالار اتنو گرافی افغانستان مؤ فقیت دست داد درین تالار در حدود (١٦٤) آثار قبا یل مختلف افغانستان نمایش یافت .

۲ تا سیس وتنظیم اتاق مسکو کات موزیم کا بل .

وزارت معارف بغرض تأسیس وتنظیم اتاق مسکو کات اقدا مات مؤثر ی بعمل آو رده بکمك متخصص یونسکو عدهٔ زیادی از مسکو کات‌رادر لابرتوار خویش‌شسته و بطبقه بندی آن مؤفق شد وتشریح علمی کر د .

۳ ـ درین اواخر ثبت‌کلیه آثار بگرام بکتا ب اصل درج وبرای هراثر کار تی تهیه وشرح مفصل آن تحریر وفوتوی هراثر بکارت مربوط آن نصب شده است .

٤ـ درمنزل اول الحاقیه جدید موزیم کا بل‌یك سالون بزر گ برای دیپو ی عمو می موزیم تخصیص داده شد که درآن (٨٤٤) پارچهٔ هنری در بین الماریها تنظیم یا فت .

۵ـ شعبهٔ ترمیم کاری در یکمدت کم اکثر آثار موزیم را از خطر نجات داده ا ست . ویکعده زیاد آثار حوزه های مختلفه را ترمیم وشست وشو کرده ا ست .

٦ـ درآخر سال (٤٠) یك شعبهٔ نجاری درموزیم کا بل تأسیس گردید ه این شعبه مواد مورد ضرورت موزیم ومخصوصاً دیپوی عمومی موزیم کابل راساخته وهنوز باین کا ر دوام مید هند .

۷ـ مدیریت کتا بخانهٔ موزیم کا بل .

این مدیریت به ترتیب ببلیوگرافی افغانستان که‌حاوی‌سه هزار جلدکتب بالسنه مختلفه بوده ودربارهٔافغانستان نشرشده مشغول است وعنقریب ازطرف موزیم کابل نشر خواهد شد.

یکعده کتب مأ خذ افغانستان که‌از ببلیو گرافی فوق‌انتخاب شده ازلندن خر ید اری شده وعنقریب بموزیم کابل خواهد ر سید .

کتب مختلفه را جهت استفاده علمی ومسلکی اعضا ی موزیم که عدهٔ آ ن (۱۳۰) جلد است بکمك یو نسکو تهیه کر ده است وهمچنین در حدود (۱۱۰) جلد کتب خطی را خریداری نموده که بکتابخانهٔ موزیم جمع میگر د ند .

۸ـ مدیریت عمومی موزیم بنشر آثار آتی مؤفق شده است .

رهنمای موزیم بزبان فرانسوی ـ یك‌پا مفلت بزبان فارسی . برعلاوه در نظر ا ست یك کتلاك برای معرفی موزیم کابل راکه بکمك هیات‌یونسکو ترتیب شده بزبانهای پښتو فارسی وانـگلیسی چاپ کند .

۹ـ درحصهٔ وارسی ازموزیم های ولایات اقدامات مقدماتی بعمل آمده امید است‌درآینده این پروژه بمؤفقیت انجا مد .

۱۰ـ شعبهٔ عکاسی موزیم نظم ونسق خوبی بخود گرفته واز شروع سال(٤١) یکعده

زیاد فوتو های آثار بگرام راجهت کارتهای آنها تهیه نموده‌است بمنظور تقویهٔ این شعبهٔ سامان مورد ضرورت ازخارج تهیه میشود .

ب- پروژهٔ ترمیم آبدات افغانستان :

برای ترمیم وحفاظت آبدات افغانستان بدو اقدام اساسی مبادرت شده است یکی اعزام محصلین بخارج تاپر سویل فنی تکمیل شود ودوم بغرض رفع مشکلات ازیونسکو کمك خواسته شد .

چنانچه متخصص یونسکو فعلاً دربن راه باما همکاری میکند .

ج- حفاری . در اثر حفریاتیکه در سرخ کوتل از ده سال باینطرف شروع شده وهنوز ادامه داردکتیبه ها، مجسمه هاوسکه هاوغیره بدست آمده است

همچنین سال گذشته باستان شناسان ایتالوی حفریات پای منارها را دوام دادند وازین محل بسا پارچه های معماری و تخته سنگ های مرمر با تزیینات ورسم الخط کوفی بدست آمده است .

س : انجمن تاریخ وآریانا دایرةالمعارف در جریان یکسال منحیث وظیفه چه‌خدمات عمده را انجام داده اند ؟ ؟

ج : دراین قسمت بشرح ذیل اقداماتی بعمل آمده است .

۱- ازدیاد اعضای مسلکی و تربیت ایشان- تعداد اعضای‌مسلکی‌از ۵ نفر به‌ده‌نفرارتقا یافت و هم در نظرگرفته‌شده‌است که‌فرصت مسافرت و مطالعات مزید برای‌اعضای‌انجمن که از عهده کارهای علمی مؤفقانه بیرون آید در خارج داده شود .

۲- فراهم آوری وسایل تحقیق : تأسیس یك کتابخانهٔ مسلکی منظور گردید ریاست انجمن‌تاریخ‌فعلا‌یکتعداد‌کتب علمی‌مورد ضرورت‌خود را در خارج فرمایش داده است و هم‌در صدد است اصل و یانقل اسناد و مدارك مربوطه تاریخ و ثقافت افغانستان را از داخل و خارج از نزد اشخاص و آرشیف ها و کتابخانه ها در صورت امکان بدست آورد .

۳ - کار های مسلکی‌علاوه ازنشرات‌موقوته «مجله آریانا‌ماهوارومجلهٔ‌افغانستان‌سه ماهه بزبانهای فرانسه‌و انگلیسی» درقسمت‌طبع ونشر کتب‌تاریخی‌ومتون‌قدیمه‌تذ کربایدداد‌که:

الف : کتاب بالاحصار کابل و رویدادهای‌تاریخی (جلد۲) تالیف ښاغلی احمد علی کهزاد در اخیر سال ۱۳٤۰ از طبع خارج شده است و جهت استفادهٔ علاقه مند ان برای فروش حاضر میباشد .

ب : سه کتاب دیگر که عبارت باشد از :

۱- طبقات صوفیه خواجه عبدالله انصاری هروی .

۲ - افغانستان در عصر تیموریان هند .

۳- پښتوولویکان‌غزنه .

هر سه تالیف ښاغلی عبدالحی حبیبی تحت طبع میبا شد و عنقریب بدسترس استفاده قرار خواهد گرفت .

ج : ترجمهٔ پښتوی «افغانستان‌درقرن‌نزده» تالیف‌ښاغلی‌سید قاسم‌رښتیا‌تحت‌طبع‌میباشد .

د : غور و غوریها تالیف ښاغلی‌عتیق‌الله معروف‌که شقه‌شقه درمجلهٔ آریانا نسبت‌مشکلات طباعتی نشر می‌شود و تا حال بیش از صد صفحهٔ آن‌طبع شده است .

ه : یك‌رساله بزبان فرانسوی بنام غوریها یك سلسله شاهی بزرگ ملی عنقریب از طبع خارج میشود .

بیمورد نخواهد بود مختصر تذکری در بارهٔ پروگرام ده سال آینده نیزبدهیم ازجملهٔ تدوین و تجدید نظر در بارهٔ دورهٔ مکمل تاریخ افغانستان میباشد که حاوی ده جلد بوده ودوره های قبل از تاریخ اسلام افغانستان را احتوا مینماید . تالیف‌و تهیه‌بعضی‌ازین‌کتاب ها برای اعضای مسلکی انجمن سپرده شده است از جمله :دورهٔ‌طاهریان ،صفاریان،سامانیان فریغونیان ، لویکان و غیره ، دورهٔ غزنویان به اعتباراکتشافات‌باستان‌شناسی‌ودریافت های جدید دورهٔ سدوزایی و محمد زایی ،

ضمناً سعی ورزیده خواهد شد برخی از متون تاریخی و ادبی‌بوسیلهٔ اشخاص‌ذیصلاحیت تعلیق و تحشیه گردیده و از طرف انجمن تاریخ‌نشرگردد و هم مجلداتی‌از قبیل‌افغانستان در متون باستانی تهیه گردد که دران معلومات مربوط به افغانستان از کتب مقدسه شرق و نوشته های مورخان یونان ، روم ، چین و هند استخراج و عیناً باحواله‌متون‌مذکور ترجمه و تدوین شود . انتخاب و تدوین آن بفیصلهٔ کمیته علمی صورت پذیر خواهد شد .

ب: همچنین انجمن علمی دایرة المعارف در طول هذا سنه مصدر اجر ای امور ذیل گردیده است .

الف ـ قسمت پښتو .

(۱) جلد اول قاموس جغرافیوی افغانستان به (پښتو) که حاوی چهار صد و چهار صفحه و دارای یکهزار و هفتصد وپنجاه و سه عناوین مختلفه (محلی) که از حرف الف شروع و به حرف پ ختم میگردد طبع و تکمیل و سپس به طبع جلد دوم آن شروع وتاحال دوصد صفحه دیگر آن بطبع رسیده است .

(۲) برای طبع‌جلد چهارم دایرةالمعارف (پښتو) معادل دوهزار وچهارصد صفحه‌مضامین از فارسی به پښتو ترجمه و آماده طبع گردیده است . بر علاوه برای طبع جلد های بعدی قاموس جغرافیایی پښتو سه هزار صفحه آماده گردیده است .

ب ـ قسمت فارسی .

(۱) جلد چهارم دایرةالمعارف فارسی در یك هزار صفحه که‌حاوی (۱۹۲۰) عناوین شرح حال و مشاهیر و اعلام جغرافیوی ، تاریخی ، علمی و غیره میباشد از طبع فارغ و حال تحت شیرازه بندی میباشد . ناگفته نماند که این جلد حاوی یك قسمت با قیما نده عناوین الف ، ب ، پ ، ت ، ث و ج است .

(۲) برای طبع جلد های بعدی دایرة المعارف فارسی موازی سه و نیم هزار صفحه دیگر ذخیره گردیده تا عندالموقع بطبع آن شروع گردد .

س:موسسهٔ‌صنایع معارف و مطبعهٔ آن مصدر چه خدماتی شده است ؟؟

ج : موسسهٔ صنایع تجارتی معارف بموفقیتهای ذیل نایل آمده است :
اصل سرمایه‌در سال ۱۳۴۰ ـ ۵۱۳۹۵۱۳ ـ افغانی .

مفاد یکساله ۱٦٥۰۷٤٤ افغانی
مفاد خالص ۷۰٥۰۰۹ »

مؤسسه با وجودیکه شکل تجارتی دارد برای تربیهٔ صاحبان حرفه نیز خدمت میکند . اشخاصیکه در شقوق مختلفه تجارتی، رنگمالی و خیاطی و درموران سال ۱۳٤۰ تربیه شده اند تعداد شان به (۲۱۳) نفر میرسد .

ماشینهای جدیدیکه در شعب نجاری ، رنگمالی و خیاطی درسال ۱۳٤۰ تهیه شده عبارت از هفده پایه میباشد .

احصاییهٔ تولیدات جنس از نظر تعداد

میز و چوکی و انواع سامان نجاری	۲٤٦۷٦ تکه
سامان کاشی سازی	۷۷۰۵۲۰ »
سامان خیاطی	۱۸٤٦۲ پارچه

ب ـ مطبعهٔ معارف از سنبلهٔ سال (٤۰) تا آخر برج سرطان سال (٤۱) کتب و مواد آتی را طبع و تولید نموده است .

۱ ـ کتب درسی مضامین مختلفه ابتدایی و ثانوی مکاتب.

از قبیل پښتو، فارسی ، دینیات ، عربی ، تاریخ و غیره ۸٦۸۹۷ جلد

۲ ـ کتب معاون درس و غیره از قبیل سیرت النبی (ص)، طفل تا شش سالگی، بدیع و بیان، منطق میوه ها ، چوچه بقه ، فریدون و پروین وغیره ٤۲۷۷۰ جلد

۳ ـ مجلات مختلفه ۱٦۰۷۰۰ جلد

٤ ـ متفرقه ، جلد اول دفتوداری و غیره ۱۷٥٦۸۰ ورق

کتابچه خط دار سفید (٤۲) ورقه با پشتی ٥۲۲۰٥۰ جلد

س : ریاست حفظ الصحهٔ وزارت معارف در تأمین صحت عمومی شاگردان معارف چه کرده است . آیا نتایج خدمات آنرا میتوان اطمینان بخش گفت ؟؟

ج : ریاست حفظ الصحهٔ وزارت معارف که مرام آن وقایه صحت و سلامتی طلاب است کوشیده تا آنچه بصحت شاگردان مفید ثابت شود مهیا و آنچه راسبب رنجش صحت طلاب گردد از بین ببرد، روی این مفکوره ریاست حفظ الصحه در قدم اول به تبنگهای کثیف با زار که مملو از میوه های کثیف و دارای مکروب که به اطراف و کنار مکاتب قرارداشت و شاگردان از آن استفاده مینمودند نظری انداخته توانست تا برای جلوگیری از آن در هر مکتب که تعمیر وزارت معارف باشد یك کانتین صحی باز کند چنانچه باین مرام خویش نایل و تقریباً در مکاتب لیسه کانتین ها راکه تعداد آن بالغ به (۱۱) کانتین میرسد باز نموده است .

ریاست حفظ الصحه باسازمان صحی جهان تماس گرفته و در نتیجه توسط دو نفر متخصص صحی جهان کارسروی بیت الخلاهای مکاتب شهر کابل را مورد تطبیق قرار داده که عنقریب سروی ختم شده و اقدامات لازمه در آن باره خواهد شد .

۳ در مکاتب اناثیه که معلمات مشغول تعلیم و تربیه متعلمات میباشند تعداد کثیر آنها صاحب اطفال بوده و در اوقات مصروفیت سعی و ارسی رژیم غذایی وغیرهٔ آنها یکنوع پریشانی به والدین شان بار می آورد ریاست حفظ الصحه برای رفع این مشکل در لیسه های اناثیه افتتاح کودکستان ها را

مدنظر گرفته و درسال گذشته بافتتاح یك کودکستان درلیسه ملالی و در هذا سنه بلیسه زرغونه موفق شده متعاقباً در لیسه های دیگر اناث نیز بافتتاح کودکستان خواهد پرداخت .

٤ ـ گذشته از اقدامات فوق چیزیکه قابل ذکر است افتتاح یك شفاخانه چهل بستره یی مکاتب لیلیی بوده است که شفاخانهٔ مذکور رادر حصه کارته٤ درلیسه تغنیك مجهز باپرسونل فنی و غیره سامان مورد ضرورت ترتیب و مورد استفاده قرار داده است .

٥ ـ ریاست حفظ الصحه جهة رفع مشکلات حفظ الصحه یی شاگردان لیسه های تغنیك رحمن بابا، دارالمعلمین، رابعهٔ بلخی، زرغونه ، مستوره غوری، خوشحال خان و مدرسه علوم شرعیه پغمان مراکزصحی را جهة وقایه صحت شاگردان باز کرده است .

٦ ـ پروژهٔ دیگر عبارت ازمرکز صحی جمعیت است که ریاست حفظ الصحه مرکزصحی جمعیت سرای خواجه مرکز صحی جمعیت بگرام و مرکز صحی جمعیت چهل ستون را بحیث مراکز صحی جمعیت انتخاب کرده است .

درمرکزصحی چهل ستون تهداب گذاری بیت الخلا وآب شامیدنی شروع شده است دردو مرکزدیگر بعد از سروی کار آنها آغازمی یابد .

٧ ـ برای بهبود صحت شاگردان که به تداوی د وام دار محتاج میباشند و نظر به ضعف اقتصادی نمی توانند دوای لازمه خود راازبازار تهیه نمایند دراثر پیشنهادریاست حفظ الصحه چنین فیصله بعمل آمدکه ازهرشاگرد دریکسال دوافغانی اخذ شده ومجموع پول جمع شده را به حساب بانکی بگذارند واز آن دراین موارد به شاگردان بی بضاعت کمك نمایند .

٨ ـ برای وقایه از توبرکلوز، خالکوبی توبرکولین درمکاتب جریان دارد باینصورت شاگردان معارف برای شش سال از مرض مدهش توبرکلوز وقایه میشوند .

٩ ـ برای اینکه شاگردان جدید الشمول با انتان ابتدایی شش به مکتب داخل نشوند تمام آنها قبل از شمول به مکتب درمرکزریاست حفظ الصحه رادیوسکوپی میشود درین سال مجموعاً هشت هزار نفر رادیوسکوپی شده اند .

١٠ ـ برای تقویهٔ بنیه جسمی شاگردان توزیع محلول شیر درتمام مکاتب چه در مرکز وچه در ولایات جریان دارد .

١١ ـ کنفرانسهای صحی هم بصورت خطابه وهم موضوعات مهم طبی درفصل حفظ الصحه درمجلهٔ عرفان مرتباً نشر میشود که باین صورت ازمسایل صحی مکتب نه تنها شهرکابل بلکه ولایات نیز بیخبر نمی مانند .

١٢ ـ تعمیر منزل شفاخانه که قبلا یك منزل داشت نظر به احتیاج تعمیر مذکور را امسال دومنزل ساخته که باترتیب منزل دوم شفاخانهٔ معارف مجهز به شعبات معاینات صحی از قبیل لابراتوار، اتاق کنفرانس وغیره میگردد چه ریاست حفظ الصحه شعبات جراحی ـ اکسریز دندان و لابراتوار رامهیا داشت که شعبه جراحی اکسریز دندان فعلا فعال بوده تنها شعبهٔ لابراتوار که سامان مذکور به آلمان غرب فرمایش داده شده وعنقریب میرسد آنهم بزودترین فرصت بکارآغاز خواهدکرد علاوتاً درتعمیر دومنزله یك اتاق کنفرانس که گنجایش دوصد نفر

را دارد اعمار شد ، ودرآن کنفرانس های صحی به متعلمین ومتعلمات تبلیغ خواهد شد .

س :- درقسمت تربیت معلمین چه فعالیت های صورت گرفته است ؟؟

ج : - برای پیشرفت سویه وتعداد معلمین قسمیکه تذکریافت دارالمعلمینها افتتاح گردید تا مشکلات- کمبود معلم رفع شود وازطرفی پس از مفاهمه و مذاکره با متخصصین شق تعلیم وتربیه پروگرامها واساسات بهتر تدریس انتخاب ودر دارالمعلمینها جهت تهیه معلمین لایق ومجرب تطبیق گردیده است علاوتاً طوریکه دربعضی حصص دیگراین راپور تذکرداده شد جهت تقویه و بلند بردن معلومات علمی ومسلکی معلمین ، سرمعلمین ومفتشین مکاتب کورس های زمستانی وتابستانی وجرگهای تربیتی منظماً ازطرف ریاست مؤسسه تعلیم و تربیه دایرشده واین سلسله درسالهای آینده نیز ادامه خواهد یافت موضوع مهم دیگری که دربارهٔ ازدیاد تعداد معلمین اهمیت بسزادارد همانا تأسیس بیست ونه شعبهٔ احضاریه تربیه معلم است که درنقاط مختلف مملکت بعمل آمده است .

س : - برای پیشرفت څارندوی چه پروگرام های جدیدی وضع شده است ؟؟

ج :- ریاست څارندوی چه درپلان پنج سالهٔ اول وچه درسالهای مابعدآن احداث وتوسعه روزافزون جمعیتهای څارندوی پسران ودختران را درمرکزوولایات طبق اساسات بین المللی پیش بینی کرده - است وجهت نیل به آن مرام اقدامات آتی را بعمل خواهدآورد .

۱ـ تشکیل شورای عالی وشوراهای څارندوی ولایات وهمچنین تشکیل کمیته های بلوك انعقاد جلسات انجمن اداری وتربیوی ریاست څارندوی جهت اصلاحات تشکیلات اداری ومسلکی وبلوك های څارندوی وتطبیق اساسات بین المللی در پیشرفت وتوسعه څارندوی افغانستان طبق صوابدید- برعلاوه بدست آوردن یك عمارت مناسب برای ریاست څارندی ویك محل مناسب برای اجرای کمپنگ تاتطبیقات مسلکی اجراء شده بتواند مطلوب میباشد .

۲ـ اصولنامه ها وتعلیمات نامهاییکه جهت توسعه و پیشرفت څارندوی مطابق اساسات بین المللی درنظراست تثبیت وتطبیق گردند عبارتند ازتعلیمات نامهٔ عمومی څارندوی- اصولنامه های زمرك شیگنوال وپالندوی واصولنامه ترفیعات ودرجات .

۳ـ توسعهٔ معلومات مسلکی .

درین زمینه اقدامات آتی درنظراست عملی گردد- تهیه کتب رهنما برای معلمین زمرك شیگنوال وپالندوی - تعلیمات تربیوی وکورس های مقدماتی برای معلمین وبرای تقویه معلومات مسلکی دوره های مختلف وهمچنین ترتیب پروگرام های هنری درکماکورها وفعالیت ها برای احراز درجات ونشانها وارتقا درسویه های مسلکی وهنری گروپها علاوتاً درکنفرانسها واجتماعات بین المللی وسیمنار های تعلیمی وسیمنار های معلمین، هنرها وصنایع دستی اشتراك نموده وهمچنان به کنفرانس تعلیمی برای- آمرین زمرك وشیگنوال دایرخواهدگردید - آمران اداری ریاست څارندوی نیزمطابق وظیفهٔ شان تحت تربیه گرفته خواهند شد .

۴ـ فعالیتهای اجتماعی .

تنظیم وتوسعهٔ فعالیت های اجتماعی ازقبیل همکاری باترافیك ـ هلال احمر- اطفا یـیه

وشفاخانه ها وغیره نیز شامل اهداف خارندوی افغانستان میباشد .

س:- برعلاوه فعالیت وپیشرفت درقسمت معنوی وامور فرهنگی کشور پروژه های ساختمانی وعمرانی جهت اعمار عمارات مکاتب ودوایر مربوطه درمرکز وولایات ازچه قرار بوده است ؟؟

ج:- پیشرفت عمرانی درطی پلان پنجساله اول تهیه عمارات مناسب واساسی رابرای تمام مراحل وانواع تعلیمات پیش بینی کرده بود چنانچه تقریباً پنجاه فیصد بودجه انکشافی پلان پنجساله اول برای آن مقصد بمصرف رسیده است . د زشروع پلان ۲۸ فیصد مکاتب بدون عمارات اساسی بوده ودر عمارات کرایی جای داده شده بودند لهذا جهت اکمال تعمیرات عرفانی پروگرامی روی دست گرفته شد تا عمارات ازروی نقشه جدید وطبق پلان مرتبه بصورت آهن پوش دیخته تعمیر شوند .

در طرح نقشه های تعمیراتی ازترتیب متحد الشکل استفاده شده است . چه اقتصادی تر میباشد وازجانب دیگر کوشش شده که پلا نهای عمرانی طوری طرح گردند که نظر به شرایط اقلیمی وفزیکی مناطق قابل التطباق باشند . علاوه برآن پیشنهادات کنفرانس بین المللی عرفانی ۱۹۵۷ جینوا که درمورد تعمیرات مکاتب بعمل آمده است همه درنظر گرفته شده است سی وسه فیصد بودجه عمرانی معارف بالای تعمیرات جدید والحاقات مکاتب ابتدایی وثانوی به مصرف رسیده است که دراثر آن ۴۰ فیصد افزایش در تعداد عمارات مکاتب ابتدایی و ۷۰ فیصد درعمارات مکاتب ثانوی بعمل آمده است . نا گفته نگذاریم که یکی از عوامل افزایش فوق العاده فوق همانا امداد ومعاونت های اهالی بمکاتب مربوطه شان ازقبیل اعانه زمین پول نقد وغیره بوده است بصورت تخمینی کمک اهالی سالانه به (۱۰) ملیون افغانی رسیده است . مابقی بودجه تعمیرات بالای صنوف درسی ولیلیه های پوهنتون کابل، مکاتب مسلکی ومرکز وزارت بمصرف رسیده است چنانچه اساس یک تعمیر پوهنتون عصری به اشتراک مساعی اداره همکاری بین المللی گذاشته شد والحاقات وعمارات هم برای توسعه پوهنتون برعلاوه صورت گرفته است تعمیر جدید پوهنتون مرکب ازچهار واحد یعنی تعمیر پوهنځی انجنیری، پوهنځی زراعت- پوهنځی های اجتماعی وادبی ولیلیه های عمومی وکتابخانه میباشد درنتیجه آن لیلیه ها هم شکل مرکزی رابخود گرفته است .

عمارات موزیم کابل بصورت بهتر وعصری ترمرتب گردیده ویک الحاقیه بآن افزود شده است همچنین بجای برای یک لابراتوار ترمیم کاری یک دیپوی نموته ویک لابراتوار عکاسی ویک اتاق نمایش آثار اتنوگرافی وکتابخانه موزیم تهیه گردید.

تعمیر شفاخانه معارف ومطبعهٔ معارف توسعه پیدا نموده ویک الحاقیه بزرگ برای مرکز تعلیمات سمعی وبصری تعمیر گردیده است. برعلاوه ستودیم درمیدان های سپورت تعمیر وتهیه گردیده است. اجراآت درساحهٔ عمارات عرفانی روبهمرفته قناعت بخش بوده ودراثر آن فیصدی مکاتب که بدون تعمیر بودند خیلی پائین آمده است .

بعبارهٔ دیگر در تعداد تعمیرات کرایی ۶۰ فیصد تقلیل بعمل آمده است .

س:- در بارهٔ مجادله علیه بیسوادی چه اقدامات شده است ؟؟

ج - درقسمت مجادله علیه بیسوادی ازشروع پلان پنجسالهٔ اول اقدامات مؤثری بعمل آمده است از آنجمله افتتاح کورس های اکابر (ذکورواناث) است که درقسمت های مختلفه کشورصورت گرفته کورسای اکابر تحت پروگرام مجادله علیه بیسوادی درهرسال پلان پنجسالهٔ اول نظر به سهمیه های معینه درهر ولایت وحکومت اعلی افتتاح شده اند. برعلاوه معلم کتب وسایرمواد درسی ایکه بمشمولین کورس بصورت مجانی تهیه میشود مجلهٔ بخوان و بدان که طبع وتوزیع آن ازچندسال باینطرف بغرض کمک کم سوادان ازطرف وزارت معارف شروع شده نیز بمشمولین کورس توزیع میشود.

درپلان پنجسالهٔ دوم درپهلوی کورس‌های سواد یکنوع کورس‌های دیگرکه بعلاوه سواد یکی ازحرفه های محلی نیزبه مشمولین یاد داده میشود افتتاح میگردد. عدهٔ اینگونه کورسها درهرسال (۲۰) کورس خواهد بود. علاوتاً درهرسال پلان دوم (۳۰) کورس سواد نیز در قسمت های مختلفه کشورونظربه سهمیه معینه هرولایت وحکومت اعلی افتتاح میشود.

س- آیا تعلیمات ابتدایی درمملکت ما اجباریست؟ اگراجباریست آیا برای تمام نفوس مملکت وسایل تدریس ابتدایی فراهم‌شده یانه؟ وآیاتعلیمات اجباری چندفیصد تعقیب شده‌است؟؟

ج- نظربه مادهٔ بیستم قانون اساسی کشورماتعلیمات ابتدایی مجانی واجباری است پس تهیه تعلیمات ابتدایی نه تنها نظربه این مادهٔ فوق قانون اساسی کشور از مسئولیت های وزارت معارف است بلکه تعمیم وتوسعهٔ علم وعرفان درسراسر مملکت ازروز های دیرینهٔ ما بوده واست چنانچه تاجاییکه وسایل مادی میسرشده وبه تهیه معلم وسائر کارکنان مکاتب و سامان ولوازم درسی قدرت حاصل شده درین راه موفقیت های شایانی نصیب ماگردیده است ولی اعتراف بایدکردکه این پیشرفتهااگرچه مایهٔ امید واری وممد پیشرفتهای آینده شده میتوانند اماکافی نیست وزارت معارف برای حصول این مقصود از تمام منابع مادی ومعنوی ایکه میسر است کارگرفته وبرای رفع این نقیصه ازتمام قدرت وتوانایی‌خود تاااندازهٔ ممکن استفاده کرده ومیکند. مگر باآنهم‌تعلیمات ابتدایی برای تمام اطفال بسن مکتب‌تاامروزتهیه نشده است عوامل آن مخصوصاً عدم معلمین کافی، تعمیر مناسب وسائر لوازم ووسایل درسی میباشد- وبالنتیجه امروز فقط ده فیصد شاگردان بسن مکتب شامل مکاتب دهاتی و ابتدایی معارف گردیده اند واگر مکاتب مربوطه بدوائر دیگروتعلیمات خصوصی نیزمثل سایر ممالک حوزه جنوب شرق آسیا در شمارآید این‌فیصدی به (۲۰) فیصد نزدیک میشود. فیصدی مذکور تاآخیرپلان پنجسالهٔ دوم به (۲۵) فیصد بلند خواهد رفت.

س - برای تحصیلات بالاترازلیسانس درافغانستان کدام فکری شده است؟؟ اگرشده درکدام موارد و بچه ترتیب خواهد بود.

ج- درمورد تحصیلات بالاتراز لیسانس درافغانستان‌چنان ترتیب‌اتخاذشده‌است که‌پوهنځی های که قرارداد توامیت را باپوهنتون های مشهور خارجی امضأ نموده اند بمساعدت وقت تدریسات بالاتر ازلیسانس رانیزدرنظرداشته دراین باره اقدام نمایند که باین‌ترتیب‌امکانات تحصیلات - بالاتر ازلیسانس درپوهنځی های علوم- اقتصادوحقوق برعلاوه پوهنځی طب‌که از گذشته‌به‌اعطأی‌دیپلوم (M.O) که بالاتر ازلیسانس است میپرداخت‌فراهم‌گردیده است.

تعلیمات بسویـهٔ پوهنتون.

۱- برای بلند بردن سویه تعلیمی شاگردان پروگرامهای پوهنځی ها همیشه تحت غوررو تجدید نظر قرار گرفته واستادان پوهنتون نیز برای اینکه بصورت بهتر وخوبتری آمادگی داشته وبسویه عالی تری- تدریس نمایند از یك طرف لایحهٔ علمی پوهنتون ترتیب و مراحل قانونی خودراطی نموده وبه منصه اجراآت قرار گرفت که باستادان پوهنتون از نقاط نظرمادی ومعنوی قوت بیشتر وبا ایشان موقع آن راداد که به کاوش های علمی وبلندبردن سویه خود بیشتر از پیشتر بپردازند و از جانب دیگر یك تعداد استادان افغانی را برای فراهم نمودن معلومات بیشتر وعصری تری تحت عناوین مختلف ازقبیل سکالرشیپ- فیلوشیپ- لیدرشیپ ومبادله های کلتوری وغیره بخارج مملکت فرستاده وزمینه توسعه معلومات شانرا فراهم نموده است. ویك تعداد استادان خارجی رانیز برای تدریس و همکاری باستادان افغانی از طرق مختلف بافغانستان آورده تا سویه‌درس و تعلیم شاگردان بلند برده شود.

بدینمنظوریك قراردادبین‌پوهنځی‌اقتصاد پوهنتون کابل پوهنځی اقتصاد کولن جرمنی‌و پوهنځی‌ساینس‌پوهنتون کابل‌وپوهنځی ساینس پوهنتون‌بن‌جرمنی وپوهنځی‌حقوق پوهنتون کابل باپوهنځی حقوق پوهنتون پاریس از چندی باین طرف امضاًگردیده وکار انعقاد قرار دادمثل آنها بین پوهنځی طب پوهنتون کابل وپوهنځی‌طب لیون فرانسه تحت غوراست بابر قراری این رابطه یك تعداد استادان ورزیده پوهنځی های خارجی باافغانستان آمده وبا استادان- افغانی درتدریس پوهنځی های مربوط همکاری مینمایند وباین طریق سویه درسی پوهنتون کابل معادل سویه درسی پوهنتون های باتام دنیا خواهد شد.

۲- درقسمت تقویه کتابخانه بصورت صحیح و منظم بکار انداختن آنها اقدامات جدی ومؤثری بعمل آمده است چنانچه کتابخانه های پوهنتون که فعلاً بالغ بر(۱۰) کتابخانه وشامل تقریباً (۸۰) هزار جلد کتاب وکلکسیون ها ومجلات ورسالات علمی است حصهٔ اعظم آنهاازتأسیس مدیریت نشرات وکتابخانه های پوهنتو تاحال باصول خیلی عصری و سیستم کارتوتیك کتلاك شده وتنظیم گردیده است.

البته‌دراین اواخر برتعداد کتب‌کتابخانه‌های‌پوهنتون‌افزودی قابل ملاحظه بعمل‌آمده‌است‌و این‌افزودی‌توسط‌خریداری‌کتب‌ازداخل وخارج مملکت وامضأ قراردادهای تبادله‌کتب‌ونشرات بامؤسسات علمی وعرفانی ممالك مشهوروکمك‌مؤسسات علمی‌ممالك دوست‌بعمل‌آمده است.

پوهنتون کابل درجملهٔ تعمیرات جدید پوهنتون که در ساحهٔ علی آباد کارتعمیر آنها درپلان پنجسالهٔ اول شروع شده است یك تعمیر مکمل وعصری کتابخانه مرکزی پوهنتون را درنظر گرفته وامید میرود دراخیراین سال‌کارآن‌اتمام یابد ودرآن وقت جمیع کتابخانه‌های ده‌گانه پوهنتون دریك مرکز که گنجایش ابتدایی دوصد وپنجاه هزارکتاب راخواهد داشت جمع آوری شده وتحت‌استفاده شاگردان قرارخواهدگرفت‌برای‌آماده بودن به اشغال کتابخانه جدید لازم دیده شد جمیع کتابخانه های مختلف پوهنتون تحت یك سیستم واحدو عصری

کتلاك شده وطوری باکتب مذکور معامله شود که گویادریك کتابخانه واحدی قرارداشته‌اند برای اجرای این‌منظوریك تعلیماتنامه‌جدید برای کتابخانه‌های پوهنتون و مرکزیت بخشیدن آنها ترتیب‌گردیده که مراحل اصولی خودرا جهت تطبیق طی نمود وسرازآغاز سال (۴۱) تحت اجراء گرفته شده است ومطابق آن‌اموردفترداری کتابخانه هانیزمرکزیت یافته‌وجمیع‌امور فنی‌وغیرفنی کتابخانه ها توسط آمریت عمومی کتابخانه‌های پوهنتون اداره‌وتنظیم‌خواهدشد .

به‌کتابداران پوهنتون مانند سائراستادان حق آن داده‌شده‌تاازکدرعلمی‌پوهنتون استفا ده کرده ودر جمله علمای پوهنتون شناخته شوند .

درقسمت‌تجهیز وتهیه‌وسایل‌ولوازم لابراتوارهای‌مختلف پوهنځی‌های پوهنتون نیز اقدامات جدی‌تری‌بعمل‌آمده ومطابق اقتضای‌وقت ازهرحیث‌مجوزساخته‌شده‌اند، ویك تعداد لابراتوارهای جدید نیز در پوهنځی‌های ساینس - دواسازی - انجنیری-زراعت وطب، وترنری -تدبیرمنزل- ولابراتوار لسان در پوهنځ ادبیات وغیره تاء سیس و بکار انداخته شده است .

س : -درباره طرز بودوباش -اعاشه وابأته مکاتب‌لیلیه چه اقدامات جدیدی شده فعلاً بچه‌تعداد مکاتب‌لیلیه‌در مرکزوولایات‌موجود است ودرین‌مکاتب‌چقدرشاگردشامل‌اند ؟؟

ج : در بارهٔ طرزبودوباش - اعاشه وابأته مکاتب لیلیه اقداماتی که شده عبارت از تهیه عمارات بشرایط صحی بهترو تدارك وسایل وتجهیزات عصری تری باشد حجم پولی که با ین منظور درین سال خرج شده‌عبارت از ۱۳۸۲۱۸۰۹ -افغانی برای‌تهیه مواد خوراکه ومواد طبخ(۴۹۳۲۳۰۲ - افغانی برای لباس ومفروشات وتجهیزات لیلیه‌میباشد روی همرفته برای یك شاگرد لیلیه ازبابت ابأته واعاشه - لباس سفر خرج ومصارف اداری دریك سال تقریباً (۶۰۰۰) افغانی مصرف میشود . راجع بتعداد طلاب لیلیه در معارف ذکرمیشودکه‌این‌تعداد درین‌سال بالغ‌به‌تقریباً ۸۷۱۳ نفر میگردد که(در ۲۶ مکتب مسلکی ثانوی ومتوسط با شعبات ابتدایی) در مرکز وولایات مشغول تعلیم میباشد .

س : - سیستیم‌لیلیه در پوهنتون کابل چطور است آیا امور مربوط آن مانند مکاتب لیلیه معارف در یك چوکات قرار دارد ؟؟ تعداد شاگردان لیلیهٔ پوهنتون کابل‌چقدراست؟؟

ج : در ین سال تعداد طلاب لیلیه های پوهنتون مجموعا به ۷۳۶ نفر رسیده‌است‌سیستم لیلیه در پوهنتون با تغییراندك مانندہ لیلیهٔ های معارف میباشد تغییر مذکوردر قسمت جای رهایش واعاشهٔ آنهاست که بوجه بهتر وخوبتر صورت میگیرد .

س : - در قسمت امور اداری یعنی تهیه وسایل لباس مواد کار آمد مربوط مکاتب چه اجراآتی‌بعمل آمده است وآینده-تطبیق چه پروژه های مد نظر است ؟

ج : درقسمت تهیه وسایل ومواد کار آمد مربوط بمکاتب بر علاوهٔ آن که مطابق‌تعداد شاگردان در سال گذشته وسایل درسی ولوازم تحصیل تهیه شده تقریباً(۲۰) فیصد زیادت‌نیز بنابرازدیاد تعداد شاگردان درین سال بعمل آمده است .

س : میتوانید بگویید که بچه تعداد استادان باتفریق رتب علمی شان در پوهنځی ها ی پوهنتون‌کابل مصروف تدریس اند ؟؟ وبچه تعداد استاد خارجی موجوداست ؟؟

ج : فعلاً بتعداد ۲۴ تن پوهاند، ۲۵ پوهنوال، ۳۶ پوهندوی، ۲۶ پوهنمل، ۴۳ پوهنیار و۴۸ تن پوهیالی درپوهنځیهای مختلف مصروف تحصیل اند. تعداد استادان خارجی پوهنتون کابل ۲۹ نفر است که متباقی آنرا داخلیان دربر میگرد .

(بقیهٔ ص ٦٥)
لبنان ، هالند و غیره که تجار و موسسات تجارتی ما همیشه با کمپنی‌های مما لك مذکور مستقیماً ویا از طریق نمایندگان مربوطهٔ شان که در ذایل اقامت دارند تماس د ا شته از یکطرف مواد صادراتی را بکشور های شان صادر وهم اجناس طرف ضرورت مملکت ر ا از ممالك شان بافغانستان واردمیسا زند .

همچنان انکشاف بیشتر در مورد بازار های جدید در تجارت ما رو نما ست و این مارکیت ها در اثر مطالعاتی میباشد که هیئت های کشور ما به ممالك اروپایی،افریقایی و شرق دور سفر کرده اند و بازار های جدیدی را برای این منظور سراغ و تدارك نموده اند ، راپور مطالعات شان تحت غور و بررسی میباشد .

س : لطفا توضیح بفرمایید که صادرات مهم کشور چیست و آیا در اقلام صادراتی افزایش بعمل آمده یاخیر ؟ همچنان انتظار داریم معلومات بدهند که وضع واردات کشور چطور است آیا در برابر مواد صادراتی چه موادی وارد شده و میشود ؟

ج : در قسمت صادرات مهمهٔ‌مملکت که شما استفسار نموده اید چنین توضیح میشود :

صادرات مهمهٔ کشور عبارت اند از قره قل - پخته - پشم - میوه - قا لین - ر و ده و پوست بزی و گوسفندی . درین اواخر زغرو کنجد بحیث اجناس قابل صدور در اقلام صادراتی مملکت افزود شده است . واردات مملکت عبارت از همان موادی میباشدکه طرف ا حتیاجات انکشافی و استهلاکی دولت و ملت قرار گرفته است .

س : نظر شما راجع به‌انسدادراه‌ترانزیتی افغانستان در پاکستان چیست و در این موردچه‌فکرمیکنید ؟ و خسارهٔ راکه مملکت و مردم ما ازین ناحیه متحمل شده است به چه اندازه بالغ میشود ؟

ج : چون راه پاکستان یك طریق عنعنوی و طبیعی افغانستان بوده که همیشه ازهمین راه معاملات تجارتی ما جریان داشت لهذا باوجود مشکلات فوق‌العاده‌که قبل ازمسدودشدن راه هم بالای اموال افغانی وضع کرده بودند ، با آنهم چون راه مذکور عادی و طبیعی شناخته میشد ، دولت و تجار افغانستان با تحمل خسارات ازنا حیهٔ دیمرج و مصارف دیگر آن از استفاده از آن راه خود داری نکرده و مواد وارداتی و یا صاد راتی خود را از همان طریق حمل و نقل مینمود . بعد از آن که حکومت پاکستان تصمیم یکطرفه اتخاذ نموده وبا بستن ادارات قونسلگری ووکالت‌تجاری‌های‌افغانی راه را عملاً بروی مملکت بسته کرد درین وقت چون‌اموال‌دولت وازتجارافغانی‌یك میعاد طولانی یعنی الی مفتوح شدن در آ نجا متوقف ماند باالنتیجه این امر از یکطرف موجب رکود یکحصه سرمایهٔ مملکت را ازبتا‌ایران‌گردیدواز‌جانب دیگر‌یك‌مقداراموال‌بکلی‌تلف‌و‌یك‌مقداردیگر‌آن‌باتحمل کرایه های مزید یعنی علاوه برمصارف و کرایه رسانیدن آن تاکراچی و یاپشاور دو باره حمل نقل و از طریق ایران وارد خاك افغانستان شد که باینصورت خساره و اضرا ر نهایت سنگین را متحمل گردید

س : از روزیکه راه ترانزیتی ایران افتتاح شده است چه مقدار مال التجار ۰ ا فغانی که در بندر کراچی را کد مانده بود نقل داده شده است؟

ج : اموال وارداتی که بصورت مجموعی از راه ترانزیت ایران وارد خاك افغا نستان گردیده شامل اجناسی میباشد که یك قسمت آن از هند و مقداری هم ازاموا ل معطل شده در پاکستان و یك اندازه از سایر ممالك وارد کشور گردیده است.

آ ن مقد ار اموالیکه از پاکستان مجددا حمل ونقل و باز گشت نمو ده طبعا با تحمل خسارات سنگین در خود پاکستان دو باره از آنجا بایران و از کشور ایران با فغا نستان نقل داده شده.

س : واردات و صادرات کشور متوازن است یانه وا قدامی که در راه ایجاد این توازن صورت گرفته از چه قبیل است و نتائجی که از آن بدست آمده چیست ؟

ج : چون افغانستان درنشو ونموی سریع اقتصادی و مصروف تـکمیل بنیان گذ اری ا قتصادی خویش میباشد این نشو ونموی سریع وسرمایه گذاری‌های اساسی مستلزم تو رید مقدار خیلی بزرگ اموال انکشافی بوده و بالنتیجه بیلانس تجارتی مملکت طبعا درعدم موازنه قرار میگیرد . لیکن باید تصریح نمود که این عدم موازنه بیلانس تجارتی مو قتی است چه انکشاف اقتصادی و تزیید قوهٔ تولیدی مملکت اموال صادراتی مزید را فر ا هم آورده درآینده بیلانس تجارتی فاضل جای بیلانس تجارتی‌کسردار را گرفته‌ودرطو ل زمان موازنهٔ بیلانس تأمین شده میباشد .

س: آیاخریدوفروش اموال وارداتی ازطرف وزارت‌تجارت کنترول میشود اگر میشو د به‌چه‌اساس ونتایجی‌که ازآن اقدام دربن‌باره متصوراست چیست ؟

ج: تاالحال درحصهٔواردات مملکت‌کوشش نمودیم‌که همان‌اقلام ضروری ماکه در خود کشور ذریعهٔ فابریکات‌ملی تولیدمیشود به‌تناسب موادمستحصله آن ازهمان اجناس کشو ر واردات داشته‌باشیم مثلا سمنت، پارچه‌های‌نخی ویاموبل که بالفعل درفابریکات‌ما تول ید وبدسترس استفادهٔ مردم گذاشته میشود واسعاریکه ازطریق صادرات حاصل‌میشو د یك قسمت آن‌جهت مصارف حکومت، تخصیص می‌یابد ویك‌حصهٔ‌آن که دربازار بد سترس تجا ر ما قرارمیگرد مومی‌الیهم توسط اسعار دست‌داشته خویش اموال‌واجناس طرف‌ضرورت ر اکه از آن اقلام درکشور تولیدنمیشود واردنموده وسپس‌ازپول فروش‌آن دوباره مواد صاد راتی مملکت‌راتهیه وبخارج عرضه‌نمایند .

س: فعلاً درافغانستان چندموسسهٔ تجارتی وجوددارد ونظرشماراجع به‌نقش فعالیت های اقتصادی این‌موسسات چیست ؟

ج: درتمام نقاط افغانستان به‌تعداد یکصدوهشتادوپنج مؤسسهٔ تجارتی و جود د ارد که درشقوق تجارت واردات وصادرات ترا نسپورت فعالیت مینمایند هدف وغایهٔ این شرکت ها که و ز ا ر ت منظو ری تا سیس آ ن ر ا مید هد ا سا ساً ا نتظا م اموتجارت وبهترساختن موادصادراتی و تمر کز سر ما یه های‌متشتت و پراگنده میبا شد که‌به‌تشکیل چنین‌شرکتها همچومنظور برآورده‌میشود نقش‌فعالیت های شان صد و ره وا د

پیداوار افغانستان به مارکیتهای خارج وهمچنان تورید اموال واجناس طرف ضرورت مردم این کشور ازخارج بداخل میباشد ـ و همین طورموسسات ترانسپورتی فعالیت حمل و نقل اموال دولت ومال التجاره موسسات تجارتی واشخاص انفرادی را بعهده دارند که درشقوق مختلف در همه اطراف واکناف کشور تحت مقررات ریاست عمومی ترانسپورت مصروف همچنین خدمت هستند.

س: رویهمرفته چقدر نفر بصورت انفرادی درافغانستان تجارت میکنند و جواز نامهٔ تجارتی دارند؟

ج: طوریکه ازاحصائیه تجارت انفرادی برمیاید درحدود یکهزار ونهصد نفر ازتجار که شخصیت تجارتی شان نزدریاست عمومی ارتقای تجارت اینوزارت تثبیت گردیده وباسم شان جوازنامهٔ تجارتی خارجی بدرجات مختلف صادرگردیده. فعلا در همه نقاط کشور مشغول مرام تجارت خارجی میباشند وعلاوتا باسم یك تعداد اشخاص در مرکز وولایات جوازنامه های تجارت داخلی نیزاصدار یافته که اشخاص مذکور بروفق هدایات صادره آن به این نوع تجارت می پردازند ودرنظراست جوازنامه تجارت داخلی با مقررات آن بالای تمام اشخاصیکه باین شکل تجارت می پردازند تطبیق گردد.

س: وضع تجارت افغانستان به نظرجلالتماب شما درجریان پلان پنجساله دوم چطور است؟ ونظر شما راجع بانکشاف وترقی تجارت افغانستان درآینده چیست؟

ج: البته بشما بهتر معلوم است که انکشاف وترقی تجارت هرمملکت مربوط به ازدیاد تولیدات واستحصال بیشتر ازاقلام مهمه صادراتی آن میباشد چنانچه دولت این نکته را ازسابق درپلانهای اقتصادی وانکشافی ازهمه اولتر موقع داده ودرین دوره نیز وزارت زراعت باتوجهات حکومت برای تولیدات بیشتر وبهترشدن تولیدات زراعتی کشور جدا داخل اقدامات بوده اتخاذ ترتیباتی نموده اند که این نظریه را درمرحلهٔ اول مورد تطبیق و تعمیل بگذارند و همچنان وزارت صنایع برای بهترساختن موادصادراتی کشوراز طریق صنعت مصروف چنان ترتیباتی میباشد که باتزیید فابریکات جن وپرس پنبه ـ شستن وپرس کردن پشم ـ ترتیب و تنظیم میوه ها برای عرضه دربازارهای خارج وهمانطور دباغی پوست های صادراتی ومرغوبیت آن که دربازارهای خارج جلب بیشتر کرده بتواند توجه جدی دارند وباین ذریعه امید است که دراقلام مهمه صادراتی مملکت یك تحول بارزی وارد آید

س: وزارت تجارت درقسمت تربیهٔ پرسونل فنی ومامورین مسلکی درشقوق تجارتی چه اقدامی کرده است وفعلا نیازمندی وزارت تجارت از ین ناحیه چطور رفع شده است؟

ج: درین اواخر وزارت تجارت بعضی شعبات جدیداز قبیل احصاییه، مارکیتنگ، وسورت ومننددرادرتشکیل خودعلاوه نموده است شعبات مذکور باشخاص متخصص ورزیده ضرورت دارد عجالتا وزارت تجارت توسط عدهٔ از متخصصین خارجی ومتخصصین افغانی که درخارج تحصیل نموده اند مصروف پیشبرد امورشعبات خودمیباشند و همچنان یکدسته از جوانان دیگرنیز که ازپوهنځی ها فارغ التحصیل گردیده اند بدسترس وزارت تجارت گذاشته شده که

درشعبات وزارت مشغول وظایف هستند وهمچنان وزارت تجارت در نظردارد که درولایات عین این مفکوره را موردعمل بگذارد که بشکل واحدی ازامور متعلق بوزارت تجارت وارسی لازمه نموده باشند . چون متاسفانه پرسونل فنی طورکافی موجود نمیباشد امید است که با کمک ومساعدت‌های وزارت معارف وریاست پوهنتون این آرزوی ما نیز درآیندهٔ قریب برآورده شود.

س: اقدامات وزارت تجارت درمورد سرمایه گذاری خارجی درافغانستان از چه قرار است ومعیار سرمایه گذاری خارجی در طول پنجسال گذشته چطوربوده وتتایجیکه از آن بدست آمده ازچه قراراست . ؟

ج: اقدامات وزارت تجارت درمورد سرمایه‌گذاری خارجی در افغانستان که طی پلان اول پنجساله مملکت صورت گرفته ازین قرار است .

۱ـ درقسمت صدورکشمش افغانی قراردادی بین یك کمپنی خارجی و شرکت میوه عقد گردید که بموجب آن جانبین شرکتی باسرمایهٔ هفده ملیون افغانی تشکیل نموده اند مرام شرکت عبارت است ازسناندرد وپاك نمودن وتنظیم صحیح کشمش افغانی که بشکل مرغوبی درآمده قابل عرضه بازارهای خارج گردد .

۲ـ همینطوریك شرکت خارجی دیگر باسرمایهٔ یك لك وشصت هزار دالر تاسیس یك ورکشاپ رابه غرض ترمیم موترتراکتور ودایرساختن یك دستگاه خشکه شوئی با دستگاهای تصفیهٔ موبل آیل مستعمل وترمیم رادیو سرمایه گذاری نموده که ازجملهٔ دستگاهای متذکره درحال دستگاه ورکشاپ ترمیم موتر دایر وسایرشعبات آن نیز درآینده قریب بکارآغاز خواهند نمود.

۳ـ یك موسسه ساختمانی خارجی به دوموسسه افغانی یکی حجاری و دومی شق نجاری فابریکهٔ جنگلك سهم ووارد فعالیت گردیده است گرچه یك قسمت آن طوراجاره است اما حصهٔ سرمایه گذاری هم داردکه بابکارانداختن ماشینهای جدید اصلاحات درطرزمحصولات و نوعیت موادحاصله هردوفابریکه را متحمل است .

علاوه ازکمپنی‌های متذکره که به شکل سرمایه گذاری وارد فعالیت گردیده اند چندین کمپنی های مختلف دیگر نیز خواهش سرمایه گذاری را در افغانستان نموده اند که دوسیهٔ آنها تحت دوران اصولی بوده و بعد از طی مراحل قانونی وموافقهٔ دولت کمپنی‌های مذکور بکار خود ها آغاز خواهند کرد .

س : آیا در قسمت اشتراك افغانستان به نمایشگاهای بین‌المللی چه اقدامات گردیده و نتایج آن چیست ؟

ج : در قسمت اشتراك افغانستان به نمایشگاه‌های بین‌المللی در اثر دعوت ممالك دوست با ترتیباتی که محصولات کشور ما را بشکل مرغوب معرفی کرده بتواند اشتراك گردیده و طوریکه شما اطلاع دارید در همه کشور های که جهة معرفی صنایع مملکت شمول ورزیده شده محصول صنعت گران ما طرف دلچسپی قرار گرفته و بشکل آبرومندی صنعت کشوردر آن ممالك موقع خودرا احراز کرده است . «ختم»

(بقیه ازصفحه٦٦٦)

تحریر وثبت اسناد وکنترول استحقاق وتا دیهٔ پول کاملا ازهم جدا ادا ره میگر دد وهریك ازین وظایف توسط شعبات مربوطه جداگانه ایفا میشود . این خود یکی ازمزایای سیستمی است که مسئولیت ها وصلاحیت ها را توزیع نموده وطریق نظارت پول و دارایی را خوبتر میسرمیگرداند .

س : دوایر مربوط وزارت مالیه از ماه سنبله ٤٠ تا حال چه مبلغ پول بقایای دولت ذمت مردم را تحصیل کرده است ؟

ج : ازاول سنبله ٤٠ تا اخیرسرطان ٤١ ازبقایای معاملاتی قبل ازسال ۳۳ ذمت دوایر ومؤسسات واشخاص مبلغ (٤١١٦٠٧٤۳) افغانی ۲۳٥٥۰ کلدارو ۱۰۱۹٥۹ روپیال ۱٦۷ دالرو٦٥ پوند تحصیل وتصفیه گردیده وهمچنان مقدار ۱۹۲۱۷ سیر غله تحصیل وبگدام دولت تحویل گردیده است .

س : آیا در آغازسال مالی ٤۱ برمعیار محصول ومالیات افزود شده است یا نه ؟

ج : درسال ٤١ درنرخ مالیات کدام افزودی صورت نگرفته است .

س : درمورد افزودی معاشات مامورین دولت طی پنجسال پلان دوم کدام ترتیبی اتخاذ شده است اگر اتخاذ شده چطورو بچه مقدار ؟

ج : طوریکه همگان میدانند دولت برای رفاه وبلندبردن سطح حیات مامورین کوشش مینماید چنانکه افزودی ۲۰ فیصد برمعاش مامورین وده فیصد برمعاش اجیران در سال ٤١ بروی همین منظور بعمل آمده است .

س : بنظر شماسیستم جدید مالیات مستقیم وغیرمستقیم ومحصولات مملکت اطمینان بخش است .

وزارت مالیه توسط شعبات مربوطهٔ خود میتواند با تطبیق وتعقیب مداوم این سیستم موفقیتهای را بدست آورد ؟

ج : تاکنون سعی شده است تا در سیستم تحصیل مالیات مستقیم وغیر مستقیم بهبود واصلاح بعمل آید ودرآینده نیزدرین بارهمساعی بیشتری ادامه داده ردتا دراثر اداره صحیح آن بیش ازپیش کارآن اصلاح وقناعت بخش شود .

س : کدام منبع عایداتی جدیدزیرنظر گرفته شده است اگرشده است کدام است آیا کدام محصول ویا مالیهٔ جدیدی هم وضع شده است نظرشما را جع بمالیه مترقی بادرنظرگرفتن مقتضیات امروز ومصارف موجبهٔ کنونی دولت چیست؟

ج : افزایش فعالیتهای انکشافی وپیشبرد پلان‌های ارتقایی درامورمختلفه کشورمصارف بیشتر را ایجاب مینماید و ازطرف دیگردراثر ازدیاد عواید افراد از طریق توسیع ساحه تجارت داخلی وخارجی وتاسیس وبوجود آمدن دستگاه های متنوع تولیدی

ایجاب مینماید تا مطابق وهماهنگ به این ترقیات امورمالیه گذاری نیز اصلاح گردد قوانین مالی کشور نیز مورد مطالعه عمیق ودقیق متخصصین واشخاص باتجربه قرار گرفته است.

س : برای اصلاح وضع دفترداری جهت جلوگیری ازضیاع وقت و انجام کار منظم بطور سیستماتیک چه اقداماتی شده ودرآینده مد نظر است ؟

ج : دفاتروزارت مالیه بروی اجراآت سیستم جدید حساب اصلاح گردید اجرا و ثبت وتطبیق امور به اساس فورمهای معین صورت میگیرد ومیره اجراآت دفترداری عبارت از وضاحت ایجازوتعدد ثبت اسناد ومعاملات است ولذا امکان سؤاجراآت تاحدلازم ازمیان رفته وتقلیل یافته است .

س :آیا موضوع احصاییه وثبت املاک دولت توسط شعبهٔ مربوطه تنظیم شده است ؟ میتوانید توضیح کنید که دراین قسمت چه فعالیتهای صورت گرفته است ؟

ج : طوریکه معلومات دارید برای ثبت تمام املاک مملکت اصولنامه یی بنام اصولنامه احصائیه وثبت املاک تدوین شده که مراحل اصول آن طی و تحت تطبیق قرار یافته است طبق مندرجات آن درمرحلهٔ اول باساس اظهارنامه بعداً تصفیه ودرمراحل بعد وفرا هم شدن امکانات کار مساحت عملی خواهد شد . فعلا حسب اصولنامه مذکور عمل توزیع اظهارنامه ها آغازیافته است .

س : درقسمت فعالیتهای گمرکی وافزایش محصولات گمرکی چه اقدامات شده اگر محصول گمرك افزود شده علت آن چیست !

ج : برای تنظیم امور گمرك مطالعاتی ازطرف متخصصین واهل فن در وزارت مالیه جاری است . به تعرفه گمرکی افزودی بعمل نیامده وفعلا درنظرهم نیست، افزود شدن عایدگمرکی امید است دراثراصلاحات بعمل آید .

س: درمورد تربیت پرسونل فنی ومسلکی دررشته‌های حسابی واداری ازسنبله ۴۰ تا حال چه اقدامات شده‌است؟آیابرای تحصیلات‌عالی بکشورهای خارج هم‌عدهٔ اعزام شده اند اگراعزام شده‌اند‌چند نفردرچه‌شق وبکدام کشور ؟؟

ج: توسیع فعالیتهای‌اقتصادی وتطبیق‌پروگرامهای انکشافی ازهمه‌پیشتر باشخاص‌فهمیده وصاحب‌معلومات ضرورت‌دارد بروی‌همین منظور وزارت مالیه بهمکاری‌وزارت معارف درتربیه افراد‌تعلیمیافته اقدام‌نموده‌است‌وچون‌پیشرفت‌سریع‌امورایجاب‌می‌نمود تاعلی‌العجاله دررشته‌های مختلف یکعده اشخاص‌تربیه شوند . که‌درشقوق‌محاسبه، بودجه، خزاین‌وسائرامور مالی وپولی‌دارای معلومات کافی‌باشند لذاازسنبله ۱۳۴۰ تاکنون مثل‌چندسال گذشته بدایر نمودن‌کورسهای دوروی درشق‌محاسبه دولت‌وبودجه ومحاسبه تجارتی مبادرت ویك‌عده کثیر ازمامورین مرکز وولایات وفارغ‌التحیصلان فاکولته هاومکتب اصول تحریررا تدریس‌نمود وحتی‌برای‌تقویه زبان‌انگلیسی افراد یکه قبلابدین زبان آشنایی داشتندکورسی‌را دائر نموده است .

تاکنون بتعداد بیش از (۱۵۰) نفر ازین کورسها فارغ گردیده)و(۲۵) نفر دیگر مشغول فراگرفتن دروس اند . حتی سلسله این کورسها در ولایات نیز ادامه داشته ما مورین مربوطه مستوفیتها درشق محاسبه جدید دریس شده اند .

برعلاوه عدهٔ هم تاکنون جهت تحصیلات عالی بکشورهای اتحادشوروی، اتازونی، آلمان غرب لبنان وغیره اعزام شده اند

س : درمورد کوپراتیف مامورین تنظیم اداره وتوزیع موادمورد ضرورت مامورین چه اقداماتی مورد عمل قرار گرفته ودر آینده چه اجراآتی مدنظر است؟؟

ج : تأسیس کوپراتیف استوهلاکی براساس ومبنای صحیح ازضروریات بوده عملی شدن آن بحال همکان مخصوصا باوضع اقتصادی موجود مملکت مفید دانسته میشود واین موضوع تحت مطالعه دقیق وموثر است .

س : نظرشمار اجع بفعالیتهای انحصارات دولتی چیست؟ اجراآت وفعالیتهای آینده مؤسسه دراقتصادیات کشور ودرعایدات عمومی دولت ازسنبله ۴۰ تاحال چه نقشی را بازی کرد . است وانحصارات دولتی مصدر چه خدمات نافع ومؤثری شده وچه اقدامات جدیدی رامرعی داشته است ؟

ج : توزیع پترول وشکر از وظایف عمده انحصارات بوده ودر سال گذشته موادمورد ضرورت متذکره فوق تاحد امکان بقیمتهای مناسب تهیه وتوزیع گردیده وامورخریدو فروش وتورید موثر تاحد امکان مراقبت ونظارت گردیده وبراثر ازدیاد روزافزون ضرورت بمواد نفتی برتعداد ذخایر درمرکز وولایات نیز افزوده شده است علاوتاً ورکشاپهای مجهزی درکابل و قندهار تأسیس وبکار انداخته شده است .

افزایش واصلاح راههای تجارت ومواصلات داخل کشور درآینده ایجاب می نماید تاتعداد بیشتر وسایل نقلیه توریدومواد سوخت ومصرف آن تهیه شود واین مسأله در سالهای آینده بداخل پلان منظم درنظر گرفته شده ومورد عمل قرار داده میشود که این خود معاونت موثری درراه تقویه اقتصاد کشوردانسته میشود وطبعاً بر کمیت عواید دولت نیز ازاین مدرك کمك شایانی بعمل میآید .

س: برای تنظیم اموراداری ،دفترداری وحسابی،عواید ومالیات کدام قوانین جدید ویاتعلیماتنامهٔ نوی وضع شده است ؟

ج : جواب این سوال درضمن جواب سوالهای پیشترشما توضیح گردیده است .

س : اقدامات وزارت مالیه درموردامور سیلو وتهیه غله ازچه قرار است ؟

ج : امورسیلو ازابتدا تاکنون ازطرف وزارت مالیه تحت نظربوده وفعالیت این موسسه سال بسال افزون گردیده وتولیدات آن درهرسال بیش ازسال قبل بوده است . چنانکه در سال ۴۰ نظر بسال ۱۳۳۶ تولید مواد ۵۱ فیصد وتولید آرد ۵۴ فیصد بیشتر بوده وتولید ۲۴ ساعته

آسیاب از ۲ر۶۵ تن با لتدریج به ۶ ر ۱۰۷ تن و نان از ۲۳ تن به ۹۸ر۳۲ تن و تولید شبانه روز فابریکه نان نظر به گذشته ۷۰ر۴۳ فیصد زیاد گردیده است. ازدیاد تولیدات در حالی صورت گرفته که ازمواد محروقه ۶۲ فیصد وانرژی برق ۳۶ فیصد نظر به پیشتر صرفه جویی شده است وبرعلاوه در ظرف پنجسال بیش از ۵۰۰ نفر کارگر ومامورفنی در رشته های مختلفه تدریس وتربیه شده اند.

ازحساب مفاددارایی مؤسسه سیلو تاکنون تعمیرات مهمی مانند شعبه بزرگ نجاری شعبه ساخت وترمیم بوریها، شعبه میده کردن وپاک کردن نمک وورکشاپ تخنیکی وترمیمخانه برقی بناشده است.

س: در تشکیلات وزارت مالیه نسبت بگذشته تغییر اتی وارد شده یا نه اگر شده از چه قرار است؟؟

ج: برای اینکه اجراآت باسیستم جدید محاسبه وبودجه هماهنگ بوده با شد تشکیل وزارت مالیه بحیث نماینده مالی دیگر وزارتخانه ها اصلاح گردید این تشکیل باساس ضرورت توسیع فعالیتهای مالی واقتصادی کشوردر بعضی حصص وسیع شده ویکقسمت زاید آن ازمیان رفته است.

س: گفتنیهای دیگری اگر داشته باشید لطفاً توضیح فرمو ده ممنون سازید.

ج: وزارت مالیه برعلاوه اجراآت فوق الذکر درقسمت تقویه خزینه تقاعدوتنظیم امور متقاعدین ومراقبت ازدارایی های تصدیهای دولت نیزاقدامات موثری نموده است. وتاحدامکان کوشیده تابیلانسهای نفع وضرر تصدیهارا بدست آورده ازیکطرف دارایی دولت را کنترول کند وازطرف دیگر ازمنافع خالصه تصدیهای مذکور مالیات معینه راتحصیل نماید. باید گفت که درین موردنیز اقدامات وتدقیقات اساسی وجدی جاری است.

باذکر مراتب فوق بازهم نارسایی های موجوداست که امیدواریم دراثر مطالعات دقیق وبررسی درآینده درامور مختلفه وزارت مالیه اصلاحات بیشتری بعمل آید.

(بقیه صفحه ٦۷)
کلتوری بین‌المللی افغانستان وشناسایی کشور درخارج و معرفی کشور های دوست از طریق نمایش آثار شان در وطن بهموطنان کوشش های بعمل آمده است .

نشریات مادر خارج ادامه داشته وبرای انکشاف وتوسعه نشرات خارجی از طریق مجله افغانستان نیوز منطبعه لندن ومجله افغانستان منطبعه قاهره وتوزیع مجله افغانستان اریانا درخارج صرف مساعی شده وموفقیت های بدست آمده است .

س : لطفاً توضیح فرمایند که در نشرات رادیو چه انکشاف وتوسعه رخ داده است ؟

ج : نشریات رادیو که تاسال گذشته ۱۱/۳۰ ساعت بود دراین سال به ۳۰ر۱٤ ساعت بلند رفته است و نشرات داخلی رادیو که قبلاً تنها از موج متوسط برد کاست میشد در یکسال گذشته بیک وقت از موج میدیم وموج شارت پرود کاست میشود . وبرای رسانیدن آواز رادیو باطراف واکناف جهان نیز کوشش های بیشتری - بعمل آمده است .

در سال ٤۰و٤۱ پروگرامهای ذیل باین ترتیب در رادیو جدیداً نشر شده است .

خارجی-پروگرام شرق دور برای جنوب شرق آسیا	نیم ساعت ازطرف عصر
داخلی- راز راز موسیقی	۲۰ دقیقه از طرف صبح
-رویس دوم خبرها -	۱۰ دقیقه از طرف صبح
کور نی ژوند	نیم ساعت از طرف صبح
فرمایشی موسیقی	نیم ساعت ازطرف ظهر
فرمایشی موسیقی	نیم ساعت ازطرف شام(یك روز درمیان)

س: درقسمت اصلاح وانکشاف امور تخنیکی رادیوچه اقدام شده است ؟؟

ج: درین قسمت اقدامات ذیل بعمل آمده است :

۱- در ستودیوی حاضره

یك سلسله اصلاحات دردستگاه حاضره صورت گرفته ویك قسمت سامان وو سایل جدید نصب گردیده است .

دراثر این اقدام بعضی نواقص که در کیفیت وطاقت آواز موجود بود رفع گردید .

درستو دیوی حاضره ترتیبات لازمه اتغاز گردید طوریکه دربالا اشاره کردیم بدینوسیله رادیو کابل میتواند روز مره دریك وقت دوپرو گرام رانشر کند این قدم رامیتوان یکی ازاقدامات عمده ریاست تخنیکی را دیوتلقی نمود.

۲- دردستگاه موج میدیم .

این دستگاه که از تقریبا ۲۲ سال باینطرف کار میکند ترمیم شده ودر قسمت طاقت و ترتیبات فنی این دستگاه اطمینان کافی حاصل گردیده است .

۳- در دستگاه موج شارت .

دوپایه آنتن های سمنتی یکی آن بطرف ممالك جنوب شرق آسیاواند ونیزیا دیگرآن

بطرف ممالک شرق دور بکار - انداخته شد. باین ترتیب بادر نظر گرفتن آنتن‌های سمتی بطرف اروپا وممالک عربی وشمال افریقا آواز رادیو کابل به اکثر نقاط قاره های آسیاء اروپا وافریقا پخش میگردد .

٤- تعمیرات .

الف. کارتعمیر ستو دیوی جدید بسرعت جریان دارد که نود فیصد آن تا حال تکمیل گردیده‌است .

وسایل تخنیکی آن ۸۰ فیصد بکابل رسیده‌وباقی آن‌عنقریب مواصلت میکند، کاربسته کاری ونصب دستگاه بزودی - ممکنه آغاز میشود .

ب- پارك احاطه دستگاه امواج شارت که ۸۵جریب زمین رادر برمیگیرد تاکنون طبق نقشه‌مرتبه درحدود نودفیصد سر سبزساخته‌شده ومساعی زیادی در ینراه بکاربرده شده‌است .

ج. تعمیر الحاقیه دستگاه امواج کوتاه تکمیل ومورد استفاده قرار گرفته است این تعمیر باعصری ترین وسایل مجهز میباشد .

س: خواهشمند است توضیح فرمایید که درین سال کدام جراید و مجلات تاسیس شده؟

ج: ازموفقیت های مطبوعاتی مملکت در این سال برآورده شدن یکی از آرزو های مطبوعات است که طبع ونشر روز نامه ومجله انگلیسی میباشد .

دراین سال ریاست مطبوعات موفق شد مجله مصورافغانستان آریانا راکه کشور را در تصاویر معرفی میکند طبع ودر داخل وبیشتر در خارج توزیع کند .

همچنین موسسه دباختر آژانس توفیق یافت که روز نامه انگلیسی کابل تایمز را طبع ونشر کند این دونشریه برای- معرفی افغانستان ونشر اطلاعات روز مره برای خارجی های مقیم مملکت وعلاقمندان افغانستان درخارج خدمت بسزایی راانجام میدهد .

درپهلوی این نشرات ریاست مطبوعات مطابق اصولنامه مطبوعات بیك عده مجلات اجازه طبع ونشر داده است- که عبارت است از :

مجله علمی کابل ازپوهنځی‌علوم. مجله جغرافیه ازپوهنځی ادبیات، مجله‌دکرهنی انجنیری اوبیطاری بنام علم وفن -ونشریه مرکز ثقافی سفارت جمهوریت متحد عربی در کابل .

س: وضع مطبعه دولتی چطور است وبرای توسعه مطبعه دولتی چه اقدام شده است ؟؟

ج: مطبعه دولتی‌فعلا قسمت اعظم احتیاجات طباعتی مملکت را رفع میکند و ماشین های قدیمی وقسمتی از ماشین جدید در شعبات‌آن مصروف کار است .

معذلك درسال گذشته دوماشین لینو تایپ که به پشتو، فارسی وانگلیسی کارمیکند وقبلاً از انگلستان خریداری شده بود بکار انداخته شد .

برای توسعه وانکشاف تخنیکی مطبعه دولتی ومطابع مربوطه آن در ولایات سال گذشته شاغلی قندهاری رئیس مطابع دولتی عازم اروپا گردید تابرای خریداری ماشین آلات مورد ضرورت مطبعه ومطالعه باینکه ماشین های مطلوب رااز کدام مملکت میتوان بشرایط مساعد بدست آورد، اقدام کند .

دراثر مطالعات مفصل شاغلی موصوف فیصله شدتا (۲۳) پایه ماشین از آلمان و ٥ پایه ما شین آفست از سویس خریداری شود .

(۸) پایه ماشین بقیمت ۱۲۲۰۰۰ دالر ازانگلستان خریده شده است .

فرمایش خریداری ماشین های مذکور به کمپنی های مربوطدر انگلستان المان وسویس . صادرشده است درا ین فرمایش ماشین ها، ماشین شامپیون دو رنگه آفسیت، ماشین پرله، ماشین های مختلف هایدلبرك ماشین های سناتور ، روتا برنت ، کمره بزرگ زنکوگرافی ، ماشین های دوخت و برش پروف وشبکه کاغذ قاتی هم شامل است .

همین قسم یك ماشین بزرك کاکسو تایپ که میتواند ۸ صفحه روز نامه را دریکبار طبع کند قبلا به کمپنی کاربن امریکا فرمایش داده شده بود که ممکن است بزودی بکابل وارد و بکار انداخته شود .

س. برای تربیه پرسونل فنی مطبعه چه اقدام شده است ؟

ج. درسال گذشته برای آموختن کار لینوتایپ دونفر کار گر به کلکته اعزام گردیده وهمین قسم مطبعه دولتی درنظر دارد در چند ماه آینده (۱۰) نفر دیگر را جهت آموختن لاینو تایپ بخارج بفرستد که از جمله ۸ نفر برای پشتو وفارسی وعربی ودو نفر در رشته انگلیسی خواهد بود .

در عین زمان با کمپنی ها ی که از آن ماشین خریداری میشود موافقه شده است که یك تعداد شاگردان افغانی رادر رشته های فنی برای مدت سه الی شش ماه بمصرف خود کمپنی تربیه کنند .

س. در باره تهیه مواد طباعتی از جمله کاغذ چه اقدام شده است ؟

ج. کاغذ یکی از ضروریات عمده مطبعه دولتی است که باساس قرار داد های که مطبعه باموسسه و ستوك نتورك دارد کاغذ عادی از (اتحاد شوروی) وارد میشود . بعلاوه برای خریداری اقسام کاغذ های رنگه وسفید طرف ضرورت متن و پشتی مجلات و کتب و غیره سه صدتن کاغذ درنظر است وارد شود وهم یك مقدار کافی جست فلم و ادویه کار آمد که مجموع قیمت کاغذ ومواد مذکور به (۱۵۰۰۰۰) دالر میرسد خریداری خواهد شد.

س . برای بهبود وانتظام امور خبر رسانی چه شده ؟

ج . موسسه دباختر آژانس برای بهبود وانتظام خبر رسانی بذل مساعی نموده ازیك طرف کوشیده است برکمیت وکیفیت خبرها بیفزاید و ازطرف دیگر برای تجهیز و تقویه وسایل فنی و تخنیکی موسسه کوشش نموده است . چنانچه علاوه بر اینکه دستگاهای اخذ خبر درمرکز تهیه شده باموسسات خبررسانی معتبرازقبیل ریوتر . یونایتدپرس. د ـ پ ـ آ سین هو ا و انتا را قرار داد ها داشته و مرتباً ازتازه ترین اخبار آژانس های مذکور استفاده کرده است .

دتیر کال په هغه غونده کښې چه دمطبوعاتو دمستقل ریاست دکور نیو دخپرونو لوی مدیریت له خوا دسبز کال دجوایزو مستحقینو ته دویشلو په مناسبت جوړه شوې وه ښاغلي میوندوال دکالیزې ممثلې ته جایزه ورکوي

د کلیو د پرا ختیا ؤ ریاست مربوط په شپو کیو کښې د لویانو کورس د تعلیماتو
یوه نمونه چه په هغه کښې ډیر کسان بوخت دي

د کلیو د پر اختیا د اجتماعي روزنې مرکز چه دلته ځوانانو ته د کرهنې نوې طرز ښودل کیږي . کوم وخت چه ځوانان د زده کړې نه خلاصیږي د مختلفو ولایاتو د پرو ژو لپاره د ښوونکو په حیث لیږل کیږي .

دستگاهای رادیو تیلوتایپ ودستگاهای تیپ‌ریکارد وررادیوهای آخذه که قبلاً برای آژانس باختر باآلمان قرار دادشده بود وارد گردید و مورد استفاده قرار گرفت .

وهم قرار دادی باجمهوریت اتحادی آلمان برای تو ر ید شبکه خبر رسانی آژانس باختر باولایات بامضأ رسید بوسیلهٔ این شبکه آژانس باختر میتوانند درآن واحد به (٦) ولایات مملکت خبر برساند .

این خبرها توسط بیسیم مخابره میشود ؛ باساس قرار داد منعقده دستگاه مذکور تاتابستان سال آینده بکابل وارد شده وبکار انداخته خواهد شد .

درمورد خبر های داخلی آژانس باختر کوشیده به سیستم خبرها تجدید نظر کند . وسایل اخذ خبر درمرکز وولایات توسعه یافته ونامه نگار های متعدد در مرکز معین ودرولایات نیزیك عده نامه نگارهای دایمی گماشته شده اند .

س . درمورد بهبود و توسعه امور هنری درمرکز چه اقدام شده است ؟

ج . دریکسال گذشته برای‌انکشاف‌هنرهای زیبا، موسیقی واکت‌وتمثیل وانتظام تورید فلمهای خارجی کوشش های صورت گرفته وازان نتایجی مفیدی بدست آمده است .

موسیقی:

درطول سال یك سلسله کنسرت ها ازطرف کابل رادیو صورت گرفت که کنسرت‌های مذکور تحت نظر متخصصین خارجی ترتیب شده بود ، در این کنسرت هاآهنگ‌های آرمونیزه شده بمعرض نمایش قرارگرفت باین ترتیب کوشش شده موسیقی ماآهسته آهسته شکل علمی بگیرد ومطابق باساسات علمی وشرایط عصر باشد .

این کوشش باهمکاری متخصصین خارجی وکارکنان داخلی دوام دارد .

آرت وتمثیل :

صحنه بزرگ ومجهز کابل ننداری درسال گذشته بکار انداخته‌شد و درآن یك‌سلسله درامهای تمثیل‌گردید. این درامها توسط متخصصین داخلی وخارجی رژی و دایرکت شده ازنظر کیفیت هنری‌دارای امتیازی‌خوبی است درعین زمان باتاسیس کورس آرت دراماتیك یك عده ممثلین جدید تربیه شد واولین درام شان که همه ممثلین وممثلات آن جدید بودند تمثیل گردید این درام «شیشه‌های‌شکسته» نام داشت‌که توسط بناغلی خیرزاده ترجمه، رژی ودایرکت شده بود .

فلم های سینما :

ریاست‌مستقل مطبوعات سعی‌لازم نمود تا۸۵ فیصد فلمها بهتررا بسویه بلندتر ازممالك مترقی غرب تهیه وبمعرض نمایش گذارد .

ریکاردها :

برای اینکه مردم ازآوازهای‌افغانی بیشتربتوانند استفاده کنند چنین تجویز وکوشش شد که رستوران ها وکافی های شهرا ز ریکار د های افغانی بیشتر ا ستفاده کنند پوهنی

نداری بهمکاری کابل رادیو داخل اقدام است تایك تعداد بیشتر ریکاردهای جدید وطنی رابمعرض استفاده عامه گذارند .

س . درقسمت امور سیاحین چه اقدام شده است ؟

ج. یکی‌از مراکز تماشایی مملکت‌که ازنظر سیاحین اهمیت بسزا دارد بامیان است . قبلبرین دربامیان یك هوتل و جود داشت که مربوط به شرکت هوتلها بود این هو تل اخیراً بموسسه گرځندوی تعلق گرفت و موسسه مذکور د ر طو ل سال گذشته برا ی مجوز ساختن هوتل مذکور صرف مساعی کرد اکنون هوتل بامیان با شرایط بهتر برا ی پذیرایی مراجعین آماده‌شده است .

همین قسم برای تعمیریك هوتل جدید دربند امیرکوشش بعمل آمده و نقشه یك هوتل عصری ترتیب وتکمیل گردیده، مراتب مقدماتی کارطی شده است‌که امید ا ست به تعمیر آن هرچه زودتر اقدام شود .

س . برای تربیه پرسونل فنی دررشته های مختلف مطبوعاتی چه اقدام شد ه است ؟

ج: درسال گذشته ریاست‌مطبوعات‌موفق‌شد چندکورس ازقبیل ژور نالیزم، کورس‌عکاسی کورس موسیقی ، کورس نطاقی‌وکورس‌های پښتورا بسویه عالی‌دایرکند ومامورین ومنسوبین مطبوعات را دررشته های مربوط ازطریق کورس های مذکور رهنمایی‌ویاری نماید .

بعلاوه ٦ نفر دررشته‌های‌عکاسی‌وفلمبرداری‌بخارج اعزام‌شده ودرنظراست دونفر دررشته کتابخانه، دونفردررشته زبان‌انگلیسی‌دونفردررشته‌زبان‌روسی‌جهت تحیصل به‌خارج‌اعزام‌شود .

س: برای‌انکشاف و انتظام‌کتابخانه مطبوعات چه اقدام شده‌است ؟

ج . کتابخانه مطبوعات که از کتابخانه های معتبر کشور است مو ر د تو جه خاص بوده وبرای انتظام کتابخانه وترتیب وتوزیع کتب به سیستم عصری از کمك های خا ر جی هم استفاده شده است چنانچه یکنفر متخصص خارجی سال گذشته باین منظور آ مده سه‌ماه درکتابخانه کار کرد .

برهنمایی متخصص مذکور از یکطرف سیستم کتا بخانه به سیستم کا ر تو تیك تبدیل شد وازطرف دیگریك عده کارکنان کتابخانه زیر تربیه گرفته شد .

درپهلوی تنظیم وترتیب کتابخانه مطبوعات، بخریداری یك تعدادکتب برای کتا بخانه ازخارج اقدام شده‌که درآن تازه ترین کتب شامل است .

س . راجع بوضع موجوده وآیندهٔ فلم برداری معلومات میخواهم ؟

ج . مهمترین اقدام در اینمورد اقدام برای تعمیریك لابراتوار فلم برداری در کابل است. این‌لابراتوردارای‌ظرفیت‌سالانه۵۲ فلم‌اخباری بطول۳صدمتروهرکدام۲٤ فلم‌داکومنتری بطول ٤ تاه صد متر هر کدام میباشد .

دستگاه مذکوردرصورت تکمیل میتواندازهرفلم ١٦ میلی و۳۵میلی ١٠ کاپی‌تهیه کند .

وضع موجوده فلم برداری بصورت عادی دوام داردومدیریت عمومی فلم برداری درطی

سال گذشته توفیق یافته است یك تعداد فلم را از قبیل فلم سفر اعلیحضرت معظم همایونی درداخل، کاپی های فلم انگلیسی پلان پنجساله یك فلم در باره جشن استقلال، فلم خزان کابل، فلم بزکشی وفلم رنگه توریزم راتهیه وآماده نمایش گرداند .

علاوه برآن اداره فلم برداری درطول سال، جریان پروژه های عمرانی بزرگ کشوررا تعقیب نموده وبعدازهرسه ماه ازآن فلم برداری کرده است تاوقتیکه پروژه های مذکور تکمیل میشود بتواند فلم مکمل آنراکه نماینده مراحل مختلف کارمیباشد تهیه کند .

س . راجع بجوایز مطبوعاتی اقدام ریاست مطبوعات چه بوده است ؟

ج . در این قسمت سال گذشته کوشش شد تالایحهٔ ترتیب شود که بأساس آن کتب وآثاری بیشتر تقدیر گردد که نویسنده ومترجم درآن زحمت بیشتر کشیده و استعدادبهتر راتبارز داده باشد .

بنابران تعداد جوایز نسبت به سابق محدود شد و مبلغ جایزه بلند برده شد و در پهلوی جوایز جدید ازقبیل جایزه درام داستان وجوایز هنری بنام های مختلف وضع گردید .

در اثر مساعی گذشته امسال مدیریت عمومی نشرات داخلی توانست یك تعداد کتب بهتر را تقدیر کند وجایزه دهد .

برای اینکه جوایزهنری نیزبه مستحقین آن برسدودرعین زمان کسانیکه درطول سال تبارزکرده اند تقدیر شوند جایزه موسیقی برای خواننده هاونوازنده های سال نیزتعیین شد .

وهمین قسم تجویز شد که جوایز نظم ونثر برای بهترین آثاریکه درطول سال گذشته، درمطبوعات نشرشده است داده شود باید متذکرشد آثاریکه امسال برای جایزه ادبی نظم ونثر کاندید شده نیز درآن جمله شامل است .

س : ریاست مستقل مطبوعات درقسمت امورروابط کلتوری چه اقدام کرده است؟

ج : مطابق قراردادهای همکاری ثقافی و کلتوری هیئت های علمی وهنری کشور های دوست در افغانستان پذیرایی شده وهیئت هائی افغانی به ممالك دوست اعزام گردیده است درامسال مدیریت عمومی روابط ثقافتی زمینه را برای ترتیب تندار تون هنری هند، اتحادشوروی وبلغاریادرکابل مساعد گردانید . ویك سلسله فلم های کشورهای دوست رادرسینما بمعرض نمایش گذاشت علاوتاً زمینه را برای نمایش آثار نقاشی وعکاسی افغانستان درمسکوو بعضی دو لت های دیگر فراهم کرده است .

س : پروژه های عمدهٔ انکشافی که درپلان پنجسالهٔ دوم رویدست است وتطبیق میشود چه خواهد بود ؟؟

ج ، در پلان پنجسالهٔ دوم امور نشراتی انکشاف قابل ملاحظه خواهد کرد مثلاً درقسمت نشرات رادیویی علاوه بردستگاه های فعلی رادیو ، یکدستگاه موج دوصد کیلواته ویکدستگاه موج متوسط ۲۰ کیلوواته سیار (که درهر نقطهٔ مملکت ضرورت واقع شود) تورید وبکار انداخته خواهد شد . برعلاوهٔ آن درنظر است که بتعداد مراکز نشرالصوت

درولایات واطراف مملکت افزوده شود تا طبقهٔ عوام ازرا دیو بیشتر مستفید شوند .

درقسمت انکشاف صنعت فلمگیری نیز توجه بعمل میآید تا امور فنی این شعبه با تعداد کارکنان مسلکی آن توسعه داده شود . این شعبه فلمهای را که تهیه میکند خو د شستشو میکند تا بدینترتیب از احتیاج خارج فارغ شود . همچنین صداوآواز را درفلمها ثبت مینماید. برا ی این منظور یك لابراتوار شستشوی فلم درمرکز تاسیس میشو د . علاوةً از ۲ تا ٤ فلم هندی بزبان پشتو وفا رسی دوبله خواهد شد مصارف مجموعی این دستگا ه (۲٦٥) هزار دالر و٤ ملیون افغانی پیشبینی شده که امور مربوطهٔ آن در سال اول پـلا ن تکمیل خواهد شد . در قسمت امور طباعتی نیز پروژه تطبیق خوا هدشدکه نظربه آن مطبعه دولتی مرکز وولایات بمصرف ۲ ملیون و۳ صد و ٤٤ هزار دالر و٥۹ ملیون و ۳۸۱ هزار افغانی توسعه داده شود . به این ترتیب قوهٔ تو لیدی مطبعهٔ مرکز علا وه برطابع اوراق و دفاتر کار آمد دوایر و موسسات روزانه بیکصد هـزا ر نسخه روزنامه و ۸۰ جلد مجلهٔ ما هانه و ۲۰۰ جلدکتاب راسالانه بالغ خواهد شد . مطابع ولایات قدرتخواهد داشت که بصورت مجموعی روزانه ۸٥ هزار روزنامه وده هزار نسخه مجلهٔ ماهوار رابطبع بر ساند و درعین حال فر مایشهای دوایر وموسسات واشخاص را چاپ کنند . د ر این پروژه تربیهٔ اشخا ص فنی واعزام متخصصین ازخارج هم شامل است .

درساحهٔ امور موسسات نشراتی هم انکشافی رخ خواهد داد ، پو لیکه جهت تطبیق این پرو ژه منظور شده بر چهل هزا ر دالر و ۲٦۱ هزار ا فغانی بالغ میبا شد . همچنان موضوع انکشاف سیر وسیاحت وتوریزم شامل این پروژه هاست چنا نچه یك هو تل مجهز وکاملاً عصری بمصرف ۲٥ هزار دالر و ۳ ملیون و ۱۹۱ هزار افغانی در ظرف دوسال پلان جهت رهایش سیاحان داخلی و خارجی دربند امیرتعمیر میشودو عایداتیکه ازاین راه عاید می‌شوددر تقویهٔ بودجهٔ عمومی دولتنهایت مو ثر ا ست . چنا نچه قرار یك احصا ییه درسال گذشته عایدات ملی ازین رهگذر به نزده ملیون افغا نی با لغ گـر د یده است . درنظر گرفته شده که درپنجسال آینده ٦ ملیو ن د ا لر جهت سا ختمان هو تلها ی مجهز وعصری ، وسایل نقلیه ، ایجاد تفرجگاها ، وسایط د یگر مورد ضرورت و تاسیس ادارات کمك بسیاحان وتوسعه ریاست گرځند وی مصرف شو د . همچنین بقیمت ۱٦۰ هزار دالر و ٤ ملیون افغانی سینمای سیار مجهزی بکار انداخته میشود د ر حقیقت با این مبلغ ۱۷ یونت سینمای سیار تکمیل میگردد . از طرف دیگر جهت تقویه وتوسعه مو سسات فرهنگی ونشراتی ریاست مستقل مطبوعات از قبیل پوهنی ننداری ، آ ژا نس با ختر وغیره کوشش بعمل میآید تا موسسات مذ کور بتوانند خوبتر به تبلیغ وتنویر واز د یاد معلو مات عامه بیشتر موفق شوند . جهت اکمال این پر وژه صرف یك ملیون و ۱۳۰ هزار دالر و پنجاه ملیون و ۳٥۰ هزار افغانی درنظر گرفته شده است .

(ختم)

(بقیه‌صفحه ٦٨)

مربوطه رامرعی میدارد ودرفرستادن متعلمین ومامورین افغانی به‌ممالك مختلف جهته فرا گرفتن تحصیلات مزید وعالی آنهم ازطریق امداد خارجی درپیشرفت پلان از طریق تقدیم پرسنل تربیه یافته به‌اقتصاد مملکت سهم میگیرد .

س: وزارت پلان هنگامیکه پروژه‌ها راوضع وامور قابل تطبیق راروی پلان منظم خود بوزارتها وموسسات دولتی وانکشافی میسپرد آیا درقسمت تطبیق و اجرای آن موضوع را درفرصتهای مساعد تعقیب میکند ؟؟

ج: بایدتوضیح نمود که پلان وزارتخانه‌ها نظربه احتیاجات و ضروریات آنها توسط متخصصین ومامورین مسئول خود وزارتخانه‌ها وبامشورت وهمکاری بسیار نزدیك وزارت پلان تهیه وبوزارت پلان تقدیم‌میشود. وقتیکه وزارت پلان پلانهارا‌از نگاه انسجام وتوحید آن ومسایل مربوط فینانسمان ومدارك آن تثبیت نمود ومراحل اصولی خود را طی نمود آنگاه وظیفه وزارت پلان درمراقبت وکنترول‌پیشرفت پروژه‌های‌مربوطه طوریکه در سوال اول‌توضیح شدازطریق‌بدست‌آوردن راپورهای‌مصارف‌واجراآت تاحد امکان‌صورت میگیرد .

س: وزارت پلان فعلاً چند شعبه دارد وتعداد مامورین مسلکی واداری‌آن‌چقدر است ؟

ج: تعداد مامورین وزارت پلان به اساس تشکیل	۱۰۵ نفر
تعداد شعبات بشمول وزیر وروساء	٤۱ شعبه
تعداد مامور مسلکی موجود	٤٦ نفر
تعداد مامورانغیر مسلکی موجود	۱۸ نفر

س: وزارت پلان در قسمت پرسونل فنی وتهیهٔ متخصصین جهت پیشبرد امور مربوطة خود چه اقداماتی کرده است ؟.

ج: وزارت پلان از نظر ماهیت وظایف آن باید مجهز بامامورین مسلکی ومتخصصین اقتصادی واحصاییوی باشد ، ازین حیث از ابتداء سعی بعمل آمده است تاتربیه مامورین آن برای امور فوق هم در داخل وزارت و هم در خارج از ان تامین گردد. چنانچه یك عده متخصصین و مشاورین خارجی که از طریق امداد تخنیکی ملل متحد و ممالك دوست از قبیل اتحاد شوروی ، ممالك متحد امریکا و المان غربی درین وزارت مشغول اند در تربیه مامورین سهم بزرگ دارند اساساً کار های وزارت پلان بذات خود جنبه تحقیقاتی و مطالعاتی دارد وخود بخود مامور را تربیه مینماید، از طرف دیگر درین اواخر یکعده مامورین وزارت تحت امداد ممالك متحده امریکا ، فرانسه ، المان غرب برای فرا گرفتن تحصیل به ممالك فوق اعزام خواهد شد و عده قلیلی هم از تحصیل در خارج فارغ وهم اکنون درین وزارت مصروف خدمت میباشند . در نظراست برای تربیه مامورین سایر وزارتخانه ها و دوایر که ارتباطی به اقتصاد وپلانگذاری دارند در آینده سیمنار های اقتصادی که بیشتر مربوط مسایل انکشاف اقتصادی ممالك

کم رشد وبالخاصه افغانستان باشد از طرف اینوزارت به کمك متخصصین آن و سا یر متخصصین ملل متحد وغیره دایر گردد .

س: مهمترین اساس مطالعه ونقاط اهم پلان پنجسا لهٔ دوم افغانی چیست؛ لطفاً بصور ت مختصر دربارهٔ آن توضیحات داده شود ؟؟

ج: هدفهای عمده پلان دوم عبارت اند از :

الف: بلند بردن تولیدات مواد زراعتی بمنظور تهیه غذای کافی برای مرد م وفراهم نمودن مواد خام زراعتی برای صنایع وصادرات درین قسمت قبل از همه افزایش تولیدات پنبه برای حصول اسعار خارجه جهة انکشاف آینده مملکت مدنظر میبا شد .

ب: ایجاب تهداب شقوق مهم صنایع ثقیله مثلاً صنایع نفت و گاز، صنایع کیمیاوی صنایع میتالورجی با تامین مواد خام شقوق مذکور، انکشاف دستگاه های مولد برق، تقویه صنایع مواد خورا که وهمچنان انکشاف صنایع خفیفه برای مصارف داخلی وآماده نمودن مواد خام زراعتی برای صادرات .

ج: انکشاف سریع معارف، تربیه ا فراد وصحت عامه مخصوصاً بغرض تربیه افراد فنی به سویه های مختلف وهمچنان تربیه کار گران ماهر برای رفع حوایج روز افزون کشور. درین قسمت توسعه واحداث مکاتب جدید مسلکی، ابتدائی، وثانوی مو سسات تربیه عالی مد نظر میباشد در عین حال موضوع حفظ صحت عامه مجادله علیه امراض ساری موردتوجه قرار میگیرد. باید تصریح کرد که انتخاب سه هدف فوق بحیث هدفهای اساسی پلان معنی آنرا نمیدهد که سایر شقوق کشورمتروك وعاطل میماند، برخلاف چون حیات مدنی انکشاف متوازن کلیه شقوق زندگی را ایجاب میکند سایر امور مملکت نیز همنوا وهمقدم باشقوق فوق پیشرفت نموده ووسایل انکشاف آن در پلان پیشبینی گـر د یده است. حجم مصارف عمو می پلان بالغ بر ۴۴٫۵ بلیون افغانـی یاتقریباً ۲٫۷ چند مصارف واقعی پلا ن اول پیشبینی گردیده که ازان جمله ۷۳ فیصد در امور انـکشافی واقتصا دی صرف میشود در حالیکه در پلان اول ۶۲ فیصد درین قسمت به مصرف رسیده بود. حجم سرمایه گذاری در پلان دوم ۳۱٫۳ بلیون افغانی یعنی تقریباً ۲٫۳ چند مقابل سرمایه گذاری واقعی درپلان اول پیشبینی گردیده است برای مصارف عادی وتدویری وافزودی معاشات ۱۲ بلیون افغانی وبرای مصارف تدویری مزید ۱٫۲ بلیون افغانی پیشبینی گردیده است .

س: راجع به نتایج پلان پنجسالهٔ اول نظر شما چیست ؟

ج: پلان اول باو جود محدودیت امکا نات مالی ومادی، فقد ان پر سونل ومتخصصین وکار گران ماهر، عدم تجربه در شقوق مختلف اقتصادی وعصری ومخصوصاً درکاردشوار وپیچیدهٔ پلانگذاری، مراقبت وکنترول انکشاف اقتصادی بحیث نخستین مرحله انکشاف منظم اقتصادی ومدنی کشور بااتکاء به تاییدات خداوندی (ج) وسعی وهمت ملت افغانستان دراخیر میزان سال ۱۳۴۰

با موفقیت بیش ازانچه توقع میرفت پایان یافت وباوصف اصلا حات وتغییراتیکه نظر به عوا مل وعلل وارده بعمل آمد میتوان گفت که هد فهای اسا سی پلان اول رویهمر فته تطبیق گردیده است . و حتی میزان سرمایه گذاری دردوره پلان ازآنچه پیشبینی شده بود با لاتر رفته است پیشر فت هاییکه در شقوق مختلف اقتصاد مملکت در جر یا ن پلان اول بعمل آمده در خطا به بناغلی صدراعظم که درمحضر وکلای ملت ایراد گردیدبه تفصیل توضیح گردیده است .

س: درباره پلان پنجساله دوم ونتایجیکه ازآن متصور است چه فکر میکیند ؟؟

ج: با تطبیق هد فها ییکه در فوق تو ضیح شد سطح ما دی و سویه مدنی مردم کشور ارتقاء یافته وشرایط قبلی برای بلند رفتن سطح حیا ت به پیمانه سر یعتر در دوره های آینده بوجود خواهد آمد، درعین‌حال تطبیق پلان پنجسا له دوم زمینه کار را برای نفوس کشور توسعه داده بیکاری کلی‌وجزیی راتقلیل میدهد وعدم تناسب در توضیح عایدات ملی بین‌طبقات مختلف مردم مملکت تخفیف میبابد .

س : میتوانید بگویید که در کلیه دوا یر وموسسات دولتی بشمول مرکز و و لا یات بچه تعداد مامور رسمی شامل خدمت اند ؟

ج: ازروی‌احصاییه‌ایکه دردست است‌فعلاً بتعدادپانزده هزارویکصدو نودوسه نفر مردو بتعداد چهار صد ونودو چار نفرزن درشعبات مختلف دولت (بشمول مرکز وولایات) بحیث ماموررسمی شامل خدمت اند که‌تعداد مجموعی‌شان بر«۱۵۶۸۷»نفر بالغ میشود .

بقیه صحفه ۲۶۹

۲ـ الف تعمیر و تدویر شفاخانه‌های جدید

شفاخانه یکصد بستر کابل، شفاخانه شصت و پنج بستره‌یی ابن سینا، کلینك جدید ابن سینا شفاخانه زایشگاه و مستورات ولایت قندهار، شفاخانه زایشگاه و مستورات ولایت مزار شریف مستورات میمنه، شفاخانه لوگرد، تعمیر جدید پولیکلینك‌های سرایخواجه، قندهار، پروان و فراه

ب: تدویر شفاخانه های کتواز، جاجی، مستورات گردیز، مستورات پروان پولکلنیك پروان

ج: ازدیاد شفاخانه های ذکور ننگرهار ۱۰، پکتیا ۱۰، پروان ۱۰، غزنی ۱۰، شبرغان ۵ قطغن ۱۰، میمنه ۱۰، از دیاد بستره های شفاخانه‌ها ی مستورات، قند ها ر ۱۰، هرات ۱۰ مزارشریف ۱۰ حمایه اطفال ۲۰

۳ـ سیستم آبرسانی موسسات صحی:

چون فراهم آوری شرایط حفظ الصحه‌وی در شفاخانه ها از عمده او لترضروری محسوب میگردید واکثر شفا خانه های موجوده فاقد وسایل وشرایط لازمه بود وزارت صحیه درجریان سا لهای پلان اول موسسا ت صحی آتی الذکر رابو سایل آبرسانی عصری مجهز نموده‌است.

آبرسا نی موسسات صحی ذکور، نسوان وزایشگاه قندهار

آبرسا نی موسسات صحی ذکور، نسوان زایشگاه، اکسر یز ودندان سازی مزارشریف

آبرسانی شفاخانه ذکور، زایشگاه اکسریز ننگر هار

آبرسانی شفاخانه ذکور موسسه اکسریز میمنه.

آبرسا نی شفاخانه ذکور وموسسه اکسریز غز نی.

آبرسانی شفاخانه ذکوروموسسه اکسریز پروان.

آبرسانی ومرکز گر می شفاخانه ابن سینا

آبرسانی ومر کز گرمی کلینیك جدید ابن سینا وپولیکینیك قند هار.

۴ـ نصب جنراتور وتمدید برق موسسات صحی:

چون تنویر شفا خا نه ها وتد ویر آلات طبی بدو ن موجود یت برق امکان پذیر نبود در اکثر مناطق هنوز برق شهری وجود ندار د و زا ر ت صحیه در بعضی مو سسات صحی جنراتورهای تولید بر ق را نصب وبکا ر انداخته است وبعضی مو سسا ت صحی د یگر را توسط تمد ید لین از برق شهری مستفید نموده است تا از یك جانب موسسات صحی تنویر گر دیده واز جا نب د یگر سیستم آبرسانی وآلات طبی راتوسط آن بکار بیندازد.

نصب جنراتور وتمدید لین‌های برق تنویری وتدویری موسسات صحی	ولایت مزارشریف
» » » » » » »	و لایت ننگر هار
» » » » » » »	حکومت اعلای میمنه
» » » » » » »	غز نی
تمدید لین‌های برق شفاخانه‌ها وموسسه اکسریز ابن سینا	ولا یت هرات
تمدید لین برق شفاخانه وموسسه اکسریز پروان	» پکتیا

تمدید لین برق مؤسسات صحی ولایت قندهار وحکومت اعلی فراه نصب جنراتور وتمدید لین های برق شفاخانه ملکی گردیز ، شفاخانه ملکی و موسسه اکسریز خوست .
نصب جنراتور وتمدید لین های برق شفاخانه فراه .

۵- یونت های سیار :

چون یك تعداد اهالی مملکت ازمراکزصحی موجوده دوربوده وبرای معالجه و تداوی خویش بمراکز صحی رسیده نمی‌توانستند وزارت صحیه ازنقطه نظرمساعدت ووارسی صحی اهالی دورازمراکزصحی یك تعداد یونت‌های سیاررا آماده نموده تا از یك طرف به تداوی اهالی مذکور وارسی‌کرده وازطرف دیگرطب وقایوی راتوسط یونت های متذکره‌وپرسونل فنی مربوطه آن تعمیم نماید .

فعلاً درولایات ، ننگرهار ، قطغن، پکتیا، مزارشریف، قندهارو حکومت اعلی بدخشان یونتهای سیار بصورت جداگانه مشغول خدمت اند .

۶- موسسات دندان سازی :

چون دراکثرمناطق شعبات‌صحی معالجه‌وتداوی دندان وجود نداشت واکثراهالی‌مملکت ازاین ناحیه دچارمشکلات بودند درپلان‌اول موسسات‌تداوی دندان درولایت‌مزار شریف قطغن ، قندهار ، ننگرهار ، پکتیا ، حکومت اعلی میمنه ، فراه ، پروان وهم یك موسسهٔ مجهز دندان سازی درشفاخانه ابن سینا بکارانداخته شده است .

۷- موسسات تشخیصی :

چون تداوی مریضان بدون موجودیت وسایل تشخیصی مشکل وبلکه نا ممکن محسوب میشود بنابران وزارت صحیه دراین مورد هم توجه خودرامعطوف نموده ویك‌تعدادموسسات تشخیصی را در بعضی ولایات بکار انداخته است تادرمعالجه وتداوی اهالی مملکت‌تسهیلات لازمه فراهم شود ،

موسسات‌اکسریز ، درولایت مزار شریف ، ننگرهار، خوست ، میمنه ، غزنی ، پروان وشفاخانهٔ ابن سینا مجهز وفعال شده وعلاوتاً در شفاخانه زایشگاه‌کابل هم موسسه اکسریز جدید و کاملی بکار افتیده است . همچنان درحکومت اعلی پروان ، میمنهٔ،غزنی‌وشفاخانهٔ ابن سینا بصورت جداگانهلا براتوار های اساسی اعمار ومورد استفاده قرار گرفته است .

۸- دوبی خانه های موسسات صحی :

تنظیف البسه ولوازم بستر مریض یکی ازمسایل عمده‌بوده وبدون وجود وسایل وشرایط لازمه تنظیف البسه ولوازم بستر مریض ناممکن است بنابران وزارت صحیه در بعضی‌مناطق مملکت دوبی خانه های کوچك را باوسایل لازمه آماده کرده است تا البسه و لوازم بستر مریضان مربوط را حسب مطلوب تنظیف بتوانند فعلاً در موسسات صحی و لایت هرات قندهار ، مزارشریف ، شفاخانه سنا توریم نسوان کابل ، مرکز مجادله توبرکلوز کابل ودرشفاخانهٔ‌ابن‌سینا دوبی‌خانهای‌عصری تهیه‌و مورداستفاده قراریافته است .

۹ ـ توسعه تجهیزات عمومی موسسات صحی :

علاوه بر عملی کردن پروژه های فوق‌الذکر درجریان‌دو نیم‌سال‌اخیر یك‌قسمت تجهیزات فنی طبی تدارك ، مواد مجادلوی تهیه و سامان لابراتوار ، دندان‌سازی ، اکسریز، چپرکت ولوازم بستره ادویه ، البسه مریض ، و غیره چه ازممالك‌خارجی‌وچه ازداخل‌مملکت‌بسرعت ممکنه آمادهٔ کار گردیده وبرای بلندبردن سویه موسسات صحی‌موجوده‌مملکت‌و رفع حوایج مریضان بکار انداخته شده است .

۱۰ ـ طب وقایوی:

۱ ـ موسسه صحت عامه: تعمیر موسسه مذکور را در جریان پلان اول شروع و طبق قراردادیکه بعمل آمده است در حال اکمال بوده ، پرسونل فنی طبی‌آماده شده‌وتجهیزات آن تحت تدارك است امید میرود که در اوایل سال آینده تاسیس و بکار انداخته شود .

۲ ـ مجادله امراض ساری : طوریکه گفتیم وزارت صحیه برای اینکه علل‌امراض رامجو و علاج حقیقی امراض اهالی مملکت را بتواند به انکشاف طب‌وقایوی جداً‌اقدام وبه‌اکثر امراض بشدت مجادله نموده و نتایج مثبت را بدست آورده است در مورد مجادله باامراض ساری با مشورهٔ موسسات بین‌المللی صحی و متخصصین داخلی و خارجی تدابیر لازمه اتخاذ و با در نظر گرفتن تثبیت حق اولیت در جریان سالهای پلان اول بمقابل امر اض ملار یا چیچك ، حمای‌لکه دار ، کولرا ، توبرکلوز ، سگ‌دیوانه وغیره به‌پیمانه‌وسیع‌مجادله‌نموده پرسونل تجهیزات ، لوازم مجادله ، ووسایل نقلیه را بمقدار کافی تدارك نموده و درراه مجادله با امراض ساری بکار انداخته است . لهذا با ذکر مراتب فوق علاوه‌برفعا لیت‌های متذکره چون یك‌تعداد پرسونل فرعی‌برای تطبیق پروگرام‌های‌مرتبه‌ضرورت‌احساس‌میگردید در حدود پنجصد و بیست نفر را در کورسهای مختلفه طب و پروتیز دندان ، مفتشین‌صحی کمپوندر ، تکنیشن ، معاون لابراتوار ، قابله ، آبله‌کوب ، لبرانت اکسریز تربیه‌و بکار گماشته شده است .

۳ ـ تبلیغات صحی : چون تبلیغات و پروپاگند‌صحی برای حفظ وقایه‌صحت‌عامه‌وتنو یر افکار مردم یك موضوع حائز اهمیت میباشد دراین‌موردهم‌در جریان‌پلان‌پنج‌سالهٔ‌اول‌تشبثات مفید عملی و افکار و اذهان عامه ذریعه نشرات رادیو ، نمایش فلمهای‌صحی‌وتعمیم‌نشریه‌های طبی و غیره تنویر شده است .

س : اقدامات وزارت صحیه در موردطب وقایوی چیست ؟ و مهمترین امراضیکه صحت مردم ما را تهد ید میکند کدام است و برای جلوگیری و دفع آن چه اقداماتی شده‌است؟

ج ـ وزارت صحیه جهت وقایع صحت مردم از عرصه بیشتر ازبیست سال‌پروگرام حمای لکه دار را رویکارنموده هر زمستان‌در تمام افغانستان به پودر یا شی دی دی، تی، واخیراً در کابل به پودر پاشی ادویهٔ گاما ، بی ، اچ ، سی شروع نموده تا اهالی از آفت‌مرض حمای لکه‌دار که توسط شپش از یکنفربدیگری انتقال می‌یابد وقایه نماید . که این کار مصارف هنگفتی را ایجاب میکند فعلا قرار راپور های احصائیوی مرض حمای‌لکه دار در سراسر مملکت‌کدام رقم قابل ملاحظهٔ را نشان نمیدهد . (همکاریهای یونیسف در پیشبرد این پروژه قابل تذکر است .)

۲ ـ از ده سال باینطرف وزارت صحیه بوسیلهٔ یکی ازارگانهای خود یعنی موسسه مجادله ـ ملاریا توانسته است برای جلوگیری از این مرض که بنیه اجتماعی و اقتصادی را تخریب میکند اقدامات جدی و قابل ملاحظه بنماید ریاست مجادلهٔ ملاریا بعد از مساعی و زحمات زیادی موفق شد مقدار کثیری از باطلاق ها ـ خندقها و مواضعیکه بدترین منبع نشوونمای پشه است بعد از معاینات لازمه توسط ادویه خنثی ساخته و از تکثر پشه ملاریا جلو گیری کند . امروز بفضل خداوند مانند سابق اهالی توسط ملاریا تهدید نشده وبنیه افراد مناطق ملاریایی از آفت ملاریا نجات یافته و همه سالم بسر میبرند .

پروژهٔ مجادله ملاریا افغانستان پس از یك سلسله مجاهده امروز از مرحله کنترول گذشته بمرحلهٔ امحای ملاریا قدم نهاده است ازین لحاظ پروگرام امحای ملاریای افغانستان در حوزهٔ جنوب شرق آسیا در جملهٔ اولین موفقیتی بشمار میرود که نصیب دول عضو این حوزه گردیده است .

(همکاری های متخصصین موسسهٔ صحی جهان و مساعدت های مالی یونیسف در پیشبرد این پروگرام قابل تذکر است)

۳ ـ پروگرام امحای چیچك : بعد از یك سلسله مطالعات و سفرشاتیکه از طرف موسسه صحی جنوب شرق آسیا صورت گرفته چیچك که بصورت اپد میك در افغانستان وجود است نظر وزارت صحیه را بخود جلب نمود ، وزارت صحیه با صرف مساعی و مبالغ گزافی در پیشبرد این پروگرام دست بکار برده و قرار پلان مطروحه در ظرف پنجسال باید همه اهالی وطن عزیز را علیه چیچك واکسیناسیون بنماید . تیمهای سیار و غیره وزارت صحیه در اطراف و اکناف مملکت مشغول واکسیناسیون اهالی میباشند وزارت صحیه درین مورد همکاری تمام افراد ملت را جداً تمنا دارد .

نوت : واکسین چیچك در موسسهٔ تهیه واکسین وزارت صحیه تهیه شده وبدسترس تیمهای مذکور گذاشته میشود .

٤ پروژهٔ تراخم : چون مرض تراخم بیشتر در ولایات هرات و قندهار نظر به سروی که صورت گرفته ملاحظه شده وزارت صحیه برای معالجه و وقایه افراد ازپیشرفت این مرض کهشاید روزی کوری مصابین رابار بیاورد داخل اقدام شده در سال ۱۳٤۱ این پروژه رادائر وتیم مجهزی را بمنظور فوق به هرات و قندهار اعزام داشته است تا به تداوی مصابین تراخم پرداخته وبه وقایه صحت افرادرسیدگی نماید.

۵ـ کنترول جزام :ـ وزارت صحیه موضوع جزام راکه در بعضی نقاط کشور مانند هزارجات نورستان بملاحظه رسیده ازنظر دورنداشته وبا موسسهٔ صحی حوزه جنوب شرق آسیاه درین مورد تماس حاصل داشته امیداست دریکی دوسال آینده پروژه کنترول جزام نیزبه فعالیت آغاز کند.

٦ـ توبرکلوز :ـ ازتقریباً ده سال باین طرف باهمکاری موسسه صحی جهان در حوزهٔ جنوب شرق آسیا پروژه مجادله توبرکلوز درکابل دائر وبفعالیت آغاز نموده است مؤسسه مجادله توبرکلوز علاوه بر مراکز ثابت، سرویس خانگی رانیز دارا بوده علاوه برانکه معاینات افراد وطن رانموده باواکسین بی،سی،جی و توبرکولین تلقیح میدارد جهت تداوی

مصابین خود درمرکز وهم درخانه های‌شان مبادرت ورزیده مریضان را در خانه های شان قرار پروگرام مرتبه وارسی‌وتداوی لازم نموده،ادویه لازمه ویتامین‌وغیره مجاناً بر ایشان توزیع وا یشانرا تحت کنترول ومعالجه قرار میدهد.

علاوتاً موسسهٔ مذکور درچندسال اخیرباوزارت‌معارف نیزهمکاری‌نموده طلاب مکاتب راموردمعاینه وسروی قراردادەواکسیناسیون (بی،سی، جی)وتوبرکو لین‌راتلقیح نموده‌است.

س: تاکنون به‌چه تعداد روغتیا پا ل تربیت شده‌است دربارهٔ این‌ښوونځی، ترتیب شمول، طلاب‌اعاشه ودرجهٔ تعلیمی آن‌طی چند سطر مختصراً توضیحـات بدهید.

ج:در سال ۱۳٤۰ به‌تعداد ۱۶ نفر روغتیاپال ازښوونځی مذکور فارغ التحصیل گردیده وفعلاً مصروف خدمت بجامعه میباشند طلابیکه‌خواهش‌شمول‌را به مکتب روغتیاپال‌مینمایند مقررات اینست که‌باید شهادتنامه ویاسند فراغت صنف نهم‌رابدست‌داشته ویاوزارت جلیله معارف ازسویهٔ تعلیمی شان‌که بالاتراز صنف‌نهم باشند معلومات بدهند در آن صورت بعد ازطی مراتب اصولی شامل مکتب روغتیاپال میگردند. برای طلابیکه درمرکزجای رهایش ندارند طبق اصول ومقررات ماهانه مبلغ‌سه‌صد افغانی بنام اعاشه ادیه میگردد.

س: یونیسف وموسسه‌صحی‌جهان درقسمت امورمربوط چه‌نوع کمکهاو مساعدتهای راروا داشته است لطفاً دراین باره توضیحات بدهید؟

ج:موسسه‌یونیسف‌ازسال(۱۹٤۹) باینطرف درپروژه‌های مختلفه‌صحی افغانستان‌ازقبیل امحای ملاریا ـ کنترول حمای لکه‌دارـ حمایه‌طفل‌ومادر ـ حفظ‌الصحهٔ‌محیطی‌ریاست انکشاف دهات .لابراتوار مرکزی صحت‌عامه .موسسه تهیه واکسین‌مجادله‌توبرکلوز. پروژه‌نرسنگ فاکولته طب همکاری های قابل ملا حظهٔ نموده ومینماید موسسه مذکور باپروژه های متذکرهٔ ماباتقدیم شیر. صابون ،ویتامین ،ادویه. دی. دی. تی سامان ولوازم لابراتوار ـ سامان ولوازم حمایه طفل ومادر وزایشگاه عراده‌ها ، آلات یخچال،ترموز،اکسریز وغیره مساعدت نموده است‌که همهٔ آنها درخورتذکر است این موسسه درسالهای مختلفه به‌ترتیب آتی مساعدت وهمکاری نموده است.

(۱۱٤۰۰۰ دالر ـ ۱۹۵۷
(۱۳۸۰۰۰ » ـ ۱۹۵۸
(۲۱۹۰۰۰ » ـ ۱۹۵۹
(۲۰۰ ٤ ٤ ٨ » ـ ۱۹۶۰
(٤۹۱۰۰۰ » ـ ۱۹۶۲ که جملهٔ آن
۱٤۱۰۲۰۰ ـ دالر میشود

وهکذا موسسه صحی جهان همواره ازهنگامی‌که عضویت آنرا قبول‌نموده ایم‌درپروژه های مختلف صحی‌کمک های تخنیکی نموده وبااعزام متخصصین ـدوکتوران، انتی مالوجست ها. تکنیشن های لابراتوار ـنرسها. سنتیرین ها. مشاورین‌شقوق مختلفه جهت‌سروی امراض وپروژه های صحی‌مساعدت مینماید فعلا متخصص آنها درپروژه های امحای ملاریا، شعبه

صحی ریاست انکشاف دهات ـ موسسه صحت عامه ـ مکاتب نرسنگ فاکولتهٔ طب ووزارت صحیه وغیره مصروف خدمت بوده وتعداد آنها به(۲۱) نفربالغ میشود.

موسسه صحی جهان باتقدیم فیلوشپ ها در شقوق مختلف تاحال به حدود(۱۱۰) نفر از مربوطین وزارت صحیه، فاکولته طب وشاروالی کابل رادرممالک غربی وشرقی تربیه نموده است.

س: ترتیب توزیع ادویه رایگان درشفاخانه های مملکت چطور راست؟

ج: وزارت صحیه همه ساله لست ادویه وسامان طبی مورد ضرورت شفاخانهای مربوطه خودرا بادر نظرداشتن ادویه موجود ستاك دواخانه های مربوطه شان به قسم ستاندرد ترتیب وطور رایگان بشفاخانه های مرکز وولایات توزیع میدارد واز طرف آنهاطوررایگان بمریضان داده میشود .

س: برای توریدادویهٔ ارزان چه اقدامات شده است ودیپوهای وزارت صحیه درمرکز وولایات چند است ودراین قسمت چه کرده اید ؟.

ج: توریدوتوزیع ادویه وسامان طبی مورد ضرورت شفاخانهای مربوط وزارت صحیه ودیگر موسسات صحی ذریعه ریاست دیپوی عمومی ادویه درمرکز صورت میگیرد وبر علاوه ریاست موصوف برای این منظور ٤ شعبهٔ فروش درمرکز و ٤ شعبهٔ فروش درولایات دارد.

س: لطفاً توضیح کنید که درمرکز وتمام ولایات ونقاط افغانستان بچه تعداد ادویه فروشی دولتی ، ملی وانفرادی وجود دارد واین ادویه فروشی هااد ویهٔ مورد ضرورت را روی کدام اساس وارد میکنند ؟ ؟

ج: درتمام افغانستان ۹ دواخانهٔ دولتی و۱۴۷ دواخانهٔ شخصی موجود است ادویه فروشیهاادویهٔ موردضرورت خودرابعداز اجازهٔ شعبهٔ مربوطه به کمپنی های ممالك خارجه واردمیدهند.

س: شعبات وزارت صحیه درقسمت کنترول ادویه فروشیها که خلاف لایحه معینه گران فروشی نشود چه تدابیر عملی را اتخاذ کرده است ؟ .

ج: راجع به گرانفروشی وتخلف ازمقررات ، وزارت صحیه قبلاً توسط کمیسیون منتخبه لایحه ترتیب وازمجلس وزارت نیز گزارش یافت، ولی چون مراحل قانونی خود راتاحال طی نکرده صد فیصد تطبیق وعملی نشده است . درقسمت تدابیر عملی که تذکر داده اند توضیح مینمائیم قبلاً ازطرف وزارت صحیه در پیرامون موضوع مکرر ذریعه جراید ورادیو به اهالی محترم ابلاغ گردیده تاهمینکه ادویه داخله نسخه خودرا از دواخانه های مربوط اخذ میدارند ازصورت قیمت آن تصدیق ومهر دواخانه راحاصل کرده ودرصورت داشتن اشتباه (خواه درحصه قیمت وخواه در نوعیت آن باشد) بمدیریت تفتیش وزارت صحیه مراجعه بفرمایند والبته برعلاوه تدابیر فوق مدیریت تفتیش وزارت صحیه نیز مراقبت موضوع بوده وعندالموقع متخلفین را بجزای لازمه محکوم نموده وخواهد نمود .

س: احصائیه مریضان وشفا یافتگان ازماه سنبله ٤٠ تاحال ازچه قرار است؟؟

ج: احصائیه مریضان وشفا یافتگان ازما سنبله ٤٠ تا حال قرارآتی است :

۱ـ شفا یافتگان عمومی (٤٤٦٢١٩) نفر

۲ـ مریضان داخل بستر (۱۷۲۸۰) نفر

س: آیا وزارت صحیه کدام منبع عایداتی دارد که بتواند ازعوایدآن به بود جه دولت مصدر کمکی شود ؟ اگر هست کدام است؟ وعوایدآن ازچه قرار میباشد ؟

ج: منابع عایداتی وزارت صحیه، شعبات اکسریز ولا براتوارها بشمول شعبات اکسریز ولابراتوارهای مدیریت های صحیه ولایات، شفاخانهٔ نوی کلینیك، سناتوریم نسوان، وهم ده بستر شفاخانهٔ ابن سینا ازجملهٔ منابع عایداتی محسوب شده وتا یك اندازهٔ به بودجه دولت مصدر کمك میتواند شد.

س: امور مجادله علیه مرض ملاریا چه پیشرفت وانکشاف کرده است؟

ج: تقریباً چهار ملیون نفوس مملکت که تحت خطر وتهدید ملاریا قرار داشت درسال ۱۳۴۰ به اندازه ـ ۳۵۰۰۰۰۰ نفراز خطر ملاریا وقایه وکنترول گردید و در نظر است که در سال جاری تمام نفوس ملاریا یی مملکت کنترول ووقایه گردد.

س: برای امحای ملاریا درافغانستان چه اقدام شده ویا میشود؟

ج: طبیعیست که تمام امور به روی یك تدبیر وپروگرام پیشرفت مینماید، لهذا پروگرام سرویـلانس امحأ ملاریا که چار صفحه دارد واجزاء آن قرار ذیل میباشد ترتیب گردید.

۱ـ صفحه اخذ ترتیبات وسروی های مقدماتی
۲ـ « دوا پاشی
۳ـ « توقف دوا پاشی
۴ـ د مراقبت مرض که تکرارا بروز نکند.

مؤسسه ملاریا دریر وگرم امحای ملاریا موفقانه به صفحه اول، دوم وسوم ـ پروژهٔ کار خود رسیده است وطوریکه معلوم میشود سرویلانس درتمام مناطق ملاریا یی مملکت درحال پیشرفت بوده وامید قوی میرود که درآینده قریب بیخ وریشهٔ این مرض محوو نابود گردد.

س: در قسمت امور دندان سازی وتربیت پرسونل فنی آن چه موفقیتهای دست داده است وموسسه دندان سازی مصدر چه خدماتی شده است.

ج: موسسه دندانسازی روبه انکشاف میباشد چنانچه درتمام ولایات وحکومات اعلی یك یك موسسه دندانسازی افتتاح شده است.

مکتب طب دندان که درسال ۱۳۳۷ افتتاح گردیده بود تاسال ۱۳۴۰ ازمکتب مذکور چهل وچهار نفر معاونین طب وپروتیز دندان فارغ التحصیل گردیده وبه شعبات صحی شامل خدمت شده اند. فعلاً درصنف چهار گانه مکتب مذکور ۷۸ نفر شامل اند

س: کدام امراض ساری درافغانستان موجود است؟

ج: باشندگان نقاط افغانستان رامرض حمای لکه دار ـ ملاریا ـ چیچك ـ تراخم توبرکلوز وجزام تهدید میکند.

س: مجادلهٔ وزارت صحیه علیه امراض اپید می چطور و بنظر شما چقدر موفق بوده است.

ج: مجادله وفعالیت دوایر مربوط علیه امراض اپیدمی اطمینان بخش بوده موفقیت‌های ازین رهگذر بدست آمده است همچنان انکشاف شعب متعلقه راجع به ملاریا و غیره امراض ساری موفقیت خوبی نشان میدهد چنانچه استیلاً ملاریا که طور وسطی ۶۰ ـ ۷۰ فیصد بوده اکنون به ۴ـ۵ فیصد پایین آمده است.

(بقیه از صفحه ۷۰)

س : ـ در امور ساختمانی میدانهای هوایی کشور چه فعالیت های صورت گرفته است . میدانهای هوایی موجوده چه وقت تکمیل خواهد شد !!

ج :ـ در پلان پنجسالهٔ اول میدان هوائی کابل قسمت امور مقدماتی آن ازقبیل دستگاه سنگ شکنی دارای حاصلهٔ ۱۲۰۰ متر مکعب روز ودستگاه کانکریت اتومات بحاصلهٔ ۱۵۰ متر مکعب فی روز ونصب جنریتر برقی دیزلی بقوه (۱۲۲۰) کیلوات ودیپوی سمنت بگنجایش سه هزار تن سمنت وساختمان پارکهای وسایط ماشینری وترانسپورت واتاقهای رهایش افراد قوا یکار وکارگران ودیپوی روغنیات وبعضی تعمیرات دیگر وسرك موتر رو بطول ۱٦ کیلو متر تکمیل شده وقسمت دوم آن نیز اکثر کار آن انجام یافته بصورت عمومی نود فیصد کارساختمانی میدان کابل در پلان پنجسالهٔ اول انجام یافته است .

س :ـ در مورد تهیه وسایل تخنیکی جهت احداث سرکها وامور ساختمان بند و انهار وغیره چه فعالیتهای تازه صورت گرفته است !!

ج :ـ علاوه بروسایل تخنیکی که تحت کارداریم در پلان پنجسالهٔ دوم (۵) ملیون دالر منظور شده که درصدد اخذ آن میباشیم تا وسایل تخنیکی عصری را بوسیلهٔ آن از خارج تورید نماییم .

س :ـ در بارهٔ تربیت پرسونل فنی، متخصصین انجنیران ومهندسان چه اقدامات شده و فعلاً درتمام امور فوایدعامه کشور بچه اندازه متخصصین ـ انجنیر و مهندس وافراد فنی شامل کار است !!

ج :ـ وزارت فوائد عامه (۱۵۳٦) نفر طلاب وافراد را در شقوق مختلفهٔ تخنیکی و استحکام تربیه نموده که ازتحصیلات خود شان فراغت حاصل کرده وشامل کار میباشند واکنون (۱۹۰۰) نفر مصروف تحصیل میباشند که بزودی از تحصیل فارغ شده رشته های کار را بدست خواهند گرفت ازانجمله یکعده را بصورت فیلو شیپ وسکالرشیپ بخارج نیز اعزام داشته است .

س :ـ میتوانید توضیح کنید که سرکهای بین مزار شریف، آقچه ، شبرغان ، اندخوی میمنه ، بادغیسات ، وهرات اسفلت خواهد شد یا نه واگر میشود چه وقت نوبت آن خواهد رسید !!

ج :ـ سرك پلخمری ومزار شریف وشبرغان (۳٦) کیلو متر در پلان پنجسالهٔ دوم به صورت قیر ریزی ساخته میشود وتاسال ۱۳٤۲ سروی آن اجراء شده والی سال ۱۳٤۵ کار آن خاتمه مییابد سایر سرکها که تذکر داده اند تاکنون راجع به قیرریزی آنها وقتی تعیین نشده است .

س :ـ درتمام نقاط افغانستان چندپل جدید واساسی ساخته شده است؟

ج :ـ پلهای جدید یکه درپروژه های پلان پنجسالهٔ اول تحت نقشه آمده و بصورت پخته واساسی ساخته شده قرار ذیل است .

۱) . پلهاییکه زائدازسه مترطول دارد وطول یکعده آنها الی (٤۰۰) متر میرسد ۳۸٦ عدد

۲)۰ پلها ییکه‌زائدازیکمتر الی۳مترطول‌دارد وآنهارا بنام پلچك ذکرمیکنیم۶۶۶عدد

س: سرك سالنگ چه‌وقت افتتاح خواهد شدوعلت تأخیر درافتتاح سرك چیست !؟

ج: سرك سالنگ برطبق پروگرام ابتدائی آن‌که ازطرف متخصصین خارجی طرح‌شده است کار ساختمانی آن بتاریخ ۳۷/۵/۸ شروع وبه‌سال ۴۳ انجام خواهد یافت .

س: وزارت فوائد عامه درطی پلان پنجسالهٔ اول‌وطی یکسال‌گذشته از کمکهای ممالك دوست درامور فوائد عامه‌چه استفاده کرده است ؟ !

ج: ازکمکها وقرضه های ممالك دوست چون اتحاد جماهیر شور وی و اضلاع متحد امریکا وسایل تخنیکی تهیه ودرپروژه‌های کار وزارت فوائد عامه در پلان پنجسا لهٔ اول ازان کار گرفته شده دریکسال گذشته نیزاین استفاده جریان داشته است .

س: درطی پلان پنجسالهٔ دوم‌چند کلیومتر سرك‌قیر- چند بندو نهر جدید اعمار وچند پروژه جدید ساختمانی دیگرروی دست است واین پروژه‌ها تاچه‌اندازه تطبیق‌خواهدشد !؟

ج: درپلان پنجساله اول (۳۹۳) کیلومتر سرك قیرو (۸۰) کیلومتر سرك کانکر یت ساخته‌شده وباندازه (۸۸۸) کیلومتر سرك برای قیرریزی‌و (۵۸۰)کیلومتر برای کانکریت آماده میشود ودرپلان پنجسالهٔ دوم کار آنها تکمیل خواهد شد. راجع به‌بندونهرچها ربند جدید در پلان پنجسالهٔ دوم پیشبینی شده وپروژهٔ ساختمانی آنها درنظر گرفته شده که عبارت است‌از بندوومانده ولایت پکتیاء، بندکوکچه ولایت قطغن، بندکوگان ولایت هرات- بندزردسنگ درحکومت اعلی غزنی- حاضر ساختن اراضی شبرغان واندخوی برای زراعت پنبه بااندازهٔ (۲۰)هزارهکتارزمین، کارجدید ساختمان پل محمودخان، سرك‌هرات‌واسلام قلعه. بصورت عصری درپلان پنجساله‌دوم پیش‌بینی‌شده که‌نتیجه آخرین‌پس از سروی‌وپروژه عرض میشود فعلاً تنها اسماً معلومات میدهیم .

س: راجع به‌تغییر نهرهای جدید نظروزارت فوائد عامه چیست !؟

ج: درزمینه آبیاری اراضی وساختمان بند ونهر وزارت فوائد عامه پروژه های وسیع طرح نموده که ازانجمله کانال ننگرهار است که‌قدرت آبیاری (۳۰) هزار هکتارزمین را داردودرپلان پنجسالهٔ اول بیست فیصد کار آن انجام یافته و ۸۰ فیصدآن درپلان پنجسالهٔ دوم‌انجام می‌یابد بندسرده غزنی که‌آبیاری پانزده هزارهکتارزمین قدرت‌دارد پانزده‌فیصد کارآن درپلان پنجسالهٔ اول‌انجام پذیرفته و۸۵ فیصد مابقی آن‌بپلان پنجسالهٔ دوم انتقال یافته. بندکوگان هرات که(۲-۴) هزار هکتارزمین را آبیاری خواهد کرد. تطبیق کارآن درپلان پنجسالهٔ دوم پیش‌بینی شده است .

بندقرغه که‌وقتاً تایك اندازه کار شده‌بود وبعلت بعضی معاذیر مد تی کارآن‌معطل‌بود درپلان پنجسالهٔ اول بکار آن خا تمه داده شده است .

س :- درموردعمرانات وآبادی مرکز ومراکز ولایات چه اقدامات شده است !!

ج : - درپلان پنجسالهٔ اول در عمرانات مملکت تحول و انکشاف بارز وارد گردید وتمام شرایط تعمیرات عصری درتعمیراتیکه جدیداً تحت نقشه آمدمرعی گردیداگرفعالیت اینوزارت را درشق تعمیرات درظرف پلان‌اول شرح دهیم‌فصل جداگانه لازم دارد ازانجمله

بعض تعمیرات مرکزعبارتست ازتعمیرات پوهنتون کابل، مکتب حبیبیه، شفاخانهٔ صد بستره یی ستودیوی کابل رادیو، خزانه دافغانستان بانك، وزارت معادن وصنایع ریاست کارتو گرافی مکتب کارتهٔ پروان. ریاست ترانسپورت وغیره .

درولایات نیز بوسیلهٔ مدیریت‌های فوائدعامه تعمیرات زیادی برای دوایر مملکتی وهوتلها وشفاخانه هابه نقشه های عصری آباد گردیده است .

س :- رویهمرفته فعالیت وزارت فوائدعامه درامورتعمیراتی چقدر بوده‌است و عمارات دولتی درطول سال گذشته چقدرتکمیل وکارچقدر تعمیرپیش رفته است !!

ج :- تعمیرریاست کارتوگرافی ۷۰ فیصد تکمیل گردیده است .

۲ـ تعمیر وزارت جلیلیه معدن وصنایع قسمت مرکزی صد فیصد انجام شده وبال جدیدطرف عمارت مذکور ۴۰ فیصد انجام وباقی تحت کاراست .

۳ـ درپروژه تعمیرات پوهنتون ۵۲ فیصد تکمیل باقیمانده تحت کار است .

٤ـ	تعمیر	مکتب حبیبیه	۹۵ فیصد	تکمیل گردیده
۵ـ	»	صد بستره ئی	۸۰فیصد	» »
٦ـ	»	صحت عامه	۹۵ فیصد	» »
۷ـ	»	ستودیوکابل رادیو	٦۰ فیصد	» »
۸ـ	»	خزانه د افغانستان بانك	۹۰ فیصد	» »
۹ـ	»	یکه توت	۹۵ فیصد	» »
۱۰ـ	»	بند قرغه	۱۰۰ فیصد	» »
۱۱ـ	»	خیاطخانه‌مربوط وزارت‌دفاع‌ملی	۷۰ فیصد	» »
۱۲ـ	»	هوتل کابل	۱۰۰ فیصد	» »
۱۳ـ	»	مکتب پروان	۵۰فیصد	» »
۱٤ـ	»	ریاست‌ترانسپورت عمومی	۸۵ فیصد	» »

س : نظریات وگفتنی هاییکه اگر درامور فوایدعامه داشته باشید تو ضیح فرموده و ممنون سازید ! !

ج : علاوه براجراآتیکه در پلان‌پنجساله اول‌جزو وظایف وزارت فوائد.عامه‌تعین‌شد ه بود این وزارت یکر شتهٔ اجراآت دیگر نیز نموده که ذیلاً عدهٔ ازآنهارا تذکر میدهیم .

۱ـ . پروژه سرك تور غندی قندهار درآبتدای پلان پنجسالهٔ اول شامل نبود ولی‌در دو سالهٔ اخیر پلان اول تحت اجراء گرفته شد .

۲ ـ . در نقاط مختلفهٔ کار پروژه ها بسا تعمیرات از قبیل هوتلها وور کشاپهای عصری باوسایل و وسایط مودرن تعمیرو آباد گردیده است بالخاصه در پروژه سرك سازی جادهٔ سالنگ جاده تور غندی قندهار وکانال ننگرهار ·

۳ـ ازروی ضرورتیکه احساس میشد علاوه برکارپروژه ها درظرف پلان پنجسالهٔ‌اول بساسرکهای فرعی در محلات مختلفه مرکزو ولایات مانند سر کهای چهل ستون‌دارلمان، بینی‌حصار، بی‌بی‌مهرو دره‌شکاری‌وسرکهای ولایت پکتیا وغیره ساخته‌شده است . «ختم»

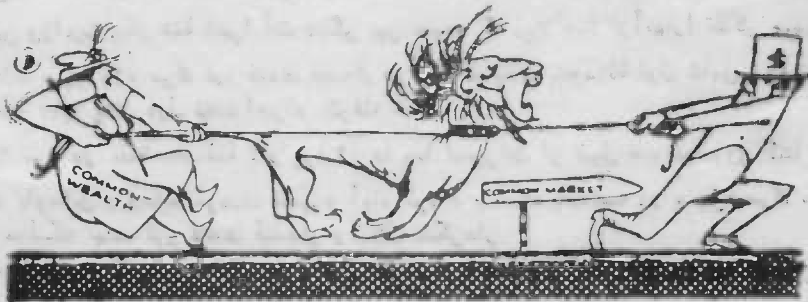
وقایع سیاسی سال از نگاه

کارتونیستهای جهان

آنها همه وقت قویتر می شوند (اشاره به بازار مشترک اروپا)

(روزنامه بالتیمور سن امریکا)

انگلستان در کشمکش بین بازار مشترک اروپا و ممالک مشترک المنافع.

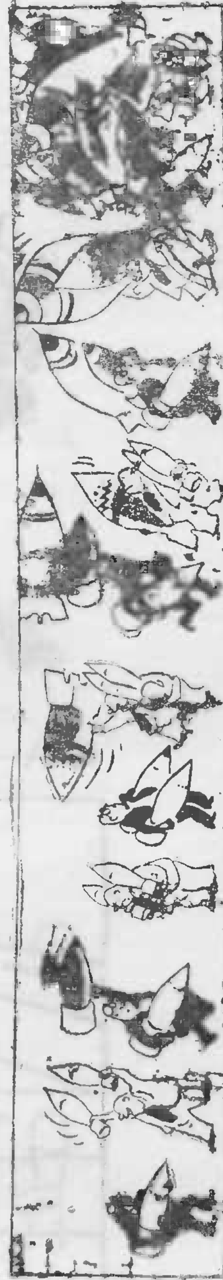
«از نیو تایمز شوروی»

بم ار دوی مخفی با فیوزموقوت .

« و اتسن عزیز، خیلی ساد ه است »
خطا ب به‌جا ن کنید ی ، بعد نا کامی
عملیات کیوبا (ویترایت نیوز_امریکا)

مذاکرات سیاسی ۱۹۶۱ (الگمین هاندلسبلاد- امستردم- هالیند)

کنفرانس عمومی خلع سلاح در جینوا

دوگول «آقایان، مانند من بکنید ما همه بمب‌های اتومی
خودرا یکی از بین می بریم» (اوزیکوت ـ پاریس)

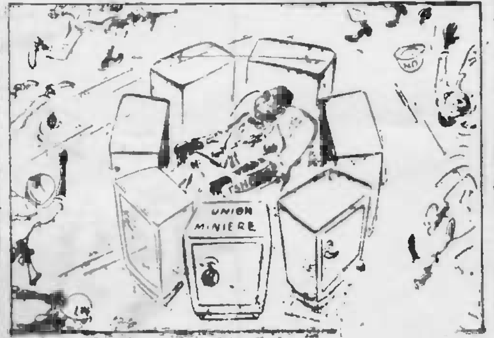

پس جامعهٔ ملل همین جا کار میکرد؟ من اینجا خودرا بیگانه حس
نمی کنم.» (السیکولو ایتا لیا ـ روما)

«بیچاره داکتر اوبراین» (نیوستیسمن ـ لندن)

از زبان عساکر اجیر کتانگایی خطاب به‌ملل‌متحد: دیگر تا یادتان باشد به‌امورما مداخله نکنید!
(لویی ویل کورت ژورنال ـ امریکا)

«از کتانگا خبری نیست»
(الگمین‌هاندلسبلاد ـ امستردم‌هالیند)

«برای خدا ـ واحد های آتش نشانی را نفرستید» (دیلی‌اکسپرس ـ لندن)

بیرق های کمپ های‌مخالف
(واشنگتن‌پوست ـ امریکا)

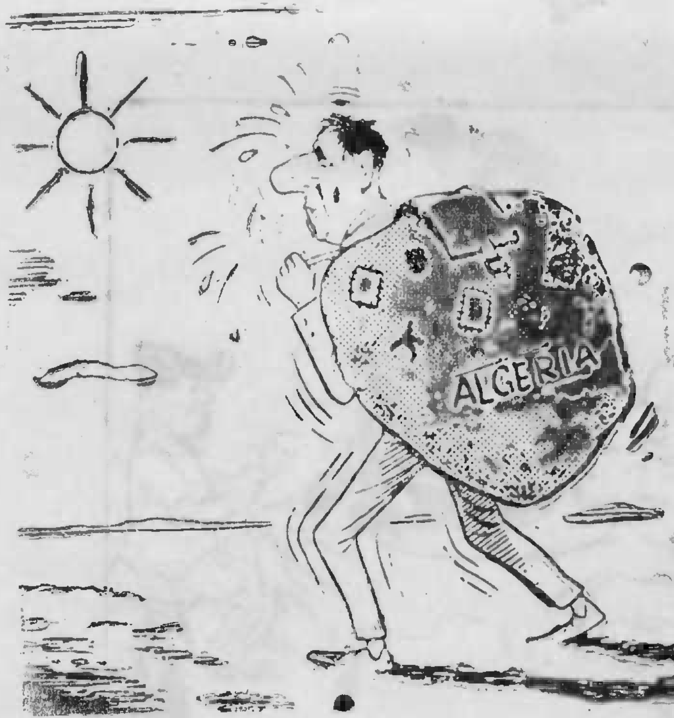
مشکلات مداوم الجزایر

«صلح وسلام» دوگول وحکومت آزاد الجزایر
(مانچستر گاردین انگلستان)

«برای صلح» قبر کنی اردوی مخفی (پ.و. برلین غربی)

اگر همه خوراک‌های من در آن بار نمی بود ، آنرا
درین آفتاب سوزان دور می افکندم. (ترانتل پرس)

«ملل متحد درزیر فشار»   (سینت لویی پوست دسپاچ امریکا)

از من هم یکی دیگر دارد (روزنامهٔ گاردین، مانچستر، انگلستان)

خوب ! در آستانه ۱۹۶۲ منتظرین عکس‌العمل کنیدی

(الگمین هاندلسبلاد، امستردم ـ هالیند)

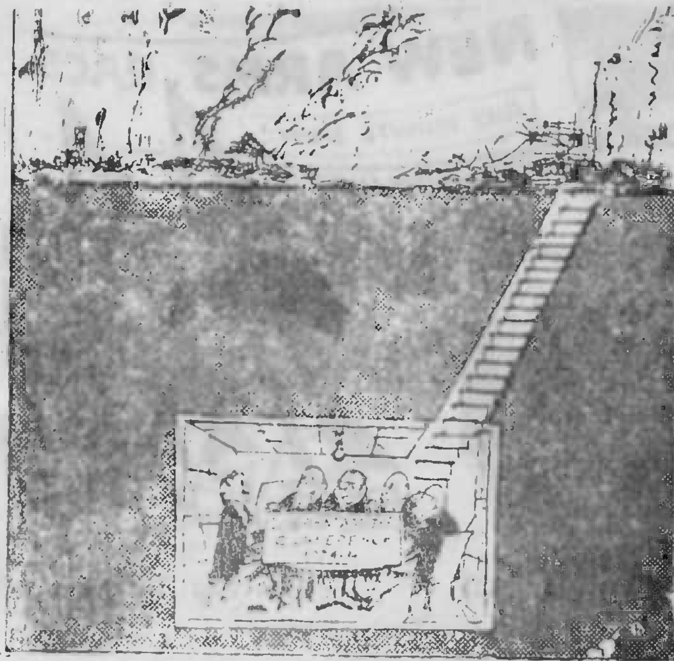
بسوی سالون شانس آخرین (تایم ایندتاید ـ لندن)

«آماده... تیار...» (لندن دیلی مرر)

«آخر آیا شما تحدید نفوس نمی‌خواهید
خطاب «به ذر و ی بمردم جهان»
(روزنامهٔ سینت لوئی پوست دسپاچ امریکا)

مادهٔ هفتم مذاکرات ... اخذ ترتیبات برای کنفرانس آیندهٔ سران دول ...
(پنچ ـ لندن)

ښاغلی سردار محمدداؤد صدراعظم په پلخمری کښې دغوری ددهنی د ... د سیمنټو فابریکې دملی ... ورته